

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ,सोलापूर  
प्रश्नसंच ,Subject-Marathi ,B.A - III, Sem- V ,Paper No- IX., मध्ययुगीन मराठी वांगमयाचा  
इतीहास(११०१ ते १८००)- Exam -2022 (CBCS)

---

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (१२)

१. मराठी भाषेचा उत्पत्तीविचार सांगा.
२. महाराष्ट्र नामाभिधान स्पष्ट करा.
३. आद्य ग्रंथकार मुकुंदराज यांच्या विषयी माहिती लिहा.
४. विवेकसिंधु ग्रंथाबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
५. उपासनापंथाची गंगोत्री : नाथसंप्रदाय .स्पष्ट करा.
६. नाथ संप्रदायाचे तत्त्वज्ञान व साधना यांचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
७. परमामृत आणि पवनविजय ग्रंथविषयी माहिती लिहा.
८. हेमाडपंडित यांच्याबद्दल माहिती लिहा.
९. विवेकसिंधु ग्रंथाचे विशेष लिहा.
१०. महानुभाव संप्रदाय विशद करा.
११. महानुभव संप्रदायाचा आचारधर्म सांगा.
१२. महानुभाव संप्रदायाचे मूळ पुरुष श्री गोविंदप्रभु यांच्याबद्दल माहिती द्या.
१३. श्रीचक्रधरस्वामी - परिचय करून द्या.
१४. महानुभावांचा वेद सूत्रपाठ ग्रंथाविषयी माहिती लिहा
१५. महानुभावांचा आचारधर्म काय सांगतो.
१६. लीळाचरित्र ग्रंथाविषयी विषयी माहिती द्या.
१७. आद्य मराठी कवयित्री महदंबा यांच्या बद्दल माहिती लिहा .
१८. श्री नागदेवाचार्य यांच्या विषयी माहिती लिहा.
१९. धवळे म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
२०. गोविंदप्रभुकालीन समाज जीवनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२१. म्हाईभट्टाचा परिचय थोडक्यात करून द्या.
२२. दवडण्याचा अवतार स्पष्ट करा.
२३. संत ज्ञानेश्वरकालीन महाराष्ट्रातील समाज जीवन स्पष्ट करा.
२४. संत ज्ञानेश्वर यांच्याविषयी माहिती लिहा.
२५. संत ज्ञानेश्वर यांच्या भावडांविषयी सविस्तर लिहा.
२६. नाथसंप्रदाय आणि संत ज्ञानदेव माहिती लिहा.
२७. ज्ञानेश्वरी या ग्रंथाविषयी सविस्तर माहिती द्या.
२८. वारकरी संप्रदायाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२९. वारकरी संप्रदायाचे विचार आणि कार्य आढावा घ्या.
३०. संत तुकाराम यांचे चरित्र थोडक्यात सांगा.

प्रश्न ३.खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा (१०)

१. संत एकनाथांच्या कार्याचे स्वरूप विशद करा.
२. संत एकनाथांची भारुडे समाजजागृतीचे माध्यम- स्पष्ट करा
३. संत तुकारामांच्या भक्ती संकल्पनेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
४. संत नामदेव यांचे वारकरी संप्रदायातील योगदान स्पष्ट करा.
५. सावता माळी यांच्या विषयी सविस्तर माहिती द्या
६. संत गोरा कुंभार यांच्याविषयी माहिती लिहा.
७. महानुभावीय वांगमयाच्या प्रेरणा स्पष्ट करा.
८. महानुभावीय कालखंडातील सांस्कृतिक आणि सामाजिक परिस्थिती विशद करा.

९. संत मेळ्यातील संत मुक्ताबाई आणि संत जनाबाई यांचे कार्य स्पष्ट करा.

१०. संत तुकारामकालीन सामाजिक परिस्थिती कशी होती ते स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्न सोडवा .

(१०)

१. भारुडकाव्य म्हणजे काय ते सांगून, संत एकनाथांच्या भारुडकाव्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. संत तुकारामांच्या अभंगातील उपहास - विनोद विशद करा.

३. संत मेळ्यातील गुरोबाकाकांचे स्थान स्पष्ट करा.

४. वारकरी संप्रदायाचे स्वरूप विचार व कार्य स्पष्ट करा.

५. महानुभाव संप्रदायाचे स्वरूप सांगून आचारधर्म आणि साती ग्रंथ याच्याबद्दल सविस्तर माहिती द्या.

**Punyshlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**  
**Opt. Hindi**

**B.A. I Sem- I, Paper no - I साहित्य रत्न**  
**Question Bank २०२१-२२**

---

---

**प्रश्न - लघुतरी प्रश्न लिखिए ।**

१. 'मन में लड्डू फोड़ना' मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिए ।
२. 'पापड़ बेलना' मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिए ।
३. रफूचक्कर होना, कमर कसना, ईद का चाँद इन मुहावरों का अर्थ लिखिए ।
४. बेवकूफ, हराना और लाँछन लगाना इस अर्थ के लिए सही मुहावरों का प्रयोग कीजिए ।
५. 'नाच न आना आँगन टेढ़ा' कहावत का अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिए ।
६. 'डूबते को तिनके का सहारा' कहावत का अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिए ।
७. 'एक आपत्ति से छुटकर दूसरी आपत्ति में पड़ना' और 'दूर से ही वस्तु अच्छी लगना' इनके सही अर्थ के लिए कहावत का प्रयोग कीजिए ।
८. खोदा पहाड़ निकली चुहिया इस कहावत के दो उदाहरण लिखिए ।
९. ३१, ४१ ५१ ११ इन हिंदी के संख्यावाचक अंको का देवनागरी लिपि में लेखन कीजिए ।
१०. ९६, ७६, ६६, ४६ इन हिंदी के संख्यावाचक अंको का देवनागरी लिपि में लेखन कीजिए ।
११. हमारे घर मेहमान आई । प्रस्तुत वाक्य को शुद्ध क्रर लिखिए ।
१२. दिलीप को बहुत धन-दौलत मिला । प्रस्तुत वाक्य को शुद्ध क्रर लिखिए ।
१३. हमारे देश के अनेक नेते अच्छे शिक्षित हैं । प्रस्तुत वाक्य को शुद्ध क्रर लिखिए ।
१४. वृतांत लेखन किसे कहाँ जाता है । किसी सैर का वृतांत लेखन कीजिए ।
१५. किसी फिल्म की समीक्षा अपने शब्दों में कीजिए ।
१६. 'कबिरा खड़ा बाजार में' भीष्म साहनी के नाटक की समीक्षा कीजिए ।
१७. 'नटसंम्राट' फिल्म की समीक्षा कीजिए ।
१८. 'नटसंम्राट' नाटक की समीक्षा कीजिए ।
१९. फिल्म एव नाटक की समीक्षा के लिए कौनसे प्रश्न पूछे जाते हैं ।
२०. 'अंगारे उगलना' इस मुहावरे का अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिए ।
२१. कृष्ण यशोदा मैया से अपनी चोटी के बारे में क्या प्रश्न पूछते हैं ।
२२. केसौ का मुंडन करनेवालो को कबीरजी ने कैसे फटकारा है ।
२३. कबीर की दृष्टी से भगवान का निवास कहा रहता है ।
२४. एक फुल ने अपनी अभिलाषा को किस प्रकार स्पष्ट किया है ।
२५. महारानी लक्ष्मीबाई बचपन में कौनसे खेल खेलती थी ।

**प्रश्न - दिर्घातरी प्रश्न लिखिए**

१. 'चीफ को दावत' कहानी में भीष्म साहनी ने आधुनिक भौतिकता की चकाचौंध में मनुष्य की पारिवारिक विडंबनाओं का चित्रण किस प्रकार किया है ।
२. 'सुभान खाँ' रामवृक्ष बेनीपुरी लिखित सुभान खाँ के व्यक्तिचित्रण को स्पष्ट कीजिए ।
३. 'रिसर्च का चक्कर' में हरिशंकर परसाई के व्यंग्य को स्पष्ट कीजिए ।
४. 'झीलों का देश' यात्रा साहित्य में चित्रित कश्मीर की विभिन्न झीलों का वर्णन किस प्रकार किया है ।
५. शोध कार्य करनेवाले छात्रों के उनके विभागाध्यक्ष के साथ किसप्रकार के संबंध होते हैं ? हरिशंकर परसाई ने उन्हें किस प्रकार स्पष्ट किया है ।
६. सूरदास ने कृष्ण की बाललिलाओं को कौनसे उदाहरण देकर स्पष्ट किया है ।
७. 'पुष्प की अभिलाषा' कविता में चित्रित माखनलाल चतुर्वेदी की देशप्रेम को उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
८. कबीर के समाज प्रबोधन की भूमिका को उनके दोहों के माध्यम स्पष्ट कीजिए ।
९. सुभान दादा ने अपनी मस्जिद में गाय की होनेवाली हत्या को अपने मुस्लिम बंधुओं से किस प्रकार रोका ।
१०. 'जो नहीं होते धरती पर' कविता में चित्रित भारतीय किसान और मजदूर का महत्व स्पष्ट कीजिए ।

**प्रश्न - दिर्घातरी प्रश्न लिखिए ।**

१. चीफ की दावत के शामनाथ का चरित्रचित्रण कीजिए ।
२. हरिशंकर परसाई के व्यंग्य साहित्य की विशेषताएँ लिखिए ।
३. सुभद्राकुमारी चौहान ने 'झाँसी की रानी' कविता में रानी के साहसता को कौनसे उदाहरण देकर स्पष्ट किया है ?
४. संत कबीरदास के निर्गुण निराकार भक्तिभाव को सोदाहरण स्पष्ट कीजिए ।
५. हिंदू - मुस्लिम के बीच भाईचारा बढ़ाने वाले सुभान दादा को रामवृक्ष बेनीपुरी ने देवदूत क्यों कहा है ।



**Punyshlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**  
**Opt. Hindi**

**B.A. II. Sem- IV, Paper no - VI आधुनिक हिंदी काव्य व्याकरण एवं लेखन**  
**Question Bank २०२१-२२**

---

**प्रश्न : लघुतरी प्रश्न लिखिए ।**

१. अनुवाद की परिभाषा लिखिए ।
२. हिंदी वेबसाईट के नाम लिखिए ।
३. हिंदी वेबसाईट का महत्व लिखिए ।
४. व्यवहारिक अनुवाद का महत्व लिखिए ।
५. विरामाचिन्ह की परिभाषा लिखिए ।
६. हिंदी में विरामाचिन्ह कितने हैं सिर्फ उनके नाम लिखिए ।
७. किसी दो विरामाचिन्ह उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
८. पूर्णविराम की परिभाषा लिखकर उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
९. अर्धविराम की परिभाषा लिखकर उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
१०. लाघव चिन्ह की परिभाषा लिखकर उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
११. 'कंस' का प्रयोग किस अर्थ में किया जाता है उदाहरण देकर स्पष्ट कीजिए ।
१२. विस्मयादिबोधकन्ह का प्रयोग किस अर्थ में किया जाता है उदाहरण देकर स्पष्ट कीजिए ।
१३. हिंदी वेबसाईट की पूरी जानकारी संक्षेप में लिखिए ।
१५. अनुवाद के लिए किसकी आवश्यकता होती है ।
१६. निम्नलिखित मराठी परिच्छेद का हिंदी में अनुवाद कीजिए ।

प्रेम आणि श्रद्धा यामध्ये खुप फरक आहे. प्रेम हे प्रिय व्यक्तीच्या स्वतंत्र कर्यावर फारसे अवलंबून नाही. कधी कधी एखाद्याचे रूप, ज्यामध्ये त्याचा हाथ पण नाही, त्याच्याबद्दल प्रेम निर्माण होऊ शकते. कोणीतरी मनुष्य आपणाला चांगला वाटणे एवढेच प्रेमाला पुरेसे आहे. प्रेमामध्ये घनत्व अधिक आहे तर श्रद्धेमध्ये विस्तार.

१७. निम्नलिखित अंग्रेजी परिच्छेद का हिंदी में अनुवाद कीजिए ।

Dashahara is one of the important festivals. In Kulu, one of the districts of Himachal-Pradesh it is celebrated in honour of the God Ramchandra. Every village has its own deity. The deities are placed in beautifully decorated palkies and brought out in colourful processions.

१८. अनुवाद का कार्य संक्षेप में लिखिए ।
१९. निम्नलिखित परिच्छेद में विरामाचिन्ह का प्रयोग कीजिए ।

संसार के प्राचीन ग्रंथ वेदों में लिखा है ब्रह्मचारी मृत्यु को जीत लेते हैं । ब्रह्म शब्द के अर्थ है परमेश्वर विद्या और शारीर रक्षण ।

२०. केदारनाथ सिंह के 'विद्रोह' कविता में कौनसे कैदी कवि की जेल से मुक्त होना चाहते हैं ।
२१. कवि चन्द्रकांत देवताले ने अपनी माँ के किस प्रेममय क्षणों को चित्रित किया है ।
२२. 'रोटी और संसद' कविता का व्यंग्य लिखिए ।
२३. मलाला की तुलना कवि कँवल भारती ने किसके साथ की है और क्यों ?
२४. तुल्यता दर्शाने के लिए कौनसे विरामाचिन्ह का प्रयोग किया जाता है उदाहरण देकर स्पष्ट कीजिए ।
२५. योजक विरामाचिन्ह का प्रयोग कर वाक्य लिखिए ।

**प्रश्न : असंदर्भ स्पष्टीकरण कीजिए ।**

१. आज घर में घुसा तो वहां अजब दृश्य था ।  
सुनिए-मेरे बिस्तर ने कहा - यह रहा मेरा इस्तीफा ।
२. तुम्हारे पाँव के निचे कोई जमीन नहीं  
कमाल ये है कि फिर भी तुम्हें यकीन नहीं ।
३. नाश के दुःख से कभी दबता नहीं निर्माण का सुख  
प्रलय की निस्तब्धता से सृष्टि का नव गान फिर - फिर ,  
नीड़ का निर्माण फिर -फिर,नेह का आव्हान फिर - फिर ।
४. तुम खतरा बन गयी थी तालिबान की सत्ता के लिए ,  
ऐसे ही शम्बूक बन गया था ब्राम्हण की सत्ता के लिए खतरा ।
५. एक आदमी रोटी बेलता है ,एक आदमी रोटी खाता है ।  
एक तीसरा आदमी भी है जो न रोटी बेलता है,न रोटी खाता है ,  
वह सिर्फ रोटी से खेलता है .....।
६. मुझमें यह सामर्थ्य नहीं है मैं कविता कर पाऊँ,  
या कूँची में रंगों ही का स्वर्ण - वितान बनाऊँ
७. उनका ढीला - ढीला कुर्ता ,  
तन जाता है फूलकर उनके पीछे  
जैसे कि हो पाल कश्ती का !
८. माँ के लिए संभव नहीं होगी मुझसे कविता  
अमर चीटियों का एक दस्ता मेरे मस्तिष्क में रेगता रहता है ।
९. चिर सजग औखे उनीदी आज कैसा व्यस्त बना ।  
जाग तुझको दूर जाना ।
१०. मैं बेपनाह अँधेरे को सुबह कैसे कहूँ  
मैं इन नजारों का अँधा तमाशबीन नहीं ।

**प्रश्न : दिर्घांतरी प्रश्न लिखिए ।**

१. 'शिक्षा की अवस्था' कविता में मैथिलीशरण गुप्तजी ने नवयुवकों को वर्तमान शिक्षा के मार्ग के प्रति कैसे सजग किया है ।
२. निराला की प्रगतिवादी कविता 'भिक्षुक' में कवि ने भिक्षुक की यथार्थता का चित्रण किस प्रकार किया है ।
३. 'नीड़ का निर्माण' कविता में कवि ने प्रकृति के पुनःनिर्माण की प्रक्रिया को कौनसे उदाहरण देकर स्पष्ट किया है ।
४. अज्ञेय ने समान्य व्यक्ति के प्रेम भाव को अपनी कविता 'ताजमहल की छाया में' के माध्यम से किस प्रकार व्यक्त किया है ।
५. आदिवासी स्त्री के सौंदर्य को निर्मला पुतुल ने किस प्रकार व्यक्त किया है ।
६. 'कूड़ा बीनते बच्चों' कविता में अनामिका ने बाल कामगार की व्यथाओं को किस प्रकार स्पष्ट किया है ।

**B.A. III Sem. VI History Paper XV**  
**MODERN WORLD (1870-2000 A.D.)**

**आधुनिक जग (१८७०-२००० A.D.)**

**Question Bank (प्रश्नपेढी)**

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)

१२ गुण

- १) फॅसिस्ट पक्षाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- २) नाझी पक्षाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- ३) मुसोलिनीच्या उदयाची दोन कारणे स्पष्ट करा.
- ४) नाझी पक्षाच्या उदयाची दोन कारणे स्पष्ट करा.
- ५) केमाल पाशा यांच्या धार्मिक सुधारणा सांगा.
- ६) केमाल पाशा यांच्या राजकीय सुधारणा सांगा.
- ७) केमाल पाशा यांच्या शैक्षणिक सुधारणा स्पष्ट करा.
- ८) म्युनिक कराराची थोडक्यात माहिती द्या.
- ९) दुसऱ्या महायुद्धाचे तत्कालिक कारण सांगा.
- १०) सेव्हर्सच्या तहाची थोडक्यात माहिती सांगा.
- ११) अटलॉटिक सनदेविषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- १२) जपानच्या पर्लहार्बरवरील हल्ल्याची थोडक्यात माहिती सांगा.
- १३) रोम-बर्लिन-टोकियो कराराची थोडक्यात माहिती सांगा.
- १४) अमेरिकेने दुसऱ्या महायुद्धात प्रवेश का केला ?
- १५) दुसऱ्या महायुद्धाचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- १६) शीतयुद्ध म्हणजे काय ?
- १७) नाटो संघटनेविषयी माहिती द्या.
- १८) सीटो संघटनेतील सदस्य राष्ट्रांची नावे सांगा.
- १९) सेंटो संघटनेत कोणत्या राष्ट्राचा सहभाग होता.
- २०) वॉर्सा करार केव्हा झाला ? त्यातील सभासद राष्ट्रांची नावे सांगा.
- २१) मार्शल योजना म्हणजे काय ?
- २२) शीतयुद्धाचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- २३) संयुक्त राष्ट्रसंघटनेची उद्दिष्टे सांगा.
- २४) संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या सुरक्षा समितीची माहिती द्या.
- २५) विश्वस्त समितीमध्ये कोणती राष्ट्रे पदिसध सदस्य आहेत ?

- २६) जागतिक आरोग्य संघटनेची कार्य सांगा.
- २७) आंतरराष्ट्रीय मजूर संघटनेचे कार्य सांगा.
- २८) नकाराधिकार (व्हेटो) म्हणजे काय ?
- २९) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची थोडक्यात माहिती सांगा.
- ३०) संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या सचिवालयाची कामे सांगा.

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

१० गुण

- १) मुसोलिनीच्या अंतर्गत धोरणाचा आढावा घ्या.
- २) हिटलरच्या परराष्ट्रीय धोरणाची माहिती लिहा.
- ३) इटलीतील फॅसिस्ट पक्षाच्या उदयाची कारणमिमांसा करा.
- ४) जमिनीत नाझी हुकुमशाहीच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
- ५) केमाल पाशाच्या सुधारणांचा आढावा घ्या.
- ६) दुसऱ्या महायुद्धाचे परिणाम विशद करा.
- ७) दुसऱ्या महायुद्धाच्या वाटचालीची माहिती सांगा.
- ८) शीतयुद्धाचे परिणाम सांगा.
- ९) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या विशेष संघटनांची सविस्तर माहिती लिहा.
- १०) संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या प्रमुख अंगांची (घटकांची) माहिती सांगा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- १) मुसोलिनीच्या परराष्ट्रीय धोरणाचा आढावा घ्या.
- २) हिटलरच्या अंतर्गत धोरणाचा आढावा घ्या.
- ३) दुसऱ्या महायुद्धाची विविध कारणे स्पष्ट करा.
- ४) शीतयुद्धाची कारणे स्पष्ट करा.
- ५) संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या कार्याचा आढावा घ्या.

## **B.A. Part III Semester – V Examination, 2022**

### **Economics (Special Pear - -VII)**

#### **(Micro Economics)**

**Class- B.A. Part-III**

---

**Q.2 Write short notes on (any four)**

**12**

1. Nature and scope of Economics
2. Difference Micro & Macro Economics
3. Concept of utility
4. Total and Marginal Utility
5. . Concept of consumer's surplus
6. Basic assumptions of economic analysis
7. . Total and marginal utility
8. . Concept of production function
9. Cross elasticity of demand
10. Law of demand
11. Concept of marginal cost
12. Concept of average cost
13. Concept of total cost
14. Concept of marginal revenue
15. Concept of average revenue
16. Concept of total revenue

**Q. 3 Answer the following (any one)**

**10**

1. Explain the Micro & Macro Economics Difference
2. Basic Economic Problems before society
3. Basic Assumptions of Economic Analysis
4. Defects of Cardinal utility analysis
5. Explain the Indifference curve and consumer's equilibrium.
6. Explain the Properties of Indifference curve.
7. Explain the Indifference curve map
8. Explain the Law of Supply
9. Explain the concept of average cost and average revenue

10. Explain the marginal cost and marginal revenue

11. Explain the internal economies and external economies

Q. 4

10

1. State the Law of Diminishing Marginal Utility.
2. State the Law of equi-marginal utility.
3. What is Elasticity of demand? Explain the types of elasticity of demand.
4. What is Elasticity of demand? Explain the importance of elasticity of demand.
5. What is Indifference Curve? Explain the Properties of Indifference curve.
6. Explain the Law of variable proportions.

### मराठी रुपांतर

प्रश्न. २ टिपा लिहा.

१२ गुण

१. अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती
२. सूक्ष्म आणि स्थूल अर्थशास्त्रातील मधील फरक
३. उपयोगितेची संकल्पना
४. एकूण आणि सीमांत उपयोगिता
५. ग्राहकांच्या संतोशाधीक्य संकल्पना
६. आर्थिक विश्लेषणाची मूलभूत गृहीतके
७. एकूण आणि सीमांत उपयोगिता
८. उत्पादन फलन संकल्पना
९. मागणीची तिरकस लवचिकता
१०. मागणीचा नियम
११. सीमांत खर्चाची संकल्पना
१२. सरासरी खर्चाची संकल्पना
१३. एकूण खर्चाची संकल्पना
१४. सीमांत उत्पन्नाची संकल्पना
१५. सरासरी उत्पन्नाची संकल्पना

१६. एकूण उत्पन्नाची संकल्पना

**Q. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)**

१० गुण

१. सूक्ष्म आणि स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा
२. समाजासमोरील मूलभूत आर्थिक समस्या
३. आर्थिक विश्लेषणाची मूलभूत गृहीतके स्पष्ट करा.
४. संखात्मक उपयोगिता विश्लेषणाचे दोष
५. समवृत्ती वक्र आणि ग्राहक समतोल स्पष्ट करा.
६. समवृत्ती वक्र गुणधर्म स्पष्ट करा.
७. समवृत्ती वक्र नकाशा स्पष्ट करा
८. पुरवठाचा नियम स्पष्ट करा
९. सरासरी खर्च आणि सरासरी उत्पन्न संकल्पना स्पष्ट करा
१०. सीमांत खर्च आणि सीमांत उत्पन्न स्पष्ट करा
११. अंतर्गत बचती आणि बहिर्गत बचती स्पष्ट करा

**प्रश्न. ४**

१० गुण

१. घटत्या सीमांत उपयोगोतेचा नियम सांगा.
  २. सम-सीमांत उपयोगोतेचा नियम सांगा.
  ३. मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या लवचिकते प्रकार स्पष्ट करा.
  ४. मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीची लवचिकतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
  ५. समवृत्ती वक्र म्हणजे काय? समवृत्ती वक्र गुणधर्म स्पष्ट करा.
  ६. बदलत्या प्रमाणांचे नियम स्पष्ट करा.
-

## **B.A. Part III Semester – VI Examination, 2022**

**Economics (Special Pear - -VII)**

**(Micro Economics)**

**Class- B.A. Part-III**

---

**Q.2 Write short notes on (any four)**

**12**

1. Characteristics of Perfect competition
2. Characteristics of Monopoly
3. Concept of Selling cost
4. Concept of Product differentiation
5. Concept of bi-lateral monopoly
6. Concept of monophony
7. Compensation principle
8. Quasi Rent
9. Meaning Welfare Economics
10. Meaning of monopolistic competition
11. Keynesian view of demand for money
12. Condition of maximum social welfare
13. Paretian criterion of welfare

**Q. 3 Answer the following (any one)**

**10**

1. Explain the law of variable proportions
2. Explain the difference between micro and macro economics
3. Concept and Types of price discrimination
4. Characteristics of monopolistic competition
5. Causes of wage differentials
6. Innovation theory of profit
7. Problems in measuring Economic welfare
8. Meaning and Scope of Welfare Economics
9. Marginal productivity theory of distribution
10. Uncertainty bearing theory of profit



Q4.

2. Explain the Price determination in perfect competition.
3. Explain Marginal productivity theory of distribution.
4. Explain Demand and supply theory of wage determination.
5. Explain the modern theory of rent
6. Explain the Ricardian theory of rent
7. Explain Keynesian theory of interest
8. Explain Liquidity preference theory of interest
9. Explain Schumpeter's innovative theory of profit
10. Explain Risk Bearing theory of profit

### मराठी रूपांतर

प्रश्न २. टिपा लिहा

१२ गुण

१. परिपूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
२. मत्तेदारीची वैशिष्ट्ये
३. विक्री खर्चाची संकल्पना
४. वस्तू भिन्नतेची संकल्पना
५. द्वि-पक्षीय मत्तेदारीची संकल्पना
६. अल्पाधिकार संकल्पना
७. भरपाई तत्त्व
८. आभासी खंड संकल्पना
९. कल्याणकारी अर्थशास्त्राची संकल्पना
१०. मात्तेदारीयुक्त स्पर्धेची संकल्पना
११. केन्स यांचे पैश्याच्या मागणीचे हेतू
१२. महत्तम सामाजिक कल्याणाच्या अटी
१३. प्यौरेटोचा कल्याणाची कसोट्या

प्रश्न 3 खालील (कोणतेही) 10 उत्तर द्या

१. बदलत्या प्रमाणांचे नियम स्पष्ट करा.

२. सूक्ष्म आणि स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा
३. किंमत भेदभावाची संकल्पना आणि प्रकार स्पष्ट करा
४. मत्तेदारी स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
५. वेतनातील फरकाची कारणे
६. नफ्याचा इनोव्हेशन सिद्धांत
७. आर्थिक कल्याण मोजण्यात समस्या
८. कल्याणकारी अर्थशास्त्राचा अर्थ आणि व्याप्ती
९. विभाजनाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत
१०. नफ्याचा अनिश्चितता पत्करण्याचा सिद्धांत

Q4.

.10 गुण

2. पूर्ण स्पर्धेतील किमतीचे निर्धारण स्पष्ट करा.
3. वितरणाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.
4. वेतन निर्धारणाचा मागणी आणि पुरवठा सिद्धांत स्पष्ट करा.
5. खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा
6. खंडाचा रिकार्डियन सिद्धांत स्पष्ट करा
7. केन्स यांचा व्याजाचा सिद्धांत स्पष्ट करा
8. व्याजाचा तरलता प्राधान्य सिद्धांत सांगा
९. शुम्पीटर यांचा नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत स्पष्ट करा
१०. नफ्याचा धोका पत्करण्याचा सिद्धांत स्पष्ट करा

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR**

**B.A.LL. B-III (SEMESTER VI) W.E.F. Nov 2021**

**ENVIRONMENTAL LAW**

**Total Marks-80**

**QUESTION BANK**

**Q.2 Answer any 05 of the following questions (05 out of 07)**

**20 Marks**

1. Major achievements of Rio Conference, 1992.
2. Role of Public Interest Litigation in environmental protection in India.
3. Describe the different kinds of environmental pollution
4. Salient features of EIA, Notification 2006.
5. Convention on Biological Diversity, 1992
6. Discuss in brief about Cruelty to Animals generally
7. Advantages of having absolute liability principle over strict liability principle
8. Discuss the jurisdiction and powers of the National Green Tribunal
9. Public Trust Doctrine
10. Legal Provisions relating Environmental impact assessment
11. Non-forest use of forest land
12. Greenhouse Gases and its effects
13. Constitution of Central Pollution Control Board
14. legal dimensions of sustainable development
15. Indian Council for Enviro-legal Vs. UOI, AIR 1990 Case Comment
16. Duty of the State to protect the environment under the Constitution of India.
17. Interpretation of Article 19(1)(g) of Constitution of India in relation to the environment.
18. Write a brief note on The Principles adopted in Stockholm Declaration 1972
19. Public Nuisance; Under Indian Penal Code
20. Public Nuisance: Under Criminal procedural codes.
21. Offences and penalties under Water Act 1974
22. Municipal Council, Ratlam Vs. Shri Vardhichand - Water pollution case
23. Vellore Citizens Welfare Forum v. Union of India; Supreme Court of India
24. Legal Controls of Noise Pollution
25. Hazardous waste Management.
26. Bio-medical waste.
27. Genetic engineering.
28. Disaster emergency preparedness
29. Emerging Principles on Coastal zone management
30. Legal aspects of Environment audit and eco mark
31. Salient features Forest Conservation Act
32. Write about laws relating to Sanctuaries and National parks.

33. Explain Licensing of zoos
34. Offences against wild life
35. explain the importance of protection of Environment

**Q. 3 Answer any 03 of the following questions (03 out of 06)**

**15 Marks**

1. What is meant by Global Warming? How does it effect on Environment?
2. Explain how the Courts in India try to balance between Environment and Development.
3. Explain polluter pays principle.
4. Write a note on Ancient Indian Environmental Ethics
5. Acid Rain and its effects.
6. 42<sup>nd</sup> Amendment of Constitution in 1976 and Environment Protection
7. Transboundary pollution.
8. Wetlands
9. Animal Welfare Board
10. Discuss the concept “Experimentation on Animals”
11. Legal provisions relating to Performing animals.
12. Ancient approach on Dharma of Environment
13. Rural Litigation and Entitlement Kendra & Ors. v. State of Uttar Pradesh & Ors. ;  
Supreme Court of India
14. Precautionary Principle
15. U N Declaration on right to development
16. Causes and effects of Ozone Depletion
17. State monopoly in the sale of wildlife and wild life article
18. Symbiotic relationship and tribe people
19. M. C. Mehta v. Kamal Nath & Ors.; Supreme Court of India
20. Explain National parks
21. Permissible and impermissible Noise
22. Offences and penalties under Air Act 1981
23. The Ganga Pollution Case
24. Effects of Pollution
25. Sources of Pollution
26. Regulation on Bio-Medical Waste
27. Right to life is a fundamental right under Article 21 of the Constitution
28. Fundamental Duty and Environmental Protection
29. Directive Principles of State Policy and Environmental Protection
30. Explain the international measures taken to prevent global climate change.

**Q. 4 Answer any 01 out of the following questions (01 out of 02)**

**15 Marks**

1. Discuss in detail on Earth Summit 1992
2. “Is the Right to Clean Environment, a fundamental right” Discuss with reference to decided cases.
3. Explain the concept of Environment and its components

4. State the Constitution, powers and functions of Central and State Air Pollution Control Board?
5. Explain the power of Central Government to make rules to carry out the purpose of Environmental Protection Act, 1986.
6. Explain the provisions of criminal law relating to the abatement of public nuisance with relevant case laws.
7. Explain in detail the concept of Polluter pays principle and Precautionary Principle in detail with relevant case laws
8. Explain the doctrine of “Sustainable development” with the help of decided cases.
9. Discuss the role of Judiciary in protection of environment with the help of decided cases.
10. Discuss the constitutional obligation imposed upon the state and citizens in relation to protection of environment.

**Q. 5 Answer the following question**

**15 Marks**

1. Elaborately explain the different provisions of the Indian Constitution concerning the Protection of Environment with relevant case Laws?
2. Explain the different categories of delegated legislations under Environment (Protection) Act 1986.
3. Explain measures taken to protect wildlife under wild life protection act 1972
4. State the Constitution, powers and functions of Central and State Water Pollution Control Board?
5. Discuss the constitution and jurisdiction of the National Green Tribunal under the National Green Tribunal Act, 2010. Do you think that the objects for which the tribunal was created have been achieved by it? Discuss with reference to case law on the point.

**Punyshlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**  
**Opt. Hindi**

**B.A. III Sem- V, Paper no - VII विशेष लेखक - भगवानदास मोरवाल (प्रतिनिधि कहानियाँ)**  
**Question Bank २०२१-२२**

---

**प्रश्न - लघुतरी प्रश्न लिखिए ।**

१. भगवानदास मोरवालजी को मिले हुए तीन पुरस्कार लिखिए ।
२. भगवानदास मोरवाल के उपन्यासों के दो नाम लिखिए ।
३. भगवानदास मोरवाल के कहानी साहित्य की तीन विशेषताएँ लिखिए ।
४. प्रजापति दक्ष के स्थान पर केसवानी का प्रमोशन क्यों किया जाता है ।
५. पिताजी की किस बात से लेकर लोग शिकायत करते थे ।
६. 'बियाबान' कहानी के शीर्षक की सार्थकता लिखिए ।
७. 'सौदा' कहानी की हामिदन ने बचाए हुए पाँच सौ रुपये लेकर कौनसे सपने देखे थे ?
८. हारून का झगड़ा किसके साथ हुआ ? क्यों ?
९. 'चोट' कहानी का उद्देश स्पष्ट कीजिए ।
१०. भगवानदास मोरवाल के साहित्य में चित्रित दलित विमर्श को स्पष्ट कीजिए ।
११. भगवानदास मोरवाल लिखित किन्हीं चार कहानियों के नाम लिखिए ।
१२. हारून और रामसिंह के झगड़े में किसकी दूकान का नुकसान हुआ और उसने भरपाई स्वरूप किसकी माँग की ?
१३. 'बादामी' की स्वभावगत विशेषताएँ बताएँ ।
१४. अमर, असफल किसके घर पर मिले ? उनके बीच क्या चर्चा हुई ?
१५. मंगल खां का पोता 'जावेद' शहर क्यों गया था ?
१६. लालवानी साहब का तबादला क्यों किया गया ।
१७. लालवानी साहब के मुख्याध्यापक बनकर आने से पाठशाला में क्या परिवर्तन हुआ ?
१८. भगवानदास मोरवाल लिखित कहानियों के किसी एक पात्र की स्वभावगत विशेषताएँ लिखिए ।
१९. 'छल' कहानी की भाषाशैली स्पष्ट कर कहानी के किन्हीं दो पात्रों के नाम लिखिए ।
२०. समीर राघव ने अपने दोस्त दक्ष को किस प्रकार समझाया ?
२१. सनातन धर्मशाला के प्रबंधक समिति के सदस्य कौन थे उनके नाम बताएँ ?
२२. बॉम्बे हेयर कटिंग सैलून की विशेषताएँ लिखिए ।
२३. 'वाहिद भाई' को बचाने के लिए जैन साहब ने कौनसे प्रयास किए ।
२४. 'चोट' कहानी का वातावरण स्पष्ट कीजिए ।
२५. 'सीढ़िया माँ और उसका देवता' कहानी के शीर्षक की सार्थकता स्पष्ट कीजिए ।

**प्रश्न - दिर्घात्तरी प्रश्न लिखिए ।**

१. 'चोट' कहानी के द्वारा लेखक भगवानदास मोरवाल ने सामान्य व्यक्ति की व्यथा को किसप्रकार स्पष्ट किया है ।
२. 'बस तुम न होते पिताजी' में भगवानदास मोरवाल ने पारिवारिक संबंधों की जटिलता को किस प्रकार स्पष्ट किया है ।
३. 'सीढ़िया माँ और उसका देवता' कहानी के द्वारा लेखक भगवानदास मोरवाल ने स्त्री विमर्श को किस प्रकार स्पष्ट किया है ।
४. 'रंग अबीर' कहानी के शीर्षक की सार्थकता स्पष्ट कीजिए ।
५. 'बियाबान' कहानी में चित्रित पात्रों की स्वभाविक विशेषताएँ लिखिए ।
६. 'छल' कहानी आज की शिक्षा व्यवस्था को किसप्रकार स्पष्ट करती है ।
७. 'वे तीन' कहानी में चित्रित देशकाल वातवरण का चित्रण उदाहरण के साथ स्पष्ट कीजिए ।
८. भगवानदास मोरवाल के व्यक्तित्व का परिचय दीजिए ।
९. भगवानदास मोरवाल के कृतित्व का परिचय दीजिए ।
१०. भगवानदास मोरवाल के कहानी साहित्य की विशेषताएँ अपने शब्दों में लिखिए ।

**प्रश्न - दिर्घात्तरी प्रश्न लिखिए ।**

१. 'चोट' कहानी का कहानी के तत्वों के अनुसार विस्तार से विवेचन कीजिए ।
२. 'बियाबान' कहानी की कथावस्तु लिखिए ।
३. 'सौदा' कहानी के माध्यम से भारतीय न्याय व्यवस्था पर किस प्रकार प्रकाश डाला है ? अपने शब्दों में लिखिए ।
४. 'सीढ़िया माँ और उसका देवता' कहानी का कथावस्तु लिखिए ।
५. 'रंग अबीर' कहानी में चित्रित वहीद भाई का चरित्र चित्रण कीजिए ।

**Faculty of Humanities**

**Examination B. A. I, Sem II, Paper II (W.e.f. 2019 Pattern).**

Subject: Psychology

Class: B.A.I Sem. II Paper II

Title of the Paper: – Fundamentals of Psychology

.....

Q.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) Mark 12

1. What is learning?
2. State the Features of learning?
3. What is an Unconditional stimulus?
4. What is stimulus discrimination?
5. What is generalization of stimuli?
6. What is Encoding?
7. What is Non-declarative memory?
8. What is forgetting?
9. What is Motivated Forgetting?
10. What is short-term memory?
11. State the definition of Intelligence.
12. What is Chronological age?
13. What is Deviation Intelligence Quotient?
14. What is Fluid Intelligence?
15. What is Mental age?
16. State the definition of Personality.
17. State the Levels of consciousness.
18. What are the stages of psychosexual development?
19. What is the Id?
20. What is the Ego?



21. What is Classical Conditioning?
22. What is Operant Conditioning?
23. What is Autobiographical Memory?
24. What is Explicit Memory?
25. What is Episodic Memory?
26. What is the Naturalistic Intelligence?
27. What is Practical Intelligence?
28. What is Musical Intelligence?
29. How many personality traits Allport highlights?
30. What is the state of unconsciousness?

Q.3 write answer to any one of the following (1 out 2) Mark 10

1. Explain in detail theory of Classical Conditioning.
2. Explain the importance of Operant Conditioning in human life.
3. Explain in detail the stages of memory.
4. Describe the process of Memory in detail.
5. Explain the Sternberg's Triarchic theory.
6. Explain the Gardner's Theory of Multiple Intelligence.
7. Define Personality. Explain the theory of Psychoanalytic.
8. State the psycho-sexual state in personality development.
9. Explain the Carl Rogers 'Self' theory.
10. Explain the reasons for Forgetting.

Q. 4. Answer the following question. Marks 10

1. Explain the Skinner's experiment Operant Conditioning.
2. Explain the schedule of reinforcement.
3. Discuss the Ebbinghaus and forgetting Curve
4. What is intelligence? Explain its nature of Intelligence.
5. Explain the Maslow's theory of Self Actualization.

## मराठी रूपांतर

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणत्याही चारचे उत्तर लिहा (६पैकी ४) गुण १२

१. अध्ययन म्हणजे काय?
२. अध्ययनाची वैशिष्ट्ये सांगा.
३. अनअभिसंधित उद्दीपक म्हणजे काय?
४. उद्दिपाकाचे भेदबोधन म्हणजे काय?
५. उद्दिपाकाचे सामान्यीकरण म्हणजे काय?
६. संकेतन म्हणजे काय?
७. अवाचक स्मृती म्हणजे काय?
८. विस्मरण म्हणजे काय?
९. प्रेरणामय विस्मरण म्हणजे काय?
१०. अल्पकालीन स्मृती म्हणजे काय?
११. बुद्धिमत्तेची व्याख्या सांगा.
१२. जैविक वय कशाला म्हणतात.
१३. विचलित बुद्धिगुणांक म्हणजे काय?
१४. प्रवाही बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
१५. मानसिक वय म्हणजे काय?
१६. व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या सांगा.
१७. जाणीवेच्या पातळ्या सांगा.
१८. मनोलैंगिकतेच्या किती अवस्था आहेत?
१९. इदंम म्हणजे काय?
२०. अहम म्हणजे काय?
२१. अभिजात अभिसंधान म्हणजे काय?

२२. साधक अभिसंधान म्हणजे काय?
२३. आत्मचरित्रात्मक स्मृती म्हणजे काय?
२४. व्यक्त स्मृती म्हणजे काय?
२५. प्रासंगिक स्मृती म्हणजे काय?
२६. निसर्ग विषयक बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
२७. व्यवहारिक बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
२८. संगीत विषयक बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
२९. आलपोर्ट यांनी व्यक्तिमत्वाचे किती गुण विशेष सांगितले?
३०. अबोध अवस्था म्हणजे काय?

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (२पैकी १) गुण १०

१. अभिजात अभिसंधानाचा पाव्हालाव्हाचा प्रयोग सविस्तर विशद करा.
२. साधक अभिसंधानाचे मानवी जीवनातील महत्व स्पष्ट करा.
३. स्मृतीच्या अवस्था सविस्तर स्पष्ट करा.
४. स्मरण प्रक्रियेचे सविस्तर वर्णन करा.
५. स्टनबर्ग यांचा त्रिमिती सिद्धांत स्पष्ट करा.
६. हार्वर्ड गार्डनर यांचा बहुघटकीय सिद्धांत स्पष्ट करा.
७. व्यक्तिमत्वाची व्याख्या सांगून मनोविक्षेपण सिद्धांताचे वर्णन करा.
८. व्यक्तिमत्व विकासातील मनोलैंगिक अवस्था सांगा.
९. कार्ल रॉजर्स यांचा 'स्व' सिद्धांत स्पष्ट करा.
१०. विस्मरणाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. १० गुण

१. साधक अभिसंधनाचा स्किनरचा प्रयोग स्पष्ट करा.
२. प्रबलीकरणाचे वेळापत्रक स्पष्ट करा.
३. एबिंग हॉसच्या विस्मरण वक्राची चर्चा करा.
४. बुद्धिमत्ता म्हणजे काय? सांगून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा.
५. मास्लो यांचा स्व वास्तविकरण सिद्धांत स्पष्ट करा.

.....



**B.A. – I (Semester – I)**  
**PHILOSOPHY Paper - I**  
**Problems of Philosophy**

**Short questions**

- 1) Give any three definitions of philosophy?
- 2) Explain the nature of philosophy.
- 3) What is knowledge?
- 4) Explain the kinds of knowledge.
- 5) What is the subject matter of metaphysics?
- 6) Explain the Importance of philosophy.
- 7) Explain the subject matter of Epistemology.
- 8) What is the importance of study of epistemology?
- 9) Explain the subject matter of Ethics.
- 10) What is morality?
- 11) What is substance?
- 12) What is soul?
- 13) Explain the concept of God.
- 14) What is subject matter of philosophy?
- 15) What is space?
- 16) What is space and time?
- 17) Explain the main branches of philosophy.
- 18) What is quality?
- 19) What is cause and effect relation?.
- 20) Explain the problem of soul (self).

## **Broad questions**

- 1) Explain the different means of knowledge.
- 2) Explain the arguments for existence of God.
- 3) Explain the Entailment theory of cause and effect relation.
- 4) Explain the nature of direct and indirect knowledge.
- 5) Distinguish between heterodox and orthodox.
- 6) Explain the nature of soul.
- 7) Explain the regularity theory of cause and effect.
- 8) Explain the types of indirect knowledge.
- 9) Explain the nature concept of God.
- 10) Explain the Co-presence theory of causation.
- 11) Explain the kinds of theory of causation.
- 12) Explain the problem of change.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तत्त्वज्ञानाची स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) तत्त्वज्ञानाच्या महत्वाच्या शाखा स्पष्ट करा.
- ३) तत्त्वज्ञानाचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- ४) ज्ञान म्हणजे काय?
- ५) ज्ञानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ६) आत्मा (स्व) ची समस्या स्पष्ट करा.
- ७) वस्तुमिमांसेचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- ८) ज्ञानमिमांसेचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- ९) ज्ञानमिमांसेच्या अभ्यासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १०) आत्मा म्हणजे काय?
- ११) नितिशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- १२) नैतिकता म्हणजे काय?
- १३) द्रव्य म्हणजे काय?
- १४) कारण आणि कार्य संबंध म्हणजे काय?
- १५) अवकाश म्हणजे काय?
- १६) अवकाश आणि काळ म्हणजे काय?
- १७) ईश्वराची संकल्पना स्पष्ट करा.
- १८) द्रव्य म्हणजे काय?
- १९) तत्त्वज्ञानाच्या कोणत्याही तीन व्याख्या स्पष्ट करा.
- २०) तत्त्वज्ञानाच्या कोणत्याही सहा शाखा सांगा.
- २१) तत्त्वज्ञानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.



## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) ज्ञानाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- २) ईश्वराच्या अस्तित्वाविषयीचे युक्तिवाद स्पष्ट करा.
- ३) कारण कार्य संबंधाचा तार्किक लक्षिततेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ४) परोक्ष आणि अपरोक्ष ज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आस्तिक आणि नास्तिक यातील यातील फरक स्पष्ट करा.
- ६) आत्म्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ७) कारण कार्य संबंधीचा नियतक्रमवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ८) अप्रत्यक्ष ज्ञानाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- ९) ईश्वराच्या संकल्पनेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) कारणिकतेचा सहअस्तित्वावादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ११) कारणिक सिद्धांताचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १२) परिवर्तनाची समस्या स्पष्ट करा.

## **B.A. – I (Semester – I)**

### **SCIENTIFIC METHOD (Compulsory)**

#### **Short questions**

- 1) Explain the nature of science?
- 2) What is scientific method?
- 3) What is scientific observation?
- 4) Distinguish between science and religion
- 5) What is experiment?
- 6) Explain the nature of experiment.
- 7) Distinguish between science and philosophy.
- 8) Explain the advantages of experiment
- 9) What is natural science?
- 10) What is Presuppositions?
- 11) Explain the importance of presupposition.
- 12) Explain the nature of social sciences.
- 13) What is non-observation
- 14) What is normative science?
- 15) What is Mal-observation?
- 16) What is Method of agreement?
- 17) What is Method of difference?
- 18) Explain method of agreement and difference.
- 19) What is concomitant variation?
- 20) What is Method of residue?
- 21) Explain the nature of Simple enumerative induction.
- 22) Explain the nature of Analogy.

#### **Broad questions**

- 1) Distinguish between Positive science and Normative Science.
- 2) Distinguish between Natural science & Social Sciences.
- 3) Explain the characteristics of science.
- 4) Explain the principles of Uniformity of Nature.
- 5) Distinguish between Positive science and Natural science
- 6) Distinguish between Normative Science and Social Sciences.
- 7) Explain the stages of Scientific method.
- 8) Explain the Principles of scientific causal relation.
- 9) Explain how to establish scientific general law.
- 10) Explain the characteristics of Simple enumerative induction.
- 11) Explain the characteristics of Analogy.
- 12) Distinguish between Simple enumerative induction and Analogy.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) विज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) शास्त्रीय पद्धती म्हणजे काय?
- ३) शास्त्रीय निरीक्षण म्हणजे काय?
- ४) विज्ञान आणि धर्म यातील भेद स्पष्ट करा.
- ५) प्रयोग म्हणजे काय?
- ६) प्रयोगाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ७) विज्ञान आणि तत्त्वज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) प्रयोगाचे फायदे स्पष्ट करा.
- ९) नैसर्गिक शास्त्र म्हणजे काय?
- १०) पूर्वगृहितके म्हणजे काय?
- ११) पूर्वगृहीतकाचे महत्व स्पष्ट करा.
- १२) सामाजिक शास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १३) अनिरीक्षण म्हणजे काय?
- १४) आदर्शनिष्ठ शास्त्र म्हणजे काय?
- १५) दुर्निरीक्षण म्हणजे काय?
- १६) अन्वय पद्धती म्हणजे काय?
- १७) व्यतिरेक पद्धती म्हणजे काय?
- १८) अवशेष पद्धती म्हणजे काय?
- १९) अन्वय आणि व्यतिरेक पद्धती स्पष्ट करा.
- २०) सहपरीवर्तन पद्धती स्पष्ट करा.
- २१) केवल गणनात्मक विगमनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २२) सम्यानुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

### दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) वस्तुनिष्ठ शास्त्र आणि आदर्शनिष्ठ शास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- २) नैसर्गिक शास्त्र आणि सामाजिक शास्त्रे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ३) विज्ञानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- ४) निसर्ग समरूपतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ५) वस्तुनिष्ठ शास्त्र आणि नैसर्गिक शास्त्र यातील भेद स्पष्ट करा.
- ६) आदर्शनिष्ठ शास्त्र आणि सामाजिक शास्त्रे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) शास्त्रीय पद्धतीच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- ८) शास्त्रीय कारणांक संबन्धाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ९) शास्त्रीय सामान्य नियम कसे प्रस्थापित केले जाते, ते स्पष्ट करा.
- १०) केवळ गणनात्मक विगमनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ११) साम्यानुमानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १२) केवळ गणनात्मक विगमन आणि साम्यानुमान यातील फरक स्पष्ट करा.

**B.A. – I (Semester – II)**  
**PHILOSOPHY Paper - II**  
**Outlines of Indian Darshanas**

**Short questions**

- 1) What is Darsana?
- 2) Explain the aim of Indian Darsanas
- 3) What is Orthodox?
- 4) Explain the different meanings of orthodox.
- 5) Explain the theory of Knowledge, by Charvaka.
- 6) What is heterodox?
- 7) Explain the classification of Orthodox Darsana.
- 8) Explain Charvaka's materialism.
- 9) Who was charvaka?
- 10) Explain the concept of Purushartha in the view of Charvaka.
- 11) Explain the Charvaka's ideology.
- 12) Explain the aim of Indian Darsanas
- 13) What is Moksha?
- 14) Explain the concept of Non-soul by Buddhism.
- 15) State the types of Pardarthas in Vaisheshika Darsana?
- 16) According to Sankhya darsana, what is prakriti?
- 17) What is karmakanda?
- 18) What is purusha, by Sankhya darsana?
- 19) What are the five subtle elements?
- 20) Define Yoga.
- 21) Explain the concept of Purushartha in the view of Charvaka.
- 22) What is purusha, by Sankhya darsana?

## **Broad questions**

- 1) Explain the common characteristics of Indian philosophy.
- 2) Explain ashtanga yoga.
- 3) Explain the importance of Pranayama.
- 4) Explain the argument for existence of Prakruti in Sankhya Darsana.
- 5) Explain the four noble truths by Buddhism.
- 6) Explain the argument for existence of Purusha in Sankhya Darsana.
- 7) Explain the Ashtang marga in Buddhism.
- 8) According to Buddhism, Explain the concept of Nirvana.
- 9) Explain the evolution of Prakriti.
- 10) Explain the Triguna theory of Sankhya darshana.
- 11) Explain the nature of Brahma, by Vedanta.
- 12) Explain Sattatraya theory of Advaita Vedanta.
- 13) Explain the concept of Vivartavada.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) दर्शन म्हणजे काय?
- २) भारतीय दर्शनांचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- ३) आस्तिक म्हणजे काय?
- ४) आस्तिक चे वेगवेगळे अर्थ स्पष्ट करा.
- ५) चार्वाकानुसार ज्ञान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ६) नास्तिक म्हणजे काय?
- ७) आस्तिक दर्शनांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ८) चार्वाकाचा जडवाद स्पष्ट करा.
- ९) चार्वाक हा कोण होता?
- १०) चार्वाकानुसार पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ११) चार्वाकाची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १२) भारतीय दर्शनांचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- १३) मोक्ष म्हणजे काय?
- १४) बौद्धानुसार अनात्म संकल्पना स्पष्ट करा.
- १५) वैशेषिक दर्शनातील पदार्थांचे प्रकार सांगा.
- १६) सांख्य दर्शनानुसार प्रकृती म्हणजे काय?
- १७) कर्मकांड म्हणजे काय?
- १८) सांख्य दर्शनानुसार पुरुष म्हणजे काय?
- १९) पंच महाभूते कोणकोणती आहेत?
- २०) योगाची व्याख्या द्या.
- २१) चार्वाकानुसार पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- २२) सांख्य दर्शनानुसार पुरुष म्हणजे काय?



## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) भारतीय दर्शनांतील समान वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) अष्टांग योग स्पष्ट करा.
- ३) प्राणायामाचे महत्व स्पष्ट करा.
- ४) सांख्य दर्शनातील प्रकृतीच्या अस्तित्वाविषयीचे युक्तिवाद स्पष्ट करा.
- ५) बौद्धांची चार आर्यसत्ये स्पष्ट करा.
- ६) सांख्य दर्शनातील पुरुषाच्या अस्तित्वाविषयीचे युक्तिवाद स्पष्ट करा.
- ७) बौद्ध दर्शनातील अष्टांग मार्ग स्पष्ट करा.
- ८) बौद्धांनुसार निर्वाण संकल्पना स्पष्ट करा.
- ९) प्रकृतीची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
- १०) सांख्यांचा त्रिगुण सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ११) वेदांतानुसार ब्रह्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १२) अद्वैत वेदांताचा सत्तात्रय सिद्धांत स्पष्ट करा.
- १३) विवर्तवाद संकल्पना स्पष्ट करा.

**B.A. – I (Semester – II) C.B.C.S. Examination,  
SCIENTIFIC METHOD (Compulsory)**

**Short questions**

- 1) Define hypothesis.
- 2) What is hypothesis?
- 3) What is verification of hypothesis?
- 4) What is direct verification?
- 5) What is indirect verification?
- 6) Give examples of indirect verification.
- 7) Explain, why hypothesis is important in scientific method.
- 8) Explain the proof of hypothesis?
- 9) Explain the kinds of verification of hypothesis.
- 10) Explain the kinds of laws of nature.
- 11) Explain normative laws.
- 12) Explain the nature of Government law.
- 13) Explain natural laws.
- 14) Explain the characteristics of interview.
- 15) Explain the characteristics of questionnaire.
- 16) What is information technology?
- 17) What is computer?
- 18) Explain parts of computer.
- 19) Explain the function of computer.
- 20) Explain input device of computer.
- 21) Explain output device of computer.

## **Broad questions**

- 1) State the conditions of valid hypothesis.
- 2) Explain characteristics of government laws.
- 3) Explain characteristics of normative laws.
- 4) Explain characteristics of natural laws.
- 5) Explain the kinds of laws of nature.
- 6) Explain the rules of definition.
- 7) Distinguish between verification and proof of hypothesis.
- 8) Distinguish between direct and indirect hypothesis.
- 9) Distinguish between method and technique.
- 10) Explain the characteristics of Interview.
- 11) Explain the characteristics of questionnaire.
- 12) Explain uses of computer in the modern field of information technology.
- 13) Explain the characteristics of computer.
- 14) Explain the uses of computer.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) अभ्युपगमाची व्याख्या द्या.
- २) अभ्युपगम म्हणजे काय?
- ३) अभ्युपगमाची प्रचीती म्हणजे काय?
- ४) प्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- ५) अप्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- ६) अप्रत्यक्ष प्रचीतीची उदाहरणे द्या.
- ७) शास्त्रीय पद्धतीत अभ्युपगमाचे महत्त्व काय ते स्पष्ट करा.
- ८) अभ्युपगमाची सिद्धता स्पष्ट करा.
- ९) अभ्युपगमाच्या प्रचितीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १०) निसर्ग नियमाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ११) आदर्शनिष्ठ नियम म्हणजे काय?
- १२) शासकीय नियमाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १३) निसर्ग नियम स्पष्ट करा.
- १४) मुलाखतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १५) प्रश्नावलीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १६) संगणक म्हणजे काय?
- १७) संगणकाचे भाग स्पष्ट करा.
- १८) माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे काय?
- १९) संगणकाचे कार्य स्पष्ट करा.
- २०) संगणकाला माहिती पुरविणारा घटक स्पष्ट करा.
- २१) संगणकाकडून माहिती मिळणारा घटक स्पष्ट करा.

### दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) युक्त/उचित अभ्युपगमाचे अटी स्पष्ट करा.
- २) शासकीय नियमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) आदर्शवादी नियमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- ४) नैसर्गिक नियमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ५) निसर्ग नियमाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ६) व्याख्येचे नियम स्पष्ट करा.
- ७) अभ्युपगमाची प्रचीती आणि सिद्धता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) अभ्युपगमाची प्रत्यक्ष प्रचीती आणि अप्रत्यक्ष प्रचीती यातील फरक स्पष्ट करा.
- ९) पद्धती आणि तंत्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- १०) मुलाखतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ११) प्रश्नावलीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १२) माहिती तंत्रज्ञानाच्या आधुनिक क्षेत्रातील संगणकाचे उपयोग स्पष्ट करा.
- १३) संगणकाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १४) संगणकाचा उपयोग स्पष्ट करा.

**Faculty of Humanities**  
**Examination B. A. I, Sem I, Paper I (W.e.f. 2019 Pattern).**

Subject: Psychology

Class: B.A.I Sem. I Paper I

Title of the Paper: – Introduction to Psychology

.....

Q.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) Mark 12

1. Explain the modern definition of psychology.
2. What is Independent Variable?
3. What is the subject of study of social psychology?
4. What is Counseling Psychology?
5. What is Experimental Psychology?
6. What are the parts of Neurons?
7. What is Sensory Neurons?
8. What is Nervous system?
9. Describe the function of small brain?
10. What is the Peripheral nervous system?
11. Explain the meaning Consciousness.
12. What is self-awareness?
13. Explain sleep in definition.
14. Explain the need for sleep.
15. Explain the dream.
16. What is motivation?
17. What is obesity?
18. What is Anorexia?

19. What is internal motivation?
20. Explain the emotion.
21. What does development study in psychology?
22. What is observation?
23. What is the spinal cord?
24. Explain the function of small brain.
25. What is insomnia?
26. Explain the meaning Day dream.
27. What is hypnosis?
28. Describe the stages of sexual behavior.
29. What is Achievement Motivation?
30. Describe the characteristics of hypnosis.

Q.3 write answer to any one of the following (1 out 2) Mark 10

1. What is psychology? Briefly explain the sub-fields of psychology.
2. Discuss various aspects of psychology.
3. Explain the different divisions of the central nervous system by describing the types of central nervous system.
4. Explain the different sections and functions of the brain.
5. Explain the function of dreams.
6. Explain the opposite view of the nature of hypnosis.
7. Explain hunger motivation in detail.
8. Describe the aggressive motivation in detail.
9. Explain the Biological Basis of emotions.

10. Explain the nature of experimental methods in psychology.

Q. 4. Answer the following question. Marks 10

1. Briefly explain the history of psychology.
2. Explain the different lobes and functions of the brain.
3. Define sleep. Briefly describe the state of sleep.
4. Explain sleep disorders.
5. Explain in detail the external expression of emotion.

.....

**मराठी रूपांतर**

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणत्याही चारचे उत्तर लिहा (६पैकी ४) गुण १२

१. मानसशास्त्राची आधुनिक व्याख्या सांगा.

२. स्वतंत्र परिवर्तक म्हणजे काय?

३. सामाजिक मानसशास्त्राचा अभ्यास विषय काय आहे?

४. समुपदेशन मानसशास्त्र म्हणजे काय?

५. प्रायोगिक मानसशास्त्र म्हणजे काय?

६. मज्जापेशीचे किती भाग पडतात?

७. वेदक मज्जापेशी म्हणजे काय?

८. मज्जा संस्था म्हणजे काय?

९. लहान मेंदूचे कार्य सांगा?

१०. सिमागत मज्जासंस्था म्हणजे काय?



११. बोधावस्थेची सविस्तर व्याख्या सांगा.
१२. स्व-जाणीव म्हणजे काय?
१३. झोपेची सविस्तर व्याख्या सांगा.
१४. झोपेची आवश्यकता स्पष्ट करा.
१५. स्वप्न व्याख्या सांगा.
१६. प्रेरणा म्हणजे काय?
१७. लट्टपणा म्हणजे काय?
१८. क्षुधा अभाव म्हणजे काय?
१९. आंतरिक प्रेरणा म्हणजे काय?
२०. भावनेची व्याख्या सांगा.
२१. वैकासिक मानसशास्त्रात कशाचा अभ्यास करतात.
२२. निरीक्षण म्हणजे काय?
२३. मज्जारजू म्हणजे काय?
२४. लहान मेंदू चे कार्य स्पष्ट करा.
२५. निद्रानाश म्हणजे काय?
२६. दिवा स्वप्नाचा अर्थ सांगा.
२७. संमोहन म्हणजे काय?
२८. लैंगिक वर्तनाच्या अवस्था सांगा.
२९. संपादन प्रेरणा म्हणजे काय?
३०. संमोहनाची वैशिष्टे सांगा.

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (२पैकी १) गुण 10

१. मानसशास्त्र म्हणजे काय? मानसशास्त्राची उपक्षेत्रे थोडक्यात स्पष्ट करा.
२. मानस शास्त्रातील विविध दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
३. मज्जा संस्थेचे प्रकार सांगून मध्यवर्ती मज्जासंस्थेचे विविध विभाग स्पष्ट करा.
४. मेंदूचे विविध खंड आणि कार्य स्पष्ट करा.
५. स्वप्नांची कार्य स्पष्ट करा.
६. संमोहनाच्या स्वरूपाविषयीचे विरोधी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
७. भूक प्रेरणा सविस्तर विषद करा.
८. आक्रमक प्रेरणा सविस्तर वर्णन करा.
९. भावनांचे शारीरिक आधार स्पष्ट करा.
१०. मानसशास्त्रातील प्रयोग पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. १० गुण

१. मानसशास्त्राचा इतिहास थोडक्यात विशद करा.
  २. मेंदूचे विविध खंड आणि कार्य स्पष्ट करा.
  ३. झोपेची व्याख्या द्या. झोपेच्या अवस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.
  ४. झोपेच्या विकृत्या स्पष्ट करा.
  ५. भावनानुभवातील बाह्य अभिव्यक्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
- .....

**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S. Examination**

**PHILOSOPHY Paper – IV**

**Ancient Greek Philosophy**

**Short questions**

- 1) Give any Five names of pre – Socratic philosophers.
- 2) What is Form and Matter?
- 3) What is human centralism?
- 4) Give the names of Ionian philosophers.
- 5) Explain the theory of Pythagoras.
- 6) Explain Sophist's ideology.
- 7) Explain the Continuous flow theory
- 8) Concept of soul by Plato.
- 9) Socrates's philosophical method.
- 10) Theory of number of Pythagoras
- 11) Explain the ideology of Thales about world.
- 12) Ethical views of Socrates.
- 13) What is Atomism?**
- 14) Explain the ideology of Heraclitus.
- 15) What is cosmology?
- 16) What is Atomism?
- 17) What is Nous?
- 18) Explain the meaning of Sophists.

## **Broad questions**

- 1) Explain ethical views of Socrates.
- 2) Explain dialogue method of Socrates.
- 3) Explain philosophical method of Socrates.
- 4) Explain the concept of Idea by plato.
- 5) Explain Plato's ideology.
- 6) Explain the concept of God by Aristotle.
- 7) Explain theory of golden mean of Aristotle.
- 8) Explain the theory of knowledge by Plato.
- 9) Explain the scientific views of ancieant Greek philosophy.
- 10) Explain the general characteristics of ancient Greek philosophy.
- 11) Explain critics of Plato's theory of ideas by Aristotle.
- 12) Distinguish between world centralism and human centralism.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) पूर्व सॉक्रेटिस तत्त्वज्ञांची कोणतीही पाच नावे द्या.
- २) आकार आणि द्रव्य म्हणजे काय?
- ३) मानवकेंद्रवाद म्हणजे काय?
- ४) आयोनियन तत्त्वज्ञांची नावे द्या.
- ५) पायथागोरसचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ६) सोफिस्टांची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ७) संतत प्रवाहाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ८) प्लेटोची आत्मा संकल्पना
- ९) सॉक्रेटीसची तात्त्विक पद्धती
- १०) पायथागोरसचा संख्या सिद्धांत
- ११) थेलीसची विश्वाविषयीची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १२) सॉक्रेटीसचा नैतिक दृष्टीकोन.
- १३) अणुवाद म्हणजे काय?
- १४) हिरेक्लीटसची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १५) विश्व उत्पत्ती शास्त्र म्हणजे काय?
- १६) अणुवाद म्हणजे काय?
- १७) नुस म्हणजे काय?
- १८) सोफीस्ट चा अर्थ स्पष्ट करा.

### दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) सॉक्रेटीसचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- २) सॉक्रेटीसची संवाद पद्धती स्पष्ट करा.

- ३) सॉक्रेटीसची तात्त्विक पद्धती स्पष्ट करा.
- ४) प्लेटोचा कल्पना सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ५) प्लेटोची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ६) अॅरिस्टॉटलची ईश्वर संकल्पना स्पष्ट करा.
- ७) अॅरिस्टॉटलचा सुवर्णमध्य सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ८) प्लेटोचा ज्ञान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ९) प्राचीन ग्रीक तत्त्वज्ञानाचा वैज्ञानिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- १०) प्राचीन ग्रीक तत्त्वज्ञानाची सामान्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ११) प्लेटोच्या कल्पना सिद्धांतावर अॅरिस्टॉटलने केलेली टीका स्पष्ट करा.
- १२) विश्वकेंद्रवाद आणि मानवकेंद्रवाद यातील फरक स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XI- (A) )**  
**Deductive Logic**

**Short questions**

- 1) Define logic
- 2) What is inference?
- 3) What is deductive inference?
- 4) What is inductive inference?
- 5) Explain the nature of proposition.
- 6) Explain constituents of Proposition
- 7) What is term?
- 8) What are contrary terms?
- 9) What are contradictory terms?
- 10) What is valid inference?
- 11) What is invalid inference?
- 12) Distinguish between form and matter.
- 13) What is categorical proposition?
- 14) Explain the kinds of categorical propositions.
- 15) Explain the distribution of terms in categorical proposition.
- 16) What is conditional proposition?
- 17) What is hypothetical proposition?
- 18) Explain the kinds of disjunctive proposition.
- 19) What is opposition of proposition?
- 20) Explain contradictory opposition.
- 21) Explain contrary opposition.

- 22) What is conversion?
- 23) What is obversion?
- 24) Explain the rules of conversion.
- 25) Explain the rules of obversion.
- 26) What is syllogism?
- 27) Explain the structure of categorical syllogism.
- 28) Explain the function of middle term in syllogism.



## **Broad questions**

- 1) Explain the subject matter of logic.
- 2) Distinguish between truth and validity.
- 3) Distinguish between deductive and inductive inference.
- 4) Distinguish between proposition and sentence.
- 5) Explain the fourfold classification of proposition.
- 6) Explain the kinds of conditional propositions.
- 7) Explain the traditional classification of proposition.
- 8) Explain the rules of distribution of terms in categorical syllogism.
- 9) Explain the rules of quality of syllogism.
- 10) Explain the rules of validity of hypothetical syllogism.
- 11) Explain the rules of validity of disjunctive syllogism.
- 12) Explain the rules of quantity of syllogism.
- 13) Explain the rules of quality of syllogism.
- 14) Explain the simple constructive dilemma.
- 15) Explain the simple destructive dilemma.
- 16) Explain the complex constructive dilemma.
- 17) Explain the complex destructive dilemma.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राची व्याख्या द्या.
- २) अनुमान म्हणजे काय?
- ३) निगामी अनुमान म्हणजे काय?
- ४) विगामी अनुमान म्हणजे काय?
- ५) विधानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) विधानाचे घटक स्पष्ट करा.
- ७) पद म्हणजे काय?
- ८) विरोधी पदे म्हणजे काय?
- ९) व्याघाती पदे म्हणजे काय?
- १०) युक्त अनुमान म्हणजे काय?
- ११) अयुक्त अनुमान म्हणजे काय?
- १२) आकार आणि द्रव्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- १३) निरुपाधिक विधान म्हणजे काय?
- १४) निरुपाधिक विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १५) निरुपाधिक विधानातील पदांची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- १६) सोपाधिक विधान म्हणजे काय?
- १७) अनुलंब विधान म्हणजे काय?
- १८) वैकल्पिक विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १९) विधान प्रतियोग म्हणजे काय?
- २०) व्याघाती प्रतियोग स्पष्ट करा.
- २१) विरोधी प्रतियोग स्पष्ट करा.

- २२) परिवर्तन म्हणजे काय?
- २३) प्रतीवर्तन म्हणजे काय?
- २४) परिवर्तनाचे नियम स्पष्ट करा.
- २५) प्रतीवर्तनाचे नियम स्पष्ट करा.
- २६) संविधान म्हणजे काय?
- २७) निरुपाधिक संविधानाची रचना स्पष्ट करा.
- २८) संविधानातील मध्य पदाचे कार्य स्पष्ट करा.

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- २) सत्यता आणि युक्तता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ३) निगामी आणि विगामी अनुमानातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) विधान आणि वाक्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) विधान चतुष्टयी स्पष्ट करा.
- ६) सोपाधिक विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ७) विधानाचे पारंपरिक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ८) निरुपाधिक संविधानातील व्याप्तीचे नियम स्पष्ट करा.
- ९) संविधानातील गुणधर्माचे नियम स्पष्ट करा.
- १०) अनुलंब संविधानाच्या युक्ततेचे नियम स्पष्ट करा.
- ११) वैकल्पिक संविधानाच्या युक्ततेचे नियम स्पष्ट करा.
- १२) संविधानातील परिमाणाचे नियम स्पष्ट करा.
- १३) संविधानातील गुणधर्माचे नियम स्पष्ट करा.
- १४) सरल विधायक उभयापत्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १५) सरल निषेधक उभयापत्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १६) मिश्र विधायक उभयापत्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १७) मिश्र निषेधक उभयापत्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

B. A. I (Semester - II) (New CBCS) Examination, 2022  
HINDI - Opt. (Paper No. - II), (w.e.f. June 2019)

□□□□□□□□□□

Question Bank - □□□□□□□□

□□□□□□ 2. □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □ (6 □□□ □□

4) 12 □□□

1)

1. □□□□, □□□□□□, □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
2. □□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
3. □□□□, □□□□□□, □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
4. □□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
5. □□□□, □□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □

2)

1. □□□□□□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
2. □□□□□□, □□□□□□, □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
3. □□□□□□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
4. □□□□, □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
5. □□□□□□, □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □

3)

1. □□□□ □□ □□□ □□□□□ □
2. □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □
3. □□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □
4. □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □
5. □□□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □

4)

1. '□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ ?
2. '□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□ □□□□□ □
3. □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
4. □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □
5. □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □

5)

1. '□□□□□ □□□' □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ ?
2. □□□ □□□□□ □□□ □□ □
3. □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □
4. □□□□□ □□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ ?
5. '□□□□□□□' □□ □□□□□ □□□□□ □

6)

1. □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□ □
2. □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□ □
3. □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ ?
4. □□□□ '□□□□-□□□□' □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □
5. □□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □ ?

□□□□□□ 3. □□□□□□□□□□ □□□□□□ □ (□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□)

10 □□□

(A)

1. □□□□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□ □□ □□□□' □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
2. '□□□□□ □□ □□□□□' □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
3. '□□□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □
4. '□□□□□ □□□' □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □
5. '□□□□□ □□ □□□□' □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □

(B)

1. '□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□' □□ □□□□□□□ □□□□□ □
2. □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □
3. '□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□' , □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
4. '□□□□-□□□□□' □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □
5. □□□□ □□□□□□ '□□□□□□' □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ ? □□□□□□□

□□ □□□□□ □

प्रश्न 3. निम्नलिखित प्रश्नों का उत्तर दीजिए।

10 अंक

1. 'संस्कृत का विकास' प्रश्न का उत्तर दीजिए। 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
2. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
3. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
4. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
5. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।

-----

**Question Paper Setter:-**

**Dr. Ghorpade Satish Arjun**

**Dept. of Hindi, Mauli Mahavidyalaya, Wadala.**

**Mob. No. 9011664309**

**P. A. H. Solapur University, Solapur**

**B. A. – I (Semester –I) Examination 2022. (CBCS New)**

**Compulsory English (Literary Voyage)**

**Question Bank**

**Que. 2 – Answer the following questions in Brief.**

1. Write a note on Khadi ?
2. What is the context of Gandhi's talk on religion?
3. How is un-touchability related to the essay?
4. How is the subject of the essay crucial in understanding Gandhi as a leader?
5. How was Jadav inspired to start planting trees?
6. How did Jadav Payeng gain international praise?
7. How is environmental conservation crucial for the future?
8. Discuss the relationship between the author and grandmother?
9. What is the significance of the sparrows?
10. How would you describe the character of grandmother?
11. How does the author show the importance of customs and traditions?
12. What are the various qualities the poet discusses as important in the poem *Let Me Not Pray To Be Sheltered from Danger*?
13. Discuss the poet's state of mind in the poem *Let Me Not Pray To Be Sheltered from Danger*.
14. How is the lotus described in the poem *The Lotus*?
15. Why did the poet focus on the lotus flower in the poem *The Lotus*?
16. Discuss the theme of pride and culture used in the poem *The Lotus*.
17. Write a detail note on *The Toys*?
18. Discuss the theme of the poem *The Toys*.
19. Why the father does punishes the boy in the poem *The Toys*?
20. Write a note on the relation between father and his son in the poem *The Toys*.
21. Write a note on the rivalry between lily and rose.
22. How to face dangers?
23. Why does Rabindranath Tagore want to experience the moments of failure in life?
24. Why did the author live with his grandmother?
25. How did the grandmother spend her time at new place?
26. What are the various steps taken by Jadav to ensure the safety of the forest?
27. What effect did the floods have on the river island.
28. What I the relation between economics and religion.



29. What conditions were the poverty –stricken people living under?
30. What is the most deep – seated disease in India?

**Que. 3 Broad Answer type Question.**

1. Discuss the Components of Communication.
2. Describe the process of Communication.
3. Write a note on Model of communication.
4. Discuss the channels of communication.
5. What is a communication channel spectrum?
6. Write a detail note on communication channel Spectrum.
7. What do you understand by the informal communication channels?
8. What is the difference between richest channel and Leanest channel
9. What is difference between formal and informal channels of communication
10. What are formal communication channels?

**Que. 4 Broad Answer type Question.**

- 1) What are the different points of narration?
- 2) What are the advantages of indirect communication channels?
- 3) What is grapevine communication?
- 4) Write a detail note on narration.
- 5) Write a detail note on description.

**P. A. H. Solapur University, Solapur**  
**B A I Sem- II Compulsory English (Literary Voyage) Examination 2022**  
**Question Bank**

---

---

**Que. 2 Answer the Following questions in brief.**

1. What is the importance of wit in discourse?
2. How is humour and jest important in discourse?
3. What is the author's purpose in discussing discourse?
4. What is the meaning of discretion of speech?
5. What is the difference between being right and being original?
6. What opinion does the author have on the education system of his time?
7. What is considered the business of education in all countries?
8. Explain the relation between education and virtue?
9. What is the true sense of freedom?
10. What kind of people can achieve the true essence of freedom?
11. what are the various effects of forcing people in an inelastic system holding them fixed
12. What opinion does Rabindranath Tagore present to the people in India of that time regarding freedom?
13. What are the various images used by the poet to deliver his message in the poem Our Earth Will not Die?
14. Discuss the poet's optimistic view in the poem Our Earth Will not Die
15. Why is the poet emphasizing on solitude in the poem Ode on Solitude?
16. What does the poet wish for after death in Ode on Solitude?
17. Who is the happy man according to the poet in Ode on Solitude?
18. What is the central idea of the poem Remember?
19. Discuss the tone of compassion used by the poet in the poem Remember.
20. What is sonnet? Discuss the poem Remember as a sonnet.
21. Write a note on a life of solitude by the countryside.
22. Explain whether the speaker wants to be remembered or forgotten by the addressee.
23. What are the outcomes of a psychology that deals with terror?
24. What has affected the psychology of the people? And how?
25. What are the common factors among men of eminence?
26. What is the significance of the example of the hippopotamus?
27. What are the different types of discourse?
28. What is the relation between virtue and debate?
29. How is structure of knowledge important in speech?
30. What opinion does the author have of his teacher?

**Que. 3 Broad answer type Question.**

1. Write down the steps involved in the process of how to insert a SIM card in the mobile.
2. Describe the process of bread making using appropriate linkers.
3. List down the steps involved in the process of making a tea. Then with the help of those steps describe the process of tea making in your own language using appropriate linkers.
4. You want to seek online admission to some academic institution. Write down the steps involved in the process.
5. Write a note on what you “should” and “should not” do while delivering a presentation.
6. Explain the essential factors for delivering an excellent presentation.
7. Draft a presentation on your favourite musician.
8. Draft a presentation to introduce yourself in an interview.
9. What are the qualities of a good presentation?
10. Write a detail note on Presentation.

**Que. 4 Broad answer type Question.**

1. What is difference between formal letter and informal letter?
2. What is Intrapersonal Intelligence?
3. Write an application letter for the post of Bank manager.
4. Write a complaint letter to MSEB office regarding frequent failure of electricity.
5. Write an invitation letter to your friend for your birthday party.

**B. A. – II (Semester – III) Examination, June 2022**

**LINGUISTICS (IDS) (CBCS)**

**(w. e. f. 2020-21)**

**Title of the paper: Basics of Linguistics**

**QUESTION BANK**

**Short-answer type questions to be asked under question number 2:**

**1. Give three term labels of the following phonemes.**

- i. /p/
- ii. /b/
- iii. /t/
- iv. /d/
- v. /k/
- vi. /m/
- vii. /n/
- viii. /f/
- ix. /v/
- x. /s/
- xi. /i/
- xii. /i:/
- xiii. /ʊ/
- xiv. /u:/
- xv. /ɒ/

**2. Transcribe the following words phonemically marking stress where it occurs.**

- i. animal
- ii. pencil
- iii. table
- iv. gate
- v. computer
- vi. file
- vii. class
- viii. lecture
- ix. write
- x. cattle
- xi. room

- xii. seminar
- xiii. hall
- xiv. function
- xv. result

**3) Give examples of the following minimal pairs:**

- i. /p/ & /b/
- ii. /t/ & /d/
- iii. /k/ & /g/
- iv. /f/ & /v/
- v. /s/ & /z/
- vi. /m/ & /n/
- vii. /b/ & /g/
- viii. /b/ & /s/
- ix. /w/ & /v/
- x. /p/ & /f/
- xi. /r/ & /l/
- xii. /b/ & /n/
- xiii. /ɪ/ & /i:/
- xiv. /ʊ/ & /u:/
- xv. /ɒ/ & /ɔ:/

**4) Give CVC structure of the following words based on their pronunciation.**

- i. remember
- ii. academy
- iii. achievement
- iv. acrobatic
- v. aesthetic
- vi. afterwards
- vii. anvil
- viii. archaic
- ix. ballads
- x. balloon
- xi. bamboo
- xii. battle
- xiii. becoming

xiv. brother

xv. capitalists

- 5) Write a brief note on central vowels.
- 6) Write a brief note on back vowels.
- 7) What is the difference between consonant and vowel?
- 8) What is the difference between monophthong and diphthong?
- 9) What are the speech organs?
- 10) What is voiceless consonant?
- 11) What is voiced consonant?
- 12) What is bilabial consonant?
- 13) What is a labio-dental consonant?
- 14) What is a dental consonant?

**Broad Answer type questions to be asked as question number 3 and 4:**

- 1) Write a note on the characteristics of language namely interchangeability and creativity.
- 2) Discuss the characteristics of language: specialization and displacement.
- 3) Explain in detail how human language and animal communication system are transmitted from one generation to the next.
- 4) Explain how language is a means of communication and self-expression.
- 5) Explain how human language is non-instinctive, and animal communication system is instinctive.
- 6) How human language is a system of systems?
- 7) Discuss how language is human and social phenomenon.
- 8) Discuss how language is open-ended and animal communication system is close-ended.
- 9) Discuss how human language is extendable and modifiable, while animal communication system is not.
- 10) Discuss how human language is infinite, while animal communication system is finite.
- 11) Discuss how language is structured at phonological level.
- 12) What is the difference between phonological level and morphological level?
- 13) Discuss the syntactic level of language organization.
- 14) Discuss the semantic level of the organization of language.
- 15) What is the difference between syntactic and semantic level of language organization?

**B. A. – II (Semester – IV) Examination, June 2022**

**LINGUISTICS (IDS) (CBCS)**

**(w. e. f. 2020-21)**

**Title of the paper: Basics of Linguistics**

**QUESTION BANK**

**Short-answer type questions to be asked under question number 2:**

**1. Identify the word formation process used to form the underlined words in the following sentences:**

- i. He is uncivil.
- ii. He got unconditional support from other parties.
- iii. You should be impartial.
- iv. Don't go near him or he will knife you.
- v. Brahmanandam is my favorite comic in Telugu Film Industry.
- vi. They went for a long walk.
- vii. She waited long for him at the bus stop.
- viii. I was amazed to see a firefly.
- ix. We have bought a washing machine.
- x. It was a zigzag road.
- xi. She waved bye-bye and got into the car.
- xii. The film was a super duper hit.
- xiii. She was speaking on a phone.
- xiv. She was eating a potato.
- xv. I have stopped watching TV.

**2. Identify word-class of the underlined words in the following sentences.**

- i. He was a stout boy.
- ii. Happiness is a state of mind.
- iii. They went home.
- iv. Everyone longs for love.
- v. She is singing a melodious song.
- vi. Krushna is wise.
- vii. They are playing tennis for the last one hour.
- viii. The child smiled at me.
- ix. They worked hard.

- x. She is no more working here.
- xi. An ant was trying to climb a wall.
- xii. I love my college.
- xiii. The king was seeking answers to his three questions.
- xiv. Murugan sat in the first row.
- xv. He came and conquered.

**3) Give the morphological analysis of the underlined words in the following sentences.**

- i. I love books.
- ii. She is smarter than her brother.
- iii. He is a lorry driver.
- iv. Yesudas is a gifted singer.
- v. It is unconstitutional.
- vi. His mind was undisturbed.
- vii. She is unattractive.
- viii. Non-cooperation was not expected from them.
- ix. He made inappropriate remarks.
- x. He is a dishonest fellow.
- xi. It is unlikely to happen.
- xii. It proved disadvantageous to them.
- xiii. Jains help underprivileged people.
- xiv. It happened during pre-independence period.
- xv. There are enough blackboards in the school.

4) What is morpheme?

5) What are the types of morpheme?

6) What are the major word formation processes?

7) What are the minor morphological processes?

8) Explain the difference between operator-verb and full verb?

9) List the types of adverbs.

10) What are the types of conjunction?

11) What are the enumerators?

12) Give the list of determiners.

13) Give the list of pronouns.

14) What is the difference between adjective and adverb?

**Broad Answer type questions to be asked as question number 3 and 4:**

- 1) Define semantics and explain how it is the study of conceptual meanings.



- 2) Write a detailed note on homonymy and homophone.
- 3) Discuss the lexical relations.
- 4) Define pragmatics and explain in detail how it is the study of invisible meaning.
- 5) Explain in detail how pragmatics is the study of contextual meaning.
- 6) Explain in detail how pragmatics is the study of speaker meaning.
- 7) What is speech act? Explain direct speech acts?
- 8) What is speech act? Explain indirect speech acts?
- 9) Give the syntactic structures in English and discuss their primary functions.
- 10) Give the syntactic structures in English and discuss their subordinate functions.
- 11) Write a detailed note on implicature.
- 12) Write a note on face saving and face threatening speech acts.
- 13) Explain how politeness plays an important role in establishing and maintaining our relationships with others.
- 14) What are Paul Grice's 'Four Maxims'?
- 15) Explain how pragmatics is the study of the expression of relative distance?

Question Bank

B A Part III (Semester VI)

(New) (CBCS) ENGLISH (Paper XIV)

INDIAN ENGLISH LITERATURE

---

Q. 2 Write short answers to the following (30)

- 1) Explain the term Diaspora.
- 2) Write in brief on Indianness in Indian English poetry.
- 3) What are the features of modern Indian English Poetry?
- 4) What are the salient features of modern Indian English novel?
- 5) What is Nostalgia? Explain with reference to the character of Ashima.
- 6) Write in brief on the autobiographical element in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 7) Write in brief on 'patriarchal versus matriarchal theme' in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 8) Comment on the theme of uprootedness in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 9) Why does the poet's grandmother say that 'felling trees' is a crime?
- 10) How does Eunice De Souza expose the hypocrisy of the community in *Feeding the Poor at Christmas*?
- 11) How the Poor are treated at the time of Christmas? Explain in brief with reference to the poem *Feeding the Poor at Christmas*.
- 12) Comment on the false act of charity depicted in *Feeding the Poor at Christmas*.
- 13) Why does the poet Mamta Kalia call her father an unsuccessful man?
- 14) Why does Mamta Kalia want to disown her father?

- 15) What are the dreams of Mamta Kalia's father? Did he succeed in achieving his dreams?
- 16) Write in brief on the helplessness of the poet's father in *A Tribute to Papa*.
- 17) Why does the poet say 'Everything about you clashes with nearly everything about me' in *A Tribute to Papa*?
- 18) Briefly comment the theme of human encroachment in Animal world depicted in *Animal Planet*.
- 19) What is the central theme of *Animal Planet*?
- 20) What is the social message given in the poem *Animal Planet*?
- 21) Comment on the 'Banyan tree' as a symbol of cultural heritage.
- 22) Comment on the irony in the poem *Animal Planet*.
- 23) Why does the poet say that 'Animals have minds of their own' in *Animal Planet*?
- 24) How does a fig tree symbolise the poet's cousin's immature love in *Looking for a Cousin on a Swing*?
- 25) How does the poet tell the story of sexual awakening of a young woman in *Looking for a Cousin on a Swing*?
- 26) How does the woman in *Looking for a Cousin on a Swing* attempt to recreate her childhood experience?
- 27) Comment on the poetic devices used by A K Ramanujan in *Looking for a Cousin on a Swing*.
- 28) How does the poet expose the insensitivity of the rich people in *Feeding the Poor at Christmas*?
- 29) What features of modern Indian English poetry do you find in the poem *A Tribute to Papa*?

30) Explain in brief Jhumpa Lahiri as a writer of Indian diaspora.

Q. 3. 1) Write a critical note on the dramatic techniques used in the play *Nagamandala*.

2) 'Nagamandala presents a tale of Male chauvinism'. Discuss

3) Discuss in detail the theme of 'Love triangle' in *Nagamandala*.

4) How does Girish Karnad present the deplorable state of women in *Nagamandala*?

5) Discuss Girish Karnad's *Nagamandala* as a socio-psychological play.

6) Discuss Girish Karnad's *Nagamandala* as a critique on Indian Feminism.

7) Write a critical note on the use of 'Myths and Folklore' in the play *Nagamandala*.

8) Discuss in detail the importance of 'Kurudavva episode' in *Nagamandala*.

9) Comment on the three ends of the play *Nagamandala*.

10) Describe the character of Rani in *Nagamandala*.

Q. 4. 1) Describe *The Namesake* as an Indian Diasporic novel.

2) Write a critical note on the crisis of identity' in *The Namesake*.

3) Write in detail the predicament Indian immigrants in the US with reference to *The Namesake*.

4) What are the features of the Literature of Indian Diaspora? Elaborate it with reference to *The Namesake*.

5) Write a detail note on the cross-cultural conflict in Jhumpa Lahiri's *The Namesake*.

Faculty of Humanities

B. A. III SEM – VI HISTORY PAPER – XIV

Expansion and Downfall of the Maratha Power (1707 – 1818 A. D.)

Question Bank ( प्रश्न संच )

प्रश्न २ . थोडक्यात उत्तरे लिहा. (दोन पैकी चार)

१२ गुण

- 1) पेशवे पहिले माधवराव यांच्या समोरील प्रारंभिक अडचणी सांगा.
- 2) पेशवा माधवराव व रघुनाथराव यांच्यातील संघर्षाची कोणतीही दोन कारणे सांगा.
- 3) पेशवे पहिले माधवराव यांच्या मृत्युपत्राविषयी माहिती द्या.
- 4) राक्षसभुवनच्या लढाईतील विजयाचे महत्त्व सांगा.
- 5) अनंतपूरच्या तहाची कलमे सांगा.
- 6) जानोजी भोसले यांच्या विषयी माहिती द्या.
- 7) मंगलोर भटवाड्याच्या लढाईचा वृत्तांत सांगा
- 8) धोडपच्या लढाईची माहिती द्या.
- 9) पेशवा नारायणराच्या खूनाबद्दल थोडक्यात माहिती द्या.
- १०) बारभाई मंडळात सहभागी असलेल्या व्यक्तींची नावे सांगा.
- ११) हैदरअली विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- १२) चतुःसंघाविषयी माहिती द्या.
- १३) साल्बाईच्या तहाची माहिती द्या.
- १४) खर्डा लढाईतील विजयाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १५) महाडचे कारस्थान म्हणजे काय?
- १६) इ. स १८०२ च्या हडपसर लढाईची माहिती द्या.
- 18 ) पेशवा दुसरा बाजीराव-इंग्रज यांच्यातील वसईच्या तहाची कलमे सांगा.
- १८) वसईच्या तहाचे परिणाम स्पष्ट करा.

- १९) राजघाटच्या तहाची माहिती द्या.
- २०) त्रिंबकजी डेंगळे यांच्या इंग्रजविरोधी कारवायांची माहिती द्या.
- २१) गंगाधरशास्त्रीच्या खूनाची हकिकत सांगा.
- २२) इ. स. १८१२ च्या पंढरपूर कराराची कलमे सांगा.
- २३) इ. स. १८१८ च्या आष्टी लढाईची माहिती द्या
- २४) मराठा सत्तेच्या न्हासाला पेशवा दुसरा बाजीराव कितपत जबाबदार होता ते स्पष्ट करा.
- २५) कमावीसदाराचे अधिकार व कर्तव्य स्पष्ट करा.
- २६) पाटलाचे हक्क व कर्तव्य स्पष्ट करा.
- २७) शहराचा प्रमुख अधिकारी या नात्याने कोतवालाचे अधिकार व कर्तव्य सांगा.
- २८) मराठा घोडदळाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २९) गोतसभा म्हणजे काय?
- ३०) मराठा न्यायव्यवस्थेतील दिव्यांचे प्रकार सांगा.

प्रश्न ३. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक)

१० गुण

- 1) पेशवे पहिले माधवराव यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.
- 2) पेशवे पहिले माधवराव - जानोजी भोसले संबंध स्पष्ट करा.
- 3) पानिपतोत्तर उत्तरेतील राजकारण व मराठा सत्तेचा उत्तरेतील विस्ताराची चर्चा करा.
- 4) बारभाईच्या कामगिरीची सविस्तर माहिती द्या.
- 5) पेशवा नारायणरावांच्या खूनाची हकिकत सांगून बारभाई मंडळाच्या उद्याची माहिती द्या.
- 6) पेशवा दुसरा बाजीराव याने पेशवेपद कसे मिळविले यासंबंधी टीकात्मक चर्चा करा.

- 7) दुसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाचा आढावा घ्या.
- 8) तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाची माहिती द्या.
- 9) पेशवेकालीन मराठा लष्करी व्यवस्था स्पष्ट करा.
- 10) पेशवे काळातील मराठा राज्यातील न्यायव्यवस्थेची माहिती द्या.

प्रश्न ४.खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- 1) पेशवे पहिले माधवराव यांच्या कर्नाटक मोहिमांचा आढावा घ्या.
- 2) पेशवे पहिले माधवराव व रघुनाथराव यांच्यातील संघर्षाचा आढावा घ्या.
- 3) पहिल्या इंग्रज-मराठा युद्धाचा वृत्तांत सांगा..
- 4) मराठा सत्तेच्या न्हासाची कारणे स्पष्ट करा.
- 5) पेशवेकालीन मुलकी प्रशासन स्पष्ट करा.

## **B.A III Semi V Paper - X**

Ancient Indian History & Culture (AIHC)

Art & Architecture in Ancient India

Question Bank

Q.2 Write Short Answers

1. The characteristics of Indian Art
2. The characteristics of Indian Architecture
3. Art on Harappa Seals
4. Architecture of Great bath of Indus civilization
5. Features of Terracotta Figurines of Indus civilization
7. Architecture of Lothal Dockyard
8. Sculptures of Indus civilization
8. Fortification of Pataliputra during Maurya period
9. Palace of Pataliputra during Maurya period
10. Lomesh caves of Barabar Hills
11. Ashoka Pillars
12. Torana of Sanchi Stupa
13. Garuda Pillar of Vidisha
14. Medallions of Bharhut Stupa
15. Buddha Stupa Nature
16. Bodhgaya Stupa architecture
17. Buddha Sculpture in Gandhar School of Art



## 18. Mathura School of Arts

### Q. Broad Questions

- 1 . Explain the silent features of Harappa civilization Town planning
2. Describe the Art and Architecture of Town planning of Indus Civilization
3. State the Feature of Sculpture and Terracotta Figuring of Harrappa Civilization
4. Explain the Feature of Sculpture and seals a Art of Indus Civilization
5. Describe the Architectural Features of Great Bath and Dock yard of Lothal of Harappa Civilization
6. Describe the Feature of Rock cut architecture during Mauryan period
7. Explain the beginning of Rock cut architecture during Mauryan period
8. State the Art and Architecture of Ashokan Pillars
9. Describe in detail the Art and Architecture of Sanchi Stupa
10. Explain in detail the Art and Architecture of Bharuth Stupa
11. Explain the silent features of Gandhar School of Art with examples
12. Describe the main features of Mathura Art with examples

प्रश्न] थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1. प्राचीन भारतीय कलेची वैशिष्ट्ये
2. प्राचीन भारतीय वास्तुकलेची वैशिष्ट्ये
3. हडप्पा संस्कृती मधील शिक्वावरील कला
4. सिंधू संस्कृती मधील महास्नानगृह
5. सिंधू संस्कृती मधील मृण्मयी प्रतिमा
6. लोथल येथील जहाजाची गोदी
7. सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला
8. मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील तटबंदी

9.मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील राजवाडा

10.लोमश गुंफा बाराबर टेकडी

11.अशोकस्तंभ

12.सांची स्तूपाची तोरणे

13.विदिशा येथील गरुड स्तंभ

14.भारहूतस्तूपावरील गोलाकार तबके

15.बौद्ध स्तूप स्वरूप

16.बोधगया येथील स्तूप

17.गांधार कला शैलीतील बुद्ध प्रतिमा

18.मथुरा कला

प्रश्न] दीर्घोत्तरी प्रश्न

1.हडप्पा संस्कृती मधील नगर रचनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट.

2.सिंधू संस्कृती मधील नगर रचनेतील कला आणि वास्तुकला विशदकरा

3.हडप्पा संस्कृती मधील शिल्पकला आणि मृण्मयी प्रतिमा यांची वैशिष्ट्ये स्पष्टकरा.

4.सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला आणि शिक्पावरील कला स्पष्ट .

5.हडप्पा संस्कृती मधील महा स्नानगृह आणि लोथल येथील जहाजाची गोदी यांची वास्तुकला विशद करा.

6.मौर्य काळातील शैल स्थापत्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट .

7.मौर्य काळातील शैल स्थापत्याची सुरुवात स्पष्ट .

8.अशोक स्तंभाची कला आणि वास्तुकला यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

9.सांची येथीलस्तूपाचीकला आणि वास्तुकला सविस्तर स्पष्ट .

10.भारहूत येथील स्तूपाची कला आणि वास्तुकला सविस्तर विशद करा.

11.गांधार कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.

12.मथुरा कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.



**B.A III Semi VI Paper –XV**

**Ancient Indian History & Culture**

**Art & Architecture in Ancient India**

**Question Bank**

**Q. Write short answers**

1. Amravati Stupa
2. Art and architecture of Nagarjunkonda
3. Bhaje cave
4. Karle cave
5. Buddhist caves at Ellora
6. Jain caves at Ellora
7. Kailas Temple at Ellora
8. Brief note on the origin of Temple Architecture
9. Sculpture Art in Gupta period
10. Rock architecture in Gupta period
11. Temple Architecture of Aihole
12. Virupaksha Temple at Pattadakal
13. Brihadeshwar Temple at Tanjavur
14. Chariot Temple at Mahabalipuram
15. Gopur Architecture
16. Kanderia Mahadev Temple at Khajurao
17. Sun Temple at Konark
18. Lingraj Temple at Bhuvaneshwar
19. Chola Bronze Sculptures

20. Art and Architecture of Khajuraho

21. Prehistoric Rock Painting at Bhimbetaka

22. Badami cave Paintings

23. Bagh cave Paintings

24. Portrait of Padmapani at Ajanta

Q.] Broad Questions

1. Explain the art and architecture of Ellora caves with special reference to Kailas temple.

2. Describe in detail the main features of Amaravati stupa.

3. Explain the rock cut architecture of and Karle caves.

4. State the main features of Amaravati stupa and architecture of Nagarjunkonda.

5. Explain the origin and development of temple architecture during Gupta period.

6. Describe the features of sculptural art of Gupta period.

7. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chalukya period temples.

8. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chola period temples.

9. State the main features of Pallava temple architecture with special reference to Chariot temples.

10. Discuss in detail the art and architecture of Khajuraho.

11. Explain the main features of Orissan temple architecture with special reference to Konark Sun temple.

12. Describe in detail the salient features of Ajanta paintings.

13. State the main features of Bagh paintings.

14. Explain the art and architecture of Badami Caves.

□□□□□] □□□□□□□ □□□□□ □□□□.

□.□□□□□□□ □□□□□

□.□□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □ □□□□□□□□□.

□.□□□□ □□□□

□.□□□□□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□ □□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

□.□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

□.□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□.

□□.□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

□□.□□□□□□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□□□□□□.

□□.□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□,□□□□□□□□□

□□.□□□ □□□□□□ □□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□ □□□ □ □□□□□□□□□

□□.□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□

□□.□□□ □□□□□ □□□□□□□□

00.000000 00000 000000000000 000000

000000] 000000000000 0000000

1.000000 000000 000 0 0000000000 000000 00000000000 000000 00000000000 0000000  
000.

2.00000000 000000000 0000000 00000000000 00000000 0000 000.

3.0000 000 0000000 000000 000 000000000 0000000 000

4.00000000 000000000 000000000 000 0000000000000000 000000 000000000000000000  
000

5.0000000000000 00000 000000000000 000 000 000000 0000000 000

6.0000000000000 00000000000 00000000000 0000000 000

7.000000 0000000 000000 0000000000000 00000000000 00000000000000 0000000000000  
00000 00000000000 0000000 000

8.0000000 0000000 000000 0000000000000 00000000000 000 000000 000000000000 000000  
00000000000 0000000 000

9.000000 000000 0000000000000 000000 000000000000 000000000000 000000 000000000000  
000000 000000000000 0000000 000

10.00000000 000000 000 000 00000000000 00000 00000000 000000 000

11.000000 00000000 0000000000 000000 000000000000 00000000 000000 000000  
000000000000 000000 00000000000 0000000 000

12.0000000 000000000000 000 000000000000 00000000 0000 000

13.000 000000 000000000000 000 000000000000 0000000 000

14.000000 000000 00000000000 000 000 00000000000 0000000 000

Faculty of Humanities

B.A. II Sem. III History Paper III

History of Modern Europe (1750-1871) आधुनिक युरोपचा इतिहास (१७५०-१८७१)

Question Bank (प्रश्नसंच)

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)

१२ गुण

- १) औद्योगिक क्रांती म्हणजे काय ?
- २) औद्योगिक क्रांती सर्व प्रथम इंग्लंडमध्येच का घडून आली ते स्पष्ट करा.
- ३) बाष्पशक्तीचा शोध औद्योगिक क्रांतीला कसा पुरक ठरला ते स्पष्ट करा.
- ४) औद्योगिक क्रांतीमुळे कापड उद्योगात घडून आलेल्या बदलांची माहिती द्या.
- ५) औद्योगिक क्रांती व दळणवळण क्षेत्रातील प्रगती यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- ६) औद्योगिक क्रांतीचे कोणतेही दोन सामाजिक परिणाम सांगा.
- ७) औद्योगिक क्रांतीचे कोणतेही दोन आर्थिक परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) मेरि अँटॉइनेट विषयी माहिती द्या.
- ९) फ्रांसमधील थर्ड इस्टेट म्हणजे काय ? थर्ड ईस्टेट मध्ये कोणते घटक होते ?
- १०) मॉन्टेस्क्यूने मांडलेला सत्तविभाजनाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- ११) एक महान विचारवंत या नात्याने रुसोचे योगदान स्पष्ट करा.
- १२) बॅस्टिलच्या पाडावाची माहिती द्या.
- १३) ४ ऑगस्ट १७८९ च्या सामाजिक क्रांतीचे वर्णन करा.
- १४) व्हॉल्टेअर या विचारवंताच्या कार्याची माहिती द्या.
- १५) टेनिस कोर्ट शपथ म्हणजे काय ?
- १६) दहशतीचे राज्य म्हणजे काय ?
- १७) नॅशनल कन्व्हेन्शन विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- १८) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- १९) नेपोलियन बोनापार्टच्या पहिल्या इटली मोहिमेची माहिती सांगा.
- २०) नेपोलियन बोनापार्टच्या इजिप्त मोहिमेचा आढावा घ्या.
- २१) ब्रुमेर क्रांती म्हणजे काय ?
- २२) नेपोलियन बोनापार्टच्या शैक्षणिक सुधारणा सांगा.
- २३) नेपोलियनच्या कायदेसंहितेसंबंधी माहिती द्या.
- २४) टिलसिटच्या तहाची कलमे सांगा.
- २५) नेपोलियन बोनापार्ट व पोप यांच्यातील संघर्षाची माहिती द्या.
- २६) नेपोलियनचे व्यापार बहिष्कार धोरण म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.



- २७) मेटरनिक पध्दती म्हणजे काय ?
- २८) व्हिएन्ना परिषदेची तत्वे स्पष्ट करा.
- २९) व्हिएन्ना परिषदेस उपस्थित असणाऱ्या महत्वाच्या व्यक्ती सांगा.
- ३०) पवित्र संघाविषयी माहिती द्या.
- ३१) संयुक्त युरोपच्या अपयशाची कोणतीही तीन कारणे सांगा.

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

१० गुण

- १) औद्योगिक क्रांतीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- २) औद्योगिक क्रांतीच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.
- ३) इ.स. १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची आर्थिक व वैचारिक कारणे स्पष्ट करा.
- ४) इ.स. १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.
- ५) नेपोलियन बोनापार्टच्या उद्याची हकिकत सांगा.
- ६) नेपोलियन बोनापार्टच्या सुधारणांची चर्चा करा.
- ७) नेपोलियन बोनापार्टच्या ज्हासाची कारणमिमांसा करा.
- ८) मेटरनिक पध्दती म्हणजे काय ? ते सांगून मेटरनिकच्या धोरणांची चर्चा करा.
- ९) व्हिएन्ना परिषद (१८१४-१५) विषयी माहिती द्या.
- १०) संयुक्त युरोपचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- १) औद्योगिक क्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची राजकीय व सामाजिक कारणे स्पष्ट करा.
- ३) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम विशद करा.
- ४) नेपोलियन बोनापार्टच्या सुधारणांचा आढावा घ्या.
- ५) मेटरनिकच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

**Faculty of Humanities**  
**B.A. II Sem. IV History Paper V**  
**History of Modern Europe (१७५०-१८७१)**  
**आधुनिक युरोपचा इतिहास (१७५०-१८७१)**  
**Question Bank (नमुना प्रश्नसंच)**

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतीही चार)

१२ गुण

- १) १८१४ च्या घटनात्मक सनदेचे महत्त्व सांगा.
- २) १८ वा लुई यांच्या विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- ३) जुलै वटहुकूम म्हणजे काय ?
- ४) श्वेत दहशत म्हणजे काय ?
- ५) १८ व्या लुईच्या काळातील फ्रांसमधील राजकीय पक्षांची माहिती द्या.
- ६) १० वा चार्ल्स याचे पूर्वचरित्र सांगा.
- ७) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे फ्रांसवर झालेले कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) लुई फिलिपच्या काळातील फ्रांसमधील राजकीय पक्ष कोणते ?
- ९) पंतप्रधान गिझॉटच्या निष्क्रिय व दडपशाही धोरणाची चर्चा करा.
- १०) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे युरोपवर झालेले कोणतेही तीन परिणाम सांगा.
- ११) नेपोलियन तिसरा याचे कामगार विषयक धोरण सांगा.
- १२) नेपोलियन तिसरा याचे आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.
- १३) क्रिमियन युद्ध आणि नेपोलियन तिसरा याविषयी माहिती द्या.
- १४) ऑस्ट्रिया-प्रशिया युद्ध १८७०-७१ विषयी माहिती द्या.
- १५) रिसॉर्जिर्मंटो चळवळ म्हणजे काय ?
- १६) यंग इटली संघटनेसंबंधी माहिती सांगा.
- १७) व्हिक्टर इम्यान्यूयल दुसरा याच्या विषयी माहिती द्या.
- १८) काउंट काव्हर यांचे इटलीच्या एकीकरणातील योगदान स्पष्ट करा.
- १९) गॅरिबाल्डी संबंधी थोडक्यात माहिती द्या.
- २०) इटलीच्या एकीकरणात महत्त्वपूर्ण योगदान नेत्याची संक्षिप्त माहिती द्या.
- २१) इटलीच्या एकीकरणाचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- २२) व्हाईनचा राज्यसंघ म्हणजे काय ?
- २३) जर्मन जकातसंघाविषयी माहिती द्या.
- २४) बर्सेनशाफ्ट चळवळीची माहिती द्या.
- २५) बिस्मार्कचे पूर्वचरित्र सांगा.

- २६) १८४८ च्या फ्रँकफर्ट परिषदेचा वृत्तांत द्या.
- २७) कैसर विल्यम पहिला यांच्या संबंधी माहिती द्या.
- २८) राष्ट्रवादाच्या विकासासाठी पुरक घटक कोणते ?
- २९) साम्राज्यवाद ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३०) उत्क्रांत समाजवाद म्हणजे काय ?

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोनपैकी एक)

१० गुण

- १) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम विशद करा.
- ३) लुई फिलिपच्या अंतर्गत व परराष्ट्रीय धोरणाचे चर्चा करा.
- ४) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ५) नेपोलियन तिसरा याचे अंतर्गत धोरण स्पष्ट करा.
- ६) नेपोलियन तिसरा याच्या कारकिर्दीचे मूल्यमापन करा.
- ७) इटलीच्या एकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) जर्मनीच्या एकीकरणातील बिस्मार्कचे योगदान स्पष्ट करा.
- ९) जर्मनीच्या एकीकरणाचे परिणाम विशद करा.
- १०) समाजवाद ही संकल्पना स्पष्ट करुन समाजवादाचे विविध प्रवाह सांगा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- १) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) नेपोलियन तिसरा यांच्या परराष्ट्रीय धोरणाचा आढावा घ्या.
- ३) इटलीच्या एकीकरणातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ४) जर्मनीच्या एकीकरणाचा वृत्तांत द्या.
- ५) राष्ट्रवाद या संकल्पनेविषयी सविस्तर माहिती द्या.

**B. A. (Semester V) (CBCS) Examination Mar/April- 2022**

**Geography Paper No. XI**

**Geography of Health and Wellbeing**

**(Question Bank 2022)**

□□□. □. □□□□□□ □□□□□ □□□□

- 1) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□?
- 2) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□
- 3) □□□□□□ □ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□
- 4) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□.
- 5) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□
- 6) □□□□□ □□□□□□ □□□
- 7) □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 8) □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□  
□□□□□□
- 9) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 10) □□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 11) □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 12) □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 13) □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 14) □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 15) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 16) □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 17) □□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 18) □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 19) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□□□
- 20) □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□ □□ □□□□□□
- 21) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□

- 22) □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 23) □□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 24) □□□□□□ **19** □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 25) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 26) □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□
- 27) □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□
- 28) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 29) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 30) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 31) □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 32) □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□
- 33) □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

□□□. □. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□.

- 1) □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□
- 2) □□□□□□□□ □ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□
- 3) □□□□□□ □ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□
- 4) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 5) □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 6) □□□□□□ □ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 7) □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□ □□□□□□□□□□□□  
□□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□

8) በግልጽ በሆነ መንገድ የሕይወት ምርጫ? የሕይወት ምርጫ ምንድን  
የ ሕይወት ምርጫ ምንድን

9) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት? የሕይወት ምርጫ ምንድን  
የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት

10) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ምን ስህተት ምን ዓይነት  
የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት

4. የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት.

1) covid-19 የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ምን ዓይነት ስህተት  
የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት

2) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ምን ዓይነት ስህተት

3) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት? የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ስህተት  
የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት

4) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ምን ዓይነት ስህተት ምን ዓይነት ስህተት

5) የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት ምን ዓይነት ምን ዓይነት ስህተት ምን ዓይነት ስህተት  
የሕይወት ምርጫ ምንድን ስህተት.

## Q. 2. Write Short Answers.

- 1) What is Health Geography
- 2) Describe Scope of Health Geography
- 3) Explain Trend of Health Geography
- 4) Explain Population Dynamics
- 5) What is Urbanization
- 6) What is Poverty
- 7) Write Human Activates its pressure on Environment Health
- 8) Write Human Activates its pressure to Change Land use
- 9) Write Human Activates its pressure on Agricultural Development
- 10) Explain Causes of Air Pollution
- 11) Explain Causes of Water Pollution
- 12) Explain Causes of Household wastes Pollution
- 13) Explain Effects of Air Pollution

- 14) Explain Effects of Water Pollution
- 15) Explain Effects of Household wastes Pollution
- 16) Explain Remedies of Air Pollution
- 17) Explain Remedies of Water Pollution
- 18) Explain Remedies of Household wastes Pollution
- 19) Write Health Risks of Workplace
- 20) Write Health Risks of Housing
- 21) Explain Causes of AIDS
- 22) Explain Effect of AIDS
- 23) Explain Remedies of AIDS
- 24) Explain Causes of Diabetes
- 25) Explain Effect of Diabetes
- 26) Explain Remedies of Diabetes
- 27) Explain Climate Change on Health Issues
- 28) Write information of Nutrition
- 29) Write information of Human Health
- 30) Write information of covid-19

**Q. 3 Broad Question.**

- 1) What is Health Geography? Describe Scope of Health Geography
- 2) Write information of Environment & Development.
- 3) Write Trends of Health and Environment
- 4) Explain Human activities and its pressure on environmental Health.
- 5) Describe Pressure of Environment in Industrialization
- 6) Describe pressure of Environment in Transportation
- 7) What is Air Pollution? Describe causes and effects of Air Pollution
- 8) What is Water Pollution? Describe causes and effects of Water Pollution
- 9) What is a Household waste? Describe causes and effects of Household wastes
- 10) What is AIDS? Describe Causes of Effect of AIDS

**Q. 4 Broad Question.**

- 1) Describe causes and effect of covid-19 in human life
- 2) Describe causes and effect of Cancer in human life
- 3) What is Diabetes? Describe Causes and Effect of Diabetes
- 4) Explain Climate Change and its effects
- 5) Explain details of Nutrition in Human life

**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.**

Name of the course: **B.A. (Special English) Part – III**

Name of the Paper: **British Literature (Paper No. XIII)**

**Semester – VI**

**Questions for the Question Bank**

**Que. No. 2. Short Answer Type Questions.**

- 1) What are the main features of Victorian poetry?
- 2) What are the major themes of Victorian period?
- 3) The Golden Age of the Victorian Era
- 4) Who are the major women novelists of the Victorian Age?
- 5) Write in brief the characteristics of the Victorian Women Writers.
- 6) Write the contribution of Emily Bronte and Charlotte Bronte as Victorian Women Writers.
- 7) Who is the speaker in the poem “Meeting at Night”?
- 8) What is the main idea of the poem Meeting at Night?
- 9) What is Browning’s concern in the poem "Meeting at Night"?
- 10) What does the speaker observe in the journey to the farmhouse in the poem “Meeting at Night” what does he do as he reaches the farmhouse?
- 11) What is the meaning of "sea-scented beach" in the poem "Meeting at Night"?
- 12) What is the Central Idea of Come Into The Garden, Maud?
- 13) What is the Tone of the poem Come Into The Garden, Maud?
- 14) Give a brief explanation of Symbolism used in the poem Come Into The Garden, Maud.



- 15) What is the setting of the poem Come Into The Garden, Maud?
- 16) How is the setting of the poem Come Into The Garden, Maud made beautiful?
- 17) Why does Matthew Arnold call Shakespeare as free poet?
- 18) How does Arnold evaluate the art of Shakespeare?
- 19) Why does Matthew Arnold call William Shakespeare as a mysterious poet?
- 20) Explain in brief the creative genius of Shakespeare focused in the poem 'Shakespeare'.
- 21) Write in brief the central idea of the poem 'Shakespeare'.
- 22) Write the brief summary of the poem Christmas Carole.
- 23) What is the central theme of the poem Christmas Carole?
- 24) Write in brief the history of its creation of the poem Christmas Carole.
- 25) Write in brief the critical appreciation of the poem Christmas Carole.
- 26) Write in brief the theme of love and admiration in the poem Christmas Carole.
- 27) Why is the speaker's description of weeds unusual in "Spring"?
- 28) Write a summary of the poem "Spring" by Gerald M. Hopkins.
- 29) What is the meaning of the lines "thrush / Through the echoing timber does so rise and wring / The ear" from Gerard Manley Hopkins's poem Spring"?
- 30) Write a note on Gerard Manley Hopkins as a religious poet.
- 31) Write a note on G. M. Hopkins as a modern poet.

**Que. 3. Broad Questions.**

- 1) Discuss *Look Back in Anger* as a play of protest against the contemporary English society.
- 2) In what way is *Look Back in Anger* a criticism of the English middle class.

3) The ending of the play *Look Back in Anger* has been considered unsatisfactory.

Do you agree? Give reasons for your answer.

4) Write a note on the psychological and sociological value of *Look Back in Anger*.

5) Write a note on the mind and character of Jimmy Porter

6) Write a note on the mind and character of Alison Porter.

7) Write a note on the mind and character of Helena Charles.

8) Critically summarize on the failure of marriage as a theme of the *Look Back in Anger*.

9) Write a critical analysis of Jimmy Porter's Anger in the play *Look Back in Anger*.

10) What is the significance of the bears- and- squirrels game in the play *Look Back in Anger*.

#### **Que. No. 4. Broad questions**

1) Critically write about the theme of Love and Marriage in novel *The Professor*.

2) Focus on the theme of Religion in the novel *The Professor*.

3) Write about the character of William Crimsworth.

4) Write the character sketch of Mr. Edward Crimsworth.

5) Write about the theme of Integrity and diligence in the novel *The Professor*.

**Prepared and Edited by**

**Dr. D.G. Shahane**

**SMSMP Mahavidyalaya, Natepute.**

**Email:dgshahane@gmail.com**

**B.A. III, Semester -VI (CBCS) Examination , 2022**  
**English (Special) (Paper- XII)**  
**Introduction to Literary Criticism**  
**Question Bank**

Q.2 Write short answers on the following Literary Devices

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| 1) Imagery      | 2) Conceit      |
| 3) Symbol       | 4) Anti-climax  |
| 5) Alliteration | 6) Onomatopoeia |
| 7) Hyperbole    | 8) Pun          |
| 9) Antithesis   | 10) Metonymy    |
| 11) Climax      | 12) Rhyme       |
| 13) Theme       | 14) Mood        |
| 15) Repetition  | 16) Tone        |

Q.3 Answer the following question

- A) 1) Discuss Wordsworth's theory of diction of poetry.  
2) Comment on Wordsworth's idea of good poetry.  
3) Examine Wordsworth's views on themes of poetry.  
4) Explain Wordsworth's views on functions of poetry.  
5) Write a detailed note on Wordsworth's critical essay "Preface to Lyrical Ballads".

OR

- B) 1) Discuss T.S. Eliot's essay 'The Function of Criticism'.  
2) What are the qualifications of Critic, according to T. Eliot?  
3) Comment on Eliot's views on critic and critical work of art.  
4) Write a detailed note on Eliot's criticism on Murry.  
5) Explain four parts of Eliot's critical essay 'The Function of Criticism'.

- Q. 4 1) Comment on the advantages and disadvantages of the biographical approach to literature.  
2) 'A literary critic is also a literary biographer'. Comment.  
3) Discuss different views on the psychological approach to the study of literature.  
4) Comment on the relationship between literature and society.  
5) Discuss literature as a social institute.

**Dr. Kokate N. B.**

**Vitthalrao Shinde Arts College, Tembhurni.**

**Subject- Geography Paper-XI (Political Geography) for Class- B.A.  
Part-III Sem-VI**

---

---

**Q.2. Write short answers (any four out of six)**

**12 Marks**

1. Describe the Nature of Political Geography
2. Explain the Scope of Political Geography.
3. Give the details of Historical Development of Political Geography
4. Briefly explain the significance of political geography
5. Give the Concept of State
6. Explain the concept of nation
7. Discuss the Concept of State-Nation
8. Give the Concept of Frontier
9. State the Types of Frontier with Suitable Example
10. Explain the Difference between state and nation
11. Importance of Location of the State
12. Explain the Shape of State with suitable example
13. Size of the State
14. Describe the Concept of Geopolitics
15. Explain the Concept of Heartland
16. Discuss the Importance of Heartland
17. Explain the Inner Crescent and Outer Crescent of Heartland Theory
18. Explain Modern Heartland
19. Give the Concept of Rimland
20. Explain Spykman's View About the Heartland
21. Write about the Importance of Rimland
22. State the Role of Topography in the Formation of State
23. State the Role of Population in the formation of state
24. Give the Causes of Krishna River water Conflict
25. Write about the Importance of Ganga river Water
26. Give the Causes of Ganga River Water Conflict
27. Discuss the Compensation of Sardar Sarovar
28. Discuss the Rehabilitation of Sardar Sarovar
29. Write a note on Compensation of Ujani Project
30. Shorty discuss on Rehabilitation of Ujani Project

**Q.Broad answers question**

**10 Marks**

1. Define political geography and explain its nature and scope.
2. Define political geography and explain the historical development of political geography.
3. Define political geography and give the Significance of political geography.
4. Explain the concept state and describe the elements of state.
5. Give the concept of state explain its natural elements
6. Explain the concept of state and nation and distinguish between them
7. Describe the difference between Frontier and boundries
8. Describe the Heartland Theory of Mackinder's
9. Critical examine Mackinder's Heartland theory
10. Describe the Spykman's Rimland Theory in details
11. Discuss on Krishna River Water Dispute.
12. Discuss on Ganga river water Dispute.
13. Explian the of Compensation and Rehabilitation of Sardar sarovar in details
14. Explian the of Compensation and Rehabilitation of Ujani Project in details
15. Describe the importance of Ujani Project.

□□□□□ □□□□□□□□

□□□ . □ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□ (□□□□ □□□□ □□□□ )

□□ □□□

□. □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

2. □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

3. □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□

4. □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□

5. □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□

6. □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

7. □□□□□□-□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

8. □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

9. □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□

10. □□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□  
□□□□□□□ □□□□

11. □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□

12. □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□  
□□□□□□□ □□□□

13. □□□□□□□□□ □□□□□

14. □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

15. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

16. □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

17. □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□  
□□□□□

18. □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

19. □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□

20. □□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□

21. □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

22. □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□□ □□□□

23. □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□□



9. □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□□ □□□.

10. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□ □□□.

11. □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

12. □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

13. □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

14. □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

15. □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□.



**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S.**

**PHILOSOPHY Paper – III**

**Indian Ethics**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of good.
- 2) Explain the function of ethics
- 3) Explain the concept of nirvana.
- 3) What is Instinct?
- 4) Distinguish between morality and religion.
- 5) Define religion.
- 6) What is will?
- 7) Explain the concept of Rta?
- 8) Explain the nature of Artha Purushartha.
- 9) What is Kriyamana karma?
- 10) What is religion?
- 11) What is Divine grace?
- 12) Explain the concept of Rna?
- 13) Distinguish between Nishkama and Sakama karma.
- 14) Define Preyas.
- 15) What is Sanchit Karma ?
- 16) What is Prarabdha Karma ?
- 17) What is the subject matter of ethics.

## Broad questions

- 1) Explain the nature of customary morality.
- 2) Explain the nature of reflective morality.
- 3) Distinguish between customary and reflective morality.
- 4) Explain the nature of descriptive ethics.
- 5) Explain the nature of normative ethics.
- 6) Distinguish between descriptive and normative ethics.
- 7) According to Charvaka, explain the concept of Purushartha.
- 8) Explain charvaka's hedonism.
- 9) Explain Charvaka's ethical view.
- 10) Explain the four noble truths by Buddhism.
- 11) Explain Dharma, Artha, Kama and Moksha purusharthas.
- 12) Explain characteristics of ethics.
- 13) Explain eight fold path by Buddhism.
- 14) Explain ethical view of Buddhism.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) श्रेय संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) नीतिशास्त्राचे कार्य स्पष्ट करा.
- ३) निर्वाण संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) सहजप्रवृत्ती म्हणजे काय?
- ४) नैतिकता आणि धर्म यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) धर्माची व्याख्या द्या.
- ६) सद्विच्छा म्हणजे काय?
- ७) ऋत संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) अर्थ पुरुषार्थाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) क्रियमाण कर्म म्हणजे काय?
- १०) धर्म म्हणजे काय?
- ११) दैवी कृपा म्हणजे काय?
- १२) ऋण संकल्पना स्पष्ट करा.
- १३) निष्काम आणि सकाम कर्म यांतील फरक स्पष्ट करा.
- १४) प्रेयसची व्याख्या द्या.
- १५) संचित कर्म म्हणजे काय?
- १६) प्रारब्ध कर्म म्हणजे काय?
- १७) नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) पारंपरिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) वैचारिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) पारंपरिक आणि वैचारिक नितीमत्ता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) वर्णनात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आदर्शात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) वर्णनात्मक नितीशास्त्र आणि आदर्शात्मक नितीशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) चार्वाकाच्या दृष्टीने पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) चार्वाकांचा सुखवाद स्पष्ट करा.
- ९) चार्वाकाचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- १०) बौद्धांनी सांगितलेली चार आर्यसत्ये स्पष्ट करा.
- ११) धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष पुरुषार्थ स्पष्ट करा.
- १२) नितीशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १३) बौद्धांचा अष्टांग मार्ग स्पष्ट करा.
- १४) बौद्धांचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**

**TRADITIONAL LOGIC (I.D.S.)**

**Inductive Logic**

- 1) What is inductive inference?
- 2) What is simple enumerative induction?
- 3) Explain the nature of analogy.
- 4) Is scientific induction complete induction? Explain.
- 5) Is verification of hypothesis final conclusion? Explain.
- 6) What is hypothesis? Explain with example.
- 7) Explain the importance of hypothesis.
- 8) What is mal-observation?
- 9) Define hypothesis.
- 10) What is verification of hypothesis?
- 11) What is direct verification of hypothesis?
- 12) What is indirect verification of hypothesis?
- 13) Explain the stage of proof of hypothesis.
- 14) What is presupposition?
- 15) What is material ground of induction?
- 16) What is formal ground of induction?
- 17) What is simple observation?
- 18) What is experiment?
- 19) What is non-observation?
- 20) What is mal-observation?
- 21) Explain the nature of scientific observation
- 22) What is scientific observation?
- 23) What is popular cause?
- 24) What is causation?

**Broad questions.**

- 1) Explain the characteristics of simple enumerative induction.
- 2) Explain the characteristics of analogy.
- 3) Explain the characteristics of scientific induction.
- 4) Why simple enumerative induction is incomplete? Explain.
- 5) Why analogy is incomplete? Explain.
- 6) Explain the stages of scientific induction.
- 7) Explain the characteristics of observation.
- 8) Explain the characteristics of experiment.
- 9) Explain the scientific principles of uniformity of nature.
- 10) Explain the principles of scientific causation.
- 11) Explain the conditions of good hypothesis.
- 12) Distinguish between verification and proof of hypothesis.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) विगामी अनुमान म्हणजे काय?
- २) केवळ गणनात्मक विगमन म्हणजे काय?
- ३) साम्यानुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) शास्त्रीय विगमन हे पूर्ण विगमन आहे का? स्पष्ट करा.
- ५) अभ्युपगमाची प्रचीती हे अंतिम निष्कर्ष आहे का? स्पष्ट करा.
- ६) अभ्युपगम म्हणजे काय ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ७) अभ्युपगमाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ८) दुर्निरिक्षण म्हणजे काय?
- ९) अभ्युपगमाची व्याख्या द्या.
- १०) अभ्युपगमाची प्रचीती म्हणजे काय?
- ११) अभ्युपगमाची प्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- १२) अभ्युपगमाची अप्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- १३) अभ्युपगमाच्या सिद्धतेची अवस्था स्पष्ट करा.
- १४) पूर्वगृहीतक म्हणजे काय?
- १५) विगमनाचे वस्तुनिष्ठ आधार म्हणजे काय?
- १६) विगमनाचे तात्त्विक आधार म्हणजे काय?
- १७) साधे निरीक्षणाचे म्हणजे काय?
- १८) प्रयोग म्हणजे काय?
- १९) अनिरिक्षण म्हणजे काय?
- २०) दुर्निरिक्षण म्हणजे काय?

- २१) शास्त्रीय निरीक्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २२) शास्त्रीय निरीक्षण म्हणजे काय?
- २३) लौकिक कारण म्हणजे काय?
- २४) कारणिकता म्हणजे काय?



## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) केवल गणनात्मक विगमनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) साम्यानुमानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) शास्त्रीय विगमनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) केवल गणनात्मक विगमन हे अपूर्ण का आहे, ते स्पष्ट करा.
- ५) साम्यानुमान हे अपूर्ण का आहे, ते स्पष्ट करा.
- ६) शास्त्रीय विगमनाच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- ७) निरीक्षणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ८) प्रयोगाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ९) निसर्ग समरूपतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- १०) शास्त्रीय कारणिकतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ११) युक्त अभ्युपगमाच्या अटी स्पष्ट करा.
- १२) अभ्युपगमाची प्रचीती आणि सिद्धता यातील फरक स्पष्ट करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**  
**PHILOSOPHY Paper - V**  
**Western Ethics**

**Short questions**

- 1) According to Mill, explain the nature of pleasure.
- 2) Explain Mill's ideology.
- 3) Explain hedonism?
- 4) What is self-hedonism?
- 5) What is universal hedonism?
- 6) What is virtue?
- 7) What is Intuitive ethics?
- 8) What is teleology?
- 9) What is euthanasia?
- 10) Explain Female feticide.
- 11) Explain Kant's ideology.
- 12) What is good will?
- 13) Explain the meaning of deontology.
- 14) What is virtue ethics?
- 15) What is duty?
- 16) Explain what is the subject matter of normative ethics?
- 17) What is imperative?
- 18) What is conditional imperative?
- 19) What is categorical imperative?
- 20) Explain Mill's utilitarianism.
- 21) Define punishment.

## **Broad questions**

- 1) Explain the Preventive theory of punishment in detail.
- 2) Explain the Reformative theory of punishment in detail.
- 3) Explain the retributive theory of punishment.
- 4) Explain Kant's categorical imperative.
- 5) Explain the nature of virtue by Aristotle.
- 6) Explain classification of virtues by Plato.
- 7) Distinguish between Plato and Aristotle's concept of virtue.
- 8) Explain the characteristics of Homosexuality.
- 9) Discuss on homosexuality and its types.
- 10) Is gay relation good or bad? Discuss.
- 11) Is lesbian relation good or bad? Explain.
- 12) Discuss on 'euthanasia morally valid or not'.
- 13) Discuss on Female feticide

## लघुत्तरी प्रश्न

- १) मिल्ल नुसार सुखाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) मिल्लची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ३) सुखवाद म्हणजे काय?
- ४) स्व-सुखवाद म्हणजे काय?
- ५) सार्वत्रिक सुखवाद म्हणजे काय?
- ६) सद्गुण म्हणजे काय?
- ७) अंतःप्रज्ञावादी नीतिशास्त्र म्हणजे काय?
- ८) प्राप्तव्यवाद म्हणजे काय?
- ९) दयामरण म्हणजे काय?
- १०) स्त्री भ्रूणहत्या स्पष्ट करा.
- ११) कांटची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १२) सदिच्छा म्हणजे काय?
- १३) कर्तव्यवादाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- १४) सद्गुणाधारित नीतिशास्त्र म्हणजे काय?
- १५) कर्तव्य म्हणजे काय?
- १६) आदर्शनिष्ठ नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय? स्पष्ट करा.
- १७) आदेश म्हणजे काय?
- १८) सोपाधिक आदेश म्हणजे काय?
- १९) निरुपाधिक आदेश म्हणजे काय?
- २०) मिल्लचा उपयुक्ततावाद स्पष्ट करा.
- २१) शिक्षेची व्याख्या द्या.



## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) शिक्षेची प्रतिबंधात्मक उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) शिक्षेची सुधारणात्मक उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) शिक्षेची प्रतिशोधात्मक उपपत्ती स्पष्ट करा.
- ४) कांट चा निरुपाधिक आदेश सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) अँरिस्टॉटलनुसार सद्गुणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) प्लेटोनुसार सद्गुणांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ७) प्लेटो आणि अँरिस्टॉटल यांच्या सद्गुण संकल्पनेतील भेद स्पष्ट करा.
- ८) समलैंगिकतेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ९) समलैंगिकता आणि त्याचे प्रकार यावर चर्चा करा.
- १०) पुरुष समलैंगिकता संबंध योग्य कि अयोग्य यावर चर्चा करा.
- ११) स्त्री समलैंगिकता संबंध योग्य कि ते स्पष्ट करा.
- १२) 'दयामरण योग्य कि नाही' यावर चर्चा करा.
- १३) स्त्री भ्रूणहत्या यावर चर्चा करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**

**PHILOSOPHY Paper - VI**

**Modern Western Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is rationalism?
- 2) Is Descartes rationalistic thinker, explain.
- 3) Give any four names of modern western philosophers.
- 4) Explain Descartes Concept of body-mind dualism.
- 5) In the beginning why Descartes deny the existence of Mind? Explain.
- 6) How Descartes prove the existence of soul? Explain.
- 7) Explain Descartes concept of 'Pineal Gland'
- 8) Explain Descartes rationalistic ideology.
- 9) What is Method of doubt?
- 10) Explain the concept of 'I think therefore I am'
- 11) Explain Descartes' rationalism.
- 12) Is Spinoza rationalistic thinker, explain.
- 13) Explain Spinoza's rationalism.
- 14) What is Pantheism?
- 15) Explain Spinoza's concept of Pantheism.
- 16) What is Substance?
- 17) What is attributes?
- 18) What is modes?
- 19) What is empiricism?
- 20) Is Locke empiricist thinker, explain.
- 21) Explain Locke's theory of knowledge.

- 22) Explain the concept of God by Locke.
- 23) Explain Locke's philosophical ideology
- 24) Is Hume empiricist thinker, explain.
- 25) Explain Hume's empiricism.
- 26) What is Scepticism?



## **Broad questions**

- 1) Explain the nature of modern western philosophy.
- 2) Explain the characteristics of modern western philosophy.
- 3) Explain Descartes' concept of body-mind relationship.
- 4) Explain Descartes' Method of doubt.
- 5) According to Descartes explain arguments for the existence of God.
- 6) Explain Spinoza's ideology.
- 7) Explain how Locke refuted of innate ideas.
- 8) Explain Locke's theory of knowledge.
- 9) According to Locke, explain the concept of God.
- 10) Explain Locke's ideology.
- 11) Explain Hume's concept of God.**
- 12) According to Hume, explain theory of cause and effect.
- 13) Explain Hume's Scepticism.
- 14) Explain Hume's theory of knowledge.

QUESTION QUESTIONS

QUESTION QUESTIONS

- 1) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS?
- 2) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS.
- 3) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 4) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS-QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 5) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 6) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 7) QUESTION QUESTIONS QUESTION 'QUESTION QUESTIONS' QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 8) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 9) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 10) 'QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTION QUESTIONS' QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 11) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 12) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS.
- 13) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 14) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 15) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 16) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 17) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 18) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 19) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 20) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 21) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 22) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 23) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 24) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.

22) 22222 2222222222 2222222222 222 22, 22 2222222 2222.

22) 22222222 2222222222 22222222 2222.

22) 22222222 22222222 2222?

**222222222222 222222**

2) 222222 2222222222 2222222222222222 222222 222222 222.

2) 222222 2222222222 2222222222222222 2222222222 222222 222.

2) 2222222222 2222-22 2222222222 222222 222.

2) 2222222222 2222 22222222 2222222 222.

2) 222222222222 2222222222222222 2222222222222222222222222222 222222222222 222222222222 2222.

2) 2222222222 22 222222222222 2222222 222.

2) 222 2222222222 222222222222 22222 2222 22222 22 22222222 222.

2) 222222 222222 2222222222 22222222 222.

2) 2222 2222222 22222222222 22222222222 22222222 222.

22) 2222 22 222222222222 22222222 222.

22) 2222222222 22222222222 22222222222 22222222 222.

22) 2222222222 2222222 22222 22222222222 22222222 222.

22) 2222222 22 2222222222 22222222 222.

22) 2222222 22 2222222 22222222222 22222222 222.

**B.A. – II (Semester – IV)**  
**MODERN LOGIC (I.D.S.)**  
**Predicate Logic**

**Short questions**

- 1) What is term?
- 2) What is singular propositions?
- 3) What is general proposition?
- 4) What is quantifier?
- 5) Explain the subject matter of predicate logic.
- 6) What is Individual variable?
- 7) What is Individual constant?
- 8) What is predicate variable?
- 9) What is predicate constant?
- 10) Distinguish between individual variable and individual constant.
- 11) Distinguish between predicate variable and predicate constant.
- 12) What is Psi?
- 13) What is Phi?
- 14) What is set?
- 15) What are the kinds of set?
- 16) What is sub set?
- 17) What is universal set?
- 18) What is member of set?
- 19) Symbolize the following singular propositions.
  - 1) Ramesh is not hard worker.

- 2) Latika is a student.
- 3) Ramesh is not educated.
- 4) Puja is a doctor.
- 5) Priti is clever
- 6) Sham is honour.
- 7) Veena is a girl.
- 8) Kumar is a student.
- 9) Dinesh is not hard worker.

20) Symbolize the following general propositions.

- 1) No birds are quadruped.
- 2) All girls are hard workers.
- 3) Some trees are favor.
- 4) No Indians are Americans.
- 5) All philosophers are religious.
- 6) Some animals are clever.
- 7) No cat is dog.
- 8) All girls are clever.
- 9) Some philosophers are thinkers.

21) Apply the rules of negation on the following propositional functions.

- 1)  $(\exists x) (Cx \cdot Dx)$
- 2)  $(X) (Mx \supset Nx)$
- 3)  $\sim (X) (Qx \supset \sim Rx)$
- 4)  $(\exists x) (Jx \cdot Kx)$
- 5)  $(X) (Ax \supset Bx)$
- 6)  $\sim (X) (Mx \supset \sim Nx)$

$$7) (\exists x) (Ox \cdot Px)$$

$$8) (X) (Gx \supset Hx)$$

$$9) \sim (X) (Lx \supset \sim Mx)$$

### Broad questions

- 1) Explain the quantification rule of U.G.
- 2) Explain the quantification rule of E.G.
- 3) Explain the quantification rule of U.I.
- 4) Explain the quantification rule of E.I.
- 5) Explain the rules of quantifier negation.
- 6) Draw and explain Venn's diagram of universal affirmative proposition.
- 7) Draw and explain Venn's diagram of universal negative proposition.
- 8) Draw and explain Venn's diagram of particular affirmative proposition.
- 9) Draw and explain Venn's diagram of particular negative proposition.
- 10) Explain formal proof method with example.
- 11) Construct formal proof of the following arguments.

$$1) \text{ i) } (X) (Mx \supset Nx)$$

$$\text{ii) } (X) (Nx \supset Ox) \quad / \quad \text{Therefore } (X) (Mx \supset Ox)$$

$$2) \text{ i) } (X) (Bx \supset Dx)$$

$$\text{ii) } (\exists x) (\sim Dx \cdot \sim Gx) \quad / \quad \text{Therefore } (\exists x) (\sim Bx \cdot \sim Gx)$$

$$3) \text{ i) } (X) (Ax \supset Bx)$$

$$\text{ii) } (X) (Bx \supset Cx)$$

$$\text{iii) } (X) (Cx \supset Dx) \quad / \quad \text{Therefore } (X) (Ax \supset Dx)$$

$$4) \text{ i) } (X) (Px \supset Qx)$$

$$\text{ii) } Pa \quad / \quad \text{Therefore } Qx$$

$$5) \text{ i) } (X) (Jx \supset Kx)$$

ii)  $\sim Ka$  / Therefore  $\sim Ja$

6) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $Ma$  / Therefore  $Na$

12) **Test the validity of the following syllogism by the method of Venn's diagram.**

1) No Indians are Americans

Some Maharashtrians are Indians

-----

Therefore, Some Maharashtrians are not Americans

2) All animals are quadruped

Some lions are quadruped

-----

Therefore, Some lions are animals

3) No teachers is honest

All advocates are teachers

-----

Therefore, No advocates are honest

4) All grapes are sweets

All mangoes are grapes

-----

Therefore, All mangoes are sweets

5) All advocates are clever

All students are advocates

-----

Therefore, All students are clever

6) All goats are fat



All hens are fat

-----

Therefore, All hens are goats

□□□□ □□□□□□

□□□□□□ □□□□□□

- ) □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□□□□ □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□ (Psi) □□□□□ □□□?
- ) □□□ (Phi) □□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□.

  - ) □□□□ □□□□□□ □□□□.
  - ) □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□.
  - ) □□□□ □□□□□□ □□□□.
  - ) □□□□ □□□□□ □□□.
  - ) □□□□□ □□□□□ □□□.

- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .

□□)  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .

- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .

□□)  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x)) \rightarrow R$ .

- )  $(\exists x) (Cx \cdot Dx)$
- )  $(X) (Mx \supset Nx)$
- )  $\sim (X) (Qx \supset \sim Rx)$
- )  $(\exists x) (Jx \cdot Kx)$
- )  $(X) (Ax \supset Bx)$
- )  $\sim (X) (Mx \supset \sim Nx)$
- )  $(\exists x) (Ox \cdot Px)$
- )  $(X) (Gx \supset Hx)$
- )  $\sim (X) (Lx \supset \sim Mx)$

□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) U.G. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) E.G. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) U.I. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) E.I. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $(X) (Nx \supset Ox)$  / □□□□□□  $(X) (Mx \supset Ox)$

2) i)  $(X) (Bx \supset Dx)$

ii)  $(\exists x) (\sim Dx \cdot \sim Gx)$  / □□□□□□  $(\exists x) (\sim Bx \cdot \sim Gx)$

3) i)  $(X) (Ax \supset Bx)$

ii)  $(X) (Bx \supset Cx)$

iii)  $(X) (Cx \supset Dx)$  / □□□□□□  $(X) (Ax \supset Dx)$

4) i)  $(X) (Px \supset Qx)$

ii)  $Pa$  / □□□□□□  $Qx$

5) i)  $(X) (Jx \supset Kx)$

ii)  $\sim Ka$  / □□□□□□  $\sim Ja$

6) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $Ma$  / □□□□□□  $Na$

□□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□.

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□.

□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□

-----

□□□□□□, □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□.

□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□.

-----

□□□□□, □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

**B.A. – II (Semester – III**

**MODERN LOGIC (I.D.S.)**

**Propositional Logic**

**Short questions**

- 1) Explain the subject matter of logic.
- 2) Explain the nature and definition of logic
- 3) What is propositional logic?
- 4) Explain the nature of inference.
- 5) Distinguish between form and matter.
- 6) Explain the importance of symbolization.
- 7) Explain formal nature of logic.
- 8) Distinguish between deductive and inductive inference.
- 9) Explain the nature of deductive inference.
- 10) Explain the process of Inductive inference.
- 11) Distinguish Proposition and sentence.
- 12) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \vee q) \equiv (q \vee p)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 13) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \cdot p] \supset q$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 14) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $p \supset (p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 15) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(q \vee p) \equiv (p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 16) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \equiv (\sim p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 17) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \supset (q \supset p)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

18) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \supset (p \supset q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

19) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \vee \sim p] \supset q$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

20) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \cdot \sim q] \supset \sim p$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.



## Broad questions

- 1) Explain the rules of inference.
- 2) Explain the rules of replacement.
- 3) Explain De Morgan's law.
- 4) Explain the nature of truth table method.
- 5) Explain the nature of shorter truth table method.
- 6) Construct formal proof.

- 1)
  1.  $p \supset q$
  2.  $q \supset r$
  3.  $r \supset s$
  4.  $p$  / therefore  $s$
- 2)
  1.  $(p \supset q) \cdot (q \supset r)$
  2.  $p$  / therefore  $r$
- 3)
  1.  $(m \vee q) \supset (r \cdot s)$
  2.  $m$  / therefore  $s$
- 4)
  1.  $r \vee (p \supset q)$
  2.  $r \supset s$
  3.  $p \cdot s$  / therefore  $q$
- 5)
  1.  $(p \vee q) \supset (r \cdot s)$
  2.  $p$  / therefore  $r$
- 6)
  1.  $p \supset q$
  2.  $q \supset s$
  3.  $s \supset t$
  4.  $p$  / therefore  $t$

- 7) Use the method of conditional proof or indirect proof to prove the following tautologies.

$$1) [(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$$

$$2) [(p \cdot q) \supset r] \supset [p \supset (q \supset r)]$$

$$3) (p \supset q) \supset [(q \supset r) \supset (p \supset r)]$$

$$4) [p \supset (q \supset r)] \supset [(p \cdot q) \supset r]$$

$$5) (p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$$

$$6) (p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$$

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- २) तर्कशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याख्या स्पष्ट करा.
- ३) विधानीय तर्कशास्त्र म्हणजे काय?
- ४) अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आकार आणि द्रव्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- ६) सांकेतीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- ७) तर्कशास्त्राचे आकारिक स्वरूप स्पष्ट करा.
- ८) निगामी आणि विगामी अनुमानातील फरक स्पष्ट करा.
- ९) निगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) विगामी अनुमानाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ११) विधान आणि वाक्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- १२) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $(p \vee q) \equiv (q \vee p)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १३) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[(p \supset q) \cdot p] \supset q$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १४) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $p \supset (p \vee q)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १५) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $(q \vee p) \equiv (p \vee q)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१६) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \equiv ( \neg p \vee q )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१७) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \supset ( q \supset p )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१८) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \supset ( p \supset q )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१९) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[ ( p \supset q ) \vee p ] \supset q$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

२०) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[ ( p \supset q ) \supset \neg q ] \supset \neg p$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) अनुमानाचे नियम स्पष्ट करा.
- २) स्थानांतराचे नियम स्पष्ट करा.
- ३) डी. मॉर्गन चा नियम स्पष्ट करा.
- ४) सत्यता कोष्टक पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) लघु सत्यता कोष्टक पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) आकारिक सिद्धता द्या.

- 1) 1.  $p \supset q$   
2.  $q \supset r$   
3.  $r \supset s$   
4.  $p \quad / \quad$  म्हणून  $s$
- 2) 1.  $(p \supset q) \cdot (q \supset r)$   
2.  $p \quad / \quad$  म्हणून  $r$
- 3) 1.  $(m \vee q) \supset (r \cdot s)$   
2.  $m \quad / \quad$  म्हणून  $s$
- 4) 1.  $r \vee (p \supset q)$   
2.  $r \supset s$   
3.  $p \vee s \quad / \quad$  म्हणून  $q$
- 5) 1.  $(p \vee q) \supset (r \cdot s)$   
2.  $p \quad / \quad$  म्हणून  $r$
- 6) 1.  $p \supset q$

2.  $q \supset s$

3.  $s \supset t$

4.  $p \quad / \quad \text{म्हणून} \quad t$

७) सोपाधिक किंवा अप्रत्यक्ष सिद्धता पद्धतीचा उपयोग करून खालील सत्य विधाने सिद्ध करा.

1)  $[(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$

2)  $[(p \cdot q) \supset r] \supset [p \supset (q \supset r)]$

3)  $(p \supset q) \supset [(q \supset r) \supset (p \supset r)]$

4)  $[p \supset (q \supset r)] \supset [(p \cdot q) \supset r]$

5)  $(p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$

6)  $(p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$

**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S. Examination,**

**TRADITIONAL LOGIC (I.D.S.)**

**Deductive Logic**

**Short questions**

- 1) Explain the nature of logic.
- 2) Explain the nature of deductive inference.
- 3) Distinguish between contrary and contradictory terms.
- 4) Explain the subject matter of logic.
- 5) What is proposition?
- 6) What is term?
- 7) Distinguish between proposition and sentence.
- 8) What is validity?
- 9) Explain the nature of Inductive inference.
- 10) Distinguish between truth and validity.
- 11) Explain the uses of logic.
- 12) What is mediate inference?
- 13) What is immediate inference?
- 14) Explain 'Logic as a formal science'.
- 15) Explain the constituents of proposition.
- 16) What is categorical syllogism?
- 17) What inferences by opposition of proposition can be drawn from the following propositions
  - 1) 'All boys are clever'
  - 2) 'No boys are clever'
  - 3) 'Some girls are brave'.
- 18) Give converse form of the following propositions.
  - 1) All trees are favour.
  - 2) Some grapes are green.

- 3) No lions are tigers
- 4) All advocates are Maharashtrians.
- 5) Some students are advocate.
- 6) No Crows are rats.
- 7) All leafs are green
- 8) Some saints are honest
- 9) No elephants are tigers.

19) Give obverse form of the following propositions.

- 1) No circles are triangles.
- 2) All monkeys are quadruped.
- 3) Some Engineers are not Indians
- 4) No Americans are Indians.
- 5) All monkeys are mischievous.
- 6) Some doctors are not rich.
- 7) No swans are white.
- 8) All men are mortal.
- 9) Some mobiles are useful.



## Broad questions

- 1) Explain, logic is a formal science.
- 2) Explain the four fold classification of proposition.
- 3) Explain the traditional classification of proposition.
- 4) Explain the kinds of conditional proposition.
- 5) Explain the kinds of opposition of propositions.
- 6) Distinguish between deductive and inductive inference.
- 7) Explain the structure of syllogism.
- 8) Explain the rules of validity of syllogism.
- 9) Test the validity of the following categorical syllogism with explanation.

1) No men are educated

Some students are men

-----

Therefore, Some students are not educated

2) No flowers are beautiful

Some roses are flowers

-----

Therefore, Some roses are not beautiful

3) No advocates are police

No engineers are police

-----

Therefore, No engineers are advocates

4) All Hindus are religious

All Maharashtrians are Hindus

-----

Therefore, All Maharashtrians are religious

5) All swans are white

All birds are swans

-----

Therefore, All birds are white

6) All sparrows are politicians

All birds are sparrows

-----

Therefore, All birds are politicians

**10) Test the validity of the following hypothetical syllogism with explanation.**

1) If it rains then roads will be wet.

It rains.

-----

Therefore, roads will be wet.

2) If girls are hard workers then they will be successful.

Girls are not hard workers.

-----

Therefore, they will not be successful.

3) If bananas are yellow then they are ripe

Bananas are not ripe

-----

Therefore, they are not yellow

4) If Kirti is an actress then she is in Mumbai.

Kirti is not in Mumbai

-----

Therefore, she is not actress.

5) If fruits are costly then they are sweet.

Fruits are not sweet.

---

Therefore, they are not costly.

6) If Ram is happy then he is rich

Ram is happy

---

Therefore, he is rich

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) निगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) विरोधी पदे आणि व्याघाती पदे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) तर्कशास्त्राचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा.
- ५) विधान म्हणजे काय?
- ६) पद म्हणजे काय?
- ७) विधान आणि वाक्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) युक्तता म्हणजे काय?
- ९) विगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) सत्यता आणि युक्तता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ११) तर्कशास्त्राचा उपयोग स्पष्ट करा.
- १२) व्यवहित अनुमान म्हणजे काय?
- १३) अव्यवहित अनुमान म्हणजे काय?
- १४) 'तर्कशास्त्र हे आकारिक शास्त्र आहे', स्पष्ट करा.
- १५) विधानातील घटक स्पष्ट करा.
- १६) निरुपाधिक संविधान म्हणजे काय?
- १७) खालील विधानावरून कोणकोणती प्रतियोगी अनुमाने काढता येतील, ते लिहा.
  - १) 'सर्व मुले हुशार असतात'
  - २) 'एकही मुलगा हुशार नाही'

३) 'काही मुली शूर असतात'

१८) खालील विधानांचे परिवर्तनरूप द्या.

१) काही वृक्ष परोपकारी असतात

२) काही द्राक्ष हिरवे असतात.

३) एकही सिंह वाघ नाही

४) सर्व वकील महाराष्ट्रीय आहेत.

५) काही विद्यार्थी वकील असतात.

६) एकही कावळा उंदीर नाही.

७) सर्व पाने हिरवी असतात

८) काही संत प्रामाणिक असतात.

९) एकही हत्ती वाघनाही.

१९) खालील विधानांचे प्रतीवर्तन रूप द्या.

१) एकही वर्तुळ त्रिकोणी नाही

२) सर्व माकड चतुःष्पादअसतात.

३) काही इंजिनियर भारतीय नाहीत

४) एकही अमेरिकन भारतीय नाही.

५) सर्व माकड खोडकर असतात.

६) काही डॉक्टर श्रीमंत नसतात.

७) एकही हंसश्वेत नाही

८)सर्व मानव मर्त्य असतात.

९) काही मोबाईल उपयुक्त नसतात.

## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्र हे आकारिक शास्त्र आहे, स्पष्ट करा.
- २) विधानाची चतुर्वर्ग व्यवस्था स्पष्ट करा.
- ३) विधानाचे पारंपरिक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ४) सोपाधिक विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ५) विधान प्रतियोगाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ६) निगामी आणि विगामी अनुमानातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) निरुपाधिक संविधानाची रचना स्पष्ट करा.
- ८) निरुपाधिक संविधानाच्या युक्ततेचे नियम स्पष्ट करा.
- ९) खालील निरुपाधिक संविधानांची युक्तता स्पष्टीकरणासहित तपासा.

१) एकही मानव शिक्षित नाही

काही विद्यार्थी मानव आहेत

---

म्हणून, काही विद्यार्थी शिक्षित नाहीत

२) एकही फुल सुंदर नाही

काही गुलाब फुले आहेत

---

म्हणून, काही गुलाब सुंदर नाहीत

३) एकही वकील पोलीस नाही

एकही इंजिनियर पोलीस नाही

---

म्हणून, एकही इंजिनियर वकील नाही

४) सर्व हिंदू धार्मिक असतात

सर्व महाराष्ट्रीय हिंदू आहेत

---

म्हणून, सर्व महाराष्ट्रीय धार्मिक आहेत

५) सर्व हंस श्वेत असतात

सर्व पक्षी हंस आहेत

---

म्हणून, सर्व पक्षी श्वेत असतात

६) सर्वचिमण्या राजकारणी असतात

सर्व पक्षी चिमण्या आहेत

---

म्हणून, सर्व पक्षी राजकारणी आहेत

१०) खालील अनुलंब संविधानांची युक्तता स्पष्टीकरणासह तपासा.

१) जर पाऊस पडत असेल तर रस्ते ओले होतील

पाऊस पडलेला आहे

---

म्हणून, रस्ते ओले झालेले असतील

२) जर मुली कष्टाळू असतील तर ते यशस्वी होतील

मुली कष्टाळू नाहीत

---

म्हणून, ते यशस्वी होत नाहीत

३) जर केळी पिवळे असतील तर ती पिकलेली असतील

केळी पिकलेली नाहीत

---

म्हणून, ती पिवळी नाहीत

४) जर कीर्ती अभिनेत्री असेल तर ती मुंबईत असते

कीर्ती मुंबईत नाही

---

म्हणून, ती अभिनेत्री नाही

५) जर फळे महाग असतील तर ती गोड असतील

फळे गोड नाहीत

---

म्हणून, ती महाग नसतील

६) जर राम आनंदी असेल तर तो श्रीमंत असेल

राम आनंदी आहे

---

म्हणून, राम श्रीमंत असेल



**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S.**

**PHILOSOPHY Paper – III**

**Indian Ethics**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of good.
- 2) Explain the function of ethics
- 3) Explain the concept of nirvana.
- 3) What is Instinct?
- 4) Distinguish between morality and religion.
- 5) Define religion.
- 6) What is will?
- 7) Explain the concept of Rta?
- 8) Explain the nature of ArthaPurushartha.
- 9) What is Kriyamanakarma?
- 10) What is religion?
- 11) What is Divine grace?
- 12) Explain the concept of Rna?
- 13) Distinguish between Nishkama and Sakama karma.
- 14) Define Preyas.
- 15) What is SanchitKarma ?
- 16) What is Prarabdha Karma ?
- 17) What is the subject matter of ethics.

## Broad questions

- 1) Explain the nature of customary morality.
- 2) Explain the nature of reflective morality.
- 3) Distinguish between customary and reflective morality.
- 4) Explain the nature of descriptive ethics.
- 5) Explain the nature of normative ethics.
- 6) Distinguish between descriptive and normative ethics.
- 7) According to Charvaka, explain the concept of Purushartha.
- 8) Explain charvaka's hedonism.
- 9) Explain Charvaka's ethical view.
- 10) Explain the four noble truths by Buddhism.
- 11) Explain Dharma, Artha, Kama and Moksha purusharthas.
- 12) Explain characteristics of ethics.
- 13) Explain eight fold path by Buddhism.
- 14) Explain ethical view of Buddhism.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) श्रेयसंकल्पना स्पष्ट करा.
- २) नीतिशास्त्राचे कार्य स्पष्ट करा.
- ३) निर्वाणसंकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) सहजप्रवृत्ती म्हणजे काय?
- ४) नैतिकता आणि धर्म यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) धर्माची व्याख्या द्या.
- ६) सदिच्छा म्हणजे काय?
- ७) ऋतसंकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) अर्थ पुरुषार्थाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) क्रियमाण कर्म म्हणजे काय?
- १०) धर्म म्हणजे काय?
- ११) दैवी कृपाम्हणजेकाय?
- १२) ऋणसंकल्पना स्पष्ट करा.
- १३) निष्काम आणि सकाम कर्मयांतील फरक स्पष्ट करा.
- १४) प्रेयसची व्याख्या द्या.
- १५) संचित कर्मम्हणजेकाय?
- १६) प्रारब्ध कर्म म्हणजे काय?
- १७) नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) पारंपरिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) वैचारिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) पारंपरिक आणि वैचारिक नितीमत्ता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) वर्णनात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आदर्शात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) वर्णनात्मक नितीशास्त्र आणि आदर्शात्मक नितीशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) चार्वाकाच्या दृष्टीने पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) चार्वाकांचासुखवादस्पष्टकरा.
- ९) चार्वाकाचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- १०) बौद्धांनी सांगितलेली चार आर्यसत्ये स्पष्ट करा.
- ११) धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष पुरुषार्थस्पष्टकरा.
- १२) नितीशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १३) बौद्धांचा अष्टांग मार्ग स्पष्ट करा.
- १४) बौद्धांचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur

B.A.-II (Semester – IV) Examination, 2022

PHYSICAL EDUCATION (Paper No –V )

History of Physical Education

Marks - 20

## मराठी रुपांतर

प्रश्न. २ रा थोडक्यात उत्तरे द्या . ( प्रत्येकी दोन गुण )

६

१) नेताजी सुभाष शारीरिक शिक्षण प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र कोणत्या ठिकाणी आहे.

२) मराठा काळामध्ये शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा .

३) मुघल काळामध्ये शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.

४) बॅरन – डी – कुबटीन कशाचे जनक यांचे कार्य लिहा

५) नेताजी सुभाष प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र यांचे कार्य सांगा.

६) राजीव गांधी खेळरत्न पुरस्कार कोणाला व कधी देतात. देतात.

७) आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धेत ऑलिम्पिक जोत ची सुरुवात केव्हा झाली.

8) भारतीय क्रिडा प्राधिकरण (साई) प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र यांचे कार्य सांगा.

9) द्रोणाचार्य पुरस्कार कोणाला देतात.

10) आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धेत मधील बक्षीसे थोडक्यात लिहा.

प्रश्न. ३ रा सविस्तर उत्तर लिहा. ( कोणताही एक )

५

- 1) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धामधील बक्षिसे व जोत सविस्तर लिहा.
- 2) भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 3) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा सविस्तर लिहा.
- 4) महाराष्ट्रातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 5) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा सविस्तर लिहा.
- 6) भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 7) मराठा काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 8) ब्रिटीश काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 9) स्वतंत्रानंतर च्या काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 10) शिव छत्रपती पुरस्कार सविस्तर लिहा.

प्रश्न ४ था टिपा लीहा (कोणत्याही दोन )

५

१) ब्रिटिश काळ

२) भारतीय खेळ प्राधिकरण (साई)

३) एल.एन.आय.पी.इ.ग्वाल्हेर.४) ब्रिटीश काळ ( सन १८०० चा काळ)

५) अर्जुन पुरस्कार ६) मराठा काळ मधील शारीरिक शिक्षण

७) मोगल काळ

८) एन. एस्.ए.एस्.पतियाळा

९) मराठा काळ १०) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा उद्घाटन व समारोप  
समारंभ.

Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur

B.A.-II (Semester – IV) Examination, 2022

PHYSICAL EDUCATION (Paper No –V )

History of Physical Education

Marks - 20

## मराठी रुपांतर

प्रश्न. २ रा थोडक्यात उत्तरे द्या . ( प्रत्येकी दोन गुण )

६

१) नेताजी सुभाष शारीरिक शिक्षण प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र कोणत्या ठिकाणी आहे.

२) मराठा काळामध्ये शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा .

३) मुघल काळामध्ये शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.

४) बॅरन – डी – कुबटीन कशाचे जनक यांचे कार्य लिहा

५) नेताजी सुभाष प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र यांचे कार्य सांगा.

६) राजीव गांधी खेळरत्न पुरस्कार कोणाला व कधी देतात. देतात.

७) आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धेत ऑलिम्पिक जोत ची सुरुवात केव्हा झाली.

8) भारतीय क्रिडा प्राधिकरण (साई) प्रशिक्षक प्रशिक्षण केंद्र यांचे कार्य सांगा.

9) द्रोणाचार्य पुरस्कार कोणाला देतात.

10) आधुनिक ऑलिम्पिक स्पर्धेत मधील बक्षीसे थोडक्यात लिहा.



प्रश्न. ३ रा सविस्तर उत्तर लिहा. ( कोणताही एक )

५

- 1) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धामधील बक्षिसे व जोत सविस्तर लिहा.
- 2) भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 3) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा सविस्तर लिहा.
- 4) महाराष्ट्रातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 5) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा सविस्तर लिहा.
- 6) भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.
- 7) मराठा काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 8) ब्रिटीश काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 9) स्वतंत्रानंतर च्या काळातील शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
- 10) शिव छत्रपती पुरस्कार सविस्तर लिहा.

प्रश्न ४ था टिपा लीहा (कोणत्याही दोन )

५

१) ब्रिटिश काळ

२) भारतीय खेळ प्राधिकरण (साई)

३) एल.एन.आय.पी.इ.ग्वाल्हेर.४) ब्रिटीश काळ ( सन १८०० चा काळ)

५) अर्जुन पुरस्कार ६) मराठा काळ मधील शारीरिक शिक्षण

७) मोगल काळ

८) एन. एस्.ए.एस्.पतियाळा

९) मराठा काळ १०) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा उद्घाटन व समारोप  
समारंभ.

**AIHC**

**Question Bank**

**Class: BA.III Sem.V Paper no. XI**

**Tourism Development In India**

**Ques. Broad Questions**

1. Explain the definition of Tourism.
2. Write the information about nature and scope of tourism.
3. Explain the works of Travel agencies.
4. Explain the qualifications and qualities of a tourist guide.
5. Discuss in detail about Indian Tourism Development Corporation.
6. Discuss in detail about Maharashtra Tourism Development Corporation.
7. Write the information about different types of museums.
8. Discuss in detail about Indian Museum, Kolkata.
9. Provide an information about the Salarjang Museum, Hyderabad.
10. Write information about BhavaniVastusangrahalay, Aundh.
11. Discuss in detail about Raja DinkarKelkar Museum in pune.
12. Discuss in detail about Lamture Museum in Ter.
13. Explain the importance of Kopeshwar Temple at Khidrapur from a tourism point of view.
14. Explain the importance of Vitthal Temple at Pandharpur from a tourism point of view.
15. Expalin the definition of a museum and give your thoughts on the nature of the museum.
16. Explain the importance of Bhavani Temple in Tuljapur from the point of view of --  
Religious Tourism.

**Ques. Shorts Answers:**

1. Scope of tourism
2. Types of Tourism
3. Social Tourism
4. Cultural Tourism
5. Economic Tourism
6. Educational Tourism

7. Definition of Tourism

8. Indian Tourism Development Corporation (ITDC)

9. Maharashtra Tourism Development Corporation (MTDC)

10. Travel agency

11. Tourist Guide

12. Meaning of Museum

13. Types of museums

14. Definition of museum

15. Indian Museum, Kolkata

16. Kopeswar temple, Khidrapur

17. Vitthal Temple, Pandharpur

18. Bhavani Temple, Tuljapur

19. Importance of Tourism in Human Society

उत्तर: निम्नलिखित बिंदुओं पर विचार करें

1. पर्यटन एक विश्वीय घटना है।
2. पर्यटन एक अर्थव्यवस्था के विकास के लिए एक प्रमुख कारक है।
3. पर्यटन एक सांस्कृतिक विरासत को संरक्षित करने में मदद करता है।
4. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
5. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
6. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
7. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
8. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
9. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
10. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
11. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
12. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
13. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
14. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।



# Question Bank

Punyaslok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur

B.A. III Semester V

English Comp.

Paper Name: Literary Mindscape-I

---

**Q. 2. Write the answers in short.**

**(3 marks for each)**

1. What was the reaction of the poet on hearing the song by solitary reaper?
2. How was Makhan treated in the uncle's home?
3. How did couple manage money to buy the gifts in the story 'The Gift of Magi'?
4. Why was the queen unsatisfied and how sought a rival?
5. How did the villagers regard the schoolmaster?
6. How was the other way taken by the Robert Frost?
7. Why was Della sad at the beginning of the story?
8. How did Della manage to buy the gift for Jim?
9. How did Jim manage to buy the gift for Della?
10. Why were Jim and Dell not happy on seeing their gifts?
11. Discuss the use of Irony used in the story 'The Gift of the Magi'?
12. Why did Phatik's mother readily agree to the uncle's offer?
13. How was Phatik treated at his uncle's house?
14. How was the poet's reaction on hearing the song of solitary reaper?
15. What was the reason of queen's being unsatisfactory?
16. How was the nature of the village schoolmaster?
17. Describe the character of the schoolmaster.
18. What is the significance of the road not take?
19. What was the result of the choosing the different road?
20. Why did poet choose different road in the poem 'The Road Not Taken'?
21. Was the poet happy at the end of poem on the decision of taken different road?
22. How did king Firoz brought rivals to queen?

**Q. 3. Broad question**

1. Explain in detail learning skills, literacy skills and life skills.
2. Define the communication and what is an importance of the communication?
3. What are the twelve 21st century skills?
4. What is importance of 12st century skills?
5. Which are the three types of 21<sup>st</sup> skills?
6. Which are the (4c's) four learning skills?

**Q. 4. Broad question**

1. Which strategy would you apply to resolve the conflict between two employees in your company?
2. What is meaning of learning skill and what is its importance in 21<sup>st</sup> century?
3. What is meaning of literacy skill and what is its importance in 21<sup>st</sup> century?
4. How will you reconcile two different employees in your team by using your communication skill and leadership skill?

**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – IX)**  
**Philosophy of Religion**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of Jnana yoga.
- 2) Explain national religion.
- 3) Explain the nature of karma yoga
- 4) Explain the nature of bhakti
- 5) What is bhakti?
- 6) What is Universal religion?
- 7) Define morality
- 8) What is religion?
- 9) Explain the concept of purusharthas.
- 10) Explain the concept of prayer.
- 11) Explain the characteristics of Hinduism.
- 12) What is secularism?
- 13) Define theology.
- 14) Explain the nature of karma yoga
- 15) Explain the aim of Bhakti.
- 16) What is worship?
- 17) Explain nature of theology.
- 18) Explain the nature of moksha by Hinduism.



## **Broad questions**

- 1) Define religion and explain the role of morality in religion.
- 2) Explain, what is the ultimate goal of religion.
- 3) Distinguish between philosophy of religion and theology.
- 4) Distinguish between national religion and Universal religion.
- 5) Explain Artha and Kama purusharthas.
- 6) Explain Darma and Moksha purusharthas.
- 7) Explain the origin of religion.
- 8) Explain the principles of Hinduism.
- 9) Explain the principles of Buddhism.
- 10) Explain the principles of Jainism.
- 11) Explain the principles of Islam.
- 12) Explain the principles of Christianity.
- 13) Explain the principles of Sikhism.
- 14) Distinguish between Art, Morality and Science.



□) □□□□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – VII)**  
**Contemporary Indian Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is Jnanayoga?
- 2) Explain the nature of Dhyanayoga.
- 3) What is Karmayoga?
- 4) Explain the nature of Bhaktiyoga.
- 5) Explain the concept of liberation.
- 6) What is Bhakti yoga?
- 7) What is the ultimate goal of Bhaktiyoga.
- 8) Explain the kinds of Vedas.
- 9) Explain the meaning of Vedanta according to Vivekananda.
- 10) According to Vivekananda, What is liberation?
- 11) Explain the nature of Rajyoga.
- 12) Give names of contemporary Indian philosophers.
- 13) Explain the importance of Jnana yoga
- 14) According to Raadhakrishnan, what is Dharma?
- 15) What is ultimate reality by Radhakrishnan?
- 16) Explain Krishnamurti's ideology.
- 17) What is divine life?
- 18) Explain Aravinda's Integral yoga
- 19) Explain the concept of super mind

### **Broad questions**

- 1) Explain Vivekananda's concept of maya in Vedanta.
- 2) Explain Vivekananda's philosophical ideology.
- 3) Explain the nature of religion by S. Radhakrishnan.
- 4) Explain Radhakrishnan's philosophical thoughts.
- 5) Explain J. Krishnamurti's concept of conditional mind.
- 6) Explain J. Krishnamurti's philosophical ideology.
- 7) Explain the concept of integral yoga according to Aurobindo.
- 8) Explain Yogi Aurobindo's concept of super mind.
- 9) According to Aurobindo explain the process of Evolution.
- 10) Explain Yogi Aurobindo's philosophical thoughts on ultimate goal.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) □□□□□□□□ म्हणजे काय?
- २) □□□□□□□□□□ □□□□□□ स्पष्ट करा.
- ३) □□□□□□□□ म्हणजे काय?
- ४) □□□□□□□□□□ □□□□□□ स्पष्ट करा.
- ५) स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) भक्ती योग म्हणजे काय?
- ७) भक्ती योगाचा अंतिम उद्देश काय आहे, ते स्पष्ट करा.
- ८) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ९) विवेकानंदांनुसार वेदांत याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- १०) विवेकानंदांनुसार स्वातंत्र्य म्हणजे काय?
- ११) राज□□गाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १२) समकालीन भारतीय तत्त्वज्ञांची नावे द्या.
- १३) ज्ञान योगाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १४) राधाकृष्णन नुसार धर्म म्हणजे काय?
- १५) राधाकृष्णन नुसार अंतिम सत्य म्हणजे काय?
- १६) कृष्णमूर्तीची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १७) दैवी जीवन म्हणजे काय?
- १८) अरविंदांचा पूर्णयोग स्पष्ट करा.
- १९) अतिमानस संकल्पना स्पष्ट करा.

### दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) विवेकानंदांची वेदांतातील माया संकल्पना स्पष्ट करा.

- २) विवेकानंदांची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ३) एस. राधाकृष्णन नुसार धर्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) राधाकृष्णन यांचे तात्त्विक विचार स्पष्ट करा.
- ५) जे. कृष्णामूर्तीची अभिसंहीत मन संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) जे. कृष्णामूर्तीची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ७) अरविंदांच्या दृष्टीकोणातून पूर्ण योग संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) योगी अरविंदांची अतिमानस संकल्पना स्पष्ट करा.
- ९) अरविंदांच्या दृष्टीकोणातून उत्क्रांती संकल्पना स्पष्ट करा.
- १०) योगी अरविंदांची अंतिम सत्यावरील तात्त्विक विचार स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – V) C.B.C.S. Examination**

**PHILOSOPHY (Special Paper – VIII)**

**Epistemology**

**Short questions**

- 1) What is inference?
- 2) Explain the types of means of knowledge.
- 3) Explain constituents of knowledge.
- 4) Is verbal testimony indirect knowledge? Explain
- 5) Explain, kinds of means of knowledge
- 6) What is hypothesis (Arthapatti)?
- 7) What is knowledge?
- 8) What is invalid knowledge?
- 9) What is non-perception?
- 10) What is comparison?
- 11) What is valid knowledge?
- 12) What is Verbal testimony?
- 13) Define khyati. (Error)
- 14) What is Sat khyativada ?
- 15) What is Asat khyati ?
- 16) What is Anirvachaniy khyati ?
- 17) What is Aatma khyati ?
- 18) What is Akhyati ?
- 19) Explain Anyatakhyati.
- 20) What is Viparitakhyati



### **Broad questions**

- 1) Explain Carvaka's views about means of knowledge.
- 2) Explain Bouddha's views about means of knowledge.
- 3) Explain Nyaya Darshana's views about means of knowledge.
- 4) Explain Sankhya Darshana's views about means of knowledge.
- 5) Explain Yoga Darshana's views about means of knowledge.
- 6) Define knowledge and Explain Mimansaka's views about means of knowledge.
- 7) Explain self-evidence.
- 8) Explain dependent truth.
- 9) Explain the doctrine of validity.
- 10) Explain what is Hetvabhasa.

□□□□ □□□□□□

□□□□□□ □□□□□

- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□ □□ □□□□ □□.
- ) □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□? □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.
- ) □□ □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□□□ □□□□ □□?



**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – X)**  
**Social Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is sociology?
- 2) Explain the subject matter of sociology.
- 3) What is subject matter of psychology?
- 4) What is the subject matter of ethics?
- 5) Explain the concept of individual?
- 6) What is state?
- 7) Explain the importance of co-operation.
- 8) Explain the function of ethics.
- 9) What is work?
- 10) Define family.
- 11) What is education?
- 12) Explain the nature of individual.
- 13) What is evil?
- 14) Nature of competitions
- 15) What is society?
- 16) What is social evil?
- 17) What is nation?
- 18) What is cast?

## **Broad questions**

- 1) Explain the characteristics of individual.
- 2) Explain the characteristics of society.
- 3) Explain the major social institutions.
- 4) Explain the importance of work.
- 5) Explain the importance of family.
- 6) Explain the importance of education.
- 7) Distinguish between social change and progress.
- 8) Distinguish between sociology and social philosophy.
- 9) Explain the role of co-operation in society.
- 10) Explain conflicts in society.
- 11) Explain untouchability as a social evil.
- 12) Explain dowry as a social evil.

□□□□ □□□□□□

□□□□□□□ □□□□□□

- ) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□?
- ) □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.
- ) □□□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□
- ) □□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□□ □□□?

□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□.

**B.A. – III (Semester – V)**

**PHILOSOPHY (Special Paper – XI- (B) )**

**Propositional Logic**

**Short questions**

- 1) Define inference
- 2) What is validity of inference?
- 3) What is inference?
- 4) Distinguish between truth and validity
- 5) What is propositional variable?
- 6) What is logical constant?
- 7) Explain form and matter of inference.
- 8) What is subject less proposition?
- 9) What is subject-predicate proposition?
- 10) What is Class membership proposition?
- 11) What is relational proposition?
- 12) What are the types of compound propositions?
- 13) Explain the truth table negative proposition
- 14) Explain the truth table conjunctive proposition
- 15) Explain the truth table of disjunctive proposition
- 16) Explain the truth table implicative proposition
- 17) Explain the truth table of equivalent proposition
- 18) What is statement form?
- 19) Explain the nature of truth table method.
- 20) Explain the importance of shorter truth table method
- 21) Distinguish between truth table method and shorter truth table method



## **Broad questions**

- 1) Explain the definition and subject matter of logic.
- 2) Explain truth values of compound propositions.
- 3) Explain formal proof method with example.
- 4) Explain conditional proof method with example.
- 5) Explain indirect proof method with example.
- 6) Explain the rules of M.P. and M.T.
- 7) Explain the rules of H.S. and D.S.
- 8) Explain the rules of C.D. and D.D.
- 9) Explain the rules of Simplification, Conjunction and Addition.
- 10) Explain the rule of D. Morgan.
- 11) Explain the rule of Transposition
- 12) Explain the rule of M.I.
- 13) Explain the rule of Exportation.
- 14) Explain the rule of Material implication.





□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□□ **M.P.** □□□ □□□□□□ □□□□ **M.T.** □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ **H.S.** □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ **D.S.** □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□, □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□. □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XII)**  
**Contemporary Western Philosophy**

**Short questions**

- 1) Define existentialism.
- 2) Give any four names of contemporary western thinkers.
- 3) What is metaphysics?
- 4) Explain the nature of metaphysics.
- 5) Explain the nature of existentialism?
- 6) Give any four names of analytical philosophers.
- 7) According to Wittgenstein what is language?
- 8) Explain the function of language.
- 9) According to Wittgenstein, what is language game?
- 10) Explain picture theory.
- 11) Explain Wittgenstein's philosophical ideology
- 12) What is analytic philosophy?
- 13) What is the aim of Wittgenstein's philosophy?
- 14) Explain Russell's philosophical ideology.
- 15) What is atomism?
- 16) According Russell, explain 'Logic is ground of philosophy'.
- 17) What is will?
- 18) What is being?
- 19) Explain the ideology of Ayer.
- 20) What is emotive ethics?
- 21) Explain the philosophical ideology of Sartre.
- 22) What is verification?
- 23) Explain the kinds of verification.

## **Broad questions**

- 1) Explain characteristics of analytic philosophy.
- 2) Explain characteristics of existentialism.
- 3) Explain Wittgenstein's concept of language game.
- 4) What is logical atomism? Explain Wittgenstein's views on it.
- 5) Explain Wittgenstein's picture theory.
- 6) Explain Wittgenstein's logical atomism.
- 7) Explain Russell's concept of logical atomism.
- 8) What is knowledge and explain the types of knowledge by Russell.
- 9) Explain the types of knowledge by Russell.
- 10) Explain Sartre's views regarding freedom.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) अस्तित्ववादाची व्याख्या द्या.
- २) समकालीन पाश्चात्य विचारवंतांची कोणतीही चार नावे द्या.
- ३) अतिभौतिकशास्त्र म्हणजे काय?
- ४) अतिभौतिकशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) अस्तित्ववादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) विश्लेषक तत्त्वज्ञांची कोणतीही चार नावे द्या.
- ७) विट्गेन्स्टाइनच्या दृष्टीने भाषा म्हणजे काय?
- ८) भाषेचे कार्य स्पष्ट करा.
- ९) विट्गेन्स्टाइननुसार भाषिक खेळ म्हणजे काय?
- १०) चित्र उपपत्ती स्पष्ट करा.
- ११) विट्गेन्स्टाइनची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १२) विश्लेषण तत्त्वज्ञान म्हणजे काय?
- १३) विट्गेन्स्टाइनच्या तत्त्वज्ञानाचा उद्देश काय?
- १४) रसेलची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १५) अणुवाद म्हणजे काय?
- १६) रसेल नुसार, 'तर्कशास्त्र हा तत्त्वज्ञानाचा आधार आहे' ते स्पष्ट करा.
- १७) इच्छा म्हणजे काय?
- १८) सत्ता म्हणजे काय?
- १९) एयर ची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- २०) भावनिक नैतिकता म्हणजे काय?
- २१) सार्त्रची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.

२२) प्रचीती म्हणजे काय?

२३) प्रचीतीचे प्रकार स्पष्ट करा.



## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) विश्लेषण तत्त्वज्ञानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) अस्तित्ववादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) विद्गेन्स्टाइनची भाषिक खेळ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) तार्किक परमाणुवाद म्हणजे काय? त्यावर विद्गेन्स्टाइनचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- ५) विद्गेन्स्टाइनची चित्र उपपत्ती स्पष्ट करा.
- ६) विद्गेन्स्टाइनचा तार्किक परमाणुवाद स्पष्ट करा.
- ७) रसेलचा तार्किक परमाणुवाद स्पष्ट करा.
- ८) ज्ञान म्हणजे काय आणि रसेल नुसार ज्ञानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ९) रसेल नुसार ज्ञानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १०) स्वातंत्र्य विषयक सार्त्रचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XIII)**

**Outlines of Aesthetics**

**Short questions**

- 1) Give any four names of Indian aesthetic thinkers.
- 2) What is aesthetics?
- 3) Define morality.
- 4) Explain the nature of aesthetics.
- 5) Define beauty.
- 6) Define sublime.
- 7) Explain the importance of study of aesthetics.
- 8) Define art.
- 9) Explain the nature of is art.
- 10) What is art?
- 11) Explain the subject matter of aesthetics.
- 12) Explain the nature of literature.
- 13) Define expression?
- 14) What is painting?
- 15) What is emotion?
- 16) What is music?
- 17) What is work of art.
- 18) What is Experience?
- 19) Explain the importance of literature.

## **Broad questions**

- 1) Explain the characteristics of aesthetics experience.
- 2) Define non-aesthetic evaluation and distinguish between aesthetic and non-aesthetic evaluation.
- 3) Explain problems of aesthetics.
- 4) Distinguish between sublime and emotion.
- 5) Distinguish between art and work of art.
- 6) Explain the aesthetics experience views of B. C. Mardhekar.
- 7) Distinguish between expression and emotion.
- 8) What is appreciation? Distinguish between art and appreciation.
- 9) Distinguish between art and painting.
- 10) Explain the aesthetics experience views of V.M. Joshi.
- 11) Distinguish between sublime and expression.
- 12) Explain the aesthetics experience views of N.C. Kelakar.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) भारतीय सौंदर्यशास्त्रीय विचारवंतांची कोणतीही चार नावे द्या.
- २) सौंदर्यशास्त्र म्हणजे काय?
- ३) नैतिकतेची व्याख्या द्या.
- ४) सौंदर्यशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) सौंदर्याची व्याख्या द्या.
- ६) उदात्तची व्याख्या द्या.
- ७) सौंदर्यशास्त्राच्या अभ्यासाचे महत्व स्पष्ट करा.
- ८) कलेची व्याख्या द्या.
- ९) कलेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) कला म्हणजे काय?
- ११) सौंदर्यशास्त्राचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा.
- १२) साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १३) आविष्काराची व्याख्या द्या.
- १४) चित्रकला म्हणजे काय?
- १५) भावनेची म्हणजे काय?
- १६) संगीत म्हणजे काय?
- १७) कला कृती म्हणजे काय?
- १८) अनुभूती म्हणजे काय?
- १९) साहित्याचे महत्व स्पष्ट करा.

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) सौंदर्यानुभवाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) असौंदर्यशास्त्रीय मुल्यांकनाची व्याख्या द्या आणि सौंदर्यशास्त्रीय आणि असौंदर्यशास्त्रीय मुल्यांकन यांतील फरक स्पष्ट करा.
- ३) सौंदर्यशास्त्राची समस्या स्पष्ट करा.
- ४) उदात्त आणि भावना यांतील भेद स्पष्ट करा.
- ५) कला आणि कलाकृती यातील फरक स्पष्ट करा.
- ६) सौंदर्यानुभवाविषयी बी.सी. मर्ढेकर यांची मते स्पष्ट करा.
- ७) आविष्कार आणि भावना यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) आस्वाद म्हणजे काय? कला आणि आस्वाद यांतील भेद स्पष्ट करा.
- ९) कला आणि चित्रकला यातील फरक स्पष्ट करा.
- १०) सौंदर्यानुभवाविषयी व्ही. एम. जोशी यांची मते स्पष्ट करा.
- ११) उदात्त आणि आविष्कार यातील फरक स्पष्ट करा.
- १२) सौंदर्यानुभवाविषयी एन. सी. केळकर यांची मते स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XIV)**

**Philosophy of Saints**

**Short questions**

- 1) Explain the nature of bhakti.
- 2) Explain the principles of Sunni cult.
- 3) Explain the characteristics of Vaishnava cult.
- 4) Explain the characteristics of Nath cult.
- 5) Explain the nature of saguna bhakti.
- 6) Give any four names of maharashtrian saints.
- 7) Explain the characteristics of Sufi cult.
- 8) Explain the concept of sadguru.
- 9) Explain the principles of Vaishnava cult.
- 10) What is religion?
- 11) What is Bhagavadgita?
- 12) Explain the importance of Bhagavadgita.
- 13) Explain the concept of guru.
- 14) Explain the importance of guru.
- 15) What is aim of saguna bhakti?
- 16) What is paramartha?
- 17) What is Dharmaguru?
- 18) What is Nirguna bhakti?
- 19) Explain the principles of Shaiva cult.
- 20) Give any four names of cults in India.

### **Broad questions**

- 1) Explain the contribution of varkari cult to the society.
- 2) Explain saint's views on religion.
- 3) Explain the significance of the teachings of saints.
- 4) Explain the ultimate goal of bhakti.
- 5) Explain Meerabai's prema bhakti.
- 6) Explain the duty of saints.
- 7) Explain the significance of Pasayadana.
- 8) Explain the ultimate goal of Vaishnava cult.
- 9) Distinguish between Bhakti yoga and Dnyanayoga.
- 10) Distinguish between Vaishnava cult and Shaiva cult.
- 11) Explain the Mirabai's Madhura bhakti.
- 12) Explain the ultimate goal of Shaiva cult.
- 13) Distinguish between Sadguru and Dharmaguru.
- 14) Distinguish between Sagun Bhakti and Nirguna Bhakti.
- 15) According to Saint Ramadas, distinguish between prapancha and paramartha.
- 16) Distinguish between Sufi cult and Sunni cult.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) भक्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) सुन्नी संप्रदायाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ३) वैष्णव संप्रदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) नाथ संप्रदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ५) सगुण भक्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) महाराष्ट्रातील कोणत्याही चार संतांची नांवे द्या.
- ७) सुफी संप्रदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ८) सद्गुरू संकल्पना स्पष्ट करा.
- ९) वैष्णव संप्रदायाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- १०) धर्म म्हणजे काय?
- ११) भगवद्गीता म्हणजे काय?
- १२) भगवद्गीतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १३) गुरुची संकल्पना स्पष्ट करा.
- १४) गुरुचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १५) सगुण भक्तीचे उद्देश काय?
- १६) परमार्थ म्हणजे काय?
- १७) धर्मगुरू म्हणजे काय?
- १८) निर्गुण भक्ती म्हणजे काय?
- १९) शैव संप्रदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २०) भारतातील कोणत्याही चार संप्रदायांची नांवे द्या.



## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) वारकरी संप्रदायाचे समाजातील योगदान स्पष्ट करा.
- २) संतांचा धर्माविषयीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- ३) सद्गुरू आणि धर्मगुरू यातील भेद स्पष्ट करा.
- ४) भक्तीचे अंतिम उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- ५) मीराबाईची प्रेम भक्ती स्पष्ट करा.
- ६) संतांचे कार्य स्पष्ट करा.
- ७) पसायदानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ८) वैष्णव संप्रदाय आणि शैव संप्रदाय यातील फरक स्पष्ट करा.
- ९) भक्ती योग आणि ज्ञान योग यातील फरक स्पष्ट करा.
- १०) वैष्णव संप्रदायाचे अंतिम उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- ११) मीराबाईची मधुरा भक्ती स्पष्ट करा.
- १२) शैव संप्रदायाचे अंतिम उद्दिष्ट स्पष्ट करा.
- १३) संतांच्या शिकवणीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १४) सगुण भक्ति आणि निर्गुण भक्ति यातील फरक स्पष्ट करा.
- १५) संत रामदासांच्या दृष्टीकोनातून प्रपंच आणि परमार्थ यातील भेद स्पष्ट करा.
- १६) सूफी आणि सुन्नी संप्रदायातील फरक स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XV)**  
**Political Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is democracy?
- 2) Define political science.
- 3) Explain the nature of state.
- 4) Explain the subject matter of political philosophy.
- 5) What is the subject matter of Political science?
- 6) What is Constitutionalism?
- 7) Is political philosophy normative? Explain.
- 8) What is political ideal?
- 9) What is reservation?
- 10) Explain the aim of political science?
- 11) Is political science positive science? Explain.
- 12) What is Political ideal.
- 13) What is evil?
- 14) What is justice?
- 15) What are the kinds of political ideology.
- 16) Define nation?
- 17) Define liberty
- 18) Define Political philosophy.
- 19) What is Liberty?
- 20) Define Sarvodaya.
- 21) Explain the nature of equality.
- 22) Define justice.
- 23) What is terrorism?

### **Broad questions**

- 1) Distinguish between political science and political philosophy.
- 2) Explain the characteristics of political science.
- 3) Explain the characteristics of democracy.
- 4) Explain the characteristics of political philosophy.
- 5) Explain the causes of terrorism.
- 6) Discuss on reservation policy.
- 7) Explain the principles of terrorism.
- 8) Explain the principles of Sarvodaya.
- 9) Distinguish between internationalism and world government.
- 10) Explain the characteristics of socialism.
- 11) Explain the directive principles of state policy.
- 12) Explain the essential elements of a state.
- 13) Explain the characteristics of Constitutionalism.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) लोकशाही म्हणजे काय?
- २) राज्यशास्त्राची व्याख्या द्या.
- ३) राज्य म्हणजे काय?
- ४) राजकीय तत्त्वज्ञानाचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा.
- ५) राज्यशास्त्राचा अभ्यास विषय काय आहे?
- ६) घटनावाद म्हणजे काय?
- ७) राजकीय तत्त्वज्ञान हे आदर्शनिष्ठ आहे का? स्पष्ट करा.
- ८) राजकीय आदर्श म्हणजे काय?
- ९) आरक्षण म्हणजे काय?
- १०) राज्यशास्त्राचा उद्देश स्पष्ट करा.
- ११) राज्यशास्त्र हे वस्तुनिष्ठ शास्त्र आहे का? स्पष्ट करा.
- १२) राजकीय आदर्श म्हणजे काय?
- १३) दुरित म्हणजे काय?
- १४) न्याय म्हणजे काय?
- १५) राजकीय विचारसरणीचे प्रकार कोणते?
- १६) राष्ट्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १७) स्वातंत्र्याची व्याख्या द्या.
- १८) राजकीय तत्त्वज्ञानाची व्याख्या द्या.
- १९) स्वातंत्र्य म्हणजे काय?
- २०) सर्वोदयाची व्याख्या द्या.
- २१) समतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

२२) न्यायाची व्याख्या दया.

२३) दहशतवाद म्हणजे काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) राज्यशास्त्र आणि राजकीय तत्त्वज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.
- २) राज्यशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) लोकशाहीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) राजकीय तत्त्वज्ञानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ५) दहशतवादाची कारणे स्पष्ट करा.
- ६) आरक्षण व्यवस्थेवर चर्चा करा.
- ७) दहशतवादाचे तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ८) सर्वोदयाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ९) आंतरराष्ट्रवाद आणि विश्व शासन यातील भेद स्पष्ट करा.
- १०) समाजवादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ११) राजकीय धोरणाची निर्देशक तत्त्वे स्पष्ट करा.
- १२) राज्याचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा.
- १३) घटनावादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XVI- (A) )**  
**Scientific Method**

**Short questions**

- 1) What is science?
- 2) Define philosophy.
- 3) Why observation is important in scientific method? explain.
- 4) What is Casual observation?
- 5) Explain the aim of philosophy.
- 6) What is mal-observation?
- 7) What is non-observation?
- 8) Explain the nature of scientific knowledge.
- 9) Explain the advantages of experiment.
- 10) Define scientific observation.
- 11) Explain interview method.
- 12) Is inrterview method or technique? explain.
- 13) Explain questionnaire method.
- 14) Is questionnaire method or technique? explain.
- 15) What is hypothesis?
- 16) What is religion?
- 17) Is experiment kind of observation? Explain.
- 18) What is common sense?
- 19) What is the importance of hypothesis?
- 20) Explain the nature of science

- 21) What is Presuppositions of induction?
- 22) What are the kinds of presupposition?
- 23) What is science?
- 24) What is scientific method?
- 25) What is Verification of hypothesis?
- 26) What is Proof of hypothesis?



## **Broad questions**

- 1) Distinguish between casual observation and scientific observation.
- 2) Distinguish between Common Sense and Science.
- 3) Distinguish between Science & Religion.
- 4) Distinguish between Science & Philosophy.
- 5) Explain the principles of uniformity of nature.
- 6) Explain the principles of cause and effect relation.
- 7) Distinguish between natural sciences and social sciences.
- 8) Distinguish between positive sciences and normative sciences.
- 9) Distinguish between Verification and Proof of hypothesis.
- 10) Explain the nature & Importance of hypothesis.
- 11) Distinguish between observation and experiment.
- 12) Explain the conditions of good hypothesis.
- 13) Explain the characteristics of observation.
- 14) Explain the characteristics of Experiment.
- 15) Explain the stages of scientific method.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) विज्ञान म्हणजे काय?
- २) तत्त्वज्ञानाची व्याख्या द्या.
- ३) शास्त्रीय पद्धतीमध्ये निरीक्षण का महत्त्वाचे आहे, ते स्पष्ट करा.
- ४) व्यावहारिक (साधे) निरीक्षण म्हणजे काय?
- ५) तत्त्वज्ञानाचा उद्देश स्पष्ट करा.
- ६) दुर्निरीक्षण म्हणजे काय?
- ७) अनिरीक्षण म्हणजे काय?
- ८) शास्त्रीय ज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) प्रयोगाचे फायदे स्पष्ट करा.
- १०) शास्त्रीय निरीक्षण व्याख्या द्या.
- ११) मुलाखत पद्धती स्पष्ट करा.
- १२) मुलाखत ही पद्धत आहे की तंत्र? ते स्पष्ट करा.
- १३) प्रश्नावली पद्धती स्पष्ट करा.
- १४) प्रश्नावली ही पद्धत आहे की तंत्र? ते स्पष्ट करा.
- १५) अभ्युपगम म्हणजे काय?
- १६) धर्म म्हणजे काय?
- १७) प्रयोग हा निरीक्षणाचा एक प्रकार आहे का? स्पष्ट करा.
- १८) व्यवहारिक ज्ञान म्हणजे काय?
- १९) अभ्युपगमाचे महत्व काय आहे ते सांगा.
- २०) विज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २१) विगमनाची पूर्व गृहीतके म्हणजे काय?

२२) पूर्व गृहीतकांचे प्रकार कोणते?

२३) विज्ञान म्हणजे काय?

२४) शास्त्रीय पद्धती म्हणजे काय?

२५) अभ्युपगमाची प्रचिती म्हणजे काय?

२६) अभ्युपगमाची सिद्धात म्हणजे काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) साधे निरीक्षण आणि शास्त्रीय निरीक्षण यातील फरक स्पष्ट करा.
- २) व्यावहारिक ज्ञान आणि विज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.
- ३) विज्ञान आणि धर्म यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) विज्ञान आणि तत्त्वज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) निसर्ग समरूपतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ६) कारण आणि कार्य संबंधाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ७) नैसर्गिक शास्त्रे आणि सामाजिक शास्त्रे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) वस्तुनिष्ठ शास्त्रे आणि आदर्शनिष्ठ शास्त्रे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ९) अभ्युपगमाची प्रचीती आणि सिद्धता यातील फरक स्पष्ट करा.
- १०) अभ्युपगमाचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- ११) निरीक्षण आणि प्रयोग यातील फरक स्पष्ट करा.
- १२) युक्त अभ्युपगमाच्या अटी स्पष्ट करा.
- १३) निरीक्षणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १४) प्रयोगाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १५) शास्त्रीय पद्धतीच्या अवस्था स्पष्ट करा.

**B.A. – III (Semester – VI)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – XVI- (B) )**  
**Predicate Logic**

**Short questions**

- 1) Explain the subject matter of predicate logic?
- 2) What is simple proposition?
- 3) What is subject less propositions?
- 4) What is subject predicate proposition?
- 5) What is class membership proposition?
- 6) What is relational proposition?
- 7) How to symbolize simple proposition? explain.
- 8) Explain the nature of general proposition.
- 9) Explain the kinds of general propositions.
- 10) What is universal affirmative proposition?
- 11) What is universal negative proposition?
- 12) What is existential affirmative proposition?
- 13) What is existential negative proposition?
- 14) Explain quantity of general proposition.
- 15) Explain quality of general proposition.
- 16) What is universal proposition.
- 17) What is Existential proposition.
- 18) How to symbolize universal proposition? explain.
- 19) How to symbolize existential proposition? explain.

20) What is individual variable?

21) What is individual constant?

22) What is predicate variable?

23) What is predicate constant?

24) What is Psi?

25) What is Phi?

26) What is set?

### Broad questions

- 1) Explain U.G. rule of quantifier.
- 2) Explain U.I. rule of quantifier.
- 3) Explain E.G. rule of quantifier.
- 4) Explain E.I. rule of quantifier.
- 5) Explain the rules of quantifier negation with example.
- 6) Draw 'A' propositions according to Venn's diagram.
- 7) Draw 'E' propositions according to Venn's diagram.
- 8) Draw 'I' propositions according to Venn's diagram.
- 9) Draw 'O' propositions according to Venn's diagram.
- 10) Test the validity of the following syllogism by Venn's diagram.

No pens are books

No pencils are books

-----

Therefore, No pencils are pens

- 11) Test the validity of the following syllogism by Venn's diagram.

No books are erasers

No pencils are erasers

-----

Therefore, No pencils are books

- 12) Test the validity of the following syllogism by Venn's diagram.

No cats are tiger

No rats are tiger

-----

Therefore, No rats are cats

- 13) Test the validity of the following syllogism by Venn's diagram.

All students are clever

Ram is a student

-----

Therefore, Ram is clever

14) Test the validity of the following syllogism by venn's diagram.

All animals are mortal

Lion is an animal

-----

Therefore, Lion is mortal

15) Test the validity of the following syllogism by venn's diagram.

All students are mortal

John is a students

-----

Therefore, John is mortal

16) Explain the kinds of general propositions.

17) Explain Element of set with example.

18) Explain Sub-set with example.

19) Explain Universal Set with example.

20) Explain Null set with example.

21) Intersection Set with example.



## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) विधेय तर्कशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- २) सरल विधान म्हणजे काय?
- ३) उद्देश रहित विधान म्हणजे काय?
- ४) उद्देश विधेय विधान म्हणजे काय?
- ५) वर्गसदस्यरूपी विधान म्हणजे काय?
- ६) संबंधवाची विधान म्हणजे काय?
- ७) सरल विधानाचे सांकेतीकरण कसे केले जाते, ते स्पष्ट करा.
- ८) सामान्य विधानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) सामान्य विधानांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- १०) वैश्विक अस्तीवाची विधान म्हणजे काय?
- ११) वैश्विक नास्तीवाची विधान म्हणजे काय?
- १२) अस्तित्वदर्शक अस्तीवाची विधान म्हणजे काय?
- १३) अस्तित्वदर्शक नास्तीवाची विधान म्हणजे काय?
- १४) सामान्य विधानाचे परिमाण स्पष्ट करा.
- १५) सामान्य विधानाचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- १६) वैश्विक विधान म्हणजे काय?
- १७) अस्तित्वदर्शक विधान म्हणजे काय?
- १८) वैश्विक विधानाचे सांकेतीकरण कसे केले जाते, ते स्पष्ट करा.
- १९) अस्तित्वदर्शक विधानाचे सांकेतीकरण कसे केले जाते, ते स्पष्ट करा.
- २०) व्यक्ति चल म्हणजे काय?
- २१) व्यक्ति अचल म्हणजे काय?

२२) विधेय चल म्हणजे काय?

२३) विधेय अचल म्हणजे काय?

२४) साय म्हणजे काय?

२५) फाय म्हणजे काय?

२६) संच म्हणजे काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) संख्यापकाचा U.G. नियम स्पष्ट करा.
- २) संख्यापकाचा U.I. नियम स्पष्ट करा.
- ३) संख्यापकाचा E.G. नियम स्पष्ट करा.
- ४) संख्यापकाचा E.I. नियम स्पष्ट करा.
- ५) संख्यापक निषेधाचे नियम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ६) व्हेनच्या आकृतीनुसार 'A' विधानाची आकृती काढा.
- ७) व्हेनच्या आकृतीनुसार 'E' विधानाची आकृती काढा.
- ८) व्हेनच्या आकृतीनुसार 'I' विधानाची आकृती काढा.
- ९) व्हेनच्या आकृतीनुसार 'O' विधानाची आकृती काढा.
- १०) व्हेन च्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.

एकही पेन पुस्तक नाही  
एकही पेन्सिल पुस्तक नाही

-----  
म्हणून, एकही पेन्सिल पेन नाही

- ११) व्हेन च्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.  
एकही पुस्तक खोडरबर नाही  
एकही पेन्सिल खोडरबर नाही

-----  
म्हणून, एकही पेन्सिल पुस्तक नाही

- १२) व्हेन च्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.  
एकही मांजर वाघ नाही  
एकही उंदीर वाघ नाही

-----  
म्हणून, एकही उंदीर मांजर नाही

- १३) व्हेनच्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.  
सर्व विद्यार्थी हुशार असतात  
राम हुशार आहे

-----  
म्हणून, राम शिक्षित आहे

- १४) व्हेन च्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.  
सर्व प्राणी मर्त्य असतात  
सिंह प्राणी आहे

-----

म्हणून, सिंह मर्त्य आहे  
१५) व्हेन च्या आकृतीच्या सहाय्याने खालील संविधानांची युक्तता तपासा.

सर्व विद्यार्थी मर्त्य असतात  
जॉन विद्यार्थी आहे

-----  
म्हणून, जॉन मर्त्य आहे

१६) सामान्य विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.

१७) संच सदस्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

१८) संच सदस्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

१९) उपसंच उदाहरणासह स्पष्ट करा.

२०) विश्वसंच उदाहरणासह स्पष्ट करा.

२१) रिक्तसंच उदाहरणासह स्पष्ट करा.

२२) छेदसंच उदाहरणासह स्पष्ट करा.

# **Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**

B.A.-III (Semester – VI) Examination, 2022

**PHYSICAL EDUCATION (Special Paper XIII)**

**Rhythms and Recreation in Physical Education**

**Marks - 20**

## **मराठी रुपांतर**

**प्रश्न. २ रा थोडक्यात उत्तरे द्या . ( प्रत्येकी दोन गुण )**

- ६ १) महिलासाठी मनोरंजनाचे माध्यम कोणती आहेत.
- २) शाळेतील मुलांसाठी मनोरंजनाची साधने सांगा.
- ३) औद्योगिक कामगारांसाठी मनोरंजनाची साधने सांगा.
- ४) शालेय विद्यार्थ्यांना मनोरंजनाचे माध्यम कोणती आहेत.
- ५) महाविद्यालयीन मुलांसाठी मनोरंजनाची साधने सांगा.
- ६) मनोरंजनाची माध्यमे सांगा.
- ७) सांस्कृतिक मनोरंजने कोणती आहेत.
- ८) सामाजिक मनोरंजन सांगा.
- ९) युवकांसाठी मनोरंजनाची साधने सांगा.

**प्रश्न. ३ रा सविस्तर उत्तर लिहा. ( कोणताही एक )**

**५ १) मनोरंजन म्हणजे काय ? जीवनामध्ये मनोरंजनाची गरज स्पष्ट करा.**

2) मनोरंजन कार्यक्रमाचे नियोजन करताना तुम्ही कोणकोणत्या बाबी विचारात घ्याल यांचे स्पष्टीकरण करा ३) सामाजिक मनोरंजन उदाहरणासह स्पष्ट करा

४) मनोरंजन कार्यक्रमासाठी विविध स्वरूपाचे नियोजन स्पष्ट करा.

५) संस्कृतीक मनोरंजन उदाहरणासह स्पष्ट करा

6) मनोरंजन कार्यक्रमासाठी विविध स्वरूपाचे नियोजन स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था टिपा लीहा (कोणत्याही दोन )

५

- 1) खेळ आणि शारीरिक शिक्षण मधील मनोरंजन २) मनोरंजनाच्या सुविधा ३) घरा बाहेरील सुट्टी (सहल) ४) शालेय स्तरावरील मनोरंजन ५) मनोरंजनाची गरज ६) महाविद्यालय स्तरावरील मनोरंजन ७) मनोरंजनाची साधने ८) सिनेमा गृह ९) विध्यपीठ पातळीवरील मनोरंजन १०) मनोरंजन हॉल

**punyashlok ahilyadevi holkar solapur university,solapur**

B.A.-III (Semester – VI) Examination,2022

**PHYSICAL EDUCATION (Special Paper XII)**

**Health Education**

**Marks - 20**

**मराठी रूपांतर**

**प्रश्न. २ रा थोडक्यात उत्तरे द्या . ( प्रत्येकी दोन गुण )**

- ६ १) शरीर स्थिती मधील दोन दोष लिहा .
- २) व्यायामाचे महत्व लिहा.
- ३) चांगली शरीर स्थिती म्हाणजे काय.
- ४) शारीरिक तंदुरुस्ती म्हाणजे काय .
- ५) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाचे आरोग्यासाठी उपक्रम लिहा.
- ६) शरीर स्थितीचे प्रकार लिहा.
- ७) आरोग्य शिक्षणाचा अर्थ लिहा..
- ८) जागतिक आरोग्य संघटनेचे ध्येय लिहा.
- ९) शारीरिक दोष म्हाणजे काय.

**प्रश्न. ३ रा सविस्तर उत्तर लिहा. ( कोणताही एक )**

५

- 1) खेळाडूंच्या आरोग्यावर मध्य व तंबाखूचा होणारा परिणाम लिहा .
- २) जागतीक आरोग्य संघटनाची उद्दिष्टे व उद्दिष्टे लिहा.
- ३) खेळाडूंच्या कामगिरीवर औषधाचा होणारा परिणाम लिहा .
- ४) जागतीक आरोग्य संघटनाची कार्ये लिहा.
- ५) सामाजिक आरोग्यावर मध्य व तंबाखूचा होणारा परिणाम लिहा .
- 6) जागतीक आरोग्य संघटनाची विविध कार्ये लिहा.

**प्रश्न ४ था टिपा लीहा (कोणत्याही दोन )**

- ५ १) कुटुंब नियोजनाची गरज आणि महत्व
- २) जागातिक आरोग्य संघटना महत्व
- ३) भारतातील लैंगिक शिक्षण ४) तांबी ५) आरोग्यासाठी व्ययामाचे महत्व
- ६) भारतातील लैंगिक शिक्षण ७) कुटुंब नियोजनाची गरज ८) समाजासाठी आरोग्यासाठी व्ययामाचे महत्व ९) लैंगिक शिक्षण
- १०) जागातिक आरोग्य संघटना चे कार्ये



B. A. I (Semester - II) (New CBCS) Examination, 2022  
HINDI - Opt. (Paper No. - II), (w.e.f. June 2019)

□□□□□□□□□□

Question Bank - □□□□□□□□

□□□□□□ 2. □□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □ (6 □□□ □□

4) 12 □□□

1)

1. □□□□, □□□□□□, □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
2. □□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
3. □□□□, □□□□□□, □□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
4. □□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
5. □□□□, □□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□-□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □

2)

1. □□□□□□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
2. □□□□□□, □□□□□□, □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
3. □□□□□□□□, □□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
4. □□□□, □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □
5. □□□□□□, □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□-□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □

3)

1. □□□□ □□ □□□ □□□□□ □
2. □□□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□□ □
3. □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □
4. □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □
5. □□□□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □

4)

1. '□□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□ ?
2. '□□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□ □□□□□ □
3. □□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
4. □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□ □
5. □□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□ □

5)

1. '□□□□□ □□□' □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□ □□ ?
2. □□□□ □□□□□ □□□ □□ □
3. □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□□ □
4. □□□□□ □□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□□ ?
5. '□□□□□□□' □□ □□□□□ □□□□□ □

6)

1. □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□ □
2. □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □
3. □□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ ?
4. □□□□ '□□□□-□□□□' □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □
5. □□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ ?

□□□□□□ 3. □□□□□□□□□□ □□□□□□ □ (□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□)

10 □□□

(A)

1. □□□□□ □□□□ □□□□□ '□□□□□ □□ □□□□' □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
2. '□□□□□ □□ □□□□□' □□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □
3. '□□□□□□□□□□□' □□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □
4. '□□□□□ □□□' □□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □
5. '□□□□□ □□ □□□□' □□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □

(B)

1. '□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□' □□ □□□□□□ □□□□□ □
2. □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □
3. '□□□□□ □□□□ □□□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□' , □□ □□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □
4. '□□□□-□□□□' □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □
5. □□□□ □□□□□□ '□□□□□□' □□ □□□□□ □□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□ ? □□□□□□□

□□ □□□□□ □

प्रश्न 3. निम्नलिखित प्रश्नों का उत्तर दीजिए।

10 अंक

1. 'संस्कृत का विकास' प्रश्न का उत्तर दीजिए। 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
2. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
3. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
4. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।
5. 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है, 'संस्कृत का विकास' का अर्थ क्या है।

-----

**Question Paper Setter:-**

**Dr. Ghorpade Satish Arjun**

**Dept. of Hindi, Mauli Mahavidyalaya, Wadala.**

**Mob. No. 9011664309**

**P. A. H. Solapur University, Solapur**

**B. A. – I (Semester –I) Examination 2022. (CBCS New)**

**Compulsory English (Literary Voyage)**

**Question Bank**

**Que. 2 – Answer the following questions in Brief.**

1. Write a note on Khadi ?
2. What is the context of Gandhi's talk on religion?
3. How is un-touchability related to the essay?
4. How is the subject of the essay crucial in understanding Gandhi as a leader?
5. How was Jadav inspired to start planting trees?
6. How did Jadav Payeng gain international praise?
7. How is environmental conservation crucial for the future?
8. Discuss the relationship between the author and grandmother?
9. What is the significance of the sparrows?
10. How would you describe the character of grandmother?
11. How does the author show the importance of customs and traditions?
12. What are the various qualities the poet discusses as important in the poem *Let Me Not Pray To Be Sheltered from Danger*?
13. Discuss the poet's state of mind in the poem *Let Me Not Pray To Be Sheltered from Danger*.
14. How is the lotus described in the poem *The Lotus*?
15. Why did the poet focus on the lotus flower in the poem *The Lotus*?
16. Discuss the theme of pride and culture used in the poem *The Lotus*.
17. Write a detail note on *The Toys*?
18. Discuss the theme of the poem *The Toys*.
19. Why the father does punishes the boy in the poem *The Toys*?
20. Write a note on the relation between father and his son in the poem *The Toys*.
21. Write a note on the rivalry between lily and rose.
22. How to face dangers?
23. Why does Rabindranath Tagore want to experience the moments of failure in life?
24. Why did the author live with his grandmother?
25. How did the grandmother spend her time at new place?
26. What are the various steps taken by Jadav to ensure the safety of the forest?
27. What effect did the floods have on the river island.
28. What I the relation between economics and religion.

29. What conditions were the poverty –stricken people living under?
30. What is the most deep – seated disease in India?

**Que. 3 Broad Answer type Question.**

1. Discuss the Components of Communication.
2. Describe the process of Communication.
3. Write a note on Model of communication.
4. Discuss the channels of communication.
5. What is a communication channel spectrum?
6. Write a detail note on communication channel Spectrum.
7. What do you understand by the informal communication channels?
8. What is the difference between richest channel and Leanest channel
9. What is difference between formal and informal channels of communication
10. What are formal communication channels?

**Que. 4 Broad Answer type Question.**

- 1) What are the different points of narration?
- 2) What are the advantages of indirect communication channels?
- 3) What is grapevine communication?
- 4) Write a detail note on narration.
- 5) Write a detail note on description.

**P. A. H. Solapur University, Solapur**  
**B A I Sem- II Compulsory English (Literary Voyage) Examination 2022**  
**Question Bank**

---

---

**Que. 2 Answer the Following questions in brief.**

1. What is the importance of wit in discourse?
2. How is humour and jest important in discourse?
3. What is the author's purpose in discussing discourse?
4. What is the meaning of discretion of speech?
5. What is the difference between being right and being original?
6. What opinion does the author have on the education system of his time?
7. What is considered the business of education in all countries?
8. Explain the relation between education and virtue?
9. What is the true sense of freedom?
10. What kind of people can achieve the true essence of freedom?
11. what are the various effects of forcing people in an inelastic system holding them fixed
12. What opinion does Rabindranath Tagore present to the people in India of that time regarding freedom?
13. What are the various images used by the poet to deliver his message in the poem Our Earth Will not Die?
14. Discuss the poet's optimistic view in the poem Our Earth Will not Die
15. Why is the poet emphasizing on solitude in the poem Ode on Solitude?
16. What does the poet wish for after death in Ode on Solitude?
17. Who is the happy man according to the poet in Ode on Solitude?
18. What is the central idea of the poem Remember?
19. Discuss the tone of compassion used by the poet in the poem Remember.
20. What is sonnet? Discuss the poem Remember as a sonnet.
21. Write a note on a life of solitude by the countryside.
22. Explain whether the speaker wants to be remembered or forgotten by the addressee.
23. What are the outcomes of a psychology that deals with terror?
24. What has affected the psychology of the people? And how?
25. What are the common factors among men of eminence?
26. What is the significance of the example of the hippopotamus?
27. What are the different types of discourse?
28. What is the relation between virtue and debate?
29. How is structure of knowledge important in speech?
30. What opinion does the author have of his teacher?

**Que. 3 Broad answer type Question.**

1. Write down the steps involved in the process of how to insert a SIM card in the mobile.
2. Describe the process of bread making using appropriate linkers.
3. List down the steps involved in the process of making a tea. Then with the help of those steps describe the process of tea making in your own language using appropriate linkers.
4. You want to seek online admission to some academic institution. Write down the steps involved in the process.
5. Write a note on what you “should” and “should not” do while delivering a presentation.
6. Explain the essential factors for delivering an excellent presentation.
7. Draft a presentation on your favourite musician.
8. Draft a presentation to introduce yourself in an interview.
9. What are the qualities of a good presentation?
10. Write a detail note on Presentation.

**Que. 4 Broad answer type Question.**

1. What is difference between formal letter and informal letter?
2. What is Intrapersonal Intelligence?
3. Write an application letter for the post of Bank manager.
4. Write a complaint letter to MSEB office regarding frequent failure of electricity.
5. Write an invitation letter to your friend for your birthday party.

**B. A. – II (Semester – III) Examination, June 2022**

**LINGUISTICS (IDS) (CBCS)**

**(w. e. f. 2020-21)**

**Title of the paper: Basics of Linguistics**

**QUESTION BANK**

**Short-answer type questions to be asked under question number 2:**

**1. Give three term labels of the following phonemes.**

- i. /p/
- ii. /b/
- iii. /t/
- iv. /d/
- v. /k/
- vi. /m/
- vii. /n/
- viii. /f/
- ix. /v/
- x. /s/
- xi. /i/
- xii. /i:/
- xiii. /ʊ/
- xiv. /u:/
- xv. /ɒ/

**2. Transcribe the following words phonemically marking stress where it occurs.**

- i. animal
- ii. pencil
- iii. table
- iv. gate
- v. computer
- vi. file
- vii. class
- viii. lecture
- ix. write
- x. cattle
- xi. room



- xii. seminar
- xiii. hall
- xiv. function
- xv. result

**3) Give examples of the following minimal pairs:**

- i. /p/ & /b/
- ii. /t/ & /d/
- iii. /k/ & /g/
- iv. /f/ & /v/
- v. /s/ & /z/
- vi. /m/ & /n/
- vii. /b/ & /g/
- viii. /b/ & /s/
- ix. /w/ & /v/
- x. /p/ & /f/
- xi. /r/ & /l/
- xii. /b/ & /n/
- xiii. /ɪ/ & /i:/
- xiv. /ʊ/ & /u:/
- xv. /ɒ/ & /ɔ:/

**4) Give CVC structure of the following words based on their pronunciation.**

- i. remember
- ii. academy
- iii. achievement
- iv. acrobatic
- v. aesthetic
- vi. afterwards
- vii. anvil
- viii. archaic
- ix. ballads
- x. balloon
- xi. bamboo
- xii. battle
- xiii. becoming

xiv. brother

xv. capitalists

- 5) Write a brief note on central vowels.
- 6) Write a brief note on back vowels.
- 7) What is the difference between consonant and vowel?
- 8) What is the difference between monophthong and diphthong?
- 9) What are the speech organs?
- 10) What is voiceless consonant?
- 11) What is voiced consonant?
- 12) What is bilabial consonant?
- 13) What is a labio-dental consonant?
- 14) What is a dental consonant?

**Broad Answer type questions to be asked as question number 3 and 4:**

- 1) Write a note on the characteristics of language namely interchangeability and creativity.
- 2) Discuss the characteristics of language: specialization and displacement.
- 3) Explain in detail how human language and animal communication system are transmitted from one generation to the next.
- 4) Explain how language is a means of communication and self-expression.
- 5) Explain how human language is non-instinctive, and animal communication system is instinctive.
- 6) How human language is a system of systems?
- 7) Discuss how language is human and social phenomenon.
- 8) Discuss how language is open-ended and animal communication system is close-ended.
- 9) Discuss how human language is extendable and modifiable, while animal communication system is not.
- 10) Discuss how human language is infinite, while animal communication system is finite.
- 11) Discuss how language is structured at phonological level.
- 12) What is the difference between phonological level and morphological level?
- 13) Discuss the syntactic level of language organization.
- 14) Discuss the semantic level of the organization of language.
- 15) What is the difference between syntactic and semantic level of language organization?

**B. A. – II (Semester – IV) Examination, June 2022**

**LINGUISTICS (IDS) (CBCS)**

**(w. e. f. 2020-21)**

**Title of the paper: Basics of Linguistics**

**QUESTION BANK**

**Short-answer type questions to be asked under question number 2:**

**1. Identify the word formation process used to form the underlined words in the following sentences:**

- i. He is uncivil.
- ii. He got unconditional support from other parties.
- iii. You should be impartial.
- iv. Don't go near him or he will knife you.
- v. Brahmanandam is my favorite comic in Telugu Film Industry.
- vi. They went for a long walk.
- vii. She waited long for him at the bus stop.
- viii. I was amazed to see a firefly.
- ix. We have bought a washing machine.
- x. It was a zigzag road.
- xi. She waved bye-bye and got into the car.
- xii. The film was a super duper hit.
- xiii. She was speaking on a phone.
- xiv. She was eating a potato.
- xv. I have stopped watching TV.

**2. Identify word-class of the underlined words in the following sentences.**

- i. He was a stout boy.
- ii. Happiness is a state of mind.
- iii. They went home.
- iv. Everyone longs for love.
- v. She is singing a melodious song.
- vi. Krushna is wise.
- vii. They are playing tennis for the last one hour.
- viii. The child smiled at me.
- ix. They worked hard.

- x. She is no more working here.
- xi. An ant was trying to climb a wall.
- xii. I love my college.
- xiii. The king was seeking answers to his three questions.
- xiv. Murugan sat in the first row.
- xv. He came and conquered.

**3) Give the morphological analysis of the underlined words in the following sentences.**

- i. I love books.
- ii. She is smarter than her brother.
- iii. He is a lorry driver.
- iv. Yesudas is a gifted singer.
- v. It is unconstitutional.
- vi. His mind was undisturbed.
- vii. She is unattractive.
- viii. Non-cooperation was not expected from them.
- ix. He made inappropriate remarks.
- x. He is a dishonest fellow.
- xi. It is unlikely to happen.
- xii. It proved disadvantageous to them.
- xiii. Jains help underprivileged people.
- xiv. It happened during pre-independence period.
- xv. There are enough blackboards in the school.

4) What is morpheme?

5) What are the types of morpheme?

6) What are the major word formation processes?

7) What are the minor morphological processes?

8) Explain the difference between operator-verb and full verb?

9) List the types of adverbs.

10) What are the types of conjunction?

11) What are the enumerators?

12) Give the list of determiners.

13) Give the list of pronouns.

14) What is the difference between adjective and adverb?

**Broad Answer type questions to be asked as question number 3 and 4:**

- 1) Define semantics and explain how it is the study of conceptual meanings.

- 2) Write a detailed note on homonymy and homophone.
- 3) Discuss the lexical relations.
- 4) Define pragmatics and explain in detail how it is the study of invisible meaning.
- 5) Explain in detail how pragmatics is the study of contextual meaning.
- 6) Explain in detail how pragmatics is the study of speaker meaning.
- 7) What is speech act? Explain direct speech acts?
- 8) What is speech act? Explain indirect speech acts?
- 9) Give the syntactic structures in English and discuss their primary functions.
- 10) Give the syntactic structures in English and discuss their subordinate functions.
- 11) Write a detailed note on implicature.
- 12) Write a note on facing saving and face threatening speech acts.
- 13) Explain how politeness plays an important role in establishing and maintaining our relationships with others.
- 14) What are Paul Grice's 'Four Maxims'?
- 15) Explain how pragmatics is the study of the expression of relative distance?

Question Bank

B A Part III (Semester VI)

(New) (CBCS) ENGLISH (Paper XIV)

INDIAN ENGLISH LITERATURE

---

Q. 2 Write short answers to the following (30)

- 1) Explain the term Diaspora.
- 2) Write in brief on Indianness in Indian English poetry.
- 3) What are the features of modern Indian English Poetry?
- 4) What are the salient features of modern Indian English novel?
- 5) What is Nostalgia? Explain with reference to the character of Ashima.
- 6) Write in brief on the autobiographical element in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 7) Write in brief on 'patriarchal versus matriarchal theme' in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 8) Comment on the theme of uprootedness in *The Felling of a Banyan Tree*.
- 9) Why does the poet's grandmother say that 'felling trees' is a crime?
- 10) How does Eunice De Souza expose the hypocrisy of the community in *Feeding the Poor at Christmas*?
- 11) How the Poor are treated at the time of Christmas? Explain in brief with reference to the poem *Feeding the Poor at Christmas*.
- 12) Comment on the false act of charity depicted in *Feeding the Poor at Christmas*.
- 13) Why does the poet Mamta Kalia call her father an unsuccessful man?
- 14) Why does Mamta Kalia want to disown her father?

- 15) What are the dreams of Mamta Kalia's father? Did he succeed in achieving his dreams?
- 16) Write in brief on the helplessness of the poet's father in *A Tribute to Papa*.
- 17) Why does the poet say 'Everything about you clashes with nearly everything about me' in *A Tribute to Papa*?
- 18) Briefly comment the theme of human encroachment in Animal world depicted in *Animal Planet*.
- 19) What is the central theme of *Animal Planet*?
- 20) What is the social message given in the poem *Animal Planet*?
- 21) Comment on the 'Banyan tree' as a symbol of cultural heritage.
- 22) Comment on the irony in the poem *Animal Planet*.
- 23) Why does the poet say that 'Animals have minds of their own' in *Animal Planet*?
- 24) How does a fig tree symbolise the poet's cousin's immature love in *Looking for a Cousin on a Swing*?
- 25) How does the poet tell the story of sexual awakening of a young woman in *Looking for a Cousin on a Swing*?
- 26) How does the woman in *Looking for a Cousin on a Swing* attempt to recreate her childhood experience?
- 27) Comment on the poetic devices used by A K Ramanujan in *Looking for a Cousin on a Swing*.
- 28) How does the poet expose the insensitivity of the rich people in *Feeding the Poor at Christmas*?
- 29) What features of modern Indian English poetry do you find in the poem *A Tribute to Papa*?

30) Explain in brief Jhumpa Lahiri as a writer of Indian diaspora.

Q. 3. 1) Write a critical note on the dramatic techniques used in the play *Nagamandala*.

2) 'Nagamandala presents a tale of Male chauvinism'. Discuss

3) Discuss in detail the theme of 'Love triangle' in *Nagamandala*.

4) How does Girish Karnad present the deplorable state of women in *Nagamandala*?

5) Discuss Girish Karnad's *Nagamandala* as a socio-psychological play.

6) Discuss Girish Karnad's *Nagamandala* as a critique on Indian Feminism.

7) Write a critical note on the use of 'Myths and Folklore' in the play *Nagamandala*.

8) Discuss in detail the importance of 'Kurudavva episode' in *Nagamandala*.

9) Comment on the three ends of the play *Nagamandala*.

10) Describe the character of Rani in *Nagamandala*.

Q. 4. 1) Describe *The Namesake* as an Indian Diasporic novel.

2) Write a critical note on the crisis of identity' in *The Namesake*.

3) Write in detail the predicament Indian immigrants in the US with reference to *The Namesake*.

4) What are the features of the Literature of Indian Diaspora? Elaborate it with reference to *The Namesake*.

5) Write a detail note on the cross-cultural conflict in Jhumpa Lahiri's *The Namesake*.



## **B.A III Semi V Paper - X**

Ancient Indian History & Culture (AIHC)

Art & Architecture in Ancient India

Question Bank

Q.2 Write Short Answers

1. The characteristics of Indian Art
2. The characteristics of Indian Architecture
3. Art on Harappa Seals
4. Architecture of Great bath of Indus civilization
5. Features of Terracotta Figurines of Indus civilization
7. Architecture of Lothal Dockyard
8. Sculptures of Indus civilization
8. Fortification of Pataliputra during Maurya period
9. Palace of Pataliputra during Maurya period
10. Lomesh caves of Barabar Hills
11. Ashoka Pillars
12. Torana of Sanchi Stupa
13. Garuda Pillar of Vidisha
14. Medallions of Bharhut Stupa
15. Buddha Stupa Nature
16. Bodhgaya Stupa architecture
17. Buddha Sculpture in Gandhar School of Art

## 18. Mathura School of Arts

### Q. Broad Questions

- 1 . Explain the silent features of Harappa civilization Town planning
2. Describe the Art and Architecture of Town planning of Indus Civilization
3. State the Feature of Sculpture and Terracotta Figuring of Harrappa Civilization
4. Explain the Feature of Sculpture and seals a Art of Indus Civilization
5. Describe the Architectural Features of Great Bath and Dock yard of Lothal of Harappa Civilization
6. Describe the Feature of Rock cut architecture during Mauryan period
7. Explain the beginning of Rock cut architecture during Mauryan period
8. State the Art and Architecture of Ashokan Pillars
9. Describe in detail the Art and Architecture of Sanchi Stupa
10. Explain in detail the Art and Architecture of Bharuth Stupa
11. Explain the silent features of Gandhar School of Art with examples
12. Describe the main features of Mathura Art with examples

प्रश्न] थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1. प्राचीन भारतीय कलेची वैशिष्ट्ये
2. प्राचीन भारतीय वास्तुकलेची वैशिष्ट्ये
3. हडप्पा संस्कृती मधील शिक्वावरील कला
4. सिंधू संस्कृती मधील महास्नानगृह
5. सिंधू संस्कृती मधील मृण्मयी प्रतिमा
6. लोथल येथील जहाजाची गोदी
7. सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला
8. मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील तटबंदी

9.मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील राजवाडा

10.लोमश गुंफा बाराबर टेकडी

11.अशोकस्तंभ

12.सांची स्तूपाची तोरणे

13.विदिशा येथील गरुड स्तंभ

14.भारहूतस्तूपावरील गोलाकार तबके

15.बौद्ध स्तूप स्वरूप

16.बोधगया येथील स्तूप

17.गांधार कला शैलीतील बुद्ध प्रतिमा

18.मथुरा कला

प्रश्न] दीर्घोत्तरी प्रश्न

1.हडप्पा संस्कृती मधील नगर रचनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट.

2.सिंधू संस्कृती मधील नगर रचनेतील कला आणि वास्तुकला विशदकरा

3.हडप्पा संस्कृती मधील शिल्पकला आणि मृण्मयी प्रतिमा यांची वैशिष्ट्ये स्पष्टकरा.

4.सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला आणि शिक्पावरील कला स्पष्ट .

5.हडप्पा संस्कृती मधील महा स्नानगृह आणि लोथल येथील जहाजाची गोदी यांची वास्तुकला विशद करा.

6.मौर्य काळातील शैल स्थापत्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट .

7.मौर्य काळातील शैल स्थापत्याची सुरुवात स्पष्ट .

8.अशोक स्तंभाची कला आणि वास्तुकला यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

9.सांची येथीलस्तूपाचीकला आणि वास्तुकला सविस्तर स्पष्ट .

10.भारहूत येथील स्तूपाची कला आणि वास्तुकला सविस्तर विशद करा.

11.गांधार कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.

12.मथुरा कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.



**B.A III Semi VI Paper –XV**

**Ancient Indian History & Culture**

**Art & Architecture in Ancient India**

**Question Bank**

**Q. Write short answers**

1. Amravati Stupa
2. Art and architecture of Nagarjunkonda
3. Bhaje cave
4. Karle cave
5. Buddhist caves at Ellora
6. Jain caves at Ellora
7. Kailas Temple at Ellora
8. Brief note on the origin of Temple Architecture
9. Sculpture Art in Gupta period
10. Rock architecture in Gupta period
11. Temple Architecture of Aihole
12. Virupaksha Temple at Pattadakal
13. Brihadeshwar Temple at Tanjavur
14. Chariot Temple at Mahabalipuram
15. Gopur Architecture
16. Kanderia Mahadev Temple at Khajurao
17. Sun Temple at Konark
18. Lingraj Temple at Bhuvaneshwar
19. Chola Bronze Sculptures

20. Art and Architecture of Khajuraho

21. Prehistoric Rock Painting at Bhimbetaka

22. Badami cave Paintings

23. Bagh cave Paintings

24. Portrait of Padmapani at Ajanta

Q.] Broad Questions

1. Explain the art and architecture of Ellora caves with special reference to Kailas temple.

2. Describe in detail the main features of Amaravati stupa.

3. Explain the rock cut architecture of and Karle caves.

4. State the main features of Amaravati stupa and architecture of Nagarjunkonda.

5. Explain the origin and development of temple architecture during Gupta period.

6. Describe the features of sculptural art of Gupta period.

7. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chalukya period temples.

8. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chola period temples.

9. State the main features of Pallava temple architecture with special reference to Chariot temples.

10. Discuss in detail the art and architecture of Khajuraho.

11. Explain the main features of Orissan temple architecture with special reference to Konark Sun temple.

12. Describe in detail the salient features of Ajanta paintings.

13. State the main features of Bagh paintings.

14. Explain the art and architecture of Badami Caves.

□□□□□] □□□□□□□ □□□□□ □□□□.

□.□□□□□□□ □□□□□

□.□□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □ □□□□□□□□□.

□.□□□□ □□□□

□.□□□□□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□ □□□ □□□□

□.□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

□.□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

□.□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□.

□□.□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

□□.□□□□□□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□□□□□□.

□□.□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□,□□□□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□,□□□□□□□□□

□□.□□□ □□□□□□ □□□□□

□□.□□□□□□□ □□□□□ □□□ □ □□□□□□□□

□□.□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□

□□.□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□

□□.□□□ □□□□□ □□□□□□□□

00.000000 00000 000000000000 000000

000000] 000000000000 0000000

1.000000 000000 000 0 0000000000 000000 00000000000 000000 0000000000 0000000  
000.

2.00000000 000000000 0000000 00000000000 00000000 0000 000.

3.0000 000 0000000 000000 000 000000000 0000000 000

4.00000000 000000000 000000000 000 0000000000000000 000000 000000000000000000  
000

5.00000000000000 000000 0000000000000 000 000 000000 0000000 000

6.00000000000000 000000000000 000000000000 00000000 000

7.0000000 0000000 000000 00000000000000 000000000000 00000000000000 00000000000000  
000000 000000000000 00000000 000

8.0000000 0000000 000000 00000000000000 000000000000 000 000000 000000000000 000000  
000000000000 00000000 000

9.000000 000000 00000000000000 000000 000000000000 000000000000 000000 000000000000  
000000 000000000000 00000000 000

10.00000000 000000 000 000 000000000000 00000 00000000 000000 000

11.000000 00000000 00000000000 000000 000000000000 00000000 000000 000000  
000000000000 000000 000000000000 00000000 000

12.0000000 000000000000 000 000000000000 000000000 0000 000

13.000 000000 000000000000 000 000000000000 00000000 000

14.000000 000000 000000000000 000 000 000000000000 00000000 000



Faculty of Humanities

B.A. II Sem. III History Paper III

History of Modern Europe (1750-1871) आधुनिक युरोपचा इतिहास (१७५०-१८७१)

Question Bank (प्रश्नसंच)

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)

१२ गुण

- १) औद्योगिक क्रांती म्हणजे काय ?
- २) औद्योगिक क्रांती सर्व प्रथम इंग्लंडमध्येच का घडून आली ते स्पष्ट करा.
- ३) बाष्पशक्तीचा शोध औद्योगिक क्रांतीला कसा पुरक ठरला ते स्पष्ट करा.
- ४) औद्योगिक क्रांतीमुळे कापड उद्योगात घडून आलेल्या बदलांची माहिती द्या.
- ५) औद्योगिक क्रांती व दळणवळण क्षेत्रातील प्रगती यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- ६) औद्योगिक क्रांतीचे कोणतेही दोन सामाजिक परिणाम सांगा.
- ७) औद्योगिक क्रांतीचे कोणतेही दोन आर्थिक परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) मेरि अँटॉइनेट विषयी माहिती द्या.
- ९) फ्रांसमधील थर्ड इस्टेट म्हणजे काय ? थर्ड ईस्टेट मध्ये कोणते घटक होते ?
- १०) मॉन्टेस्क्यूने मांडलेला सत्तविभाजनाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- ११) एक महान विचारवंत या नात्याने रुसोचे योगदान स्पष्ट करा.
- १२) बॅस्टिलच्या पाडावाची माहिती द्या.
- १३) ४ ऑगस्ट १७८९ च्या सामाजिक क्रांतीचे वर्णन करा.
- १४) व्हॉल्टेअर या विचारवंताच्या कार्याची माहिती द्या.
- १५) टेनिस कोर्ट शपथ म्हणजे काय ?
- १६) दहशतीचे राज्य म्हणजे काय ?
- १७) नॅशनल कन्व्हेन्शन विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- १८) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- १९) नेपोलियन बोनापार्टच्या पहिल्या इटली मोहिमेची माहिती सांगा.
- २०) नेपोलियन बोनापार्टच्या इजिप्त मोहिमेचा आढावा घ्या.
- २१) ब्रुमेर क्रांती म्हणजे काय ?
- २२) नेपोलियन बोनापार्टच्या शैक्षणिक सुधारणा सांगा.
- २३) नेपोलियनच्या कायदेसंहितेसंबंधी माहिती द्या.
- २४) टिलसिटच्या तहाची कलमे सांगा.
- २५) नेपोलियन बोनापार्ट व पोप यांच्यातील संघर्षाची माहिती द्या.
- २६) नेपोलियनचे व्यापार बहिष्कार धोरण म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.

- २७) मेटरनिक पध्दती म्हणजे काय ?
- २८) व्हिएन्ना परिषदेची तत्वे स्पष्ट करा.
- २९) व्हिएन्ना परिषदेस उपस्थित असणाऱ्या महत्वाच्या व्यक्ती सांगा.
- ३०) पवित्र संघाविषयी माहिती द्या.
- ३१) संयुक्त युरोपच्या अपयशाची कोणतीही तीन कारणे सांगा.

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

१० गुण

- १) औद्योगिक क्रांतीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- २) औद्योगिक क्रांतीच्या वाटचालीचा आढावा घ्या.
- ३) इ.स. १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची आर्थिक व वैचारिक कारणे स्पष्ट करा.
- ४) इ.स. १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.
- ५) नेपोलियन बोनापार्टच्या उद्याची हकिकत सांगा.
- ६) नेपोलियन बोनापार्टच्या सुधारणांची चर्चा करा.
- ७) नेपोलियन बोनापार्टच्या ज्हासाची कारणमिमांसा करा.
- ८) मेटरनिक पध्दती म्हणजे काय ? ते सांगून मेटरनिकच्या धोरणांची चर्चा करा.
- ९) व्हिएन्ना परिषद (१८१४-१५) विषयी माहिती द्या.
- १०) संयुक्त युरोपचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- १) औद्योगिक क्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची राजकीय व सामाजिक कारणे स्पष्ट करा.
- ३) १७८९ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम विशद करा.
- ४) नेपोलियन बोनापार्टच्या सुधारणांचा आढावा घ्या.
- ५) मेटरनिकच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

**Faculty of Humanities**  
**B.A. II Sem. IV History Paper V**  
**History of Modern Europe (१७५०-१८७१)**  
**आधुनिक युरोपचा इतिहास (१७५०-१८७१)**  
**Question Bank (नमुना प्रश्नसंच)**

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतीही चार)

१२ गुण

- १) १८१४ च्या घटनात्मक सनदेचे महत्त्व सांगा.
- २) १८ वा लुई यांच्या विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- ३) जुलै वटहुकूम म्हणजे काय ?
- ४) श्वेत दहशत म्हणजे काय ?
- ५) १८ व्या लुईच्या काळातील फ्रांसमधील राजकीय पक्षांची माहिती द्या.
- ६) १० वा चार्ल्स याचे पूर्वचरित्र सांगा.
- ७) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे फ्रांसवर झालेले कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) लुई फिलिपच्या काळातील फ्रांसमधील राजकीय पक्ष कोणते ?
- ९) पंतप्रधान गिझॉटच्या निष्क्रिय व दडपशाही धोरणाची चर्चा करा.
- १०) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे युरोपवर झालेले कोणतेही तीन परिणाम सांगा.
- ११) नेपोलियन तिसरा याचे कामगार विषयक धोरण सांगा.
- १२) नेपोलियन तिसरा याचे आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.
- १३) क्रिमियन युद्ध आणि नेपोलियन तिसरा याविषयी माहिती द्या.
- १४) ऑस्ट्रिया-प्रशिया युद्ध १८७०-७१ विषयी माहिती द्या.
- १५) रिसॉर्जिर्मंटो चळवळ म्हणजे काय ?
- १६) यंग इटली संघटनेसंबंधी माहिती सांगा.
- १७) व्हिक्टर इम्यान्यूयल दुसरा याच्या विषयी माहिती द्या.
- १८) काउंट काव्हर यांचे इटलीच्या एकीकरणातील योगदान स्पष्ट करा.
- १९) गॅरिबाल्डी संबंधी थोडक्यात माहिती द्या.
- २०) इटलीच्या एकीकरणात महत्त्वपूर्ण योगदान नेत्याची संक्षिप्त माहिती द्या.
- २१) इटलीच्या एकीकरणाचे कोणतेही दोन परिणाम स्पष्ट करा.
- २२) व्हाईनचा राज्यसंघ म्हणजे काय ?
- २३) जर्मन जकातसंघाविषयी माहिती द्या.
- २४) बर्सेनशाफ्ट चळवळीची माहिती द्या.
- २५) बिस्मार्कचे पूर्वचरित्र सांगा.

- २६) १८४८ च्या फ्रँकफर्ट परिषदेचा वृत्तांत द्या.
- २७) कैसर विल्यम पहिला यांच्या संबंधी माहिती द्या.
- २८) राष्ट्रवादाच्या विकासासाठी पुरक घटक कोणते ?
- २९) साम्राज्यवाद ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३०) उत्क्रांत समाजवाद म्हणजे काय ?

प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (दोनपैकी एक)

१० गुण

- १) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) १८३० च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम विशद करा.
- ३) लुई फिलिपच्या अंतर्गत व परराष्ट्रीय धोरणाचे चर्चा करा.
- ४) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ५) नेपोलियन तिसरा याचे अंतर्गत धोरण स्पष्ट करा.
- ६) नेपोलियन तिसरा याच्या कारकिर्दीचे मूल्यमापन करा.
- ७) इटलीच्या एकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) जर्मनीच्या एकीकरणातील बिस्मार्कचे योगदान स्पष्ट करा.
- ९) जर्मनीच्या एकीकरणाचे परिणाम विशद करा.
- १०) समाजवाद ही संकल्पना स्पष्ट करुन समाजवादाचे विविध प्रवाह सांगा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१० गुण

- १) १८४८ च्या फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- २) नेपोलियन तिसरा यांच्या परराष्ट्रीय धोरणाचा आढावा घ्या.
- ३) इटलीच्या एकीकरणातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ४) जर्मनीच्या एकीकरणाचा वृत्तांत द्या.
- ५) राष्ट्रवाद या संकल्पनेविषयी सविस्तर माहिती द्या.

**B. A. (Semester V) (CBCS) Examination Mar/April- 2022**

**Geography Paper No. XI**

**Geography of Health and Wellbeing**

**(Question Bank 2022)**

□□□. □. □□□□□□ □□□□□ □□□□

- 1) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□?
- 2) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□
- 3) □□□□□□ □ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□
- 4) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□.
- 5) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□
- 6) □□□□□ □□□□□□ □□□
- 7) □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 8) □□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□
- 9) □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 10) □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 11) □□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 12) □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 13) □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 14) □□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 15) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 16) □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 17) □□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 18) □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 19) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □ □ □ □ □□□□□□
- 20) □□□□□□ □□□□□□□□□ □ □ □ □ □□□□□□
- 21) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□

- 22) □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 23) □□□□□□ □□□□ □□□□□□
- 24) □□□□□□ **19** □□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 25) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 26) □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□
- 27) □□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□
- 28) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 29) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 30) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□
- 31) □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□□
- 32) □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□
- 33) □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□

□□□. □. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□.

- 1) □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□? □□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□
- 2) □□□□□□□□□ □ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□
- 3) □□□□□□ □ □□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□
- 4) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
- 5) □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 6) □□□□□□ □ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□□□
- 7) □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□? □□□ □□□□□□□□□□□□  
□□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□

8) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□□□□□□ □□□□□□  
□ □□□□□□ □□□□□□

9) □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □ □□□□□□□ □□□□□□

10) □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □ □□□□□□□□  
□□□□□□

□□□. 4. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□.

1) covid-19 □□□□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□

2) □□□□□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□□ □□□□□

3) □□□□□□□ □□□□□□□ □□□? □□□□□□□□□□□ □□□□□ □  
□□□□□□□ □□□□□□

4) □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

5) □□□□□ □□□□ □ □□□□□ □□□□□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□.

## Q. 2. Write Short Answers.

- 1) What is Health Geography
- 2) Describe Scope of Health Geography
- 3) Explain Trend of Health Geography
- 4) Explain Population Dynamics
- 5) What is Urbanization
- 6) What is Poverty
- 7) Write Human Activates its pressure on Environment Health
- 8) Write Human Activates its pressure to Change Land use
- 9) Write Human Activates its pressure on Agricultural Development
- 10) Explain Causes of Air Pollution
- 11) Explain Causes of Water Pollution
- 12) Explain Causes of Household wastes Pollution
- 13) Explain Effects of Air Pollution

- 14) Explain Effects of Water Pollution
- 15) Explain Effects of Household wastes Pollution
- 16) Explain Remedies of Air Pollution
- 17) Explain Remedies of Water Pollution
- 18) Explain Remedies of Household wastes Pollution
- 19) Write Health Risks of Workplace
- 20) Write Health Risks of Housing
- 21) Explain Causes of AIDS
- 22) Explain Effect of AIDS
- 23) Explain Remedies of AIDS
- 24) Explain Causes of Diabetes
- 25) Explain Effect of Diabetes
- 26) Explain Remedies of Diabetes
- 27) Explain Climate Change on Health Issues
- 28) Write information of Nutrition
- 29) Write information of Human Health
- 30) Write information of covid-19

**Q. 3 Broad Question.**

- 1) What is Health Geography? Describe Scope of Health Geography
- 2) Write information of Environment & Development.
- 3) Write Trends of Health and Environment
- 4) Explain Human activities and its pressure on environmental Health.
- 5) Describe Pressure of Environment in Industrialization
- 6) Describe pressure of Environment in Transportation
- 7) What is Air Pollution? Describe causes and effects of Air Pollution
- 8) What is Water Pollution? Describe causes and effects of Water Pollution
- 9) What is a Household waste? Describe causes and effects of Household wastes
- 10) What is AIDS? Describe Causes of Effect of AIDS

**Q. 4 Broad Question.**

- 1) Describe causes and effect of covid-19 in human life
- 2) Describe causes and effect of Cancer in human life
- 3) What is Diabetes? Describe Causes and Effect of Diabetes
- 4) Explain Climate Change and its effects
- 5) Explain details of Nutrition in Human life



**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.**

Name of the course: **B.A. (Special English) Part – III**

Name of the Paper: **British Literature (Paper No. XIII)**

**Semester – VI**

**Questions for the Question Bank**

**Que. No. 2. Short Answer Type Questions.**

- 1) What are the main features of Victorian poetry?
- 2) What are the major themes of Victorian period?
- 3) The Golden Age of the Victorian Era
- 4) Who are the major women novelists of the Victorian Age?
- 5) Write in brief the characteristics of the Victorian Women Writers.
- 6) Write the contribution of Emily Bronte and Charlotte Bronte as Victorian Women Writers.
- 7) Who is the speaker in the poem “Meeting at Night”?
- 8) What is the main idea of the poem Meeting at Night?
- 9) What is Browning’s concern in the poem "Meeting at Night"?
- 10) What does the speaker observe in the journey to the farmhouse in the poem “Meeting at Night” what does he do as he reaches the farmhouse?
- 11) What is the meaning of "sea-scented beach" in the poem "Meeting at Night"?
- 12) What is the Central Idea of Come Into The Garden, Maud?
- 13) What is the Tone of the poem Come Into The Garden, Maud?
- 14) Give a brief explanation of Symbolism used in the poem Come Into The Garden, Maud.

- 15) What is the setting of the poem Come Into The Garden, Maud?
- 16) How is the setting of the poem Come Into The Garden, Maud made beautiful?
- 17) Why does Matthew Arnold call Shakespeare as free poet?
- 18) How does Arnold evaluate the art of Shakespeare?
- 19) Why does Matthew Arnold call William Shakespeare as a mysterious poet?
- 20) Explain in brief the creative genius of Shakespeare focused in the poem 'Shakespeare'.
- 21) Write in brief the central idea of the poem 'Shakespeare'.
- 22) Write the brief summary of the poem Christmas Carole.
- 23) What is the central theme of the poem Christmas Carole?
- 24) Write in brief the history of its creation of the poem Christmas Carole.
- 25) Write in brief the critical appreciation of the poem Christmas Carole.
- 26) Write in brief the theme of love and admiration in the poem Christmas Carole.
- 27) Why is the speaker's description of weeds unusual in "Spring"?
- 28) Write a summary of the poem "Spring" by Gerald M. Hopkins.
- 29) What is the meaning of the lines "thrush / Through the echoing timber does so rise and wring / The ear" from Gerard Manley Hopkins's poem Spring"?
- 30) Write a note on Gerard Manley Hopkins as a religious poet.
- 31) Write a note on G. M. Hopkins as a modern poet.

**Que. 3. Broad Questions.**

- 1) Discuss *Look Back in Anger* as a play of protest against the contemporary English society.
- 2) In what way is *Look Back in Anger* a criticism of the English middle class.

3) The ending of the play *Look Back in Anger* has been considered unsatisfactory.

Do you agree? Give reasons for your answer.

4) Write a note on the psychological and sociological value of *Look Back in Anger*.

5) Write a note on the mind and character of Jimmy Porter

6) Write a note on the mind and character of Alison Porter.

7) Write a note on the mind and character of Helena Charles.

8) Critically summarize on the failure of marriage as a theme of the *Look Back in Anger*.

9) Write a critical analysis of Jimmy Porter's Anger in the play *Look Back in Anger*.

10) What is the significance of the bears- and- squirrels game in the play *Look Back in Anger*.

#### **Que. No. 4. Broad questions**

1) Critically write about the theme of Love and Marriage in novel *The Professor*.

2) Focus on the theme of Religion in the novel *The Professor*.

3) Write about the character of William Crimsworth.

4) Write the character sketch of Mr. Edward Crimsworth.

5) Write about the theme of Integrity and diligence in the novel *The Professor*.

**Prepared and Edited by**

**Dr. D.G. Shahane**

**SMSMP Mahavidyalaya, Natepute.**

**Email:dgshahane@gmail.com**

**B.A. III, Semester -VI (CBCS) Examination , 2022**  
**English (Special) (Paper- XII)**  
**Introduction to Literary Criticism**  
**Question Bank**

Q.2 Write short answers on the following Literary Devices

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| 1) Imagery      | 2) Conceit      |
| 3) Symbol       | 4) Anti-climax  |
| 5) Alliteration | 6) Onomatopoeia |
| 7) Hyperbole    | 8) Pun          |
| 9) Antithesis   | 10) Metonymy    |
| 11) Climax      | 12) Rhyme       |
| 13) Theme       | 14) Mood        |
| 15) Repetition  | 16) Tone        |

Q.3 Answer the following question

- A) 1) Discuss Wordsworth's theory of diction of poetry.  
2) Comment on Wordsworth's idea of good poetry.  
3) Examine Wordsworth's views on themes of poetry.  
4) Explain Wordsworth's views on functions of poetry.  
5) Write a detailed note on Wordsworth's critical essay "Preface to Lyrical Ballads".

OR

- B) 1) Discuss T.S. Eliot's essay 'The Function of Criticism'.  
2) What are the qualifications of Critic, according to T. Eliot?  
3) Comment on Eliot's views on critic and critical work of art.  
4) Write a detailed note on Eliot's criticism on Murry.  
5) Explain four parts of Eliot's critical essay 'The Function of Criticism'.

- Q. 4 1) Comment on the advantages and disadvantages of the biographical approach to literature.  
2) 'A literary critic is also a literary biographer'. Comment.  
3) Discuss different views on the psychological approach to the study of literature.  
4) Comment on the relationship between literature and society.  
5) Discuss literature as a social institute.

**Dr. Kokate N. B.**

**Vitthalrao Shinde Arts College, Tembhorni.**

**Subject- Geography Paper-XI (Political Geography) for Class- B.A.  
Part-III Sem-VI**

---

---

**Q.2. Write short answers (any four out of six)**

**12 Marks**

1. Describe the Nature of Political Geography
2. Explain the Scope of Political Geography.
3. Give the details of Historical Development of Political Geography
4. Briefly explain of significance of political geography
5. Give the Concept of State
6. Explain concept of nation
7. Discuss Concept of State-Nation
8. Give the Concept of Frontier
9. State the Types of Frontier with Suitable Example
10. Explain Difference between state and nation
11. Importance of Location of the State
12. Explain the Shape of State with suitable example
13. Size of the State
14. Describe the Concept of Geopolitics
15. Explain the Concept of Heart land
16. Discuss Importance of Heartland
17. Explain the Inner Crescent and Outer Crescent of Heartland Theory
18. Explain Modern Heartland
19. Give the Concept of Rimland
20. Explain Spykmen View About the Heartland
21. Write a Importance of Rimland
22. State the Role of Topography in the Formation of State
23. State the Role of Population in the formation of state
24. Give the Causes of Krishna River water Conflict
25. Write Importance of Ganga river Water
26. Give the Causes of Ganga River Water Conflict
27. Discuss on Compensation of Sardar Sarvar
28. Discuss on Rehabilitation of Sardar Sarovar
29. Write a note on Compensation of Ujani Project
30. Shorty discuss on Rehabilitation of Ujani Project

**Q.Broad answers question**

**10 Marks**

1. Define political geography and explain its nature and scope.
2. Define political geography and explain the historical development of political geography.
3. Define political geography and give the Significance of political geography.
4. Explain the concept state and describe the elements of state.
5. Give the concept of state explain its natural elements
6. Explain the concept of state and nation and distinguish between them
7. Describe the difference between Frontier and boundries
8. Describe the Heartland Theory of Mackinder's
9. Critical examine Mackinder's Heartland theory
10. Describe the Spykman's Rimland Theory in details
11. Discuss on Krishna River Water Dispute.
12. Discuss on Ganga river water Dispute.
13. Explian the of Compensation and Rehabilitation of Sardar sarovar in details
14. Explian the of Compensation and Rehabilitation of Ujani Project in details
15. Describe the importance of Ujani Project.

□□□□□ □□□□□□□□

□□□ . □ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□ (□□□ □□□□ □□□ )

□□ □□□

□. □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

2. □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

3. □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□

4. □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□

5. □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

6. □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

7. □□□□□-□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

8. □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

9. □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□

10. □□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□  
□□□□□□ □□□□

11. □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□

12. □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□  
□□□□□□ □□□□

13. □□□□□□□□ □□□□□

14. □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

15. □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

16. □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□

17. □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□  
□□□□

18. □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

19. □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

20. □□□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□

21. □□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□

22. □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□ □□□□

23. □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□  
□□□□□□





9. □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□□ □□□.

10. □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□□□ □□□.

11. □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

12. □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

13. □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

14. □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

15. □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□.

**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S.**

**PHILOSOPHY Paper – III**

**Indian Ethics**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of good.
- 2) Explain the function of ethics
- 3) Explain the concept of nirvana.
- 3) What is Instinct?
- 4) Distinguish between morality and religion.
- 5) Define religion.
- 6) What is will?
- 7) Explain the concept of Rta?
- 8) Explain the nature of Artha Purushartha.
- 9) What is Kriyamana karma?
- 10) What is religion?
- 11) What is Divine grace?
- 12) Explain the concept of Rna?
- 13) Distinguish between Nishkama and Sakama karma.
- 14) Define Preyas.
- 15) What is Sanchit Karma ?
- 16) What is Prarabdha Karma ?
- 17) What is the subject matter of ethics.

## Broad questions

- 1) Explain the nature of customary morality.
- 2) Explain the nature of reflective morality.
- 3) Distinguish between customary and reflective morality.
- 4) Explain the nature of descriptive ethics.
- 5) Explain the nature of normative ethics.
- 6) Distinguish between descriptive and normative ethics.
- 7) According to Charvaka, explain the concept of Purushartha.
- 8) Explain charvaka's hedonism.
- 9) Explain Charvaka's ethical view.
- 10) Explain the four noble truths by Buddhism.
- 11) Explain Dharma, Artha, Kama and Moksha purusharthas.
- 12) Explain characteristics of ethics.
- 13) Explain eight fold path by Buddhism.
- 14) Explain ethical view of Buddhism.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) श्रेय संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) नीतिशास्त्राचे कार्य स्पष्ट करा.
- ३) निर्वाण संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) सहजप्रवृत्ती म्हणजे काय?
- ४) नैतिकता आणि धर्म यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) धर्माची व्याख्या द्या.
- ६) सद्विच्छा म्हणजे काय?
- ७) ऋत संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) अर्थ पुरुषार्थाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) क्रियमाण कर्म म्हणजे काय?
- १०) धर्म म्हणजे काय?
- ११) दैवी कृपा म्हणजे काय?
- १२) ऋण संकल्पना स्पष्ट करा.
- १३) निष्काम आणि सकाम कर्म यांतील फरक स्पष्ट करा.
- १४) प्रेयसची व्याख्या द्या.
- १५) संचित कर्म म्हणजे काय?
- १६) प्रारब्ध कर्म म्हणजे काय?
- १७) नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) पारंपरिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) वैचारिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) पारंपरिक आणि वैचारिक नितीमत्ता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) वर्णनात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आदर्शात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) वर्णनात्मक नितीशास्त्र आणि आदर्शात्मक नितीशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) चार्वाकाच्या दृष्टीने पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) चार्वाकांचा सुखवाद स्पष्ट करा.
- ९) चार्वाकाचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- १०) बौद्धांनी सांगितलेली चार आर्यसत्ये स्पष्ट करा.
- ११) धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष पुरुषार्थ स्पष्ट करा.
- १२) नितीशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १३) बौद्धांचा अष्टांग मार्ग स्पष्ट करा.
- १४) बौद्धांचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**

**TRADITIONAL LOGIC (I.D.S.)**

**Inductive Logic**

- 1) What is inductive inference?
- 2) What is simple enumerative induction?
- 3) Explain the nature of analogy.
- 4) Is scientific induction complete induction? Explain.
- 5) Is verification of hypothesis final conclusion? Explain.
- 6) What is hypothesis? Explain with example.
- 7) Explain the importance of hypothesis.
- 8) What is mal-observation?
- 9) Define hypothesis.
- 10) What is verification of hypothesis?
- 11) What is direct verification of hypothesis?
- 12) What is indirect verification of hypothesis?
- 13) Explain the stage of proof of hypothesis.
- 14) What is presupposition?
- 15) What is material ground of induction?
- 16) What is formal ground of induction?
- 17) What is simple observation?
- 18) What is experiment?
- 19) What is non-observation?
- 20) What is mal-observation?
- 21) Explain the nature of scientific observation
- 22) What is scientific observation?
- 23) What is popular cause?
- 24) What is causation?

**Broad questions.**

- 1) Explain the characteristics of simple enumerative induction.
- 2) Explain the characteristics of analogy.
- 3) Explain the characteristics of scientific induction.
- 4) Why simple enumerative induction is incomplete? Explain.
- 5) Why analogy is incomplete? Explain.
- 6) Explain the stages of scientific induction.
- 7) Explain the characteristics of observation.
- 8) Explain the characteristics of experiment.
- 9) Explain the scientific principles of uniformity of nature.
- 10) Explain the principles of scientific causation.
- 11) Explain the conditions of good hypothesis.
- 12) Distinguish between verification and proof of hypothesis.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) विगामी अनुमान म्हणजे काय?
- २) केवळ गणनात्मक विगमन म्हणजे काय?
- ३) साम्यानुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) शास्त्रीय विगमन हे पूर्ण विगमन आहे का? स्पष्ट करा.
- ५) अभ्युपगमाची प्रचीती हे अंतिम निष्कर्ष आहे का? स्पष्ट करा.
- ६) अभ्युपगम म्हणजे काय ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ७) अभ्युपगमाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ८) दुर्निरिक्षण म्हणजे काय?
- ९) अभ्युपगमाची व्याख्या द्या.
- १०) अभ्युपगमाची प्रचीती म्हणजे काय?
- ११) अभ्युपगमाची प्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- १२) अभ्युपगमाची अप्रत्यक्ष प्रचीती म्हणजे काय?
- १३) अभ्युपगमाच्या सिद्धतेची अवस्था स्पष्ट करा.
- १४) पूर्वगृहीतक म्हणजे काय?
- १५) विगमनाचे वस्तुनिष्ठ आधार म्हणजे काय?
- १६) विगमनाचे तात्त्विक आधार म्हणजे काय?
- १७) साधे निरीक्षणाचे म्हणजे काय?
- १८) प्रयोग म्हणजे काय?
- १९) अनिरिक्षण म्हणजे काय?
- २०) दुर्निरिक्षण म्हणजे काय?



- २१) शास्त्रीय निरीक्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २२) शास्त्रीय निरीक्षण म्हणजे काय?
- २३) लौकिक कारण म्हणजे काय?
- २४) कारणिकता म्हणजे काय?

## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) केवल गणनात्मक विगमनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) साम्यानुमानाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) शास्त्रीय विगमनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) केवल गणनात्मक विगमन हे अपूर्ण का आहे, ते स्पष्ट करा.
- ५) साम्यानुमान हे अपूर्ण का आहे, ते स्पष्ट करा.
- ६) शास्त्रीय विगमनाच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- ७) निरीक्षणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ८) प्रयोगाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ९) निसर्ग समरूपतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- १०) शास्त्रीय कारणिकतेची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ११) युक्त अभ्युपगमाच्या अटी स्पष्ट करा.
- १२) अभ्युपगमाची प्रचीती आणि सिद्धता यातील फरक स्पष्ट करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**  
**PHILOSOPHY Paper - V**  
**Western Ethics**

**Short questions**

- 1) According to Mill, explain the nature of pleasure.
- 2) Explain Mill's ideology.
- 3) Explain hedonism?
- 4) What is self-hedonism?
- 5) What is universal hedonism?
- 6) What is virtue?
- 7) What is Intuitive ethics?
- 8) What is teleology?
- 9) What is euthanasia?
- 10) Explain Female feticide.
- 11) Explain Kant's ideology.
- 12) What is good will?
- 13) Explain the meaning of deontology.
- 14) What is virtue ethics?
- 15) What is duty?
- 16) Explain what is the subject matter of normative ethics?
- 17) What is imperative?
- 18) What is conditional imperative?
- 19) What is categorical imperative?
- 20) Explain Mill's utilitarianism.
- 21) Define punishment.

## **Broad questions**

- 1) Explain the Preventive theory of punishment in detail.
- 2) Explain the Reformative theory of punishment in detail.
- 3) Explain the retributive theory of punishment.
- 4) Explain Kant's categorical imperative.
- 5) Explain the nature of virtue by Aristotle.
- 6) Explain classification of virtues by Plato.
- 7) Distinguish between Plato and Aristotle's concept of virtue.
- 8) Explain the characteristics of Homosexuality.
- 9) Discuss on homosexuality and its types.
- 10) Is gay relation good or bad? Discuss.
- 11) Is lesbian relation good or bad? Explain.
- 12) Discuss on 'euthanasia morally valid or not'.
- 13) Discuss on Female feticide

## लघुत्तरी प्रश्न

- १) मिल्ल नुसार सुखाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) मिल्लची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ३) सुखवाद म्हणजे काय?
- ४) स्व-सुखवाद म्हणजे काय?
- ५) सार्वत्रिक सुखवाद म्हणजे काय?
- ६) सद्गुण म्हणजे काय?
- ७) अंतःप्रज्ञावादी नीतिशास्त्र म्हणजे काय?
- ८) प्राप्तव्यवाद म्हणजे काय?
- ९) दयामरण म्हणजे काय?
- १०) स्त्री भृणहत्या स्पष्ट करा.
- ११) कांटची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १२) सदिच्छा म्हणजे काय?
- १३) कर्तव्यवादाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- १४) सद्गुणाधारित नीतिशास्त्र म्हणजे काय?
- १५) कर्तव्य म्हणजे काय?
- १६) आदर्शनिष्ठ नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय? स्पष्ट करा.
- १७) आदेश म्हणजे काय?
- १८) सोपाधिक आदेश म्हणजे काय?
- १९) निरुपाधिक आदेश म्हणजे काय?
- २०) मिल्लचा उपयुक्ततावाद स्पष्ट करा.
- २१) शिक्षेची व्याख्या द्या.



## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) शिक्षेची प्रतिबंधात्मक उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) शिक्षेची सुधारणात्मक उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) शिक्षेची प्रतिशोधात्मक उपपत्ती स्पष्ट करा.
- ४) कांट चा निरुपाधिक आदेश सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) अँरिस्टॉटलनुसार सद्गुणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) प्लेटोनुसार सद्गुणांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ७) प्लेटो आणि अँरिस्टॉटल यांच्या सद्गुण संकल्पनेतील भेद स्पष्ट करा.
- ८) समलैंगिकतेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ९) समलैंगिकता आणि त्याचे प्रकार यावर चर्चा करा.
- १०) पुरुष समलैंगिकता संबंध योग्य कि अयोग्य यावर चर्चा करा.
- ११) स्त्री समलैंगिकता संबंध योग्य कि ते स्पष्ट करा.
- १२) 'दयामरण योग्य कि नाही' यावर चर्चा करा.
- १३) स्त्री भ्रूणहत्या यावर चर्चा करा.

**B.A. – II (Semester – IV)**

**PHILOSOPHY Paper - VI**

**Modern Western Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is rationalism?
- 2) Is Descartes rationalistic thinker, explain.
- 3) Give any four names of modern western philosophers.
- 4) Explain Descartes Concept of body-mind dualism.
- 5) In the beginning why Descartes deny the existence of Mind? Explain.
- 6) How Descartes prove the existence of soul? Explain.
- 7) Explain Descartes concept of 'Pineal Gland'
- 8) Explain Descartes rationalistic ideology.
- 9) What is Method of doubt?
- 10) Explain the concept of 'I think therefore I am'
- 11) Explain Descartes' rationalism.
- 12) Is Spinoza rationalistic thinker, explain.
- 13) Explain Spinoza's rationalism.
- 14) What is Pantheism?
- 15) Explain Spinoza's concept of Pantheism.
- 16) What is Substance?
- 17) What is attributes?
- 18) What is modes?
- 19) What is empiricism?
- 20) Is Locke empiricist thinker, explain.
- 21) Explain Locke's theory of knowledge.



- 22) Explain the concept of God by Locke.
- 23) Explain Locke's philosophical ideology
- 24) Is Hume empiricist thinker, explain.
- 25) Explain Hume's empiricism.
- 26) What is Scepticism?

## **Broad questions**

- 1) Explain the nature of modern western philosophy.
- 2) Explain the characteristics of modern western philosophy.
- 3) Explain Descartes' concept of body-mind relationship.
- 4) Explain Descartes' Method of doubt.
- 5) According to Descartes explain arguments for the existence of God.
- 6) Explain Spinoza's ideology.
- 7) Explain how Locke refuted of innate ideas.
- 8) Explain Locke's theory of knowledge.
- 9) According to Locke, explain the concept of God.
- 10) Explain Locke's ideology.
- 11) Explain Hume's concept of God.**
- 12) According to Hume, explain theory of cause and effect.
- 13) Explain Hume's Scepticism.
- 14) Explain Hume's theory of knowledge.

QUESTION QUESTIONS

QUESTION QUESTIONS

- 1) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS?
- 2) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS.
- 3) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 4) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS-QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 5) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 6) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 7) QUESTION QUESTIONS QUESTION 'QUESTION QUESTION' QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 8) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 9) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 10) 'QUESTION QUESTION QUESTION QUESTION QUESTION QUESTION' QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 11) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 12) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS.
- 13) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 14) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 15) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 16) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 17) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 18) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 19) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 20) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 21) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 22) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 23) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 24) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS?
- 25) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS, QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 26) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 27) QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.
- 28) QUESTION QUESTION QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS QUESTIONS.

22) 22222 2222222222 2222222222 222 22, 22 2222222 2222.

22) 22222222 2222222222 22222222 2222.

22) 22222222 22222222 2222?

QUESTIONNAIRE

- 1) How often do you use the internet?
- 2) How do you use the internet?
- 3) How often do you use social media?
- 4) How do you use social media?
- 5) How often do you use mobile devices?
- 6) How do you use mobile devices?
- 7) How often do you use email?
- 8) How do you use email?
- 9) How often do you use video conferencing?
- 10) How do you use video conferencing?
- 11) How often do you use instant messaging?
- 12) How do you use instant messaging?
- 13) How often do you use cloud storage?
- 14) How do you use cloud storage?
- 15) How often do you use online shopping?
- 16) How do you use online shopping?
- 17) How often do you use online banking?
- 18) How do you use online banking?
- 19) How often do you use online learning?
- 20) How do you use online learning?

**B.A. – II (Semester – IV)**  
**MODERN LOGIC (I.D.S.)**  
**Predicate Logic**

**Short questions**

- 1) What is term?
- 2) What is singular propositions?
- 3) What is general proposition?
- 4) What is quantifier?
- 5) Explain the subject matter of predicate logic.
- 6) What is Individual variable?
- 7) What is Individual constant?
- 8) What is predicate variable?
- 9) What is predicate constant?
- 10) Distinguish between individual variable and individual constant.
- 11) Distinguish between predicate variable and predicate constant.
- 12) What is Psi?
- 13) What is Phi?
- 14) What is set?
- 15) What are the kinds of set?
- 16) What is sub set?
- 17) What is universal set?
- 18) What is member of set?
- 19) Symbolize the following singular propositions.
  - 1) Ramesh is not hard worker.

- 2) Latika is a student.
- 3) Ramesh is not educated.
- 4) Puja is a doctor.
- 5) Priti is clever
- 6) Sham is honour.
- 7) Veena is a girl.
- 8) Kumar is a student.
- 9) Dinesh is not hard worker.

20) Symbolize the following general propositions.

- 1) No birds are quadruped.
- 2) All girls are hard workers.
- 3) Some trees are favor.
- 4) No Indians are Americans.
- 5) All philosophers are religious.
- 6) Some animals are clever.
- 7) No cat is dog.
- 8) All girls are clever.
- 9) Some philosophers are thinkers.

21) Apply the rules of negation on the following propositional functions.

- 1)  $(\exists x) (Cx \cdot Dx)$
- 2)  $(X) (Mx \supset Nx)$
- 3)  $\sim (X) (Qx \supset \sim Rx)$
- 4)  $(\exists x) (Jx \cdot Kx)$
- 5)  $(X) (Ax \supset Bx)$
- 6)  $\sim (X) (Mx \supset \sim Nx)$

$$7) (\exists x) (Ox \cdot Px)$$

$$8) (X) (Gx \supset Hx)$$

$$9) \sim (X) (Lx \supset \sim Mx)$$

### Broad questions

- 1) Explain the quantification rule of U.G.
- 2) Explain the quantification rule of E.G.
- 3) Explain the quantification rule of U.I.
- 4) Explain the quantification rule of E.I.
- 5) Explain the rules of quantifier negation.
- 6) Draw and explain Venn's diagram of universal affirmative proposition.
- 7) Draw and explain Venn's diagram of universal negative proposition.
- 8) Draw and explain Venn's diagram of particular affirmative proposition.
- 9) Draw and explain Venn's diagram of particular negative proposition.
- 10) Explain formal proof method with example.
- 11) Construct formal proof of the following arguments.

$$1) \text{ i) } (X) (Mx \supset Nx)$$

$$\text{ii) } (X) (Nx \supset Ox) \quad / \quad \text{Therefore } (X) (Mx \supset Ox)$$

$$2) \text{ i) } (X) (Bx \supset Dx)$$

$$\text{ii) } (\exists x) (\sim Dx \cdot \sim Gx) \quad / \quad \text{Therefore } (\exists x) (\sim Bx \cdot \sim Gx)$$

$$3) \text{ i) } (X) (Ax \supset Bx)$$

$$\text{ii) } (X) (Bx \supset Cx)$$

$$\text{iii) } (X) (Cx \supset Dx) \quad / \quad \text{Therefore } (X) (Ax \supset Dx)$$

$$4) \text{ i) } (X) (Px \supset Qx)$$

$$\text{ii) } Pa \quad / \quad \text{Therefore } Qx$$

$$5) \text{ i) } (X) (Jx \supset Kx)$$



ii)  $\sim Ka$  / Therefore  $\sim Ja$

6) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $Ma$  / Therefore  $Na$

12) **Test the validity of the following syllogism by the method of Venn's diagram.**

1) No Indians are Americans

Some Maharashtrians are Indians

-----

Therefore, Some Maharashtrians are not Americans

2) All animals are quadruped

Some lions are quadruped

-----

Therefore, Some lions are animals

3) No teachers is honest

All advocates are teachers

-----

Therefore, No advocates are honest

4) All grapes are sweets

All mangoes are grapes

-----

Therefore, All mangoes are sweets

5) All advocates are clever

All students are advocates

-----

Therefore, All students are clever

6) All goats are fat

All hens are fat

-----

Therefore, All hens are goats

□□□□ □□□□□□

□□□□□□ □□□□□□

- ) □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□□□□ □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□.
- ) □□□ (Psi) □□□□□ □□□?
- ) □□□ (Phi) □□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□.

  - ) □□□□ □□□□□□ □□□□.
  - ) □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□.
  - ) □□□□ □□□□□□ □□□□.
  - ) □□□□ □□□□□ □□□.
  - ) □□□□□ □□□□□ □□□.

- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\forall x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.

□□)  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$  is true.  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.

- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\forall x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow \neg Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\forall x (P(x) \wedge Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.
- )  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$  is true.
- )  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.

□□)  $\forall x (P(x) \rightarrow Q(x))$  is true.  $\exists x (P(x) \wedge \neg Q(x))$  is true.  $\forall x (P(x) \rightarrow \neg Q(x))$  is true.

- )  $(\exists x) (C_x \cdot D_x)$
- )  $(X) (M_x \supset N_x)$
- )  $\sim (X) (Q_x \supset \sim R_x)$
- )  $(\exists x) (J_x \cdot K_x)$
- )  $(X) (A_x \supset B_x)$
- )  $\sim (X) (M_x \supset \sim N_x)$
- )  $(\exists x) (O_x \cdot P_x)$
- )  $(X) (G_x \supset H_x)$
- )  $\sim (X) (L_x \supset \sim M_x)$

□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) U.G. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) E.G. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) U.I. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) E.I. □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $(X) (Nx \supset Ox)$  / □□□□□□  $(X) (Mx \supset Ox)$

2) i)  $(X) (Bx \supset Dx)$

ii)  $(\exists x) (\sim Dx \cdot \sim Gx)$  / □□□□□□  $(\exists x) (\sim Bx \cdot \sim Gx)$

3) i)  $(X) (Ax \supset Bx)$

ii)  $(X) (Bx \supset Cx)$

iii)  $(X) (Cx \supset Dx)$  / □□□□□□  $(X) (Ax \supset Dx)$

4) i)  $(X) (Px \supset Qx)$

ii)  $Pa$  / □□□□□□  $Qx$

5) i)  $(X) (Jx \supset Kx)$

ii)  $\sim Ka$  / □□□□□□  $\sim Ja$

6) i)  $(X) (Mx \supset Nx)$

ii)  $Ma$  / □□□□□□  $Na$

□□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□.

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□.

□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□.

□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□

-----

□□□□□□, □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□

□) □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□ □□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□.

-----

□□□□□□, □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

□) □□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□.

-----

□□□□□, □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

**B.A. – II (Semester – III**

**MODERN LOGIC (I.D.S.)**

**Propositional Logic**

**Short questions**

- 1) Explain the subject matter of logic.
- 2) Explain the nature and definition of logic
- 3) What is propositional logic?
- 4) Explain the nature of inference.
- 5) Distinguish between form and matter.
- 6) Explain the importance of symbolization.
- 7) Explain formal nature of logic.
- 8) Distinguish between deductive and inductive inference.
- 9) Explain the nature of deductive inference.
- 10) Explain the process of Inductive inference.
- 11) Distinguish Proposition and sentence.
- 12) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \vee q) \equiv (q \vee p)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 13) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \cdot p] \supset q$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 14) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $p \supset (p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 15) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(q \vee p) \equiv (p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 16) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \equiv (\sim p \vee q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.
- 17) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \supset (q \supset p)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.



18) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $(p \supset q) \supset (p \supset q)$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

19) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \vee \sim p] \supset q$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

20) Use truth table method or shorter truth table method to decide whether  $[(p \supset q) \cdot \sim q] \supset \sim p$  statement form is tautologous, contradictory or contingent.

## Broad questions

- 1) Explain the rules of inference.
- 2) Explain the rules of replacement.
- 3) Explain De Morgan's law.
- 4) Explain the nature of truth table method.
- 5) Explain the nature of shorter truth table method.
- 6) Construct formal proof.

- 1)
  1.  $p \supset q$
  2.  $q \supset r$
  3.  $r \supset s$
  4.  $p$  / therefore  $s$
- 2)
  1.  $(p \supset q) \cdot (q \supset r)$
  2.  $p$  / therefore  $r$
- 3)
  1.  $(m \vee q) \supset (r \cdot s)$
  2.  $m$  / therefore  $s$
- 4)
  1.  $r \vee (p \supset q)$
  2.  $r \supset s$
  3.  $p \cdot s$  / therefore  $q$
- 5)
  1.  $(p \vee q) \supset (r \cdot s)$
  2.  $p$  / therefore  $r$
- 6)
  1.  $p \supset q$
  2.  $q \supset s$
  3.  $s \supset t$
  4.  $p$  / therefore  $t$

- 7) Use the method of conditional proof or indirect proof to prove the following tautologies.

$$1) [(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$$

$$2) [(p \cdot q) \supset r] \supset [p \supset (q \supset r)]$$

$$3) (p \supset q) \supset [(q \supset r) \supset (p \supset r)]$$

$$4) [p \supset (q \supset r)] \supset [(p \cdot q) \supset r]$$

$$5) (p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$$

$$6) (p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$$

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.
- २) तर्कशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याख्या स्पष्ट करा.
- ३) विधानीय तर्कशास्त्र म्हणजे काय?
- ४) अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आकार आणि द्रव्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- ६) सांकेतीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- ७) तर्कशास्त्राचे आकारिक स्वरूप स्पष्ट करा.
- ८) निगामी आणि विगामी अनुमानातील फरक स्पष्ट करा.
- ९) निगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) विगामी अनुमानाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ११) विधान आणि वाक्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- १२) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $(p \vee q) \equiv (q \vee p)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १३) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[(p \circ q) \cdot p] \circ q$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १४) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $p \circ (p \vee q)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.
- १५) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $(q \vee p) \equiv (p \vee q)$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१६) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \equiv ( \neg p \vee q )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१७) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \supset ( q \supset p )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१८) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $( p \supset q ) \supset ( p \supset q )$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

१९) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[ ( p \supset q ) \vee p ] \supset q$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

२०) सत्यता कोष्टक पद्धतीचा अवलंब करून  $[ ( p \supset q ) \supset \neg q ] \supset \neg p$  हे विधानबंध सर्वतः सत्य, सर्वतः असत्य की, नैमित्तिक सत्यासत्य ते ठरवा.

## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) अनुमानाचे नियम स्पष्ट करा.
- २) स्थानांतराचे नियम स्पष्ट करा.
- ३) डी. मॉर्गन चा नियम स्पष्ट करा.
- ४) सत्यता कोष्टक पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) लघु सत्यता कोष्टक पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) आकारिक सिद्धता द्या.

- 1) 1.  $p \supset q$   
2.  $q \supset r$   
3.  $r \supset s$   
4.  $p$  / म्हणून  $s$
- 2) 1.  $(p \supset q) \cdot (q \supset r)$   
2.  $p$  / म्हणून  $r$
- 3) 1.  $(m \vee q) \supset (r \cdot s)$   
2.  $m$  / म्हणून  $s$
- 4) 1.  $r \vee (p \supset q)$   
2.  $r \supset s$   
3.  $p \vee s$  / म्हणून  $q$
- 5) 1.  $(p \vee q) \supset (r \cdot s)$   
2.  $p$  / म्हणून  $r$
- 6) 1.  $p \supset q$

2.  $q \supset s$

3.  $s \supset t$

4.  $p \quad / \quad \text{म्हणून} \quad t$

७) सोपाधिक किंवा अप्रत्यक्ष सिद्धता पद्धतीचा उपयोग करून खालील सत्य विधाने सिद्ध करा.

1)  $[(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$

2)  $[(p \cdot q) \supset r] \supset [p \supset (q \supset r)]$

3)  $(p \supset q) \supset [(q \supset r) \supset (p \supset r)]$

4)  $[p \supset (q \supset r)] \supset [(p \cdot q) \supset r]$

5)  $(p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$

6)  $(p \vee q) \supset (\sim p \cdot \sim q)$

**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S. Examination,**

**TRADITIONAL LOGIC (I.D.S.)**

**Deductive Logic**

**Short questions**

- 1) Explain the nature of logic.
- 2) Explain the nature of deductive inference.
- 3) Distinguish between contrary and contradictory terms.
- 4) Explain the subject matter of logic.
- 5) What is proposition?
- 6) What is term?
- 7) Distinguish between proposition and sentence.
- 8) What is validity?
- 9) Explain the nature of Inductive inference.
- 10) Distinguish between truth and validity.
- 11) Explain the uses of logic.
- 12) What is mediate inference?
- 13) What is immediate inference?
- 14) Explain 'Logic as a formal science'.
- 15) Explain the constituents of proposition.
- 16) What is categorical syllogism?
- 17) What inferences by opposition of proposition can be drawn from the following propositions
  - 1) 'All boys are clever'
  - 2) 'No boys are clever'
  - 3) 'Some girls are brave'.
- 18) Give converse form of the following propositions.
  - 1) All trees are favour.
  - 2) Some grapes are green.



- 3) No lions are tigers
- 4) All advocates are Maharashtrians.
- 5) Some students are advocate.
- 6) No Crows are rats.
- 7) All leafs are green
- 8) Some saints are honest
- 9) No elephants are tigers.

19) Give obverse form of the following propositions.

- 1) No circles are triangles.
- 2) All monkeys are quadruped.
- 3) Some Engineers are not Indians
- 4) No Americans are Indians.
- 5) All monkeys are mischievous.
- 6) Some doctors are not rich.
- 7) No swans are white.
- 8) All men are mortal.
- 9) Some mobiles are useful.

## Broad questions

- 1) Explain, logic is a formal science.
- 2) Explain the four fold classification of proposition.
- 3) Explain the traditional classification of proposition.
- 4) Explain the kinds of conditional proposition.
- 5) Explain the kinds of opposition of propositions.
- 6) Distinguish between deductive and inductive inference.
- 7) Explain the structure of syllogism.
- 8) Explain the rules of validity of syllogism.
- 9) Test the validity of the following categorical syllogism with explanation.

1) No men are educated

Some students are men

-----

Therefore, Some students are not educated

2) No flowers are beautiful

Some roses are flowers

-----

Therefore, Some roses are not beautiful

3) No advocates are police

No engineers are police

-----

Therefore, No engineers are advocates

4) All Hindus are religious

All Maharashtrians are Hindus

-----

Therefore, All Maharashtrians are religious

5) All swans are white

All birds are swans

-----

Therefore, All birds are white

6) All sparrows are politicians

All birds are sparrows

-----

Therefore, All birds are politicians

**10) Test the validity of the following hypothetical syllogism with explanation.**

1) If it rains then roads will be wet.

It rains.

-----

Therefore, roads will be wet.

2) If girls are hard workers then they will be successful.

Girls are not hard workers.

-----

Therefore, they will not be successful.

3) If bananas are yellow then they are ripe

Bananas are not ripe

-----

Therefore, they are not yellow

4) If Kirti is an actress then she is in Mumbai.

Kirti is not in Mumbai

-----

Therefore, she is not actress.

5) If fruits are costly then they are sweet.

Fruits are not sweet.

---

Therefore, they are not costly.

6) If Ram is happy then he is rich

Ram is happy

---

Therefore, he is rich

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) निगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) विरोधी पदे आणि व्याघाती पदे यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) तर्कशास्त्राचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा.
- ५) विधान म्हणजे काय?
- ६) पद म्हणजे काय?
- ७) विधान आणि वाक्य यातील फरक स्पष्ट करा.
- ८) युक्तता म्हणजे काय?
- ९) विगामी अनुमानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १०) सत्यता आणि युक्तता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ११) तर्कशास्त्राचा उपयोग स्पष्ट करा.
- १२) व्यवहित अनुमान म्हणजे काय?
- १३) अव्यवहित अनुमान म्हणजे काय?
- १४) 'तर्कशास्त्र हे आकारिक शास्त्र आहे', स्पष्ट करा.
- १५) विधानातील घटक स्पष्ट करा.
- १६) निरुपाधिक संविधान म्हणजे काय?
- १७) खालील विधानावरून कोणकोणती प्रतियोगी अनुमाने काढता येतील, ते लिहा.
  - १) 'सर्व मुले हुशार असतात'
  - २) 'एकही मुलगा हुशार नाही'

३) 'काही मुली शूर असतात'

१८) खालील विधानांचे परिवर्तनरूप द्या.

१) काही वृक्ष परोपकारी असतात

२) काही द्राक्ष हिरवे असतात.

३) एकही सिंह वाघ नाही

४) सर्व वकील महाराष्ट्रीय आहेत.

५) काही विद्यार्थी वकील असतात.

६) एकही कावळा उंदीर नाही.

७) सर्व पाने हिरवी असतात

८) काही संत प्रामाणिक असतात.

९) एकही हत्ती वाघनाही.

१९) खालील विधानांचे प्रतीवर्तन रूप द्या.

१) एकही वर्तुळ त्रिकोणी नाही

२) सर्व माकड चतुःष्पादअसतात.

३) काही इंजिनियर भारतीय नाहीत

४) एकही अमेरिकन भारतीय नाही.

५) सर्व माकड खोडकर असतात.

६) काही डॉक्टर श्रीमंत नसतात.

७) एकही हंसश्वेत नाही

८)सर्व मानव मर्त्य असतात.

९) काही मोबाईल उपयुक्त नसतात.

## दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) तर्कशास्त्र हे आकारिक शास्त्र आहे, स्पष्ट करा.
- २) विधानाची चतुर्वर्ग व्यवस्था स्पष्ट करा.
- ३) विधानाचे पारंपरिक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- ४) सोपाधिक विधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ५) विधान प्रतियोगाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ६) निगामी आणि विगामी अनुमानातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) निरुपाधिक संविधानाची रचना स्पष्ट करा.
- ८) निरुपाधिक संविधानाच्या युक्ततेचे नियम स्पष्ट करा.
- ९) खालील निरुपाधिक संविधानांची युक्तता स्पष्टीकरणासहित तपासा.

१) एकही मानव शिक्षित नाही

काही विद्यार्थी मानव आहेत

---

म्हणून, काही विद्यार्थी शिक्षित नाहीत

२) एकही फुल सुंदर नाही

काही गुलाब फुले आहेत

---

म्हणून, काही गुलाब सुंदर नाहीत

३) एकही वकील पोलीस नाही

एकही इंजिनियर पोलीस नाही

---

म्हणून, एकही इंजिनियर वकील नाही

४) सर्व हिंदू धार्मिक असतात

सर्व महाराष्ट्रीय हिंदू आहेत

---

म्हणून, सर्व महाराष्ट्रीय धार्मिक आहेत

५) सर्व हंस श्वेत असतात

सर्व पक्षी हंस आहेत

---

म्हणून, सर्व पक्षी श्वेत असतात

६) सर्वचिमण्या राजकारणी असतात

सर्व पक्षी चिमण्या आहेत

---

म्हणून, सर्व पक्षी राजकारणी आहेत

१०) खालील अनुलंब संविधानांची युक्तता स्पष्टीकरणासह तपासा.

१) जर पाऊस पडत असेल तर रस्ते ओले होतील

पाऊस पडलेला आहे

---

म्हणून, रस्ते ओले झालेले असतील

२) जर मुली कष्टाळू असतील तर ते यशस्वी होतील

मुली कष्टाळू नाहीत

---



म्हणून, ते यशस्वी होत नाहीत

३) जर केळी पिवळे असतील तर ती पिकलेली असतील

केळी पिकलेली नाहीत

---

म्हणून, ती पिवळी नाहीत

४) जर कीर्ती अभिनेत्री असेल तर ती मुंबईत असते

कीर्ती मुंबईत नाही

---

म्हणून, ती अभिनेत्री नाही

५) जर फळे महाग असतील तर ती गोड असतील

फळे गोड नाहीत

---

म्हणून, ती महाग नसतील

६) जर राम आनंदी असेल तर तो श्रीमंत असेल

राम आनंदी आहे

---

म्हणून, राम श्रीमंत असेल

**B.A. – II (Semester – III) C.B.C.S.**

**PHILOSOPHY Paper – III**

**Indian Ethics**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of good.
- 2) Explain the function of ethics
- 3) Explain the concept of nirvana.
- 3) What is Instinct?
- 4) Distinguish between morality and religion.
- 5) Define religion.
- 6) What is will?
- 7) Explain the concept of Rta?
- 8) Explain the nature of ArthaPurushartha.
- 9) What is Kriyamanakarma?
- 10) What is religion?
- 11) What is Divine grace?
- 12) Explain the concept of Rna?
- 13) Distinguish between Nishkama and Sakama karma.
- 14) Define Preyas.
- 15) What is SanchitKarma ?
- 16) What is Prarabdha Karma ?
- 17) What is the subject matter of ethics.

## Broad questions

- 1) Explain the nature of customary morality.
- 2) Explain the nature of reflective morality.
- 3) Distinguish between customary and reflective morality.
- 4) Explain the nature of descriptive ethics.
- 5) Explain the nature of normative ethics.
- 6) Distinguish between descriptive and normative ethics.
- 7) According to Charvaka, explain the concept of Purushartha.
- 8) Explain charvaka's hedonism.
- 9) Explain Charvaka's ethical view.
- 10) Explain the four noble truths by Buddhism.
- 11) Explain Dharma, Artha, Kama and Moksha purusharthas.
- 12) Explain characteristics of ethics.
- 13) Explain eight fold path by Buddhism.
- 14) Explain ethical view of Buddhism.

## मराठी रुपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) श्रेयसंकल्पना स्पष्ट करा.
- २) नीतिशास्त्राचे कार्य स्पष्ट करा.
- ३) निर्वाणसंकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) सहजप्रवृत्ती म्हणजे काय?
- ४) नैतिकता आणि धर्म यातील फरक स्पष्ट करा.
- ५) धर्माची व्याख्या द्या.
- ६) सदिच्छा म्हणजे काय?
- ७) ऋतसंकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) अर्थ पुरुषार्थाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ९) क्रियमाण कर्म म्हणजे काय?
- १०) धर्म म्हणजे काय?
- ११) दैवी कृपाम्हणजेकाय?
- १२) ऋणसंकल्पना स्पष्ट करा.
- १३) निष्काम आणि सकाम कर्मयांतील फरक स्पष्ट करा.
- १४) प्रेयसची व्याख्या द्या.
- १५) संचित कर्मम्हणजेकाय?
- १६) प्रारब्ध कर्म म्हणजे काय?
- १७) नीतिशास्त्राचा अभ्यास विषय काय?

## दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) पारंपरिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) वैचारिक नितीमत्तेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) पारंपरिक आणि वैचारिक नितीमत्ता यातील फरक स्पष्ट करा.
- ४) वर्णनात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) आदर्शात्मक नितीशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ६) वर्णनात्मक नितीशास्त्र आणि आदर्शात्मक नितीशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
- ७) चार्वाकाच्या दृष्टीने पुरुषार्थ संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) चार्वाकांचासुखवादस्पष्टकरा.
- ९) चार्वाकाचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- १०) बौद्धांनी सांगितलेली चार आर्यसत्ये स्पष्ट करा.
- ११) धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष पुरुषार्थस्पष्टकरा.
- १२) नितीशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- १३) बौद्धांचा अष्टांग मार्ग स्पष्ट करा.
- १४) बौद्धांचा नैतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

**AIHC**

**Question Bank**

**Class: BA.III Sem.V Paper no. XI**

**Tourism Development In India**

**Ques. Broad Questions**

1. Explain the definition of Tourism.
2. Write the information about nature and scope of tourism.
3. Explain the works of Travel agencies.
4. Explain the qualifications and qualities of a tourist guide.
5. Discuss in detail about Indian Tourism Development Corporation.
6. Discuss in detail about Maharashtra Tourism Development Corporation.
7. Write the information about different types of museums.
8. Discuss in detail about Indian Museum, Kolkata.
9. Provide an information about the Salarjang Museum, Hyderabad.
10. Write information about BhavaniVastusangrahalay, Aundh.
11. Discuss in detail about Raja DinkarKelkar Museum in pune.
12. Discuss in detail about Lamture Museum in Ter.
13. Explain the importance of Kopeshwar Temple at Khidrapur from a tourism point of view.
14. Explain the importance of Vitthal Temple at Pandharpur from a tourism point of view.
15. Expalin the definition of a museum and give your thoughts on the nature of the museum.
16. Explain the importance of Bhavani Temple in Tuljapur from the point of view of --  
Religious Tourism.

**Ques. Shorts Answers:**

1. Scope of tourism
2. Types of Tourism
3. Social Tourism
4. Cultural Tourism
5. Economic Tourism
6. Educational Tourism

7. Definition of Tourism

8. Indian Tourism Development Corporation (ITDC)

9. Maharashtra Tourism Development Corporation (MTDC)

10. Travel agency

11. Tourist Guide

12. Meaning of Museum

13. Types of museums

14. Definition of museum

15. Indian Museum, Kolkata

16. Kopeswar temple, Khidrapur

17. Vitthal Temple, Pandharpur

18. Bhavani Temple, Tuljapur

19. Importance of Tourism in Human Society

उत्तर: निम्नलिखित बिंदुओं पर विचार करें

1. पर्यटन एक विश्वीय घटना है।
2. पर्यटन एक अर्थव्यवस्था के विकास के लिए एक प्रमुख कारक है।
3. पर्यटन एक सांस्कृतिक विरासत को संरक्षित करने में मदद करता है।
4. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
5. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
6. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
7. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
8. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
9. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
10. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
11. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
12. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
13. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।
14. पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है, पर्यटन एक देश के लोगों को एक दूसरे से परिचित करवाता है।





**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – IX)**  
**Philosophy of Religion**

**Short questions**

- 1) Explain the concept of Jnana yoga.
- 2) Explain national religion.
- 3) Explain the nature of karma yoga
- 4) Explain the nature of bhakti
- 5) What is bhakti?
- 6) What is Universal religion?
- 7) Define morality
- 8) What is religion?
- 9) Explain the concept of purusharthas.
- 10) Explain the concept of prayer.
- 11) Explain the characteristics of Hinduism.
- 12) What is secularism?
- 13) Define theology.
- 14) Explain the nature of karma yoga
- 15) Explain the aim of Bhakti.
- 16) What is worship?
- 17) Explain nature of theology.
- 18) Explain the nature of moksha by Hinduism.

## **Broad questions**

- 1) Define religion and explain the role of morality in religion.
- 2) Explain, what is the ultimate goal of religion.
- 3) Distinguish between philosophy of religion and theology.
- 4) Distinguish between national religion and Universal religion.
- 5) Explain Artha and Kama purusharthas.
- 6) Explain Darma and Moksha purusharthas.
- 7) Explain the origin of religion.
- 8) Explain the principles of Hinduism.
- 9) Explain the principles of Buddhism.
- 10) Explain the principles of Jainism.
- 11) Explain the principles of Islam.
- 12) Explain the principles of Christianity.
- 13) Explain the principles of Sikhism.
- 14) Distinguish between Art, Morality and Science.



□) □□□□□□ □□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□□ □□□.

□) □□□□ □□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

□) □□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□ □□□□□ □□□.

□) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

□□) □□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

□□) □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

□□) □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

□□) □□□, □□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – VII)**  
**Contemporary Indian Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is Jnanayoga?
- 2) Explain the nature of Dhyanayoga.
- 3) What is Karmayoga?
- 4) Explain the nature of Bhaktiyoga.
- 5) Explain the concept of liberation.
- 6) What is Bhakti yoga?
- 7) What is the ultimate goal of Bhaktiyoga.
- 8) Explain the kinds of Vedas.
- 9) Explain the meaning of Vedanta according to Vivekananda.
- 10) According to Vivekananda, What is liberation?
- 11) Explain the nature of Rajyoga.
- 12) Give names of contemporary Indian philosophers.
- 13) Explain the importance of Jnana yoga
- 14) According to Raadhakrishnan, what is Dharma?
- 15) What is ultimate reality by Radhakrishnan?
- 16) Explain Krishnamurti's ideology.
- 17) What is divine life?
- 18) Explain Aravinda's Integral yoga
- 19) Explain the concept of super mind

### **Broad questions**

- 1) Explain Vivekananda's concept of maya in Vedanta.
- 2) Explain Vivekananda's philosophical ideology.
- 3) Explain the nature of religion by S. Radhakrishnan.
- 4) Explain Radhakrishnan's philosophical thoughts.
- 5) Explain J. Krishnamurti's concept of conditional mind.
- 6) Explain J. Krishnamurti's philosophical ideology.
- 7) Explain the concept of integral yoga according to Aurobindo.
- 8) Explain Yogi Aurobindo's concept of super mind.
- 9) According to Aurobindo explain the process of Evolution.
- 10) Explain Yogi Aurobindo's philosophical thoughts on ultimate goal.

## मराठी रूपांतर

### लघुत्तरी प्रश्न

- १) □□□□□□□□ म्हणजे काय?
- २) □□□□□□□□□□ □□□□□□ स्पष्ट करा.
- ३) □□□□□□□□ म्हणजे काय?
- ४) □□□□□□□□□□ □□□□□□ स्पष्ट करा.
- ५) स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) भक्ती योग म्हणजे काय?
- ७) भक्ती योगाचा अंतिम उद्देश काय आहे, ते स्पष्ट करा.
- ८) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ९) विवेकानंदांनुसार वेदांत याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- १०) विवेकानंदांनुसार स्वातंत्र्य म्हणजे काय?
- ११) राज□□गाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- १२) समकालीन भारतीय तत्त्वज्ञांची नावे द्या.
- १३) ज्ञान योगाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- १४) राधाकृष्णन नुसार धर्म म्हणजे काय?
- १५) राधाकृष्णन नुसार अंतिम सत्य म्हणजे काय?
- १६) कृष्णमूर्तीची विचारसरणी स्पष्ट करा.
- १७) दैवी जीवन म्हणजे काय?
- १८) अरविंदांचा पूर्णयोग स्पष्ट करा.
- १९) अतिमानस संकल्पना स्पष्ट करा.

### दिर्घोत्तरी प्रश्न

- १) विवेकानंदांची वेदांतातील माया संकल्पना स्पष्ट करा.

- २) विवेकानंदांची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ३) एस. राधाकृष्णन नुसार धर्माचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) राधाकृष्णन यांचे तात्त्विक विचार स्पष्ट करा.
- ५) जे. कृष्णामूर्तीची अभिसंहीत मन संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) जे. कृष्णामूर्तीची तात्त्विक विचारसरणी स्पष्ट करा.
- ७) अरविंदांच्या दृष्टीकोणातून पूर्ण योग संकल्पना स्पष्ट करा.
- ८) योगी अरविंदांची अतिमानस संकल्पना स्पष्ट करा.
- ९) अरविंदांच्या दृष्टीकोणातून उत्क्रांती संकल्पना स्पष्ट करा.
- १०) योगी अरविंदांची अंतिम सत्यावरील तात्त्विक विचार स्पष्ट करा.



**B.A. – III (Semester – V) C.B.C.S. Examination**

**PHILOSOPHY (Special Paper – VIII)**

**Epistemology**

**Short questions**

- 1) What is inference?
- 2) Explain the types of means of knowledge.
- 3) Explain constituents of knowledge.
- 4) Is verbal testimony indirect knowledge? Explain
- 5) Explain, kinds of means of knowledge
- 6) What is hypothesis (Arthapatti)?
- 7) What is knowledge?
- 8) What is invalid knowledge?
- 9) What is non-perception?
- 10) What is comparison?
- 11) What is valid knowledge?
- 12) What is Verbal testimony?
- 13) Define khyati. (Error)
- 14) What is Sat khyativada ?
- 15) What is Asat khyati ?
- 16) What is Anirvachaniy khyati ?
- 17) What is Aatma khyati ?
- 18) What is Akhyati ?
- 19) Explain Anyatakhyati.
- 20) What is Viparitakhyati

### **Broad questions**

- 1) Explain Carvaka's views about means of knowledge.
- 2) Explain Bouddha's views about means of knowledge.
- 3) Explain Nyaya Darshana's views about means of knowledge.
- 4) Explain Sankhya Darshana's views about means of knowledge.
- 5) Explain Yoga Darshana's views about means of knowledge.
- 6) Define knowledge and Explain Mimansaka's views about means of knowledge.
- 7) Explain self-evidence.
- 8) Explain dependent truth.
- 9) Explain the doctrine of validity.
- 10) Explain what is Hetvabhasa.

□□□□ □□□□□□

□□□□□□ □□□□□

- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□ □□ □□□□ □□.
- ) □□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□? □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.
- ) □□ □□□□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□ □□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□ □□□□ □□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□ □□.
- ) □□□□□□□□□□ □□□□ □□?



**B.A. – III (Semester – V)**  
**PHILOSOPHY (Special Paper – X)**  
**Social Philosophy**

**Short questions**

- 1) What is sociology?
- 2) Explain the subject matter of sociology.
- 3) What is subject matter of psychology?
- 4) What is the subject matter of ethics?
- 5) Explain the concept of individual?
- 6) What is state?
- 7) Explain the importance of co-operation.
- 8) Explain the function of ethics.
- 9) What is work?
- 10) Define family.
- 11) What is education?
- 12) Explain the nature of individual.
- 13) What is evil?
- 14) Nature of competitions
- 15) What is society?
- 16) What is social evil?
- 17) What is nation?
- 18) What is cast?

## **Broad questions**

- 1) Explain the characteristics of individual.
- 2) Explain the characteristics of society.
- 3) Explain the major social institutions.
- 4) Explain the importance of work.
- 5) Explain the importance of family.
- 6) Explain the importance of education.
- 7) Distinguish between social change and progress.
- 8) Distinguish between sociology and social philosophy.
- 9) Explain the role of co-operation in society.
- 10) Explain conflicts in society.
- 11) Explain untouchability as a social evil.
- 12) Explain dowry as a social evil.

□□□□ □□□□□□

□□□□□□□ □□□□□□

- ) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□?
- ) □□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.
- ) □□□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.
- ) □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□□□ □□□□□□
- ) □□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□?
- ) □□□ □□□□□□ □□□?

□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□, □□□□□□□ □□□.



**B.A. – III (Semester – V)**

**PHILOSOPHY (Special Paper – XI- (B) )**

**Propositional Logic**

**Short questions**

- 1) Define inference
- 2) What is validity of inference?
- 3) What is inference?
- 4) Distinguish between truth and validity
- 5) What is propositional variable?
- 6) What is logical constant?
- 7) Explain form and matter of inference.
- 8) What is subject less proposition?
- 9) What is subject-predicate proposition?
- 10) What is Class membership proposition?
- 11) What is relational proposition?
- 12) What are the types of compound propositions?
- 13) Explain the truth table negative proposition
- 14) Explain the truth table conjunctive proposition
- 15) Explain the truth table of disjunctive proposition
- 16) Explain the truth table implicative proposition
- 17) Explain the truth table of equivalent proposition
- 18) What is statement form?
- 19) Explain the nature of truth table method.
- 20) Explain the importance of shorter truth table method
- 21) Distinguish between truth table method and shorter truth table method

## **Broad questions**

- 1) Explain the definition and subject matter of logic.
- 2) Explain truth values of compound propositions.
- 3) Explain formal proof method with example.
- 4) Explain conditional proof method with example.
- 5) Explain indirect proof method with example.
- 6) Explain the rules of M.P. and M.T.
- 7) Explain the rules of H.S. and D.S.
- 8) Explain the rules of C.D. and D.D.
- 9) Explain the rules of Simplification, Conjunction and Addition.
- 10) Explain the rule of D. Morgan.
- 11) Explain the rule of Transposition
- 12) Explain the rule of M.I.
- 13) Explain the rule of Exportation.
- 14) Explain the rule of Material implication.





□□□□□□□□□□ □□□□□□

□) □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□ **M.P.** □□□ □□□□□□□ □□□□ **M.T.** □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□ □□□□□□□ **H.S.** □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ **D.S.** □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□□□□□□□, □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□) □□. □□□□□□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

□□) □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□.

PUNYASHLOK AHILYADEVII HOLKAR  
SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR  
BA-I, Semester -I

Sub- National Service Scheme (NSS)

Paper :National Service Scheme

Paper No- I

---

Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Remand Home Project बालसुधारगृह प्रकल्प
2. Objective of N.S.S राष्ट्रीय सेवा योजनेची उदीष्टये
3. Orphanages अनाथाश्रम
4. Characteristics of social work after independence स्वातंत्र्यानंतरच्या समाजकार्याची वैशिष्टये
5. Jail Institution Project इस्पीतळसेवा प्रकल्प
6. Satyashodak Samaj सत्यशोधक समाज
7. Mahatma Phule's work for women's emancipation महात्मा फुले यांचे स्त्री उध्दाराचे कार्य
8. Social work of Gadge Baba गाडगेबाबा यांचे समाजकार्य
9. Social work of Baba Aamte बाबा आमटे यांचे समाजकार्य
10. Dr. Babasaheb Ambedkar and News paper . डॉ . बाबासाहेब आंबेडकर आणि वृत्तपत्रे
11. Project of for senior Citizens जेष्ठ नागरीक प्रकल्प
12. Characteristics of Social work in pre-independent स्वातंत्र्यापूर्व काळातील केलेल्या समाजकार्याची वैशिष्टये
13. The budget of N.S.S. राष्ट्रीय सेवा योजनेचा वित्तीय आराखडा
14. Satyashodak Samaj सत्यशोधक समाज
15. Role of volunteers in N.S.S. राष्ट्रीय सेवा योजनेत स्वयंसेवकाची भुमीका
16. Qualities of the Programme Officer कार्यक्रम अधिकार्याकडील गुण
17. Role of Principal in NSS राष्ट्रीय सेवा योजने मध्ये प्राचार्याची भुमीका

18. Mahatma Phule's work for farmers महात्मा फुले यांचे शेतकरयासाठी केलेले कार्य
19. Educational work of Mahatma Phule महात्मा फुले यांचे शैक्षणिक कार्य
20. Educational work of Shahu Maharaj शाहु महाराज यांचे शैक्षणिक कार्य
21. Shahu Maharaj's work for backward people शाहु महाराज यांचे मागासलेल्या लोकांसाठी केलेले कार्य
22. Educational work of Dr. Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे शैक्षणिक कार्य
23. Political work of Dr. Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राजकीय कार्य
24. Baba Aamate's work for leprosy people बाबा आमटे यांचे कुष्ठरोगी लोकांसाठी केलेले कार्य

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. Elaborate the social reformation done by Rajarshi Shahu Maharaj?  
राजर्षी शाहु महाराजानी केलेले समाजकार्य विषद करा?
2. Elaborate the social reformation done by Baba Aamate?  
बाबा आमटे यांचे समाजकार्य विषद करा ?
3. Explain the campus work programme of National Service Scheme ?  
महाविद्यालयीन परिसरातील राष्ट्रीय सेवायोजनेचे कार्यक्रम स्पष्ट करा ?
4. What work will you do in the slum development project ?  
झोपडपट्टी सुधारप्रकल्पात तुम्ही कोणते काम कराल ?
5. Elaborate social and educational reformation done by Dr. Babasaheb Ambedkar ?  
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक व शैक्षणिक कार्य विषद करा ?

6. Describe the objective of N.S.S ?  
राष्ट्रीय सेवा योजनेचे उद्दीष्टे स्पष्ट करा ?
7. Write the qualities and function of Programme Officer ?  
कार्यक्रम अधीकाऱ्याची गूण वैशिष्टे व कार्ये लिहा ?
8. Write the history and development of NSS ?  
राष्ट्रीय सेवा योजना इतिहास व विकास सविस्तर लिहा ?
9. Write the organizational structure of NSS ?  
राष्ट्रीय सेवा योजना संघटनात्मक संरचना सविस्तर लिहा ?
10. Write the social work history in India ?  
भारतातील समाज कार्याचा इतिहास सविस्तर लिहा ?
11. Elaborate the social reformation done by Gadhage Baba?  
गाढगे बाबा यांचे समाजकार्य विषद करा ?
12. Write the social work characteristics before and after independence in India ?  
भारतातील स्वातंत्र्यपूर्व व स्वातंत्र्यानंतरच्या समाज कार्याची वैशिष्टे लिहा ?



Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Effect of drug addiction व्यसनाधिनतेचे परिणाम
2. Effect of child labour बालकामगारमुळे निर्माण होणारया समस्या
3. Definitions and concept of marriage विवाहाची व्याख्या व संकल्पना
4. National Service Scheme and Programme Officer राष्ट्रीय सेवा योजना व कार्यक्रम अधिकारी
5. Modernization and institute of marriage आधुनिकीकरण आणि विवाहसंस्था
6. Work of volunteers स्वयंसेवकाची कार्ये
7. National Service Scheme and Television राष्ट्रीय सेवा योजना व दुरदर्शन
8. Causes of AIDS एडसची कारणे
9. Types of marriage विवाहाचे प्रकार
10. Characteristics of special camp विशेष शिवीराची उदिष्टये
11. Characteristics of marriage विवाहाची वैशिष्टये
12. Educational work of Sayajirao Gaikwad सयाजीराव गायकवाड यांचे शैक्षणिक काय
13. Selection of village for special camp शिवीर स्थळाची निवड
14. Aarya Samaj आर्यसमाज
15. Brahmo Samaj ब्राम्होसमाज
16. Problem of females महीलांच्यासमस्या
17. Characteristics of family कुटुंबाची वैशिष्टये
18. Impact of modernization on family आधुनिकीकरणाचा कुटुंब संस्थेवर झालेला परिणाम

19. Impact of modernization on marriage system आधुनिकीकरणाचा विवाह संस्थेवर झालेला परिणाम
20. Causes of drug addiction व्यसनाधिनतेचे कारणे
21. Causes of child labour बालकामगार निर्माण होण्याची कारणे
22. Causes of Aids एडस आजाराची कारणे
23. Causes of population explosion लोकसंख्या वाढीची कारणे
24. Effect of population explosion लोकसंख्या वाढीची परिणाम
25. Precautions on Aids एडस आजारावरील नियंत्रणात्मक उपाय
26. Control on population explosion लोकसंख्या वाढ नियंत्रणाचे उपाय
27. Need of water conservation programme जलसंवर्धन कार्यक्रमाची गरज

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. Explain the moralizing programme in the special camp ?  
विशेष श्रमसंस्कार शिवीरात घेतल्या जाणाऱ्या प्रबोधनपर कार्यक्रमाची माहिती स्पष्ट करा ?
2. Illuminate the impact of modernization on the institution of marriage ?  
विवाहसंस्थेवरील आधुनिकतेचा परिणाम विषद करा ?
3. How will you involved youth in water conservation ?  
जलसंवर्धनात युवकाचा सहाभाग स्पष्ट करा ?
4. Explain the impact of modernization on the institution of family ?  
आधुनिकीकरणाचे कुटुंब संस्थेवरील परिणाम विषद करा ?
5. What is processer of selecting a village for adaptation ?  
विशेष शिवीराकरीता दत्तक खेड्याची निवड कशी कराल ?
6. What is meaning of population explosion and write causes of population explosion ?  
लोकसंख्या विस्फोट म्हणजे काय ? लोकसंख्या विस्फोटाची कारणे लिहा ?

7. What are aims and objectives of NSS Special Camp ?  
विशेष शिवीराची ध्येय व उद्दिष्टे लिहा ?
8. Write the Work of Mother Teresa ?  
मदर तेरेसाचे कार्य लिहा ?
9. Write the details about the Swami Viveknand ?  
स्वामी विवेकानंद यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
10. Write the details about the Raja Rammohan Roy ?  
राजा राममोहन रॉय यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
11. Write the details about the Swami Dayanand Saraswati ?  
स्वामी दयानंद सरस्वती यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
12. Write the details about the Maharaja Sayajirao Gaikwad ?  
महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
13. Write the causes and effect of AIDS disease ?  
एडस आजाराची कारणे व परिणाम लिहा ?
14. Define child labour and write causes and effect of child labour ?  
बाल कामगार म्हणजे काय ? बाल कामगार निर्माण होण्याची कारणे व परिणाम लिहा ?
15. Define drug addiction and write causes and effect of drug addiction ?  
व्यसनाधिनता म्हणजे काय ? व्यसनाधिनतेचे कारणे व परिणाम लिहा ?

Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Limitation of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे मर्यादा
2. Concept of personality development व्यक्तीमत्व विकास संकल्पना
3. Functions of leaders नेत्याची कार्ये
4. Secondary data collection द्वितीयक माहिती संकलन
5. Primary data collection प्राथमीक माहिती संकलन
6. Factor affecting on personality development व्यक्तीमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक
7. Heredity and personality development अनुवंशीकता व व्यक्तीमत्व विकास
8. Aims and objective of adopted village दत्तक खेड्याची ध्येय व उद्दिष्टे
9. Factor affecting on personality development व्यक्तीमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक
10. Characteristics of leaders नेत्याची वैशीष्टे
11. Secondary data collection द्वितीयक माहिती संकलन
12. Merits of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे फायदे
13. Heredity अनुवंशीकता
14. Steps of human development मानवी विकासाच्या अवस्था
15. Social survey सामाजीक सर्वेक्षण
16. Democratic Leadership लोकशाही नेतृत्व
17. God Leadership दैवी नेतृत्व

18. Administrative Leadership प्रशासकीय नेतृत्व
19. Political Leadership राजकीय नेतृत्व
20. Social Leadership सामाजीक नेतृत्व
21. Preplanning of adopted village selection दत्तक खेडे निवडीची पुर्वतयारी
22. Social aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे सामाजीक पैलू
23. Types of leaders नेतृत्वाचे प्रकार
24. Primary data collection प्राथमीक माहिती संकलन
25. Environment and personality development पर्यावरण व व्यक्तिमत्व विकास
26. Limitation of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाच्या मर्यादा
27. Women leadership in rural area ग्रामीण भागात महीलांचे नेतृत्व
28. Mental aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे मानसीक पैलू
29. Moral aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे नैतीक पैलू
30. Aims of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे उद्दिष्टे

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. What is aims and objectives of village adoption programme in N.S.S. ?  
रा.से.यो. अंतर्गत दत्तक खेडे योजनेचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा ?
2. Which are the aspect of personality development and explain any one ?  
व्यक्तिमत्व विकासाचे पैलू कोणते आहेत ? कोणत्याही एकाचे स्पष्टीकरण लिहा ?
3. What is the meaning of Leadership and characteristics of ideal leader ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? आदर्श नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
4. What is the meaning of Leadership and types leaders ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? आदर्श नेतृत्वाचे प्रकार स्पष्ट करा?

5. Which are the sources of Secondary data?  
द्वितीयक माहीती संकलनाचे स्रोत किंवा साधने कोणती आहेत ?
6. Which activities are organized in adopted village by N.S.S ?  
रा.से. यो. अंतर्गत दत्तक खेड्यात राबविण्यात येणारे उपक्रम स्पष्ट करा ?
7. Define the adopted village and selection process adopted village ?  
दत्तक खेडे म्हणजे काय ते सांगून दत्तक खेड्याची निवड कशी केली जाते ते लिहा ?
8. What is the meaning of Leadership and functions of leader ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? नेत्याची कार्ये स्पष्ट करा ?
9. Which are sources of Primary data?  
प्राथमीक माहीती संकलनाचे स्रोत किंवा साधने कोणती आहेत ?
10. Which are the aspect of personality development ?  
व्यक्तिमत्व विकासाचे पैलू स्पष्ट करा .
11. Which are sources of secondary data?  
द्वितीयक माहीती संकलनाचे स्रोत स्पष्ट करा .
12. What is the meaning of personality and four aspect of personality ?  
व्यक्तिमत्व विकास म्हणजे काय ? विकासाच्या चार अवस्था सांगा ?
13. What is the meaning of social survey and characteristics of social survey ?  
सामाजीक सर्वेक्षण म्हणजे काय ? सामाजीक सर्वेक्षणाची वैशिष्ट्ये लिहा ?
14. Define the primary data and write merit and demerit of primary data ?  
प्राथमीक माहीती म्हणजे काय ते सांगून प्राथमीक माहीतीचे गुण व दोष लिहा ?
15. Define the secondary data and write merit and demerit of secondary data ?  
द्वितीयक माहीती म्हणजे काय ते सांगून द्वितीयक माहीतीचे गुण व दोष लिहा ?

# Question Bank

## BA I Paper I & II (SEM I & II)

### Introduction to Linguistics

1) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics**

2) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.

- A) Morphology**
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics

3) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Pragmatics**

4) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences (**sentence structure**) in a given language, usually including word order.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Semantics
- D) Pragmatics

5) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Phonology**
- D) Pragmatics

6) Semantics can address meaning at the levels of .....and larger units of discourse.

- A) Words

B) Phrases

C) Sentences

**D) All the above**

7) Theories in linguistic semantics are .....

A) Formal Semantics

B) Conceptual Semantics

C) Cognitive Semantics

**D) All the above**

8)..... is the scientific study of language.

A) **Linguistics**

B) Acrobatics

C) Psycholinguistics

D) Criticism

9) A ..... is a speech sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

A) Morpheme

B) Allomorph

**C) Phoneme**

D) All the above.

10) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

A) 08

B) 12

C) 24

**D) 44**

11) There are ..... diphthongs in English.

**A) 08**

B) 12

C) 24

D) 44

12) There are ..... Pure vowels in English

A) 08



**B) 12**

C) 24

D) 05

13) There are ..... Consonants in English.

A) 08

B) 12

**C) 24**

D) 44

14) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

A) Communication

B) Human Communication

C) Animal Communication

**D) All the above**

15) Human Language is ..... system.

A) Closed ended

**B) Open ended**

C) Both A and B

D) None of the above

16) Animal Language is ..... system.

**A) Closed ended**

B) Open ended

C) Both A and B

D) None of the above

17) Human language is .....

A) Cognitive

B) Behaviourial

**C) Both A and B**

D) None of the above

18) Animal language is .....

A) Cognitive

**B) Behaviourial**

- C) Both A and B
- D) None of the above

19) Language is .....

- A) Symbolic
- B) Arbitrary
- C) Creative
- D) All of the above**

20) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1**
- B) 2
- C) 3
- D) 4

21) In phonology, an ..... is one of a set of multiple possible spoken sounds, or phones, or signs used to pronounce a single phoneme in a particular language.

- A) Allophone**
- B) Phoneme
- C) Phones
- D) All the above

22) **Allophone** the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager
- B) Bernard Bloch
- C) Both A and B
- D) None of the Above

23) Find the correct Transcription of a word **Allophone**.

- A) /'æləfoun/**
- B) /'æləfoun/
- c) /'æləfoUn/
- D) None of the above

24)

Find the correct Transcription of a word **Ambition**.

**A) \am'bishən\**

B) \am'blshən\

C) Both A and B

D) None of the above

25) Find the correct Transcription of a word **Cricket**.

A) \ 'krikət\

**B) \ 'krikət\**

C) Both A and B

D) None of the above

26) In linguistics, and particularly phonology, ..... is the relative emphasis or prominence given to a certain syllable in a word or to a certain word in a phrase or sentence.

A) Stress

B) Unstress

C) Accent

**D) Both A and C**

27) Find the correct Transcription of a word **Photograph**.

A) / 'fəʊtəgrɑ:f/

B) / 'fəʊtəgræf/

**C) Both A and B**

D) None of the Above

28) The word **Demand** has how many syllables?

A) 1

**B) 2**

C) 3

D) 4

29) The word **Pronunciation** has how many syllables?

A) 4

**B) 5**

C) 6

D) 7

30) What is the full form of IPA.

A) Indian Pronunciation Alphabet

**B) International Phonetic Alphabet**

C) International Phonology Alphabet

D) None of the above

31) The morpheme which are .....and have their own meaning are called free morpheme.

A) Dependent

**B) Independent**

C) Both A and B

D) None of the above

32) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

**A) Dependent**

B) Independent

C) Both A and B

D) None of the above

33) Find out the voiced consonants.

A) B

B) D

C) N

**D) All the above**

34) Find out the voiceless consonants.

A) F

B) P

**C) Both A and B**

D) None of the above

35) What is RP stands in Linguistic.

- A) Role Play
- B) Received Pronunciation**
- C) Radio Play
- D) Recommended Practices

36) A .....is a unit of organization for a sequence of speech sounds.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Syllable**
- D) Minimal Pair

37) A word that consists of a single syllable (like English dog) is called a .....

- A) Monosyllable**
- B) Disyllable
- C) Both A and B
- D) None of the above

38) A word that consists of a two syllable is called a .....

- A) Monosyllable
- B) Disyllable
- C) Bisyllabic
- D) Both B and C**

39) Human Language is .....

- A) Instinctive
- B) Non-Instinctive**
- C) Both A and B
- D) None of the above

40) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

- A) tʃ
- B) dʒ
- C) w
- D) Both A and B**

41) Identify the Fricatives sound.

- A) /p/
- B) /b/
- C) /m/
- D) /s/**

42) Identify the Labio-Dental Sound

- A) /n/
- B) /t/
- C) /d/
- D) /f/**

43) There are ..... back vowels in English.

- A) 5**
- B) 8
- C) 12
- D) 24

44) There are ..... central vowels in English.

- A) 3**
- B) 8
- C) 12
- D) 24

45) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

- A) A.E Derbyshire**
- B) Sapir
- C) R.W Langacker
- D) R.H. Robins

46) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

- A) A.E Derbyshire
- B) Sapir
- C) R.W Langacker

**D) R.H. Robins**

47) ..... is universal and almost the same everywhere.

A) Human Language

**B) Animal Language**

C) Both A and B

D) None of the above

48) In simple sentence there is only one clause and it is ..... clause.

**A) Main**

B) Subordinate

C) Both A and B

D) None of the above

49) The word 'Examine' has ..... Syllables.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

50) The word "exhibition" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

1) *Sell, Seashells, Sea, Shore* are the examples of ..... class words.

A) Open

B) Close

C) Both A and B

D) None of the above

2) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

3) Find the correct synonyms- Symmetry

- A) Single                              B) Boundary
- C) Similarity                      D) All the above

4) Identify the Prefix in word- Superman

- A) Super-                              B) -man
- C) Superman                      D) All the above

5) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                              D) Acronym

6) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme                              B) Morpheme
- C) Allomorph                              D) Both A and B

7) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes              D) Derivational Morphemes

8) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                              D) Acronym

9) .....is the study of meaning, reference, or truth.

- A) Semantics                              B) Syntax
- C) Pragmatics                              D) Phonetics

10) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.

- A) Semantics                              B) Syntax
- C) Pragmatics                              D) Phonetics

11) Zero, Dollar, Rupees are examples of ..... Word formation process.



- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Borrowing*

12) *Farm, kill and duck* are an example of ..... morpheme.

- A) Free Morpheme              B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes      D) Derivational Morphemes

13) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

14) Find the correct Antonyms- Sour

- A) Strong                      B) Wane  
C) Wax                      D) Bland

15) \_\_\_\_\_ means each of two or more words having the same pronunciation but different meanings, origins, or spelling, for example new and knew.

- A) Synonyms                      B) Antonyms  
C) Homophones      D) Homonyms

16) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

17) The ..... word class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.

- A) Open                      B) Close  
C) Both A and B              D) None of the above

18) Identify the stem word – Impossibly

- A) Impossible                      B) Possibly  
C) Possible                      D) All the above

19) ..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics                      B) Semantics  
C) Pragmatics                      D) Syntax

20) Pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions in English are called ..... word Class.

- A) Open                      B) Close

- C) Both A and B                      D) None of the above

21) Find the correct Antonyms- Replica

- A) Imitation                      B) Beauty  
C) Coward                      D) Terror

22) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

23) Identify the Suffix in word- Unfriendly

- A) Un-                      B) Friend  
C) -ly                      D) Friendly

24) Me, Him, His are the examples of ..... class words.

- A) *Open*                      B) *Close*  
C) *Both A and B*                      D) *None of the above*

25) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

26) In linguistics .....is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Back-Formation*

27) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

28) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

29) Identify the root word – Incoming

- A) Income                      B) Come  
C) Coming                      D) Incoming

30) Notebook, Highlight, Breakup are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

31) Examples of suffixes are -ment, -ness, -ship, -en, -fy, examples of ..... Morpheme.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

32) Injure, Snowy, Survey are examples of ..... word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Back-Formation*

33) **Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind** are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

34) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Borrowing*

35) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

36) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

37) Find the correct synonyms- **Morbid**

- A) Revenue                      B) Ravenous  
C) Grim                      D) Raucous

38) Research, Outlining, Editing are features of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

39) ..... belongs to the open word class.

- A) Operator Verb    B) Preposition
- C) Interjection    D) Adjectives

40) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber                      B) Toil
- C) Tramp                      D) All the above

41) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) *Back-Formation*

42) For example, adding "ful" to the noun beauty changes the word into an adjective (beautiful) This is example of ..... Morpheme.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

43) Sitcom, Frenemy, Docudrama are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) Acronym

44) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

45) LASER, SCUBA, IMAX are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) Acronym

46) Find the correct Antonyms- Feeble

- A) Sturdy                      B) Obscure
- C) Inability                      D) Dwarf

47) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

48) Plane, Hippo, Lab are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping

C) Compound D) Acronym

49) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.

- A) Phoneme B) Morpheme  
C) Both A and B D) None of these

50) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber B) Toil  
C) Tramp D) All the above

1	A) Open	26	D) <i>Back-Formation</i>
2	D) Writing	27	B) Bound Morpheme
3	C) Similarity	28	B) Speaking
4	A) Super-	29	B) Come
5	D) Acronym	30	C) Compound
6	C) Allomorph	31	B) Bound Morpheme
7	D) Derivational Morphemes	32	D) <i>Back-Formation</i>
8	C) Compound	33	A) Listening
9	A) Semantics	34	D) <i>Borrowing</i>
10	B) Syntax	35	C) Inflectional Morphemes
11	D) <i>Borrowing</i>	36	A) Blending
12	A) Free Morpheme	37	C) Grim
13	A) Listening	38	D) Writing
14	D) Bland	39	D) Adjectives
15	C) Homophones	40	D) All the above
16	C) Reading	41	D) <i>Back-Formation</i>
17	A) Open	42	D) Derivational Morphemes
18	C) Possible	43	A) Blending
19	A) Linguistics	44	C) Reading
20	B) Close	45	D) Acronym
21	A) Imitation	46	A) Sturdy
22	B) Speaking	47	A) Listening
23	C) -ly	48	B) Clipping
24	B) <i>Close</i>	49	B) Morpheme
25	B) Clipping	50	D) All the above

### B.A -I Semester-II (Paper No. II)

1) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

2) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation

- 3) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.
- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym
- 4) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.
- A) Phoneme   B) Morpheme   C) Both A and B      D) None of these
- 5) The ..... class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.
- A) Open   B) Close   C) Both A and B   D) None of the above
- 6) Fax, Gas, Gym are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym
- 7) Identify the Suffix in word- Punishment
- A) Punish   B) -ment   C) Punishment   D) All the above
- 8) NASA, RADAR are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym
- 9) .....is the study of meaning, reference, or truth.
- A) Semantics      B) Syntax   C) Pragmatics      D) Phonetics
- 10) Identify the Prefix in word- Nonfiction
- A) Non-   B) -tion   C) Fiction   D) All the above
- 11) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Borrowing
- 12) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.
- A) Free Morpheme   B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes   D) Derivational Morphemes
- 13) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes.

14) Examples of suffixes are -s, -es, -ed, -er, -est, examples of ..... Morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

15) Notebook, Highlight are examples of ..... Word formation process.

A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

16) Identify the root word – Unconsciousness

A) Unconsciousness B) Unconscious C) Conscious D) Consciousness

17) -ful, -tion, trans- are example of ..... Morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

18) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.

A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

19) Find the correct synonyms- Mischievous

A) Revenue B) Ravenous C) Sluggish D) Waggish

20) Eat, Date, Weak are an example of ..... morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

21) AIDS, PIN, LASER are examples of ..... Word formation process.

A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

22) Identify the stem word – Unfriendly

A) Unfriend      B) Friendly    C) Friend    D) All the above

23) Me, They, Him, Her are the examples of ..... class words.

A) Open    B) Close    C) Both A and B      D) None of the above

24) Biopic is an example .....

A) Blending      B) Clipping      C) Compound    D) Acronym

25) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Acronym

26) Macdonald, Cow, Sheep, are the examples of ..... class words.

A) Open    B) Close    C) Both A and B    D) None of the above

27) Find the correct synonyms- Portion

A) Piece    B) Part    C) Segment                  D) All the above

28) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Borrowing

29) The ..... classes in English include pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions.

A) Open    B) Close    C) Both A and B    D) None of the above

30) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.

A) Listening      B) Speaking      C) Reading      D) Writing

31) Find the correct Antonyms- Vague

A) Timid    B) Partial    C) Amateur                  D) Definite

32) Sofa, Tycoon, Zebra are examples of ..... Word formation process.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Borrowing



33) Find the correct Antonyms- Marvelous

- A) Sharp B) Bland C) Cowardice D) Terrible

34) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

35) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme B) Morpheme C) Allomorph D) Both A and B

36) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.

- A) Listening B) Speaking C) Reading  
D) Writing

37) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.

- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

38) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

39) In linguistics ..... is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Morphological Derivation

40) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.

- A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics

41) Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

42) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 43) Air-Condition, Cross, Grovel are examples of ..... word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 44) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 45) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 46) ..... belongs to the open word class.
- A) Operator Verb B) Preposition C) Interjection D) Noun
- 47) Find the correct synonyms- Delicious
- A) Savory B) Delectable C) Luscious D) All the above
- 48) ..... are a word that is pronounced the same as another word but differs in meaning.
- A) Synonyms B) Antonyms C) Homophones D) Homonyms
- 49) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 50) Research, Outlining, Editing are examples of ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

## Answer Key

1	B) Speaking	26	A) Open
2	D) Back-Formation	27	D) All the above
3	A) Blending	28	C) Compound
4	B) Morpheme	29	B) Close
5	A) Open	30	B) Speaking
6	B) Clipping	31	D) Definite
7	B) -ment	32	D) Borrowing
8	D) Acronym	33	D) Terrible
9	A) Semantics	34	D) Writing
10	A) Non	35	C) Allomorph
11	C) Compound	36	A) Listening
12	C) Inflectional Morphemes	37	D) Derivational Morphemes
13	B) Bound Morpheme	38	A) Listening
14	C) Inflectional Morphemes	39	D) Morphological Derivation
15	C) Compound	40	B) Syntax
16	C) Conscious	41	B) Speaking
17	D) Derivational Morphemes	42	B) Clipping
18	C) Reading	43	D) Back-Formation
19	D) Waggish	44	C) Reading
20	A) Free Morpheme	45	D) Borrowing
21	D) Acronym	46	D) Noun
22	C) Friend	47	D) All the above
23	<i>B) Close</i>	48	C) Homophones
24	A) Blending	49	D) Acronym
25	A) Blending	50	D) Writing

- 1) Animal language is .....
- A) Cognitive                      B) Behaviourial  
C) Both A and B      D) None of the above
- 2) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.
- A) Morphology B) Syntax C) Phonology D) Pragmatics
- 3) The term "**allophone**" was coined by
- A) George L. Trager B) Bernard Bloch  
C) Both A and B      D) Benjamin Lee Whorf
- 4) In grammar. In many languages, words or parts of words are arranged in formally similar sets consisting of a root, or base, and various affixes, it is called as.....
- A) Prefix      B) Suffix      C) lexicon      D) Inflection
- 5) Find the correct Transcription of a word "
- A) /kælkjʊ'leɪfn/      B) / kælkjʊ'leɪ(ə)n/ C) Both A & B      D) None of these
- 6) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.
- A) Morphology      B) Syntax      C) Semantics      D) Phonetics
- 7) There are ..... diphthongs in English.
- A) 08 B) 12 C) 24 D) 44
- 8) Which morpheme have not their own meaning?
- A) Dependent                      B) Independent  
C) Both A and B      D) None of the above
- 9) Find the correct Transcription of a word "Punctual"
- A) /'pʌŋ(k)tʃʊəl      B) /'pəŋktʃu:əl/  
C) Both A and B      D) None of the Above.
- 10) Language is .....
- A) Productive                      B) Creative      C) Static      D) Both A and B
- 11) Find the correct Transcription of a word Yellow.
- A) /'hɔɪbəl/ B) /'hɔɪəbəl\      C) /'hɔɪəbəla/      D) Both A & B
- 12) A word that consists of a one syllable is called a .....
- A) Monosyllable      B) Disyllable

C) Bisyllabic            D) Both B and C

13) ..... may refer either to a word of more than three syllables or to any word of more than one syllable.

A) Monosyllable      B) Disyllable

C) Bisyllabic          D) Polysyllable

14) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

A) Dependent            B) Independent

C) Both A and B      D) None of the above

15) Sound /d/ is Voiced, Bilabial, .....

A) Fricatives    B) Nasal      C) Plosive    D) Dental

16) In phonology, ..... are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only one phonological element.

A) Morpheme          B) Allomorph    C) Phoneme    D) Minimal Pair

17) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

A) 08    B) 12    C) 24    D) 44

18) The word " Remarkable" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>    B) 2<sup>nd</sup>    C) 3<sup>rd</sup>    D) 4<sup>th</sup>

19) Which language is universal and almost the same everywhere?

A) Human Language      B) Animal Language

C) Both A and B      D) None of the above

20) The word 'Kerala' has how many syllables?

A) 2    B) 3    C) 4    D) 5

21) Find out the voiceless consonants.

A) V    B) W    C) Y    D) T

22) What is TS stands in Linguistic.

A) Topic Sentence          B) Total Sentence

C) Temporal Sentence          D) Teaching Sentence

23) There are ..... Central vowels in English.

A) 3    B) 4    C) 5    D) 12

24) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

- A) A.E Derbyshire    B) Sapir
- C) R.W Langacker    D) R.H. Robins

25) The word 'Rajashthan' has how many syllables?

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

26) When emphasis is produced through pitch alone, it is called .....

- A) Unstress    B) Stress    C) Pitch Accent    D) Quantitative Accent

27) There are three aspects to the study of speech sounds except

- A) Articulatory    B) Acoustic    C) Auditory    D) Visual

28) The word '**Come**' has ..... Syllables.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

29) The word Syntax comes from

- A) Ancient Greek    B) Ancient India
- C) Ancient Italy    D) Ancient Rome

30) In the English language, a ..... is composed of at least two independent clauses.

- A) Main Sentence    B) Subordinate Sentence
- C) Compound sentence    D) None of the above

31) The word '**Energy**' has ..... Syllables.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

32) Labiodental sounds involve the lower lip and ..... coming into contact with each other to form an effective constriction in the vocal tract.

- A) Lower Lip    B) Upper Lip    C) Upper teeth    D) None of these

33) Identify the Back Vowel

- A) /ɪ/    B) /e/    C) /æ/    D) /ʌ/

34) Find the correct Transcription of a word '**Quest**'.

- A) /qwest/    B) /kwest/
- C) Both A and B    D) None of the above

35) Following are Front Vowels except.

- A) /ɪ/    B) /e/    C) /æ/    D) /u/

36) Allophone the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager B) Bernard Bloch  
C) Both A and B D) None of the Above

37) Minimal pairs are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

38) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication B) Human Communication  
C) Animal Communication D) None of these

39) Identify the fricatives sound.

- A) h B) v C) s D) All the above

40) ..... is the sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Phoneme B) Allophone C) Syllable D) Criticism

41) Following are voiceless consonants except

- A) F B) P C) A D) R

42) ..... means the movement of the tongue, lips, jaw, and other speech organs to make speech sounds.

- A) Minimal Pair B) Accent C) Stress D) Articulation

43) ) The main tenets of ..... semantics are: That grammar manifests a conception of the world held in a culture; That knowledge of language is acquired and contextual; That the ability to use language draws upon general cognitive resources and not a special language module

- A) Formal Semantics B) Conceptual Semantics  
C) Cognitive Semantics D) Informal Semantics

44) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology B) Syntax C) Semantics D) Phonetics

45) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

- A) s B) z C) ʃ D) All the above

46) According to ..... “Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules.”

- A) A.E Derbyshire    B) Sapir    C) R.W Langacker    D) R.H. Robins

47) There are ..... Pure vowels in English

- A) 08    B) 12    C) 24    D) 05

48) Language is embedded in .....

- A) Feelings    B) Emotions    C) Sorrow    D) Gestures

49) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology    B) Syntax    C) Semantics    D) Pragmatics

50) Language is interchangeable, a feature of ..... Language

- A) Animal    B) Human    C) Both A and B    D) None of the above

### Answer Key

1	B) Behaviourial	26	C) Pitch Accent
2	C) Phonology	27	D) Visual
3	D) <u>Benjamin Lee Whorf</u>	28	A) 1
4	C) <u>lexicon</u>	29	A) <u>Ancient Greek</u>
5	C) <u>Both A &amp; B</u>	30	C) Compound sentence
6	A) Morphology	31	C) 3
7	A) 08	32	C) Upper teeth
8	A) Dependent	33	D) /ʌ/
9	C) Both A and B	34	B) /kwɛst/
10	D) Both A and B	35	D) /u/
11	D) Both A & B	36	C) Both A and B
12	A) Monosyllable	37	A) 1
13	D) Polysyllable	38	A) Communication
14	C) Both A and B	39	D) All the above
15	C) Plosive	40	A) Phoneme
16	D) Minimal Pair	41	D) R
17	D) 44	42	D) Articulation
18	B) 2 <sup>nd</sup>	43	C) Cognitive Semantics
19	B) Animal Language	44	D) Phonetics
20	B) 3	45	D) All the above



21	D) T	46	D) R.H. Robins
22	A) Topic Sentence	47	B) 12
23	B) 4	48	D) Gestures
24	A) A.E Derbyshire	49	D) Pragmatics
25	C) 3	50	B) Human

### B.A -I Semester-II (Paper No. II)

1) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme                                      B) Morpheme  
C) Allomorph                                     D) Both A and B

2) *Sell, Seashells, Sea, Shore* are the examples of ..... class words.

- A) Open    B) Close  
C) Both A and B                                D) None of the above

3) ..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics                                    B) Semantics  
C) Pragmatics                                    D) Syntax

4) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

- A) Free Morpheme                              B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                    D) Derivational Morphemes

5) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending                                      B) Clipping  
C) Compound                                     D) Acronym

6) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes

- A) Blending                                      B) Clipping  
C) Compound                                     D) *Back-Formation*

7) SCUBA, IMAX, LASER are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                                      B) Clipping  
C) Compound                                     D) Acronym

8) Find the correct Antonyms- Feeble

- A) Sturdy                                         B) Obscure

C) Inability

D) Dwarf

**Que. 2 Write a Short Answers. (Any Four)**

Write down the Morphological analysis of the following words?

1) Colourful      2) Attractive    3) Unresponsive

1) How to improve Reading Skill?

2) What is Morphology?

3) What is Syntax?

4) How to improve Writing Skill?

5) What is Blending? Explain with examples?

**Que. 3 Write a Long Answer. (Any One)**

What is mean by Listening and Speaking Skill? How to improve Listening and Speaking Skill?

OR

1) What is Words? Explain the categories of Open Word Class with Examples?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

Explain Major and Minor Process of Word Formation?

**B.A I SEM I**

1) The word " American" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>

**B) 2<sup>nd</sup>**

C) 3<sup>rd</sup>          D) 4<sup>th</sup>

2) Which language is universal and almost the same everywhere?

A) Human Language

**B) Animal Language**

C) Both A and B

D) None of the above

3) There are ..... Front vowels in English.

A) 3

**B) 4**

C) 5

D) 12

4) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

A) A.E Derbyshire

B) Sapir

C) R.W Langacker

D) R.H. Robins

5) A word that consists of a one syllable is called a .....

**A) Monosyllable**

B) Disyllable

C) Bisyllabic

D) Both B and C

6) Language is .....

A) Productive

B) Creative

C) Static

**D) Both A and B**

7) Which morpheme have their own meaning?

A) Dependent

**B) Independent**

C) Both A and B

D) None of the above

8) Find the correct Transcription of a word Transcription

**A) / træn 'skripʃən/**

B) / trin 'skripʃən/

C) Both A and B

D) None of the Above

9) The word '**Maharashtra**' has how many syllables?

A) 1

B) 2

C) 3

**D) 4**

10) Find the correct Transcription of a word **Yellow**.

**A) \ jelou\**

B) \ jelou\

C) \ jeloU\

D) None of the above

11) In linguistics, and particularly phonology, ..... is the relative emphasis or prominence given to a certain syllable in a word or to a certain word in a phrase or sentence.

A) Stress

B) Unstress

C) Accent

D) Both A and C

12) The word **Pronunciation** has how many syllables?

A) 4

B) 5

C) 6

D) 7

13) What is the full form of IPA.

A) Indian Pronunciation Alphabet

- B) International Phonetic Alphabet
- C) International Phonology Alphabet
- D) None of the above

14) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

- A) Dependent
- B) Independent
- C) Both A and B
- D) None of the above

15) Find out the voiced consonants.

- A) B
- B) D
- C) N
- D) All the above

16) What is RP stands in Linguistic.

- A) Role Play
- B) Received Pronunciation
- C) Radio Play
- D) Recommended Practices

17) A .....is a unit of organization for a sequence of speech sounds.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Syllable
- D) Minimal Pair

18) Identify the Fricatives sound.

- A) /p/
- B) /b/
- C) /m/
- D) /s/

19) ..... is the sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Linguistics
- B) Acrobatics
- C) Psycholinguistics
- D) Criticism

20) A ..... is a speech sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Morpheme
- B) Allomorph
- C) Phoneme
- D) All the above.

21) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

22) There are ..... Consonants in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

23) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication
- B) Human Communication
- C) Animal Communication
- D) All the above

24) There are ..... Pure vowels in English

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 05

25) Human Language is ..... system.

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

26) Theories in linguistic semantics are .....

- A) Formal Semantics
- B) Conceptual Semantics
- C) Cognitive Semantics
- D) All the above

27) There are ..... diphthongs in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

28) Animal Language is ..... system.

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

29) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Pragmatics

30) Human language is .....

- A) Cognitive
- B) Behaviourial
- C) Both A and B
- D) None of the above

31) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics

32) **Allophone** the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager
- B) Bernard Bloch
- C) Both A and B
- D) None of the Above

33) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

34) In phonology, an ..... is one of a set of multiple possible spoken sounds, or phones, or signs used to pronounce a single phoneme in a particular language.

- A) Allophone
- B) Phoneme
- C) Phones
- D) All the above

35) Language is .....

- A) Symbolic
- B) Arbitrary
- C) Creative
- D) All of the above

36) Find the correct Transcription of a word **Allophone**.

- A) /'æləfoun/



B) /'æləfoun/

c) /'æləfoʊn/

D) None of the above

37) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.

A) Morphology

B) Syntax

C) Semantics

D) Phonetics

38) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

A) tʃ

B) dʒ

C) w

D) Both A and B

39) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

A) A.E Derbyshire

B) Sapir

C) R.W Langacker

D) R.H. Robins

40) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences (**sentence structure**) in a given language, usually including word order.

A) Morphology

B) Syntax

C) Semantics

D) Pragmatics

41) In simple sentence there is only one clause and it is ..... clause.

A) Main

B) Subordinate

C) Both A and B

D) None of the above

42) The word 'Examine' has ..... Syllables.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

C) 3<sup>rd</sup>

D) 4<sup>th</sup>

43) A word that consists of a single syllable (like English *dog*) is called a .....

A) Monosyllable

B) Disyllable

C) Both A and B

D) None of the above

44) Identify the Labio-Dental Sound

A) /n/

B) /t/

C) /d/

D) /f/

45) There are ..... central vowels in English.

A) 3

B) 8

C) 12

D) 24

46) Find the correct Transcription of a word **Ambition**.

A) \am'bishən\

B) \am'blshən\

C) Both A and B

D) None of the above

47) Semantics can address meaning at the levels of .....and larger units of discourse.

A) Words

B) Phrases

- C) Sentences
  - D) All the above
- 48) Animal language is .....
- A) Cognitive
  - B) Behaviourial
  - C) Both A and B
  - D) None of the above
- 49) Find out the voiceless consonants.
- A) F
  - B) P
  - C) Both A and B
  - D) None of the above
- 50) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.
- A) Morphology
  - B) Syntax
  - C) Phonology
  - D) Pragmatics

## Answer Key

- 1) C) 3<sup>rd</sup>
- 2) B) Animal Language
- 3) A) 5
- 4) A) A.E Derbyshire
- 5) D) Both B and C
- 6) B) Non-Instinctive
- 7) B) Independent
- 8) C) Both A and B

- 9) B) 2
- 10) B) \ `krikət\
- 11) D) Both A and C
- 12) B) 5
- 13) B) International Phonetic Alphabet
- 14) A) Dependent
- 15) D) All the above
- 16) B) Received Pronunciation
- 17) C) Syllable
- 18) D) /s/
- 19) A) Linguistics
- 20) C) Phoneme
- 21) D) 44
- 22) C) 24
- 23) D) All the above
- 24) B) 12
- 25) B) Open ended
- 26) D) All the above
- 27) A) 08
- 28) A) Closed ended
- 29) D) Pragmatics
- 30) C) Both A and B
- 31) D) Phonetics
- 32) C) Both A and B
- 33) A) 1
- 34) A) Allophone
- 35) D) All of the above
- 36) A) /'æləfoun/
- 37) A) Morphology
- 38) D) Both A and B
- 39) D) R.H. Robins

- 40) B) Syntax
- 41) A) Main
- 42) C) 3<sup>rd</sup>
- 43) A) Monosyllable
- 44) D) /f/
- 45) A) 3
- 46) A) \am'bishən\
- 47) D) All the above
- 48) B) Behaviourial
- 49) C) Both A and B
- 50) C) Phonology

### **B.A -I Semester-II (Paper No. II)**

- 1) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.
  - A) Phonology B) Morphology C) Syntax D) Semantics
- 2) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.
  - A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 3) .....is the study of meaning, reference, or truth.
  - A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics
- 4) Humpty, Dumpty, sit, wall are the examples of ..... class words.
  - A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 5) Find the correct synonyms- Barrier
  - A) Limit B) Boundary C) Obstacle D) All the above
- 6) Find the correct Antonyms- Blunt
  - A) Sharp B) Bland C) Cowardice D) Tiny
- 7) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.
  - A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 8) Find the correct Antonyms- Giant
  - A) Timid B) Partial C) Amateur D) Dwarf

- 9) Tatto, Zebra, Piano are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 10) Identify the Prefix in word- Incredible  
A) In- B) -ble C) Credible D) All the above
- 11) ..... is the scientific study of language.  
A) Linguistics B) Semantics C) Pragmatics D) Syntax
- 12) The ..... classes in English include pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions.  
A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 13) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 14) Find the correct Antonyms- Plentiful  
A) Sparse B) Wane C) Wax D) Stingy
- 15) Examples of suffixes are -tion, -sion, -tive, -ation, -ible, examples of ..... Morpheme.  
A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 16) Smog, Brunch are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 17) Identify the root word – Resolidify  
A) Resolid B) Solid C) Solidify D) Resolidify
- 18) In the word happiness, the addition of the bound morpheme -ness to the root happy changes the word from an adjective (happy) to a noun (happiness). This is example of ..... Morpheme.  
A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 19) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.  
A) Phoneme B) Morpheme C) Allomorph D) Both A and B
- 20) Cupcake, Sunflower, makeup are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

- 21) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes.
- 22) Phone, fridge, Exam are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 23) Identify the Suffix in word- Understanding
- A) Under- B) Stand C) -ing D) Standing
- 24) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.
- A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics
- 25) The ..... class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.
- A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 26) Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind are the tips for to improve ..... Skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 27) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 28) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 29) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 30) Find the correct synonyms- Hungry
- A) Revenue B) Ravenous C) Sluggish D) Raucous
- 31) Town, Dog are a example of ..... morpheme.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 32) AIDS, PIN, RADAR are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 33) Biography, Computerized, Complicity are examples of ..... word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation

- 34) Identify the stem word – Unfriendly  
A) Unfriend B) Friendly C) Friend D) All the above
- 35) I, You, He, She are the examples of ..... class words.  
A) *Open* B) *Close* C) *Both A and B* D) *None of the above*
- 36) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 37) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.  
A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 38) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.  
A) Phoneme B) Morpheme C) Both A and B D) None of these
- 39) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 40) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 41) In linguistics ..... is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 42) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 43) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 44) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 45) Research, Outlining, Editing are examples of ..... skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 46) ..... belongs to the open word class.  
A) Operator Verb B) Preposition C) Interjection D) Noun



47) Find the correct synonyms- Feisty

- A) Budding B) Mammoth C) Courageous D) Lively

48) \_\_\_\_\_ are words having one form (written or spoken), but two or more unrelated meanings.

- A) Synonyms B) Antonyms C) Homophones D) Homonyms

49) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

50) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

**Title of the Paper: Introduction to Linguistics**

**B.A -I Semester-II (Paper No. II)**

**Answer Key**

1. **B) Morphology**
2. **C) Compound**
3. **A) Semantics**
4. **A) Open**
5. **D) All the above**
6. **A) Sharp**
7. **B) Speaking**
8. **D) Dwarf**
9. **D) Borrowing**
10. **A) In-**
11. **A) Linguistics**
12. **B) Close**
13. **D) Writing**
14. **A) Sparse**
15. **B) Bound Morpheme**
16. **A) Blending**
17. **B) Solid**
18. **D) Derivational Morphemes**
19. **C) Allomorph**
20. **C) Compound**

- 21. B) Bound Morpheme
- 22. B) Clipping
- 23. C) -ing
- 24. B) Syntax
- 25. A) Open
  
- 26. A) Listening
- 27. C) Inflectional Morphemes
- 28. B) Clipping
- 29. C) Reading
- 30. B) Ravenous
- 31. A) Free Morpheme
- 32. D) Acronym
- 33. D) Back-Formation
- 34. C) Friend
- 35. B) *Close*
  
- 36. A) Listening
- 37. D) Derivational Morphemes
  
- 38. B) Morpheme
- 39. A) Blending
  
- 40. A) Listening
- 41. D) Back-Formation
- 42. C) Reading
- 43. D) Borrowing
- 44. D) Back-Formation
- 45. D) Writing
- 46. D) Noun
- 47. D) Lively
- 48. D) Homonyms
  
- 49. D) Acronym
- 50. B) Speaking

## B.A -I Semester-I (Paper No. II)

### Que.1 Choose Correct Alternative.

1) Which morpheme have their own meaning?

- A) Dependent                                  B) Independent  
C) Both A and B                                 D) None of the above

2) Find the correct Transcription of a word **Determination**

- A) /diˌtɜːmɪˈneɪʃ(ə)n/  
B) /deˌtɜːmɪˈneɪʃ(ə)n/  
C) /diˌtɜːmɪˈneɪʃ(ə)n/  
D) /diˌtɜːmɪˈneɪʃ(ə)n/

3) The word '**Peacock**' has how many syllables?

- A) 1    B) 2  
C) 3    D) 4

4) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- A) 08     B) 12  
C) 24     D) 44

5) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology                                    B) Syntax  
C) Semantics                                      D) Phonetics

6) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1    B) 2  
C) 3    D) 4

7) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

- A) A.E Derbyshire                                B) Sapir  
C) R.W Langacker                                D) R.H. Robins

**8) Animal Language is ..... system.**

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

**Que. 2 Write a Short Answers. (Any Four)**

- 1) Write down the Transcription of following word
  - 1) Substitute
  - 2) Replay
  - 3) Congratulation
- 2) Write down two definitions of Language?
- 3) What is Minimal Pairs? Explain with examples?
- 4) Write a Short Note on Back Vowels
- 5) Write a Short Note on Closing Diphthong?
- 6) Write a Short Note on Nasal Sounds in English?

**Que. 3 Write a Long Answer**

- 1) Write a long answer on Articulatory Phonetics?

OR

- 2) Define the branches of Linguistics: Phonetics, Phonology, Morphology, Syntax, Semantics and Pragmatics?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

- 1) Explain the Characteristics of Human Language

## B.A -I Semester-II (Paper No. II)

### Que.1 Choose Correct Alternative.

..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

A) Free Morpheme            B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes            D) Derivational Morphemes

1) AIDS, PIN, LASER are examples of ..... Word formation process.

A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym

2) Identify the stem word – Unfriendly

A) Unfriend    B) Friendly    C) Friend    D) All the above

4) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

A) Blending            B) Clipping            C) Compound            D)

Acronym

5) Find the correct synonyms- **Portion**

A) Piece            B) Part            C) Segment    D) All the above

6) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

A) Phoneme    B) Morpheme    C) Allomorph    D) Both A and B

7) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

A) Listening    B) Speaking            C) Reading    D) Writing

8) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

A) Blending    B) Clipping    C) Compound            D) Acronym

**Que. 2 Write a Short Answers.**

- 6) What is semantics?
- 7) How to improve Speaking Skill?
- 8) Write down the Morphological analysis of the following words?
  - 1) Beautiful
  - 2) Editing
  - 3) Morphological
- 9) What is Morphology?
- 10) How to improve Listening Skill?
- 11) What is Acronym with examples?

**Que. 3 Write a Long Answer.**

- 2) What is Morpheme? Explain its types?

OR

- 3) Explain Major and Minor Process of Word Formation?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

- 1) What is Words? Explain Open Word Class and Close Word Class with Examples?

**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.**

**Question Bank**

**B.A. I Semester II**

**English Optional (CBCS) Paper II**

**Introduction to English Literature**

**Q. 2. Write the answers in short.**

1. Define simile with an example.
2. Define contrast.
3. Why are the metaphors used in a literary piece?
4. What does imagery communicate?
5. What does visual imagery represent?
6. What effect does personification have on the reader?
7. What is the purpose of a simile?
8. What is an Allegory?
9. What is the purpose of Biblical allegory?
10. What do you mean by Narrative technique?
11. What do you mean by Symbolism?
12. Why do the authors use soliloquy?
13. What is the Difference between a Monologue and a Soliloquy?
14. What does an aside show?
15. What are the features of an aside?
16. What is the importance of setting?
17. Write the features of the dramatic monologue.
18. What is an Extended Metaphor?

19. What are literary terms?
20. What is setting in a story?

**Q.3. Answer any one of the following.**

1. Discuss “Monkey’s Paw” as a horror one act play.
2. Bring out the humorous elements in “The Boy Comes Home”.
3. Describe the character of Lomov.
4. Sketch the character of Philip.
5. Estimate “The Man with the Flower in his Mouth” as a one-act play.
6. Write a note on the end of "The Monkey's Paw"?
7. Attempt Critical appreciation of “The Boy comes home”.
8. Sketch the character of The Man in “The Man with the Flower in His Mouth “.
9. Write about the social life as you see in the play “The Proposal”.
10. What are the main themes in ‘The Proposal’?

**Q.4. Answer the following question.**

1. Discuss the elements of One Act Play?
  2. Write a note on the conflict in one act play.
  3. Discuss the importance of setting in one act play.
  4. Write a note on the use of the titles in one act play.
  5. Discuss the use of characters in a one act play.
-



## Question Bank

Class: BATY Semester: V

Paper – IX: Indian Writing in English

---

Q.2 Write the answers in brief.

1. Write a note on the features of Modern Indian English Poetry
2. Write a note on the features of Modern Indian English drama.
3. Comment on Ezekiel's view in the poem *Poet , Lover and Birdwatcher*
4. Discuss the theme of the poem *Between Jejuri and Railway Station*
5. Comment on the central idea of the poem *Letter from New York* by Shiv k Kumar.
6. What is the central idea of the poem *Dawn at Puri*.
7. What is the theme of the poem *Letter to a Friend*.
8. What are the trends in Modern Indian English Poetry.?
9. What are the characteristics of Indian English Poetry?
10. What makes Modern Indian English poetry Special?
11. Loss of Identity is the feature of Modern Indian English Poetry. Discuss.
12. Alienation is the feature of modern Indian English Poetry. Discuss.
13. What are the trends in Modern Indian English drama.?
14. What are the characteristics of Indian English drama?
15. Loss of Identity is the feature of Modern Indian English drama. Discuss.
16. Alienation is the feature of Modern Indian English drama. Discuss.
17. Modern Indian English drama is very complex. Comment.
18. Throw light on the theme of Ezekiel's poem *Poet Lover and Birdwatcher*.
19. Discuss the irony in the poem *Between Jejuri and Railway Station*
20. Hat is the theme of the poem *Letter from New York* by Shiv k Kumar.
21. What is the tone of the poem *Dawn at Puri*.

Q. 3. Write broad answers to the following questions (Drama- *Garbo* )

1. *Garbo* is the story of a suffering woman. Discuss.
2. What is the central idea of the play *Garbo*?
3. Comment on the characters of the play.
4. Sketch the character of *Garbo*.
5. Sketch the character of *Shrimant*.
6. *Garbo* is the protagonist of the drama. Justify.
7. *Shrimant* is the strong supporter of *Garbo*. Explain.
8. Why does *Shrimant* call *Garbo* a 'sex machine'.
9. Describe the relationship of *Garbo* and *Shrimant*.
10. Why does *Shrimant* kill *Garbo* in the drama?

Q. 4. Write broad answers to the following questions (*The Foreigner*)

1. Comment the various themes in Arun Joshi's "The Foreigner".
2. Sketch the character of Baburao Khemka.
3. Why is "The Foreigner" called the semi- autobiographical novel of Arun Joshi.
4. Sketch the character of protagonist Sindhi Oberoi.

## Question Bank

Class: BATY Semester: VI

Paper – XIV: Indian Writing in English

---

Q.2 Write the answers in brief.

1. Write the salient features of postmodern Indian English poetry?
2. Write the characteristics of Postmodern Indian English novels?
3. What is the postmodern view to modernist?
4. Write salient features of Postmodern Indian English Novel with special reference to diasporic novel?
5. What is meant by diasporic novel?
6. Explain the various themes of poem "Tribute to Papa"?
7. What does Mamta Kalia want tell us from the poem "tribute to papa"?
8. What is the central idea of the poem "Feeding the Poor at Christmas"?
9. Comment on the mentality of the rich people who feed poor at Christmas.
10. Write feeling of family member about banyan tree?
11. What is the connection between 'Dilip chitre' & 'Banyan tree' in the poem "Felling of Banyan tree"?
12. Write about the awaking of sexual desire in a young girl in the poem "Looking for Cousin on a Swing"?
13. Write the theme of the poem "Looking for Cousin on a Swing"?
14. How does Manohar Shetty comment on the world through "Animal Planet"?
15. Explain in detail the concept of "Animal Planet" by Manohar Shetty?

Q. 3. Write broad answers to the following questions (Drama- *Nagamandala*)

1. Discuss the themes in the play *Nagamandala*
2. Sketch the character of 'Rani'.
3. Sketch the character of Naga.
4. Sketch the character of Kappanna
5. Comment on the opening of the play "Nagamandala" by Girish Karnad
6. What role is assigned to the elders in the Play "Nagamandala"? How far are they able to dispense it?
7. Kurudava represents a woman in three stages daughter, wife and mother. Discuss her role in the plot of the play "Nagamandala "
8. *Nagamandala* discriminates between man and women while delivering the justice. Discuss.
9. Kappanna is a bad person but he is unknowingly deceived by Rani. Discuss.

Q. 4. Write broad answers to the following questions (Novel- *The Namesake*)

1. Discuss the themes in the novel "The Namesake"
2. Sketch the character of 'Ashima Ganguli'
3. Sketch the character of 'Moushmi'
4. Write about the struggle of Gogol in the novel "The Namesake"
5. Sketch the character of 'Ashok Ganguli'

## Question Bank of BA-1 English Optional: Introduction to British Literature

### Sem-1

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is the theme of 'Mending Wall'?
2. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
3. State the central idea of 'Where the Mind is Without Fear'.
4. How does Elizabeth Browning express her love in 'How Do I Love Thee'?
5. What is the central idea of 'Ozymondias' ?
6. What is the symbolic significance of wall in 'Mending Wall' ?
7. What is the theme of 'Where the Mind is Without Fear'?
8. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
9. State the central idea of 'Mending Wall'.
10. Write note on passionate love of the poet in 'How Do I Love Thee'?
11. What is the central idea of 'Ozymondias'?
12. For what the wall stands for in 'Mending Wall'?

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'The Three Questions'.
2. How does the Beggar get transformed from drunkard to hard working man ?
3. How does the King get answers for his questions in the story 'The Three Questions'?
4. Comment on the conflict and its consequences of 'The Crooked Man'.
5. Critically appreciate the short story Engine Trouble.

#### Q. 4. What are the elements of short story?

### Sem-2

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.

2. What is 'Personification'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Metaphor'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Simile' with example.
5. What is 'Symbolism'? Write any two examples.
6. Explain the term 'Setting' with example.
7. Define 'Aside' and state at least two examples of it.
8. What is 'Imagery'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Allegory'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Simile' with example.
11. What is 'contrast'? Write any two examples.
12. Explain the term 'soliloquy' with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. Critically appreciate the one act play 'A Marriage Proposal'.
  2. Discuss 'The Monkey's Paw' as horror one act play.
  3. Critically appreciate the one act play 'The Monkey's Paw'.
  4. Discuss 'A Marriage Proposal' as comic one act play.
  5. What is the conflict in 'The Boy Comes Home'?
- Q. 4. Define the one act play and discuss its each constituent elements

## Question Bank of BA-1 English Optional: Introduction to British Literature

### Sem-1

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is the theme of 'Mending Wall'?
2. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
3. State the central idea of 'Where the Mind is Without Fear'.
4. How does Elizabeth Browning express her love in 'How Do I Love Thee'?
5. What is the central idea of 'Ozymondias' ?
6. What is the symbolic significance of wall in 'Mending Wall' ?
7. What is the theme of 'Where the Mind is Without Fear'?
8. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
9. State the central idea of 'Mending Wall'.
10. Write note on passionate love of the poet in 'How Do I Love Thee'?
11. What is the central idea of 'Ozymondias'?
12. For what the wall stands for in 'Mending Wall'?

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'The Three Questions'.
2. How does the Beggar get transformed from drunkard to hard working man ?
3. How does the King get answers for his questions in the story 'The Three Questions'?
4. Comment on the conflict and its consequences of 'The Crooked Man'.
5. Critically appreciate the short story Engine Trouble.

#### Q. 4. What are the elements of short story?

### Sem-2

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.

2. What is 'Personification'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Metaphor'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Simile' with example.
5. What is 'Symbolism'? Write any two examples.
6. Explain the term 'Setting' with example.
7. Define 'Aside' and state at least two examples of it.
8. What is 'Imagery'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Allegory'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Simile' with example.
11. What is 'contrast'? Write any two examples.
12. Explain the term 'soliloquy' with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. Critically appreciate the one act play 'A Marriage Proposal'.
  2. Discuss 'The Monkey's Paw' as horror one act play.
  3. Critically appreciate the one act play 'The Monkey's Paw'.
  4. Discuss 'A Marriage Proposal' as comic one act play.
  5. What is the conflict in 'The Boy Comes Home'
- Q. 4. Define the one act play and discuss its each constituent elements

## Question Bank of BA-2 English Optional:

### British Literature : Sem-3

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What are Biography and Autobiography?
2. What is Confidant?
3. What is the definition of 'Heroic Couplet' ? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Paradox' with example.
5. What is Comedy of Manners?
6. Write any three features of comedy of manners
  
7. What is poetic Diction? Give two examples.
  
8. Define Canon of Literature with Example.
  
9. Discuss 'Novel and Novella'
  
10. Define Flat and Round Characters.

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'To His Coy Mistress'.
2. Discuss Soldier as the patriotic poem.
3. Discuss the paintings on Grecian Urn.
4. Why is Arnold melancholy in Dover Beach?
5. Why does Keats say 'Beauty is truth and Truth is Beauty'?

#### Q. 4. . Broad question.

1. Depict Charles Marlow's character.
2. Discuss the play She Stoops to Conquer.

\*\*\*\*\*

## Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Write the transcription of the following words:  
a) table b) produce(V) c) go
2. Write three term label of /m/, /p/ and /l/.
3. Underline the weak forms;  
a) I would like a glass of water. b) They are waiting for the train.



4. Identify word formation process of the words: a) waterproof b) Flu c) Interpol
5. Identify type of morpheme of a) school b) lawful c) sheep (plural)
6. Give morphological analysis of the words a) unhappily b) newspaper boy

**Q. 3. Broad question.**

1. Describe plosive or stop consonants.
2. What is Affixation? How it functions in morphological process?
3. Write minor Morphological process.
4. What is Major Morphological Process?
5. Describe Fricatives.

**Q.4. Broad question.**

1. Define language and write general characteristics of language.
2. What is the difference between human and animal communication system?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-2 English Optional:

### British Literature : Sem-3

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What are Biography and Autobiography?
2. What is Confidant?
3. What is the definition of 'Heroic Couplet' ? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Paradox' with example.
5. What is Comedy of Manners?
6. Write any three features of comedy of manners
  
7. What is poetic Diction? Give two examples.
  
8. Define Canon of Literature with Example.
  
9. Discuss 'Novel and Novella'
  
10. Define Flat and Round Characters.

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'To His Coy Mistress'.
2. Discuss Soldier as the patriotic poem.
3. Discuss the paintings on Grecian Urn.
4. Why is Arnold melancholy in Dover Beach?
5. Why does Keats say 'Beauty is truth and Truth is Beauty'?

#### Q. 4. . Broad question.

1. Depict Charles Marlow's character.
2. Discuss the play She Stoops to Conquer.

\*\*\*\*\*

## Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Write the transcription of the following words:  
a) table b) produce(V) c) go
2. Write three term label of /m/, /p/ and /l/.
3. Underline the weak forms;  
a) I would like a glass of water. b) They are waiting for the train.

4. Identify word formation process of the words: a) waterproof b) Flu c) Interpol
5. Identify type of morpheme of a) school b) lawful c) sheep (plural)
6. Give morphological analysis of the words a) unhappily b) newspaper boy

**Q. 3. Broad question.**

1. Describe plosive or stop consonants.
2. What is Affixation? How it functions in morphological process?
3. Write minor Morphological process.
4. What is Major Morphological Process?
5. Describe Fricatives.

**Q.4. Broad question.**

1. Define language and write general characteristics of language.
2. What is the difference between human and animal communication system?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-3 Introduction to Literary Criticism

### Sem-5

#### **Q. 2. Write the answers in short.**

1. What is Comparative criticism?
2. What is Impressionistic criticism?
3. What is Feminist criticism?
4. What is Historical criticism?
5. What is Textual criticism?
6. What is Theoretical criticism?

#### **Q. 3. Broad question.**

1. Discuss the theory of Imitation.
2. How does Dr. Johnson defend Shakespeare in 'Preface to Shakespeare'?
3. What is Aristotle's the theory of Imitation?
4. Discuss Dr. Johnson's defense of three unities and tragic -comedy.
5. Why does Aristotle says poetry is not copy of copy?

#### **Q. 4. . Broad question.**

1. What are the qualifications of good critic?
2. What are the functions of criticism?

\*\*\*\*\*

### Sem-6

#### **Q. 2. Write the answers in short.**

1. Define 'Theme' and state at least two examples of it.
2. What is 'Alliteration'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Tone'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Conceit' with example.
5. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
6. Explain the term Climax with example.

7. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.
8. What is 'Alliteration'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Symbol'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Anticlimax' with example.
11. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
12. Explain the term rhyme with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. How does Wordsworth justify the selection of humble and rustic life as the subject matter of his poetry?
2. Summaries T. S. Eliot's The Function of Criticism.
3. How does Wordsworth justify the selection real language of men for his poetry?
4. What is T. S. Eliot's 'The Function of Criticism'?
5. What kind of diction Wordsworth chose for his poetry?

**Q.4. Broad question.**

1. What is Biographical approach to literature?
2. What is Sociological approach to literature?
- 3 What is Psychological approach to literature?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-3 Introduction to Literary Criticism

### Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is Comparative criticism?
2. What is Impressionistic criticism?
3. What is Feminist criticism?
4. What is Historical criticism?
5. What is Textual criticism?
6. What is Theoretical criticism?

#### Q. 3. Broad question.

1. Discuss the theory of Imitation.
2. How does Dr. Johnson defend Shakespeare in 'Preface to Shakespeare'?
3. What is Aristotle's the theory of Imitation?
4. Discuss Dr. Johnson's defense of three unities and tragic -comedy.
5. Why does Aristotle says poetry is not copy of copy?

#### Q. 4. . Broad question.

1. What are the qualifications of good critic?
2. What are the functions of criticism?

\*\*\*\*\*

### Sem-6

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Theme' and state at least two examples of it.
2. What is 'Alliteration'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Tone'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Conceit' with example.
5. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
6. Explain the term Climax with example.

7. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.
8. What is 'Alliteration'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Symbol'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Anticlimax' with example.
11. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
12. Explain the term rhyme with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. How does Wordsworth justify the selection of humble and rustic life as the subject matter of his poetry?
2. Summaries T. S. Eliot's The Function of Criticism.
3. How does Wordsworth justify the selection real language of men for his poetry?
4. What is T. S. Eliot's 'The Function of Criticism'?
5. What kind of diction Wordsworth chose for his poetry?

**Q.4. Broad question.**

1. What is Biographical approach to literature?
2. What is Sociological approach to literature?
- 3 What is Psychological approach to literature?

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following**

□□□□□□.□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) Write the limitations or problems of individual social work.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

2) Write the Method of Individual Social work.

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

3)Write the Characteristics of group Social work.

□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

4) State the Merit of group Social work.

□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□.

5) Write the Importance of group Social work.

□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

6) Write the Method of Group Social work.

□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

7) Give brief in account of N.S.S and Planning.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

8) Write the Importance of Programme Planning in N.S.S.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

9) What is importance of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□

10) Write the Stages of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

11) Write the Characteristics of Employment Guarantee Scheme

□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

12) Write the Merit of Employment Guarantee Scheme

□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

13)Write brief in the Implementation of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

14) Write the Objective of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

15) Write the various scheme of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

16) State the Concept of Social forestry.



□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□

17) Write the Meaning and definition of Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □ □□□□□□□ □□□□.

18) What is need of Social Forestry?

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□.

19) Write the Objective of Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

20) Write the Cultivation method of forest area in Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□

21) Write the Objective of D.P.A.P

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

22) Write the Policy and Structure of D.P.A.P

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □ □□□□□□ □□□□

23) Write the reasons for the success of Self Help Group Scheme in rural areas

□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

24) Write the Characteristics of 'Gram Swarajya Scheme'

□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□.

25) Write the brief in Concept of 'Gram Swarajya Scheme'

□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□.

26) Write the Major Characteristics of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

27) Write the Work division of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

28) What is need of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□

29) Give brief in account of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□,□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

30) Write the Major Characteristics of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

31) Write the Work division of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

32) Give brief in account of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□,□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

33) What is need of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□

34) Write the type of Disaster

□□□□□ □□□□□ □□□□

32) Write the Objective of Disaster Management

□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

33) Write the Process of Disaster Management

□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

34) What is need of Disaster Management?

□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□ □□□?

35) State the Causes of Global Warming

□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

36) State the Consequence of Global Warming

□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

**Q.3,4 Write answers to broad questions**

□□□□□□□□□□. □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

1) Explain the method of working in the society.

□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□.

2) Explain the group work is a successful method of working in the community.

□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□ □□□.

3) What is limitations or problems of individual social work.

□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□

4) Explain the characteristics of group Social work.

□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□.

5) Explain the in brief 'Group 'Community Social Work

'□□□□' □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□.

6) Explain the Method of Group Social work.

□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

7) Explain the Importance of Programme Planning in N.S.S.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

8) Explain the importance of programme planning

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

9) Discuss the importance of programme planning

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□

10) Discuss the What is need of programme planning?

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□. □□□□□ □□□□□ □□□

11) Explain the Stages of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

12) What is need of programme planning? Explain the various stages of programme planning?

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□? □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

13) Give brief account of 'Employment Guarantee Scheme'  
'□□□□□□ □□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□

14) Explain the Characteristics of Employment Guarantee Scheme  
□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□

15) Explain the Objective of I.R.D.P.  
□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

16) Write the definition of Social forestry .Explain the Importance of Social forestry  
□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

17) Write the definition of Social forestry. Explain the Cultivation method of forest area in Social forestry.  
□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

18) Explain the What is need of Social Forestry in environment? Explain in brief  
□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□? □□ □□□□□□ □□□.

19) Give brief account of 'Gram Swarajya Scheme'  
'□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□

20) Give brief account of 'Self Grouping Scheme'  
'□□□□□□ □□□ □□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□

21) Explain the Importance of Self Grouping Scheme  
□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

22) Explain the Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□□ □□□□□ 1974 □□□□□□□ □□□.

23) Describe the Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□□ □□□□□, □□□□□ □□ □□□□□ □□□

24) Explain the Major Characteristics and Work division of Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□.

25) Explain the Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ 1986 □□□□□□ □□□.

26) Describe the Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ 1986 □□ □□□□□ □□□

27) Explain the Major Characteristics and Work division of Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

28) Give brief account of 'Disaster Management'  
'□□□□□□ □□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□

29)What is Disaster Management'? Explain the process of disaster Management

□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

31)Definition of Disaster Management? Explain the Objective and process of Disaster Management?

□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

32) Give brief in account of 'Global Warming

'□□□□□ □□□□□ □□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

33)What is Global Warming? Explain the Causes and Consequence of Global Warming

□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following**

□□□□□□.□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) Write the rural stratification

□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

2) Explain the characteristics of rural life.

□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□

3) Explain the brief in rural economy.

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ .

4) Write the structure of rural community.

□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

5) Write the structure of village community.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

6) Write the characteristics of rural economy.

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□

7) Write the brief in rural life.

□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□

8) Explain the brief in rural religious belief.

□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□ .

9) Write the Functions of C.E.O.

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□

10) State the functions of Zilla Parishad

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□

10) Write the function of sarpanch.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

11) Write the structure of grampanchayat.

□□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□

12) Write the function of gramsevak.

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

13) State the right of Gramsevak in Grampanchayat

□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□.

14) Explain the brief in Gramsabha.

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ .

15) State the structure of panchayat samiti.

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□.

16) Write the function of sabhapati.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

17) Write the function of block development officer.

□□.□□.□.□□ □□□□□□ □□□□□

18) State the structure of zilla parishad.

□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□.

19) State the function of C.E.O.

□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ (□□.□.□) □□□□□□ □□□□□.

20) State the function of deputy C.E.O.

□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□.

21) Write the function of zilla parishad president

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

22) Write the Problems of Nomadic Tribes

□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

23) Write the Problems of Nomadic Tribes

□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

24) Write the causes of bonded labour

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□

25) Write the Problems of Women's

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□.

26) Write the Problems of Children's

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□.

27) Write the Problems of S.C. Category  
□□.□□. □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

28) Write the Problems of S.T. Category  
□□.□□. □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

29) Write the Problems of N.T. Category  
□□.□□.□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

30) Write the Causes of Superstitions  
□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

31) Write the causes of Malnutrition  
□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

32) Explain the brief in AIDS Awareness  
□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ .

33) Write the preventive measure of AIDS.  
□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ .

34) Write the causes of AIDS  
□□□□□□ □□□□□ □□□□□

35) Write the consequence of AIDS  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

36) Write the correlated to Sanitation and Hygiene  
□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

37) State the problem of Sanitation and Hygiene  
□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□

38) What is need of Consumer Protection Act?  
□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□?

39) Discuss the brief in consumer protection act 1986.  
□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

**Q. 3,4 Write answers to broad questions**

□□□□□□.□□□□ □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

1) Explain the characteristics of Rural economy  
□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

2) Explain the characteristics of Rural Life  
□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

3) Explain the characteristics of village community.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□

4) Explain the nature of Rural Life

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□

5) Explain the characteristics of rural life .

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ .

6) Explain the rural religious belief.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□

7) Give brief account of 'rural religious belief.'

'□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

8) Describe the functional structure of panchayat samiti

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

9) Explain the functions of Grampanchayat

□□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

10) Explain the functions of Zilla Parishad

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

12) Explain the function of Gram panchayat .

□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

13) Explain the function of Panchayat Samiti.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

14) Explain the function of Zilla parishad .

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ .

15) Explain the function of C.E.O

□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ (□□.□.□) □□□□□ □□□□□□ □□□

16) What is Malnutrition? Explain the causes and consequence of Malnutrition

□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

17) Give brief account of 'Superstitions'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

18) What is Superstitions ? Explain the causes and consequence of Superstitions

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

19) Give brief account of 'AIDS Awareness'

'□□□□ □□□□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

20) What is AIDS ? Explain the causes and consequence of AIDS



□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

21) Explain the preventive measure of AIDS.

□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ .

22) Explain the characteristics consumer protection act 1986.

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

23) Discuss the what is need of Consumer Protection Act

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□

24) Give brief account of 'consumer protection act 1986'

'□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□' □□ □□ □□□□□□ □□□□

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following**

□□□□□□.□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□.□

- 1) Write the Meaning and definition of Human Rights  
□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□.
  
- 2) Write the Background Historical of Human Rights  
□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□
  
- 3) State the brief in History of Human Rights  
□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□.
  
- 4) Explain brief in World manifesto of Uno's Human Right  
□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□
  
- 5) State the formed and Importance of Human Right  
□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □ □□□□□□□ □□□□□.
  
- 6) Write the Concept of Women's human right  
□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□
  
- 7) State the provisions on women's human rights  
□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□
  
- 8) Write the brief in Concept of Child's human right  
□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□
  
- 9) State the legal rights of Children  
□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□
  
- 10) State the provisions on the human rights of persons with disabilities  
□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□
  
- 11) What are the four problems of Disabled Persons  
□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□.
  
- 12) Write the brief Concept of Disabled Persons' human right  
□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□
  
- 13) Write the right of Disabled Persons  
□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□
  
- 14) What are the four problems of Senior citizens  
□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□.
  
- 15) Write the Concept of Senior citizens 's human right  
□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□

16) Write the Meaning and definition of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ .

17) Write the type of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

18) Write the Advantage of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

19) Write the Disadvantage of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□

20) Write the characteristics of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

21) Today, What is need of Non- Government Organization

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□ .

22) State the Historical background of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□

23) Write the function of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

24) Write the structure of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

25) State the Current affairs of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□

26) Write the Historical background of UNICEF

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

27) Describe the initiatives taken by UNICEF for human rights

□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□

28) Write the Functions of UNICEF

□□□□□□□ □□□□□ □□□□

29) Write the Historical background of Red Cross Organization

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

30) State the Functions of Red Cross Organization

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□

31) Write the Functions of Red Cross Organization in India

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□

32) Write the Historical background of UNESCO

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

33) Write the UNESCO's contribution to the Universal Declaration of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

34) Write the Historical background of Right information act, 2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□

35) Today, What is need of Right information act,2005

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□ □□ □□□.

36) Write the characteristics of Right information act,2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□

37) Write the brief in Concept of Right information act,2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

**Q. 3, 4 Write answers to broad questions**

□□□□□□□□□□. □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

1) Explain the History and development of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □ □□□□□ □□□□□□ □□□

2) Explain the World manifesto of Uno's Human Right

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□

3) Write brief note on 'Child and Women's Human Right'

□□□□ □ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□.

4) Write the brief note on 'Women and Human Right'

'□□□□□ □ □□□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

5) Write the brief note on 'Child and Human Right'

'□□□□ □ □□□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

6) Write the brief note on 'Senior citizens and Human Right'

"□□□□□□□ □□□□□□ □ □□□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

7) Write the brief note on 'Disabled and Human Right'

'□□□□ □ □□□□□ □□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

8) Write the brief note on 'Non- Government Organization'

'□□□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

9) What is 'Non- Government Organization' Explain the Merit and Demerit of Non-Government Organization'

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□? □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

10) What is 'Non- Government Organization 'Explain the characteristics of Non- Government Organization'

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ ?□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

11) Write the brief note on 'World Health Organization'

'□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□□

12) Write the brief note on 'Red cross'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□ □□□□□

13) Write the brief note on 'UNICEF'

'□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

14) Write the brief note on 'UNESCO'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

15) Explain the characteristics of Right information act,2005

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□,□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

16) Give the brief note on 'Right information act,2005'

□□□□□□□□ □□□□□□□ 2005 □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□

\*\*\*\*\*

Question Bank  
B.A.-II Semester-IV  
Urdu Paper-I (Sawaneh Nigari)

سوال نمبر 2: مختصر جواب لکھیے۔ / تشریح کیجیے اور شاعر کا نام لکھیے۔

- 01- سر سید کا مختصر تعارف دیجیے۔
- 02- سر سید کے سلسلہ نسب کے متعلق معلومات دیجیے۔
- 03- سر سید کے نہال کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 04- سر سید کے والد کے متعلق معلومت دیجیے۔
- 05- سوانح نگاری کی تعریف لکھیے۔
- 06- سوانح کی اقسام لکھیے۔
- 07- اردو میں سوانح نگاری کے ابتدائی نقوش کی نشاندہی کیجیے۔
- 08- اردو میں سوانح نگاری کے آغاز کے متعلق معلومات دیجیے۔
- 09- مولانا الطاف حسین حالی کی پیدائش کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 10- مولانا الطاف حسین حالی کے حالاتِ طفلی بیان کیجیے۔
- 11- مولانا الطاف حسین حالی کے بڑے بھائی کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 12- مولانا الطاف حسین حالی کے اساتذہ کون تھے؟
- 13- مولانا الطاف حسین حالی نے سوانح نگاری کا آغاز کس طرح کیا؟
- 14- مولانا الطاف حسین حالی کی سوانح نگاری کی بنیادی خصوصیات کیا ہیں؟

- 15- یادگار غالب کا تعارف۔
- 16- حیاتِ سعدی کا تعارف۔
- 18- حیاتِ جاوید کا پہلا باب کہاں سے کہاں تک مشتمل ہے؟
- 19- حیاتِ جاوید کے پیش لفظ میں حالی نے کیا لکھا ہے؟
- 20- حیاتِ جاوید کی وجہ تسمیہ۔
- 21- سرسید کی رسم بسم اللہ۔
- 22- سرسید کی والد کے پڑوس کی عورتوں سے تعلقات کیسے تھے؟
- 23- سرسید کی ابتدائی تعلیم کے متعلق حالی نے کیا لکھا ہے؟
- 24- سرسید کے عنفوانِ شباب کے متعلق آپ کیا جاتے ہیں؟
- 25- سرسید پہلی ملازمت۔
- 26- سرسید کے مذہبی رسالے۔
- 27- آثار الصنادیک کا مختصر تعارف۔
- 28- خطاب بادشاہی۔
- 29- دلی سے بجنور کی تبدیلی۔
- 30- خدماتِ غدر کا صلہ۔

سوال نمبر 3 : مفصل جواب لکھیے۔

- 01- اُردو میں سوانح نگاری کا آغاز و ارتقاء کا جائزہ لیجیے۔
- 02- سوانح نگاری کی تعریف اور اہمیت و افادیت بیان کیجیے۔
- 03- حالی کی سوانحی حالات قلمبند کیجیے۔
- 04- حالی کی سوانح نگاری کا جائزہ لیجیے۔
- 05- حیاتِ جاوید کے پہلے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 06- حیاتِ جاوید کے دوسرے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 07- حیاتِ جاوید کے تیسرے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 08- حیاتِ جاوید کے پہلے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔
- 09- حیاتِ جاوید کے دوسرے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔
- 10- حیاتِ جاوید کے تیسرے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔

سوال نمبر 4 : مفصل جواب لکھیے۔

- 01- سوانح نگاری کی تعریف اور اہمیت و افادیت پر مفصل نوٹ لکھیے۔
- 02- سرسید کے سوانحی حالات و واقعات قلمبند کیجیے۔
- 03- حالی کے سوانحی قوائف بیان کیجیے۔
- 04- حیاتِ جاوید کا مجموعی جائزہ لیجیے۔
- 05- اُردو میں سوانحی ادب کے ارتقاء کا حال بیان کیجیے۔



Question Bank  
B.A.-II Semester-IV  
Urdu Paper-VI (Sahir Ludhyanvi)

سوال نمبر 2: مختصر جواب لکھیے۔ / تشریح کیجیے اور شاعر کا نام لکھیے۔

- 01- ساحر لدھیانوی کا مختصر تعارف لکھیے۔
- 02- ساحر لدھیانوی نے اپنے تخلص کا انتخاب کیسے کیا؟
- 03- ساحر لدھیانوی کو کون کونسے ایوارڈ سے نوازا گیا؟
- 04- ساحر لدھیانوی کی والدہ کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 05- ساحر لدھیانوی کے والد کے متعلق مختصر معلومات دیجیے۔
- 06- ساحر لدھیانوی کے معاشقوں پر اظہار خیال کیجیے۔
- 07- ساحر لدھیانوی کو تقسیم ہند کے بعد کن حالات کا سامنا کرنا پڑھا؟
- 08- ساحر لدھیانوی کے سفر ممبئی پر نوٹ لکھیے۔
- 09- ساحر لدھیانوی کے کالج کے حالات بیان کیجیے۔
- 10- ساحر لدھیانوی کے کمیونسٹ پارٹی کی کارکردگی پر اظہار خیال کیجیے۔
- 11- ساحر لدھیانوی کی شاعری میں اشتر کی پہلو کی نشاندہی کیجیے۔
- 12- ساحر لدھیانوی کی رومانوی شاعری کا اجمالی جائزہ لیجیے۔
- 13- ساحر لدھیانوی کی پہلے شعری مجموعہ کا مختصر تعارف دیجیے۔
- 14- ساحر لدھیانوی کے ہندو سنتوں کے نام لکھیے۔

- 15- سآحرلد هيانوى تعليم وتربيت پراظهار خيال كيجهي۔
- 16- هميس س رنك گلستان هميس س رنك بهار = هميس كو نظم گلستاں پہ اختيار نهيس
- 17- ابھي نه چھيڑ محبت كے گيت اے مطرب = ابھي حيات كا ماحول خوشگوار نهيس
- 18- گريز كا نهيس قائل حيات س ليكن = جو سچ كهوں تو مجھے موت ناگوار نهيس
- 19- يہ كس مقام پہ پہنچا ديا زمانے نے = كه اب حيات پہ ترا بھي اختيار نهيس
- 20- تنگ آچكے هيس كشمش زندگي س هم = ٹھكرانه ديں جهاں كو كهيس بے دلي س
- 21- مايوسى مال محبت نه پوچھئے = اپنوں س پيش آئے هیں بيگانگي س هم
- 22- ابھريں گے ايك بار ابھي دل كے ولولے = گو دب گئے هیں بارِ غم زندگي س هم
- 23- گر زندگي ميں مل گئے پھر اتفاق س = پوچھيں گے اپنا حال تري بے بسى س هم
- 24- اللدرے فريب مشيت كے آج تك = دنيا كے ظلم سھتے رہے خامشى س هم
- 25- خود داريوں كے خون كو ارزاں نه كر سكے كے = هم اپنے جو هروں كو نماياں نه كر سكے
- 26- هر شے فريب آ كے كشمش اپني كھو گئي = وه بھي علاج شوق گريزاں نه كر سكے
- 27- مايوسيوں نے چھين ليے دل كے ولولے = وه بھي نشايط روح كا سماں نه كر سكے
- 28- ديكھا تو تھايوں هى كسى غفلت شعار نے = ديوانه كر ديا دل بے اختيار نے
- 29- تجھ كو خبر نهيس مگر اك سادھ لوح كو = برباد كر ديا ترے دودن كے پيار نے
- 30- اب اے دل تباہ تيرا كيا خيال هے = هم تو چلے تھے كا كل گيتي سنوار نے

سوال نمبر 3 : مفصل جواب لکھیے۔

01۔ سآحرلڈ ہیانوی کے حالاتِ زندگی بیان کیجیے۔

02۔ سآحرلڈ ہیانوی کی سوانحِ حیات کا جائزہ لیجیے۔

03۔ یکسوی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

04۔ سرزمینِ یاس کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

05۔ مجھے سوچنے دے کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

06۔ بنگال کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

07۔ یہ کس کا لہو ہے کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

08۔ جاگیر کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

09۔ نور جہاں کی مزار پر کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

10۔ اولادِ آدم کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

سوال نمبر 4 : مفصل جواب لکھیے۔

01۔ سآحرلڈ ہیانوی کی سوانحِ حیات کا تنقیدی جائزہ لیجیے۔

02۔ یکسوئی کا خلاصہ لکھیے۔

03۔ سرزمینِ یاس کا خلاصہ لکھیے۔

04۔ مجھے سوچنے کا خلاصہ لکھیے۔

05۔ بنگال کا خلاصہ لکھیے۔

06۔ یہ کس کا لہو ہے کا خلاصہ لکھیے۔

07- جاگیر کا خلاصہ لکھیے۔

08- نور جہاں کی مزار پر کا خلاصہ لکھیے۔

09- اولادِ آدم کا خلاصہ لکھیے۔

PUNYASHLOK AHILYADEVII HOLKAR  
SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR  
BA-I, Semester -I

Sub- National Service Scheme (NSS)

Paper :National Service Scheme

Paper No- I

---

Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Remand Home Project बालसुधारगृह प्रकल्प
2. Objective of N.S.S राष्ट्रीय सेवा योजनेची उदीष्टये
3. Orphanages अनाथाश्रम
4. Characteristics of social work after independence स्वातंत्र्यानंतरच्या समाजकार्याची वैशिष्टये
5. Jail Institution Project इस्पीतळसेवा प्रकल्प
6. Satyashodak Samaj सत्यशोधक समाज
7. Mahatma Phule's work for women's emancipation महात्मा फुले यांचे स्त्री उध्दाराचे कार्य
8. Social work of Gadge Baba गाडगेबाबा यांचे समाजकार्य
9. Social work of Baba Aamte बाबा आमटे यांचे समाजकार्य
10. Dr. Babasaheb Ambedkar and News paper . डॉ . बाबासाहेब आंबेडकर आणि वृत्तपत्रे
11. Project of for senior Citizens जेष्ठ नागरीक प्रकल्प
12. Characteristics of Social work in pre-independent स्वातंत्र्यापूर्व काळातील केलेल्या समाजकार्याची वैशिष्टये
13. The budget of N.S.S. राष्ट्रीय सेवा योजनेचा वित्तीय आराखडा
14. Satyashodak Samaj सत्यशोधक समाज
15. Role of volunteers in N.S.S. राष्ट्रीय सेवा योजनेत स्वयंसेवकाची भुमीका
16. Qualities of the Programme Officer कार्यक्रम अधिकार्याकडील गुण
17. Role of Principal in NSS राष्ट्रीय सेवा योजने मध्ये प्राचार्याची भुमीका

18. Mahatma Phule's work for farmers महात्मा फुले यांचे शेतकरयासाठी केलेले कार्य
19. Educational work of Mahatma Phule महात्मा फुले यांचे शैक्षणिक कार्य
20. Educational work of Shahu Maharaj शाहु महाराज यांचे शैक्षणिक कार्य
21. Shahu Maharaj's work for backward people शाहु महाराज यांचे मागासलेल्या लोकांसाठी केलेले कार्य
22. Educational work of Dr. Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे शैक्षणिक कार्य
23. Political work of Dr. Babasaheb Ambedkar डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राजकीय कार्य
24. Baba Aamate's work for leprosy people बाबा आमटे यांचे कुष्ठरोगी लोकांसाठी केलेले कार्य

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. Elaborate the social reformation done by Rajarshi Shahu Maharaj?  
राजर्षी शाहु महाराजानी केलेले समाजकार्य विषद करा?
2. Elaborate the social reformation done by Baba Aamate?  
बाबा आमटे यांचे समाजकार्य विषद करा ?
3. Explain the campus work programme of National Service Scheme ?  
महाविद्यालयीन परिसरातील राष्ट्रीय सेवायोजनेचे कार्यक्रम स्पष्ट करा ?
4. What work will you do in the slum development project ?  
झोपडपट्टी सुधारप्रकल्पात तुम्ही कोणते काम कराल ?
5. Elaborate social and educational reformation done by Dr. Babasaheb Ambedkar ?  
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक व शैक्षणिक कार्य विषद करा ?

6. Describe the objective of N.S.S ?  
राष्ट्रीय सेवा योजनेचे उद्दीष्टे स्पष्ट करा ?
7. Write the qualities and function of Programme Officer ?  
कार्यक्रम अधीकाऱ्याची गूण वैशिष्टे व कार्ये लिहा ?
8. Write the history and development of NSS ?  
राष्ट्रीय सेवा योजना इतिहास व विकास सविस्तर लिहा ?
9. Write the organizational structure of NSS ?  
राष्ट्रीय सेवा योजना संघटनात्मक संरचना सविस्तर लिहा ?
10. Write the social work history in India ?  
भारतातील समाज कार्याचा इतिहास सविस्तर लिहा ?
11. Elaborate the social reformation done by Gadhage Baba?  
गाढगे बाबा यांचे समाजकार्य विषद करा ?
12. Write the social work characteristics before and after independence in India ?  
भारतातील स्वातंत्र्यपूर्व व स्वातंत्र्यानंतरच्या समाज कार्याची वैशिष्टे लिहा ?

Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Effect of drug addiction व्यसनाधिनतेचे परिणाम
2. Effect of child labour बालकामगारमुळे निर्माण होणारया समस्या
3. Definitions and concept of marriage विवाहाची व्याख्या व संकल्पना
4. National Service Scheme and Programme Officer राष्ट्रीय सेवा योजना व कार्यक्रम अधिकारी
5. Modernization and institute of marriage आधुनिकीकरण आणि विवाहसंस्था
6. Work of volunteers स्वयंसेवकाची कार्ये
7. National Service Scheme and Television राष्ट्रीय सेवा योजना व दुरदर्शन
8. Causes of AIDS एडसची कारणे
9. Types of marriage विवाहाचे प्रकार
10. Characteristics of special camp विशेष शिवीराची उदिष्टये
11. Characteristics of marriage विवाहाची वैशिष्टये
12. Educational work of Sayajirao Gaikwad सयाजीराव गायकवाड यांचे शैक्षणिक काय
13. Selection of village for special camp शिवीर स्थळाची निवड
14. Aarya Samaj आर्यसमाज
15. Brahmo Samaj ब्राम्होसमाज
16. Problem of females महीलांच्यासमस्या
17. Characteristics of family कुटुंबाची वैशिष्टये
18. Impact of modernization on family आधुनिकीकरणाचा कुटुंब संस्थेवर झालेला परिणाम



19. Impact of modernization on marriage system आधुनिकीकरणाचा विवाह संस्थेवर झालेला परिणाम
20. Causes of drug addiction व्यसनाधिनतेचे कारणे
21. Causes of child labour बालकामगार निर्माण होण्याची कारणे
22. Causes of Aids एडस आजाराची कारणे
23. Causes of population explosion लोकसंख्या वाढीची कारणे
24. Effect of population explosion लोकसंख्या वाढीची परिणाम
25. Precautions on Aids एडस आजारावरील नियंत्रणात्मक उपाय
26. Control on population explosion लोकसंख्या वाढ नियंत्रणाचे उपाय
27. Need of water conservation programme जलसंवर्धन कार्यक्रमाची गरज

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. Explain the moralizing programme in the special camp ?  
विशेष श्रमसंस्कार शिवीरात घेतल्या जाणाऱ्या प्रबोधनपर कार्यक्रमाची माहिती स्पष्ट करा ?
2. Illuminate the impact of modernization on the institution of marriage ?  
विवाहसंस्थेवरील आधुनिकतेचा परिणाम विषद करा ?
3. How will you involved youth in water conservation ?  
जलसंवर्धनात युवकाचा सहाभाग स्पष्ट करा ?
4. Explain the impact of modernization on the institution of family ?  
आधुनिकीकरणाचे कुटुंब संस्थेवरील परिणाम विषद करा ?
5. What is processer of selecting a village for adaptation ?  
विशेष शिवीराकरीता दत्तक खेड्याची निवड कशी कराल ?
6. What is meaning of population explosion and write causes of population explosion ?  
लोकसंख्या विस्फोट म्हणजे काय ? लोकसंख्या विस्फोटाची कारणे लिहा ?

7. What are aims and objectives of NSS Special Camp ?  
विशेष शिवीराची ध्येय व उद्दिष्टे लिहा ?
8. Write the Work of Mother Teresa ?  
मदर तेरेसाचे कार्य लिहा ?
9. Write the details about the Swami Viveknand ?  
स्वामी विवेकानंद यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
10. Write the details about the Raja Rammohan Roy ?  
राजा राममोहन रॉय यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
11. Write the details about the Swami Dayanand Saraswati ?  
स्वामी दयानंद सरस्वती यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
12. Write the details about the Maharaja Sayajirao Gaikwad ?  
महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या विषयी सवीस्तर माहीती लिहा ?
13. Write the causes and effect of AIDS disease ?  
एडस आजाराची कारणे व परिणाम लिहा ?
14. Define child labour and write causes and effect of child labour ?  
बाल कामगार म्हणजे काय ? बाल कामगार निर्माण होण्याची कारणे व परिणाम लिहा ?
15. Define drug addiction and write causes and effect of drug addiction ?  
व्यसनाधिनता म्हणजे काय ? व्यसनाधिनतेचे कारणे व परिणाम लिहा ?

SOLAPUR UNIVERSITY, Solapur.

B.A.- I \* Sem I

PRAKRIT (Compulsory)

प्राकृत (पागिद संतिसायरो)

QUESTION BANK - 2022

२) खालील गद्य पद्यांचे मराठी भाषांतर करा

- १) एत्थेव भारहे वासे पभाकरो नाम राया । सव्वत्थ विक्खायजसो दुवालसविहसा-वयधम्मपरिपालणपरायणो जइजणपज्जुवासणबद्धलक्खो परोवयारकरणाइगुण-सहस्ससमलंकिओ सच्चो नाम सेट्ठी । तस्स य इहलोयमित्तपडिबद्धो धम्माणुट्ठाणविरहिओ कणिट्ठो बलदेवो नाम भाया । सो य जाणवत्तेण परविसएसु गच्छइ ।
- २) एगम्मि दिणे जोवणभरे चेतमिहि णिजुज्जाणमिहि अंदोलयंती । विजयड्ढ-दाहिण-सेणी-किण्णरपुर-विज्जाधर-राएणं कुंडलमंडिद-णामाए-सुकेसी-णिय-भज्जाइ सह गगणतले गच्छदा, दिट्ठा । 'किं इमाइ विणा जीविदेण त्ति?' संचित्तदूण त्ति भज्जं गिहं धरिट्ठूण झत्ति आगच्छिट्ठूण विलपंती तेण सा णीदा ।
- ३) अन्नया य तस्स सम्मएणं पिया सुरट्ठमागओ ववहारेणं । गिरिनगरे धणसत्थवाहस्स धूयं धणसिरिं पडिरूवेणं सुंकेणं समुद्दत्तस्स वरेइ । तस्स य अन्नायमेव तिहिगहणं काऊण निय नगर मागओ । तओ तेण भणिओ समुद्दत्तो-पुत्त, मम गिरिनगरे भंडं अच्छइ, तत्थ तुमं सवयंसो वच्च, तओ तस्स भंडस्स विणिओगं कहामो त्ति वोत्तूण वयंसाण य से दारियासंबंधं संविदियं कयं ।
- ४) भोयण-लुद्धा जामायरा गेहे गुंतु न इच्छंति । पुरोहिओ विआरेइ 'सासूए अईव पिया जामायरा, तेण अहुणा पंच-छ-दिणाइ एए चिट्ठति पच्छा गच्छेज्जा । ते जामायरा खज्ज-रस-लुद्धा तओ गच्छिउं न इच्छेज्ज? परूप्परं ते चित्तेइ 'ससुर-गिह-निवासो सग्ग-तुल्लो नराणं, किल एसा सुत्ती सच्चा ।'
- ५) तत्थ य नयरे रायसेवी एक्को य डिंडी परिवसइ । इओ सा धणसिरी पुव्वावरणहसमए सत्ततले पासाए अट्टालगवरगया सह विणीयणेणं तंबोलं समाणयंती अच्छइ । सो य डिंडी ण्हाय-समालद्धो तस्स भवणस्स आसन्नेण गच्छइ । धणसिरीए तंबोलं निच्छूढं पडियं डिंडिस्सुवरिं ।
- ६) जं किंचि वि उप्पणं तस्स विणासो हवेदि णियमेण ।  
परिणामसरूवेण वि ण य किं चि वि सासदं अत्थि ॥
- ७) पेच्छइ तरुसाहाए पलंबमाणं सुवण्णपुरिसं सो ।  
विमिहियमणेण भणियं अणेण 'सो एत्थ अत्थो' त्ति ॥
- ८) पत्तेयं पत्तेयं लक्खं दाऊण दविणजायस्स ।  
ववहारत्थं देसेसु पेसिया ताण समिक्खमिमे ॥
- ९) जा सासया ण लच्छी चक्कहराणं पि पुण्णवंताण ।  
सा किं बंधेदि रदिं इदरज्जाणं अपुण्णाणं ॥
- १०) एवं च नरिंदायरं पेच्छिऊण पडिसुयमणेण । कालक्कमेण नियमंदिमूवा गओ सच्चस्स परिकहेइ । अन्नया य चवलत्तणओ लच्छीए उदयत्तणओ अंतराइयकम्मस्स अप्पदविणो जाओ सच्चसेट्ठी । तओ तेण चोडविसयगमणाय पुट्ठो पभाकरनरिंदो, अणुन्नाओ य तेण ।
- ११) अंगदेसे चंपाणयरीइ राया वसुवद्धणो, रण्णी लक्खीमदी सह रज्जदि । तत्थ सेट्ठी पियदत्तो, तस्स भज्जा अंगमदी, पुत्ती तु अणंदमदी । एकदा णंदीस्टुमीइ सेट्ठिणा धम्माकित्ति-आइरिय-पादमूले अट्टदिणाणिं बंधचेर गहिदं । कीडावसादो अणंदमदी वि गाहिदा ।
- १२) तओ सो समुद्दत्तो दारगो तस्स परिव्वायगस्स समीवे कलागहणं करेमाणो अन्नया कयाइ 'फलंगं ठवेमि' त्ति गिहं अणुपविट्ठो । नवरिं च पासइ नियगजणणणिं तेण परिव्वायगेण सट्ठिं असब्भमायरमणिं । तओ सो निग्गओ इत्थीसु विरागमावण्णो । 'न एयाओ कुलं सीलं वा रक्खंति'
- १३) ते जामायरा पायत्तिगं वाइऊणं पि खज्ज-रस-लुद्धत्तणेण तओ गुंतुं नेच्छंति । ससुरो वि चित्तेइ, 'कहं एए नीसारियव्वा? साउ-भोयणरया एए खरसमाणा माणहीणा संति । तेण जुत्तीए निक्कासणिज्जा । पुरोहिओ नियं भज्जं पुच्छइ 'एएसिं जामाउणा भोयणाय किं देसि?'
- १४) अहुणा केवलं केसवो जामायरो तत्थ थिओ संतो गुंतुं नेच्छइ । पुरोहिओ वि केसव-जामाउणो निक्कासणत्थं जुत्ति

विआरिऊण । नियपुत्तस कण्णे किंचि कहिऊण गओ । जया केसव-जामायरो भोयणत्थं उवविट्टो, पुरोहिअस्स य पुत्तो समीव वट्टइ ।

- १५) इह आसि वसंतपुरे परोप्परं नेहनिब्भरा मित्ता ।  
खत्तियमाहणवाणियसुवण्णयार त्ति चत्तारि ॥
- १५) तिट्ठा लज्जानासो भयबाहुल्लं विरूवभासिंतं ।  
पाएण मणुस्साणं दोसा जप्पंति वुड्ढा ॥
- १६) जम्मं मरणेण समं संपज्जदि जोव्वणं जरासहिदं ।  
लच्छी विणाससहिदा इय सव्वं भंगुरं मुणह ॥
- १७) चइऊण महामोहं विसए मुणिऊण भंगुरे सव्वे ।  
णिव्विसयं कुणह मणं जेण सुहं उत्तमं लहह ॥
- १८) बलदेवेण भणियं- 'अहं पुण इहं चेव विविहभंडपडिहत्थं जाणवत्तं हारेमि जइ मच्छो होज्जा ।' एवं च उभयपक्खेहि वि सच्चसेट्ठिं सक्खिं काऊण विहिया होड्डा । ते य निज्जामगा पडिबेडएण गंतूण मच्छयपिट्ठिमि परिकखणत्थं तणपूलपडलं पज्जालिउमारद्धा । सो य मच्छो तेण परितत्तसरीरो झडत्ति निबुड्डो अच्छाहे जले ।
- १९) अण्णदा संपदाणकाले/विवाहावसरम्हि सेट्ठीणा अणंदमदी किदे वर सोहणं आरद्धं ।  
अणंदमदीइ वुत्तं- 'ताद ! मम तुमेणं बंभचेरं दाविदमदो किं विवाहेणं ?'  
सेट्ठीणा उत्तं- 'कीडावसादो मए तुमं/दे बंहचेरं दाविंद ।'  
'णु ताद ! धम्मम्हि, वदम्हि का कीडा ?' अणंदमदीइ वुत्तं ।  
'णु पुत्ति ! गंदीसरद्धदिवसाणि एव वदं तव, णो सव्वदा दत्तं/दिण्ण'
- २०) अत्थि अवंती नाम जणवओ । तत्थ उज्जेणी नाम नयरी रिद्धीत्थिमिय समिद्धा । तत्थ जियसत्तू नाम राया, तस्स धारिणी नाम देवी । तत्थ य उज्जेणीए नयरीए दसदिसिपयासो इब्भो सागरचंदो नाम, भज्जा य से चंदसिरी । तस्स पुत्तो चंदसिरीए अत्तओ समुद्धत्तो नाम सुरूवो ।
- २१) तेसिं वयंसाणं अदिट्ठओ चेव नट्ठो । तओ से वयंसेहिं आगंतूणं (सागरचंदस्स) धणसत्थवाहस्स य परिकहिय 'गओ सो ।' तेहिं समंतओ मग्गिओ, न दिट्ठो । तओ ते दीणवयणा कइवयाणि दिवसाणि अच्छिऊण धणसत्थवाहमापुच्छिऊण गया नियगनयरं ।
- २२) तं दट्ठूणं पढमो मणीरामो जामाओ मित्ताणं कहेइ 'अहुणा एत्थ वसणं न जुत्तं, नियघरम्मि एओ वि साहुभोयणं अत्थि । तओ इओ गमणं चिय सेयं । ससुरस्स पच्चूसे कहिऊण हं गमिस्सामि ।'  
इयरा जामायरा कहिंति- 'भो मित्त ! विणा मुल्लं भोयणं कत्थ मिलइ ?'
- २३) इह आसि वसंतपुरे परोप्परं नेहनिब्भरा मित्ता ।  
खत्तियमाहणवाणियसुवण्णयार त्ति चत्तारि ॥
- २४) तिट्ठा लज्जानासो भयबाहुल्लं विरूवभासिंतं ।  
पाएण मणुस्साणं दोसा जप्पंति वुड्ढा ॥
- २५) जम्मं मरणेण समं संपज्जदि जोव्वणं जरासहिदं ।  
लच्छी विणाससहिदा इय सव्वं भंगुरं मुणह ॥
- २६) चइऊण महामोहं विसए मुणिऊण भंगुरे सव्वे ।  
णिव्विसयं कुणह मणं जेण सुहं उत्तमं लहह ॥
- २७) तओ रायाणं उवट्ठिया दो वि पक्खा । तेसिं च परोप्परं विवदंताणं परमत्थं अवियाणिऊण भणियं रत्ता- 'अरे, एत्थ ववहारे को सक्खी ।' निज्जामगेहिं भणियं- 'देव, अत्थि चेव सक्खी, परं नियसहोयरं उवेक्खिऊण किं अम्हाणं सक्खित्तणं करिस्सइ ?' राइणा भणियं- 'को पुण सो ? तेहिं भणियं- 'सच्चसेट्ठी ।'
- २८) अणंदमदीइ पण्णत्तं- 'ताद ! इदाणिं/दाणिं मे तवो देहि । दिट्ठं एगस्सिं एव भवे संसार-विचित्तं त्ति ।' तदो कमलसिरी खंदिणं पहसम्हि खंदिणं पहसम्हि तवं गिण्हेट्ठूणं बहुणा कालेणं विधिणा मरिट्ठूणं ता अप्पा सहस्सारकप्पे देवो जादो ।
- २९) 'किं ते नामधेयं ?' पभणइ य- 'विणीयओ' त्ति मे नामधेयं । एवं सो विणीयओ विणयसंपन्नो सव्वनयरस्स वीससणिज्जो जाओ । तओ सेण सत्थवाहेण चिंतियं- 'नं खमं मे एस आवणे य अच्छंतो । मा एस रायंविदिओ हवेज्ज, तओ राइणा हरिइ त्ति । वरमेस गिहे भंडारसालाए अच्छंतो'
- ३०) कत्थवि गामे नरिंदस्स रज्जसंति-कारगो पुरोहिओ आसि । तस्स एगो पुत्तो, पंच य कन्नगाओ संति, तेण चउरो कन्नगाओ विउस-माहण-पुत्ताणं परिणाविआओ ।  
कयाइ पंचवि-कन्नगाए विवाह-महूसवो पारद्धो । विवाहे चउरो जाणाउणो समागया ।

- ३१) इह निच्छयं काऊण भणिओ सो सेट्टिणा नराहिवो- 'जं इमे वरागा निज्जामगा जंपंति तं सच्चं, मम भाया पुण अलियावाइ' ति । इमं च सोच्चा राया तुट्ठो चिंतिउं पयट्ठो- 'अहो, अज्जवि एरिसा सच्चवाइणो दीसंति जे नियसहोयर विरिविणासे वि नियमज्जायं न चयंति । ता मंडिज्जइ एवंविहेहिं कलिकाले वि भूमिमंडलं'
- ३२) विसमिस्सं भत्तं भुंजिऊण दियखत्तिया वि वावन्ना ।  
इअ एसा पाविड्ढी पाविज्जइ पावपसरेण ॥
- ३३) माणुसत्तं भवे मूलं लाहो देवगई भवे ।  
मूलच्छेएण जीवाणं नरयतिरिक्खत्तणं भवे ॥
- ३४) अथिरं परियणसयणं पुत्तकलत्तं सुमित्तलावण्णं ।  
गिहगोहणाइ सच्चं णवघणविंदेण सारिच्छं ॥
- ३५) ण य भुंजदि वेलाए चिंतावत्थो ण सुवदि रयणीए ।  
सो दासत्तं कुव्वदि विमोहिदो लच्छि तरुणीए ॥

### प्रश्न ३ व ४

- \* सच्चवाइ सच्चसेट्टी कथा सारांश स्पष्ट करा.
- \* जगात नेहमी सत्याचा विजय होतो हे सच्चवाइ सच्चसेट्टी कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- \* सत्यवादी सत्यश्रेष्ठी सत्यव्रताचे पालन कसे केले हे सच्चवाइ सच्चसेट्टी कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- \* असत्य बोलल्याने त्रास कसा होतो हे बलदेवाच्या उदारहरणावरून स्पष्ट करा.
- \* अणंदमदी कथा सारांश स्पष्ट करा.
- \* अनंतमतीने आपल्या व्रताचे पालन दृढतेने कसे केले ?
- \* अनंतमतीने जीवनातल्या संकटावर मात कशी केली हे स्पष्ट करा.
- \* अनंतमतीने वैराग्य कसे धारण केले ते स्पष्ट करा.
- \* सीलवई धणसिरी कथा सारांश स्पष्ट करा.
- \* समुद्रदत्ताने सीलवतीची परिक्षा कशी घेतली हे सीलवई धणसिरीद्वारे स्पष्ट करा.
- \* समुद्रदत्ताला स्त्रीजातीबद्दल तिटकारा का झाला व तो दूर कसा झाला हे सीलवई धणसिरीद्वारे स्पष्ट करा.
- \* सीलवती धनश्री आपल्या शिलासंबंधी दृढ कशी राहिली हे स्पष्ट करा.
- \* लुद्धा जामायरा कथा सारांश स्पष्ट करा.
- \* ब्राह्मणाने लोभी जावयांना कसे हाकलून लावले ते स्पष्ट करा.
- \* अतिलोभ केल्याने अपमान कसा होतो हे लुद्धा जामायरा कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- \* लोभी जावयांचा अपमान का झाला ते लुद्धा जामायरा कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- \* अणत्थजुओ अत्थो काव्य सारांश स्पष्ट करा.
- \* अर्थ हा अनर्थकारी कसा ठरतो हे अणत्थजुओ अत्थो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- \* मनात पाप पसरल्याने लोक मित्रत्व ही कसे विसरतात हे अणत्थजुओ अत्थो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- \* सुवर्ण पुरुषाच्या नादाने चार मित्रांनी ऐकमेकांचा घात कसा केला अणत्थजुओ अत्थो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- \* पुत्ताणं परिक्खा काव्य सारांश स्पष्ट करा.
- \* श्रेष्ठीने आपल्या मुलांची परिक्षा घेऊन योग्य न्याय कसा दिला हे पुत्ताणं परिक्खा काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- \* स्वतःच्या कृतीनुसार मनुष्य ज्या त्या पदावर कसा स्थिर होतो हे पुत्ताणं परिक्खा काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- \* असासद संसारो काव्य सारांश स्पष्ट करा.
- \* संसार व लक्ष्मी क्षणभंगुर कशी आहे असासद संसारो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.

- १३) हालिएण वुत्तं, - ' तस्स रूवगस्स चउरो भागं करेमि । तत्तो एगं भागं अहं भक्खेमि । बीअ भागं उध्दारणे देमि । तय असं रिण-मोक्खत्थं वावरेमि । चउत्थं भागं कूवम्मि पक्खिवामि ।' एवं सोच्चा तब्भावत्थं अजाणमाणो पुणो वि नरिंदो पुच्छेइ, 'किं एयस्स रहस्सं?'
- १४) कहां वा देव-गुरू-विमुहाणं ससुराईणं धम्मोवएसो भवेज्जा एवं सा वियारेइ। एगया संसारो असारो, लच्छी वि असारा, देहो वि विणस्सरो, एगो धम्मो च्चिय परलोग-पवन्नाणं जीवाणमाहारू ति उवएस-दाणेण निभयत्ता-जिणिंदधम्मेण वासिओ कओ। एवं सासुमवि कालंतरे बोहेइ। ससुरं पडिबोहिउं सा समयं मग्गेइ।
- १५) एगम्मि दिणे एगो महामुणी सुहत्थलम्मि समागओ। चंडचूडेण दिट्ठा मुणिणो समीवे बहुजणा मज्जमंसाइविरमणनियमे गिण्हंता। तत्थागंतूण उवहासेण सो भणइ- भो, जइ एयारिसेहि धम्मो भवइ, ता अहमवि नियमं गेण्हामि एयस्य दुग्गयकुंभारस्स जाव खल्लिं न पेच्छामि ताव न भुंजामि।
- १६) पढमं भारदी णाम, विदियं च सरस्सदी  
तदियं सारदादेवी, चतुत्थं हंसगामिणी॥
- १७) गुढत्थ-देसिसहियं सुललिय-वण्णेहिं विरइयं रम्मं।  
पाययकव्वं लोए कस्स न हिययं सुहावेइ? ॥
- १८) पेच्छंति ण भत्तं ण य भायण-कप्पडे य फालियए।  
अह णायं तेहिं सम वाणर-जूहं समल्लीणं ॥
- १९) गाहाणं गीयाणं तंती-सद्दाणं पोढ-महिलाणं।  
ताणं चिय सो दंडो जे ताणरस न याणंति ॥
- २०) सरस्सदी-पसादेण, कव्वं कुव्वंति माणवा  
तम्हा णिच्चल-भावेण, पूयणीया सरस्सदी ॥
- २१) परूसो सक्कअ-बंधो पाउओ-बंधो वि होइ सुउमारो।  
पुरिस-महिलाणं जेत्तिअं इह अंतरं तेत्तिअं इमाणं ॥
- २२) तस्सत्थि तिन्नि मित्ता सुबुद्धिमंतिस्स ताण जो पढमो।  
सो ण्हाण खाण भोयण वत्थ सुमालहणएहिं च ॥
- २३) सुयणस्स विहलियस्स वि पुणो वि सुयणेण होइ उद्धरणं।  
पंकपडियं गइंदं को कइढइ वरगयं मोत्तुं ॥
- २४) जो उण छट्ठो पुरिसो भूमिगए गेण्हिमो त्ति सदस्य-मणो।  
सो होइ सुद्ध-भावो मोक्खस्स वि भायणं पुरिसो ॥
- २५) सरस्सदि! णमो तुम्हं, वरदे कामरूविणी।  
विज्जारंभं करिस्सामि, सिध्दी हवदु मे सया॥
- २६) सयलाओ इमं वाया विसंति एत्तो य नेति वाआओ।  
एंति समुद्धं चिय नेति साअराओ च्चिय जलाइं ॥
- २७) तइय-पुरिसेण भणियं मा मूलं मा य छिंद साहाओ।  
छिंदह पडिसाहं से जा जा फलिया इहं होज्जा ॥

- २८) सरस्सदि! णमो तुम्हं, वरदे कामरूविणी।  
विज्जारंभं करिस्सामि, सिध्दी हवदु मे सया।।
- २९) सयलाओ इमं वाया विसंति एत्तो य नेति वाआओ।  
एति समुदं चिय नेति साअराओ च्चिय जलाइं ।।
- ३०) तइय-पुरिसेण भणियं मा मूलं मा य छिंद साहाओ।  
छिंदह पडिसाहं से जा जा फलिया इहं होज्जा ।।
- ३१) सुयणस्स विहलियस्स वि पुणो वि सुयणेण होइ उद्धरणं।  
पंकपडियं गइंदं को कइइ वरगयं मोत्तुं ।।
- ३२) जो उण छट्ठो पुरिसो भूमिगए गेण्हिमो त्ति सदस्य-मणो।  
सो होइ सुद्ध-भावो मोक्खस्स वि भायणं पुरिसो ।।
- ३३) सरस्सदी मए दिट्ठा, दिव्वा कमललोयणा।  
हंसक्खंध-समारूढा, वीणा-पुत्थगधारिणी।।
- ३४) पायइ कव्वस्स नमो पायइकव्वं च निम्मियं जेण।  
ताहं चिय पणमामो पट्टिऊण य जे वियाणंति ।।

प्रश्न ३) व ४)

- १) हालिगस्स बुद्धिकोसल्लं कथासारांश स्पष्ट करा.
- २) शेतकन्याने आपल्या संपत्तीचा वाटा कसा केला व त्याच्या चतुराईने त्याचा फायदा कसा झाला हे स्पष्ट करा.
- ३) धम्मबोह कथासारांश स्पष्ट करा.
- ४) धर्मापासून विमुख झालेल्या परिवाराला शिलवतीने कसे स्थिर केले हे स्पष्ट करा.
- ५) नियमफलं कथासारांश स्पष्ट करा.
- ६) सत्यघोषाला न्याय कसा मिळाला हे सच्चघोसो कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- ७) प्राकृत भाषेचे विश्लेषण करून त्याची महति स्पष्ट करा.
- ८) प्राकृत भाषेचा उगम, प्रसार व आधुनिक परिवर्तन स्पष्ट करा.
- ९) प्राकृत भाषेची महिमा विविध ग्रंथात कसे आढळून येते हे स्पष्ट करा.
- १०) प्राकृत भाषेचे प्रकार व महत्ता याचे विश्लेषण करा.
- ११) लेस्सा म्हणजे काय हे उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- १२) जंगलात लाकडे तोडायला गेलेल्या ६ मित्रांना त्यांच्या विचाराप्रमाणे पुढील फळ कसे मिळेल हे लेस्सादिडुंतो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १३) मित्ततयं काव्यसारांश स्पष्ट करा.
- १४) संकटकाळी कसे मित्र उपयोगी पडू शकतात हे मित्ततयं काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १५) संकटकाळी कसे मित्र उपयोगी पडू शकतात हे मित्ततयं काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १६) चंद्रचूडाला नियमाचे फळ कसे प्राप्त झाले हे विषद करा.

-----\*\*\*-----





## अर्धमागधी (compulsary) (पाइय संतिसायरो) II<sup>nd</sup> Term

### धडा ५ वा-(चउर मंतिपुत्ती)

१. चतुर मंत्रीपुत्री हा पाठ 'पाइय-विण्णाण कहा' यातील विजयकस्तुरीस्वरजी यांनी लिहिले.
२. मतीसागर हा विक्रमशूर राजाचा प्रधान होता.
३. राजाने बुद्धीपरिक्षणासाठी दरबारात प्रश्न विचारला.
४. चिंतीत मतिसागराच्या प्रश्नाचे उत्तर चंद्रकांताने देण्याचे ठरविले.
५. पहिल्या प्रश्नाच्या उत्तरासाठी चंद्रकांताने दानशूराला बरोबर घेतले.
६. दुसऱ्या प्रश्नाच्या उत्तरासाठी मतिसागराने चंद्रकांताने दारूड्याला सोबत घेतले.
७. नाही-आहे या प्रश्नासाठी चंद्रकांताने मुर्तीना विनंती केली.
८. नाही नाही प्रश्नाच्या उत्तरासाठी भिकारी राजदरबारात आला.
९. उत्कृष्ट उत्तरासाठी राजाने दरबारात चंद्रकांताचा सम्मान केला.

### धडा ६ वा-(जीवण वैचिंतं)

१. कुबेरसेना गणिका मथुरा नगरात रहात होती.
२. कुबेरसेनेला पोटात जुळा गर्भ आहे असे वैद्याने सांगितले.
३. कुबेरसेनेने बालकांना जन्मानंतर १० दिवसाने सोडले.
४. ओळख पटविण्यासाठी कुबेरसेनेने बाळांना दोन आंगठ्या बांधल्या.
५. श्रेष्ठी पुत्राने नावेतील पेटीमध्ये मुले असल्याचे पाहिले.
६. कुबेरदत्ताचा विवाह कुबेरदत्तसोबत झाला.
७. आंगठ्यामधील समानता पाहून कुबेरदत्ताला शंका आली.
८. कुबेरदत्ताचे प्राप्तीकथन ऐकून वैराग्य आले.
९. संसाराची विचित्रता पाहून कुबेरदत्ताने दिक्षा घेतली.
१०. ध्यानसाधनेने कुबेरदत्ताला अवधिज्ञान झाले.
११. बाळाला बोध देण्यासाठी कुबेरदत्ताने अंगाडू गीत गायले.

### धडा ७ वा-(अविणयस्स फलं)

१. वृद्ध व्यापाराचा चारही मुलांनी अपमान केला.
२. वृद्ध व्यापाऱ्याला सोनारानी मदत केली.
३. सोनाराने मित्राला १०० नाण्याची पेटी दिली.
४. सुनांनी सासऱ्याला खाण्यासाठी त्रास दिला.
५. वृद्ध व्यापाऱ्याने सम्मोद शिखराची यात्रा केली.
६. मरताना वृद्धाने मुलाला पेटीची चावी दिली.
७. व्यापाऱ्याच्या पेटीत १०० नाणी होती.
८. मरताना व्यापाऱ्याने जिनमंदिराला दान दिले.

### धडा ८ वा-(जिणिंदभत्तो)

१. यशोधर राजा पाटलीपुत्र नगरामध्ये रहात होता.
२. यशोधर पुत्र सुवीर सवयीने चोर बनला.

३. जिनेंद्रदत्ताच्या चैत्यालयात वैदूर्यमणीची मूर्ती होती.
४. जिनेंद्रदत्ताच्या घरी पार्श्वनाथांची प्रतिमा होती.
५. मूर्ती चोरण्यासाठी सुवीराने क्षुलुकाचा वेश धारण केला.
६. मूर्ती चोरणाऱ्या सुवीराला कोतवालाने पकडले.

### कविता ४-(किवणस्स फलं)

१. 'सुपासनाहचरियं' हा काव्य ग्रंथ हे लक्ष्मण गणिंनी लिहिला आहे.
२. 'सुपासनाहचरियं' १२ व्रतांचे वर्णन आले आहे.
३. 'सुपासनाहचरियं' याची रचना सन ११४२ मध्ये झाली.
४. सागरदत्त श्रेष्ठी कंजूसपणाने धनसंपत्ती गोळा करित असे.
५. सागरदत्त श्रेष्ठीने धन स्मशानात पुरले.
६. सागरदत्ताच्या पुत्राने लोभापायी भिकाऱ्याचे अवयव कापले.
७. स्मशानातील धन भिकाऱ्याने लोकांना वाटले.
८. भिकाऱ्याचे अवयव परत देण्यासंबंधी राजाने सागरदत्ताला निर्णय दिला.
९. 'किवणस्स फलं' मध्ये परलोकात सद्धर्माची शिदोरी घेऊन जाण्याचा संदेश दिला आहे.

### कविता ५-(लोहस्स परिणाम)

१. 'लोहस्स परिणाम' मध्ये सागर व्यापारी मिथिला नगरीत राहत होते.
२. सागर व्यापाऱ्याला भोंदु योगी साधूने फसविले.
३. परदेशात व्यापारासाठी गेलेला सागर तुफानामुळे समुद्रात पडला.
४. लोभामुळे मनुष्याला संकटे येतात.

### कविता ६-(कम्म सरुवं)

१. जिनमाणिक्य यांनी 'कुम्मापुत्तचरियं' ही काव्य कथा ९८ गाथांमध्ये लिहिली.
२. 'कम्म सरुवं'मध्ये दान, तप, शील व भाव या धर्माची चार अंगे सांगितली आहे.
३. 'कम्म सरुवं'मध्ये रत्नाचे वर्णन आले आहे.
४. 'कम्म सरुवं'मध्ये व्यापारी चिंतामणी रत्नासाठी साधना करतो.
५. 'कम्म सरुवं' व्यापारी आसपुरी देवीची साधना करतो.
६. 'कम्म सरुवं' मधील व्यापाऱ्याचे चिंतामणी रत्न समुद्रात पडले.
७. अत्यंत कष्टाने मिळालेला मनुष्य जन्म जीव व्यर्थ कार्यात घालवतो.
८. व्यापाऱ्याने चिंतामणी रत्नाची तुलना आकाशातील चंद्राबरोबर केली.

B.A.-I  
Sem I 2021  
PRAKRIT (Optional) Paper I  
प्राकृत \* पाइयपण्णसायरो  
QUESTION BANK

**हालिंगस्स बुद्धिकोसल्लं**

- \* शेतकरी रुपयाचे चार भाग करीत असे.
- \* राजा मन रमविण्यासाठी नगरा बाहेर गेला.
- \* नगराबाहेर राजाने शेतकऱ्यास पाहिले.
- \* शेतकरी कमाईचा पहिला भाग स्वतः खात असे.
- \* शेतकरी कमाईचा दुसरा भाग उद्धारासाठी देत असे.
- \* शेतकरी कमाईचा तिसरा भाग कर्ज मुक्तीसाठी देत असे.
- \* शेतकरी कमाईचा चवथा भाग दान देत असे.
- \* शेतकरी कमाईचा पहिला भाग स्वतः व पत्नीसाठी वापरत असे.
- \* शेतकरी कमाईचा दुसरा भाग मुलांसाठी देत असे.
- \* राजाने शेतकऱ्यास १००वेळा तोंड बघेपर्यंत रहस्य न सांगण्याचे वचन घेतले.
- \* राजाने दरबारात सर्वांना प्रश्न विचारला.
- \* उत्तरासाठी प्रधान शेतकऱ्यास भेटला.
- \* प्रधानाने शेतकऱ्यास शंभर मुद्रा दाखविल्या.
- \* शेतकरी राजाच्या सत्कारास पात्र ठरला.

**धम्मबोह**

- \* लक्ष्मीदासाला संपत्तीचा गर्व होता.
- \* लक्ष्मीदास कधीही धर्म करीत नसे.
- \* धर्मदासाच्या कन्येचे नाव शीलवती होते.
- \* शीलवतीच्या घरी आहारासाठी महामुनी आले.
- \* मुनिराजांनी शीलवतीची परीक्षा घेतली.
- \* शीलवतीने मुनिराजांची परीक्षा घेतली.
- \* शीलवतीने पतीचे वय पाच वर्ष सांगितले.
- \* शीलवतीने आपले वय बारा वर्ष सांगितले.
- \* शीलवतीने सासूचे वय सहा महिने सांगितले.
- \* शीलवतीने सासऱ्याचे वय शून्य वर्ष सांगितले.
- \* सासूने शीलवतीकडून धर्म स्विकारला.
- \* लक्ष्मीदासाने शेवटी दीक्षा घेतली.

**णियमफलं**

- \* चंद्रचूड सुहस्थल नगरात राहत होता.
- \* चंद्रचूडाच्या घरासमोर कुंभार राहत होता.
- \* चंद्रचूड नेहमी कुंभाराचा उपहास करीत असे.
- \* चंद्रचूडाने मुनिकडून नियम घेतला.
- \* चंद्रचूड कुंभाराला शोधण्यासाठी खाणीत गेला.
- \* चंद्रचूडाने नियमाचे फळ अनुभवला.
- \* चंद्रचूडाने शेवटी मुनीधर्म स्विकारला.
- \* चंद्रचूडाला खाणीतून भरपूर धन मिळाले.

**सच्चघोसो**

- \* सत्यघोष सिंहपुरात राहत होता.
- \* सत्यघोषाचे नाव श्रीभूती होते.
- \* सत्यघोष दरबारात पुरोहिताचे काम करीत असे.
- \* सत्यघोष जानव्याला कात्री बांधत असे.
- \* सत्यघोषाने समुद्रदत्ताला फसविले.
- \* सत्यघोषाने समुद्रदत्ताचे पाच रत्न घेतली.
- \* समुद्रदत्त रात्री राजवाड्यामागे ओरडत असे.
- \* सत्यघोषाने समुद्रदत्ताला वेडे ठरविले.
- \* राणी रामदत्ताला सत्यघोषाच्या वागण्यावर संशय आला.
- \* राजाने सत्यघोषाला शिक्षा दिली.
- \* राजाने सत्यघोषा तीन दंड दिले.
- \* सत्यघोष मृत्यूनंतर सर्परूपात जन्मला.

\* पहिल्या चार धड्याचे, तीन कवितांचे तसेच सरस्वती स्तुतीचे मूळ प्राकृत पाहून घ्यावे. त्याचे प्राकृत भाषेसाठी गाळलेले शब्द येतील

SOLAPUR UNIVERSITY, Solapur.

B.A.- I \* Sem I  
PRAKRIT (Optional)  
प्राकृत (पाइय पण्णसायरो)

QUESTION BANK - 2022

२) खालील गद्य पद्यांचे मराठी भाषांतर करा (कोणतेही ४)

- १) ताणं पहाणाणं मज्झे एगो वियक्खणो पहाणो । सो जण-परंपराओ नरिंद-किसी-वलाणं मिलण-पसंगं नच्चा तस्स घरम्मि गओ । तं किसीवलं तस्स वयणस्स रहस्सं पुच्छइ ।
- २) जंबूदीवम्हि भरहावेत्तम्हि सिंहपुरम्हि रया सिंहसेणो, राणी रामदत्ता, परोहिदो सिरीभूदी च । सोबम्हसुत्तम्हि कत्तिगं बंधिदूण भमदि वुददि च 'जदि असच्चं वदामि, तदा इमाए कत्तिगाए णिय-जिब्बच्छेदं कुणेमि।' एवं कवडेण वट्टमाणस्स तस्स सच्चघोसो इदि विदियं णामं संजादं ।
- ३) तेण भणियं- पिए, मा भणसु एवं । पडिवन्नानिवहणे केरिसं पुरिसत्तणं ? तओ तीए तस्स निच्छयं जाणिरूण पुच्छियाणि दुग्गयमाणुसाणि । भणियं तेहिं- गओ मट्टियानिमित्तं खाणीए ।
- ४) मुणिणा वि सा पुट्ठा 'कइ वरिसा तुम्ह संजाया ?' मुणिस्स पुच्छाभावं नाऊण वीस-वासेसु जाएसु वि तीए बारस वरिस ति उत्तं । पुणरिव 'ते सामिस्स कइ वसा जाया' ति पुट्ठं । तीए पियस्स पणवीस-वासेसु जाएसु वि 'पंचवासा' उत्ता, सासूए 'छम्मासा' कहिया ।
- ५) अवरो वि तग्गिहसमीव चेव दुग्गयाभिहाणो कुंभयारो खल्लिहडओ । सो चंडचूडो गिहट्टिओ चेव पइदिणं पेच्छइ रविकिरणेसु झलझलायंतं तस्स खल्लिं । तं दट्टूण सो दुग्गयं उवहसइ ।
- ६) अत्थि इहेव भारहे वासे सुहत्थलाभिहाणो नाम गामो । तम्मि य एगो कुलपुत्तओ परोवहसणसीलो सहावकुडिलो चंडचूडोभिहाणो परिवसइ । अवरो वि तग्गिहसमीव चेव दुग्गयाभिहाणो कुंभयारो खल्लिहडओ ।
- ७) ससुरो उवस्सए गंतूण मुणिं पुच्छइ, - 'हे मुणिं अज्ज मम गेहे भिक्खत्थं तुम्हे किं आगया ?' मुणी कहेइ- 'तुम्हाणं घरं न जाणमि, तं कत्थं वससि ?' सेट्ठी वियारेइ मुणी असच्चं कहेइ । पुणरवि पुट्ठं, 'कस्स वि गेहे बलाए सह वट्टा कया किं ?'
- ८) अघेगदा पोम्मखंडपुरेहि आंगतूण समुद्दत्तो वणिपुत्तो तत्थ सच्चघोस-पासम्हि आगओ । अणग्घाणि पंच-माणिक्काणिं धारिदूण परदीवम्हि-दव्वं उपज्जेदुं गो
- ९) एवं तस्स अणुभवजुअं इहलोग-अच्चंत-हिय-कारिणिं परलोग-सुहावहं वायं सुणिऊण नरिंदो अईव तूसीओ । पुणो वि सो वएइ-हे करिसग ! तुम्हारिसेहि मइमतं-पुरिसेहिं चिय मम रज्जं विराएइ । अओ तुमं कहेमि-जाव सयहुत्तं मम मुहं दिट्ठं न सिया, ताव तुमए वट्टा कस्सवि न कहियव्वं ति कहिऊण नरिंदो नियावासे गओ ।
- १०) तइअभागं माया-पियराणमट्ठं देमि, जओ हं बालत्तणे तेहिं पालिओ, तओ उत्तं रिणमोक्खत्थं वावरेमि । चउत्थं भागं परलोग-सुहाय दाणे देमि, तेणुत्तं-कूवेंसि खिवेम्मि ति, जओ तं दव्वं परलोगम्मि सुहाय होस्सइ ।'
- ११) एदं सुणिदूण भणिदं रण्णा जदि सच्चघोसस्स एदं संभावदे तदा तुमं परिक्खएसि । लद्ध आदेसेण रामदत्ताए रायभवणे सेवाय आगच्छंतं सच्चघोसं अकज्जं एवं पुच्छो- विहद-वेलाय आगदो सि ?
- १२) सो पिउणा सह गेहे आगओ । वहुं पुच्छइ-किं माउपिउणं अवमाण कयं ? साहुणा सह वट्टाए किं असच्चमुत्तरं दिण्णं ? तीए वुत्तं, तुम्हे मुणिं पुच्छसि, सव्वं कहिहिइ ।

- १३) हालिएण वुत्तं, - ' तस्स रूवगस्स चउरो भागं करेमि । तत्तो एगं भागं अहं भक्खेमि । बीअ भागं उध्दारणे देमि । तय असं रिण-मोक्खत्थं वावरेमि । चउत्थं भागं कूवम्मि पक्खिवामि ।' एवं सोच्चा तब्भावत्थं अजाणमाणो पुणो वि नरिंदो पुच्छेइ, 'किं एयस्स रहस्सं?'
- १४) कहां वा देव-गुरू-विमुहाणं ससुराईणं धम्मोवएसो भवेज्जा एवं सा वियारेइ। एगया संसारो असारो, लच्छी वि असारा, देहो वि विणस्सरो, एगो धम्मो च्चिय परलोग-पवन्नाणं जीवाणमाहारू ति उवएस-दाणेण निभयत्ता-जिणिंदधम्मेण वासिओ कओ। एवं सासुमवि कालंतरे बोहेइ। ससुरं पडिबोहिउं सा समयं मग्गेइ।
- १५) एगम्मि दिणे एगो महामुणी सुहत्थलम्मि समागओ। चंडचूडेण दिट्ठा मुणिणो समीवे बहुजणा मज्जमंसाइविरमणनियमे गिण्हंता। तत्थागंतूण उवहासेण सो भणइ- भो, जइ एयारिसेहि धम्मो भवइ, ता अहमवि नियमं गेण्हामि एयस्य दुग्गयकुंभारस्स जाव खल्लिं न पेच्छामि ताव न भुंजामि।
- १६) पढमं भारदी णाम, विदियं च सरस्सदी  
तदियं सारदादेवी, चतुत्थं हंसगामिणी॥
- १७) गुढत्थ-देसिसहियं सुललिय-वण्णेहिं विरइयं रम्मं।  
पाययकव्वं लोए कस्स न हिययं सुहावेइ? ॥
- १८) पेच्छंति ण भत्तं ण य भायण-कप्पडे य फालियए।  
अह णायं तेहिं सम वाणर-जूहं समल्लीणं ॥
- १९) गाहाणं गीयाणं तंती-सद्दाणं पोढ-महिलाणं।  
ताणं चिय सो दंडो जे ताणरस न याणंति ॥
- २०) सरस्सदी-पसादेण, कव्वं कुव्वंति माणवा  
तम्हा णिच्चल-भावेण, पूयणीया सरस्सदी ॥
- २१) परूसो सक्कअ-बंधो पाउओ-बंधो वि होइ सुउमारो।  
पुरिस-महिलाणं जेत्तिअं इह अंतरं तेत्तिअं इमाणं ॥
- २२) तस्सत्थि तिन्नि मित्ता सुबुद्धिमंतिस्स ताण जो पढमो।  
सो ण्हाण खाण भोयण वत्थ सुमालहणएहिं च ॥
- २३) सुयणस्स विहलियस्स वि पुणो वि सुयणेण होइ उद्धरणं।  
पंकपडियं गइंदं को कइढइ वरगयं मोत्तुं ॥
- २४) जो उण छट्ठो पुरिसो भूमिगए गेण्हिमो त्ति सदस्य-मणो।  
सो होइ सुद्ध-भावो मोक्खस्स वि भायणं पुरिसो ॥
- २५) सरस्सदि! णमो तुम्हं, वरदे कामरूविणी।  
विज्जारंभं करिस्सामि, सिध्दी हवदु मे सया॥
- २६) सयलाओ इमं वाया विसंति एत्तो य नेति वाआओ।  
एंति समुद्धं चिय नेति साअराओ च्चिय जलाइं ॥
- २७) तइय-पुरिसेण भणियं मा मूलं मा य छिंद साहाओ।  
छिंदह पडिसाहं से जा जा फलिया इहं होज्जा ॥

- २८) सरस्सदि! णमो तुम्हं, वरदे कामरूविणी।  
विज्जारंभं करिस्सामि, सिध्दी हवदु मे सया।।
- २९) सयलाओ इमं वाया विसंति एत्तो य नेति वाआओ।  
एति समुदं चिय नेति साअराओ च्चिय जलाइं ।।
- ३०) तइय-पुरिसेण भणियं मा मूलं मा य छिंद साहाओ।  
छिंदह पडिसाहं से जा जा फलिया इहं होज्जा ।।
- ३१) सुयणस्स विहलियस्स वि पुणो वि सुयणेण होइ उद्धरणं।  
पंकपडियं गइदं को कडूडइ वरगयं मोत्तुं ।।
- ३२) जो उण छट्ठो पुरिसो भूमिगए गेण्हिमो त्ति सदस्य-मणो।  
सो होइ सुद्ध-भावो मोक्खस्स वि भायणं पुरिसो ।।
- ३३) सरस्सदी मए दिट्ठा, दिव्वा कमललोयणा।  
हंसक्खंध-समारूढा, वीणा-पुत्थगधारिणी।।
- ३४) पायइ कव्वस्स नमो पायइकव्वं च निम्मियं जेण।  
ताहं चिय पणमामो पट्टिऊण य जे वियाणंति ।।

प्रश्न ३) व ४)

- १) हालिगस्स बुद्धिकोसल्लं कथासारांश स्पष्ट करा.
- २) शेतकन्याने आपल्या संपत्तीचा वाटा कसा केला व त्याच्या चतुराईने त्याचा फायदा कसा झाला हे स्पष्ट करा.
- ३) धम्मबोह कथासारांश स्पष्ट करा.
- ४) धर्मापासून विमुख झालेल्या परिवाराला शिलवतीने कसे स्थिर केले हे स्पष्ट करा.
- ५) नियमफलं कथासारांश स्पष्ट करा.
- ६) सत्यघोषाला न्याय कसा मिळाला हे सच्चघोसो कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- ७) प्राकृत भाषेचे विश्लेषण करून त्याची महति स्पष्ट करा.
- ८) प्राकृत भाषेचा उगम, प्रसार व आधुनिक परिवर्तन स्पष्ट करा.
- ९) प्राकृत भाषेची महिमा विविध ग्रंथात कसे आढळून येते हे स्पष्ट करा.
- १०) प्राकृत भाषेचे प्रकार व महत्ता याचे विश्लेषण करा.
- ११) लेस्सा म्हणजे काय हे उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- १२) जंगलात लाकडे तोडायला गेलेल्या ६ मित्रांना त्यांच्या विचाराप्रमाणे पुढील फळ कसे मिळेल हे लेस्सादिडुंतो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १३) मित्तत्तयं काव्यसारांश स्पष्ट करा.
- १४) संकटकाळी कसे मित्र उपयोगी पडू शकतात हे मित्तत्तयं काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १५) संकटकाळी कसे मित्र उपयोगी पडू शकतात हे मित्तत्तयं काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १६) चंद्रचूडाला नियमाचे फळ कसे प्राप्त झाले हे विषद करा.

-----\*\*\*-----



**B.A.I (Semester- I) (New) (CBCS) Examination March/April – 2022**  
**compl. Marathi Paper- साहित्यदर्पण (आवश्यक मराठी)**

प्र. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा (६ पैकी ४)

१२

- १) 'लेकरुवांसवे आरोगणें' या लीळेतून म्हाईभटांनी गोविंदप्रभूंच्या कोणत्या स्वभावाचे दर्शन घडविले आहे ?
- २) प्रा. आप्पासाहेब खोत यांच्या 'वाटणी' या कथेतून कोणता विचार स्पष्ट झालेला आहे ?
- ३) प्रमाणलेखनात कोणकोणत्या बाबींचा समावेश होतो ?
- ४) ई- कॉमर्समुळे कोणकोणत्या त्रासातून सुटका झाली ?
- ५) कवी कुसुमाग्रजांनी 'अखेर कमाई' या कवितेतून महात्मा गांधीजीविषयी कोणता विचार मांडला आहे?
- ६) 'प्रगतिपुस्तक' या कवितेतून अनिल साबळे यांनी कोणता संदेश दिला आहे ?
- ७) 'लेकरुवांसवे आरोगणें' या लीळेतून म्हाईभटांनी गोविंदप्रभूंच्या कोणत्या प्रसंगाचे दर्शन घडविले आहे ?
- ८) अहिल्याबाई होळकर आणि रूढीपरंपरा या उतऱ्यातून अहिल्याबाई होळकरांच्या व्यक्तिमत्त्वातील कोणत्या गुणांचे दर्शन घडविले आहे?
- ९) लोकहितवादी समाजाच्या प्रगतीसाठी कोणता उपाय सुचविले आहेत ?
- १०) परोपकारी गंपू या पाठातून पु.ल. देशपांडेंनी गंपूच्या कोणत्या स्वभावावर प्रकाश टाकला आहे ?
- ११) लिंबाजीने आपल्या नातवाला कोणता सल्ला दिला?
- १२) 'लेकरुवांसवे आरोगणें' या लीळेचे महत्त्व स्पष्ट करा. ई-मेल म्हणजे काय ?
- १३) 'वाटणी' या कथेतील भीमा आई-वडिलांकडून कोणता आदर्श घेतो ?
- १४) लोकहितवादींनी नवीन ग्रंथाची उपयोगिता कशी स्पष्ट केली आहे?
- १५) रफिक सुरजनीं 'अनगड' कथेतून चनाप मिस्त्रीच्या कोणत्या स्वभावाचे दर्शन घडविले आहे?
- १६) 'अवचिता परिमळु झुलता अलमाळू' या विराणींतून ज्ञानेश्वारांनी विठ्ठल भक्तीची भावना कशी व्यक्त केली आहे?
- १७) अहिल्याबाई होळकरांनी सतीप्रथेला कसा छेद दिला आहे?
- १८) कुसुमाग्रजांनी 'अखेर कमाई' या कवितेतून कोणता संदेश दिला आहे?
- १९) गोविंदाग्रज 'प्रेम आणि मरण' या कवितेतून वृक्षाच्या प्रेम भावना कशा व्यक्त करतात ?

- २०) विठ्ठलाच्या दरबारी संतांचा मेळा कसा भरलेला आहे?
- २१) 'माणूस' या कवितेतील आशावाद कसा व्यक्त झाला आहे ते स्पष्ट करा?
- २२) प्रगती पुस्तक या कवितेतून अनिल सबलेनी आदिवासी मुलाची दैनावस्था कशी व्यक्त केली आहे ?
- २३) अंगठा आणण्यास सांगणाऱ्या गुरुजीना आदिवासी मुलाने कोणते उत्तर दिले?
- २४) ई-कॉमर्स म्हणजे काय?
- २५) शुद्ध लेखन नियमानुसार अनुस्वार कोठे द्यावा ?
- २६) श्रुतलेखन म्हणजे काय?
- २७) 'वाटणी' कथेतील लिंबाजी आणि भागुची ताटातूट कोणत्या कारणामुळे झाली?
- २८) गंपू आपल्या वडिलांची एकसष्टी कशी साजरी करतो ?
- २९) महात्मा फुलेंचे सत्य-असत्यासंबंधी कोणते आहेत?
- ३०) संत एकनाथांनी 'नीति' या अभंगातून कोणता संदेश दिला आहे ?

प्र. ३ रा : दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक )

१०

१. अहिल्याबाई होळकरांनी प्रचलित रूढी परंपरेच्या विरोधात जाऊन कोण कोणत्या समाज सुधारणा घडवून आणल्या ते स्पष्ट करा ?
२. नवीन ग्रंथाची आवश्यकता या पाठातून व्यक्त झालेले लोकहितवादीचे विचार स्पष्ट करा.
३. अहिल्याबाई होळकरांचा परिवर्तनवादी विचार स्पष्ट करा.
४. 'वाटणी' कथेतून 'नात्यापेक्षा पैसा अधिक महत्त्वाचा आहे हा विचार व्यक्त झाला आहे' या विधानाचा परामर्श द्या.
५. 'अनगड' कथेतून व्यापारी वृत्तीचे कसे दर्शन घडते ते तुमच्या शब्दात लिहा?

**किंवा**

१. कुंजविहारी यांच्या 'भेटेन नऊ महिन्यांनी' या कवितेतील आशय स्पष्ट करा ?
२. 'सत्य वर्तनाशिवाय मानव सुखी होणार नाही.' 'सत्य सर्वांचे आदि घर' या अभंगाद्वारे या विधानाची सत्यता पटवून द्या.
३. विकिपीडिया म्हणजे काय ते सांगून विकिपीडियाचे महत्त्व स्पष्ट करा.



४. . 'भेटेन नऊ महिन्यांनी' या कवितेतील राष्ट्रभक्ती कशी व्यक्त झाली आहे ते लिहा?

५. 'अखेर कमाई' या कवितेतून कुसुमाग्रजांनी कोणता मौलिक विचार मांडला आहे?

प्र. ४. एक दीर्घोत्तरी प्रश्न

१०

१. 'अहिल्याबाई आणि रूढीपरंपरा' या पाठाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. पु.ल. देशपांडेंच्या 'परोपकारी गंपू' या व्यक्तिचित्रणातील परोपकारी गंपूची स्वभाव वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

३. मराठी भाषेत इंटरनेटचा वापर कोणकोणत्या प्रकारे करता येतो ते लिहा ?

४. 'प्रगती पुस्तक' या कवितेच आशय स्पष्ट करा?

५. 'प्रेम आणि मरण' या कवितेतील भाव सौंदर्य स्पष्ट करा.

**B.A.I (Semester- II) (New) (CBCS) Examination March/April – 2022**  
**compl. Marathi Paper- साहित्यदर्पण (आवश्यक मराठी)**

प्रश्न. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा (६ / ४ )

१२

- १) संत नामदेवांनी विठ्ठलाचे वर्णन कोणत्या शब्दातून केले आहे?
- २) 'रक्तामध्ये ओढ मातीची' या कवितेतून इंदिरा संतांनी कोणकोणत्या ऋतूंचा उल्लेख केला आहे ?
- ३) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या मते समाजोन्नतीसाठी समाजाचे कर्तव्य कोणते?
- ४) डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलामांच्या मते साहित्याच्या यशाचा मापदंड कोणता ?
- ५) निबंध लेखनातील शुद्धलेखन या घटकाचे महत्त्व स्पष्ट करा ?
- ६) विनोबा भावेंनी 'जीवन आणि शिक्षण' या लेखातून शिक्षणासंबंधी कोणता विचार मांडला आहे?
- ७) डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांनी लोकशाहीच्या मजबुतीसाठी कोणता उपाय सुचविला आहे ?
- ८) विनोबा भावेंनी शिक्षणाबरोबर स्वावलंबी जीवनाचे, परिश्रमाचे महत्त्व कसे स्पष्ट केले आहे?
- ९) निबंध म्हणजे काय?
- १०) निबंध लेखनाची भाषाशैली कशी असावी ?
- ११) वैचारिक निबंधाचे स्वरूप स्पष्ट करा?
- १२) लक्ष्मी नारायण बोल्लींनी 'दसरा' कवितेतून संस्कृती आणि संस्काराविषयी कोणता विचार मांडला आहे?
- १३) लोकनाथ यशवंत यांनी आपली ओळख जातीवरून होऊ नये म्हणून मुलांची नवे काय ठेवली ?
- १४) बा. भ बोरकरांनी सरीवर सारी आल्या गं या कवितेतून पावसाळ्याचे वर्णन कसे केले आहे?
- १५) संत नामदेवांनी आपल्या अभंगातून पांडुरंगाविषयीच्या भक्तीचे वर्णन कसे केले आहे? .
- १६) संत कवित्री सोयराबाईंनी पांडुरंगाविषयी कोणती भावना व्यक्त केली आहे?
- १७) इंदिरा संतानी 'रक्तामध्ये ओढ मातीची' या कवितेत बदलत्या ऋतूंचा मातीच्या रूपावर परिणाम कसा होतो कसे स्पष्ट केले आहे?
- १८) संत तुकारामांनी 'ओले मूळ भेदी खडकाचे अंग' या अभंगातून कार्यसिद्धी कशी सिद्ध होती असे म्हणतात?
- १९) डॉ अब्दुल कलामांनी कलेविषयी कोणती भूमिका मांडली आहे ?
- २०) रिती दावण या कथेतील नामू कोणत्या कारणामुळे वेडापिसा होतो ?
- २१) प्रिय तेंडूलकरांनी मॉडेलिंगविषयी कोण-कोणते अनुभव कथन केले आहेत?
- २२) बालकवींनी फुलराणीचे वर्णन कसे केले आहे?
- २३) मानवी जीवन आणि माती यातील साम्य कसे स्पष्ट केले आहे?

- २४) 'फुंकर' या कवितेतून वसंत बापटांनी कोणत्या प्रेमाचे वर्णन केले आहे?
- २५) लक्ष्मी नारायण बोल्ली यांच्या मते माणूस संस्कृतीचे अधःपतन करीत आहे असे कवितेतून कसे स्पष्ट केले आहे ?
- २६) भा.ब. बोरकरांनी आध्यात्म आणि शृंगार यांचा संगम कसा घडविले आहे?
- २७) निबंधाचे स्वरूप स्पष्ट करा?
- २८) राजकर्तव्ये या भागातील कलावंताविषयी रामचंद्र अमात्यांनी कोणते विचार मांडले आहेत ?
- २९) डॉ कलाम यांनी लेखकाचे कोणते महत्त्व सांगितले आहे?
- ३०) प्रिय तेंडूलकरांनी मॉडेलिंग क्षेत्रातील वास्तव परिस्थितीचे चित्रण कसे केले आहे ?

**प्रश्न ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा**

१०

१. 'रिती दावण' या कथेतून गणपत जाधवांनी शेतकऱ्यांची अस्सल मानसिकता कशी चित्रित केली आहे ते स्पष्ट करा.
२. 'राजकर्तव्ये' या पाठातून रामचंद्र अमात्यांनी कोणती राजकर्तव्ये सांगितली आहेत ते तुमच्या शब्दात लिहा.
३. डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांच्या भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय ? या भाषणातील लोकतत्त्वे स्पष्ट करा.
४. कला आणि साहित्य यांचे मानवी जीवनातील स्थान स्पष्ट करा.
५. प्रिया तेंडूलकरांना मॉडेलिंग क्षेत्रात आलेल्या अनुभवाचे तुमच्या शब्दात वर्णन करा.

**किंवा**

१. निबंध लेखनाची पूर्वतयारी कशी केली जाते ते स्पष्ट करा ?
२. निबंध म्हणजे काय ते सांगून निबंधाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. निबंधाच्या विविध व्याख्या सांगून निबंधाचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. निबंधाचे स्वरूप स्पष्ट करून निबंधाच्या घटकांचा थोडक्यात आढावा घ्या.
५. निबंध म्हणजे काय ते सांगून निबंधाचे महत्त्व विशद करा.

**प्रश्न ४. दीर्घोत्तरी प्रश्न**

१०

१. लोकनाथ यशवंत यांच्या 'जीवाचा आटापिटा' या कवितेत मानवतावादी विचार व्यक्त झाला आहे या विधानाची सत्यता पटवून द्या ?
२. 'फुंकर' या कवितेचा आशय स्पष्ट करा ?
३. फुलराणी या कवितेतील भावसौंदर्य स्पष्ट करा
४. लक्ष्मीनारायण बोल्ली यांनी दसरा या कवितेतून कोणती सामाजिक परिस्थिती विशद केली आहे ?
५. संत तुकाराम परमेश्वरांच्या प्राप्तीसाठी कशाची गरज असल्याचे सांगतात ?



SOLAPUR UNIVERSITY, Solapur.

B.A.- I \* Sem II

PRAKRIT (Compulsory)

प्राकृत (पागिद संतिसायरो)

QUESTION BANK - 2022

२) खालील गद्य पद्यांचे मराठी भाषांतर करा

- १) उव्विगचितो मइसायरो गओ नियभवणं । चिंताउलो उवविट्ठो आसणे। जया भोयणसमए नागओ तथा चंदकंता तस्स पुत्ती पिउस्स समीवं आगंतूण भणइ-‘ताय, भुक्खिया हं। सिग्घं उट्ठेहि भोयणट्ठं।’
- २) तओ य णाए दुवे मुद्दाओ कारियाओ, नामंकियाओ कुबेरदत्तो कुबेरदत्ता य। अईए दसराईए डहरिकासु नावासु सुवण्णरयणपूरियासु छोट्टूण जउणानइं पवाहियाणि। कुब्भंताणि य भवियव्वयाए सोरियनयरे पच्चूसे दोहिं इब्भदारएहिं दिट्ठाणि ।
- ३) पुव्वदेसमिहो गोडविसए तंबपत्त-णयरीइ जिणिंदभत्त-सेट्ठिणो सत्तललप्पासादुवरिं बहु-रक्खग-उवजुत्त-पासणाधप्पडिमा-छत्ततयोवरिं विसिद्धदर-अणग्घ-वेडूरिय-मणिं, पारंपरिएणं सुणिदूण, लोहत्तेणं सुवीरेणं णियपुरिसा पुच्छा
- ४) थेवकालेण ते पुत्ता भारियाण वेमणस्स भावेण तम्मि एव विसाले भवणे भिन्न-भिन्न कच्छेसु वसंति। पिउणो पडमदिणे जेट्ठस्स पुत्तस्स घरे भोयणं करेइ। एवं के वि दियहा वच्चंति।
- ५) बुद्धीए परितुट्ठेणं रत्नेण सहासमक्खं चंदकंताए बहुं पसंसित्ता सुवण्णा-लंकारेहि य सक्कारेइ। नरिंद-पसंसिओ मंती वि सुहरिसिओ निय-पुत्तीए सह गेहे समागओ।
- ६) तम्मज्जे पुत्त-सुणहा-पोत्ताइ-नाम-जुत्त-पत्तेहिं वेढिए पहाणखंडे तं च सुवण्णगारेण दिन्नं रूवग-सयं पासंति, कोहवसेण भणंति य-‘अहो! सुट्ठा वंचियाइमम्हे वुड्ढेण
- ७) पूरेऊणं गत्तं भणिओ तो सेट्ठिणा इमं तणओ ।  
‘पुत्त पलोएसु तुमं गंतुं सव्वं पि दिसिचक्कं ॥’
- ८) कइया वि तेण दिट्ठो जोगप्पो जोगिओ गरूयगव्वो ।  
तत्तो ‘का तुह सत्ति’ ति पुच्छिओ जंपए जोगी ॥
- ९) अह अन्नया विंचितइ सो वणिओ ‘किमवेरहि रयणेहिं ।  
चिंतामणी मणीणं सिरोमणी चिंतियत्थकरो’ ॥
- १०) दुक्खेण जो विट्ठप्पइ अत्थो दुक्खेण भुंजए सो उ।  
चोरचरडाण पायं चरियं एवंविहं होइ’ ॥
- ११) रायपुर-नयरे विक्कमसुरो नाम नरिंदो। सो सुरो पयावी पया-पालणा-दक्खो चउरो य। मइसायरा-अभिहाणो से पहाणमंती । एगया राया मंति-पंडिय-सेट्ठि-महाजणाइ-विहूसियाए सहाए मइपरिक्खणट्ठं पुच्छइ, ‘जयम्मि अत्थि-अत्थि, अत्थि-नत्थी, नत्थी-नत्थी, नत्थी-नत्थी य काओ वत्थूओ सति ?।फ
- १२) कुमेण परिवड्ढियाणि पत्तजोव्वणाणि। जुत्तसंबंधो ति कुबेरदत्ता कुबेरदत्तस्य दिन्ना। कल्लणदिवसेसु य वट्टमाणेसु बहुसहीहिं वरेण सह जूयं पओजिय।नाममुद्दा व कुबेरदत्तहत्थाओ गहेऊण कुबेरदत्ताए हत्थे दिन्ना।
- १३) ससुराओ किंचि वि धणं न लब्भइ ति पुत्तवहूहिं सो थेरवणिगो अवमाणिज्जइ । ताओ भणंति-‘भो सुसरं, निच्चं घरम्मि किं चिट्ठसि ? अम्हाणं मुहाइं किं पासिउं इच्छसि ? तुज्झ लज्जा वि किं न एइ ? गच्छाहि पुत्ताणं आवणे।फ
- १४) कालाणुक्कमेण सो वाणिओ बुद्धो जाओ। तेण चितियं ‘ममम्मि कालगयम्मि सव्वे पुत्ता धणस्स कए कलहं करिस्संति। एवं न जुत्तं तओ तेण नियवित्तस्स चउभागा काऊण पुत्ताणं अप्पिया। सो वि धम्मा-आराहण-परो निच्चित्तो कालं गमेइ
- १५) इंदमउड-मणिं अवि अहं आणएमि’ ति गलगज्जिदं कादूण सुज्जणामो चोरो कवडेणं खुल्लगो भोट्टूण, अदिकाय किलेसेणं गाम-णयरक्खोहं कुणंतो कमेण तंबलित्त-णयरिं गदो।गाम-णयरक्खोहं कुणंतो कमेण तंबलित्त-णयरिं गो।
- १६) सा कहेइ-‘इमाणमुत्तरं एवं न कहिज्जइ। रत्तो पुरओ हं कहिस्सं सपच्चयं। तुमए न कायव्वा संदेहोजया रायसहाए गच्छेज्जासि तथा मं पि नेज्जासि’
- १७) इत्थेव आसि सेट्ठी सागरदत्तो ति नाम दविणइड्ढो ।

अइदविणरक्खणज्जण परायणो सव्वकालं पि ॥

- १८) करिसण हट्टकलंतर वणिज्जप मुहे धणज्जणोवाए ।  
विविहे सो कुणइ सया अगणंतो अप्पणो दुक्खं ॥
- १९) न य मे दिन्नं दाणं न विलसियं विविहभोगभंगीहिं ।  
नासो वि य लच्छीए जाओ तो जामि रायउले ॥
- २०) सो भणइ 'देव इमिणा गहियं मम संतियं किमवि अत्थि ।  
तं अप्पावसु तो हं दविणं एयस्स अप्पिस्सं ।
- २१) 'एसा मज्झ कन्ना बुद्धिमई । जहत्थं उत्तरं-अवस्सं दाहि'ति चिंतयंतो उट्ठिय तीए सह जेमेह । भुत्तुरकाले मंती पुच्छइ-  
'पुत्ति, कहसु उत्तरं ।'
- २२) एगम्मि नयरे एगो वणिगो परिवसइ । सो य रिउहियओ सज्जणो जिणभत्तो य । धम्मेण ववहरंतो सो विउलं धणं अज्जेइ । तस्स चत्तारि  
पुत्ता । तेण चउण्हं पि पुत्ताणं विवाहो कओ ।
- २३) कोट्टपालाणं कल-कलं सुणिदूणं पज्जालोयणं कादूणं तं चोरं मुणिदं । दंसणुवहास-पच्छादणत्थं भणिदं सेट्ठिणा मम वयणेणं रयणं  
अणेण आणीदं त्ति । 'विरुवगं तुम्हेहिं किदं, जं अस्स महातवस्सिणो चोरो अद घोसणा किदा ।'
- २४) एवं मंति-पुत्ती-कहियाइं पण्णाणुत्तराइं सोच्चा राया सव्वे य पुरिसा अईव संतुट्ठा जाया । बुद्धीए परितुट्ठेणं रत्तेण सहासमक्खं  
चंदकंताए बहुं पसंसित्ता सुवण्णा-लंकारेहि य सक्कारेइ ।
- २५) तीसे पेच्छमाणीए सरिसघडणनमाओ चिंता जाया 'केण कारणेण मन्ने नाममुद्दाकधारसमया इमासिं मुद्दाणं ? न य मे कुबेरदत्ते  
भत्तारचिंत, न य अम्हं कोइ पुव्वज्जो एयनामो सुणिज्जइ'
- २६) अइउच्छुगा पुत्ता धणासाए अप्पणो वहूहिं सह कौचिगाए मंजूसियं उग्घडिंति । तम्मज्जे पुत्त-सुण्हा-पोत्ताइ-नाम-जुत्त-पत्तेहिं  
वेढ्ढिए पहाणखंडे तं च सुवण्णगारेण दिन्नं रूवग-सयं पासंति, कोहवसेण भणंति य- 'अहो ! सुट्ठा वंचियाइमम्हे वुड्ढेण
- २७) तं नत्थि जं न कुवंति पाणिणो साहसं दविणकज्जे ।  
नियजीवियं पि विच्चंति किं पुणो छेयणं तणुणो ॥
- २८) अत्थि भरहम्मि नयरी मिहिला महिल व्व मणहरागारा ।  
पायारेण वरेणं परियरिया जा परागम्मा ॥
- २९) जम्माउ जरा लोए जराउ मच्चू अवस्स देहीणं ।  
तम्हा मच्चुमुहगया जीवा जीवति थेवदिणे ॥
- ३०) जइ पुण केण वि दिट्ठं हविज्ज' सो भणइ 'ताय ।  
निउणो तं अइभीसणे मसाणे रयणीए एइ को एत्थ' ॥
- ३१) सुरट्ठेसम्हि पाडलिपुत्तणयरम्हि राया जसोहरो, राणी सुसीमा, पुत्तो सुवीरो अत्थि । सत्त-विसणाहिमूढो, तधाभूद-  
तक्कर-पुरिस-सेविदो । पुव्वदेसम्हि गोडविसए तंबपत्त-णयरीइ जिणिंदभत्त-सेट्ठिणो सत्तललप्पासादुवारिं बहु-रक्खग-  
उवजुत्त-पासणाधप्पडिमा
- ३२) जया भोयणसमए नागओ तया चंदकंता तस्स पुत्ती पिउस्स समीवं आगंतूण भणइ- 'ताय, भुक्खिया हं । सिग्घं उट्ठेहि  
भोयणट्ठं' मंतिणा वुत्तं- 'अज्जाहं अईव चिंताउलो म्हि । तओ भुंजसु तुमं चिय' । चंदकंताए पुट्ठं- 'केरिसी तव चिंता ?'
- ३३) कुबेरदत्ता य तं सोऊण जायतिव्वसंवेगो 'अहो ! अन्नाणेण अपदं कारिओ' त्ति विभवं दारगस्स दारुणं अज्जाए कय नमोक्करो  
तुम्हेहिं मे कओ पडिबोहो, करिस्सं अत्तणो पत्थं ति तुरियं निग्गओ । साहुसमीवे गहियलिंगायारो अपरिवडियवेरग्गो तवोवहाणेहिं  
विगिट्ठेहिं खवियदेहो गओ देवलोयं ।
- ३४) मइसायरा-अभिहाणो से पहाणमंती । एगया राया मंति-पंडिय-सेट्ठि-महाजणाइ-विहूसियाए सहाए मइपरिक्खणट्ठं पुच्छइं,  
'जयम्मि अत्थि-अत्थि, अत्थि-नत्थी, नत्थी-नत्थी, नत्थी-नत्थी य काओ वत्थूओ संति ?'
- ३५) महुराए नगरीए कुबेरसेणा गणिया । पढमगब्भदोहलखेइया सा जणणीए तिगिच्छगस्स दंसिया । तेण भणिया- 'जमलगब्भ-दोसेण  
एईसे परिबाहा । नत्थि कोइ वाहिदोसो दीसई ।'
- ३६) लोहत्तेणं सुवीरेणं णियपुरिसा पुच्छा, 'तं मणिं किं को वि आपेदुं सक्को अत्थि' त्ति ।  
'इंदमउड-मणिं अवि अहं आणएमि' त्ति गलगज्जिदं कादूण सुज्जणामो चोरो कवडेणं खुल्लगो भोटूण, अदिकाय  
किलेसेणं गाम-णयरक्खोहं कुणंतो कमेण तंबलित्त-णयरिं गदो । गाम-णयरक्खोहं कुणंतो कमेण तंबलित्त-णयरिं गदो ।
- ३७) अह अन्नया य सो वि हु गच्छइ उज्जणियाए उज्जाणे ।  
मोयमंडगवडयाइं नेइ तत्थप्पणा सद्धिं ॥
- ३८) एगम्मि नयरपवरे अत्थि कलाकुसलवणिओ को वि ।

रयणपरिक्खागंथं गुरूण पासम्मि अब्भसइ ॥

- ३९) रत्तीए वि दिणे वि रयणिं दंसेमि, सेलेऽखिले।  
उप्पाडेमि नहंगणाउ गहणं पाडेमि भूमीयले ॥
- ४०) जम्माउ जरा लोए जराउ मच्चू अवस्स देहीणं।  
तम्हा मच्चुमुहगया जीवा जीवन्ति थेवदिणे ॥

## दीर्घोत्तरी

गद्य

- \* चतुरमंत्री कन्येने आपल्या वडिलांना कसे वाचविले ते स्पष्ट करा ?
  - \* 'चउर मंतिपुत्ती' कथा सारांश स्पष्ट करा.
  - \* राजाने विचारलेल्या प्रश्नाचे चतुरमंत्री कन्येने उत्तर कसे दिले ते स्पष्ट करा ?
  
  - \* 'जीवण वैचित्तं' कथा सारांश स्पष्ट करा.
  - \* अजाणतेमुळे जीवनात अनर्थ कसे घडतात हे 'जीवण वैचित्तं' द्वारे स्पष्ट करा ?
  - \* अनर्थात अडकलेल्या कुबेरदत्तास साध्वीने कसे स्थिर केले हे 'जीवण वैचित्तं' द्वारे स्पष्ट करा ?
  
  - \* 'अविणयस्स फलं' कथा सारांश स्पष्ट करा ?
  - \* पित्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या मुलांना वडिलांनी धडा कसा शिकविला हे 'अविणयस्स फलं' कथेद्वारे स्पष्ट करा.
  - \* मुलांकडून फसविलेल्या पित्याला सोनार मित्राने कसे वाचविले हे 'अविणयस्स फलं' कथेद्वारे स्पष्ट करा.
  
  - \* 'जिणिंदभत्तो' कथासारांश स्पष्ट करा.
  - \* चोरी करणाऱ्या खोट्या साधूला वाचवून धर्मावरचे संकट श्रेष्ठींनी कसे दूर केले हे 'जिणिंदभत्तो' कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- काव्य
- \* 'किवणस्स फलं' काव्य सारांश स्पष्ट करा.
  - \* कंजूस श्रेष्ठीला चोराने धडा कसा शिकविला 'किवणस्स फलं' काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
  
  - \* 'लोहस्स परिणामं' काव्य सारांश स्पष्ट करा.
  - \* अतिलोभ केल्याने जीवनात अनेक संकटे कशी येतात 'लोहस्स परिणामं' काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
  
  - \* 'कम्म सरुवं' काव्य सारांश स्पष्ट करा.
  - \* नशिबात नसलेल्या रत्नाची इच्छा करणाऱ्या व्यापाऱ्याला जीवनात संकटे कशी आली हे 'कम्म सरुवं' काव्याद्वारे स्पष्ट करा.

SOLAPUR UNIVERSITY, Solapur.

B.A.- I \* Sem II

PRAKRIT (Optional)

प्राकृत (पाइय पण्णसायरो)

QUESTION BANK - 2022

२) खालील गद्य पद्यांचे मराठी भाषांतर करा

- १) एगम्मि गामे सुवण्णयारो वसइ। तस्स रायपहस्स मज्झभागे हट्टिगा विज्जइ। सया मज्झरत्तीए सो सुवण्णभरियं मंजूसं गहिऊण नियघरम्मि आगच्छइ।
- २) तेणुत्तं- जिणदत्त-सेट्ठिपस्समिहे मम णेदि। तदो सुदंसणमेरू-चेदियालयमिहे अगमिहे णेदूण दिट्ठदो। पुव्ववित्तंतं कधिदूण तेण भणिदं- जधेदं सिद्धा तव उवदेसेण तधेव परलोग-सिद्धिं उवदेहि त्ति। तदो चारणमुणि-सण्णिधमिहे तवं तवेदूण कइलासे केवलं उप्पज्जेदूण मोकखं गदो।
- ३) जसोमई वएइ हे नाह! विणा कारणं मुणिणो कया वि न हसंति, अवस्सं किं पि एत्थ पयोयणं होज्जा। नागदत्तो भणइ ता अवस्सं हं मुणिसं समीवे गंतूण हसणकारणं पुच्छिस्सं एवं वोत्तूण भोयणं काऊण सो हट्टे गओ। अवरण्हकाले हट्टे थिओ नागदत्त कयविककयं कुणंतो आसि।
- ४) अन्नया सयललोग उम्माहयजणणे कुसुमरयरेणुगब्भिणे वियंभियदाहिणाणिले समुच्छलिय कलयले मणहर चच्चारि सद्धान्दिणतरूणयेण पयट्टे महुसमए सहियायणपरिवुडा गया बाहिरूज्जाणं वहू। दिट्ठाणि सिणेहसारं चक्कवायमिहुणयाणि दीहियाए रमंताणि, अन्नया सारसमिहुणयाणि, पुलइओ हंसओ हंसियमणुणितो।
- ५) तेण कोटि-दव्व-वएण बारह वरिसेहिं सत्तमालाओ महा-पासाओ निम्मविओ। सो पासाओ तारिसा जाओ जस्स पासायस्स वरिसाणं सहस्सं जाव कककरो-वि न खरेज्जा।
- ६) सा अब्भंतर-त्थिआ सुणंती वि असुणंतीव किंचि कालं थिआ। अईवक्कोसणे सा आगच्च दारं उग्घाडिऊण एवं पुच्छइ- किं बहु अक्कोसमि ? सो भयभंतो गिहम्मि पविसिअ भज्जं कहेइ, दारं सिग्घं पिहाहि, तालगं पि देसु।
- ७) जो देइ परे दुक्खं तं चिय, सो लहइ लक्खसयगुणिणं।  
वीयं जहा सुखित्ते वावियं, बहु फलं महरं होइ ॥
- ८) निंबाउ न होइ गुलो, उच्छु न य हुंति निंबगुलियाओ।  
हिंसाए न होइ सुहं, न य दुक्खं अभयदाणेणं ॥
- ९) सीहेण पुणो भणियं अहियं सीयं पडइ माहम्मि।  
तेहिं पुणो वि भणियं पुच्छामो बहुस्सुयं कं पि ॥
- १०) दक्खत्तणयं पुरिसस्स पंचगं, सइयमाहु सुंदेरं।  
बुद्धी सहस्स-मुल्ला, सय-सइस्साइ पुण्णाइ ॥
- ११) एगया तस्स भज्जाए चिंतिअं- एसो मम भत्ता सव्वया मंजूसं गहिऊण मज्झरत्तीए गेहे आगच्छइ, तं न वरं, जओ कयावि मग्गे चोरा मिलेज्जा तथा किं होज्जा ? तओ तीए नियभत्तारो वत्तो- हे पिअ! मज्झरत्तीए तुझ गिहे आगमणं न सोहणं
- १२) तदो अमिदप्पभदेवेण वुत्तं अमुं गिहत्थं ज्ञाणादो विचलेहि। तदो विज्जुदप्पभदेवेण अणेगधा किदोवसग्गो वि, ण चलिदो ज्ञाणादो। तदो पभादे मायं उवसंहरिदूणं पसंसिदो, आगासगामिणी विज्जा दिण्णा तस्स। कधिदं च विज्जावदिण्ण समए-
- १३) नागदत्तो वि मुणि -वयणेण आउसं अप्पं पासंतो साहु पुच्छइ-हे भयवंत! मम जीवणसेसं कियंतमत्थि ? मुणी कहेइ- सत्त दिवस-सेसमत्थि। अज्जप्पभिइ सत्तमे दिवसे संज्ञाकाले तुं मच्चुं पाविहिसि ? नागदत्तो पुच्छइ- किं भंते! हं समाहिणा वा असमाहिणा वा मरणं पाविस्सं ?
- १४) तीए भणियं- जइ एवं ता मा झुरसु, करेमि मे समीहियं। तओ साहिओ एस वुत्तंतो सासूए। तीए वि भत्तुणो। तेण वि तीए सह कडवकलहं काऊण भणिया वहू- वच्छे, न एसा तव सासू घरपालणस्स जोग्गा ता पडिवज्जसु सव्वं तुमं।
- १५) महप्पाणो कयावि निरत्थयं न हसइ। ममं एआरिसं किं दिट्ठं, जओ हसिऊण गओ। पच्छा एस्स कारणं उवस्सए गंतूण मुणिं पुच्छिस्सामि इअ विआरिऊण खणंतरे सो चिंतारहिओ जाओ। पुणरवि मज्झण्ह-समए सो साहू भिक्खत्थं तस्स घरम्मि समागओ।



- १६) मुणी कहेइ- हे नागदत्त!तुं भोगविलासेसु पसत्तो निय-आउस्स अंतं अपासंतो, चित्तगराणं विविह-चित्त-कारणत्थं कहेसि, किंतु एस्सिं पासाए कियंतकालं जाव वसियव्वं ति न पासेसि, अओ विसयमूढाणं केरिसी ठिइ ति मए हसिअं। नागदत्तो वि मुणि -वयणेण आउसं अप्पं पासंतो साहु पुच्छइं-हे भयवंत! मम जीवणसेसं कियंतमत्थि ?
- १७) इक्क च्चिय जीवदया जणेइ, लोयम्मि सयलसोक्खाइं।  
जह सलिलं धरणिगयं, निप्पायइ सयलसस्साइं ॥
- १८) जस्स दया सो तवस्सी, जस्स दया सो य सीलसंपन्नो।  
जस्स दया सो नाणी, जस्स दया तस्स निव्वाणं ॥
- १९) एगम्मि अरणम्मि वाघो सीहो दुवे संति।  
तेसिं पुण संलावो एवं वुत्तो महं पडइ सीयं।
- २०) इह असि कत्थ वि पुरे णिव-मंती-सेट्ठि-सत्थवाहाणा।  
पुत्ता पवित्त-चित्ता चत्तारि कला-कलाव-विऊ ॥
- २१) एगया सा निय-घरसमीव-वासिणीए खत्तियाणीए घरे गंतूण कहेइ- हे पिय-सहि! तुं तव भत्तुणो सव्वं वत्थभूसणं मज्झं अप्पेहि, मम किंपि पयोयणं अत्थि। तीए खत्तियाणीए अप्पणो पिअस्स असि-सहिअं सिरवेढण-कडिपट्टाइ-सहड-वेसं सव्वं बमप्पिअं। सा तं गहिऊण गेहे गया।
- २२) सा कहेइ- पुव्वं मए कहिअं-हे सामि! तए एवं मज्झरतीए मुज्जेसे गहिऊण न आगंतव्वं तुमए न मन्नियं तेण एवं जायं। सो कहेइ- अहं महाबलिट्ठो वि किं करेमि जइ पंच छ वा चोरा आगया होज्जा, तया ते सव्वे अहं जेउं समत्थो।
- २३) तस्स तलम्हि तिक्ख-सव्व-सत्थाणि उज्झमुहाणि कादूण, गंध-पुप्फादिगं दादूण सिक्कमज्जे पविसेदूण छट्ठोववासेण पंचणमुक्कर उच्चारेदूण छुरिएण एगेगं पादं छिंदंतुं उज्जदो, किण्णु अधो जाजल्लमाण-पहरण-समूहं अवलोगिदूण भीदेण तेण संचिदिदं
- २४) सिरि- अवंतीए नगरीए नागदत्तो नाम महा- रिद्धिमंतो सेट्ठी परिवसइ। तस्स जसोमइ नाम भज्जा अत्थि। सो इंदिय-सुह-पसत्तो भोग-विलासेहिं कालं गमेइ। पावाणं लच्छी पाव-कम्मम्मि जुज्जइ ति नाएण तेण कोटि-दव्व-वएण बारह वरिसेहिं सत्तमालाओ महा-पासाओ निम्मविओ।
- २५) एवं सोच्चा संसारस्स असारयं भावितो, सत्त-कखेत्तेसं नियदव्वं अप्पिता, जिणमंदिरे अट्ठाहिआ-महसूवं कारियंता एयस्स मुणिवरस्स सगासे संजमं गिण्णीयं। अणसेणण सुहेण चत्तारि दिण गया। पंचम-दिणे तस्स सिरम्मि महासूल वेयणा असहेज्जा जाया।
- २६) वहूए भणियं- हले, संपयं न सक्कुणोमि अणंगबाणघायं ता किमेत्थ बहुणा। पवेसेसु किं पि। तीए भणियं- जइ एवं ता मा झुरसु, करेमि मे समीहियं। तओ साहिओ एस वुत्तंतो सासूए। तीए वि भत्तुणो।
- २७) सो दओ सो तवसी, सो य सुही पंडिओ य सो चेव।  
जो सयलसुक्खबीयं, जीवदयं कुणइ खंतिं च ॥
- २८) जो देइ परे दुक्खं तं चिय, सो लहइ लक्खसयगुणिणं।  
बीयं जहा सुखित्ते वावियं, बहु फलं महुरं होइ ॥
- २९) पोसे वा माहे वा जइया वाएइ मारूओ।  
तया पंडित सीयाइं भासा एत्थ न कारणं ॥
- ३०) सत्थाह-सुओ दक्खत्तणेण सेट्ठी-सुओ य रूवेण।  
बुद्धी अमच्च सुओ जीवइ पुण्णेहिं राय-सुओ ॥
- ३१) तओ सा सव्व-परिहिअ-वत्थ-गहणाय करवालमं तस्स वच्छमि ठविऊण सन्नाए वसणाइं पि कइढावेइ। तया सो परिहिअ-कडिट्टय-मेत्तो जाओ। तओ सा कडिट्टयं पि मरणभयं दंसिऊण कइडावेइ। सो अहुणा जाओ इव नग्गो जाओ। सा सव्वं गहिऊण घरम्मि गया, घरदारं च पिहिऊण अंते ठिआ।
- ३२) तेणं च किण्हचदुद्दसीए मसाणे वडरूक्ख-पुव्व-साहाइ अट्ठुत्तरसद-पादं दब्भासिककं बंधिदूणं, तस्स तलम्हि तिक्ख-सव्व-सत्थाणि उज्झमुहाणि कादूण, गंध-पुप्फादिगं दादूण सिक्कमज्जे पविसेदूण छट्ठोववासेण पंचणमुक्कर उच्चारेदूण छुरिएण एगेगं पादं छिंदंतुं उज्जदो।
- ३३) अवरणहकाले हट्टे थिओ नागदत्त कयविककयं कुणंतो आसि। तया रायपहे एगं बक्करं गिण्हिता गच्छमाणस्स चंडसलस्स हत्थाओ छुट्टिय सो बक्करो हट्टत्थिअं नागदत्तं पासित्ता तस्स हट्टमारूढो।
- ३४) पिहिअं घरदार पासिऊण नियभज्जाए उच्चयेण कहेइ- हे मयणस्स मायरा! दारं उग्घोडेहि, दारं उग्घोडेहि। सा अब्भंतर-त्थिआ सुणंती वि असुणंतीव किंचि कालं थिआ। अईवक्कोसणे सा आगच्च दारं उग्घाडिऊण एवं पुच्छइ- किं बहु

अक्कोसमि ?

- ३५) मुणिवरो भणइ- हे नागदत्त! एग-दिवस-संजम-पालणेण वि भव्वजीवो अवस्सं वेमाणो होज्जा, किं पुणो सत्त दिणेण? एवं सोच्चा संसारस्स असारयं भावितो, सत्त-कखेत्तेसं नियदव्वं अप्पिता, जिणमंदिरे अट्ठाहिआ-महसूवं कारियंता एयस्स मुणिवरस्स सगासे संजमं गिण्हीयं। अणसेणण सुहेण चत्तारि दिण गया।
- ३६) तस्स जसोमइ नाम भज्जा अत्थि। सो इंदिय-सुह-पसत्तो भोग-विलासेहिं कालं गमेइ। पावाणं लच्छी पाव-कम्मम्मि जुज्जइ त्ति नाएण तेण कोटि-दव्व-वएण बारह वरिसेहिं सत्तमालाओ महा-पासाओ निम्मविओ।
- ३७) जारिसया उप्पज्जइ मह देहे वेयणा पहारेहिं।  
तारिसया अन्नाण वि जीवाणं मूढ देहेसु ॥
- ३८) जस्स दया तस्स गुणा, जस्स दया तस्स उत्तमो धम्मो।  
जस्स दया सो पत्तं, जस्स दया सो जए पुज्जो ॥
- ३९) नालत्ता आलवइ, भणिया पडिभणइ पंच-दस वारा।  
अज्जा-गले व्व घंटा छिक्काछिक्का कणकणेइ ॥
- ४०) नालत्ता आलवइ, भणिया पडिभणइ पंच-दस वारा।  
अज्जा-गले व्व घंटा छिक्काछिक्का कणकणेइ ॥

### प्रश्न ३) व ४)

- १) गेहेसूर-सुवण्णयारो कथासारांश स्पष्ट करा.
- २) शूरतेची फुशारकी मारण्याच्या नवऱ्यास पत्नीने कसा धडा शिकविला हे गेहेसूर-सुवण्णयारो कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- ३) णमोकार मंत्राची महिमा उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- ४) पंच णमोयार महिमा कथेचा सारांश लिहा.
- ५) पसंगावधाणं कथा विषद करा.
- ६) कामाग्निने विचलित झालेल्या वधूस सासू-सान्यांनी कसे स्थिर केले हे सांगून बोध स्पष्ट करा.
- ७) नागदत्त कथेचा सारांश स्पष्ट करा.
- ८) मरणासन्न नागदत्तास मुनींनी कसे स्थिर केले हे नागदत्त कहा कथेद्वारे स्पष्ट करा.
- ९) सर्व धर्माचे मूळ दया आहे हे दया, धम्मो काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १०) कलह निवारणं काव्य सारांश स्पष्ट करा.
- ११) वाघ आणि सिंहातील वाद हुशार मांजरीने कसा सोडविला हे कलह निवारणं काव्याद्वारे स्पष्ट करा.
- १२) पुण्णोदय महिमा काव्य सारांश स्पष्ट करा.
- १३) पुण्य सर्वात श्रेष्ठ कसे आहे हे पुण्णोदय महिमा काव्याद्वारे स्पष्ट करा.

**B.A-I SEM-II**  
**SOCIOLOGY PAPER-II**  
**TITLE OF THE PAPER: INTRODUCTION TO SOCIOLOGY**  
**QUESTION BANK**

---

**Question : Write short Answer:**

1. What is socialization?  
सामाजिकरण म्हणजे काय?
2. What are the characteristics of socialization?  
सामाजिकरणाचे वैशिष्ट्ये कोणते?
3. Which are the types of socialization?  
सामाजिकरणाचे प्रकार कोणते?
4. What are the stages of socialization?  
सामाजिकरणाची प्रक्रिया काणती.
5. What are the agencies of socialization?  
सामाजिकरणाची साधने कोणती.
6. What is re-socialization?  
पुनः सामाजिकरण म्हणजे काय.
7. What is the importance of socialization?  
सामाजिकरणाचे महत्त्व कोणते?
8. What are the characteristics of social groups?  
सामाजिक समुहाचे वैशिष्ट्ये काय आहे?
9. What are the bases of social groups?  
सामाजिक समुहांचे आधार कोणते?
10. What are the characteristics of Primary group?  
प्राथमिक समुहाची वैशिष्ट्ये कोणती?
11. What are the characteristics of Secondary group?  
दुय्यम समुहाची वैशिष्ट्ये कोणती?
12. What are the feature of Reference group?  
संदर्भ समुहाचे स्वरूप कोणते?
13. What are the elements a Formal organization?  
औपचारिक संघटनेचे घटक कोणते आहे?
14. Explain the William Sumner's classification of social group?  
विल्यम सम्नरचे सामाजिक समुह संदर्भात वर्गीकरणाचे स्पष्टीकरण सांगा.
15. Explain the meaning and nature of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाचे अर्थ व स्वरूपाचे स्पष्टीकरण द्या.
16. What are the functions of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाची कार्ये कोणती.
17. Explain the need of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाची आवश्यकता स्पष्ट करा?
18. What are the types of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाचे प्रकार कोणते.

19. Explain Persuasive and Coercive control?  
अनुनयात्मक आणि निग्रहात्मक नियंत्रणाचे स्पष्टीकरण द्या.
20. What are the agencies of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाची साधने कोणती.
21. Explain the meaning and nature of social deviance.  
सामाजिक विचलनाचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
22. What are the causes of social deviance?  
सामाजिक विचलनाची कारणे कोणती.
23. Explain the meaning and nature of social change?  
सामाजिक परिवर्तनाची कारणे कोणती.
24. What are the causes of social change?  
सामाजिक परिवर्तनाची कारणे कोणती.
25. Which are the directions of social change?  
सामाजिक परिवर्तनाच्या दिशा कोणत्या?
26. Explain the meaning and nature of social mobility?  
सामाजिक गतिशेळतेचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
27. Which are the types of social mobility?  
सामाजिक गतिशेळतेचे प्रकार कोणते.
28. Explain the meaning and nature of social movement?  
सामाजिक चलवळीचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
29. Which are the types of social movement?  
सामाजिक चळवळीचे प्रकार कोणते?
30. Which are the prominent social movement in Maharashtra?  
महाराष्ट्रातील प्रसिध्द सामाजिक चळवळी कोणत्या.

### **Broad Questions**

1. Explain the meaning nature and significance of socialization.  
सामाजिकरणाचे अर्थ, स्वरूप व महत्व स्पष्ट करा.
2. Give an outline of the process of socialization.  
सामाजिकरणाच्या प्रक्रियाची स्परेषा द्या.
3. Which are the prominent agencies of socialization?  
सामाजिकरणाच्या महत्वाची साधने कोणती.
4. What are the basis of classifications of social group?  
सामाजिक समुहांच्या वर्गीकरणाचे आधार कोणते?
5. Explain the meaning and nature of secondary group?  
दुय्यम समुहाचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
6. Give the nature and significance of Reference group.  
संदर्भ समुहाचे स्वरूप व महत्व द्या.
7. Explain the nature and need of social control.  
सामाजिक नियंत्रणाचे स्वरूप व आवश्यकता स्पष्ट करा.
8. Which are the types of social control?  
सामाजिक नियंत्रणाचे प्रकार कोणते?
9. Explain the meaning and nature of social deviance.  
सामाजिक विचलनाचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
10. Elucidate the factors of social change.  
सामाजिक परिवर्तनाची कारणे निषद करा.

**Broad Question:**

1. Explain the nature, need and process of socialization.  
सामाजिकरणाचे स्वरुप आवश्यकता व प्रक्रिया स्पष्ट करा.
2. Discuss on the role of different agencies in the process of socialization.  
सामाजिकरणाच्या प्रक्रियेतील विविध साधनांच्या भूमिकांवर चर्चा करा.
3. What are the essentials of social group? And explain the different bases of classifications of groups.  
सामाजिक समुहाचे आवश्यक घटक कोणते? समुहांच्या वर्गीकरणाचे आधार स्पष्ट करा.
4. Explain the meaning, nature and significance of social control.  
सामाजिक नियंत्रणाचे अर्थ स्वरुप आणि महत्व स्पष्ट करा.
5. Explain the meaning and different factors responsible for social change.  
सामाजिक परिवर्तनाचे अर्थ व त्यास जबाबदार असलेले विविध घटक स्पष्ट करा.
6. Discuss on factor promoting and obstructing social mobility.  
सामाजिक विचलनास पोषक व बाधक घटकांवर चर्चा करा.

**Dr. A.A.Gadwal**  
**SSA College, Solapur.**

Question Bank

Que. 2. Write short answers (four mark each)

1. Limitation of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे मर्यादा
2. Concept of personality development व्यक्तीमत्व विकास संकल्पना
3. Functions of leaders नेत्याची कार्ये
4. Secondary data collection द्वितीयक माहिती संकलन
5. Primary data collection प्राथमीक माहिती संकलन
6. Factor affecting on personality development व्यक्तीमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक
7. Heredity and personality development अनुवंशीकता व व्यक्तीमत्व विकास
8. Aims and objective of adopted village दत्तक खेड्याची ध्येय व उद्दिष्टे
9. Factor affecting on personality development व्यक्तीमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक
10. Characteristics of leaders नेत्याची वैशीष्टे
11. Secondary data collection द्वितीयक माहिती संकलन
12. Merits of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे फायदे
13. Heredity अनुवंशीकता
14. Steps of human development मानवी विकासाच्या अवस्था
15. Social survey सामाजीक सर्वेक्षण
16. Democratic Leadership लोकशाही नेतृत्व
17. God Leadership दैवी नेतृत्व

18. Administrative Leadership प्रशासकीय नेतृत्व
19. Political Leadership राजकीय नेतृत्व
20. Social Leadership सामाजीक नेतृत्व
21. Preplanning of adopted village selection दत्तक खेडे निवडीची पुर्वतयारी
22. Social aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे सामाजीक पैलू
23. Types of leaders नेतृत्वाचे प्रकार
24. Primary data collection प्राथमीक माहीती संकलन
25. Environment and personality development पर्यावरण व व्यक्तिमत्व विकास
26. Limitation of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाच्या मर्यादा
27. Women leadership in rural area ग्रामीण भागात महीलांचे नेतृत्व
28. Mental aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे मानसीक पैलू
29. Moral aspect of personality development व्यक्तिमत्व विकासाचे नैतीक पैलू
30. Aims of social survey सामाजीक सर्वेक्षणाचे उद्दिष्टे

Que. 3.& 4. Answer following question. (Ten mark each)

1. What is aims and objectives of village adoption programme in N.S.S. ?  
रा.से.यो. अंतर्गत दत्तक खेडे योजनेचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा ?
2. Which are the aspect of personality development and explain any one ?  
व्यक्तिमत्व विकासाचे पैलू कोणते आहेत ? कोणत्याही एकाचे स्पष्टीकरण लिहा ?
3. What is the meaning of Leadership and characteristics of ideal leader ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? आदर्श नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
4. What is the meaning of Leadership and types leaders ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? आदर्श नेतृत्वाचे प्रकार स्पष्ट करा?

5. Which are the sources of Secondary data?  
द्वितीयक माहीती संकलनाचे स्रोत किंवा साधने कोणती आहेत ?
6. Which activities are organized in adopted village by N.S.S ?  
रा.से. यो. अंतर्गत दत्तक खेड्यात राबविण्यात येणारे उपक्रम स्पष्ट करा ?
7. Define the adopted village and selection process adopted village ?  
दत्तक खेडे म्हणजे काय ते सांगुन दत्तक खेड्याची निवड कशी केली जाते ते लिहा ?
8. What is the meaning of Leadership and functions of leader ?  
'नेतृत्व' म्हणजे काय ? नेत्याची कार्ये स्पष्ट करा?
9. Which are sources of Primary data?  
प्राथमीक माहीती संकलनाचे स्रोत किंवा साधने कोणती आहेत ?
10. Which are the aspect of personality development ?  
व्यक्तिमत्व विकासाचे पैलू स्पष्ट करा .
11. Which are sources of secondary data?  
द्वितीयक माहीती संकलनाचे स्रोत स्पष्ट करा .
12. What is the meaning of personality and four aspect of personality ?  
व्यक्तिमत्व विकास म्हणजे काय ? विकासाच्या चार अवस्था सांगा ?
13. What is the meaning of social survey and characteristics of social survey ?  
सामाजीक सर्वेक्षण म्हणजे काय ? सामाजीक सर्वेक्षणाची वैशिष्ट्ये लिहा ?
14. Define the primary data and write merit and demerit of primary data ?  
प्राथमीक माहीती म्हणजे काय ते सांगुन प्राथमीक माहीतीचे गुण व दोष लिहा ?
15. Define the secondary data and write merit and demerit of secondary data ?  
द्वितीयक माहीती म्हणजे काय ते सांगुन द्वितीयक माहीतीचे गुण व दोष लिहा ?



**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**

**B.A.II Sem. IV CBCS (NEW)**

**ENGLISH COMPULSORY (LITERARY INSIGHTS)**

**Question Bank**

**Q.2.Short answer type questions**

- 1)What is the theme of *The Pleasures of Ignorance*?
- 2)What are the examples from nature given by Robert Lynd?
- 3)Why does Robert Lynd say real pleasure lies in ignorance?
- 4)Narrate your own experiences of the pleasures derived from ignorance.
- 5)What message do you get from the essay *The Pleasures of Ignorance*?
- 6)What is said about the 13 in *On Superstitions*?
- 7)What does Gardiner wish to convey to the readers in *On Superstitions*?
- 8)What is the view of A.G. Gardiner about the reality of superstitions?
- 9)What are the superstitions mentioned in the essay *On Superstitions*?
- 10)What is the purpose of the essay *On Superstitions*?
- 11)What is the theme of *The Death of the Moth*?
- 12)What is the author's reaction when she sees the moth's futile attempts to fly?
- 13)What fills Woolf with wonder when she looks at the dead moth?
- 14)What does Virginia Woolf want to convey in the essay *The Death of the Moth*?
- 15)Why did the author's eyes caught by the moth?
- 16)Why is the philosophy of life of the poet in *On His Blindness*?
- 17)What is the central idea of the poem *On His Blindness*?
- 18)What is your response to the poem *On His Blindness*?
- 19)Write about the imagery in *On His Blindness*.
- 20)What are the figures of speech in *On His Blindness*?
- 21)How does the speaker assert that her love is eternal in the poem *How Do I Love Thee*?
- 22)How does the speaker characterise the 'purity' of her love in the poem *How Do I Love Thee*?
- 23)What does the speaker say about her childhood faith to characterise her love?
- 24)Write about the figures of speech in *How Do I Love Thee*?
- 25)Write a note on religious imagery in *How Do I Love Thee*?

- 26)What is the present condition of the harp?
- 27)What is the aim of the poet in the poem *The Harp of India*?
- 28)Why is the harp of India silent?
- 29)Write about the form of the poem *The Harp of India*.
- 30)What does the poet want to achieve by striking the strain?

### **Q.3.Broad answer type question with an internal option**

- 1)Write a review of the film you have recently watched.
- 2)Write a review of the book you have read.
- 3)Write a review of the latest thriller by a well-known writer for your college magazine.
- 4)Write a book review on any novel you have read.
- 5)Write a brief newspaper report on a railway accident.
- 6)Write a report on the international cricket match you have seen.
- 7)Write a report on the inauguration of English Literary Club.
- 8)Write a report on International Women's Day celebrated in your college.
- 9)Write a report on International Yoga Day celebrated in your college.
- 10)Write a report on World Book Day celebrated in your college

### **Q.4.Broad answer type question**

- 1)Write a paragraph on this quotation from Shakespeare: 'Make use of time, let not advantage slip.'
- 2)Why is time management important skill in the present times?
- 3)How can one manage time and organise time effectively?
- 4)**Write a Precis of the passage in about 1/3 of its original length with a suitable title.**

There is an enemy beneath our feet-an enemy deadlier for his complete impartiality. He recognises no national boundaries, no political parties. Everyone in the world is threatened by him. The enemy is the earth itself. When an earthquake strikes, the world trembles. The power of a quake is greater than anything man himself can produce. An Earthquake strikes without a warning and the damage it causes is very great. Gas mains burst explosions are caused and fires are started. Underground railways are burst open Buildings collapse, bridges fall and dams burst. If the quake strikes at sea; huge tidal waves sweep inland. If it strikes in mountain ranges; avalanches roar down into the valley. Considering the terrifying statistics from the past 1755: Lisbon, Capital of Portugal - the city destroyed entirely and 450 killed.

1970: Peru: 50,000 killed. In 1968 an earthquake struck Alaska. As this is a relatively unpopulated part, only a few people were killed. But it is likely that this was one of the most powerful quakes ever to have hit the world. Scientists are facing problems. They are dealing with forces so immense that man cannot hope to resist them. Precautionary measures can be taken to save lives.

**5) Read the following passage and make notes using the note form.**

ANNA BHAI SATHI (1920-1969), a man without any formal education becoming an eminent writer is one of the wonders in the history of Marathi literature. Acknowledged by common consent as the first noteworthy and capable Dalit writer, he has proved to be a kind of guiding light for the posterity of Dalit writers and could also be treated as the first prominent chronicler of Maharashtra's pre-Independence and some part of post-Independence rural life and culture with its first-hand knowledge and deep understanding. By writing quite authentically, ably and with liveliness almost for the first time about the hitherto neglected, unheeded sections of society like nomads, the exploited etc., he opened up a mine of strikingly new themes and subjects. It was only he who converted the most popular folk theatre of Maharashtra namely tamasha into loknatya that gained prestige, seriousness and social recognition. Having himself come from grass-root level and having lived at the same level throughout his life, he never became an ivory-tower writer. Himself being a proletarian, he was not only a poet, a short story writer and a novelist, but was also a very committed activist of Communist Party. Since he kept himself away from blind imitation of communism, his literature appeals even to those who are not communists.

**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**

**B.A.II Sem. III CBCS (NEW)**

**ENGLISH COMPULSORY (LITERARY INSIGHTS)**

**Question Bank**

**Q.2. Short answer type questions**

- 1) Why is secularism necessary, according to Lal Bahadur Shastri?
- 2) What are the difficulties faced by young students?
- 3) What is lost between the teacher and the student, according to Shastriji?
- 4) What are the responsibilities to young citizens, according to Shastriji?
- 4) Write your opinion about Dr Vijay Bhatkar.
- 5) Why did Vijay Bhatkar develop supercomputer?
- 6) What are the grass root level applications of technology?
- 7) What was the result of Shaw's first experience of public speaking?
- 8) What is the incident at St James' Hall?
- 9) Tell about Shaw's initial experiences as a public speaker.
- 10) What incident led to Shaw being sought out as a socialist orator?
- 11) What is the central idea of the poem *All the World's a Stage*?
- 12) What is your opinion about the poem *All the World's a Stage*?
- 13) How is the fate of mild harmless beauty in Nature?
- 14) What is the poet's attitude towards the tiger?
- 15) Who are the slain and the slayer in *The Tiger and the Deer*?
- 16) What is the aim of the poet in the poem *The Tiger and the Deer*?
- 17) What is the message of the poem *Leisure*?
- 18) What aspect of life troubles the poet in *Leisure*?
- 19) Pick out the images in the poem *Leisure*.
- 20) Do you agree with the point of view expressed in the poem *Leisure*?

**Q.3. Broad answer type question with an internal option**

- 1) You have applied for a bank loan to study abroad and have been asked to attend an interview. Think of five questions that you could be asked and write them down along with your possible responses.
- 2) You have applied for the post of a lecturer in English. Think of five questions that you could be asked and write them down along with your possible responses.

- 3) You have to appear for an interview for an entry level job in a company that offers you a career in your area of specialization. Think of five questions that you could be asked and write them down along with your possible responses.
- 4) Write a resume for the post of Credit Administrator in a company.
- 5) Write a resume for a trainee journalist with a technical background in a newspaper agency.
- 6) Write a resume for the post of office assistant with good knowledge of English and Marathi in the office of The Times of India, Mumbai.
- 7) Write an application letter for the post of primary teacher in VidyaMandir, Pune.
- 8) Write a covering letter for the post of Junior Accounts Officer.
- 9) Write a note on interview skills.
- 10) Write an application letter for the post of Assistant Manager in Hindustan company, Pune.

#### **Q.4. Broad answer type question**

- 1) Explain the need of Adaptability in life with suitable examples?
- 2) Write a paragraph about the need for adapting oneself to different situations as a student.
- 3) The Daily Times, a local newspaper, has invited readers to send letters to the editor at the e-mail address letters@dailytimes.com. Write an email letter saying that series of articles on child labour that appeared in the newspaper was well-researched and informative and hoping that the newspaper would continue to publish similar series on issues that people need to know and think about.
- 4) Write an email to your friend to inform him about your result of the examination you have recently taken.
- 5) Write an email to your friend appreciating his/her success in civil service examination.

## **Question Bank**

**Punyaslok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur**

**B.A. III Semester V**

**Paper No. IX Paper Name: Indian Literature in English**

---

**Q. 2. Write the answers in short. (For 3 marks each)**

1. What is similarity between Poet, Lover and Birdwatcher?
2. Salient Features of Modern Indian English Drama
3. Which things poet observes during the visit to Jejuri?
4. Salient Features of Modern Indian English Poetry
5. How does poet depict the picture of the Puri?
6. How is the nature of the wife in the poem 'Letter to a Friend'?
7. Patience is the common thing between poet, lover and birdwatcher. Explain it.
8. Why had poet gone at Puri and what does he observe there?
9. Was the speaker happy on his wife in the poem 'Letter to a Friend'? Why?
10. What does poet observe about the neighboring girl in the poem 'Letter to a Friend'?
11. What is the theme of the poem 'A Letter from New York'?
12. The poem 'A Letter from New York' is about racism in America. Discuss it.
13. How was the life of the speaker in America in the poem 'A Letter from New York'?
14. What is the theme of the poem 'Poet, Lover, Birdwatcher'?
15. Depict the picture of the widows as seen by the poet in Puri.

**Q. 3. Broad question. (For 10 marks each)**

1. Depict the life of hopeless youth described in the drama 'Garbo'.
2. The character sketch of the Garbo.
3. What does Garbo do to achieve her ambition of life?
4. How is the end of the play?

5. Do the characters from the play Garbo succeed to achieve their target?
6. Do you think the play 'Garbo' presents the present reality? How?
7. How does the play 'Garbo' present the reality of the modern society?
8. How does the Girish Karnad present the reality of strugglers of film industry?
9. How is the Intuc a representative of the modern poet?
10. Which were the dreams of the different characters in the play 'Garbo'?

**Q. 4. Broad question**

**(For 10 Marks each)**

1. Narrate the life of the Sindi Oberoi and his search for identity.
2. The character of Babu Rao Khemka.
3. For Sindi life was a more collection of decisions. How and Why?
4. How did Sindi feel alienation wherever he goes?
5. The novel 'The Foreigner' is about a young man, in search of his roots and the meaning of life. Discuss this.

**Date of Exam.**

**Faculty of Humanities**

**Examination B.A. Part III Semester V**

**MARCH / APRIL 2022**

**Subject : Political Science**

**Title of the Paper: Comparative Government and Politics**

Paper No. X

**Question Bank**

---

**Question No.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) : Marks 12**

- 1) Write four definitions of comparative politics
- 2) The meaning of comparative politics
- 3) The need for the study of comparative politics
- 4) Modern approach to comparative politics
- 5) The origin of comparative politics
- 6) The need for the study of comparative politics
- 7) Defects in the traditional approach
- 8) Development of behavioral approach
- 9) The traditional approach
- 10) Defects in the modern approach
- 11) Modern approach
- 12) Write two features of the US Constitution?
- 13) Write two features of the Constitution of England?
- 14) Write two features of the constitution of Switzerland?
- 15) Historical background of the US Constitution
- 16) Constitutional Development of the Constitution of England
- 17) Origins of the British Constitution
- 18) Background of the Constitution of Switzerland
- 19) Rule of law
- 20) Two party system
- 21) The Supremacy of the event



- 22) The principle of division of power
- 23) Secular state
- 24) Limited monarchy
- 25) Parliamentary system of government
- 26) A Flexible Constitution
- 27) Ways of controlling real democracy
- 28) Multilateral Executive Board
- 29) Federal Legislature
- 30) Prime Minister of England
- 31) The difference between the king and kingship
- 32) President of the United States
- 33) Vice President of the United States
- 34) Two powers of the Executive Board of Switzerland
- 35) The two powers of the American executive
- 36) Two powers of the British Executive

**Question No.3 Write answer to any one of following (1 out of 2) : Marks 10**

- 1) Explain the nature of comparative politics?
- 2) Explain the scope of study of comparative politics?
- 3) Explain the traditional approach to the study of comparative politics?
- 4) Write a detailed creative approach?
- 5) Explain the behavioral approach in detail?
- 6) Critically examine the traditional approach to comparative politics?
- 7) Write the features of the Constitution of England in detail?
- 8) Write the features of the American Constitution in detail?
- 9) Explain in detail the powers and functions of the Executive Board in England?
- 10) Explain the functions of the Cabinet of England?
- 11) Explain the rights of the President of the United States of America?
- 12) Explain the structure and functions of the Swiss Federal of ministers?
- 13) Explain the importance of the position of the Prime Minister of England.
- 14) Write the powers and functions of the Vice President of the America?
- 15) Write the main features of the British cabinet?
- 16) Write the characteristics of the Federal executive in Switzerland?

**Question No.4 Answer the following question.**

**Marks 10**

- 1) Write the characteristics of behavioral approach?
- 2) Write the features of the constitution of Switzerland in detail?
- 3) Write the features of American presidential system?
- 4) Critically examine the behavioral approach to comparative politics?
- 5) Explain the theoretical basis of behaviorism stated by David Easton?

**मराठी रुपांतर**

**प्रश्न २ रा. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (६ पैकी कोणतेही ४ )**

**गुण १२**

- १) तुलनात्मक राजकारणाची चार व्याख्या लिहा
- २) तुलनात्मक राजकारणाचा अर्थ
- ३) तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाची आवश्यकता
- ४) तुलनात्मक राजकारणाचे आधुनिक दृष्टिकोण
- ५) तुलनात्मक राजकारणाचा उगम
- ६) तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाची गरज
- ७) पारंपरिक दृष्टिकोणातील दोष
- ८) वर्तनवादी दृष्टिकोणाचा विकास
- ९) पारंपरिक दृष्टिकोण
- १०) आधुनिक दृष्टिकोणातील दोष
- ११) आधुनिक दृष्टिकोण
- १२) अमेरिकेच्या राज्यघटनेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- १३) इंग्लंडच्या राज्यघटनेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- १४) स्वित्झर्लंड राज्यघटनेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- १५) अमेरिकेच्या राज्यघटनेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
- १६) इंग्लंडच्या संविधानाचा घटनात्मक विकास
- १७) ब्रिटिश राज्यघटेचे उगमस्थाने
- १८) स्वित्झर्लंडची राज्यघटना पार्श्वभूमी
- १९) कायद्याचे अधिराज्य
- २०) विपक्षपध्दती

- २१) घटनेचे सर्वश्रेष्ठत्व
- २२)सत्ताविभाजनाचे तत्व
- २३) धर्मनिरपेक्ष राज्य
- २४) मर्यादित राजेशाही
- २५) संसदीय शासनपध्दती
- २६) परिवर्तनीय राज्यघटना
- २७) प्रत्यक्ष लोकशाहीचे नियंत्रणाचे मार्ग
- २८) अनेकात्मक कार्यकारी मंडळ
- २९) सांघिक कायदेमंडळ
- ३०) इंग्लंडचा पंतप्रधान
- ३१) राजा व राजपद यातील फरक
- ३२) अमेरिकेचा राष्ट्राध्यक्ष
- ३३) अमेरिकेचा उपराष्ट्राध्यक्ष
- ३४) स्वित्झर्लंडचे कार्यकारी मंडळाची दोन अधिकार
- ३५) अमेरिकन कार्यकारी मंडळाची दोन अधिकार
- ३६) ब्रिटिश कार्यकारी मंडळाची दोन अधिकार

**प्रश्न ३ रा. दीर्घोत्तरी उत्तरे लिहा. (२ पैकी कोणतेही १)**

**गुण १०**

- १) तुलनात्मक राजकारणाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप विशद करा?
- २) तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाची व्याप्ती स्पष्ट करा?
- ३) तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाचा पारंपरिक दृष्टिकोण विशद करा?
- ४) रचनात्मक कार्यवादी दृष्टिकोण सविस्तर लिहा?
- ५) वर्तनवादी दृष्टिकोण सविस्तर स्पष्ट करा?
- ६) तुलनात्मक राजकारणाचा पारंपरिक दृष्टिकोणाची टीकात्मक परिक्षण करा?
- ७) इंग्लंड राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा?
- ८) अमेरिकन राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा?
- ९) इंग्लंड मधील कार्यकारी मंडळाची अधिकार व कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा?
- १०) इंग्लंड मंत्रिमंडळाची निर्मिती सांगून त्याची कार्ये विशद करा?
- ११) अमेरिकेच्या राष्ट्राध्यक्षाची निवड कशी होते हे सांगून त्याचे अधिकार स्पष्ट करा?
- १२) स्वित्झर्लंडच्या सांघिक मंत्रिमंडळाची रचना व कार्ये स्पष्ट करा?

- १३) इंग्लंडच्या पंतप्रधानाचे अधिकार सांगून त्याच्या स्थानाचे महत्त्व सांगा.
- १४) अमेरिकेचा उपराष्ट्राध्यक्षाचे अधिकार व कार्ये लिहा?
- १५) ब्रिटिश मंत्रिमंडळाची प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा?
- १६) स्वित्झर्लंड मधील सांघिक कार्यकारी मंडळाची वैशिष्ट्ये लिहा?

**प्रश्न ४ था. दीर्घोत्तरी उत्तरे लिहा.**

**गुण १०**

- १) वर्तनवादी दृष्टिकोणाची वैशिष्ट्ये लिहा?
- २) स्वित्झर्लंड राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा?
- ३) अमेरिकेच्या अध्यक्षीय शासनपध्दतीची वैशिष्ट्ये लिहा?
- ४) तुलनात्मक राजकारणाचा वर्तनवादी दृष्टिकोणाचा टीकात्मक परिक्षण करा?
- ५) डेव्हिड ईस्टन यांनी सांगितलेले वर्तनवादाचे तात्त्व आधार स्पष्ट करा?

-----  
Question Bank -2022  
-----

प्रश्न क्र. 2 थोडक्यात उत्तरे (3 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) अलंकाराचे साहित्य निर्मितीतील स्थान निश्चित करा.
- 2) कुतकाच्या वक्रोती विचाराचे विवेचन करा.
- 3) औचित्य हे रसाचे जिवीत आहे, कसे स्पष्ट करा.
- 4) वामनाच्या रीती विचाराचे महत्त्व विशद करा .
- 5) ध्वनी विचाराचे महत्त्व अधोरेखित करा .
- 6) रस सिद्धांचे महत्त्व विशद करा.
- 7) प्रयोजन म्हणजे काय , ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- 8) यशप्राप्ती या प्रयोजनाचे स्वरूप स्पष्ट करा .
- 9) अर्थप्राप्ती हे प्रयोजन केवळ लेखकनिष्ठ असते , कसे ते सिद्ध करा.
- 10) व्यवहारीज्ञान या प्रयोजनाचे महत्त्व विशद करा .
- 11) अशुभनिवारण म्हणजे काय ? ते सोदाहरण सांगा .
- 12) "कांन्तासंमिततयोपदेशयुजे" या प्रयोजनाचे महत्त्व अधोरेखित करा.
- 13) जिज्ञासापूर्ती म्हणजे काय ? ते सोदाहरण सांगा.
- 14) पलायनवादी दृष्टीकोण स्पष्ट करा.
- 15) आत्माविष्कार म्हणजे काय ?
- 16 ) उद्बोधन व आनंद या प्रयोजनांमधील साधर्म्य सांगा ?
- 17) प्रतिभेविषयी लॅंब्रोसोची भूमिका स्पष्ट करा.
- 18) प्रतिभा कष्ट , साध्य सिद्धी स्पष्ट करा
- 19) प्रतिभेच्या अंगांचे विवेचन करा.
- 20) प्रतिभा "नवनवोन्मशशालिनीप्रज्ञा " विवेचन करा .
- 21) प्रतिभेचे अलैकिकत्व सिद्ध करा.
- 22) प्रतिभेचे विरलत्व सिद्ध करा .
- 23) व्युत्पत्ती या काव्य कारणाचे महत्त्व विशद करा .
- 24) बहुश्रुतता या काव्य कारणाचे वेगळेपण अधोरेखित करा .
- 25) अभ्यास या काव्य कारणाचे वेगळेपण सिद्ध करा .
- 26) कल्पना शक्ती म्हणजे काय ?
- 27 ) अभिधा शब्दशक्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 28)अभिधा शब्द शक्तीच्या उप - प्रकारांचे विवेचन करा.
- 29) व्यंजना शब्दशक्तीचे वेगळेपण विशद करा.
- 30) लक्षणा शब्दशक्तीचे महत्त्व अधोरेखित करा.
- 31) लक्षणा शब्दशक्तीच्या प्रकारांचे विवेचन करा?
- 32 ) व्यंजनेचे साहित्य निर्मितीतील महत्त्व अधोरेखित करा .

- 33) अभिधा आणि व्यंजना या दोन शब्दशक्ती मधील भेद स्पष्ट करा .
- 34) व्यंजना आणि लक्षणा या शब्दशक्ती मधील साम्य स्पष्ट करा .
- 35) अभिधा आणि लक्षणा या शब्दशक्ती मधील भेद स्पष्ट करा .

-----  
प्रश्न क्र.3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (10 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) रस ,ध्वनी , रीती वक्रोक्ती , औचित्य व अलंकार या सिद्धांच्या आधारे भारतीय साहित्यशास्त्राचा स्थूल परिचय करून द्या ?
- 2) पौर्वात्य विचार सरणीतील साहित्य लक्षणांचे सोदाहरण विवेचन करा .
- 3) मम्मट या संस्कृत विचारवंताने सांगितलेल्या षडयुग प्रयोजनाचे महत्त्व विशद करा .
- 4) पाश्चात्यांनी विचारवंतांनी मानलेल्या साहित्य प्रयोजनाबाबत सविस्तर चर्चा करा.
- 5) लेखकनिष्ठ प्रयोजनाचे वेगळेपण सिद्ध करा.
- 6) वाचकनिष्ठ प्रयोजने कोणती ? त्यांचे विश्लेषण करा .
- 7) काव्यनिर्मितीचे जनक कारण प्रतिभा म्हणजे काय ? ते सांगून त्याच्या अंगाची चर्चा करा .
- 8) प्रतिभा साहित्यनिर्मितीचे एकमेवाद्वितीय काव्य कारण चर्चा करा .
- 9) अभिधा शब्दशक्ती म्हणजे काय , ते सांगून तीच्या प्रकाराबाबत चर्चा करा.
- 10) काव्यनिर्मितीसाठी महत्त्वाची शक्ती म्हणून व्यंजनेचे महत्त्व अधोरेखित करा.

-----  
प्रश्न क्र. 4 दीर्घोत्तरी प्रश्न ( 10 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) विश्वनाथ पंडिताचा रस विषयक विचार व आनंदवर्धन आणि अभिनवगुप्त यांचा ध्वनी विचार याबाबत विवेचन करा .
- 2) पौर्वात्य व पाश्चात्य विचारसरणीतील लेखकनिष्ठ प्रयोजनाबाबत चर्चा करा.
- 3) पौर्वात्य व पाश्चात्य विचारसरणीतील वाचकनिष्ठ प्रयोजनाबाबतची भूमिका स्पष्ट करा .
- 4) प्रतिभा , बहुश्रुतता , कल्पना आणि अभ्यास या काव्यकारणांचे सोदाहरण विवेचन करा.
- 5) साहित्य निर्मितीमधील अभिधा , लक्षणा आणि व्यंजना या शब्द शक्तींचे महत्त्व विशद करा .

डॉ.बाळासाहेब दास

**Date of Exam.**

**Faculty of Humanities**

**Examination B.A. Part III Semester VI**

**MARCH/APRIL 2022**

**Subject : Political Science**

**Title of the Paper:** Comparative Government and Politics

Paper No. XV

**Question Bank**

---

**Question No.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) : Marks 12**

- 1) The structure of lord's House
- 2) The structure of Commons House
- 3) The structure of Senate House
- 4) The structure of House of Representatives
- 5) Composition of National Assembly
- 6) Council of States in Swiss
- 7) Speaker of the House of Lords
- 8) Speaker of the House of Commons
- 9) Speaker of the Senate
- 10) Speaker of the National Assembly
- 11) Chairman of the Council of States
- 12) Need for House of Lords
- 13) Unnecessary of House of Lords
- 14) Privileges of members of the Senate
- 15) The Senate is the second most powerful House in the world
- 16) American judicial independence
- 17) The structure of the American Supreme Court
- 18) Objections to judicial review
- 19) Qualifications and efficiency of American court judges
- 20) The tenure and service facilities of American judges
- 21) Unitary Governance
- 22) Write two characteristics of the United States?
- 23) Write two features of Switzerland?
- 24) What are the essential elements for a federation?
- 25) Write two types of federation formation?

- 26) Conservative party
- 27) Labor party
- 28) Write two features of British political party system?
- 29) Democratic Party
- 30) Republican Party
- 31) Write two features of American party system?
- 32) Multilateralism in Switzerland
- 33) Write two features of party system in Switzerland?
- 34) The development of party system in Britain
- 35) The development of party system in America
- 36) The ideology of the Labor Party

**Question No.3 Write answer to any one of following (1 out of 2) : Marks 10**

- 1) Write the structure, powers and functions of the British House of Lords?
- 2) Write the structure, powers and functions of the House of Commons in British?
- 3) Write the structure, powers and functions of the Senate in the America?
- 4) Write the structure, powers and functions of the House of Representatives in America?
- 5) Write the composition, powers and functions of the National Assembly in Switzerland?
- 6) Explain the right of judicial review by stating the composition of the America Supreme Court?
- 7) Write down the independence of the USA Supreme Court?
- 8) Write in detail about the system of integrated governance in Britain?
- 9) Write any five characteristics of federalism in America?
- 10) Write the characteristics of the Federation of Switzerland?
- 11) Write the features of integrated governance in Britain?
- 12) Write the features of the party system in Britain?

**Question No.4 Answer the following question.**

**Marks 10**

- 1) Write the features of American party system?
- 2) Write the features of party system in Switzerland?
- 3) Write any five features of federalism in Switzerland?
- 4) Write features of federalism in USA?
- 5) Write the composition, powers and functions of the Council of State in Switzerland?



## मराठी रुपांतर

प्रश्न २ रा. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (६ पैकी कोणतेही ४ )

गुण १२

- १) उमराव(लॉर्डस्) सभागृहाची रचना
- २) कॉमन्स सभागृहाची रचना
- ३) सिनेट सभागृहाची रचना
- ४) रिप्रेझेंटेटिव्ह्ज् सभागृहाची रचना
- ५) राष्ट्रीय सभेची रचना
- ६) कॉन्सिल ऑफ स्टेटस् रचना
- ७) हाऊस ऑफ लॉर्डस् चा सभापती
- ८) हाऊस ऑफ कॉमन्स् चा सभापती
- ९) सिनेटचा सभापती
- १०) राष्ट्रीय सभेचा सभापती
- ११) कौन्सिल ऑफ स्टेटस् चा सभापती
- १२) उमराव सभागृहाची आवश्यकता
- १३) उमराव सभागृहाची अनावश्यकता
- १४) सिनेट मधील सदस्यांचे विशेषाधिकार
- १५) सिनेट हे जगातील सर्वात शक्तिशाली द्वितीय सभागृह
- १६) अमेरिकन न्यायालयीन स्वातंत्र्य
- १७) अमेरिकन सर्वोच्च न्यायालयाची रचना
- १८) न्यायालयीन पुनर्विलोकनावरील आक्षेप
- १९) अमेरिकन न्यायालयातील न्यायाधीशांची पात्रता व कार्यक्षमता
- २०) अमेरिकन न्यायाधीशांचा कार्यकाल व सेवा सुविधा
- २१) एकात्मक शासनव्यवस्था
- २२) अमेरिकन संघराज्याची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- २३) स्वित्झर्लंड संघराज्याची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- २४) संघराज्यासाठी आवश्यक घटक कोणते आहेत?
- २५) संघराज्य निर्मितीचे दोन प्रकार लिहा?
- २६) हुजूर पार्टी
- २७) मजूर पार्टी

- २८) ब्रिटिश राजकीय पक्षपध्दतीची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- २९) डेमोकॅटिक पार्टी
- ३०) रिपब्लिकन पार्टी
- ३१) अमेरिकन पक्षपध्दतीची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- ३२) स्वित्झर्लंड मधील बहुपक्षपध्दती
- ३३) स्वित्झर्लंड मधील पक्षपध्दतीची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- ३४) ब्रिटन मधील पक्षपध्दतीचा विकास
- ३५) अमेरिकेतील पक्षपध्दतीचा विकास
- ३६) मजुर पक्षाची विचारधारा

**प्रश्न ३ रा. दीर्घोत्तरी उत्तरे लिहा. (२ पैकी कोणतेही १)**

**गुण १०**

- १) ब्रिटिश मधील उमराव(लॉर्डस्) सभागृहाची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?
- २) ब्रिटिश मधील कॉमन्स सभागृहाची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?
- ३) अमेरिकन मधील सिनेट सभागृहाची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?
- ४) अमेरिकन मधील प्रतिनिधी सभागृहाची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?
- ५) स्वित्झर्लंड मधील राष्ट्रीय सभेची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?
- ६) अमेरिकन सर्वोच्च न्यायालयाची रचना सांगून न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार स्पष्ट करा?
- ७) अमेरिकन सर्वोच्च न्यायालयाचे स्वातंत्र्य सविस्तर लिहा?
- ८) ब्रिटन मधील एकात्म शासन व्यवस्था सविस्तर लिहा?
- ९) अमेरिकन संघराज्याची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये लिहा?
- १०) स्वित्झर्लंड संघराज्याची वैशिष्ट्ये लिहा?
- ११) ब्रिटन मधील एकात्म शासन व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा?
- १२) ब्रिटन मधील पक्ष पध्दतीची वैशिष्ट्ये लिहा?

**प्रश्न ४ था. दीर्घोत्तरी उत्तरे लिहा.**

**गुण १०**

- १) अमेरिकन पक्ष पध्दतीची वैशिष्ट्ये लिहा?
- २) स्वित्झर्लंड मधील पक्ष पध्दतीची वैशिष्ट्ये लिहा?
- ३) स्वित्झर्लंड संघराज्याची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये लिहा?
- ४) अमेरिकन संघराज्याची वैशिष्ट्ये लिहा?
- ५) स्वित्झर्लंड मधील कौन्सिल ऑफ स्टेटची रचना, अधिकार आणि कार्ये लिहा?

-----  
Question Bank -2022  
-----

प्रश्न क्र. 2 . थोडक्यात उत्तरे लिहा (3 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) रस म्हणजे काय ?
- 2) स्थाईभाव म्हणजे काय ?
- 3) विभाव म्हणजे काय?
- 4) अनुभाव म्हणजे काय ?
- 5) संचारी उर्फ व्याभीचारीभाव म्हणजे काय ?
- 6) रस कसोट्या म्हणजे काय ?
- 7) अष्ट सात्विक भाव म्हणजे काय ?
- 8) आस्वाद्यता या रसकसोटीचे स्वरूप स्पष्ट करा ?
- 9) भक्तीरस म्हणजे काय ?
- 10) भट्ट लोल्लटाचा रस विचार विवेचन करा .
- 11) श्रीशंकुकाचा रस विचार विशद करा .
- 12)अभिनवगुप्ताची रस विषयक विचार सरणी सोदाहरण विवेचन करा .
- 13) तात्यासाहेब केळकरांची सविकल्प समाधी विषयीची भूमिका स्पष्ट करा .
- 14) काव्यानंदाचे स्वरूप विशद करा .
- 15) स्वायत्त तादात्म्य म्हणजे काय ?
- 16) तादात्म्यातील अडचणीचे विवेचन करा.
- 17) पुनःप्रत्यय आणि प्रत्यभिज्ञा म्हणजे काय ?
- 18) क्रीडानंदाचे महत्त्व विशद करा .
- 19) सौंदर्यभावना आणि कलात्मक सहभावाविषयी चर्चा करा ?
- 20) अनुकरणाच्या पद्धतीनुसार साहित्य प्रकाराबाबत चर्चा करा .
- 21) साहित्य प्रकाराबाबतच्या नाममात्रवादी सिद्धांताचे विवेचन करा .
- 22) साहित्य प्रकाराबाबतच्या नियामक सिद्धांतांविषयी विवेचन करा .
- 23) वर्गीकरणाचा सिद्धांत, चर्चा करा .
- 24) अर्थबोधवादी सिद्धांताविषयी चर्चा करा.
- 25) "कथा " या वाङ्.मय प्रकाराचे महत्त्व विशद करा.
- 26) कवितेच्या निर्मिती प्रक्रियेविषयी विवेचन करा .
- 27) कादंबरी या वाङ्.मय प्रकाराचे महत्त्व विशद करा .
- 28) "नाटक " या वाङ्.मय प्रकाराचे महत्त्व अधोरेखित करा .
- 29) साहित्याचे सौंदर्यमूल्य चर्चा करा.
- 30) साहित्याचे रसमूल्य चर्चा करा .
- 31) सत्य, शिव आणि सुंदर या वाङ्.मयीन मूल्ये विवेचन करा .

- 32) तंत्रमूल्य व घाटमूल्य चर्चा करा .
  - 33) भाषामूल्य व प्रतीकमूल्य चर्चा करा .
  - 34) साहित्यातील कलामूल्या बाबत विवेचन करा .
  - 35) साहित्यातील जीवनमूल्या बाबत चर्चा करा .
- 

प्रश्न क्र.3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (10 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) "विभावानुभावसंचारीभावसंयोगाद्रसनिष्पत्ती" या भरतमुनींच्या रस सूत्राचे महत्त्व विशद करा .
  - 2) विविध रस कसोट्या बाबत विवेचन करा .
  - 3) भरतमुनीने मानलेल्या मुख्य आठ रसांचे वेगळेपण विशद करा .
  - 4) काव्यानंदाचे स्वरूप स्पष्ट करुण, क्रीडानंद म्हणजे काय , ते सविस्तर सांगा .
  - 5) तादात्म्य व स्वायत्त तादात्म्य यांचे काव्यानंद मीमांसेतील स्थान निश्चित करा .
  - 6) सविकल्प समाधी व तादात्म्यातील अडचणी यांचे सोदाहरण विवेचन करा .
  - 7) मिलिंद मालसे व र.बा .
- मंचरकर यानी मांडलेल्या साहित्यप्रकारांच्या संकल्पनेबाबत च्या सिद्धांतांची चर्चा करा .
- 8) " कथा " आणि "कादंबरी "या वाङ्.यय प्रकारांचे महत्त्व विशद करा.
  - 9) "नाटक" व " कविता" या वाङ्.मय प्रकाराबाबत चर्चा करा .
  - 10) वाङ्.मयीन मूल्ये म्हणजे काय ते सांगून विविध वाङ्.मयीन मूल्यांचे सोदाहरण विवेचन करा.
- 

प्रश्न क्र.4 दीर्घोत्तरी प्रश्न (10 गुणांसाठीचे प्रश्न )

- 1) अष्टसात्विक भाव म्हणजे काय , ते सांगून प्रधान आठ रसांचे विवेचन करा .
- 2) काव्यानंदासंबंधातील पुनःप्रत्यय , प्रत्यभिज्ञा व जिज्ञासू ताटस्थतता या विषयीचे तुमचे मत नोंदवा.
- 3) "नाटक "आणि "कथा" या वाङ्.मय प्रकारातील साम्य -भेद स्पष्ट करा.
- 4) "कथा" आणि "कविता" या वाङ्.मय प्रकारांच्या संकल्पनेबाबत सविस्तर चर्चा करा .
- 5) "कादंबरी "आणि " नाटक" यांचे वाङ्.मयीन महत्त्व अधोरेखित करा .
- 6) कलामूल्ये आणि जीवनमूल्ये यातील साम्यभेदाबाबत सविस्तर चर्चा करा .
- 7) साहित्य मूल्यांनबाबत सोदाहरण विवेचन करा .

डॉ.बाळासाहेब दास

**Faculty of Social Science**  
**Question Bank of B. A. III**  
**Subject: Ancient Indian History and Culture**  
**Title of Paper – Political Ideas and Institutions in Ancient India**  
**Class: B. A. III Sem. – V Paper No. VIII**

---

**Q. 2.** Write Short answers any four of the following.

1. Briefly describe the Greek tool.
2. Give information about Ramayana
3. What is a republic and why was it destroyed?
4. Let us know about the divine kingdom.
5. Explain the king's authority.
6. Explain the rise of the Cabinet.
7. Give information about Mahabharata
8. Explain the principle of social contract.
9. Explain the king's work
10. Briefly describe the work of the Council of Ministers
11. Give information about Kautilya's economics.
12. Explain the political thoughts in Smriti Granth
13. Give information about Manusmriti Grantha.
14. Describe the different types of states.
15. Explain the penalty theory.
16. Provide information about the Republic.
17. Explain the limits of authority of ancient Indian kings.
18. Explain the importance of cabinet in ancient India.
19. Review the work of the cabinet in ancient India.
20. Explain the relationship between the cabinet and the king.

**Q. 4.**

1. Explain the importance of Kautilya's Arthashastra, Purana Granth and Smriti Granth for the study of ancient Indian political institutions.
2. Review the useful foreign tools for the study of ancient Indian political institutions.
3. Explain the structure of Mahabharata and its political concepts and thoughts about organization.
4. Explain the types of ancient Indian kingdoms.
5. Explain the theory of origin of ancient Indian Rajpada
6. Give information about the rights and duties of the ancient Indian king.
7. Explain the origin theory of the ancient Indian kingdom.
8. Provide information on the origins and functions of the ancient Indian cabinet.

**Q. 5.**

1. Discuss the Saptang doctrine of the ancient Indian kingdom.
2. Review useful tools for the study of ancient Indian political institutions.
3. Give information about the rights and dignity of the ancient Indian king.
4. Explain the origin and development of the ancient Indian cabinet.

## मराठी रूपांतर

प्र. २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा

१. ग्रीक साधनाविषयी थोडक्यात सांगा.
२. रामायण ग्रंथाविषयी माहिती द्या
३. गणराज्य म्हणजे काय व ती का नष्ट झाली.
४. दैवी राजपद याविषयी माहित द्या.
५. राजाचे अधिकार स्पष्ट करा.
६. मंत्री मंडळाचा उदय स्पष्ट करा.
७. महाभारत ग्रंथाविषयी माहिती द्या
८. सामाजिक कराराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
९. राजाचे कार्य विशद करा
१०. मंत्री परिषदेचे कार्य थोडक्यात सांगा
११. कौटिल्याच्या अर्थशास्त्राविषयी माहिती द्या.
१२. स्मृती ग्रंथातील राजकीय विचार सांगा
१३. मनुस्मृती ग्रंथाविषयी माहिती द्या.
१४. राज्याच्या वेगवेगळ्या प्रकारांचे वर्णन करा.

१५. दंडशक्ती सिद्धांत स्पष्ट करा.

१६. गणराज्यविषयी माहिती द्या.

१७. प्राचीन भारतीय राजांच्या अधिकारावरील मर्यादा विशद करा.

१८. प्राचीन भारतातील मंत्रिमंडळाचे महत्व स्पष्ट करा.

१९. प्राचीन भारतातील मंत्रीमंडळाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

२०. मंत्रिमंडळ व राजा यांचा संबंध सांगा.

**प्र. ४.**

1. प्राचीन भारतीय राजकीय संस्थांच्या अभ्यासासाठी कौटिल्याचे अर्थशास्त्र, पुराण ग्रंथ आणि स्मृती ग्रंथाचे महत्व स्पष्ट करा.
2. प्राचीन भारतीय राजकीय संस्थांच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त परकीय साधनांचा आढावा घ्या.
3. महाभारताची रचना स्पष्ट करून त्यातील राजकीय संकल्पना व संस्थाविषयीचे विचार विशद करा.
4. प्राचीन भारतीय राज्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
5. प्राचीन भारतीय राजपदाच्या उत्पत्तीचे सिद्धांत सांगा
6. प्राचीन भारतीय राजांचे अधिकार व कर्तव्याविषयी माहिती द्या.
7. प्राचीन भारतीय राज्यांच्या उत्पत्ती विषयक सिद्धांत विशद करा.
8. प्राचीन भारतीय मंत्रिमंडळाचा उगम व कार्याविषयी माहिती द्या.

**प्र. ५.**

1. प्राचीन भारतीय राज्यांच्या सप्तांग सिद्धांताची चर्चा करा.



2. प्राचीन भारतीय राजकीय संस्थांच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त साधनांचा आढावा घ्या.
3. प्राचीन भारतीय राजांच्या अधिकार व मार्यादाविषयी माहिती द्या.
4. प्राचीन भारतीय मंत्रीमंडळाचा उगम व विकास स्पष्ट करा.

## **B.A III Semi V Paper - X**

### Ancient Indian History & Culture (AIHC)

#### Art & Architecture in Ancient India

#### Question Bank

##### Q.2 Write Short Answers

1. The characteristics of Indian Art
2. The characteristics of Indian Architecture
3. Art on Harappa Seals
4. Architecture of Great bath of Indus civilization
5. Features of Terracotta Figurines of Indus civilization
7. Architecture of Lothal Dockyard
8. Sculptures of Indus civilization
8. Fortification of Pataliputra during Maurya period
9. Palace of Pataliputra during Maurya period
10. Lomesh caves of Barabar Hills
11. Ashoka Pillars
12. Torana of Sanchi Stupa
13. Garuda Pillar of Vidisha
14. Medallions of Bharhut Stupa
15. Buddha Stupa Nature
16. Bodhgaya Stupa architecture
17. Buddha Sculpture in Gandhar School of Art

## 18. Mathura School of Arts

### Q. Broad Questions

- 1 . Explain the silent features of Harappa civilization Town planning
2. Describe the Art and Architecture of Town planning of Indus Civilization
3. State the Feature of Sculpture and Terracotta Figuring of Harrappa Civilization
4. Explain the Feature of Sculpture and seals a Art of Indus Civilization
5. Describe the Architectural Features of Great Bath and Dock yard of Lothal of Harappa Civilization
6. Describe the Feature of Rock cut architecture during Mauryan period
7. Explain the beginning of Rock cut architecture during Mauryan period
8. State the Art and Architecture of Ashokan Pillars
9. Describe in detail the Art and Architecture of Sanchi Stupa
10. Explain in detail the Art and Architecture of Bharuth Stupa
11. Explain the silent features of Gandhar School of Art with examples
12. Describe the main features of Mathura Art with examples

प्रश्न] थोडक्यात उत्तरे लिहा.

1. प्राचीन भारतीय कलेची वैशिष्ट्ये
2. प्राचीन भारतीय वास्तुकलेची वैशिष्ट्ये
3. हडप्पा संस्कृती मधील शिक्यावरील कला
4. सिंधू संस्कृती मधील महास्नानगृह
5. सिंधू संस्कृती मधील मृण्मयी प्रतिमा
6. लोथल येथील जहाजाची गोदी
7. सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला
8. मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील तटबंदी

9.मौर्यकालीन पाटलीपुत्र येथील राजवाडा

10.लोमश गुंफा बाराबर टेकडी

11.अशोकस्तंभ

12.सांची स्तूपाची तोरणे

13.विदिशा येथील गरुड स्तंभ

14.भारहूतस्तूपावरील गोलाकार तबके

15.बौद्ध स्तूप स्वरूप

16.बोधगया येथील स्तूप

17.गांधार कला शैलीतील बुद्ध प्रतिमा

18.मथुरा कला

प्रश्न] दीर्घोत्तरी प्रश्न

1.हडप्पा संस्कृती मधील नगर रचनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट.

2.सिंधू संस्कृती मधील नगर रचनेतील कला आणि वास्तुकला विशदकरा

3.हडप्पा संस्कृती मधील शिल्पकला आणि मृण्मयी प्रतिमा यांची वैशिष्ट्ये स्पष्टकरा.

4.सिंधू संस्कृती मधील शिल्पकला आणि शिक्यावरील कला स्पष्ट .

5.हडप्पा संस्कृती मधील महा स्नानगृह आणि लोथल येथील जहाजाची गोदी यांची वास्तुकला विशद करा.

6.मौर्य काळातील शैल स्थापत्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट .

7.मौर्य काळातील शैल स्थापत्याची सुरुवात स्पष्ट .

8.अशोक स्तंभाची कला आणि वास्तुकला यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

9.सांची येथीलस्तूपाचीकला आणि वास्तुकला सविस्तर स्पष्ट .

10.भारहूत येथील स्तूपाची कला आणि वास्तुकला सविस्तर विशद करा.

11.गांधार कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.

12.मथुरा कलेची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.



**AIHC**

**Question Bank**

**Class: BA.III Sem.V Paper no. XI**

**Tourism Development In India**

**Ques. Broad Questions**

1. Explain the definition of Tourism.
2. Write the information about nature and scope of tourism.
3. Explain the works of Travel agencies.
4. Explain the qualifications and qualities of a tourist guide.
5. Discuss in detail about Indian Tourism Development Corporation.
6. Discuss in detail about Maharashtra Tourism Development Corporation.
7. Write the information about different types of museums.
8. Discuss in detail about Indian Museum, Kolkata.
9. Provide an information about the Salarjang Museum, Hyderabad.
10. Write information about BhavaniVastusangrahalay, Aundh.
11. Discuss in detail about Raja DinkarKelkar Museum in pune.
12. Discuss in detail about Lamture Museum in Ter.
13. Explain the importance of Kopeshwar Temple at Khidrapur from a tourism point of view.
14. Explain the importance of Vitthal Temple at Pandharpur from a tourism point of view.
15. Expalin the definition of a museum and give your thoughts on the nature of the museum.
16. Explain the importance of Bhavani Temple in Tuljapur from the point of view of --  
Religious Tourism.

**Ques. Shorts Answers:**

1. Scope of tourism
2. Types of Tourism
3. Social Tourism
4. Cultural Tourism
5. Economic Tourism
6. Educational Tourism

7. Definition of Tourism
8. Indian Tourism Development Corporation (ITDC)
9. Maharashtra Tourism Development Corporation (MTDC)
10. Travel agency
11. Tourist Guide
12. Meaning of Museum
13. Types of museums
14. Definition of museum
15. Indian Museum, Kolkata
16. Kopeswar temple, Khidrapur
17. Vitthal Temple, Pandharpur
18. Bhavani Temple, Tuljapur
19. Importance of Tourism in Human Society

**प्रश्न: दीर्घोत्तरी प्रश्न**

1. पर्यटनाची व्याख्या स्पष्ट करा.
2. पर्यटनाचे स्वरूप व व्याप्तीविषयी माहिती लिहा.
3. प्रवासी संस्थांची कार्ये विशद करा.
4. पर्यटक मार्गदर्शकाची पात्रता आणि गुण विशद करा.
5. भारतीय पर्यटन विकास महामंडळाविषयी सविस्तर चर्चा करा.
6. महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाविषयी सविस्तर चर्चा करा.
7. वस्तुसंग्रहालायांच्या विविध प्रकाराविषयी माहिती लिहा.
8. कोलकाता येथील भारतीय वस्तुसंग्रहालयाविषयी सविस्तर चर्चा करा.
9. सालारजंग वस्तुसंग्रहालय, हैदराबाद विषयी माहिती द्या.
10. भवानी वस्तुसंग्रहालय, औंधविषयी माहिती लिहा.
11. पुणे येथील राजा दिनकर केळकर वस्तुसंग्रहालयाची सविस्तर चर्चा करा.
12. तेरयेथील लामतुरे वस्तुसंग्रहालयाची सविस्तर चर्चा करा.
13. पर्यटनाच्या दृष्टिकोनातून खिद्रापूर येथील कोपेश्वरमंदिराचे महत्व विशद करा.
14. पर्यटनाच्या दृष्टिकोनातून पंढरपूर येथील विठ्ठल मंदिराचे महत्व विशद करा.
15. वस्तुसंग्रहालयाची व्याख्या विशद करून वस्तुसंग्रहालयाच्या स्वरूपाविषयी आपले विचार

मांडा.

16. सोलापूर येथील हत्तरसंगकुडल मंदिराच्यास्थापत्यकलेविषयी चर्चा करा.
17. धार्मिक पर्यटनाच्या दृष्टिकोनातून तुळजापूर येथील भवानी मंदिराचे महत्व विशद करा.

**प्रश्न: थोडक्यात उत्तरे लिहा.**

1. पर्यटनाचे प्रकार
2. पर्यटनाची व्याप्ती
3. सामाजिक पर्यटन
4. सांस्कृतिक पर्यटन
5. आर्थिक पर्यटन
6. शैक्षणिक पर्यटन
7. पर्यटनाची व्याख्या
8. भारतीय पर्यटन विकास महामंडळ
9. महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ
10. प्रवासी संस्था
11. पर्यटक मार्गदर्शक
12. वस्तुसंग्रहालयाचा अर्थ
13. वस्तुसंग्रहालयाचे विविध प्रकार
14. वस्तुसंग्रहालयाची व्याख्या
15. भारतीय वस्तुसंग्रहालय, कोलकाता
16. कोपेश्वर मंदिर, खिद्रापूर
17. विठ्ठलमंदिर, पंढरपूर
18. भवानी मंदिर, तुळजापूर
19. पर्यटनाचे मानवी समाजातील महत्व



## History of Ancient Maharashtra.

- 1) थोडक्यात उत्तरे लिहा  
Write short answers
- 2) अश्लेष्याची माहिती लिहा  
→ Write the information about the inscription
- 3) शिलालेखांचे महत्त्व स्पष्ट करा  
→ Explain the importance of epigraphy
- 4) नाण्यांचे ऐतिहासिक साधन म्हणून महत्त्व सांगा  
→ state the historical importance of coins.
- 5) लोखंडाचे ऐतिहासिक महत्त्व स्पष्ट करा.  
→ Explain the historical importance of copper plates.
- 6) उत्खनीत साधनांची माहिती लिहा  
→ Write information of archaeological excavated sources.
- 7) चार वेदांची माहिती लिहा  
→ Give the ~~four~~ information of four Veda's.
- 8) संहिता म्हणजे काय ?  
→ What is the meaning of Samchita.
- 9) पुराण ग्रंथांचे महत्त्व सांगा  
→ state the importance of Puranas
- 10) रामायण ग्रंथाचे महत्त्व स्पष्ट करा  
→ Explain the importance of Ramayan
- 11) महाकाव्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा  
→ Explain the importance of Epic
- 12) जैन वाङ्मयीन साधने स्पष्ट करा  
→ Explain the Jain literary sources.
- 13) बौद्ध धर्मातील चार आर्यसत्ये विव्हाद करा  
→ state the four noble truths in Buddhism.
- 14) कौटिल्याच्या अर्थशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा  
→ Explain the importance of Kautilya Arthashastra's
- 15) जैन धर्मातील पंच अंगुल्लेखे विव्हाद करा  
→ Describe the Panch Angulak's of Jainism
- 16) ग्रीक परकीय वृत्तांचे महत्त्व सांगा  
→ state the importance of Greek foreign travel account.
- 17) चिनी परकीय वृत्तांत स्पष्ट करा  
→ Explain the Chinese foreign traveller account
- 18) अरेबियन प्रवास वृत्तांत सांगा  
→ state state the Arabian traveller account



18) जेव्हा संस्कृतीमधील सामाजिक जीवनाचा उदाहरण द्या  
→ Trace the social life of the ancient Jorve culture.

19) माहुरजरी संस्कृती विषयी माहिती द्या  
→ Give the information about mahurjari culture

20) दायमाबुद या महापाषाणयुगीन संस्कृतीचा स्थळाचे वर्णन करा.  
→ Describe the importance of Daymabud megalithic culture

21) नेवसा या ऐतिहासिक स्थळाची चर्चा करा.  
→ Discuss the historical place Nevasa.

22) इनमगाव संस्कृती विषयी माहिती द्या  
→ State the information about Inamgaon culture

23) सतावहनांच्या उदयाची चर्चा करा  
→ Discuss the origin of Satavahana's

24) सतावहन कालीन सामाजिक जीवन स्पष्ट करा  
→ Explain the social life in Satavahana's period

25) सतावहन काळातील समाजातील चार वर्ग द्या  
→ State the four classes in Satavahana's period.

26) सतावहन कालीन धार्मिक स्थिती विषयी चर्चा करा  
→ Describe the religious ~~contribution~~ contribution of Satavahana's

27) सतावहन कालीन व्यापारी केंद्राची चर्चा करा.  
→ Discuss on trade center of Satavahana's period.

28) सतावहन कालीन साहित्याची प्रगती स्पष्ट करा  
→ Explain the literature progress in Satavahana period

29) सतावहन काळातील कलेच्या योगदानाची चर्चा करा  
→ Discuss the contribution of art in Satavahana period

30) सतावहन काळातील चित्रकलेविषयी माहिती द्या  
→ Give the information about Satavahana's period.

31) राजा सिमुक च्या राजकीय कामगिरीची माहिती द्या  
→ Give the political work of King Simuk.

32) ~~सतावहन~~ सतावहन राजा हाहाची माहिती लिहा  
Write the information of Satavahana King Haha

33) गौतमीयुध सतावहनांच्या साम्राज्य विस्तार द्या  
→ State the imperialism of Gautamiyudha Satavahana

34) सतावहन कालीन सांस्कृतिक प्रगती स्पष्ट करा  
→ Explain the cultural progress of Satavahana's period.

35) सतावहन राजा नागनिका विषयी माहिती लिहा  
→ Write the information of Satavahana Queen Nagnika



- 36) सतावहान व शक यांच्यातील संघर्शाचे वर्णन करा.  
 → Describe the struggle between Satavahana and Shaka.
- 37) सतावहानांची इतिहास व संस्कृतीचा वेगळी चर्चा करा.  
 → Discuss the Satavahana's contribution of history and culture.
- 38) पालिका सतावहानांचे राजकीय योगदान लिहा.  
 → Write the political contribution of King Satakarni-I
- 39) सतावहान कालीन उद्योगांची माहिती द्या.  
 → Give the Industries of  
 → Give the Information of Industries in Satavahana's period
- 40) सतावहान कालीन रचणूक कलेविषयी चर्चा करा.  
 → Discuss the architecture in Satavahana's period.

### ● दीर्घोत्तरी प्रश्न (Broad answers question)

- 1) प्राचीन भारताच्या अर्थव्यवस्थासाठी भौतिक किंवा पुरातात्विक साधनांचे महत्त्व विचार करा.  
 → Describe the Importance of archaeological sources for the study of ancient Indian history
- 2) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अर्थव्यवस्थासाठी साहित्यिक साधनांचे महत्त्व सांगा.  
 → State the Importance of literary sources useful for the study of ancient Indian history.
- 3) प्राचीन भारतीय इतिहास व संस्कृतीच्या अर्थव्यवस्थाची स्थापने म्हणून आलेख व नाणी यांचे महत्त्व विचार करा.  
 → Explain the Importance of inscriptions and coins as a sources for the study of ancient Indian history & culture
- 4) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अर्थव्यवस्था करव्यासाठी परकीय प्रवास वृत्तांत यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.  
 → Explain the Importance of foreign accounts for the study of ancient Indian history
- 5) प्राचीन इनामगाव संस्कृतीची सविस्तर माहिती लिहा.  
 → Write in detail information about the Ancient Inamgaon culture
- 6) महाराष्ट्रातील इतिहासपूर्व मानवी जीवन इनामगाव व दायमाबाद येथील पुरातात्विक अवशेषांच्या मदतीने कसे लोखे ले सांगा?  
 → State the life of pre-historic man in Maharashtra with the help of archaeological remains Inamgaon and Danyabad.



७) सातवाहन काहीन राजा गौतमीपुत्रा की सातकर्णी यांचे राजकीय योगदानाची चर्चा करा

→ Discuss the Political contribution of Satvahana King Gautamiputra Shri Satakarni

८) सातवाहन काहीन कला व स्थापत्य कलेच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा

→ Evaluate the contribution in the field of art and architecture in Satvahana period

९) सातवाहन काहीन सामाजिक व धार्मिक परिस्थितीचा आढावा घ्या

→ Trace the account of social and religious condition of Satvahana period.

१०) सातवाहन काहीन सांस्कृतिक प्रगतीची चर्चा करा

→ Discuss the Cultural progress of Satvahana period.

११) जोरवे आणि माहुरजरी संस्कृतीमधील सामाजिक जीवनाचा आढावा घ्या.

→ Trace the social life of the Jorve and mahurjari culture.

१२) प्राचीन नेवसा संस्कृतीची सविस्तर चर्चा करा

→ Discuss in detail information about the ancient Nevasa culture.



P.No - XII

Sem - VI

● थोडक्यात उत्तरे लिहा (Write short answers)

- 1) वाकाटक वंशाच्या उदयाची चर्चा करा  
→ Discuss the rise of Vakatah dynasty.
- 2) पहिल्या प्रवरसेनाचा साम्राज्य विस्तार स्पष्ट करा  
→ Explain the empire of first Pravarasen.
- 3) पहिल्या रुद्रसेन राजाचे राजकीय योगदान सांगा  
→ State the Political Contribution of King Rudrasen First.
- 4) पहिल्या प्रवरसेनाचे कार्य स्पष्ट करा  
→ State the function of Pravarasen-I
- 5) वाकाटककालीन कला - नैसर्गिकतेची माहिती द्या  
→ Give the information about the arts of Vakatah period.
- 6) कलेच्या दृष्टीने वाकाटकांचे योगदान  
→ Contribution of Vakatah in art.
- 7) प्रभावतीगुप्ता विषयी माहिती द्या.  
→ Give the information about Prabhavati Gupta.
- 8) वाकाटकांचे सांस्कृतिक योगदान स्पष्ट करा  
→ Explain the cultural contribution of Vakatah.
- 9) वाकाटक वंशाच्या दक्षिण भारताच्या इतिहासातील योगदान  
→ Contribution of Vakatah in South Indian history
- 10) किर्तिवर्मन राजाच्या राजकीय कामगिरीची माहिती द्या.  
→ Give the political progress of King Kirti Varman.
- 11) पहिल्या पुलकेशीचे योगदान स्पष्ट करा  
→ Explain the contribution of Pulakeshi-I
- 12) दुसऱ्या विक्रमादित्याचे योगदान स्पष्ट करा  
→ Explain the contribution of Vikramaditya-II
- 13) पहिल्या विक्रमादित्याची राजकीय कामगिरी विशद करा.  
→ Describe the political contribution of Vikramaditya-I
- 14) ऐहोल येथील दुर्गा मंदिराचे स्थापत्य स्पष्ट करा.  
→ Explain the architecture of Durga temple at Aihole
- 15) चालुक्य काळातील साहित्याची चर्चा करा  
→ Discuss the literature progress in Chalukya period
- 16) चालुक्य कालीन मंदिर वास्तुकला स्पष्ट करा  
→ Explain the temple architecture of the Chalukya period
- 17) तैलूपची राजकीय कामगिरी विशद करा  
→ Describe the political contribution of King Tailap.



१८) कल्याणीच्या खोलेकर परित्याची कामगिरी सांगा.

→ State the contribution of Someshwar - I in Kalyani dynasty.

१९) चालुक्यांचे दक्षिण भारताच्या इतिहासातील योगदान

→ Contribution of Chalukya dynasty in South Indian history.

२०) चालुक्य राजांचे राजकीय योगदान स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of Kings of Chalukya.

२१) शिलहारा घराण्याच्या उदयाची चर्चा करा

→ Discuss the rise of Shilahara's dynasty.

२२) शिलहारा राजा भोजराजा यांची कामगिरी विशद करा

→ Describe the contribution of Bhoj Raja - II King of Shilahara dynasty.

२३) द. कोकणातील शिलहारा घराण्याची कामगिरी सांगा

→ State the contribution of Shilahara dynasty in South Konkan.

२४) उ. कोकणातील शिलहारा घराण्याची कामगिरी स्पष्ट करा

→ Explain the contribution of Shilahara dynasty in North Konkan.

२५) शिलहारा राजांचे सांस्कृतिक योगदान सांगा

→ Explain the <sup>Cultural</sup> contribution of Shilahara's King.

२६) यादव घराण्याच्या उदयाची चर्चा करा

→ Discuss the rise of Yadav dynasty.

२७) शिलहारा राजांचे कार्य स्पष्ट करा

→ Explain the function of King Bhallama King.

२८) चैमपाद राजांचे राजकीय योगदान स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of <sup>King</sup> Chaimpada.

२९) यादव राजा सिंघन यांचे कार्य स्पष्ट करा.

→ Explain the work of ~~King~~ <sup>King</sup> Singhan Yadav King of Singhan.

३०) रामचंद्रदेवरायचे कार्य स्पष्ट करा

→ Explain the work of Ramchandra Dev Raya.

३१) हेमाद्री पंडितांचे योगदान सांगा

→ State the contribution of Hemadri Pandit.

३२) यादव कालीन साहित्याची चर्चा करा

→ Discuss the literature progress in Yadav period.

३३) कलेच्या शैमातील यादवांचे योगदान विशद करा

→ Describe the contribution of Yadav in art.

३४) यादवांचे सांस्कृतिक योगदानांची चर्चा करा

→ Discuss the cultural contribution of Yadav's.

३५) सेनापती खोलेकर यांचे योगदान सांगा

→ State the contribution of Senapati Kholashwar.



## दीर्घोत्तरी प्रश्न (Broad answers question)

१) वाकाटकांच्या सांस्कृतिक योगदानाची चर्चा करा.

→ Discuss the cultural contribution of Vakatakas.

२) वाकाटक घराण्याचा उदय व विकासाची चर्चा करा

→ Discuss the rise and spread of Vakatakas.

३) चालुक्य राजा पुलकेशीची राजकीय कामगिरी स्पष्ट करा.

→ Explain the political contribution of the Chalukya King Pulakeshi-II

४) चालुक्यांच्या सांस्कृतिक योगदानाची चर्चा करा

→ Discuss the cultural contribution of Chalukya's

५) शिलहारा राजांची राजकीय कामगिरी विव्हाद करा

→ Describe the political contribution of Shilahara King's

६) शिलहारांच्या सांस्कृतिक योगदानाची चर्चा करा

→ Discuss the cultural contribution of Shilahara's.

७) यादव राजांचे राजकीय योगदान स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of Yadav King

८) यादव साम्राज्याचा - हासनाची कारणांची चर्चा करा

→ Discuss the causes of decline of Yadav Empire

९) यादवांच्या सांस्कृतिक योगदानाची मालिका द्या.

→ Trace the cultural contribution of Yadava's

१०) सिध्दा राजांचे राजकीय योगदान स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of Yadav's King.

११) यादव राजा रामदेवराजे राजकीय योगदान स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of Yadav King's

१२) यादव राजांचे कला व स्मालिकात्मिक योगदान विव्हाद करा

→ Describe the contribution in the field of arts and architecture in Yadav King.

१३) शिलहारा राजा भोजराज - दुसऱ्याची राजकीय कामगिरी विव्हाद करा

→ Describe the political contribution of Shilahara King Bhojraja-II

१४) चालुक्य राजा पहिला पुलकेशी याची राजकीय कामगिरी स्पष्ट करा

→ Explain the political contribution of Chalukya King Pulakeshi-I

१५) वाकाटक घराण्याचे व शिलाहारांच्या कलात्मिक योगदान स्पष्ट करा

Explain the contribution of Vakatakas in South Indian history

Explain the contribution of Vakataka dynasty in South Indian history

**Faculty of Social Science**  
**Question Bank of B. A. III**  
**Subject: Ancient Indian History and Culture**  
**Title of Paper – Political Ideas and Institutions in Ancient India**  
**Class: B. A. III Sem. – VI Paper No. XIII**

---

**Q. 2. Write short answers to the following questions**

1. What is Vijigishu Rajya?
2. State the type of ambassador.
3. Name four types of lamps.
4. Explain the flaws in the ancient system of justice.
5. Report war and defense spending in ancient India.
6. Describe the village organization of the Vedic period.
7. Explain the Gupta Public Courts,
8. Describe the functions of an ambassador
9. Explain the principles of taxation in ancient India.
10. Explain the circle theory.
11. Please tell, what's the story of Akradarsar state
12. State the functions of Gram Sabha
13. Explain the importance of barium
14. Explain the concept of Chakravarti.
15. How villages developed
16. Explain the Vedic justice system
17. Explain the formulas and epic justice system.
18. Tell the secret justice system
19. Kautilya's thoughts on aggressive policy
20. Explain the function of Panchamandal.

**Q. 3.**

1. Discuss the function and importance of ancient Indian justice system.
2. Review the sources of income of the ancient Indian kingdoms.
3. Explain the origin and development of the ancient Indian justice system.



4. Give information about the justice system from Vedic period to Guptakala
5. Explain the importance and function of the ancient Indian ambassador
6. Explain the royal nature of Kautilya.
7. Explain the principles of ancient Indian taxation
8. State the expenditure of the ancient Indian kingdom.

**Q. 4.**

1. Explain the village system of ancient India.
2. Take a look at the Chola-era village administration in South India.
3. Take a look at the wartime interstate relations in ancient India
4. Give information about the ancient Indian Mandal theory.

प्र. २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा

१. विजिगीषू राज्य म्हणजे काय?
२. राजदूताचे प्रकार सांगा.
३. दिव्याचे चार प्रकार सांगा.
४. प्राचीन न्याय पद्धतीतील दोष स्पष्ट करा.
५. प्राचीन भारतातील युद्ध व संरक्षण खर्चाची माहिती द्या.
६. वैदिक काळातील ग्रामसंघटना सांगा.
७. गुप्तकालीन जनता न्यायालये स्पष्ट करा,
८. राजदूताची कार्ये सांगा
९. प्राचीन भारतातील करपद्धतीची तत्वे विशद करा.
१०. मंडल सिद्धांत स्पष्ट करा.
११. आक्रंदसर राज्य म्हणजे काय सांगा
१२. ग्रामसभेची कार्ये सांगा
१३. बैरीयमचे महत्व विशद करा
१४. चक्रवर्ती संकल्पना स्पष्ट करा.
१५. ग्राममंडळे कशी विकसित झाली
१६. वेदकालीन न्यायव्यवस्था सांगा
१७. सूत्र व महाकाव्यकालीन न्यायव्यवस्था स्पष्ट करा.

१८. गुप्तकालीन न्यायव्यवस्था सांगा

१९. आक्रमक धोरणासंबंधी कौटिल्याचे विचार सांगा

२०. पंचमंडळाचे कार्य स्पष्ट करा.

**प्र. ४.**

- 1.** प्राचीन भारतीय न्याय पद्धतीचे कार्य व महत्व यावर चर्चा करा.
- 2.** प्राचीन भारतीय राज्यांच्या उत्पन्नाच्या साधनांचा आढावा घ्या.
- 3.** प्राचीन भारतीय न्याय व्यवस्थेचा उगम व विकास स्पष्ट करा.
- 4.** वैदिक काळ ते गुप्तकालातील न्यायव्यवस्थेची माहिती द्या
- 5.** प्राचीन भारतीय राजदूताचे महत्व व कार्य विशद करा
- 6.** कौटिल्याचे राजमंडळ स्वरूप स्पष्ट करा.
- 7.** प्राचीन भारतीय कर आकारणीची तत्वे सांगा
- 8.** प्राचीन भारतीय राज्याच्या खर्चाच्या बाबी सांगा.

**प्र. ५.**

- 1.** प्राचीन भारतातील ग्रामव्यवस्था विशद करा.
- 2.** दक्षिण भारतातील चोलकालीन ग्रामप्रशासनाचा आढावा घ्या.
- 3.** प्राचीन भारतातील युद्धकाळातील आंतरराज्य संबंधाचा आढावा घ्या
- 4.** प्राचीन भारतीय मंडल सिद्धांताविषयी माहिती द्या.

**B.A III Semi VI Paper –XIV**

**Ancient Indian History & Culture**

**Jainism and Buddhism in Ancient India**

**Question Bank**

**Q. Write short answers**

Jataka Tails

Explain Kaivalya concept

Explain Panchshil Buddhism

Tri ratna

Describe Buddhist conference

Describe Buddhist 1 conference

Describe Buddhist 2 conference

Describe Buddhist 3 conference

Describe Buddhist 4 conference

Digambar Cult

Shwetamber Cult

Sadvad theory in Jainism

Bradrhbhau

Hinyan and Mahayan cult

Four Nobel truth

Vinay pitaka

Sutth pitaka

Aadhidham pitaka

Ang and Aagam

The theory of Karm and Punerjanm in Buddhism

Tirthankara

Q. Write a answer in details

1. How Ashtangmarg teaching is important to common man? Explain it
2. Describe the Gautam Buddha teaching in the Indian society
3. Evaluate the Jainism construction in the Indian society
4. Describe the membership of Buddhist dhamsangh and characteristics of it
5. Evaluate the different causes behind the decline of Buddhism in Ancient India
6. Describe the Vardhamn Mahavir life and is teaching

**B.A III Semi VI Paper –XV**

**Ancient Indian History & Culture**

**Art & Architecture in Ancient India**

**Question Bank**

**Q. Write short answers**

1. Amravati Stupa
2. Art and architecture of Nagarjunkonda
3. Bhaje cave
4. Karle cave
5. Buddhist caves at Ellora
6. Jain caves at Ellora
7. Kailas Temple at Ellora
8. Brief note on the origin of Temple Architecture
9. Sculpture Art in Gupta period
10. Rock architecture in Gupta period
11. Temple Architecture of Aihole
12. Virupaksha Temple at Pattadakal
13. Brihadeshwar Temple at Tanjavur
14. Chariot Temple at Mahabalipuram
15. Gopur Architecture
16. Kanderia Mahadev Temple at Khajurao
17. Sun Temple at Konark
18. Lingraj Temple at Bhuvaneshwar
19. Chola Bronze Sculptures

20. Art and Architecture of Khajuraho

21. Prehistoric Rock Painting at Bhimbetaka

22. Badami cave Paintings

23. Bagh cave Paintings

24. Portrait of Padmapani at Ajanta

Q.] Broad Questions

1. Explain the art and architecture of Ellora caves with special reference to Kailas temple.

2. Describe in detail the main features of Amaravati stupa.

3. Explain the rock cut architecture of and Karle caves.

4. State the main features of Amaravati stupa and architecture of Nagarjunkonda.

5. Explain the origin and development of temple architecture during Gupta period.

6. Describe the features of sculptural art of Gupta period.

7. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chalukya period temples.

8. Explain the south Indian temple architecture with special reference to Chola period temples.

9. State the main features of Pallava temple architecture with special reference to Chariot temples.

10. Discuss in detail the art and architecture of Khajuraho.

11. Explain the main features of Orissan temple architecture with special reference to Konark Sun temple.

12. Describe in detail the salient features of Ajanta paintings.

13. State the main features of Bagh paintings.

14. Explain the art and architecture of Badami Caves.

प्रश्न] थोडक्यात उत्तरे लिहा.

१.अमरावती स्तूप

२.नागार्जुनकोंडा येथील कला व वास्तुकला.

३.भाजे लेणी

४.कार्ले लेणी

५.वेरूळ येथी बौद्ध लेणी

६.वेरूळ येथी जैन लेणी

७.वेरूळ येथील कैलास मंदिर

८.मंदिर वास्तुकलेचा उगम यावर थोडक्यात माहिती लिहा.

९.गुप्त काळातील शिल्पकला.

१०.गुप्त काळातील शैलस्थापत्य

११.ऐहोळे येथील मंदिर वास्तुकला

१२.पट्टदकल येथील विरुपाक्ष मंदिर.

१३.बृहदेश्वर मंदिर,तंजावर

१४.महाबलीपुरम येथील रथ मंदिरे

१५.गोपूर वास्तुकला.

१६.कंदारीया महादेव मंदिर,खजुराहो

१७.सूर्य मंदिर,कोणार्क

१८.लिंगराज मंदिर,भुवनेश्वर

१९.चोल ब्राँझ शिल्प

२०.खजुराहो येथील कला व वास्तुकला

२१.भीमबेटका येथील प्रागैतिहासिक चित्रकला



२२..बदामी येथील चित्रकला

२३.बाघ येथील चित्रकला

२४.अजिंठा येथील पद्मापाणीचे चित्र

प्रश्न] दीर्घोत्तरी प्रश्न

- 1.वेरूळ येथील कला व वास्तुकला कैलास मंदिराच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा.
- 2.अमरावती स्तूपाची प्रमुख वैशिष्ट्ये सविस्तर विशद करा.
- 3.भाजे आणि कार्ले येथील शैल स्थापत्य स्पष्ट करा
- 4.अमरावती स्तूपाची वैशिष्ट्ये आणि नागार्जुनकोंडा येथील वास्तुकलास्पष्ट करा
- 5.गुप्तकाळातील मंदिर वास्तुकलेचा उगम आणि विकास स्पष्ट करा
- 6.गुप्तकाळातील शिल्पकलेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 7.दक्षिण भारतीय मंदिर वास्तुकलेची वैशिष्ट्ये चालुक्यकालीन मंदिरांच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा
- 8.दक्षिण भारतीय मंदिर वास्तुकलेची वैशिष्ट्ये चोल कालीन मंदिरांच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा
- 9.पल्लव मंदिर वास्तुकलेची मुख्य वैशिष्ट्ये महाबलीपुरम येथील मंदिराच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा
- 10.खजुराहो येथील कला आणि वास्तुकला यावर सविस्तर चर्चा करा
- 11.ओरिसा शैलीतील मंदिरांची मुख्य वैशिष्ट्ये कोणार्क येथील सूर्य मंदिराच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा
- 12.अजिंठा चित्रकलेची ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर विशद करा
- 13.बाघ येथील चित्रकलेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 14.बदामी येथील लेण्यांची कला आणि वास्तुकला स्पष्ट करा

**B.A III Semi VI Paper –XVI**  
**Ancient Indian History & Culture**  
**Principal and Methods in Archaeology**  
**Question Bank**

**Q. Write short answers**

1. Royal Asiatic Society
2. Alexander Cunningham
3. John Marshal
4. James Principe
5. Mortimer Wheeler
6. Archaeological Survey of India
7. Objective of excavation
8. Excavated Material
9. Pottery Yard
10. Step Trench method of excavation
11. Explain the brief the importance of Burial in excavation
12. Photography in Archaeology
13. Objective of exploration
14. Arial Photography
15. Three Age System
16. Sondages
- 17 S.B.Deo

18. Give the brief meaning of Archaeology
19. Nitrogen Test
20. What is Dating method
21. Write note on C-14
22. Importance of Inscription
23. Importance of Coins
24. Brief note of Archaeological remains for Ancient Indian History
25. Trial Excavation
26. Quadrant Excavation
27. Vertical Excavation
28. Horizontal Excavation
29. Explain different Exploration and Excavation
30. Stupa Excavation
31. Magnetic prospecting
32. Sound wave surveying
33. Excavation Equipment

Q. Write an answer in details

1. Write in details about Relative dating methods that are applied in Archaeology
2. Describe the systematic methods of exploration and explain the significance of these methods
3. Illustrate the method of Quadrant excavation and its importance

4. Discuss how village to village survey is considered to be the best method of discovering Archaeological sites

5. Exploration is must before excavation .Discuss

# Question Bank

## BA I Paper I & II (SEM I & II)

### Introduction to Linguistics

1) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics**

2) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.

- A) Morphology**
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics

3) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Pragmatics**

4) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences (**sentence structure**) in a given language, usually including word order.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Semantics
- D) Pragmatics

5) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Phonology**
- D) Pragmatics

6) Semantics can address meaning at the levels of .....and larger units of discourse.

- A) Words

B) Phrases

C) Sentences

**D) All the above**

7) Theories in linguistic semantics are .....

A) Formal Semantics

B) Conceptual Semantics

C) Cognitive Semantics

**D) All the above**

8)..... is the scientific study of language.

A) **Linguistics**

B) Acrobatics

C) Psycholinguistics

D) Criticism

9) A ..... is a speech sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

A) Morpheme

B) Allomorph

**C) Phoneme**

D) All the above.

10) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

A) 08

B) 12

C) 24

**D) 44**

11) There are ..... diphthongs in English.

**A) 08**

B) 12

C) 24

D) 44

12) There are ..... Pure vowels in English

A) 08

**B) 12**

C) 24

D) 05

13) There are ..... Consonants in English.

A) 08

B) 12

**C) 24**

D) 44

14) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

A) Communication

B) Human Communication

C) Animal Communication

**D) All the above**

15) Human Language is ..... system.

A) Closed ended

**B) Open ended**

C) Both A and B

D) None of the above

16) Animal Language is ..... system.

**A) Closed ended**

B) Open ended

C) Both A and B

D) None of the above

17) Human language is .....

A) Cognitive

B) Behaviourial

**C) Both A and B**

D) None of the above

18) Animal language is .....

A) Cognitive

**B) Behaviourial**

- C) Both A and B
- D) None of the above

19) Language is .....

- A) Symbolic
- B) Arbitrary
- C) Creative
- D) All of the above**

20) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1**
- B) 2
- C) 3
- D) 4

21) In phonology, an ..... is one of a set of multiple possible spoken sounds, or phones, or signs used to pronounce a single phoneme in a particular language.

- A) Allophone**
- B) Phoneme
- C) Phones
- D) All the above

22) **Allophone** the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager
- B) Bernard Bloch
- C) Both A and B
- D) None of the Above

23) Find the correct Transcription of a word **Allophone**.

- A) /'æləfoun/**
- B) /'æləfoun/
- c) /'æləfoUn/
- D) None of the above



24)

Find the correct Transcription of a word **Ambition**.

**A) \am' bishən\**

B) \am' blshən\

C) Both A and B

D) None of the above

25) Find the correct Transcription of a word **Cricket**.

A) \ 'crikət\

**B) \ 'krikət\**

C) Both A and B

D) None of the above

26) In linguistics, and particularly phonology, ..... is the relative emphasis or prominence given to a certain syllable in a word or to a certain word in a phrase or sentence.

A) Stress

B) Unstress

C) Accent

**D) Both A and C**

27) Find the correct Transcription of a word **Photograph**.

A) / 'fəʊtəgrɑ:f/

B) / 'fəʊtəgræf/

**C) Both A and B**

D) None of the Above

28) The word **Demand** has how many syllables?

A) 1

**B) 2**

C) 3

D) 4

29) The word **Pronunciation** has how many syllables?

A) 4

**B) 5**

C) 6

D) 7

30) What is the full form of IPA.

A) Indian Pronunciation Alphabet

**B) International Phonetic Alphabet**

C) International Phonology Alphabet

D) None of the above

31) The morpheme which are .....and have their own meaning are called free morpheme.

A) Dependent

**B) Independent**

C) Both A and B

D) None of the above

32) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

**A) Dependent**

B) Independent

C) Both A and B

D) None of the above

33) Find out the voiced consonants.

A) B

B) D

C) N

**D) All the above**

34) Find out the voiceless consonants.

A) F

B) P

**C) Both A and B**

D) None of the above

35) What is RP stands in Linguistic.

- A) Role Play
- B) Received Pronunciation**
- C) Radio Play
- D) Recommended Practices

36) A .....is a unit of organization for a sequence of speech sounds.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Syllable**
- D) Minimal Pair

37) A word that consists of a single syllable (like English dog) is called a .....

- A) Monosyllable**
- B) Disyllable
- C) Both A and B
- D) None of the above

38) A word that consists of a two syllable is called a .....

- A) Monosyllable
- B) Disyllable
- C) Bisyllabic
- D) Both B and C**

39) Human Language is .....

- A) Instinctive
- B) Non-Instinctive**
- C) Both A and B
- D) None of the above

40) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

- A) tʃ
- B) dʒ
- C) w
- D) Both A and B**

41) Identify the Fricatives sound.

- A) /p/
- B) /b/
- C) /m/
- D) /s/**

42) Identify the Labio-Dental Sound

- A) /n/
- B) /t/
- C) /d/
- D) /f/**

43) There are ..... back vowels in English.

- A) 5**
- B) 8
- C) 12
- D) 24

44) There are ..... central vowels in English.

- A) 3**
- B) 8
- C) 12
- D) 24

45) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

- A) A.E Derbyshire**
- B) Sapir
- C) R.W Langacker
- D) R.H. Robins

46) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

- A) A.E Derbyshire
- B) Sapir
- C) R.W Langacker

**D) R.H. Robins**

47) ..... is universal and almost the same everywhere.

A) Human Language

**B) Animal Language**

C) Both A and B

D) None of the above

48) In simple sentence there is only one clause and it is ..... clause.

**A) Main**

B) Subordinate

C) Both A and B

D) None of the above

49) The word 'Examine' has ..... Syllables.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

50) The word "exhibition" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

1) *Sell, Seashells, Sea, Shore* are the examples of ..... class words.

A) Open

B) Close

C) Both A and B

D) None of the above

2) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

3) Find the correct synonyms- Symmetry

- A) Single                              B) Boundary
- C) Similarity                      D) All the above

4) Identify the Prefix in word- Superman

- A) Super-                              B) -man
- C) Superman                      D) All the above

5) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                              D) Acronym

6) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme                              B) Morpheme
- C) Allomorph                              D) Both A and B

7) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes              D) Derivational Morphemes

8) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                              D) Acronym

9) .....is the study of meaning, reference, or truth.

- A) Semantics                              B) Syntax
- C) Pragmatics                              D) Phonetics

10) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.

- A) Semantics                              B) Syntax
- C) Pragmatics                              D) Phonetics

11) Zero, Dollar, Rupees are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Borrowing*

12) *Farm, kill and duck* are an example of ..... morpheme.

- A) Free Morpheme              B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes      D) Derivational Morphemes

13) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

14) Find the correct Antonyms- Sour

- A) Strong                      B) Wane  
C) Wax                      D) Bland

15) \_\_\_\_\_ means each of two or more words having the same pronunciation but different meanings, origins, or spelling, for example new and knew.

- A) Synonyms                      B) Antonyms  
C) Homophones      D) Homonyms

16) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

17) The ..... word class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.

- A) Open                      B) Close  
C) Both A and B              D) None of the above

18) Identify the stem word – Impossibly

- A) Impossible                      B) Possibly  
C) Possible                      D) All the above

19) ..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics                      B) Semantics  
C) Pragmatics                      D) Syntax

20) Pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions in English are called ..... word Class.

- A) Open                      B) Close

- C) Both A and B                      D) None of the above

21) Find the correct Antonyms- Replica

- A) Imitation                      B) Beauty  
C) Coward                      D) Terror

22) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

23) Identify the Suffix in word- Unfriendly

- A) Un-                      B) Friend  
C) -ly                      D) Friendly

24) Me, Him, His are the examples of ..... class words.

- A) *Open*                      B) *Close*  
C) *Both A and B*                      D) *None of the above*

25) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

26) In linguistics .....is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Back-Formation*

27) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

28) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

29) Identify the root word – Incoming

- A) Income                      B) Come  
C) Coming                      D) Incoming

30) Notebook, Highlight, Breakup are examples of ..... Word formation process.



- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

31) Examples of suffixes are -ment, -ness, -ship, -en, -fy, examples of ..... Morpheme.

- A) Free Morpheme              B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes      D) Derivational Morphemes

32) Injure, Snowy, Survey are examples of ..... word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Back-Formation*

33) **Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind** are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

34) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) *Borrowing*

35) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

- A) Free Morpheme              B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes      D) Derivational Morphemes

36) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending                      B) Clipping  
C) Compound                      D) Acronym

37) Find the correct synonyms- **Morbid**

- A) Revenue                      B) Ravenous  
C) Grim                          D) Raucous

38) Research, Outlining, Editing are features of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking  
C) Reading                      D) Writing

39) ..... belongs to the open word class.

- A) Operator Verb    B) Preposition
- C) Interjection    D) Adjectives

40) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber                      B) Toil
- C) Tramp                      D) All the above

41) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) *Back-Formation*

42) For example, adding "ful" to the noun beauty changes the word into an adjective (beautiful) This is example of ..... Morpheme.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes                      D) Derivational Morphemes

43) Sitcom, Frenemy, Docudrama are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) Acronym

44) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

45) LASER, SCUBA, IMAX are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping
- C) Compound                      D) Acronym

46) Find the correct Antonyms- Feeble

- A) Sturdy                      B) Obscure
- C) Inability                      D) Dwarf

47) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.

- A) Listening                      B) Speaking
- C) Reading                      D) Writing

48) Plane, Hippo, Lab are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                      B) Clipping

C) Compound D) Acronym

49) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.

- A) Phoneme B) Morpheme  
C) Both A and B D) None of these

50) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber B) Toil  
C) Tramp D) All the above

1	A) Open	26	D) <i>Back-Formation</i>
2	D) Writing	27	B) Bound Morpheme
3	C) Similarity	28	B) Speaking
4	A) Super-	29	B) Come
5	D) Acronym	30	C) Compound
6	C) Allomorph	31	B) Bound Morpheme
7	D) Derivational Morphemes	32	D) <i>Back-Formation</i>
8	C) Compound	33	A) Listening
9	A) Semantics	34	D) <i>Borrowing</i>
10	B) Syntax	35	C) Inflectional Morphemes
11	D) <i>Borrowing</i>	36	A) Blending
12	A) Free Morpheme	37	C) Grim
13	A) Listening	38	D) Writing
14	D) Bland	39	D) Adjectives
15	C) Homophones	40	D) All the above
16	C) Reading	41	D) <i>Back-Formation</i>
17	A) Open	42	D) Derivational Morphemes
18	C) Possible	43	A) Blending
19	A) Linguistics	44	C) Reading
20	B) Close	45	D) Acronym
21	A) Imitation	46	A) Sturdy
22	B) Speaking	47	A) Listening
23	C) -ly	48	B) Clipping
24	B) <i>Close</i>	49	B) Morpheme
25	B) Clipping	50	D) All the above

### B.A -I Semester-II (Paper No. II)

1) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

2) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation

3) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym

4) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.

- A) Phoneme    B) Morpheme    C) Both A and B      D) None of these

5) The ..... class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.

- A) Open    B) Close    C) Both A and B    D) None of the above

6) Fax, Gas, Gym are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym

7) Identify the Suffix in word- Punishment

- A) Punish    B) -ment    C) Punishment    D) All the above

8) NASA, RADAR are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Acronym

9) .....is the study of meaning, reference, or truth.

- A) Semantics      B) Syntax    C) Pragmatics      D) Phonetics

10) Identify the Prefix in word- Nonfiction

- A) Non-    B) -tion    C) Fiction    D) All the above

11) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending      B) Clipping      C) Compound      D) Borrowing

12) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

- A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes

13) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes.

14) Examples of suffixes are -s, -es, -ed, -er, -est, examples of ..... Morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

15) Notebook, Highlight are examples of ..... Word formation process.

A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

16) Identify the root word – Unconsciousness

A) Unconsciousness B) Unconscious C) Conscious D) Consciousness

17) -ful, -tion, trans- are example of ..... Morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

18) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.

A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

19) Find the correct synonyms- Mischievous

A) Revenue B) Ravenous C) Sluggish D) Waggish

20) Eat, Date, Weak are an example of ..... morpheme.

A) Free Morpheme B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

21) AIDS, PIN, LASER are examples of ..... Word formation process.

A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

22) Identify the stem word – Unfriendly

A) Unfriend      B) Friendly    C) Friend    D) All the above

23) Me, They, Him, Her are the examples of ..... class words.

A) Open    B) Close    C) Both A and B      D) None of the above

24) Biopic is an example .....

A) Blending      B) Clipping      C) Compound    D) Acronym

25) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Acronym

26) Macdonald, Cow, Sheep, are the examples of ..... class words.

A) Open    B) Close    C) Both A and B    D) None of the above

27) Find the correct synonyms- Portion

A) Piece    B) Part    C) Segment                  D) All the above

28) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Borrowing

29) The ..... classes in English include pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions.

A) Open    B) Close    C) Both A and B    D) None of the above

30) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.

A) Listening      B) Speaking      C) Reading      D) Writing

31) Find the correct Antonyms- Vague

A) Timid    B) Partial    C) Amateur                  D) Definite

32) Sofa, Tycoon, Zebra are examples of ..... Word formation process.

A) Blending                  B) Clipping                  C) Compound    D) Borrowing

33) Find the correct Antonyms- Marvelous

- A) Sharp B) Bland C) Cowardice D) Terrible

34) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

35) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme B) Morpheme C) Allomorph D) Both A and B

36) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.

- A) Listening B) Speaking C) Reading  
D) Writing

37) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.

- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes

38) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

39) In linguistics ..... is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Morphological Derivation

40) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.

- A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics

41) Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

42) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 43) Air-Condition, Cross, Grovel are examples of ..... word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 44) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 45) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 46) ..... belongs to the open word class.
- A) Operator Verb B) Preposition C) Interjection D) Noun
- 47) Find the correct synonyms- Delicious
- A) Savory B) Delectable C) Luscious D) All the above
- 48) ..... are a word that is pronounced the same as another word but differs in meaning.
- A) Synonyms B) Antonyms C) Homophones D) Homonyms
- 49) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 50) Research, Outlining, Editing are examples of ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing



## Answer Key

1	B) Speaking	26	A) Open
2	D) Back-Formation	27	D) All the above
3	A) Blending	28	C) Compound
4	B) Morpheme	29	B) Close
5	A) Open	30	B) Speaking
6	B) Clipping	31	D) Definite
7	B) -ment	32	D) Borrowing
8	D) Acronym	33	D) Terrible
9	A) Semantics	34	D) Writing
10	A) Non	35	C) Allomorph
11	C) Compound	36	A) Listening
12	C) Inflectional Morphemes	37	D) Derivational Morphemes
13	B) Bound Morpheme	38	A) Listening
14	C) Inflectional Morphemes	39	D) Morphological Derivation
15	C) Compound	40	B) Syntax
16	C) Conscious	41	B) Speaking
17	D) Derivational Morphemes	42	B) Clipping
18	C) Reading	43	D) Back-Formation
19	D) Waggish	44	C) Reading
20	A) Free Morpheme	45	D) Borrowing
21	D) Acronym	46	D) Noun
22	C) Friend	47	D) All the above
23	<i>B) Close</i>	48	C) Homophones
24	A) Blending	49	D) Acronym
25	A) Blending	50	D) Writing

- 1) Animal language is .....
- A) Cognitive            B) Behaviourial  
C) Both A and B      D) None of the above
- 2) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.
- A) Morphology B) Syntax C) Phonology D) Pragmatics
- 3) The term "**allophone**" was coined by
- A) George L. Trager B) Bernard Bloch  
C) Both A and B      D) Benjamin Lee Whorf
- 4) In grammar. In many languages, words or parts of words are arranged in formally similar sets consisting of a root, or base, and various affixes, it is called as.....
- A) Prefix      B) Suffix      C) lexicon      D) Inflection
- 5) Find the correct Transcription of a word "
- A) /kælkjʊ'leɪfn/      B) / kælkjʊ'leɪ(ə)n/      C) Both A & B      D) None of these
- 6) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.
- A) Morphology      B) Syntax      C) Semantics      D) Phonetics
- 7) There are ..... diphthongs in English.
- A) 08 B) 12 C) 24 D) 44
- 8) Which morpheme have not their own meaning?
- A) Dependent            B) Independent  
C) Both A and B      D) None of the above
- 9) Find the correct Transcription of a word "Punctual"
- A) /'pʌŋ(k)tʃʊəl      B) /'pəŋktʃu:əl/  
C) Both A and B      D) None of the Above.
- 10) Language is .....
- A) Productive            B) Creative      C) Static      D) Both A and B
- 11) Find the correct Transcription of a word Yellow.
- A) /'hɔɪbəl/ B) /'hɔɪəbəl\      C) /'hɔɪəbəla/      D) Both A & B
- 12) A word that consists of a one syllable is called a .....
- A) Monosyllable      B) Disyllable

C) Bisyllabic            D) Both B and C

13) ..... may refer either to a word of more than three syllables or to any word of more than one syllable.

A) Monosyllable    B) Disyllable

C) Bisyllabic        D) Polysyllable

14) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

A) Dependent            B) Independent

C) Both A and B    D) None of the above

15) Sound /d/ is Voiced, Bilabial, .....

A) Fricatives    B) Nasal    C) Plosive    D) Dental

16) In phonology, ..... are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only one phonological element.

A) Morpheme        B) Allomorph    C) Phoneme    D) Minimal Pair

17) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

A) 08    B) 12    C) 24    D) 44

18) The word " Remarkable" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>    B) 2<sup>nd</sup>    C) 3<sup>rd</sup>    D) 4<sup>th</sup>

19) Which language is universal and almost the same everywhere?

A) Human Language    B) Animal Language

C) Both A and B    D) None of the above

20) The word 'Kerala' has how many syllables?

A) 2    B) 3    C) 4    D) 5

21) Find out the voiceless consonants.

A) V    B) W    C) Y    D) T

22) What is TS stands in Linguistic.

A) Topic Sentence        B) Total Sentence

C) Temporal Sentence        D) Teaching Sentence

23) There are ..... Central vowels in English.

A) 3    B) 4    C) 5    D) 12

24) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

- A) A.E Derbyshire    B) Sapir
- C) R.W Langacker    D) R.H. Robins

25) The word 'Rajashthan' has how many syllables?

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

26) When emphasis is produced through pitch alone, it is called .....

- A) Unstress    B) Stress    C) Pitch Accent    D) Quantitative Accent

27) There are three aspects to the study of speech sounds except

- A) Articulatory    B) Acoustic    C) Auditory    D) Visual

28) The word '**Come**' has ..... Syllables.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

29) The word Syntax comes from

- A) Ancient Greek    B) Ancient India
- C) Ancient Italy    D) Ancient Rome

30) In the English language, a ..... is composed of at least two independent clauses.

- A) Main Sentence    B) Subordinate Sentence
- C) Compound sentence    D) None of the above

31) The word '**Energy**' has ..... Syllables.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

32) Labiodental sounds involve the lower lip and ..... coming into contact with each other to form an effective constriction in the vocal tract.

- A) Lower Lip    B) Upper Lip    C) Upper teeth    D) None of these

33) Identify the Back Vowel

- A) /ɪ/    B) /e/    C) /æ/    D) /ʌ/

34) Find the correct Transcription of a word '**Quest**'.

- A) /qwest/    B) /kwest/
- C) Both A and B    D) None of the above

35) Following are Front Vowels except.

- A) /ɪ/    B) /e/    C) /æ/    D) /u/

36) Allophone the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager B) Bernard Bloch  
C) Both A and B D) None of the Above

37) Minimal pairs are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

38) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication B) Human Communication  
C) Animal Communication D) None of these

39) Identify the fricatives sound.

- A) h B) v C) s D) All the above

40) ..... is the sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Phoneme B) Allophone C) Syllable D) Criticism

41) Following are voiceless consonants except

- A) F B) P C) A D) R

42) ..... means the movement of the tongue, lips, jaw, and other speech organs to make speech sounds.

- A) Minimal Pair B) Accent C) Stress D) Articulation

43) ) The main tenets of ..... semantics are: That grammar manifests a conception of the world held in a culture; That knowledge of language is acquired and contextual; That the ability to use language draws upon general cognitive resources and not a special language module

- A) Formal Semantics B) Conceptual Semantics  
C) Cognitive Semantics D) Informal Semantics

44) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology B) Syntax C) Semantics D) Phonetics

45) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

- A) s B) z C) ʃ D) All the above

46) According to ..... “Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules.”

- A) A.E Derbyshire    B) Sapir    C) R.W Langacker    D) R.H. Robins

47) There are ..... Pure vowels in English

- A) 08    B) 12    C) 24    D) 05

48) Language is embedded in .....

- A) Feelings    B) Emotions    C) Sorrow    D) Gestures

49) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology    B) Syntax    C) Semantics    D) Pragmatics

50) Language is interchangeable, a feature of ..... Language

- A) Animal    B) Human    C) Both A and B    D) None of the above

### Answer Key

1	<b>B) Behaviourial</b>	26	<b>C) Pitch Accent</b>
2	<b>C) Phonology</b>	27	<b>D) Visual</b>
3	<b>D) <u>Benjamin Lee Whorf</u></b>	28	<b>A) 1</b>
4	<b>C) <u>lexicon</u></b>	29	<b>A) <u>Ancient Greek</u></b>
5	<b>C) <u>Both A &amp; B</u></b>	30	<b>C) Compound sentence</b>
6	<b>A) Morphology</b>	31	<b>C) 3</b>
7	<b>A) 08</b>	32	<b>C) Upper teeth</b>
8	<b>A) Dependent</b>	33	<b>D) /ʌ/</b>
9	<b>C) Both A and B</b>	34	<b>B) /kwɛst/</b>
10	<b>D) Both A and B</b>	35	<b>D) /u/</b>
11	<b>D) Both A &amp; B</b>	36	<b>C) Both A and B</b>
12	<b>A) Monosyllable</b>	37	<b>A) 1</b>
13	<b>D) Polysyllable</b>	38	<b>A) Communication</b>
14	<b>C) Both A and B</b>	39	<b>D) All the above</b>
15	<b>C) Plosive</b>	40	<b>A) Phoneme</b>
16	<b>D) Minimal Pair</b>	41	<b>D) R</b>
17	<b>D) 44</b>	42	<b>D) Articulation</b>
18	<b>B) 2<sup>nd</sup></b>	43	<b>C) Cognitive Semantics</b>
19	<b>B) Animal Language</b>	44	<b>D) Phonetics</b>
20	<b>B) 3</b>	45	<b>D) All the above</b>

21	D) T	46	D) R.H. Robins
22	A) Topic Sentence	47	B) 12
23	B) 4	48	D) Gestures
24	A) A.E Derbyshire	49	D) Pragmatics
25	C) 3	50	B) Human

### B.A -I Semester-II (Paper No. II)

1) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme                                      B) Morpheme  
C) Allomorph                                     D) Both A and B

2) *Sell, Seashells, Sea, Shore* are the examples of ..... class words.

- A) Open     B) Close  
C) Both A and B                                 D) None of the above

3) ..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics                                     B) Semantics  
C) Pragmatics                                     D) Syntax

4) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.

- A) Free Morpheme                                B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes                     D) Derivational Morphemes

5) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending                                        B) Clipping  
C) Compound                                      D) Acronym

6) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes

- A) Blending                                        B) Clipping  
C) Compound                                      D) *Back-Formation*

7) SCUBA, IMAX, LASER are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                                        B) Clipping  
C) Compound                                      D) Acronym

8) Find the correct Antonyms- Feeble

- A) Sturdy    B) Obscure

C) Inability

D) Dwarf

**Que. 2 Write a Short Answers. (Any Four)**

Write down the Morphological analysis of the following words?

1) Colourful      2) Attractive    3) Unresponsive

1) How to improve Reading Skill?

2) What is Morphology?

3) What is Syntax?

4) How to improve Writing Skill?

5) What is Blending? Explain with examples?

**Que. 3 Write a Long Answer. (Any One)**

What is mean by Listening and Speaking Skill? How to improve Listening and Speaking Skill?

OR

1) What is Words? Explain the categories of Open Word Class with Examples?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

Explain Major and Minor Process of Word Formation?

**B.A I SEM I**

1) The word " American" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>

**B) 2<sup>nd</sup>**



C) 3<sup>rd</sup>          D) 4<sup>th</sup>

2) Which language is universal and almost the same everywhere?

A) Human Language

**B) Animal Language**

C) Both A and B

D) None of the above

3) There are ..... Front vowels in English.

A) 3

**B) 4**

C) 5

D) 12

4) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

A) A.E Derbyshire

B) Sapir

C) R.W Langacker

D) R.H. Robins

5) A word that consists of a one syllable is called a .....

**A) Monosyllable**

B) Disyllable

C) Bisyllabic

D) Both B and C

6) Language is .....

A) Productive

B) Creative

C) Static

**D) Both A and B**

7) Which morpheme have their own meaning?

A) Dependent

**B) Independent**

C) Both A and B

D) None of the above

8) Find the correct Transcription of a word Transcription

**A) / træn 'skripʃən/**

B) / trin 'skripʃən/

C) Both A and B

D) None of the Above

9) The word '**Maharashtra**' has how many syllables?

A) 1

B) 2

C) 3

**D) 4**

10) Find the correct Transcription of a word **Yellow**.

**A) \ jelou\**

B) \ jelou\

C) \ jeloU\

D) None of the above

11) In linguistics, and particularly phonology, ..... is the relative emphasis or prominence given to a certain syllable in a word or to a certain word in a phrase or sentence.

A) Stress

B) Unstress

C) Accent

D) Both A and C

12) The word **Pronunciation** has how many syllables?

A) 4

B) 5

C) 6

D) 7

13) What is the full form of IPA.

A) Indian Pronunciation Alphabet

- B) International Phonetic Alphabet
- C) International Phonology Alphabet
- D) None of the above

14) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

- A) Dependent
- B) Independent
- C) Both A and B
- D) None of the above

15) Find out the voiced consonants.

- A) B
- B) D
- C) N
- D) All the above

16) What is RP stands in Linguistic.

- A) Role Play
- B) Received Pronunciation
- C) Radio Play
- D) Recommended Practices

17) A .....is a unit of organization for a sequence of speech sounds.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Syllable
- D) Minimal Pair

18) Identify the Fricatives sound.

- A) /p/
- B) /b/
- C) /m/
- D) /s/

19) ..... is the sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Linguistics
- B) Acrobatics
- C) Psycholinguistics
- D) Criticism

20) A ..... is a speech sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Morpheme
- B) Allomorph
- C) Phoneme
- D) All the above.

21) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

22) There are ..... Consonants in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

23) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication
- B) Human Communication
- C) Animal Communication
- D) All the above

24) There are ..... Pure vowels in English

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 05

25) Human Language is ..... system.

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

26) Theories in linguistic semantics are .....

- A) Formal Semantics
- B) Conceptual Semantics
- C) Cognitive Semantics
- D) All the above

27) There are ..... diphthongs in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44

28) Animal Language is ..... system.

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

29) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Pragmatics

30) Human language is .....

- A) Cognitive
- B) Behaviourial
- C) Both A and B
- D) None of the above

31) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Phonetics

32) **Allophone** the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager
- B) Bernard Bloch
- C) Both A and B
- D) None of the Above

33) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

34) In phonology, an ..... is one of a set of multiple possible spoken sounds, or phones, or signs used to pronounce a single phoneme in a particular language.

- A) Allophone
- B) Phoneme
- C) Phones
- D) All the above

35) Language is .....

- A) Symbolic
- B) Arbitrary
- C) Creative
- D) All of the above

36) Find the correct Transcription of a word **Allophone**.

- A) /'æləfoun/

B) /'æləfoun/

c) /'æləfoʊn/

D) None of the above

37) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.

A) Morphology

B) Syntax

C) Semantics

D) Phonetics

38) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

A) tʃ

B) dʒ

C) w

D) Both A and B

39) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

A) A.E Derbyshire

B) Sapir

C) R.W Langacker

D) R.H. Robins

40) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences (**sentence structure**) in a given language, usually including word order.

A) Morphology

B) Syntax

C) Semantics

D) Pragmatics

41) In simple sentence there is only one clause and it is ..... clause.

A) Main

B) Subordinate

C) Both A and B

D) None of the above

42) The word 'Examine' has ..... Syllables.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

C) 3<sup>rd</sup>

D) 4<sup>th</sup>

43) A word that consists of a single syllable (like English *dog*) is called a .....

A) Monosyllable

B) Disyllable

C) Both A and B

D) None of the above

44) Identify the Labio-Dental Sound

A) /n/

B) /t/

C) /d/

D) /f/

45) There are ..... central vowels in English.

A) 3

B) 8

C) 12

D) 24

46) Find the correct Transcription of a word **Ambition**.

A) \am'bishən\

B) \am'blshən\

C) Both A and B

D) None of the above

47) Semantics can address meaning at the levels of .....and larger units of discourse.

A) Words

B) Phrases



- C) Sentences
  - D) All the above
- 48) Animal language is .....
- A) Cognitive
  - B) Behaviourial
  - C) Both A and B
  - D) None of the above
- 49) Find out the voiceless consonants.
- A) F
  - B) P
  - C) Both A and B
  - D) None of the above
- 50) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.
- A) Morphology
  - B) Syntax
  - C) Phonology
  - D) Pragmatics

## Answer Key

- 1) C) 3<sup>rd</sup>
- 2) B) Animal Language
- 3) A) 5
- 4) A) A.E Derbyshire
- 5) D) Both B and C
- 6) B) Non-Instinctive
- 7) B) Independent
- 8) C) Both A and B

- 9) B) 2
- 10) B) \ `krikət\
- 11) D) Both A and C
- 12) B) 5
- 13) B) International Phonetic Alphabet
- 14) A) Dependent
- 15) D) All the above
- 16) B) Received Pronunciation
- 17) C) Syllable
- 18) D) /s/
- 19) A) Linguistics
- 20) C) Phoneme
- 21) D) 44
- 22) C) 24
- 23) D) All the above
- 24) B) 12
- 25) B) Open ended
- 26) D) All the above
- 27) A) 08
- 28) A) Closed ended
- 29) D) Pragmatics
- 30) C) Both A and B
- 31) D) Phonetics
- 32) C) Both A and B
- 33) A) 1
- 34) A) Allophone
- 35) D) All of the above
- 36) A) /'æləfoun/
- 37) A) Morphology
- 38) D) Both A and B
- 39) D) R.H. Robins

- 40) B) Syntax
- 41) A) Main
- 42) C) 3<sup>rd</sup>
- 43) A) Monosyllable
- 44) D) /f/
- 45) A) 3
- 46) A) \am'bishən\
- 47) D) All the above
- 48) B) Behaviourial
- 49) C) Both A and B
- 50) C) Phonology

### **B.A -I Semester-II (Paper No. II)**

- 1) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.
  - A) Phonology B) Morphology C) Syntax D) Semantics
- 2) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.
  - A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 3) .....is the study of meaning, reference, or truth.
  - A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics
- 4) Humpty, Dumpty, sit, wall are the examples of ..... class words.
  - A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 5) Find the correct synonyms- Barrier
  - A) Limit B) Boundary C) Obstacle D) All the above
- 6) Find the correct Antonyms- Blunt
  - A) Sharp B) Bland C) Cowardice D) Tiny
- 7) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.
  - A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 8) Find the correct Antonyms- Giant
  - A) Timid B) Partial C) Amateur D) Dwarf

- 9) Tatto, Zebra, Piano are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 10) Identify the Prefix in word- Incredible  
A) In- B) -ble C) Credible D) All the above
- 11) ..... is the scientific study of language.  
A) Linguistics B) Semantics C) Pragmatics D) Syntax
- 12) The ..... classes in English include pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions.  
A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 13) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 14) Find the correct Antonyms- Plentiful  
A) Sparse B) Wane C) Wax D) Stingy
- 15) Examples of suffixes are -tion, -sion, -tive, -ation, -ible, examples of ..... Morpheme.  
A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 16) Smog, Brunch are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 17) Identify the root word – Resolidify  
A) Resolid B) Solid C) Solidify D) Resolidify
- 18) In the word happiness, the addition of the bound morpheme -ness to the root happy changes the word from an adjective (happy) to a noun (happiness). This is example of ..... Morpheme.  
A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 19) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.  
A) Phoneme B) Morpheme C) Allomorph D) Both A and B
- 20) Cupcake, Sunflower, makeup are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

- 21) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes.
- 22) Phone, fridge, Exam are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 23) Identify the Suffix in word- Understanding
- A) Under- B) Stand C) -ing D) Standing
- 24) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.
- A) Semantics B) Syntax C) Pragmatics D) Phonetics
- 25) The ..... class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.
- A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 26) Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind are the tips for to improve ..... Skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 27) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 28) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 29) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 30) Find the correct synonyms- Hungry
- A) Revenue B) Ravenous C) Sluggish D) Raucous
- 31) Town, Dog are a example of ..... morpheme.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 32) AIDS, PIN, RADAR are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 33) Biography, Computerized, Complicity are examples of ..... word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation

- 34) Identify the stem word – Unfriendly  
 A) Unfriend B) Friendly C) Friend D) All the above
- 35) I, You, He, She are the examples of ..... class words.  
 A) *Open* B) *Close* C) *Both A and B* D) *None of the above*
- 36) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.  
 A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 37) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.  
 A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 38) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.  
 A) Phoneme B) Morpheme C) Both A and B D) None of these
- 39) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.  
 A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 40) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.  
 A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 41) In linguistics ..... is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.  
 A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 42) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.  
 A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 43) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.  
 A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 44) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes  
 A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 45) Research, Outlining, Editing are examples of ..... skill.  
 A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 46) ..... belongs to the open word class.  
 A) Operator Verb B) Preposition C) Interjection D) Noun

47) Find the correct synonyms- Feisty

- A) Budding B) Mammoth C) Courageous D) Lively

48) \_\_\_\_\_ are words having one form (written or spoken), but two or more unrelated meanings.

- A) Synonyms B) Antonyms C) Homophones D) Homonyms

49) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym

50) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.

- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing

**Title of the Paper: Introduction to Linguistics**

**B.A -I Semester-II (Paper No. II)**

**Answer Key**

1. **B) Morphology**
2. **C) Compound**
3. **A) Semantics**
4. **A) Open**
5. **D) All the above**
6. **A) Sharp**
7. **B) Speaking**
8. **D) Dwarf**
9. **D) Borrowing**
10. **A) In-**
11. **A) Linguistics**
12. **B) Close**
13. **D) Writing**
14. **A) Sparse**
15. **B) Bound Morpheme**
16. **A) Blending**
17. **B) Solid**
18. **D) Derivational Morphemes**
19. **C) Allomorph**
20. **C) Compound**

- 21. B) Bound Morpheme
- 22. B) Clipping
- 23. C) -ing
- 24. B) Syntax
- 25. A) Open
  
- 26. A) Listening
- 27. C) Inflectional Morphemes
- 28. B) Clipping
- 29. C) Reading
- 30. B) Ravenous
- 31. A) Free Morpheme
- 32. D) Acronym
- 33. D) Back-Formation
- 34. C) Friend
- 35. B) *Close*
  
- 36. A) Listening
- 37. D) Derivational Morphemes
  
- 38. B) Morpheme
- 39. A) Blending
  
- 40. A) Listening
- 41. D) Back-Formation
- 42. C) Reading
- 43. D) Borrowing
- 44. D) Back-Formation
- 45. D) Writing
- 46. D) Noun
- 47. D) Lively
- 48. D) Homonyms
  
- 49. D) Acronym
- 50. B) Speaking



## B.A -I Semester-I (Paper No. II)

### Que.1 Choose Correct Alternative.

1) Which morpheme have their own meaning?

- |                 |                      |
|-----------------|----------------------|
| A) Dependent    | B) Independent       |
| C) Both A and B | D) None of the above |

2) Find the correct Transcription of a word **Determination**

- |                         |                         |
|-------------------------|-------------------------|
| A) /dɪ, tɜːmɪ'neɪʃ(ə)n/ | B) /de, tɜːmɪ'neɪʃ(ə)n/ |
| C) /dɪ, tɜːmɪ'neɪʃ(ə)n/ | D) /dɪ, tɜːmɪ'neɪʃ(ə)n/ |

3) The word '**Peacock**' has how many syllables?

- |      |      |
|------|------|
| A) 1 | B) 2 |
| C) 3 | D) 4 |

4) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- |       |       |
|-------|-------|
| A) 08 | B) 12 |
| C) 24 | D) 44 |

5) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

- |               |              |
|---------------|--------------|
| A) Morphology | B) Syntax    |
| C) Semantics  | D) Phonetics |

6) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- |      |      |
|------|------|
| A) 1 | B) 2 |
| C) 3 | D) 4 |

7) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

- |                   |                |
|-------------------|----------------|
| A) A.E Derbyshire | B) Sapir       |
| C) R.W Langacker  | D) R.H. Robins |

**8) Animal Language is ..... system.**

- A) Closed ended
- B) Open ended
- C) Both A and B
- D) None of the above

**Que. 2 Write a Short Answers. (Any Four)**

- 1) Write down the Transcription of following word
  - 1) Substitute
  - 2) Replay
  - 3) Congratulation
- 2) Write down two definitions of Language?
- 3) What is Minimal Pairs? Explain with examples?
- 4) Write a Short Note on Back Vowels
- 5) Write a Short Note on Closing Diphthong?
- 6) Write a Short Note on Nasal Sounds in English?

**Que. 3 Write a Long Answer**

- 1) Write a long answer on Articulatory Phonetics?

OR

- 2) Define the branches of Linguistics: Phonetics, Phonology, Morphology, Syntax, Semantics and Pragmatics?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

- 1) Explain the Characteristics of Human Language

## B.A -I Semester-II (Paper No. II)

### Que.1 Choose Correct Alternative.

..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

A) Free Morpheme            B) Bound Morpheme

C) Inflectional Morphemes            D) Derivational Morphemes

1) AIDS, PIN, LASER are examples of ..... Word formation process.

A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym

2) Identify the stem word – Unfriendly

A) Unfriend    B) Friendly    C) Friend    D) All the above

4) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

A) Blending            B) Clipping            C) Compound            D)

Acronym

5) Find the correct synonyms- **Portion**

A) Piece            B) Part            C) Segment    D) All the above

6) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

A) Phoneme    B) Morpheme    C) Allomorph    D) Both A and B

7) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

A) Listening    B) Speaking            C) Reading    D) Writing

8) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

A) Blending    B) Clipping    C) Compound            D) Acronym

**Que. 2 Write a Short Answers.**

- 6) What is semantics?
- 7) How to improve Speaking Skill?
- 8) Write down the Morphological analysis of the following words?
  - 1) Beautiful
  - 2) Editing
  - 3) Morphological
- 9) What is Morphology?
- 10) How to improve Listening Skill?
- 11) What is Acronym with examples?

**Que. 3 Write a Long Answer.**

- 2) What is Morpheme? Explain its types?

OR

- 3) Explain Major and Minor Process of Word Formation?

**Que. 4 Write a Long Answer.**

- 1) What is Words? Explain Open Word Class and Close Word Class with Examples?

**Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur.**

**Question Bank**

**B.A. I Semester II**

**English Optional (CBCS) Paper II**

**Introduction to English Literature**

**Q. 2. Write the answers in short.**

1. Define simile with an example.
2. Define contrast.
3. Why are the metaphors used in a literary piece?
4. What does imagery communicate?
5. What does visual imagery represent?
6. What effect does personification have on the reader?
7. What is the purpose of a simile?
8. What is an Allegory?
9. What is the purpose of Biblical allegory?
10. What do you mean by Narrative technique?
11. What do you mean by Symbolism?
12. Why do the authors use soliloquy?
13. What is the Difference between a Monologue and a Soliloquy?
14. What does an aside show?
15. What are the features of an aside?
16. What is the importance of setting?
17. Write the features of the dramatic monologue.
18. What is an Extended Metaphor?

19. What are literary terms?
20. What is setting in a story?

**Q.3. Answer any one of the following.**

1. Discuss “Monkey’s Paw” as a horror one act play.
2. Bring out the humorous elements in “The Boy Comes Home”.
3. Describe the character of Lomov.
4. Sketch the character of Philip.
5. Estimate “The Man with the Flower in his Mouth” as a one-act play.
6. Write a note on the end of "The Monkey's Paw"?
7. Attempt Critical appreciation of “The Boy comes home”.
8. Sketch the character of The Man in “The Man with the Flower in His Mouth “.
9. Write about the social life as you see in the play “The Proposal”.
10. What are the main themes in ‘The Proposal’?

**Q.4. Answer the following question.**

1. Discuss the elements of One Act Play?
  2. Write a note on the conflict in one act play.
  3. Discuss the importance of setting in one act play.
  4. Write a note on the use of the titles in one act play.
  5. Discuss the use of characters in a one act play.
-

## Question Bank

Class: BATY Semester: V

Paper – IX: Indian Writing in English

---

Q.2 Write the answers in brief.

1. Write a note on the features of Modern Indian English Poetry
2. Write a note on the features of Modern Indian English drama.
3. Comment on Ezekiel's view in the poem *Poet , Lover and Birdwatcher*
4. Discuss the theme of the poem *Between Jejuri and Railway Station*
5. Comment on the central idea of the poem *Letter from New York* by Shiv k Kumar.
6. What is the central idea of the poem *Dawn at Puri*.
7. What is the theme of the poem *Letter to a Friend*.
8. What are the trends in Modern Indian English Poetry.?
9. What are the characteristics of Indian English Poetry?
10. What makes Modern Indian English poetry Special?
11. Loss of Identity is the feature of Modern Indian English Poetry. Discuss.
12. Alienation is the feature of modern Indian English Poetry. Discuss.
13. What are the trends in Modern Indian English drama.?
14. What are the characteristics of Indian English drama?
15. Loss of Identity is the feature of Modern Indian English drama. Discuss.
16. Alienation is the feature of Modern Indian English drama. Discuss.
17. Modern Indian English drama is very complex. Comment.
18. Throw light on the theme of Ezekiel's poem *Poet Lover and Birdwatcher*.
19. Discuss the irony in the poem *Between Jejuri and Railway Station*
20. Hat is the theme of the poem *Letter from New York* by Shiv k Kumar.
21. What is the tone of the poem *Dawn at Puri*.

Q. 3. Write broad answers to the following questions (Drama- *Garbo* )

1. *Garbo* is the story of a suffering woman. Discuss.
2. What is the central idea of the play *Garbo*?
3. Comment on the characters of the play.
4. Sketch the character of *Garbo*.
5. Sketch the character of *Shrimant*.
6. *Garbo* is the protagonist of the drama. Justify.
7. *Shrimant* is the strong supporter of *Garbo*. Explain.
8. Why does *Shrimant* call *Garbo* a 'sex machine'.
9. Describe the relationship of *Garbo* and *Shrimant*.
10. Why does *Shrimant* kill *Garbo* in the drama?

Q. 4. Write broad answers to the following questions (*The Foreigner*)

1. Comment the various themes in Arun Joshi's "The Foreigner".
2. Sketch the character of Baburao Khemka.
3. Why is "The Foreigner" called the semi- autobiographical novel of Arun Joshi.
4. Sketch the character of protagonist Sindhi Oberoi.



Ancient Indian History and Culture  
Religious history of Ancient India

1. Write a short answer -  
 1) Write a short answer -  
 1) Explain the importance of Mother Goddess image in Indus Valley civilization.  
 2) Describe the importance of Pashupati in the Indus Valley civilization.  
 3) Explain the funeral system in the Indus Valley civilization.  
 4) Explain the religious life in the Indus Valley civilization.  
 5) Explain the economic life in the Indus Valley civilization.  
 6) Explain the Yajna system in Rigved period.  
 7) Explain the features of Rigvedic God Indra.  
 8) Describe the Rigvedic God Varun.  
 9) Give the religious importance of Agni.  
 10) Discuss the status of God and Goddess in Vedic Age.  
 11) Describe the Ashwamedh Yajna in Vedic period.  
 12) Explain the religious importance of Rigveda.  
 13) Highlight the religious life in the Later Vedic period.  
 14) Explain the features of the Rajsuy Yajna.

(2)

- 24) Write any two type of Yagnya.  
મત્સ્ય અને યજ્ઞોત્સવ યજ્ઞોત્સવ.
- 25) Explain the subsects of Shaivism.  
શિવ પંચમુખી સુત્ર સંપ્રદાય.
- 26) Explain the importance of Bhagavadgita.  
મહાભારતના અર્જુન સમ્વાદ ગીતા.
- 27) State the contribution of Mahanubhava sect.  
મહાનુભવ પંથના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 28) Explain the Ganpita sect.  
ગાંધારી પંથની માહિતી સંપ્રદાય.
- 29) Give the information about the rise of Shukta sect.  
શુક્લ પંથની ઉદ્ભવની માહિતી સંપ્રદાય.
- 30) State the work of Veeshaiv sect in Karnataka.  
વેશ્વાયી પંથના કાર્યોના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 31) State the principles of Sanyasa sect.  
સંન્યાસ પંથના સુત્રો.
- 32) Explain the features of Shakti cult in Bengal.  
શક્તિ પંથના સંપ્રદાયના લક્ષણો.
- 33) Describe the work of Alvars saints in Tamil Nadu.  
અલ્વાર સંપ્રદાયના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 34) State the contribution of Shankaracharya in the religious life.  
શંકરાચાર્યના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 35) Explain the God of Ushan in Vedic period.  
ઉશન દેવતાના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 36) Explain the Kamya Yagnya.  
કામ્ય યજ્ઞોત્સવની માહિતી સંપ્રદાય.
- 37) Explain the importance of Purush in the Later Vedic period.  
પુરુષ દેવતાના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 38) Describe the Vishnu God in the Vedic period.  
વિષ્ણુ દેવતાના સંપ્રદાયના સુત્રો.
- 39) Describe the Rudra God in the Vedic period.  
રુદ્ર દેવતાના સંપ્રદાયના સુત્રો.



(3)

ଶ୍ରୀ ୧୦ -

- 1) ~~୧୧~~ God and Goddess in Indus Valley Civilization  
ପିତା ଶକ୍ତିରାଜ୍ୟର ମୂଳକ -
- 2) Funerary system in Indus valley civilization  
ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ ମୃତ୍ୟୁ
- 3) Discovery of Indus Valley civilization  
ମୃତ୍ୟୁର ପରେ ଶରଣାଗତ -
- 4) Features of God and Goddesses in Vedic period  
ଦେବତା ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 5) Importance of Indus God  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 6) ~~୧୧~~ Types of yajna  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 7) Social effects of Yajna Samtha  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 8) Importance of Yajna of Later Vedic period  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 9) Shaiva sect and Kashmir  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 10) Philosophy of Shakta sect  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 11) Ganaptha sect  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 12) Religious Legacy of Indus Valley civilization  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 13) Philosophy of Upanishad  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 14) Saur sect  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 15) Shakta sect  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 16) ~~୧୧~~ Shaiva sect of South India  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ
- 17) Incarnation of Vishnu  
ଶରଣାଗତ ଶରଣାଗତ

(b)

- 1) Describe the religious life in Indus Valley civilization  
ਇੰਡਿਅ ਵੈਲੀਅੰ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ।
- 2) Explain the religious life and practices in the Indus Valley civilization.  
ਇੰਡਿਅ ਵੈਲੀਅੰ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਚਾਰ-ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) state the importance of Rigvedic Gods and Goddess in religious life  
ਰਿਗਵੇਦ ਦੇ ਧੰਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨਤਾ।
- 4) Describe the development of sacrificial system during Later Vedic Period  
ਅੰਤਰਿਕ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯਜੁਰ ਯਜੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
- 5) Explain the main God and Goddess in Vedic Period  
ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਧੰਨ ਅਤੇ ਧੰਨੀ।
- 6) Explain the Yajnya system in Vedic period  
ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯਜੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 7) Explain the importance in Yajnya system of Later Vedic period  
ਅੰਤਰਿਕ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯਜੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨਤਾ।
- 8) Describe the types of Yajnya Samtha and explain its status in the social life.  
ਯਜੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ।
- 9) Give the detail Later Vedic Period Yajny system  
ਅੰਤਰਿਕ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯਜੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਾ।
- 10) Discuss the features of Shava Sect in Tamil Nadu and Karnataka.  
ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਵਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕਤਾ।
- 11) Explain the contribution of Bhakti Movement in the Vaishnav sect.  
ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਕਤੀ-ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ।
- 12) state the main sects of Vaishnavism  
ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।
- 13) Discuss the detail the contribution of Vaishnavism in Indian culture  
ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਭਕਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਯੋਗਦਾਨ।

## Question Bank

Class: BATY Semester: VI

Paper – XIV: Indian Writing in English

---

Q.2 Write the answers in brief.

1. Write the salient features of postmodern Indian English poetry?
2. Write the characteristics of Postmodern Indian English novels?
3. What is the postmodern view to modernist?
4. Write salient features of Postmodern Indian English Novel with special reference to diasporic novel?
5. What is meant by diasporic novel?
6. Explain the various themes of poem "Tribute to Papa"?
7. What does Mamta Kalia want tell us from the poem "tribute to papa"?
8. What is the central idea of the poem "Feeding the Poor at Christmas"?
9. Comment on the mentality of the rich people who feed poor at Christmas.
10. Write feeling of family member about banyan tree?
11. What is the connection between 'Dilip chitre' & 'Banyan tree' in the poem "Felling of Banyan tree"?
12. Write about the awaking of sexual desire in a young girl in the poem "Looking for Cousin on a Swing"?
13. Write the theme of the poem "Looking for Cousin on a Swing"?
14. How does Manohar Shetty comment on the world through "Animal Planet"?
15. Explain in detail the concept of "Animal Planet" by Manohar Shetty?

Q. 3. Write broad answers to the following questions (Drama- *Nagamandala*)

1. Discuss the themes in the play *Nagamandala*
2. Sketch the character of 'Rani'.
3. Sketch the character of Naga.
4. Sketch the character of Kappanna
5. Comment on the opening of the play "Nagamandala" by Girish Karnad
6. What role is assigned to the elders in the Play "Nagamandala"? How far are they able to dispense it?
7. Kurudava represents a woman in three stages daughter, wife and mother. Discuss her role in the plot of the play "Nagamandala "
8. *Nagamandala* discriminates between man and women while delivering the justice. Discuss.
9. Kappanna is a bad person but he is unknowingly deceived by Rani. Discuss.

Q. 4. Write broad answers to the following questions (Novel- *The Namesake*)

1. Discuss the themes in the novel "The Namesake"
2. Sketch the character of 'Ashima Ganguli'
3. Sketch the character of 'Moushmi'
4. Write about the struggle of Gogol in the novel "The Namesake"
5. Sketch the character of 'Ashok Ganguli'

## Question Bank of BA-1 English Optional: Introduction to British Literature

### Sem-1

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is the theme of 'Mending Wall'?
2. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
3. State the central idea of 'Where the Mind is Without Fear'.
4. How does Elizabeth Browning express her love in 'How Do I Love Thee'?
5. What is the central idea of 'Ozymondias' ?
6. What is the symbolic significance of wall in 'Mending Wall' ?
7. What is the theme of 'Where the Mind is Without Fear'?
8. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
9. State the central idea of 'Mending Wall'.
10. Write note on passionate love of the poet in 'How Do I Love Thee'?
11. What is the central idea of 'Ozymondias'?
12. For what the wall stands for in 'Mending Wall'?

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'The Three Questions'.
2. How does the Beggar get transformed from drunkard to hard working man ?
3. How does the King get answers for his questions in the story 'The Three Questions'?
4. Comment on the conflict and its consequences of 'The Crooked Man'.
5. Critically appreciate the short story Engine Trouble.

#### Q. 4. What are the elements of short story?

### Sem-2

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.

2. What is 'Personification'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Metaphor'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Simile' with example.
5. What is 'Symbolism'? Write any two examples.
6. Explain the term 'Setting' with example.
7. Define 'Aside' and state at least two examples of it.
8. What is 'Imagery'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Allegory'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Simile' with example.
11. What is 'contrast'? Write any two examples.
12. Explain the term 'soliloquy' with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. Critically appreciate the one act play 'A Marriage Proposal'.
  2. Discuss 'The Monkey's Paw' as horror one act play.
  3. Critically appreciate the one act play 'The Monkey's Paw'.
  4. Discuss 'A Marriage Proposal' as comic one act play.
  5. What is the conflict in 'The Boy Comes Home'
- Q. 4. Define the one act play and discuss its each constituent elements

## Question Bank of BA-1 English Optional: Introduction to British Literature

### Sem-1

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is the theme of 'Mending Wall'?
2. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
3. State the central idea of 'Where the Mind is Without Fear'.
4. How does Elizabeth Browning express her love in 'How Do I Love Thee'?
5. What is the central idea of 'Ozymondias' ?
6. What is the symbolic significance of wall in 'Mending Wall' ?
7. What is the theme of 'Where the Mind is Without Fear'?
8. How does Maya Angelou describe the free bird and caged bird?
9. State the central idea of 'Mending Wall'.
10. Write note on passionate love of the poet in 'How Do I Love Thee'?
11. What is the central idea of 'Ozymondias'?
12. For what the wall stands for in 'Mending Wall'?

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'The Three Questions'.
2. How does the Beggar get transformed from drunkard to hard working man ?
3. How does the King get answers for his questions in the story 'The Three Questions'?
4. Comment on the conflict and its consequences of 'The Crooked Man'.
5. Critically appreciate the short story Engine Trouble.

#### Q. 4. What are the elements of short story?

### Sem-2

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.



2. What is 'Personification'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Metaphor'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Simile' with example.
5. What is 'Symbolism'? Write any two examples.
6. Explain the term 'Setting' with example.
7. Define 'Aside' and state at least two examples of it.
8. What is 'Imagery'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Allegory'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Simile' with example.
11. What is 'contrast'? Write any two examples.
12. Explain the term 'soliloquy' with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. Critically appreciate the one act play 'A Marriage Proposal'.
  2. Discuss 'The Monkey's Paw' as horror one act play.
  3. Critically appreciate the one act play 'The Monkey's Paw'.
  4. Discuss 'A Marriage Proposal' as comic one act play.
  5. What is the conflict in 'The Boy Comes Home'?
- Q. 4. Define the one act play and discuss its each constituent elements

## Question Bank of BA-2 English Optional:

### British Literature : Sem-3

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What are Biography and Autobiography?
2. What is Confidant?
3. What is the definition of 'Heroic Couplet' ? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Paradox' with example.
5. What is Comedy of Manners?
6. Write any three features of comedy of manners
  
7. What is poetic Diction? Give two examples.
  
8. Define Canon of Literature with Example.
  
9. Discuss 'Novel and Novella'
  
10. Define Flat and Round Characters.

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'To His Coy Mistress'.
2. Discuss Soldier as the patriotic poem.
3. Discuss the paintings on Grecian Urn.
4. Why is Arnold melancholy in Dover Beach?
5. Why does Keats say 'Beauty is truth and Truth is Beauty'?

#### Q. 4. . Broad question.

1. Depict Charles Marlow's character.
2. Discuss the play She Stoops to Conquer.

\*\*\*\*\*

## Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Write the transcription of the following words:  
a) table b) produce(V) c) go
2. Write three term label of /m/, /p/ and /l/.
3. Underline the weak forms;  
a) I would like a glass of water. b) They are waiting for the train.

4. Identify word formation process of the words: a) waterproof b) Flu c) Interpol
5. Identify type of morpheme of a) school b) lawful c) sheep (plural)
6. Give morphological analysis of the words a) unhappily b) newspaper boy

**Q. 3. Broad question.**

1. Describe plosive or stop consonants.
2. What is Affixation? How it functions in morphological process?
3. Write minor Morphological process.
4. What is Major Morphological Process?
5. Describe Fricatives.

**Q.4. Broad question.**

1. Define language and write general characteristics of language.
2. What is the difference between human and animal communication system?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-2 English Optional:

### British Literature : Sem-3

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What are Biography and Autobiography?
2. What is Confidant?
3. What is the definition of 'Heroic Couplet' ? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Paradox' with example.
5. What is Comedy of Manners?
6. Write any three features of comedy of manners
  
7. What is poetic Diction? Give two examples.
  
8. Define Canon of Literature with Example.
  
9. Discuss 'Novel and Novella'
  
10. Define Flat and Round Characters.

#### Q. 3. Broad question.

1. Critically appreciate the story 'To His Coy Mistress'.
2. Discuss Soldier as the patriotic poem.
3. Discuss the paintings on Grecian Urn.
4. Why is Arnold melancholy in Dover Beach?
5. Why does Keats say 'Beauty is truth and Truth is Beauty'?

#### Q. 4. . Broad question.

1. Depict Charles Marlow's character.
2. Discuss the play She Stoops to Conquer.

\*\*\*\*\*

## Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Write the transcription of the following words:  
a) table b) produce(V) c) go
2. Write three term label of /m/, /p/ and /l/.
3. Underline the weak forms;  
a) I would like a glass of water. b) They are waiting for the train.

4. Identify word formation process of the words: a) waterproof b) Flu c) Interpol
5. Identify type of morpheme of a) school b) lawful c) sheep (plural)
6. Give morphological analysis of the words a) unhappily b) newspaper boy

**Q. 3. Broad question.**

1. Describe plosive or stop consonants.
2. What is Affixation? How it functions in morphological process?
3. Write minor Morphological process.
4. What is Major Morphological Process?
5. Describe Fricatives.

**Q.4. Broad question.**

1. Define language and write general characteristics of language.
2. What is the difference between human and animal communication system?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-3 Introduction to Literary Criticism

### Sem-5

#### **Q. 2. Write the answers in short.**

1. What is Comparative criticism?
2. What is Impressionistic criticism?
3. What is Feminist criticism?
4. What is Historical criticism?
5. What is Textual criticism?
6. What is Theoretical criticism?

#### **Q. 3. Broad question.**

1. Discuss the theory of Imitation.
2. How does Dr. Johnson defend Shakespeare in 'Preface to Shakespeare'?
3. What is Aristotle's the theory of Imitation?
4. Discuss Dr. Johnson's defense of three unities and tragic -comedy.
5. Why does Aristotle says poetry is not copy of copy?

#### **Q. 4. . Broad question.**

1. What are the qualifications of good critic?
2. What are the functions of criticism?

\*\*\*\*\*

### Sem-6

#### **Q. 2. Write the answers in short.**

1. Define 'Theme' and state at least two examples of it.
2. What is 'Alliteration'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Tone'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Conceit' with example.
5. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
6. Explain the term Climax with example.

7. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.
8. What is 'Alliteration'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Symbol'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Anticlimax' with example.
11. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
12. Explain the term rhyme with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. How does Wordsworth justify the selection of humble and rustic life as the subject matter of his poetry?
2. Summaries T. S. Eliot's The Function of Criticism.
3. How does Wordsworth justify the selection real language of men for his poetry?
4. What is T. S. Eliot's 'The Function of Criticism'?
5. What kind of diction Wordsworth chose for his poetry?

**Q.4. Broad question.**

1. What is Biographical approach to literature?
2. What is Sociological approach to literature?
- 3 What is Psychological approach to literature?

\*\*\*\*\*

## Question Bank of BA-3 Introduction to Literary Criticism

### Sem-5

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. What is Comparative criticism?
2. What is Impressionistic criticism?
3. What is Feminist criticism?
4. What is Historical criticism?
5. What is Textual criticism?
6. What is Theoretical criticism?

#### Q. 3. Broad question.

1. Discuss the theory of Imitation.
2. How does Dr. Johnson defend Shakespeare in 'Preface to Shakespeare'?
3. What is Aristotle's the theory of Imitation?
4. Discuss Dr. Johnson's defense of three unities and tragic -comedy.
5. Why does Aristotle says poetry is not copy of copy?

#### Q. 4. . Broad question.

1. What are the qualifications of good critic?
2. What are the functions of criticism?

\*\*\*\*\*

### Sem-6

#### Q. 2. Write the answers in short.

1. Define 'Theme' and state at least two examples of it.
2. What is 'Alliteration'? Give two examples.
3. What is the definition of 'Tone'? State at least two examples of it.
4. Define the literary term 'Conceit' with example.
5. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
6. Explain the term Climax with example.



7. Define 'Imagery' and state at least two examples of it.
8. What is 'Alliteration'? Give two examples.
9. What is the definition of 'Symbol'? State at least two examples of it.
10. Define the literary term 'Anticlimax' with example.
11. What is 'Onomatopoeia'? Write any two examples.
12. Explain the term rhyme with example.

**Q. 3. Broad question.**

1. How does Wordsworth justify the selection of humble and rustic life as the subject matter of his poetry?
2. Summaries T. S. Eliot's The Function of Criticism.
3. How does Wordsworth justify the selection real language of men for his poetry?
4. What is T. S. Eliot's 'The Function of Criticism'?
5. What kind of diction Wordsworth chose for his poetry?

**Q.4. Broad question.**

1. What is Biographical approach to literature?
2. What is Sociological approach to literature?
- 3 What is Psychological approach to literature?

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following**

□□□□□□.□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) Write the limitations or problems of individual social work.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

2) Write the Method of Individual Social work.

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

3)Write the Characteristics of group Social work.

□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

4) State the Merit of group Social work.

□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□.

5) Write the Importance of group Social work.

□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

6) Write the Method of Group Social work.

□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

7) Give brief in account of N.S.S and Planning.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

8) Write the Importance of Programme Planning in N.S.S.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

9) What is importance of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□

10) Write the Stages of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

11) Write the Characteristics of Employment Guarantee Scheme

□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

12) Write the Merit of Employment Guarantee Scheme

□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

13)Write brief in the Implementation of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

14) Write the Objective of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

15) Write the various scheme of I.R.D.P.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□

16) State the Concept of Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□

17) Write the Meaning and definition of Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □ □□□□□□□ □□□□.

18) What is need of Social Forestry?

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□.

19) Write the Objective of Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

20) Write the Cultivation method of forest area in Social forestry.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□

21) Write the Objective of D.P.A.P

□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

22) Write the Policy and Structure of D.P.A.P

□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □ □□□□□□ □□□□

23) Write the reasons for the success of Self Help Group Scheme in rural areas

□□□□□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□

24) Write the Characteristics of 'Gram Swarajya Scheme'

□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□.

25) Write the brief in Concept of 'Gram Swarajya Scheme'

□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□.

26) Write the Major Characteristics of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

27) Write the Work division of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

28) What is need of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□

29) Give brief in account of Water Protection Acts-1974

□□ □□□□□□ □□□□□,□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

30) Write the Major Characteristics of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

31) Write the Work division of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□

32) Give brief in account of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□,□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

33) What is need of Environment Protection Acts-1986

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□

34) Write the type of Disaster

□□□□□□ □□□□□□ □□□□

32) Write the Objective of Disaster Management

□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

33) Write the Process of Disaster Management

□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

34) What is need of Disaster Management?

□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□ □□ □□□?

35) State the Causes of Global Warming

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□

36) State the Consequence of Global Warming

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

**Q.3,4 Write answers to broad questions**

□□□□□□□□□□. □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

1) Explain the method of working in the society.

□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□.

2) Explain the group work is a successful method of working in the community.

□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□.

3) What is limitations or problems of individual social work.

□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□

4) Explain the characteristics of group Social work.

□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

5) Explain the in brief 'Group 'Community Social Work

'□□□□' □□□□□□ □□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□.

6) Explain the Method of Group Social work.

□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

7) Explain the Importance of Programme Planning in N.S.S.

□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

8) Explain the importance of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□.

9) Discuss the importance of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□

10) Discuss the What is need of programme planning?

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□. □□□□□ □□□□□□ □□□

11) Explain the Stages of programme planning

□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

12) What is need of programme planning? Explain the various stages of programme planning?

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□? □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□  
□□□□

13) Give brief account of 'Employment Guarantee Scheme'  
'□□□□□□ □□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□

14) Explain the Characteristics of Employment Guarantee Scheme  
□□□□□□ □□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□

15) Explain the Objective of I.R.D.P.  
□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□.

16) Write the definition of Social forestry .Explain the Importance of Social forestry  
□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□.

17) Write the definition of Social forestry. Explain the Cultivation method of forest area in Social forestry.  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

18) Explain the What is need of Social Forestry in environment? Explain in brief  
□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□? □□ □□□□□ □□□.

19) Give brief account of 'Gram Swarajya Scheme'  
'□□□□□□□□□□□□ □□□□□' □□□□ □□□□□□□ □□□□

20) Give brief account of 'Self Grouping Scheme'  
'□□□□□□ □□□ □□' □□□□ □□□□□□□ □□□□

21) Explain the Importance of Self Grouping Scheme  
□□□□□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□.

22) Explain the Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□ □□□□□ 1974 □□□□□□ □□□.

23) Describe the Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□ □□□□□, □□□□ □□ □□□□ □□□

24) Explain the Major Characteristics and Work division of Water Protection Acts-1974  
□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□.

25) Explain the Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ 1986 □□□□□□ □□□.

26) Describe the Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ 1986 □□ □□□□□ □□□

27) Explain the Major Characteristics and Work division of Environment Protection Acts-1986  
□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

28) Give brief account of 'Disaster Management'  
'□□□□□□ □□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□ □□□□

29)What is Disaster Management'? Explain the process of disaster Management

□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

31)Definition of Disaster Management? Explain the Objective and process of Disaster Management?

□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□.

32) Give brief in account of 'Global Warming

'□□□□□ □□□□□ □□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

33)What is Global Warming? Explain the Causes and Consequence of Global Warming

□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□? □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□.

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following**

□□□□□□.□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□.

1) Write the rural stratification

□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□

2) Explain the characteristics of rural life.

□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□

3) Explain the brief in rural economy.

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□ .

4) Write the structure of rural community.

□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

5) Write the structure of village community.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

6) Write the characteristics of rural economy.

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □

7) Write the brief in rural life.

□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□ □

8) Explain the brief in rural religious belief.

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□ .

9) Write the Functions of C.E.O.

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□

10) State the functions of Zilla Parishad

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□

10) Write the function of sarpanch.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

11) Write the structure of grampanchayat.

□□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□

12) Write the function of gramsevak.

□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

13) State the right of Gramsevak in Grampanchayat

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□.

14) Explain the brief in Gramsabha.

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□ .

15) State the structure of panchayat samiti.

□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□.

16) Write the function of sabhapati.

□□□□□□□ □□□□□ □□□□

17) Write the function of block development officer.

□□.□□.□.□□ □□□□□ □□□□

18) State the structure of zilla parishad.

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□.

19) State the function of C.E.O.

□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ (□□.□.□) □□□□□ □□□□□.

20) State the function of deputy C.E.O.

□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□.

21) Write the function of zilla parishad president

□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

22) Write the Problems of Nomadic Tribes

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

23) Write the Problems of Nomadic Tribes

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

24) Write the causes of bonded labour

□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □ □ □ □ □

25) Write the Problems of Women's

□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

26) Write the Problems of Children's

□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.



27) Write the Problems of S.C. Category  
□□.□□. □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

28) Write the Problems of S.T. Category  
□□.□□. □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

29) Write the Problems of N.T. Category  
□□.□□.□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

30) Write the Causes of Superstitions  
□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□.

31) Write the causes of Malnutrition  
□□□□□□□□ □□□□□ □□□□

32) Explain the brief in AIDS Awareness  
□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ .

33) Write the preventive measure of AIDS.  
□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ .

34) Write the causes of AIDS  
□□□□□□ □□□□□ □□□□□

35) Write the consequence of AIDS  
□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

36) Write the correlated to Sanitation and Hygiene  
□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

37) State the problem of Sanitation and Hygiene  
□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□

38) What is need of Consumer Protection Act?  
□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□?

39) Discuss the brief in consumer protection act 1986.  
□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□

**Q. 3,4 Write answers to broad questions**

□□□□□□.□□□□ □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

1) Explain the characteristics of Rural economy  
□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□.

2) Explain the characteristics of Rural Life  
□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

3) Explain the characteristics of village community.

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□

4) Explain the nature of Rural Life

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□

5) Explain the characteristics of rural life .

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ .

6) Explain the rural religious belief.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□

7) Give brief account of 'rural religious belief.'

'□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

8) Describe the functional structure of panchayat samiti

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

9) Explain the functions of Grampanchayat

□□□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

10) Explain the functions of Zilla Parishad

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□

12) Explain the function of Gram panchayat .

□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

13) Explain the function of Panchayat Samiti.

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□.

14) Explain the function of Zilla parishad .

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ .

15) Explain the function of C.E.O

□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ (□□.□.□) □□□□□ □□□□□□ □□□

16) What is Malnutrition? Explain the causes and consequence of Malnutrition

□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

17) Give brief account of 'Superstitions'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

18) What is Superstitions ? Explain the causes and consequence of Superstitions

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

19) Give brief account of 'AIDS Awareness'

'□□□□ □□□□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

20) What is AIDS ? Explain the causes and consequence of AIDS

□□□□ □□□□□□ □□□? □□□□□□ □□□□□ □ □□□□□□ □□□□□□ □□□

21) Explain the preventive measure of AIDS.

□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ .

22) Explain the characteristics consumer protection act 1986.

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

23) Discuss the what is need of Consumer Protection Act

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□ □□□ □□ □□ □□□□□□ □□□□

24) Give brief account of 'consumer protection act 1986'

'□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□' □□ □□ □□□□□□ □□□□

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

Q.2 Write short answer of the following

□□□□□□.□□□ □ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□.□□□□.

1) Write the Meaning and definition of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□.

2) Write the Background Historical of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□

3) State the brief in History of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□.

4) Explain brief in World manifesto of Uno's Human Right

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□

5) State the formed and Importance of Human Right

□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□.

6) Write the Concept of Women's human right

□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

7) State the provisions on women's human rights

□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

8) Write the brief in Concept of Child's human right

□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

9) State the legal rights of Children

□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□

10) State the provisions on the human rights of persons with disabilities

□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□

11) What are the four problems of Disabled Persons

□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□.

12) Write the brief Concept of Disabled Persons' human right

□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

13) Write the right of Disabled Persons

□□□□ □□□□□□□□□ □□□□ □□□□

14) What are the four problems of Senior citizens

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□.

15) Write the Concept of Senior citizens 's human right

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

16) Write the Meaning and definition of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□ □□□□ .

17) Write the type of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

18) Write the Advantage of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

19) Write the Disadvantage of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□

20) Write the characteristics of Non- Government Organization

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

21) Today, What is need of Non- Government Organization

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□ □□□ .

22) State the Historical background of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□

23) Write the function of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

24) Write the structure of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□

25) State the Current affairs of World health Organization

□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□

26) Write the Historical background of UNICEF

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□

27) Describe the initiatives taken by UNICEF for human rights

□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□

28) Write the Functions of UNICEF

□□□□□□□ □□□□□ □□□□

29) Write the Historical background of Red Cross Organization

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

30) State the Functions of Red Cross Organization

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□

31) Write the Functions of Red Cross Organization in India

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□

32) Write the Historical background of UNESCO

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□

33) Write the UNESCO's contribution to the Universal Declaration of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

34) Write the Historical background of Right information act, 2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□

35) Today, What is need of Right information act,2005

□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□ □□ □□□.

36) Write the characteristics of Right information act,2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□

37) Write the brief in Concept of Right information act,2005

□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

**Q. 3, 4 Write answers to broad questions**

□□□□□□□□□□. □, □ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

1) Explain the History and development of Human Rights

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □ □□□□□ □□□□□□ □□□

2) Explain the World manifesto of Uno's Human Right

□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□

3)Write brief note on 'Child and Women's Human Right'

□□□□ □ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□.

4)Write the brief note on 'Women and Human Right'

'□□□□□ □ □□□□□ □□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

5)Write the brief note on 'Child and Human Right'

'□□□□ □ □□□□□ □□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

6)Write the brief note on 'Senior citizens and Human Right'

"□□□□□□□ □□□□□□ □ □□□□□ □□□□□" □□□□ □□□□□□ □□□□

7)Write the brief note on 'Disabled and Human Right'

'□□□□ □ □□□□□ □□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□

8) Write the brief note on 'Non- Government Organization'

'□□□□□□□ □□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□ □□□□.

9) What is 'Non- Government Organization 'Explain the Merit and Demerit of Non-Government Organization'

□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□? □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□ □□□.

10) What is 'Non- Government Organization 'Explain the characteristics of Non- Government Organization'

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□ ?□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

11) Write the brief note on 'World Health Organization'

'□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□' □□□□ □□□□□□ □□□□□

12) Write the brief note on 'Red cross'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□ □□□□□

13) Write the brief note on 'UNICEF'

'□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

14) Write the brief note on 'UNESCO'

'□□□□□□□□□□' □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□.

15) Explain the characteristics of Right information act,2005

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□,□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□

16) Give the brief note on 'Right information act,2005'

□□□□□□□□ □□□□□□□ 2005 □□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following (Each One Questions 03 Mark)**

**प्रश्न.क्र २ खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (प्रत्येकी एक प्रश्न ०३ गुण)**

1) Write the limitations or problems of individual social work.

वैयक्तिक सामाजिक पद्धतीच्या मर्यादा किंवा समस्या लिहा

2) Write the Method of Individual Social work.

वैयक्तिक समाजकार्य पद्धती लिहा

3) Write the Characteristics of group Social work.

गट पद्धतीचे वैशिष्ट्ये लिहा

4) State the Merit of group Social work.

गट समाज कार्याचे गुण सांगा.

5) Write the Importance of group Social work.

गट समाज कार्याचे महत्व लिहा

6) Write the Method of Group Social work.

सामूहिक कार्य पद्धती लिहा

7) Give brief in account of N.S.S and Planning.

राष्ट्रीय सेवा योजना आणि नियोजन यावर थोडक्यात आढावा घ्या

8) Write the Importance of Programme Planning in N.S.S.

राष्ट्रीय सेवा योजनातील कार्यक्रम नियोजनाचे महत्व लिहा

9) What is importance of programme planning

राष्ट्रीय सेवा योजनातील कार्यक्रम नियोजनाचे महत्व काय आहे

10) Write the Stages of programme planning

कार्यक्रम नियोजनाचे विविध टप्पे लिहा

11) Write the Characteristics of Employment Guarantee Scheme

रोजगार हमी योजनाचे वैशिष्ट्ये लिहा

12) Write the Merit of Employment Guarantee Scheme

रोजगार हमी योजनाचे फायदे लिहा

13) Write brief in the Implementation of I.R.D.P.

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची अंमलबजावणी थोडक्यात लिहा



14) Write the Objective of I.R.D.P.

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची उद्दिष्टे लिहा

15) Write the various scheme of I.R.D.P.

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची विविध योजना लिहा

16) State the Concept of Social forestry.

सामाजिक वनीकरणाची संकल्पना सांगा

17) Write the Meaning and definition of Social forestry.

सामाजिक वनीकरणाची अर्थ व व्याख्या लिहा.

18) What is need of Social Forestry?

सामाजिक वनीकरणाची आवश्यकता काय आहे.

19) Write the Objective of Social forestry.

सामाजिक वनीकरणाची उद्दिष्टे लिहा

20) Write the Cultivation method of forest area in Social forestry.

सामाजिक वनीकरणात वनक्षेत्राची लागवड पद्धत लिहा

21) Write the Objective of D.P.A.P

दुष्काळ प्रवण अवर्षणग्रस्त कार्यक्रमाची उद्दिष्टे लिहा

22) Write the Policy and Structure of D.P.A.P

दुष्काळ प्रवण अवर्षणग्रस्त कार्यक्रमाचे धोरण व संरचना लिहा

23) Write the reasons for the success of Self Help Group Scheme in rural areas

स्वयम् बचत गट योजना ग्रामीण भागात यशस्वी होण्याची कारणे लिहा

24) Write the Characteristics of 'Gram Swarajya Scheme'

ग्रामस्वराज्य योजनेचे वैशिष्ट्ये लिहा.

25) Write the brief in Concept of 'Gram Swarajya Scheme'

ग्रामस्वराज्य योजनेची संकल्पना थोडक्यात लिहा.

26) Write the Major Characteristics of Water Protection Acts-1974

जल संरक्षण कायद्याचे प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा

27) Write the Work division of Water Protection Acts-1974

जल संरक्षण कायद्याची कार्य विभागणी लिहा

28) What is need of Water Protection Acts-1974

जल संवर्धन कायद्याची आवश्यकता का आहे

29) Give brief in account of Water Protection Acts-1974

जल संरक्षण कायदा, १९७४ यावर थोडक्यात आढावा घ्या

- 30) Write the Major Characteristics of Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायद्याचे प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा
- 31) Write the Work division of Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायद्याची कार्य विभागणी लिहा
- 32) Give brief in account of Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायदा, 1986 यावर थोडक्यात आढावा घ्या
- 33) What is need of Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायद्याची आवश्यकता का आहे
- 34) Write the type of Disaster  
आपत्ती प्रकार लिहा
- 32) Write the Objective of Disaster Management  
आपत्ती व्यवस्थापनाच्या उद्दिष्टे लिहा
- 33) Write the Process of Disaster Management  
आपत्ती व्यवस्थापनाच्या प्रक्रिया लिहा
- 34) What is need of Disaster Management?  
आपत्ती व्यवस्थापनाची गरज का आहे?
- 35) State the Causes of Global Warming  
जागतिक तापमान वाढीचे कारणे सांगा
- 36) State the Consequence of Global Warming  
जागतिक तापमान वाढीचे परिणाम सांगा

**Q.3,4 Write answers to broad questions (Each One Questions 10 Mark)**  
**प्रश्नक्र. ३, ४ दीर्घांतरी प्रश्नाची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी एक प्रश्न १० गुण)**

- 1) Explain the method of working in the society.  
समाजात काम करण्याची पद्धती कोणती आहे ते स्पष्ट करा.
- 2) Explain the group work is a successful method of working in the community.  
समाजात काम करण्याचे गट पद्धती ही यशस्वी पद्धत आहे हे स्पष्ट करा.
- 3) What is limitations or problems of individual social work.  
वैयक्तिक समाज कार्याच्या मर्यादा किंवा समस्या कोणत्या आहेत
- 4) Explain the characteristics of group Social work.  
गट पद्धतीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 5) Explain the brief in 'Group 'Community Social Work  
'समूह' पद्धती या सामाजिक कार्य पद्धतीचे थोडक्यात स्पष्ट करा.

- 6) Explain the Method of Group Social work.  
सामूहिक कार्य पद्धती स्पष्ट करा.
- 7) Explain the Importance of Programme Planning in N.S.S.  
राष्ट्रीय सेवा योजनातील कार्यक्रम नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 8) Explain the importance of programme planning  
कार्यक्रम नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 9) Discuss the importance of programme planning  
कार्यक्रम नियोजनाचे महत्त्व यावर चर्चा करा
- 10) Discuss the What is need of programme planning?  
कार्यक्रम नियोजनाची गरज का आहे. यावर चर्चा करा
- 11) Explain the Stages of programme planning  
कार्यक्रम नियोजनाची विविध टप्पे स्पष्ट करा.
- 12) What is need of programme planning? Explain the various stages of programme planning?  
कार्यक्रम नियोजनाची गरज का आहे? कार्यक्रम नियोजनाची विविध टप्पे स्पष्ट करा
- 13) Give brief account of 'Employment Guarantee Scheme'  
'रोजगार हमी योजना' यावर वृत्तांत लिहा
- 14) Explain the Characteristics of Employment Guarantee Scheme  
रोजगार हमी योजनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 15) Explain the Objective of I.R.D.P.  
एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- 16) Write the definition of Social forestry .Explain the Importance of Social forestry  
सामाजिक वनीकरणची व्याख्या सांगून सामाजिक वनीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 17) Write the definition of Social forestry. Explain the Cultivation method of forest area in Social forestry.  
सामाजिक वनीकरणची व्याख्या सांगून सामाजिक वनीकरणात वनक्षेत्राची लागवड पद्धत स्पष्ट करा.
- 18) Explain the What is need of Social Forestry in environment? Explain in brief  
पर्यावरणात सामाजिक वनीकरणाची आवश्यकता काय आहे? हे स्पष्ट करा.
- 19) Give brief account of 'Gram Swarajya Scheme'  
'ग्रामस्वराज्य योजना' यावर वृत्तांत लिहा
- 20) Give brief account of 'Self Grouping Scheme'  
'स्वयंम बचत गट' यावर वृत्तांत लिहा

21) Explain the Importance of Self Grouping Scheme  
स्वयंम बचत गटाचे महत्व स्पष्ट करा.

22) Explain the Water Protection Acts-1974  
जल संरक्षण कायदा 1974 स्पष्ट करा.

23) Describe the Water Protection Acts-1974  
जल संवर्धन कायदा, 1974 चे वर्णन करा

24) Explain the Major Characteristics and Work division of Water Protection Acts-1974  
जल संरक्षण कायद्याचे प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि कार्य विभागणी स्पष्ट करा.

25) Explain the Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायदा 1986 स्पष्ट करा.

26) Describe the Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायदा 1986 चे वर्णन करा

27) Explain the Major Characteristics and Work division of Environment Protection Acts-1986  
पर्यावरण संरक्षण कायद्याचे प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि कार्य विभागणी स्पष्ट करा.

28) Give brief account of 'Disaster Management'  
'आपत्ती व्यवस्थापन' यावर वृत्तांत लिहा

29) What is Disaster Management? Explain the process of disaster Management  
आपत्ती व्यवस्थापन म्हणजे काय? आपत्ती व्यवस्थापनाच्या प्रक्रिया स्पष्ट करा.

31) Definition of Disaster Management? Explain the Objective and Process of Disaster Management?  
आपत्ती व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून म्हणजे काय? आपत्ती व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे आणि प्रक्रिया स्पष्ट करा.

32) Give brief in account of 'Global Warming'  
'जागतिक तापमान वाढ' यावर थोडक्यात आढावा घ्या

33) What is Global Warming? Explain the Causes and Consequence of Global Warming  
जागतिक तापमान वाढ म्हणजे काय? जागतिक तापमान वाढीचे कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

Q.2 Write short answer of the following (Each One Questions 03 Mark)

प्रश्न.क्र २ खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (प्रत्येकी एक प्रश्न ०३ गुण)

1) Write the rural stratification

ग्रामीण स्तररचना लिहा

2) Explain the characteristics of rural life.

ग्रामीण सामाजिक जीवनाची वैशिष्ट्ये सांगा

3) Explain the brief in rural economy.

ग्रामीण अर्थव्यवस्था थोडक्यात स्पष्ट करा .

4) Write the structure of rural community.

ग्रामीण समुदायाची स्तररचना लिहा

5) Write the structure of village community.

खेडे समुदायाची स्तररचना लिहा

6) Write the characteristics of rural economy.

ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा

7) Write the brief in rural life.

ग्रामीण जीवन थोडक्यात लिहा

8) Explain the brief in rural religious belief.

ग्रामीण धार्मिक श्रद्धा थोडक्यात स्पष्ट करा .

9) Write the Functions of C.E.O.

मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याची कार्य सांगा

10) State the functions of Zilla Parishad

जिल्हा परिषदेची कार्य सांगा

10) Write the function of sarpanch.

सरपंचाची कार्ये लिहा

- 11) Write the structure of grampanchayat.  
ग्रामपंचायतीची रचना लिहा
- 12) Write the function of gramsevak.  
ग्रामसेवकाचे कार्ये लिहा
- 13) State the right of Gramsevak in Grampanchayat  
ग्रामसेवकांचे ग्रामपंचायतीमधील अधिकार सांगा.
- 14) Explain the brief in gramsabha.  
ग्रामसभा थोडक्यात स्पष्ट करा .
- 15) State the structure of panchayat samiti.  
पंचायत समितीची रचना सांगा.
- 16) Write the function of sabhapati.  
सभापतीचे कार्ये लिहा
- 17) Write the function of block development officer.  
बी.डी.ओ.चे कार्ये लिहा
- 18) State the structure of zilla parishad.  
जिल्हा परिषदेची रचना सांगा.
- 19) State the function of C.E.O.  
जिल्हा परिषदेच्या मुख्यकार्यकारी अधिकाराची (सी.ई.ओ) कार्ये सांगा.
- 20) State the function of deputy C.E.O.  
उपमुख्यकार्यकारी अधिकाराच्या कार्ये सांगा.
- 21) Write the function of zilla parishad president  
जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्षाची कार्ये लिहा
- 22) Write the Problems of Nomadic Tribes  
भटक्या समाजाच्या समस्या लिहा

23) Write the Problems of Nomadic Tribes

बांधील मजदूराच्या समस्या लिहा

24) Write the causes of bonded labour

बांधील मजदूराचे कारणे लिहा

25) Write the Problems of Women's

महिलांच्या समस्या लिहा.

26) Write the Problems of Children's

बालकांच्या समस्या लिहा.

27) Write the Problems of S.C. Category

एस.सी. कॅटेगरीच्या समस्या लिहा.

28) Write the Problems of S.T. Category

एस.टी. कॅटेगरीच्या समस्या लिहा.

29) Write the Problems of N.T. Category

एन.टी.कॅटेगरीच्या समस्या लिहा.

30) Write the Causes of Superstitions

अंधश्रद्धाची कारणे लिहा.

31) Write the causes of Malnutrition

कुपोषणाची कारणे लिहा

32) Explain the brief in AIDS Awareness

एडस जनजागृती थोडक्यात स्पष्ट करा .

33) Write the preventive measure of AIDS.

एडस प्रतिबंधात्मक उपाययोजना लिहा.

34) Write the causes of AIDS

एडसची कारणे लिहा

35) Write the consequence of AIDS

एडसची परिमाण लिहा

36) Write the correlated to Sanitation and Hygiene  
सांडपाणी आणि आरोग्य यांचा संबंध लिहा

37) State the problem of Sanitation and Hygiene  
सांडपाणी आणि आरोग्य यांतील समस्या लिहा

38) What is need of Consumer Protection Act?

ग्राहक संरक्षण कायद्याची गरज का आहे?

39) Discuss the brief in consumer protection act 1986.

ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ यावर थोडक्यात चर्चा करा

**Q. 3, 4 Write answers to broad questions (Each One Questions 10 Mark)**

**प्रश्न.क्र ३, ४ दीर्घांतरी प्रश्नाची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी एक प्रश्न १० गुण)**

1) Explain the characteristics of Rural economy

ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

2) Explain the characteristics of Rural Life

ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

3) Explain the characteristics of village community.

खेडे समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

4) Explain the nature of Rural Life

ग्रामीण जीवनाचे स्वरूप स्पष्ट करा

5) Explain the characteristics of rural life .

ग्रामिण सामाजिक जीवनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा .

6) Explain the rural religious belief.

ग्रामीण धार्मिक श्रद्धा स्पष्ट करा

7) Give brief account of 'rural religious belief.'

'ग्रामीण धार्मिक श्रद्धा' यावर वृत्तांत द्या

8) Describe the functional structure of panchayat samiti

पंचायत समितीची कार्यात्मक संरचना स्पष्ट करा

9) Explain the functions of Grampanchayat

ग्रामपंचायतीची कार्ये स्पष्ट करा



- 10) Explain the functions of Zilla Parishad  
जिल्हा परिषदेची कार्ये स्पष्ट करा
- 12) Explain the function of Gram panchayat .  
ग्रामपंचायतीची कार्ये स्पष्ट करा.
- 13) Explain the function of Panchayat Samiti.  
पंचायत समितीची कार्ये स्पष्ट करा.
- 14) Explain the function of Zilla parishad .  
जिल्हा परिषदेची कार्ये स्पष्ट करा .
- 15) Explain the function of C.E.O  
जिल्हा परिषदेच्या मुख्यकार्यकारी अधिकारी (सी.ई.ओ) कार्ये स्पष्ट करा
- 16) What is Malnutrition? Explain the causes and consequence of Malnutrition  
कुपोषण म्हणजे काय? कुपोषणाची कारणे व परिमाण स्पष्ट करा
- 17) Give brief account of 'Superstitions'  
'अंधश्रद्धा' यावर वृत्तांत द्या
- 18) What is Superstitions ? Explain the causes and consequence of Superstitions  
अंधश्रद्धा म्हणजे काय? अंधश्रद्धेची कारणे व परिमाण स्पष्ट करा
- 19) Give brief account of 'AIDS Awareness'  
'एडस जनजागृती' यावर वृत्तांत द्या
- 20) What is AIDS ? Explain the causes and consequence of AIDS  
एडस म्हणजे काय? एडसची कारणे व परिमाण स्पष्ट करा
- 21) Explain the preventive measure of AIDS.  
एडस प्रतिबंधात्मक उपाययोजना स्पष्ट करा .
- 22) Explain the characteristics of consumer protection act 1986.  
ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- 23) Discuss the what is need of Consumer Protection Act  
ग्राहक संरक्षण कायद्याची गरज का आहे यावर चर्चा करा
- 24) Give brief account of 'Consumer protection act 1986'  
'ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६' यावर वृत्तांत द्या

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

**Q.2 Write short answer of the following (Each One Questions 03 Mark)**

**प्रश्न.क्र २ खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (प्रत्येकी एक प्रश्न ०३ गुण)**

1) Write the Meaning and definition of Human Rights

मानवी हक्कांची अर्थ आणि व्याख्या लिहा.

2) Write the Background Historical of Human Rights

मानवी हक्काची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी लिहा

3) State the brief in History of Human Rights

मानवी हक्काचा इतिहास थोडक्यात सांगा.

4) Explain brief in World manifesto of Uno's Human Right

युनोचा मानवी हक्काचा जागतिक जाहीरनामा थोडक्यात सांगा

5) State the formed and Importance of Human Right

मानवी हक्काची निर्मिती व महत्त्व सांगा.

6) Write the Concept of Women's human right

महिलांच्या मानवी हक्काची संकल्पना लिहा

7) State the provisions on women's human rights

महिलांच्या मानवी हक्कावरील तरतुदी सांगा

8) Write the brief in Concept of Child's human right

लहान बालकांच्या मानवी हक्काची संकल्पना थोडक्यात लिहा

9) State the legal rights of Children

लहान बालकांचे कायदेशीर हक्क सांगा

10) State the provisions on the human rights of persons with disabilities

अपंगांच्या मानवी हक्कावरील तरतुदी सांगा

11) What are the four problems of Disabled Persons

अपंग व्यक्तीच्या चार समस्या काय आहे.

12) Write the brief Concept of Disabled Persons' human right

अपंग व्यक्तीच्या मानवी हक्काची संकल्पना थोडक्यात लिहा

13) Write the right of Disabled Persons

अपंग व्यक्तीचे हक्क लिहा

14) What are the four problems of Senior citizens

ज्येष्ठ नागरिकांच्या चार समस्या काय आहे.

15) Write the Concept of Senior citizens 's human right

ज्येष्ठ नागरिकांच्या मानवी हक्काची संकल्पना लिहा

16) Write the Meaning and definition of Non- Government Organization

अशासकीय संघटनेची अर्थ आणि व्याख्या लिहा.

17) Write the type of Non- Government Organization

अशासकीय संघटनेचे प्रकार लिहा

18) Write the Advantage of Non- Government Organization

अशासकीय संघटनेचे फायदे लिहा

19) Write the Disadvantage of Non- Government Organization

अशासकीय संघटनेचे तोटे लिहा

20) Write the characteristics of Non- Government Organization

अशासकीय संघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा

21) Today, What is need of Non- Government Organization

आजकाल अशासकीय संघटनेची गरज का आहे.

22) State the Historical background of World health Organization

जागतिक आरोग्य संघटनेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी सांगा

23) Write the function of World health Organization

जागतिक आरोग्य संघटनेची कार्ये लिहा

24) Write the structure of World health Organization

जागतिक आरोग्य संघटनेची संरचना लिहा

25) State the Current affairs of World health Organization

जागतिक आरोग्य संघटनेच्या विषयी नवीन घडामोडी सांगा

26) Write the Historical background of UNICEF

युनिसेफची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी लिहा

27) Describe the initiatives taken by UNICEF for human rights  
युनिसेफने मानवी हक्कासाठी घेतलेले पुढाकार सांगा

28) Write the Functions of UNICEF

युनिसेफची कार्य लिहा

29) Write the Historical background of Red Cross Organization  
रेडक्रॉस संघटनेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी लिहा

30) State the Functions of Red Cross Organization

रेडक्रॉस संघटनेची कार्य सांगा

31) Write the Functions of Red Cross Organization in India

भारतातील रेडक्रॉस संघटनेची कार्य लिहा

32) Write the Historical background of UNESCO

युनेस्कोची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी लिहा

33) Write the UNESCO's contribution to the Universal Declaration of Human Rights  
मानवी हक्काचा जागतिक जाहीरनाम्यातील युनेस्कोचे योगदान लिहा

34) Write the Historical background of Right information act, 2005

माहिती अधिकाराच्या कायदा, २००५ ची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी लिहा

35) Today, What is need of Right information act, 2005

आजकाल माहिती अधिकाराच्या कायदा, २००५ ची गरज का आहे.

36) Write the characteristics of Right information act, 2005

माहिती अधिकाराच्या कायदा, २००५ ची वैशिष्ट्ये लिहा

37) Write the brief in Concept of Right information act, 2005

माहिती अधिकाराच्या कायदा, २००५ ची संकल्पना थोडक्यात लिहा

**Q.3,4 Write answers to broad questions (Each One Questions 10 Mark)**

**प्रश्नक्र. ३, ४ दीर्घांतरी प्रश्नाची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी एक प्रश्न १० गुण)**

1) Explain the History and development of Human Rights

मानवी हक्काचा इतिहास व विकास स्पष्ट करा

2) Explain the World manifesto of Uno's Human Right

युनोचा मानवी हक्काचा जागतिक जाहीरनामा स्पष्ट करा

3) Write brief note on 'Child and Women's Human Right'  
बालक व महिला यांचे मानवी हक्कावरील थोडक्यात वृत्तांत लिहा.

4) Write the brief note on 'Women and Human Right'  
'महिला व मानवी हक्क' यावर वृत्तांत लिहा

5) Write the brief note on 'Child and Human Right'  
'बालक व मानवी हक्क' यावर वृत्तांत लिहा

6) Write the brief note on 'Senior citizens and Human Right'  
'ज्येष्ठ नागरीक व मानवी हक्क' यावर वृत्तांत लिहा

7) Write the brief note on 'Disabled and Human Right'  
'अपंग व मानवी हक्क' यावर वृत्तांत लिहा

8) Write the brief note on 'Non- Government Organization'  
'अशासकीय संघटना' यावर वृत्तांत लिहा.

9) What is 'Non- Government Organization' 'Explain the Merit and Demerit of Non- Government Organization'  
अशासकीय संघटना म्हणजे काय? अशासकीय संघटनाची फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

10) What is 'Non- Government Organization' 'Explain the characteristics of Non- Government Organization'  
अशासकीय संघटना म्हणजे काय ? अशासकीय संघटनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

11) Write the brief note on 'World Health Organization'  
'जागतिक आरोग्य संघटना' यावर वृत्तांत लिहा

12) Write the brief note on 'Red cross'  
'रेडक्रॉस' यावर वृत्तांत लिहा

13) Write the brief note on 'UNICEF'  
'युनिसेफ' यावर वृत्तांत लिहा.

14) Write the brief note on 'UNESCO'  
'युनेस्को' यावर वृत्तांत लिहा.

15) Explain the characteristics of Right information act,2005  
माहिती अधिकाराच्या कायदा, २००५ ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

16) Give the brief note on 'Right information act,2005'  
माहितीचा अधिकार 2005 चा अधिकार यावर वृत्तांत द्या

\*\*\*\*\*

## B.A.-III (Semester-V)

### History (Special Paper – XII)

#### History of Ancient India:(Pre-History To 650 A.D.)

---

### Questions Bank

#### प्रश्न.1. लघुत्तरी प्रश्न.

- 1.बौद्ध वाडमयाची माहिती द्या.
- 2.जैन वाडमयाची माहिती द्या.
- 3.वेदाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4.प्राचीन भारतीय इतिहासाची माहिती देणाऱ्या परकीय प्रवास वृत्तांताची माहिती द्या.
- 5.हिंदू धार्मिक वाडमयाचे वर्णन करा.
6. प्राचीन भारतीय इतिहासाचे साधन म्हणून आलेखाचे महत्व स्पष्ट करा.
- 7.पुराश्मयुगाची माहिती द्या.
- 8.मध्याश्मयुगीन कालखंडाचा आढावा घ्या.
- 9.नवाश्मयुगीन संस्कृतीची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 10.सिंधू संस्कृतीचे नगर रचना स्पष्ट करा.

11. सिंधू संस्कृतीच्या ज्हासाची कारणे लिहा.
12. सिंधू संस्कृतीतील धार्मिक जीवन स्पष्ट करा.
13. सिंधू संस्कृतीतील कला कौशल्याची माहिती द्या.
14. सिंधू संस्कृतीतील महास्नानगृहाचे वर्णन करा.
15. दाशराज युद्धाचे वर्णन करा.
16. पूर्व वेदकालीन सामाजिक जीवनाची माहिती द्या.
17. पूर्व वेदकालीन राजकीय जीवनाचे माहिती लिहा.
18. उत्तर वेदकालीन सामाजिक जीवनाचे वर्णन करा.
19. उत्तर वेदकालीन राजकीय जीवनाचे वर्णन करा
20. पूर्व वेदकालीन धार्मिक जीवनाचे वर्णन करा.
21. वर्णव्यवस्थेचे माहिती लिहा.
22. वेदकालीन आश्रम व्यवस्थेची माहिती द्या.
23. आर्यांच्या मूळ वस्तिस्थानाची माहिती सांगा.
24. प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या लौकिक साधनांची माहिती द्या.
25. सिंधू संस्कृतीच्या शोध व कालखंडाची माहिती लिहा.

प्रश्न.2. दीर्घोत्तरी प्रश्न.

1. प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासाची वाडमयीन साधने स्पष्ट करा.
2. प्राचीन भारताचा इतिहास अभ्यासाची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
3. अशमयुगीन संस्कृतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. सिंधू संस्कृतीचे सविस्तर वर्णन करा.
5. सिंधू संस्कृतीची नगर रचना स्पष्ट करा.
6. सिंधू संस्कृतीचे वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
7. सिंधू संस्कृतीतील सामाजिक व आर्थिक जीवन विशद करा.
8. वैदिक वाडमयाचा वर्णन करा.
9. वेदकालीन सामाजिक जीवनाचे वर्णन करा.
10. वेदकालीन राजकीय जीवनाची माहिती द्या.
11. वेदकालीन धार्मिक जीवनाचे वर्णन करा.
12. वेदकालीन सांस्कृतिक जीवनाचे वर्णन करा.





PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR  
SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR  
BA–III , Semester –V Sub- Geography

Paper :Agriculture Geography

Paper Code-DSE 1B

Paper No- VIII

---

Question Bank

Que. 2. Write short answers (Each question in four mark)

1. Nature of Agriculture Geography कृषी भूगोलाचे स्वरूप
2. Scope of Agriculture Geography कृषी भूगोलाची व्याप्ती
3. Physical determinants of agriculture कृषीचे प्राकृतिक नियंत्रक घटक
4. Social determinants of agriculture कृषीचे सामाजिक नियंत्रक घटक
5. Cultural determinants of agriculture कृषीचे सांस्कृतिक नियंत्रक घटक
6. Economical determinants of agriculture कृषीचे आर्थिक नियंत्रक घटक
7. Concept of crop combination पिक संयोग संकल्पना
8. White revolution श्वेतक्रांती
9. Green revolution हरितक्रांती
10. Concept of crop diversification पिक विविधता संकल्पना
11. Importance of agriculture शेतीचे महत्व
12. Benefit of White revolution श्वेतक्रांतीचे फायदे
13. Merit and demerit of Green Revolution हरितक्रांतीचे फायदे व तोटे
14. Physical problem of agriculture in India भारतीय शेतीच्या नैसर्गिक (प्राकृतिक) समस्या

15. Non-Physical problem of agriculture in India भारतीय शेतीच्या अप्राकृतिक समस्या
16. Importance of modern techniques in agriculture शेतीतील आधुनिक तंत्रज्ञानाचे महत्त्व
17. Benefit of Green revolution हरितक्रांतीचे फायदे
18. Effect of Green revolution हरितक्रांतीचे परिणाम

Que. 3. & 4. Answer following question. (Each question in ten marks)

1. Describe Agro-climatic regions of India?  
भारतातील कृषी-हवामान विभाग वर्णन करा ?
2. Explain nature and scope of Agriculture Geography?  
कृषी भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा ?
3. Explain Von Thunen's model of agriculture land use?  
व्हॉन थुनेन यांची शेती भूमी उपयोजन प्रतिकृती स्पष्ट करा ?
4. Describe in details the modern techniques in Agriculture?  
कृषीतील आधुनिक तंत्र सविस्तर वर्णन करा ?
5. Describe physical problems Indian agriculture?  
भारतातील शेतीच्या नैसर्गिक (प्राकृतिक) समस्या वर्णन करा ?
6. Write the non physical problems Indian agriculture?  
भारतातील शेतीच्या अप्राकृतिक समस्या लिहा ?
7. Describe in details the economic and social determents of Agriculture?  
शेतीचे आर्थिक व सामाजिक नियंत्रक घटक सविस्तर वर्णन करा ?
8. Describe in details the physical and cultural determents of Agriculture?  
शेतीचे प्राकृतिक व सांस्कृतिक नियंत्रक घटक सविस्तर वर्णन करा ?

9. What is crop diversification? Write merit and demerit of crop diversification?

पिक विविधता म्हणजे काय? पिक विविधतेचे गुण दोष लिहा ?

10. What is crop combination? Write merit and demerit of crop combination?

पिक संयोग म्हणजे काय? पिक संयोगाचे गुण दोष लिहा ?

11. Define the White revolution? Write merit of White revolution?

श्वेतक्रांती म्हणजे काय ? श्वेतक्रांतीचे फायदे लिहा ?

12. Define the Green revolution? Write merit and demerit of Green revolution?

हरितक्रांती म्हणजे काय ? हरितक्रांतीचे फायदे तोटे लिहा ?

13. Describe Agro-ecological regions of India?

भारतातील कृषी-पर्यावरणीय विभाग वर्णन करा ?

## B.A.-III (Semester-VI)

### History (Special Paper – XII)

#### History of Ancient India:(Pre-History To 650 A.D.)

### Questions Bank

प्रश्न.1. लघुत्तरी प्रश्न

1. बिंबिसारच्या कार्याचे वर्णन करा.
2. आज्ञातशत्रूच्या कार्याची माहिती लिहा.
3. धनानंदाच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.
4. वर्धमान महावीराच्या जीवन चरित्राची माहिती द्या.
5. गौतम बुद्धाच्या जीवन चरित्राची माहिती द्या.
6. बौद्ध धर्मातील चार आर्यसत्य सांगा.
7. कोसल महाजनपदाची माहिती द्या.
8. अवंती महाजन पदाची माहिती द्या.
9. मगध साम्राज्याच्या उदयाची कारणे लिहा.
10. बौद्ध धर्माचे तत्त्वज्ञानाची माहिती लिहा.

11. जैन धर्माच्या तत्त्वज्ञानाची माहिती द्या. 12. अशोकाचा धम्म स्पष्ट करा.
13. चंद्रगुप्त मौर्याने केलेल्या साम्राज्यविस्ताराचे वर्णन करा.
14. अशोकाने बौद्ध धर्म प्रसारासाठी केलेले कार्यची माहिती लिहा.
15. मौर्य सत्तेच्या ज्हासाची कारणे सांगा.
16. कलिंगचे युद्धाचे वर्णन करा.
17. सातवाहन सत्तेच्या प्रशासन व्यवस्था द्या.
18. गौतमीपुत्र सातकर्णी यांच्या कार्यची माहिती लिहा.
19. सातवाहन सत्तेच्या उदयाच्या इतिहास लिहा.
20. गुप्तकालीन सांस्कृतिक जीवनाचे वर्णन करा.
21. गुप्तकालीन धार्मिक जीवनाची माहिती द्या.
22. गुप्तकालीन सामाजिक जीवनाची माहिती द्या.
23. कुमार गुप्ताच्या कार्याचा आढावा घ्या.
24. पहिल्या चंद्रगुप्ताच्या कार्याची माहिती लिहा.
25. समुद्रगुप्ताचे योग्यता स्पष्ट करा.
26. हर्षवर्धनाचे धार्मिक धोरण स्पष्ट करा.
27. कानोज धर्मपरिषदेची वर्णन करा.
28. प्रयाग महामोक्ष परिषदेची माहिती द्या.

29. पहिल्या प्रवरसेनच्या कार्याची माहिती द्या.
30. वाकाटक प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा
31. वाकाटक कालीन सांस्कृतिक जीवनाची माहिती द्या.
32. हर्षवर्धनाची योग्यता स्पष्ट करा.

## प्रश्न.2. दीर्घोत्तरी प्रश्न

1. महाजनपदाची माहिती सांगून मगध साम्राज्याच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
2. वर्धमान महावीर यांचे जीवन चरित्र सांगून जैन धर्माच्या तत्त्वज्ञानाची माहिती लिहा.
3. गौतम बुद्धाचे जीवन चरित्र सांगून बौद्ध धर्माच्या तत्त्वज्ञानाची माहिती लिहा.
4. सम्राट अशोकाच्या कार्याचा आढावा घ्या.
5. मौर्यकालीन प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.
6. सातवाहन सत्तेच्या उदयाची माहिती सांगून गौतमीपुत्र सातकर्णीची योगदान स्पष्ट करा.
7. समुद्रगुप्ताच्या कार्याचे वर्णन करा.
8. दुसऱ्या चंद्रगुप्ताचे कार्य स्पष्ट करा.
9. गुप्तकालीन सामाजिक व सांस्कृतिक जीवनाचे वर्णन करा.
10. गुप्त सत्ता प्राचीन भारताचे सुवर्णयुग स्पष्ट करा.

11. सम्राट हर्षवर्धनाच्या कार्याचे वर्णन करा .

12. गुप्तकालीन प्रशासनव्यवस्था स्पष्ट करा.



PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR  
SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR  
BA–III, Semester –VI  
Sub- Geography

Paper : Hydrology and Oceanography

Paper No- XII

---

Question Bank

Que. 2. Write short answers (Each question for four marks)

1. Causes of droughts दुष्काळाची कारणे
2. Factor affecting on Ocean Salinity सागर जलाच्या क्षारतेवर परिणाम करणारे घटक
3. Mineral wealth in oceans सागरी खनिज संपत्ती
4. Effect of floods महापुराचे परिणाम
5. Characteristics of river drainage basin नदी खोऱ्याची वैशिष्टे
6. Factor affecting on temperature of ocean सागर जलाच्या तापमानावर परिणाम करणारे घटक
7. Effect of droughts दुष्काळाचे परिणाम
8. Ocean Salinity सागर जलाची क्षारता
9. Food wealth in oceans सागरी अन्न संपत्ती
10. Causes of floods महापुराची कारणे
11. Hydrological cycle जलचक्र
12. Groundwater भूमिगत पाणी
13. Drought remedies दुष्काळावरील उपाय
14. Flood control measures पूर नियंत्रनाचे उपाय

15. Continental shelf समुद्रबुड जमीन
16. Continental slope खंडांत उतार
17. Ocean Plain सागरी मैदान
18. Ocean deep and trenches सागरी डोह व गर्ती
19. Sea waves सागरी लाटा
20. Ocean currents समुद्र प्रवाह
21. Types of tides भरती ओहोटीचे प्रकार
22. Effects of ocean currents सागरी प्रवाहाचे परिणाम
23. Vertical distribution of ocean temperature सागर जलाचे खोलीनुसार उभे वितरण
24. Horizontal distribution of ocean temperature सागर जलाचे भूपृष्ठावरील तापमानाचे आडवे वितरण
25. Movement of ground water भूजलाच्या हालचाली
26. Ground water management भूजल व्यवस्थापन

Que. 3. & 4. Answer following question. (Each question for Ten marks)

1. Describe the Darwin and Dana theory of coral reefs.  
प्रवाळ भिती संबंधी डार्विन आणि डानाचा सिद्धांत स्पष्ट करा
2. Explain hydrological cycle in details.  
जलचक्र सविस्तर स्पष्ट करा
3. Describe ocean currents in Pacific Ocean.  
पॅसिफिक महासागातील सागरी प्रवाह सविस्तर स्पष्ट करा
4. Write the meaning and types coral reefs.  
प्रवाळ भितीचा अर्थ सांगून प्रवाळ भितीचे प्रकार स्पष्ट करा

5. Explain the nature of ocean basin topography of Atlantic Ocean.  
अॅटलांटिक महासागाची तळ रचना सविस्तर स्पष्ट करा
6. Explain in details about the sea and ocean wealth?  
समुद्र व सागरातील साधनसंपत्ती सविस्तर वर्णन करा
7. Describe ocean currents in Atlantic Ocean.  
अॅटलांटिक महासागातील सागरी प्रवाह सविस्तर स्पष्ट करा
8. Define the flood? Write its causes, effects and measures of flood control?  
पूर म्हणजे काय ? पुराची कारणे, परिणाम सांगून पूर नियंत्रणाचे उपाय लिहा
9. Define the drought? Write its causes, effects and remedies on drought?  
दुष्काळ म्हणजे काय ? दुष्काळाची कारणे, परिणाम सांगून दुष्काळावरील उपाय लिहा
10. Describe ocean currents in Indian Ocean.  
हिंदी महासागातील सागरी प्रवाह सविस्तर स्पष्ट करा
11. Explain the nature of ocean basin topography of Indian Ocean.  
हिंदी महासागाची तळ रचना सविस्तर स्पष्ट करा
12. Explain the nature of ocean basin topography of Pacific Ocean.  
पॅसिफिक महासागाची तळ रचना सविस्तर स्पष्ट करा
13. Explain the distribution of temperature of ocean water.  
महासागर जलाच्या तापमानाचे वितरण स्पष्ट करा
14. Explain the factor affecting on temperature of ocean water.  
महासागर जलाच्या तापमानावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा
15. Explain the factor affecting on salinity of ocean water.  
महासागर जलाच्या क्षारतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा

Question Bank  
B.A.-II Semester-IV  
Urdu Paper-I (Sawaneh Nigari)

سوال نمبر 2: مختصر جواب لکھیے۔ / تشریح کیجیے اور شاعر کا نام لکھیے۔

- 01- سر سید کا مختصر تعارف دیجیے۔
- 02- سر سید کے سلسلہ نسب کے متعلق معلومات دیجیے۔
- 03- سر سید کے نہال کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 04- سر سید کے والد کے متعلق معلومت دیجیے۔
- 05- سوانح نگاری کی تعریف لکھیے۔
- 06- سوانح کی اقسام لکھیے۔
- 07- اردو میں سوانح نگاری کے ابتدائی نقوش کی نشاندہی کیجیے۔
- 08- اردو میں سوانح نگاری کے آغاز کے متعلق معلومات دیجیے۔
- 09- مولانا الطاف حسین حالی کی پیدائش کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 10- مولانا الطاف حسین حالی کے حالاتِ طفلی بیان کیجیے۔
- 11- مولانا الطاف حسین حالی کے بڑے بھائی کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 12- مولانا الطاف حسین حالی کے اساتذہ کون تھے؟
- 13- مولانا الطاف حسین حالی نے سوانح نگاری کا آغاز کس طرح کیا؟
- 14- مولانا الطاف حسین حالی کی سوانح نگاری کی بنیادی خصوصیات کیا ہیں؟

- 15- یادگار غالب کا تعارف۔
- 16- حیاتِ سعدی کا تعارف۔
- 18- حیاتِ جاوید کا پہلا باب کہاں سے کہاں تک مشتمل ہے؟
- 19- حیاتِ جاوید کے پیش لفظ میں حالی نے کیا لکھا ہے؟
- 20- حیاتِ جاوید کی وجہ تسمیہ۔
- 21- سرسید کی رسم بسم اللہ۔
- 22- سرسید کی والد کے پڑوس کی عورتوں سے تعلقات کیسے تھے؟
- 23- سرسید کی ابتدائی تعلیم کے متعلق حالی نے کیا لکھا ہے؟
- 24- سرسید کے عنفوانِ شباب کے متعلق آپ کیا جاتے ہیں؟
- 25- سرسید پہلی ملازمت۔
- 26- سرسید کے مذہبی رسالے۔
- 27- آثار الصنادیک کا مختصر تعارف۔
- 28- خطاب بادشاہی۔
- 29- دلی سے بجنور کی تبدیلی۔
- 30- خدماتِ غدر کا صلہ۔

سوال نمبر 3 : مفصل جواب لکھیے۔

- 01- اُردو میں سوانح نگاری کا آغاز و ارتقاء کا جائزہ لیجیے۔
- 02- سوانح نگاری کی تعریف اور اہمیت و افادیت بیان کیجیے۔
- 03- حالی کی سوانحی حالات قلمبند کیجیے۔
- 04- حالی کی سوانح نگاری کا جائزہ لیجیے۔
- 05- حیاتِ جاوید کے پہلے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 06- حیاتِ جاوید کے دوسرے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 07- حیاتِ جاوید کے تیسرے باب کی تلخیص لکھیے۔
- 08- حیاتِ جاوید کے پہلے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔
- 09- حیاتِ جاوید کے دوسرے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔
- 10- حیاتِ جاوید کے تیسرے دور کے ابتدائی نکات پر روشنی ڈالیے۔

سوال نمبر 4 : مفصل جواب لکھیے۔

- 01- سوانح نگاری کی تعریف اور اہمیت و افادیت پر مفصل نوٹ لکھیے۔
- 02- سرسید کے سوانحی حالات و واقعات قلمبند کیجیے۔
- 03- حالی کے سوانحی قوائف بیان کیجیے۔
- 04- حیاتِ جاوید کا مجموعی جائزہ لیجیے۔
- 05- اُردو میں سوانحی ادب کے ارتقاء کا حال بیان کیجیے۔

Question Bank  
B.A.-II Semester-IV  
Urdu Paper-VI (Sahir Ludhyanvi)

سوال نمبر 2: مختصر جواب لکھیے۔ / تشریح کیجیے اور شاعر کا نام لکھیے۔

- 01- ساحر لدھیانوی کا مختصر تعارف لکھیے۔
- 02- ساحر لدھیانوی نے اپنے تخلص کا انتخاب کیسے کیا؟
- 03- ساحر لدھیانوی کو کون کونسے ایوارڈ سے نوازا گیا؟
- 04- ساحر لدھیانوی کی والدہ کے متعلق آپ کیا جانتے ہیں؟
- 05- ساحر لدھیانوی کے والد کے متعلق مختصر معلومات دیجیے۔
- 06- ساحر لدھیانوی کے معاشقوں پر اظہار خیال کیجیے۔
- 07- ساحر لدھیانوی کو تقسیم ہند کے بعد کن حالات کا سامنا کرنا پڑھا؟
- 08- ساحر لدھیانوی کے سفر ممبئی پر نوٹ لکھیے۔
- 09- ساحر لدھیانوی کے کالج کے حالات بیان کیجیے۔
- 10- ساحر لدھیانوی کے کمیونسٹ پارٹی کی کارکردگی پر اظہار خیال کیجیے۔
- 11- ساحر لدھیانوی کی شاعری میں اشتر کی پہلو کی نشاندہی کیجیے۔
- 12- ساحر لدھیانوی کی رومانوی شاعری کا اجمالی جائزہ لیجیے۔
- 13- ساحر لدھیانوی کی پہلے شعری مجموعہ کا مختصر تعارف دیجیے۔
- 14- ساحر لدھیانوی کے ہندو سنتوں کے نام لکھیے۔

- 15- سآحر لڈ هيانوى تعليم و تربيت پر اظهارِ خيال كيچيے۔
- 16- همیں سے رنگ گلستان همیں سے رنگ بهار = همیں كو نظم گلستاں پہ اختيار نہیں
- 17- ابھی نہ چھیڑ محبت كے گيت اے مطرب = ابھی حیات كا ماحول خوشگوار نہیں
- 18- گریز كا نہیں قائل حیات سے لیکن = جو سچ كهوں تو مجھے موت ناگوار نہیں
- 19- یہ كس مقام پہ پہنچا دیا زمانے نے = كه اب حیات پہ ترا بھی اختيار نہیں
- 20- تنگ آچكے ہیں كشمش زندگی سے هم = ٹھكرا نہ دیں جہاں كو كهیں بے دلی سے
- 21- مایوسى مالِ محبت نہ پوچھئے = اپنوں سے پیش آئے ہیں بیگانگی سے هم
- 22- ابھریں گے ایک بار ابھی دل كے ولولے = گو دب گئے ہیں بارِ غم زندگی سے هم
- 23- گر زندگی میں مل گئے پھر اتفاق سے = پوچھیں گے اپنا حال تری بے بسی سے هم
- 24- اللہ رے فریب مشیت كے آج تك = دنیا كے ظلم سہتے رہے خامشی سے هم
- 25- خود داریوں كے خون كو اریزاں نہ كر سكه كے = هم اپنے جوہروں كو نمایاں نہ كر سكه
- 26- ہر شے قریب آكے كشمش اپنی كھو گئی = وہ بھی علاجِ شوق گریزاں نہ كر سكه
- 27- مایوسیوں نے چھین لیے دل كے ولولے = وہ بھی نشاطِ روح كا سماں نہ كر سكه
- 28- ديكھا تو تھا یوں ہی كسی غفلت شعارانے = دیوانہ كر دیا دل بے اختیار نے
- 29- تجھ كو خبر نہیں مگر اك سادہ لوح كو = برباد كر دیا ترے دودن كے پیار نے
- 30- اب اے دل تباہ تیرا كیا خيال ہے = هم تو چلے تھے كا كل گیتی سنوار نے



سوال نمبر 3 : مفصل جواب لکھیے۔

01۔ سآحرلڈ ہیانوی کے حالاتِ زندگی بیان کیجیے۔

02۔ سآحرلڈ ہیانوی کی سوانحِ حیات کا جائزہ لیجیے۔

03۔ یکسوی کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

04۔ سرزمینِ یاس کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

05۔ مجھے سوچنے دے کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

06۔ بنگال کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

07۔ یہ کس کا لہو ہے کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

08۔ جاگیر کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

09۔ نور جہاں کی مزار پر کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

10۔ اولادِ آدم کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔

سوال نمبر 4 : مفصل جواب لکھیے۔

01۔ سآحرلڈ ہیانوی کی سوانحِ حیات کا تنقیدی جائزہ لیجیے۔

02۔ یکسوئی کا خلاصہ لکھیے۔

03۔ سرزمینِ یاس کا خلاصہ لکھیے۔

04۔ مجھے سوچنے کا خلاصہ لکھیے۔

05۔ بنگال کا خلاصہ لکھیے۔

06۔ یہ کس کا لہو ہے کا خلاصہ لکھیے۔

07- جاگير كا خلاصه لکھیے۔

08- نور جہاں کی مزار پر كا خلاصه لکھیے۔

09- اولادِ آدم كا خلاصه لکھیے۔

Question Bank

प्र० २१ - खेळयान उक्ते - लिहा

- १) समीक्षा संकल्पना स्पष्ट करा
- २) समीक्षेचे स्वरूप विषद करा
- ३) समीक्षेचे कार्य स्पष्ट करा
- ४) समीक्षेचे स्वरूप विशेष लिहा
- ५) समीक्षेच्या निविष्टा चारव्या स्पष्ट करा
- ६) समीक्षेची महत्ताचे सोदखर लिहा
- ७) 'आस्वादक' समीक्षा पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा
- ८) 'ग्रंथ समीक्षा' या समीक्षा प्रकारची ओळख करून द्या
- ९) मान्यशास्त्रीय समीक्षा पद्धतीची ओळख करून द्या
- १०) लेखकाच्या अभ्यास प्रकारची उपयुक्तता स्पष्ट करा
- ११) मार्कंडेय समीक्षा पद्धतीचे विशेष लिहा
- १२) गाल्बर्गचा अभ्यास का आवश्यक असतो स्पष्ट करा
- १३) समाजशास्त्रीय समीक्षा पद्धतीचे महत्त्व विषद करा
- १४) 'कार्दवरी' निषेधी बाल्यंद्र नेमाडे यांची क्रमिका लिहा
- १५) 'नवकवेचे स्वरूप' गंगाधर वाडगे यांनी कसे स्पष्ट केले आहे ते लिहा.
- १६) 'काव्य आणि सामाजिक जाणीव' या संबंधीचे विचार स्पष्ट करा
- १७) दलित साहित्या निषेधी बाबुराव बागुल यांची क्रमिका स्पष्ट करा.

- १८) मरुति समीक्षेची वाच्यता शोधकथान-लिहा
- १९) साहित्य समीक्षा- रूजणशिष्ट अमले- स्पष्ट करा
- २०) काठखंडाचा अठ्ठास- वृणजे काय? ते लिहा
- २१) ग्रंथ समीक्षा पद्धतिचे स्वरूप- स्पष्ट करा
- २२) साहित्य समीक्षा- शास्त्र आहे- की- कला- स्पष्ट करा.
- २३) समीक्षेचे- द्येय कोणते अमले- स्पष्ट करा-
- २४) "साहित्य समीक्षेचे- स्वरूप उद्दिष्टानुसार बदलते" - चर्चा करा.
- २५) साहित्य समीक्षा साहित्याच्या आस्वादात- करी- बदल- करले- ते लिहा-
- २६) समीक्षकाच्या- अंगी कोणते- गुण- असावे- स्पष्ट करा-
- २७) साहित्य-समीक्षेचे- प्रयोगण कोणते- ते सांगा
- २८) "साहित्य समीक्षा- हा न संपन्नाश- शोध आहे" हे विधान- स्पष्ट करा
- २९) आकलन- आणि आस्वाद यासंबंधी आपले मत- स्पष्ट करा.
- ३०) वाङ्मयीन समीक्षा- वृणजे काय? ते लिहा-

प्र.३२१ - लघुतरी प्रश्न-

- १) "वाङ्. मयीन- समीक्षा- वृणजे- वाङ्. मयीन- रसत्याचा- शोध" चर्चा करा-
- २) "सांगत्या- समीक्षा- वाङ्. मयीनमूल्ये आणि- जिवितमूल्ये यांचा- समन्वय- असातो" स्पष्ट करा-
- ३) समीक्षकाकडून- समीक्षाविषयक- कोणते- प्रमद्- दडतात- ते लिहा-
- ४) आदर्श- समीक्षकाचे- गुणविशेष- लिहा-
- ५) लेखक- आणि- समीक्षक यांचा- संबंध- स्पष्ट करा-



- ८) चांगली समीक्षा ही लेखनाला - आत्ममान देणे -  
करी ते लिहा
- ९) साहित्य समीक्षेचा - विविध पध्दतीची ओळख -  
करून घ्या ?
- १०) साहित्यासंबंधीची समीक्षा - ही जोब्य व्यपहरासकी -  
सोपी नाही स्पष्ट करा.
- ११) समीक्षेची सुख्यात आस्वादापासून होते स्पष्ट करा -
- १२) लेखकाचा अभ्यास समीक्षेमध्ये अपरिहार्य असतो -  
कसे ते सांगा.
- १३) समीक्षा - नाट्यमय - अभिक्रमिक - काव्याप्रकार -  
पण लोभू शकते - ते लिहा
- १४) ग्रंथ समीक्षा लेखक आणि वाचक यांना उपयुक्त -  
असले स्पष्ट करा
- १५) समीक्षेच्या पध्दती - निषयी - सापेक्षता - माहिती - लिहा
- १६) आस्वादक - समीक्षा - म्हणजे - समग्रणाच्या - पध्दतीने -  
चेलेली - टीका - असले - स्पष्ट करा
- १७) "समीक्ष - म्हणजे - साहित्याला - दिव्ण - जाणता - प्रतिसाद -  
असतो " स्पष्ट करा
- १८) भावनाशास्त्रीय - समीक्षा - पध्दतीची - स्वरूप - व -  
विरोध स्पष्ट करा
- १९) लेखकाचा - अभ्यास - का - आवश्यक असतो ते लिहा -
- २०) ग्रंथ समीक्षा पध्दतीचे - महत्त्व - विषद करा
- २१) काठखंडा तुसार समीक्षेची - स्वरूप - बदल - असतो स्पष्ट करा
- २२) मसुधेवारी समीक्षेचा - उद्य - का - साळा - ते लिहा

प्रश्न्या - ७ समीक्षा-लेखन-करतांना-समीक्षकाने-कोणती-पद्धत-पावली-वाट्टिजेत-ते-अविस्तार-लिहा.

- २) साहित्य समीक्षा- 'साहित्य निर्मितीला-करी-पोषक असले-ते-अविस्तार-लिहा.
- ३) काळखर्चिचा-अभ्यास-करतांना-कोण-कोणत्या-गोष्टी-पिचाराल-येणे-आवश्यक-असतात-सोदाहरण-स्पष्ट-करा.
- ४) ग्रंथ-समीक्षेचे-कार्य-विषय-करा-?
- ५) समाजशास्त्रीय-समीक्षा-पद्धती-आणि-मार्क्सवादी-समीक्षा-पद्धतीचे-कार्य-स्पष्ट-करा.
- ६) मार्क्सवादी-समीक्षा-पद्धती-आणि-अंतरादक-समीक्षा-पद्धतीचे-महत्त्व-निर्धार-करा.
- ७) मुख्यग्रंथाची-ओळखकरून-येणे-हं-कोणत्या-समीक्षेचे-कार्य-असले-सोदाहरण-स्पष्ट-करा-?
- ८) मार्क्सवादी-समीक्षा-पद्धतीचे-स्वरूप-स्पष्ट-करण-साहित्याच्या-आकलन-आणि-आखवतांना-ती-कित्या-योग्य-ठरू-शकते-तो-लिहा.
- ९) अंतरादक-समीक्षा-पद्धतीचे-विशेष-सोदाहरण-लिहा.
- १०) समाजशास्त्रीय-समीक्षेचे-स्वरूप-विशेष-व-मर्यादा-स्पष्ट-करा?

- प्रश्न्या - ७
- १) "साहित्य समीक्षक-हा-लेखक-आणि-वाचक-यांच्या-मधील-दुवा-असतो" हे-निश्चयान-स्पष्ट-करा.
  - २) "मध्यम-समीक्षा-वृत्तने-वाङ्मय-संश्लेषाचा-शोध"-सोदाहरण-स्पष्ट-करा-?
  - ३) साहित्य-समीक्षा-संकल्पना-स्वरूप-व-कार्य-अविस्तार-लिहा-?
  - ४) साहित्य-समीक्षेचे-स्वरूप-उद्दिष्टानुसार-पद्धतांना-दिलेले-कार्य-ते-अविस्तार-लिहा-?
  - ५) साहित्य-समीक्षेचे-विविध-प्रकार-सांगून-ग्रंथ-समीक्षेचे-महत्त्व-सोदाहरण-स्पष्ट-करा-?

## Question Bank

### B.A. Part III Sem V

**Subject :** Political Science    **Pattern:** CBCS

**Name of the Paper:** Western Political Thought (Paper No. XI)

**Q.No. 2 Write short answers (any 4 out of 6)**

**Mark 10**

- 1) Traditional Theory of Justice
- 2) Radical Theory of Justice
- 3) Pragmatist Theory of Justice
- 4) Characteristics of Plato's theory of justice
- 5) A critical evaluation of Plato's theory of justice.
- 6) The purpose of Plato's education.
- 7) Characteristics of Plato's method of education.
- 8) Education plan of Plato.
- 9) Primary education of Plato.
- 10) Higher education of Plato.
- 11) The merits of Plato's education plan.
- 12) Ideal state of Plato.
- 13) Philosopher King of Plato.
- 14) Aristotle's conception of the nature of state.
- 15) Aristotle's conception of the classification of state.
- 16) Common causes of revolution as stated by Aristotle.
- 17) Special causes of revolution as stated by Aristotle.
- 18) Aristotle's conception of citizenship. .
- 19) Machiavelli's conception of human nature.
- 20) Objections to Machiavelli's human nature.
- 21) Private morality and public morality.
- 22) Machiavelli's sermon to the king
- 23) Role of King
- 24) The state of nature described by Hobbes.
- 25) Hobbes' concept of social contract
- 26) The state of nature described by Locke.
- 27) Lockes' concept of social contract
- 28) The state of nature described by Rousseau.
- 29) Rousseaus'' concept of social contract
- 30) The state of nature described by Rousseau.

**Q.No. 3 Broad answers question (any 1 out of 2)**

**Mark 10**

- 1) Explain Plato's theory of justice.
- 2) Explain the detail Plato's education theory.
- 3) Discuss Plato's ideal state.
- 4) Explain Aristotle conceptions on the state.
- 5) Explain Aristotle's theory of revolution in detail.
- 6) Explain Aristotle's views on citizenship.
- 7) Explain Machiavelli's thoughts on human nature.
- 8) Explain in detail Rousseau's social contract theory.
- 9) Explain in detail Rousseau's common will concept.
- 10) Explain in detail Machiavelli's sermon to the king.

**Q.No. 4 Broad answers question (not alternative)**

**Mark 10**

- 1) Discuss Plato's theory of justice.
- 2) Explain Plato's education theory in detail.
- 3) Explain in detail Machiavelli's thoughts on politics and morality.
- 4) Explain in detail John Locke's social contract theory.
- 5) Explain in detail Rousseau's social contract theory.

मराठीत रूपांतर

प्रश्न २ रा थोडक्यात उत्तरे लिहा (सहा पैकी चार)

गुण ८

- १) न्यायाचा परंपरावादी सिद्धांत
- २) न्यायाचा क्रांतिकारी सिद्धांत
- ३) न्यायाचा व्यवस्थावादी सिद्धांत
- ४) प्लेटोच्या न्याय सिद्धांताची वैशिष्ट्ये
- ५) प्लेटोच्या न्याय सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण.
- ६) प्लेटोचा शिक्षणाचा उद्देश.
- ७) प्लेटोच्या शिक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये
- ८) प्लेटोच्या शिक्षण योजना
- ९) प्लेटोचे प्राथमिक शिक्षण
- १०) प्लेटोचे उच्च शिक्षण
- ११) प्लेटोच्या शिक्षण योजनेचे गुण
- १२) प्लेटोचे आदर्श राज्य
- १३) प्लेटोचा आदर्श शासक



- १४) अॅरिस्टॉटलचे राज्याचे स्वरूपाबाबत विचार.
- १५) अॅरिस्टॉटलचे राज्याच्या स्वरूपाबाबत विचार.
- १६) अॅरिस्टॉटलने सांगितलेली क्रांतीची सामान्य कारणे.
- १७) अॅरिस्टॉटलने सांगितलेली क्रांतीची सामान्य विशिष्ट कारणे.
- १८) अॅरिस्टॉटलचे नागरिकत्वाबाबत विचार.
- १९) मॅकव्हेलीचे मनुष्यस्वभावासंबंधी विचार.
- २०) मॅकव्हेलीच्या मनुष्यस्वभावावर घेतले जाणारे आक्षेप.
- २१) व्यक्तिगत नैतिकता व जन नैतिकता
- २२) मॅकव्हेलीचा राजाला केलेला उपदेश
- २३) राजाची भूमिका
- २४) हॉब्जनी वर्णन केलेली निसर्गवस्था.
- २५) हॉब्जची सामाजिक कराराची संकल्पना
- २६) लॉकने वर्णन केलेली निसर्गवस्था.
- २७) लॉकची सामाजिक कराराची संकल्पना.
- २८) रूसोने वर्णन केलेली निसर्गवस्था.
- २९) रूसोची सामाजिक कराराची संकल्पना.
- ३०) रूसोने वर्णन केलेली राज्यपूर्ववस्था.

प्रश्न २ रा दीर्घांतरी प्रश्न (दोन पैकी एक)

गुण १२

- १) प्लेटोच्या न्यायाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) प्लेटोचा शिक्षण सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) प्लेटोच्या आदर्श राज्याची चर्चा करा.
- ४) अॅरिस्टॉटलचे राज्यासंबंधी विचार स्पष्ट करा.
- ५) अॅरिस्टॉटलचा क्रांतीचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- ६) अॅरिस्टॉटलचे नागरिकत्वासंबंधी विचार स्पष्ट करा.
- ७) मॅकव्हेलीचे मनुष्यस्वभावासंबंधी विचार स्पष्ट करा.
- ८) हॉब्जचा सामाजिक करार सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- ९) रूसोची सामूहिक इहाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- १०) मॅकव्हेलीचा राजाला केलेला उपदेश सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा दीर्घांतरी प्रश्न (पर्याय नाही)

गुण १०

- १) प्लेटोच्या न्यायाचा सिद्धांताची चर्चा करा.
- २) अॅरिस्टॉटलने केलेले राज्याचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३ मॅकव्हेलीचे राजकारण आणि नैतिकतेसंबंधी विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
- ४) जॉन लॉकचा सामाजिक करार सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) रुसोचा सामाजिक करार सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

## सोलापुर विश्वविद्यालय सोलापुर के क्वेश्चन बैंक (Question Bank ) के लिए प्रश्न

बी.ए. - ३ विषय :-हिंदी पेपर नं :- १४ सत्र :- ६

पेपर का नाम :- आधुनिक हिंदी साहित्य का इतिहास (सन १९०० से २०१० तक)

---

प्रश्न २ के लिए प्रश्न :-

अंक -१२

- १) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में भारतेंदु युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- २) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में द्विवेदी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ३) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में छायावादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ४) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में हाला वादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ५) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में राष्ट्रीय सांस्कृतिक काव्य के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ६) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में प्रगतिवादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ७) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में प्रयोगवादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ८) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में नई कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ९) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में नवगीत के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- १०) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में समकालीन कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ११) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में दलित कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- १२) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में स्त्रीवादी कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- १३) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में नई कविता की विशेषताओं के महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- १४) हिंदी के मूर्धन्य रचनाकार मोहन राकेश के व्यक्तित्व पर टिप्पणी कीजिए !
- १५) हिंदी की सजग रचनाकार मृदुला गर्ग के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- १६) हिंदी की लेखिका मैत्रेयी पुष्पा के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- १७) हिंदी के रचनाकार नरेंद्र कोहली के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- १८) अमरकांत के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- १९) मन्नू भंडारी के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- २०) संजीव के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए !
- २१) हिंदी उपन्यास साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए !
- २२) हिंदी कहानी साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए !
- २३) हिंदी नाटक साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए !
- २४) हिंदी एकांकी साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए !
- २५) मोहन राकेश की रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !

- २६) मृदुला गर्ग के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !
- २७) कथाकार संजीव के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !
- २८) मैत्रेयी पुष्पा के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !
- २९) नरेंद्र कोहली के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !
- ३०) अमरकांत के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए !

प्रश्न ३ के लिए प्रश्न :-

अंक -१०

- १) आधुनिक हिंदी काव्य की विभिन्न विकास चरणों की संक्षेप में जानकारी दीजिए !
- २) छायावादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए !
- ३) प्रगतिवादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए !
- ४) प्रयोगवादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए !
- ५) हिंदी दलित कविता की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए !
- ६) हिंदी स्त्रीवादी कविता की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए !
- ७) हिंदी उपन्यास साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए !
- ८) हिंदी कहानी साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए !
- ९) हिंदी नाटक साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए !
- १०) हिंदी एकांकी साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए !

प्रश्न ४ के लिए प्रश्न :-

अंक -१०

- १) हिंदी उपन्यास साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को संक्षेप में समझाइए !
- २) हिंदी कहानी साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ३) हिंदी नाटक साहित्य का हिंदी साहित्य विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ४) हिंदी एकांकी साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए !
- ५) हिंदी साहित्य के विकास क्रम में छायावादी काव्य के महत्व को स्पष्ट कीजिए !

डॉ.खरटमोल मदन नामदेव

हिंदी विभाग

सौ.सुवर्णलता गांधी महाविद्यालय,वैराग,जिला.सोलापुर.

दूरभाष ९४२०७८२७१०

ईमेल- kharatmolmn@gmail.com

सोलापुर विश्वविद्यालय सोलापुर के क्वेश्चन बैंक (Question Bank ) के लिए प्रश्न

बी.ए. 3 विषय :-हिंदी पेपर नं :- 14 सत्र :- 6

पेपर का नाम :- आधुनिक हिंदी साहित्य का इतिहास (सन 1900 से 2010 तक)

प्रश्न 2 के लिए प्रश्न :-

- 1) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में भारतेंदु युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 2) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में द्विवेदी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 3) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में छायावादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 4) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में हाला वादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 5) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में राष्ट्रीय सांस्कृतिक काव्य के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 6) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में प्रगतिवादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 7) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में प्रयोगवादी युग के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 8) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में नई कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 9) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में नवगीत के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 10) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में समकालीन कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 11) आधुनिक हिंदी काव्य विकास चरण में दलित कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 12) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में स्त्रीवादी कविता के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 13) आधुनिक हिंदी काव्य के विकास चरण में नई कविता की विशेषताओं के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 14) हिंदी के मूर्धन्य रचनाकार मोहन राकेश के व्यक्तित्व पर टिप्पणी कीजिए ।
- 15) हिंदी की सजग रचनाकार मृदुला गर्ग के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 16) हिंदी की लेखिका मैत्रेयी पुष्पा के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 17) हिंदी के रचनाकार नरेंद्र कोहली के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 18) अमरकांत के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 19) मन्नू भंडारी के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 20) संजीव के व्यक्तित्व की जानकारी दीजिए ।
- 21) हिंदी उपन्यास साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए ।
- 22) हिंदी कहानी साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए ।
- 23) हिंदी नाटक साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए ।
- 24) हिंदी एकांकी साहित्य के उद्भव की संक्षेप में चर्चा कीजिए ।

- 25) मोहन राकेश की रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।
- 26) मृदुला गर्ग के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।
- 27) कथाकार संजीव के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।
- 28) मैत्रेयी पुष्पा के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।
- 29) नरेंद्र कोहली के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।
- 30) अमरकांत के रचनाओं का संक्षेप में परिचय दीजिए ।

प्रश्न 3 के लिए प्रश्न :-

- 1) आधुनिक हिंदी काव्य की विभिन्न विकास चरणों की संक्षेप में जानकारी दीजिए ।
- 2) छायावादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।
- 3) प्रगतिवादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।
- 4) प्रयोगवादी काव्य की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।
- 5) हिंदी दलित कविता की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।
- 6) हिंदी स्त्रीवादी कविता की विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।
- 7) हिंदी उपन्यास साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए ।
- 8) हिंदी कहानी साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए ।
- 9) हिंदी नाटक साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए ।
- 10) हिंदी एकांकी साहित्य के उद्भव और विकास की चर्चा कीजिए ।

प्रश्न 4 के लिए प्रश्न :-

- 1) हिंदी उपन्यास साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को संक्षेप में समझाइए ।
- 2) हिंदी कहानी साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 3) हिंदी नाटक साहित्य का हिंदी साहित्य विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 4) हिंदी एकांकी साहित्य का हिंदी साहित्य के विकास में महत्व को स्पष्ट कीजिए ।
- 5) हिंदी साहित्य के विकास क्रम में छायावादी काव्य के महत्व को स्पष्ट कीजिए ।

डॉ.खरटमोल मदन नामदेव

हिंदी विभाग

सौ.सुवर्णलता गांधी

महाविद्यालय,वैराग.जिला.सोलापुर.

दूरभाष 9420782710

ईमेल- [kharatmolmn@gmail.com](mailto:kharatmolmn@gmail.com)

**B.A. - III (Semester - VI) (CBCS) Examination 2022**  
**Opt. POLITICAL SCIENCE (Special Paper - XIII)**  
**Political Sociology**

**Q.2. Answer in brief (any 04)**

12

1. Definition of Political participation?
2. Three features of political communication
3. Two features of political change.
4. What is political elite.
5. Theory of Pareto's political elite.
6. Two obstacles in political participation
7. Two features of circulation of elites.
8. Meaning of political participation.
9. Meaning of political communication.
10. What is difference between political participation and political communication?
11. What is difference between political elite and political communication?
12. What is difference between political elite and political participation?
13. Role of political elites in democracy.
14. Role of political elites in doctorship.
15. Role of political communication.
16. Role of political elite.
17. Political participation in democratic system.
18. What is circulation of elite?
19. Political change and modernization.
20. Any two kinds of political elite.
21. What is horizontal and vertical communication?
22. Write two means of political communication.
23. State the importance of political change.
24. Write two means of political participation.
25. Define of political communication.
26. What is meant by political participation?
27. Deutsch's theory of political communication.
28. Any two-definition political Elite.
29. Two features of Deutsch's theory.
30. State the two factors responsible for the emergence of Elite Theory.

**प्र. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ०४):**

१२

१. राजकीय सहभागाची व्याख्या.
२. राजकीय संसूचनाचे तीन वैशिष्ट्ये.
३. राजकीय बदलाचे दोन वैशिष्ट्ये
४. राजकीय अभिजन म्हणजे काय?
५. राजकीय अभिजनाबद्दलचे परेटाचा सिध्दांत



६. राजकीय सहभागातील दोन अडथळे.
७. राजकीय अभिसरणाचे दोन वैशिष्ट्ये.
८. राजकीय सहभागाचा अर्थ.
९. राजकीय संसूचनाचा अर्थ.
१०. राजकीय सहभाग आणि राजकीय संसूचन यातील फरक.
११. राजकीय अभिजन आणि राजकीय संसूचन यातील फरक.
१२. राजकीय अभिजन आणि राजकीय सहभाग यातील फरक.
१३. लोकशाही मधील राजकीय अभिजनांची भूमिका.
१४. हुकमशाही मधील राजकीय अभिजनांची भूमिका.
१५. राजकीय संसूचनाची भूमिका.
१६. राजकीय अभिजनांची भूमिका.
१७. लोकशाही मधील राजकीय सहभाग.
१८. राजकीय अभिसरण म्हणजे काय?
१९. राजकीय बदल आणि आधुनिकीकरण.
२०. राजकीय अभिजनाचे कोणतेही दोन प्रकार.
२१. उभे आणि आडवे संसूचन म्हणजे काय?
२२. राजकीय संसूचनाची दोन साधने लिहा.
२३. राजकीय बदलाचे महत्व सांगा.
२४. राजकीय सहभागाचे दोन साधने लिहा.
२५. राजकीय संसूचनाची व्याख्या लिहा.
२६. राजकीय सहभागाचा अर्थ काय?
२७. ड्वाइश यांचा राजकीय संसूचन सिध्दांत.
२८. राजकीय अभिजनांचे कोणतेही दोन व्याख्या.
२९. ड्वाइश यांचा सिध्दांताचा दोन वैशिष्ट्ये.
३०. अभिजन सिध्दांताच्या उदयाला जबाबदार दोन घटक सांगा.

**Q.3. Write answers to any one of following.**

**10**

1. Explain Karl Deutsch's approach of political communication.
2. Discuss the factors responsible for the emergence of political elites.
3. What is political participation? Explain its various levels.
4. Define political Elites? Describe the theory of circulation of Elites.
5. Meaning and nature of political participation.
6. Meaning and features of political change.
7. Role of political Elites in democracy.
8. Importance of political participation.
9. Explain the means of political communication.
10. What is political participation? Classification of political participation.

प्र. 3. खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.

१०

१. कार्ल ड्वाइश यांचा राजकीय संसूचन दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
२. राजकीय अभिजनांच्या निर्मितीसाठी जबाबदार असणा-या घटकांची चर्चा करा.
३. राजकीय सहभाग म्हणजे काय? राजकीय सहभागाच्या विविध पातळ्या स्पष्ट करा.
४. राजकीय अभिजन म्हणजे काय? राजकीय अभिरणांचे वर्णन करा.
५. राजकीय सहभागाचे अर्थ आणि स्वरूप.
६. राजकीय बदलाचे अर्थ आणि वैशिष्ट्ये.
७. राजकीय अभिजनांची लोकशाही मधील भूमिका.
८. राजकीय सहभागाचे महत्व.
९. राजकीय संसूचनाचे साधने स्पष्ट करा.
१०. राजकीय सहभाग म्हणजे काय? राजकीय सहभागाचे वर्गीकरण सांगा.

Q. 4. Answer the following question.

10

1. Explain to the kinds of political participation.
2. Evaluation political elites and democracy.
3. Explain the importance of political participation.
4. Explain the means of political communication.
5. Explain the political change.

प्र.4. खाली दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर लिहा.

१०

१. राजकीय सहभागाचे प्रकार स्पष्ट करा.
२. राजकीय अभिजन आणि लोकशाहीचे मूल्यमापन करा.
३. राजकीय सहभागाचे महत्व स्पष्ट करा.
४. राजकीय संसूचनाचे साधने स्पष्ट करा.
५. राजकीय बदल स्पष्ट करा.

## Question Bank

### B.A. Part III Sem VI

**Subject :** Political Science    **Pattern:** CBCS

**Name of the Paper:** Western Political Thought (Paper No. XVI)

**Q.No. 2 Write short answers (any 4 out of 6)**

**Mark 10**

- 1) Hegel's concept of Dialectics
- 2) Hegel's concept of Civil Society
- 3) Stages of history as told by Hegel
- 4) Hegel's concept of Dialectics
- 5) Mark's theory of Historical Materialism
- 6) Stages of history as told by mark
- 7) Mark's theory of Historical Materialism
- 8) Concept of surplus value theory
- 9) Concept of surplus value theory
- 10) Concept of Proletarian Revolution
- 11) Concept of communism
- 12) Marx's concept of class struggle.
- 13) Critical evaluation of the concept of surplus value
- 14) The concept of utilitarianism
- 15) Mill's revisions to the theory of utilitarianism
- 16) The concept of representative government of the mill
- 17) Parliamentary reformations suggested by Mill
- 18) Mill's concept of self liberty.
- 19) Mill's concept of other liberty
- 20) Explain the types of function of J.S. Mill.
- 21) Mill's concept of freedom of thought
- 22) Mill's thoughts on women's right to voting.
- 23) Laski's concept of Democratic Socialism
- 24) Laski's concept of liberty.
- 25) Laski's concept of equality
- 26) Laski's concept of Pluralistic Theory of Sovereignty
- 27) Critical evaluation of pluralistic theory
- 28) A critical evaluation of Laski's concept of liberty
- 29) Evaluation Laski's idea of democratic socialism.
- 30) Laski's refutation of the monotheistic theory

**Q.No. 3 Broad answers question (any 1 out of 2)**

**Mark 10**

- 1) Explain the dialectic theory of Hegel.
- 2) Write the concept of civil society as described by Hegel.
- 3) Explain in detail the stages of history mentioned by Hegel.
- 4) Explain the detailed historical materialism concept of Karl Mark.
- 5) Explain in detail the stages of Marx's history.
- 6) Discuss the concept of surplus value.
- 7) Explain in detail Marx's concept of proletarian revolution.
- 8) Explain Mill's reformation of utilitarianism theory.
- 9) Explain in detail the concept of representative government of the Mill.
- 10) Explain Mill's concept of liberty in detail.

**Q.No. 4 Broad answers question (not alternative)**

**Mark 10**

- 1) Explain the dialectic theory of Hegel.
- 2) Explain in detail Marx's concept of Historical Materialism.
- 3) Explain in detail Mill's concept of liberty.
- 4) Explain Laski's concept of Pluralistic Theory.
- 5) Discuss the Laski's concept of liberty and equality.

मराठीत रूपांतर

प्रश्न २ रा थोडक्यात उत्तरे लिहा (सहा पैकी चार)

गुण ८

- १) हेगेलची विरोधविकासवादाची संकल्पना
- २) हेगेलची नागर समाजाची संकल्पना
- ३) हेगेलने सांगितलेले इतिहासाचे टप्पे
- ४) हेगेलच्या द्वंद्ववाची संकल्पना
- ५) मार्क्सने केलेली इतिहासाची मीमांसा
- ६) मार्क्सचे इतिहासाचे टप्पे सांगा.
- ७) मार्क्सचा ऐतिहासिक भौतिकवादाचा सिद्धांत
- ८) अतिरिक्त मूल्याची संकल्पना
- ९) श्रम मूल्याची संकल्पना
- १०) कामगार क्रांतीची संकल्पना
- ११) साम्यवादाची संकल्पना
- १२) मार्क्सची वर्गसंघर्षाची संकल्पना
- १३) अतिरिक्त मूल्याच्या संकल्पनेचे टिकात्मक परीक्षण

- १४) उपयुक्ततावादाची संकल्पना
- १५) मिलने उपयुक्ततावादाच्या सिद्धांतात केलेल्या सुधारणा
- १६) मिलची प्रातिनिधिक शासनाची संकल्पना
- १७) मिलने सुचिवलेल्या संसदीय सुधारणा
- १८) मिलची स्वसंबंधीच्या स्वातंत्र्याची संकल्पना
- १९) मिलची परसंबंधीच्या स्वातंत्र्याची संकल्पना
- २०) मिलचे कार्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
- २१) मिलची विचार स्वातंत्र्याची संकल्पना
- २२) मिलचे स्त्री मताधिकाराबाबत विचार
- २३) लास्कीची लोकशाही समाजवादाची संकल्पना
- २४) लास्कीची स्वातंत्र्याची संकल्पना
- २५) लास्कीची समतेची संकल्पना
- २६) लास्कीचा सार्वभौमत्वाचा अनेकसत्तावादी सिद्धांत
- २७) लास्कीच्या अनेकसत्तावादाचे टीकात्मक परीक्षण
- २८) लास्कीच्या स्वातंत्र्याचे संकल्पनेचे टीकात्मक परीक्षण
- २९) लास्कीच्या लोकशाही समाजवादाचे विचाराचे परीक्षण करा.
- ३०) लास्कीने केलेले एकसत्तावादी सिद्धांताचे खंडन

प्रश्न २ रा दीर्घांतरी प्रश्न (दोन पैकी एक)

गुण १०

- १) हेगेच्या द्वंद्वाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) हेगेने वर्णन केलेली नागर समाजाची संकल्पना लिहा.
- ३) हेगेलने सांगितलेले इतिहासाचे टप्पे सविस्तर स्पष्ट करा.
- ४) मार्क्सने केलेली इतिहासाची भौतिकमीमांसा सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) मार्क्सचे इतिहासाचे टप्पे सविस्तर स्पष्ट करा.
- ६) अतिरिक्त मूल्याची संकल्पनेची चर्चा करा.
- ७) मार्क्सची कामगार क्रांतीची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- ८) मिलने उपयुक्ततावादाच्या सिद्धांतात केलेला सुधारणा स्पष्ट करा.
- ९) मिलचे प्रातिनिधिक शासनाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- १०) मिलची स्वातंत्र्याची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा दीर्घांतरी प्रश्न (पर्याय नाही)

गुण १०

- १) हेगेच्या द्वंद्वाची संकल्पना सविस्तर लिहा.
- २) मार्क्सने केलेली इतिहासाची भौतिकमीमांसा सविस्तर स्पष्ट करा.
- ३) मिलची स्वातंत्र्याची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- ४) लास्कीचा अनेकसत्तावादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ५) लास्कीची स्वातंत्र्य व समतेच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

**B.A. - III (Semester – VI)**

**POLITICAL SCIENCE**

**Paper No- XIV**

## **Introduction to International Politics**

### **Question Bank**

#### **2. Write short answer**

##### **२. थोडक्यात उत्तरे लिहा**

1) What is Bai- polar World System?

द्वि-ध्रुवीय विश्वरचना म्हणजे काय?

2) Sources of International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने

3) Explain the India- Nepal Economic Relation

भारत-नेपाळ आर्थिक संबंध स्पष्ट करा

4) Which is Main Purpose of WTO?

जागतिक व्यापार संघटनेची मुख्य उद्दिष्टे कोणती

5) Name of the Countries who are member of 'ASEAN'

आसियान (ASEAN)संघटनेच्या सदस्याची नावे सांगा.

6) What is Balance of Terror?

दहशतीचे संतुलन म्हणजे काय?

7) State the Meaning of Uni-Polarity?

एकध्रुवीय विश्वरचनेचा अर्थ सांगा?

8) Explain the Structure of General Assembly of U.N. ?

संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेची रचना स्पष्ट करा?

9) What is Regional Balance of Power?

विभागीय सत्तासमतोल म्हणजे काय?

10) What is Balance of Power?

सत्ता संतुलन म्हणजे काय?

12) Explain Techniques of Balance of Power?

सत्तासमतोलाची तंत्रे स्पष्ट करा

13) Chinas role in Tibbet

चीनचे तिबेट विषयी भूमिका

14) What is the meaning of Veto-Power of Security Council?

सुरक्षा परिषदेचा नकाराधिकार म्हणजे काय.

15) Explain the Principals of Panchasheela.

पंचशील तत्वे स्पष्ट करा.

16) Functions of UNO Secretary

महासचीवाची कार्ये सांगा.

17) Name member countries of SAARC.

सार्कच्या सभासद राष्ट्रांची नावे सांगा.

18) Aims and objectives of UNO

युनोचे उद्दिष्ट सांगा.

19) What is Universal Balance of Power?

वैश्विक सत्तासंतुलन म्हणजे काय?

20) What is Regional Organization?

प्रादेशिक संघटना म्हणजे काय?

21) Explain the Functions of International Court of Justice

आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची कार्ये स्पष्ट करा?

22) Explain the Sources International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने स्पष्ट करा?

23) What is Balance of Terror?

दहशतीचे समतोल म्हणजे काय?

24) Explain the Relations between India and Bangladesh

भारत बांग्लादेश संबंध स्पष्ट करा.

25) What is Veto-Power of Security Council?



सुरक्षा परिषदेचा नकाराधिकार म्हणजे काय?

26) Which are the controversial issues between India and Pakistan?

भारत-पाक यांच्यातील मतभेदाचे मुद्दे कोणते आहेत?

27) What is the Purpose of BRICS?

ब्रिक्स संघटनेची उद्दिष्टे काय आहेत?

28) Which is Main Purpose of WTO?

जागतिक व्यापार संघटनेच्या निर्मितीचा मुख्य उद्देश काय ?

29) What is purpose of economic and social council of the UN?

संयुक्त राष्ट्रांच्या आर्थिक व सामाजिक परिषदेचा उद्देश काय आहे?

30) Multipolar System

बहुध्रुविय विश्वरचना

31) SAARC

सार्क (SAARC)

32) Security Council

सुरक्षा परिषद

33) India- Pakistan relations

भारत- पाकिस्तान संबध

34) World Trade Organization

जागतिक व्यापार संघटना

35) Sources International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने

36) Objective of SAARC

सार्कची (SAARC) ध्येय

37) Structure of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांची रचना

38) Relations between India and China

भारत-चीन संबध

39) World Trade Organization

जागतिक व्यापार संघटना (WTO)

40) Uni-Polar World

एकध्रुवीय विश्वरचना

41) Types of Balance of Power

सत्ता संतुलनाचे प्रकार

42) United Nations

संयुक्त राष्ट्र

43) Techniques of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची तंत्रे

### **Broad answers question**

1) What is Balance of Power? Explain its various types and techniques

सत्तासंतुलन म्हणजे काय? त्याची विविध प्रकार व तंत्रे स्पष्ट करा. .

2) Review the relations between India and China

भारत-चीन संबंधाचा आढावा घ्या.

3) Explain in brief the main elements of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा.

4) Explain the United Nations objectives and evaluate its achievements and failure.

संयुक्त राष्ट्रांची उद्दिष्टे सांगून त्यांच्या यशापयशाचे मूल्यमापन करा.

5) Write an essay on 'World trade organization' (WTO).

जागतिक व्यापार संघटनेवर निबंध लिहा.

6) What is Balance of power? Explain its various techniques.

सत्ता संतुलन म्हणजे काय? त्याची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.

7) Discuss whether the New World order is Unipolar or Bipolar?

नवीन जागतिक व्यवस्था एकध्रुवीय कि बहुध्रुविया चर्चा करा.

8) Explain the objective and structure of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांची उद्दिष्टे सांगून त्याची रचना स्पष्ट करा.

9) Illustrate whether the post-cold war system is unipolar or Multi- Polar

शीत- युध्दोत्तर जागतिक व्यवस्था एकध्रुवीय कि बहुध्रुवीय? चर्चा करा.

10) Review the relations between India and Pakistan

भारत-पाक संबधाचा आढावा घ्या.

11) Describe the composition and Functions of Security Council.

सुरक्षा समितीची रचना आणि कार्याचे वर्णन करा.

B.A. - III (Semester – VI)

POLITICAL SCIENCE

Paper No- XIV

## Introduction to International Politics

### Question Bank

#### 2. Write short answer

#### २. थोडक्यात उत्तरे लिहा

1) What is Bai- polar World System?

द्वि-ध्रुवीय विश्वरचना म्हणजे काय?

2) Sources of International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने

3) Explain the India- Nepal Economic Relation

भारत-नेपाळ आर्थिक संबंध स्पष्ट करा

4) Which is Main Purpose of WTO?

जागतिक व्यापार संघटनेची मुख्य उद्दिष्टे कोणती

5) Name of the Countries who are member of 'ASEAN'

आसियान (ASEAN) संघटनेच्या सदस्याची नावे सांगा.

6) What is Balance of Terror?

दहशतीचे संतुलन म्हणजे काय?

7) State the Meaning of Uni-Polarity?

एकध्रुवीय विश्वरचनेचा अर्थ सांगा?

8) Explain the Structure of General Assembly of U.N. ?

संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेची रचना स्पष्ट करा?

9) What is Regional Balance of Power?

विभागीय सत्तासमतोल म्हणजे काय?

10) What is Balance of Power?

सत्ता संतुलन म्हणजे काय?

12) Explain Techniques of Balance of Power?

सत्तासमतोलाची तंत्रे स्पष्ट करा

13) Chinas role in Tibbet

चीनचे तिबेट विषयी भूमिका

14) What is the meaning of Veto-Power of Security Council?

सुरक्षा परिषदेचा नकाराधिकार म्हणजे काय.

15) Explain the Principals of Panchasheela.

पंचशील तत्वे स्पष्ट करा.

16) Functions of UNO Secretary

महासचीवाची कार्ये सांगा.

17) Name member countries of SAARC.

सार्कच्या सभासद राष्ट्रांची नावे सांगा.

18) Aims and objectives of UNO

युनोचे उद्दिष्ट सांगा.

19) What is Universal Balance of Power?

वैश्विक सत्तासंतुलन म्हणजे काय?

20) What is Regional Organization?

प्रादेशिक संघटना म्हणजे काय?

21) Explain the Functions of International Court of Justice

आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची कार्ये स्पष्ट करा?

22) Explain the Sources International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने स्पष्ट करा?

23) What is Balance of Terror?

दहशतीचे समतोल म्हणजे काय?

24) Explain the Relations between India and Bangladesh

भारत बांग्लादेश संबंध स्पष्ट करा.

25) What is Veto-Power of Security Council?

सुरक्षा परिषदेचा नकाराधिकार म्हणजे काय?

26) Which are the controversial issues between India and Pakistan?

भारत-पाक यांच्यातील मतभेदाचे मुद्दे कोणते आहेत?

27) What is the Purpose of BRICS?

ब्रिक्स संघटनेची उद्दिष्ट्ये काय आहेत?

28) Which is Main Purpose of WTO?

जागतिक व्यापार संघटनेच्या निर्मितीचा मुख्य उद्देश काय ?

29) What is purpose of economic and social council of the UN?

संयुक्त राष्ट्रांच्या आर्थिक व सामाजिक परिषदेचा उद्देश काय आहे?

30) Multipolar System

बहुध्रुविय विश्वरचना

31) SAARC

सार्क (SAARC)

32) Security Council

सुरक्षा परिषद

33) India- Pakistan relations

भारत- पाकिस्तान संबंध

34) World Trade Organization

जागतिक व्यापार संघटना

35) Sources International Law

आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने

36) Objective of SAARC

सार्कची (SAARC) ध्येय

37) Structure of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्राची रचना

38) Relations between India and China

भारत-चीन संबंध

39) World Trade Organization

जागतिक व्यापार संघटना (WTO)

40) Uni-Polar World

एकध्रुवीय विश्वरचना

41) Types of Balance of Power

सत्ता संतुलनाचे प्रकार

42) United Nations

संयुक्त राष्ट्र

43) Techniques of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची तंत्रे

### **Broad answers question**

1) What is Balance of Power? Explain its various types and techniques

सत्तासंतुलन म्हणजे काय? त्याची विविध प्रकार व तंत्रे स्पष्ट करा. .

2) Review the relations between India and China

भारत-चीन संबंधाचा आढावा घ्या.

3) Explain in brief the main elements of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्राचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा.

4) Explain the United Nations objectives and evaluate its achievements and failure.

संयुक्त राष्ट्राची उदिष्ट्ये सांगून त्याच्या यशापयशाचे मूल्यमापन करा.

5) Write an essay on 'World trade organization' (WTO).

जागतिक व्यापार संघटनेवर निबंध लिहा.

6) What is Balance of power? Explain its various techniques.

सत्ता संतुलन म्हणजे काय? त्याची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.

7) Discuss whether the New World order is Unipolar or Bipolar?

नवीन जागतिक व्यवस्था एकध्रुवीय कि बहुध्रुविया चर्चा करा.

8) Explain the objective and structure of the United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांची उद्दीष्टे सांगून त्याची रचना स्पष्ट करा.

9) Illustrate whether the post-cold war system is unipolar or Multi- Polar

शीत- युद्धोत्तर जागतिक व्यवस्था एकध्रुवीय कि बहुध्रुवीय? चर्चा करा.

10) Review the relations between India and Pakistan

भारत-पाक संबंधाचा आढावा घ्या.

11) Describe the composition and Functions of Security Council.

सुरक्षा समितीची रचना आणि कार्याचे वर्णन करा.



## **Question Bank- Paper-IX (9)**

B.A. (Part-III) (Semester-V)

GEOGRAPHY (Optional) Paper-IX) “Resource Geography”

---

**Que-2 Write Short Answer of the following (Any-4)**

- 1) Explain the concept of resource.
- 2) Describe the nature of resources geogeaphy
- 3) State the scope of resources geogeaphy
- 4) The importance of natural resources
- 5) Explain the concept of soil Erosion.
- 6) What is water resources?
- 7) Describe the types of natural resources. 8) The concept of sustainable development
- 9) Describe the types of coal
- 10) Explain the forest conservation measures
- 11) What is forest conservation?
- 12) Explain the conventional energy source.
- 13) What are non-conventional resources?
- 14) What is human resource?
- 15) Explain the types of resource classification
- 16) Need for resource conservation
- 17) Describe the mineral deposits of the people of India.
- 18) What is solar energy?
- 19) Explain the problems of soil resources
- 20) Explain the uses of water resources
- 21) Explain the problem of water resources
- 22) What is water conservation?
- 23) Explain the use of soil resources
- 24) Explain the natural causes of deforestation
- 25) Explain the human causes for deforestation
- 26) Forest production
- 27) Explain the problems of forest resources
- 28) Explain the concept of human resource development
- 29) What is energy source?
- 30) Explain the problem of conventional energy resource

**Que. 3 Long Answer Questions- A or B**

- 1) Explain the definition and nature of resource geography.
- 2) Give the definition of Resources Geography and its importance.
- 3) What is resource? Give the Classification of resources.
- 4) Describe the distribution and problems of soil resources?
- 5) What is soil Erosion ? Explain the causes and effects of soil erosion.
- 6) What is water resources? Explain its distribution, usage and problems.
- 7) What is forest resource? Write down its distribution and problems in details.
- 8) Explain the problem of conventional energy sources and its uses.
- 9) Write detailed information about the causes and effects of deforestation.
- 10) Explain the distribution of forest resources and deforestation measures.

**Que. 4 Long Answer Questions-**

- 1) What is Resource geography? Explain its scope and importance.
- 2) What is energy resource? State its distribution and problems.
- 3) What is sustainable development of resources? Write detailed information about water resources.
- 4) Explain what human resource is and the crucial factor of its sustainable development.
- 5) Write detailed information about forest resources

मराठी रूपांतर:-

**प्रश्न-2 थोडक्यात उत्तरे लिहा (को-4)**

- १) साधन संपत्तीचे संकल्पना स्पष्ट करा. २)साधनसंपत्ती भूगोलचे स्वरूप सांगा.
- ३)साधनसंपत्ती भूगोलाची व्याप्ती सांगा.
- ४) नैसर्गिक साधनसंपत्ती साधनसंपत्तीचे महत्त्व
- ५)जमिनीच्या धुपेची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ६) जलसंपत्ती म्हणजे काय.
- ७)नैसर्गिक साधन संपत्तीचे प्रकार सांगा. ८) शाश्वत विकासाची संकल्पना
- ९) दगडी कोळशाचे प्रकार सांगा
- १०) वनसंवर्धनाचे उपाय सांगा
- ११) वनसंवर्धन म्हणजे काय?
- १२) पारंपरिक ऊर्जा साधन स्पष्ट करा.
- १३) अपारंपारिक ऊर्जा साधने म्हणजे काय.
- १४) मानवी संसाधन म्हणजे काय.
- १५) साधनसंपत्ती वर्गीकरणाचे प्रकार सांगा
- १६) साधनसंपत्ती संवर्धनाची गरज
- १७) भारतातील लोक खनिजाचे साठे सांगा.
- १८) सौर ऊर्जा म्हणजे काय .
- १९) मृदा संपत्तीच्या समस्या सांगा
- २०) जलसंपत्ती चे उपयोग सांगा
- २१) जलसंपत्ती च्या समस्या सांगा
- २२) जलसंधारण म्हणजे काय
- २३) मृदा संपत्ती चा उपयोग सांगा
- २४) जंगल तोडीची नैसर्गिक कारणे सांगा
- २५) जंगल तोडीचे मानवी कारणे सांगा
- २६) वन उत्पादन
- २७) वनसंपत्तीच्या समस्या सांगा

- २८) मानव संसाधन विकास संकल्पना स्पष्ट करा
- २९) ऊर्जा साधन म्हणजे काय
- ३०) पारंपरिक ऊर्जा साधनाच्या समस्या सांगा

**Que. 3** दिर्घोत्तरी प्रश्न- अ किंवा ब

- १) साधनसंपत्ती भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) साधनसंपत्ती भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ३) साधन संपत्ती म्हणजे काय ? साधनसंपत्तीचे वर्गीकरण करा.
- ४) मृदा संपत्तीचे वितरण व समस्या सांगा?
- ५) जमिनीची धूप म्हणजे काय? जमिनीची धूप याची कारणे परिणाम उपाय सांगा.
- ६) जल संपत्ती म्हणजे काय? त्याचे वितरण व उपयोग समस्या सांगा.
- ७) वन संपत्ती म्हणजे काय? त्याचे वितरण व समस्या सविस्तर माहिती लिहा.
- ८) पारंपरिक ऊर्जा साधनांचा समस्या व त्याचे उपयोग सांगा.
- ९) जंगल तोडीची कारणे व परिणाम या बद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
- १०) वनसंपत्तीचे वितरण व जंगल तोडीचे उपाय सांगा.

**Que. 4** दिर्घोत्तरी प्रश्न-

- १) साधन संपत्ती भूगोल म्हणजे काय? त्याची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) उर्जा संपत्ती म्हणजे काय? त्याचे वितरण व समस्या सांगा.
- ३) साधन संपत्तीचा शाश्वत विकास म्हणजे काय? जलसंपत्ती बद्दल सविस्तर माहिती लिहा
- ४) मानव संसाधन म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या शाश्वत विकासाचे निर्णायक घटक सांगा.
- ५) वनसंपत्ती बद्दल सविस्तर माहिती लिहा



पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

बी ए भाग - १

विषय - मराठी

सत्र - दोन (२)

अभ्यासपत्रिका क्र. १ (I) आवश्यक मराठी (साहित्यदर्पण) गुण - ४०

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- १) 'राजकर्तव्ये' या पाठात शिवकालीन स्वराज्याचे स्वरूप कसे आले आहे ? ते स्पष्ट करा.
- २) 'भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय' या पाठात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना कोणते विचार व्यक्त केले ते लिहा ?
- ३) 'भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय' या पाठात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी जातिव्यवस्थे विषयीची कोणती वैशिष्टे सांगितली ते स्पष्ट करा ?
- ४) 'जीवन आणि शिक्षण' या लेखात विनोबांनी शिक्षणाचे महत्त्व कसे सांगितले ?
- ५) 'कला व साहित्य' या लेखातील मानवी जीवनातील कलेचे महत्त्व.
- ६) 'कला व साहित्य' या लेखातील संगीत, नृत्य व नाटयकलेचे चित्रण.
- ७) 'मॉडेलिंग आणि मी' या कथेचे वेगळेपण.
- ८) 'मॉडेलिंग आणि मी' या कथेतील आधुनिक स्त्री-जीवन.
- ९) 'रिती दावण' या कथेतील शेतकरी आणि जनावरे यांचा अनुबंध.
- १०) 'रिती दावण' या कथेतील शेतकरी जीवनाची वास्तवता.
- ११) 'राजकर्तव्ये' या पाठातील राजाचा प्रजेविषयीचा दृष्टिकोन.
- १२) विनोबा भावे यांचे स्वातंत्र्य चळवळीतील योगदान.
- १३) 'विटेवरी उभा दीनांचा कैवारी' या अभंगातील विठ्ठलाचे वर्णन.
- १४) संत नामदेव आणि विठ्ठलभक्ती.
- १५) 'अवघा रंग एक झाला' या अभंगातील भक्तीचा अनुभव
- १६) संत तुकारामाचे लौकिक जीवन.
- १७) 'ओले मुळ भेदी खडकाचें अंग' या अभंगातील उपदेश.
- १८) 'फुलराणी' या कवितेतील मानवी भावभावना.
- १९) 'फुलराणी' या कवितेतील निसर्ग प्रेम.
- २०) 'सरीवर सरी आल्या ग' या कवितेतील गोव्याच्या भूमीचे निसर्ग वर्णन.
- २१) 'सरीवर सरी आल्या ग' या कवितेतील अध्यात्म आणि शृंगार यांचा संगम.
- २२) 'इंदिरा संतांच्या' कवितेतील स्त्री-जीवन.
- २३) 'रक्तामध्ये ओढ मातिची' या कवितेतील मानवी अस्तित्व
- २४) 'दसरा' या कवितेतील संस्कृती.
- २५) 'फुंकर' या कवितेतील प्रेमभाव.
- २६) 'फुंकर' या कवितेतील असफल प्रेमाची व्यथा.
- २७) 'जीवाचा आटापिटा' या कवितेतील मानवतावादी विचार.

- २८) निबंध लेखनाचे स्वरूप व घटक.  
 २९) निबंध लेखन करताना कोणती पूर्वतयारी करावी लागते.  
 ३०) निबंधाचे प्रकार कोणकोणते ते लिहा ?

**प्रश्न ३.**

- १) भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय? या पाठात डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी लोकशाहीविषयी कोणते विचार व्यक्त केले ते स्पष्ट करा ?
- २) 'जीवन आणि शिक्षण' या लेखात विनोबांनी शिक्षणाचे महत्त्व कसे सांगितले ते लिहा ?
- ३) आधुनिक स्त्री-जीवनाची गुंतागुंत 'मॉडेलिंग आणि मी' या कथेत प्रिया तेंडुलकरांना कशी चित्रित केली ते उलगडून दाखवा ?
- ४) संत नामदेव व संत तुकाराम यांच्या अभंगातील विठ्ठल भक्तीने वर्णन या कसे आले ते स्पष्ट करा ?
- ५) 'फुलराणी' या कवितेचे भावसौंदर्य उलगडून दाखवा.

**किंवा**

- १) मानवी जीवनात विविध कलांचे महत्त्व 'कला आणि साहित्य' या लेखात डॉ. अब्दुल कलामांनी कसे चित्रित केले आहे.
- २) 'रिती दावण' या कथेतील शेतकऱ्याचे भावशिवव रेखाटा.
- ३) 'सरीवर सरी आल्या गं' या कवितेत बा. भ. बोरकरांनी अध्यात्म व शृंगार यांचा संगम कसा घडविला ते स्पष्ट करा ?
- ४) भारतीय समाजातील जातवास्तव 'जीवाचा आटापिटा' या कवितेत लोकनाथ यशवंतानी कसे मांडले आहे ?
- ५) 'रक्तामध्ये ओढ मातिची' या कवितेत इंदिरा संतांनी विकासोन्मुख मानवी जीवनाची संकल्पना कशी स्पष्ट केली ते लिहा ?

**प्रश्न ४.**

- १) 'कला आणि साहित्य' या लेखात डॉ.अब्दुल कलामांनी मानवी जीवनात कलेचे महत्त्व कसे विशद केले ते अधोरेखित करा ?
- २) 'राजकर्तव्ये' या पाठात रामचंद्रपंत अमात्यांनी शिवकालीन स्वराज्याचे स्वरूप कसे सांगितले ते स्पष्ट करा ?
- ३) 'फुंकर' या कवितेत वसंत बापटांनी प्रेमाचे महत्त्व कसे अधोरेखित केले ते लिहा ?
- ४) 'दसरा' या कवितेत दसरा या सणाच्या संस्कृतीचे दर्शन कसे घडविले ते विशद करा ?
- ५) 'फुलराणी' या कवितेत मानवी भावभावनांचे चित्रण कसे आले ते स्पष्ट करा ?

**पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर**  
बी ए भाग - २                      विषय - मराठी                      सत्र - चौथे (४)  
अभ्यासपत्रिका क्र. ६ (VI) नाटक वाङ्मय प्रकार आणि उपयोजित मराठी                      गुण - ४०  
'प्रेमा, तुझा रंग कसा' (नाटक) वसंत कानेटकर

---

प्रश्न. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- १) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून इतर साहित्य प्रकारांपेक्षा नाटक हा साहित्य प्रकार कसा वेगळा ठरतो, ते स्पष्ट करा.
- २) नाटक या वाङ्मय प्रकाराच्या विविध व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) मराठी नाटकाची पूर्वपीठिका सांगा.
- ४) नाटक आणि अन्य वाङ्मय प्रकार यातील साम्यभेद.
- ५) नाटकाचा प्रयोग रंगभूमीवर करण्यासाठी कोणकोणती पूर्वतयारी करावी लागते ?
- ६) नाटकाची तंत्रे.
- ७) नाटकाचे घटक कोणकोणते ते सविस्तर लिहा.
- ८) नाटकाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.
- ९) नाटक या वाङ्मय प्रकाराची वैशिष्ट्ये कोणती ते लिहा ?
- १०) नाटकाच्या दृक-श्राव्य स्वरूपाचे वेगळेपण.
- ११) नाटकाचे आशयानुरूप वर्गीकरण.
- १२) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील विनोदाचे स्वरूप सांगा.
- १३) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रियवंदाच्या मनोव्यथेचे चित्रण करा.
- १४) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रेमविवाह आणि विवाहोत्तर जीवनवास्तव.
- १५) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील जीवनविषयक दृष्टिकोन.
- १६) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटका मधील संवाद.
- १७) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटका मधील भाषाशैली.
- १८) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटका मधील बाजीराव.
- १९) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' हे कौटुंबिक सुखात्मक नाटक म्हणून योग्यता स्पष्ट करा.
- २०) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रेम संकल्पना.
- २१) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील जीवनदृष्टी.
- २२) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रेमभावना.
- २३) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रेमाच्या विविध छटा.
- २४) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील निळुभाऊ.
- २५) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील मानवी स्वभावाचे विविध नमुने.
- २६) वसंत कानेटकरांनी 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकात प्रियवंदाचे पात्र कसे रेखाटले.
- २७) अहवाल लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २८) अहवाल लेखनाची प्रमुख अंगे कोणकोणती ते लिहा ?



२९) अहवाल लेखनाची वैशिष्ट्ये सांगा.

३०) अहवाल लेखन करताना कोणकोणत्या बाबींची दक्षता घ्यावी लागते ते स्पष्ट करा ?

**प्रश्न. ३ रा.**

- १) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून मराठी नाटकाची वाटचाल विशद करा.
- २) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून वसंत कानेटकरांच्या नाटकाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) वसंत कानेटकरांनी मराठी नाटय वाङ्मयात कोणती भर टाकली ते सविस्तर लिहा.
- ४) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रमुख पात्राचे भावविश्व रेखाटा.
- ५) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रियवंदा या पात्राचे स्वभाव विशेष सविस्तर लिहा.

**किंवा**

- १) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून नाटकाच्या आशयानुरूप प्रकाराची चर्चा करा.
- २) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकाला कौटुंबिक सुखात्मिक म्हणता येईल काय ? ते स्पष्ट करा.
- ३) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील बब्बड या पात्राचे स्वभाव वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ४) नाटक रंगमंचावर येण्यासाठी लेखक आणि दिग्दर्शकाला कोणकोणती पूर्वतयारी करावी लागते ते स्पष्ट करा?
- ५) अहवाल लेखन म्हणजे काय ? ते सांगून अहवाल लेखनाचे स्वरूप अधोरेखित करा.

**प्रश्न. ४.**

- १) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून नाटकाच्या विविध घटकाची चर्चा करा.
- २) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून नाटय वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ३) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकाचे कथानक उलगडून दाखवा.
- ४) 'प्रेमा, तुझा रंग कसा' या नाटकातील प्रमुख पात्र प्रा.बल्लाळ यांचे भावविश्व रेखाटा.
- ५) अहवाल लेखनाचे स्वरूप सांगून, अहवाल लेखन करताना कोणकोणत्या गोष्टींची दक्षता घ्यावी लागते ते स्पष्ट करा ?

**B .A.III. Semester-VI (CBCS) Examination, 2022**

**English (special) (Paper-XII)**

**Introduction to Literary Criticism**

**Question Bank**

Q.2 Write short answers on the following literary devices and critical terms

- |               |                 |                |                  |
|---------------|-----------------|----------------|------------------|
| 1) Conceit    | 8) Repetition   |                |                  |
| 2) Climax     | 9) Alliteration |                |                  |
| 3) Metonymy   | 10) Symbols     | 15) Anticlimax | 16) Onomatopoeia |
| 4) Pun        | 11) Imagery     |                |                  |
| 5) Hyperbole  | 12) Mood        |                |                  |
| 6) Antithesis | 13) Tone        |                |                  |
| 7) Rhyme      | 14) Theme       |                |                  |

Q. 3 Answer the following question

A. 1) Write a detailed critical note on the preface to lyrical ballads.

2) Write an essay on the William Wordsworth's contribution to the romantic criticism with special reference to the lyrical ballads.

3) Explain in detail Wordsworth's theory of poetic diction.

4) What is Wordsworth's definition of poetry? Write a detailed note on the function of poetry.

5) Write a detailed critical note on the qualifications of a poet.

OR

B. 1) Write a detailed critical note on the function of criticism.

2) What according to T .S. Eliot is the function of the modern criticism?

3) What according to T.S. Eliot are the qualifications of a critic? Explain

4) Discuss in detail T. S.Eliots contribution to the modern criticism with special reference to the function of criticism

5) Write a detailed critical note on judgment and interpretation as the functions of criticism

Q. 4 .1 Write a detailed critical note on the biographical approach to literature.

2. What is biographical approach to literature? Explain with suitable examples.

3) What is psychological approach to literature? Explain with suitable examples.

4) Write a detailed critical note on the sociological approach to literature.

5) Discuss in detail the psychological approach to literature.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- १) वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाची कोणकोणती वैशिष्ट्ये ते लिहा ?
- ३) स्वनिम विश्लेषणाची तत्त्वे कोणती आहेत.?
- ४) रूपिकांतरे म्हणजे काय ? ते सांगून रूपिकांतराचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ५) स्वनिमाची कोणकोणती वैशिष्ट्ये ते लिहा.
- ६) स्वनिमाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ७) स्वनिम निश्चित करण्याची तत्त्वे कोणती ते लिहा.
- ८) रूपिकांतराचे प्रकार लिहा.
- ९) रूपिमाचे प्रकार उदाहरणासह लिहा.
- १०) प्रमाणभाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ११) बोलीभाषेची वैशिष्ट्ये लिहा.
- १२) प्रमाणभाषा व बोली यातील भेद स्पष्ट करा.
- १३) अहिराणी भाषेचे स्वरूप.
- १४) अहिराणी भाषेची ओळख करून द्या.
- १५) अहिराणी भाषेचा मराठी भाषेवर झालेला परिणाम.
- १६) वऱ्हाडी बोली भाषेची वैशिष्ट्ये.
- १७) वऱ्हाडी भाषेचा परिचय करून द्या.
- १८) मराठी भाषेवर फारसीचा झालेला परिणाम.
- १९) मराठीवर हिंदी भाषेचा प्रभाव.
- २०) हिंदी भाषेचे मराठीवर कोणते परिणाम झाले ते उदाहरणासह लिहा.
- २१) मराठी भाषेवर इंग्रजी भाषेचा प्रभाव.
- २२) फारसी भाषेचे मराठीवर कोणते परिणाम ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- २३) कर्तरी प्रयोगाचे प्रकार.
- २४) कर्मणी प्रयोगाच्या प्रकाराची चर्चा करा.
- २५) भाव प्रयोगाचे कोणकोणते प्रकार ते लिहा ?
- २६) संकीर्ण प्रयोग म्हणजे काय ? ते सांगून संकीर्ण प्रयोगाच्या प्रकाराची सविस्तर चर्चा करा.
- २७) कर्तरी प्रयोगाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये सांगा.
- २८) कर्मणी प्रयोगाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये लिहा.
- २९) भावे प्रयोगाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये सांगा.

३०) संकीर्ण प्रयोगाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये लिहा.

**प्रश्न ३.**

- १) स्वन आणि स्वनांतर म्हणजे काय ? ते सांगून स्वनिम निश्चितीच्या कसोट्याची साधक बाधक चर्चा करा.
- २) स्वनिम म्हणजे काय ? ते सांगून स्वर स्वनिम निश्चित करून लिहा.
- ३) रूपिका व रूपिकांतर या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) प्रमाणभाषा व बोलीभाषा मधील फरक स्पष्ट करा.
- ५) प्रयोगाची व्याख्या सांगून कर्तरी व कर्मणी प्रयोगाचे प्रकार कोणते ते लिहा ?

**किंवा**

- १) रूप-रूपिका -रूपिकांतर या संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.
- २) प्रमाणभाषा व बोलीभाषेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.
- ३) मराठी भाषेवर फारसी व हिंदी भाषेचा कसा प्रभाव पडला ते सांगा ?
- ४) भावे प्रयोग व संकीर्ण प्रयोगांची व्याख्या सांगून, त्याच्या प्रकारांची सविस्तर चर्चा करा.
- ५) स्वनिमाचे स्वरूप सांगून त्याचे प्रकार कोणते ते स्पष्ट करा ?

**प्रश्न ४.**

- १) स्वन-स्वनिम-स्वनांतर या संकल्पना स्पष्ट करून स्वनिमांच्या प्रकाराची चर्चा करा.
- २) स्वनिमाचे स्वरूप सांगून, स्वनिम विनियोगाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- ३) रूपिका व रूपिकांतर या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ४) अहिराणी व वऱ्हाडी बोलीभाषेचे विशेष सांगा ?
- ५) मराठी भाषेवर फारसी व इंग्रजी भाषेचा कसा परिणाम झाला ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ६) प्रयोग म्हणजे काय ? ते सांगून प्रयोगाच्या प्रकारांचा सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (१२)

१. पारिभाषिक म्हणजे काय?
२. पारिभाषिक शब्दांचे स्वरूप स्पष्ट करा।
३. कार्यालयीन पारिभाषिक शब्द सोदाहरण सांगा.
४. न्यायालयीन पारिभाषिक शब्द सोदाहरण सांगा.
५. आजच्या संगणक युगात ई -मराठी लेखनाचे महत्त्व सांगा.
६. ब्लॉग लेखन म्हणजे काय?
७. ब्लॉग लेखनाचे वैशिष्ट्य सांगा.
- ८.ई- मराठी लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
९. ई-पत्र लेखन म्हणजे काय ते सांगा.
१०. मुद्रितशोधन म्हणजे काय ?
११. साहित्यसमीक्षा पारिभाषिक शब्द.
१२. महसूल विभागातील पारिभाषिक शब्द.
१३. विमा विभागातील पारिभाषिक शब्द.
१४. मुद्रितशोधकाने लक्षात ठेवायच्या गोष्टी स्पष्ट करा
१५. अचूक व शुद्ध मुद्रण ही एक महत्त्वाची गरज आहे.स्पष्ट करा.
१६. मुद्रितशोधनाचे प्रकार सांगा.
१७. ग्रंथ मुद्रितशोधन प्रकार स्पष्ट करा.
१८. मुद्रित शोधकाने कोणत्या गोष्टी लक्षात ठेवाव्यात.
- १९.स्पर्धा परीक्षेमधील मराठी भाषेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
२०. मराठी भाषेची मुख्य भाषिक कौशल्य कोणती.
२१. श्रवण कौशल्य म्हणजे काय
२२. वाचन कौशल्य स्पष्ट करा.
२३. लेखन कौशल्य स्पष्ट करा.
२४. भाषण कौशल्य स्पष्ट करा.
२५. संवाद कौशल्य स्पष्ट करा.
२६. मुद्रित शोधकाकडे कोणती कौशल्य असायला हवी.
२७. मराठी कलफलकलेखन सविस्तर माहिती द्या.
२८. ई पत्र लेखन टप्पे सांगा.
२९. विकिपीडिया लेखन बदल माहिती लिहा.
- ३० ब्लॉग लेखनाचे फायदे सांगा.

प्रश्न ३. खालील पैकी कोणताही एक सोडवा (१०)

- १.ई - मराठी लेखन म्हणजे काय ते सांगून ई- पत्र लेखन विषयी सविस्तर सांगा.
२. लेखन कौशल्य म्हणजे काय सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
३. श्रवण कौशल्याचे किती प्रकार आहेत ते कोणते सविस्तर सांगा.
४. स्पर्धा परीक्षा देत असताना आपल्याला कोणत्या गोष्टी लक्षात ठेवायला हव्यात?
५. स्पर्धा परीक्षेत यशस्वी व्हायचे असेल तर विद्यार्थ्यांनी कोणती भाषिक कौशल्य आत्मसात करावी
६. लेखक आणि प्रकाशक यांच्यामधील दुवा कोण स्पष्ट करा.
७. मुद्रितशोधकाचे महत्त्वाचे कार्य स्पष्ट करा.
८. संगणक पूर्वक काळात कलफलकलेखन कशा पद्धतीने केले जायचे सविस्तर माहिती लिहा.
९. पारिभाषिक शब्दांचे कार्य कोणते असते ते सविस्तर लिहा.

१० प्रकट वाचन ,अभिवाचन सविस्तर माहिती लिहा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्न सोडवा.

(१०) १. मराठी भाषेतील मुख्य भाषिक कौशल्य सविस्तर माहिती

द्या

२. श्रुतलेखन म्हणजे काय

३. लेखन करत असताना कोणत्या नियमांना धरून असावे सविस्तर माहिती लिहा

४. मुद्रणकला हे एक सांस्कृतिक धन आहे हे विधान स्पष्ट करा

५. आधुनिक युगात ई लेखनाचे महत्व स्पष्ट करा

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ,सोलापूर

प्रश्नसंच ,Subject-Marathi ,B.A - III, Sem- V ,Paper No- VII. साहित्यशास्त्र- Exam -2022(CBCS)

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (१२) १. शास्त्रीय साहित्य म्हणजे काय?

२. ललित साहित्य म्हणजे काय?
३. शब्दाच्या अभिधा या शब्दशक्तिचा अर्थ सांगा.
४. शब्दाच्या लक्षणा या शब्दशक्तिचा अर्थ सांगा.
५. व्यंजना शब्दशक्तिचा अर्थ सांगा.
६. साहित्य लक्षणांपैकी अलंकार विचार विषयी माहिती लिहा.
७. रस विचार विषयी माहिती लिहा.
८. ध्वनि विचार विषयी माहिती लिहा.
९. रिती विचार स्पष्ट करा.
१०. वक्रोक्ति विचार सविस्तर लिहा.
११. औचित्य विचार स्पष्ट करा.
१२. यश या प्रयोजनाचे स्वरूप सांगा.
१३. कल्पना म्हणजे काय ते सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
१४. शब्दाच्या तीन शक्ती कोणत्या?
१५. पाश्चात्य साहित्य लक्षणांचा परिचय करून द्या.
१६. कल्पना हे पाश्चात्य साहित्य लक्षण स्पष्ट करा.
१७. लयबद्धता म्हणजे काय?
१८. शैली म्हणजे काय स्पष्ट करा.
१९. भावना म्हणजे काय थोडक्यात सांगा.
२०. साहित्याचे प्रयोजन म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.
२१. यश हे साहित्याचे प्रयोजन स्पष्ट करा.
२२. साहित्याचे सर्वोच्च प्रयोजन कोणते ते सांगा.
२३. अर्थ या साहित्याच्या प्रयोजना संबंधी थोडक्यात लिहा.
२४. अशुभ निवारण हे साहित्याचे प्रयोजन सांगा.
२५. उपदेश व आनंद ही साहित्याची प्रयोजन स्पष्ट करा.



२६. साहित्याचे आधुनिक प्रयोजने सांगा.
२७. पलायनवाद म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
२८. स्वप्ररंजन थोडक्यात माहिती लिहा.
२९. जिज्ञासापूर्ती स्पष्ट करा.
३०. आत्माविष्कार आणि उदबोधन या प्रयोजनाचा आढावा घ्या

प्रश्न ३. दीर्घोत्तरी प्रश्न (कोणताही एक सोडवा) (१०)

१. प्रतिभे विषयी सविस्तर माहिती लिहा.
२. निरूढा लक्षणेचे प्रकार कोणते ते सांगा.
३. प्रतिभेचे दोन विशेष सांगा.
४. स्वप्ररंजन आणि पलायनवाद ही प्रयोजने विशद करा.
५. व्यंजना शब्दशक्तीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
६. शास्त्रीय साहित्य आणि ललित साहित्य तुलना करा.
७. लॉब्रोसो चे प्रतिभे विषयीचे विचार थोडक्यात सांगा.
८. वाचकगत प्रयोजन कोणती.
९. लेखकगत प्रयोजन कोणती.
१०. साहित्य निर्मितीचे जनक कारणे सांगा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (१०)

१. साहित्यनिर्मिती चे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून अभिधा ,लक्षणा आणि व्यंजना यांची उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
३. साहित्याच्या प्रयोजनाबाबत मम्मटाच्या सूत्राचे महत्त्व विशद करा.
४. मानसिकस्वास्थ्य देशकाल परिस्थिती यांचे साहित्य निर्मितीतील स्थान स्पष्ट करा.
५. भारतीय काव्यशास्त्राचा स्थूल परिचय देऊन साहित्याची लक्षणे विशद करा.

बी. ए.-III Sem-V

इतिहास पेपर नं-X आधुनिक (१८७०-२००० A.D.)

Question Bank (प्रश्न पेढी)

प्रश्न २ रा. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहापैकी चार)

गुण

१२

१. बिस्मार्कच्या परराष्ट्रनीतीची सुत्रे सांगा.
२. जर्मनीतील सांस्कृतिक लढा.
३. मे कायदे
४. बिस्मार्कच्या कामगारविषयक सुधारणा सांगा.
५. बिस्मार्कचे इतर वंशीयाबाबतचे धोरण स्पष्ट करा.
६. तीन सम्राटांचा संघ.
७. त्रिराष्ट्र मैत्री करारात कोणती राष्ट्रे सहभागी होती ?
८. द्विराष्ट्रे मैत्री कराराबद्दल थोडक्यात माहिती सांगा.
९. भूमध्य सामुद्रीक कराराची माहिती सांगा.
१०. साम्राज्यवाद म्हणजे काय ?
११. बोअर युद्धाची माहिती सांगा.
१२. मोरोक्को करार.
१३. मंहमद अलीने इजिप्तमध्ये केलेल्या सुधारणा सांगा.

१४. इटलीच्या आफ्रिकेतील साम्राज्यविस्ताराची माहिती सांगा.
१५. जर्मनीचा आफ्रिकेतील साम्राज्यवाद स्पष्ट करा.
१६. बेल्जियम राजा दुसरा लिओपोल्ड.
१७. पहिल्या महायुद्धाचे तात्कालिक कारण सांगा.
१८. मित्रसंघातील राष्ट्रांची नांवे सांगा.
१९. व्हर्साय तहाची थोडक्यात माहिती सांगा.
२०. राष्ट्रसंघ स्थापनेचे उद्देश सांगा.
२१. राष्ट्रसंघाची तीन कार्ये सांगा.
२२. बाल्कन प्रश्न म्हणजे काय ?
२३. पहिल्या महायुद्धातील रशियाच्या अपशयाची तीन कारणे सांगा.
२४. केरेन्स्कीच्या हंगामी सरकारची थोडक्यात माहिती सांगा.
२५. लेनिनचे नवे आर्थिक धोरण.
२६. १९०५ च्या रशियातील उठावाची थोडक्यात माहिती सांगा.
२७. रशियन सम्राट दुसऱ्या अलेक्झांडरच्या सुधारणा सांगा.
२९. कार्ल मार्क्स
३०. रशियामध्ये वैचारिक प्रबोधन करणाऱ्या विचारवंताची नांवे सांगा.

प्रश्न ३ रा.

गुण १०

१. बिस्मार्कच्या अंतर्गत धोरणाचा आढावा घ्या.
२. नवसाम्राज्यवादाच्या परिणामांची चर्चा करा.
३. पहिल्या महायुद्धाच्या कारणांचा आढावा घ्या.
४. राष्ट्रसंघाच्या कार्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.
५. रशियन राज्यक्रांतीच्या कारणांचा आढावा घ्या.

किंवा

१. बिस्मार्कच्या कार्याचे मुल्यमापन करा.
२. आफ्रिकेतील साम्राज्यवादाची थोडक्यात आढावा घ्या.
३. पहिल्या महायुद्धाच्या वाटचालीचा थोडक्यात आढावा घ्या.
४. रशियाच्या बोल्शेव्हिक राज्यक्रांतीमधील लेनिन यांचे योगदान स्पष्ट करा.
५. स्टॅलिन यांच्या कार्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.

प्रश्न ४ था.

गुण १०

१. बिस्मार्कच्या परराष्ट्रीय धोरणाची माहिती सांगा.
२. नवसाम्राज्यवादाच्या उदयाच्या कारणांची चर्चा करा.
३. पहिल्या महायुद्धाच्या परिणामांची चर्चा करा.
४. व्हर्साय तहाची सविस्तर चर्चा करा.
५. रशियन राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.



पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ,सोलापूर  
प्रश्नसंच ,Subject-Marathi B.A - II ,Semester-III (CBCS)Paper No. III. (कादंबरी वांग्मय प्रकार आणि  
उपयोजित मराठी)- Exam -2022 w.e.f.June 2019

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (१२)

१. लेखक अण्णाभाऊ साठे यांचा थोडक्यात परिचय द्या.
२. वारणेचा वाघ कादंबरीतील मुख्य नायक सत्तू भोसले याच्या व्यक्तिमत्त्वावर प्रकाश टाका.
३. कार्यक्रमाचे संयोजन म्हणजे काय स्पष्ट करा?
४. अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्याचे वेगळेपण स्पष्ट करा
५. सूत्रसंचालनातील टप्पे स्पष्ट करा.
६. सूत्रसंचालन करत असताना कोणत्या गोष्टींची काळजी घ्यावी?
७. सूत्रसंचालकाकडे आवश्यक असणारे गुण कोणते?
८. अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्यातील भाषाशैलीवर प्रकाश टाका.
९. वारणेचा वाघ कादंबरीच्या माध्यमातून वारणा काठच्या निसर्ग सौंदर्याचे केलेले वर्णन स्पष्ट करा.
१०. सूत्रसंचालकाच्या कार्याचे स्वरूप सांगा.
११. सूत्रसंचालन हे एक कौशल्य आहे स्पष्ट करा.
१२. प्रभावीपणे सूत्रसंचालन करण्यासाठी कोणकोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते?
१३. सूत्रसंचालनाची तीन वैशिष्ट्ये सांगा.
१४. कादंबरीतील राजू उर्फ दनियल याच्याविषयी थोडक्यात माहिती सांगा.
१५. मथाजी चौगुले - व्यक्तिमत्व स्पष्ट करा.
१६. सत्तूच्या संघर्षात वेळोवेळी मदत करणारी मेरी हिच्या विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
१७. घोडदळप्रमुख अधिकारी रॉबर्ट याच्या विषयी माहिती सांगा .
१८. बाबा महार याने सत्तू जवळ वेलस्ली साहेबांचे वर्णन कशाप्रकारे केले?
१९. सत्तूला लष्करीपेशा पोषक होण्याऐवजी जाचकच कशा प्रकारे झाला?
२०. लष्करीपेशातील नोकरी सत्तू भोसले याने कशामुळे स्वीकारली होती?
२१. वारणेचा वाघ कादंबरीतील कुमजे गावाचे वर्णन करा
२२. नाना भोसले यांचे व्यक्तिमत्व आणि वैभवाचे कादंबरीत केलेले वर्णन स्पष्ट करा.
२३. सूत्रसंचालकाची गुणविशेष सांगा.
२४. सत्तू भोसले आणि मथाजी चौगुले यांच्यातील संघर्षाचे वर्णन करा.
२५. आभार प्रदर्शनाची थोडक्यात ओळख करून द्या.
२६. सईबाई या पात्रा विषयी माहिती लिहा.
२७. प्रास्ताविक व पाहुण्यांचा परिचय याकरिता कोणती पथ्य पाळावे लागतात?
२८. सत्तू भोसले याच्या फरारी आयुष्याला कोणत्या प्रसंगामुळे सुरुवात होते?
२९. वारणा खोऱ्यातील 'फिरते सरकार'- स्पष्ट करा
३०. वारणा पंचक्रोशीतील अनेक मुलींचे संसार कशाप्रकारे सत्तू भोसले याने मार्गी लावले होते ?

प्रश्न ३. दीर्घोत्तरी प्रश्न (१०)

१. गोंदा गोंधळी या व्यक्तीविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
२. 'दारिद्र्याच्या सहानेवरच शौर्याला धार चढते' हे सत्तूचे विधान स्पष्ट करा.
३. आपल्या ओव्यांच्या माध्यमातून सुभद्रा ने सत्तू चे केलेले वर्णन स्पष्ट करा.
४. सई ने आयुष्यभर बणाबाईची चाकरी का केली? स्पष्ट करा.
५. पांडू न्हावी या पात्राविषयी माहिती लिहा.
६. फकिराने सत्तूला त्याच्या कठीण प्रसंगांमध्ये कशाप्रकारे मदत केली सविस्तर लिहा.
७. सोना या कादंबरीतील पात्राविषयी माहिती लिहा.
८. संयोजन सूत्रसंचालन म्हणजे काय ते सांगून सूत्रसंचालनासाठी आवश्यक असणारे गुण स्पष्ट करा.

९. वारणेचा वाघ कादंबरी चे वांग्मयीन महत्त्व स्पष्ट करा.

१०. वारणेचा वाघ कादंबरी चा आशय स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. खालील प्रश्न सोडवा (१०)

१. सत्तू भोसले याच्या आयुष्याला कलाटणी देणारा कादंबरीतील प्रसंग सविस्तर लिहा.

२. डॅनियल उर्फ राजा - व्यक्तिमत्त्व स्पष्ट करा.

३. कादंबरी वांग्मय प्रकार म्हणजे काय ते सांगून 'वारणेचा वाघ' कादंबरीची भाषाशैली व वांग्मयीन विशेष स्पष्ट करा.

४. 'वारणेचा वाघ' कादंबरीत केलेले निसर्गाचे वर्णन तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.

५. भाऊ असावा तर फकिरा सारखा आणि बहिण असावी तर सुभद्रा सारखी असे सत्तूला का वाटते? स्पष्ट करा.

**B. A. I (Semester - I) (New CBCS) Examination, 2022**  
**HINDI - Opt. (Paper No. - I), (w.e.f. June 2019)**

साहित्यरत्न

**Question Bank - प्रश्नसंच**

**प्रश्न 2. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। (6 में से 4)**

**12 अंक**

**1) निम्नलिखित मुहावरे के अर्थ लिखिए।**

1. अंगारे उगलना, अक्ल का दुश्मन।
2. ईद का चांद, उल्टी गंगा बहना।
3. उँगली उठाना, उल्लू बनाना।
4. कमर कसना, गले का हार।
5. टाँग अडाना, घी के दिये जलाना।

**2) निम्नलिखित कहावतों का अर्थ लिखिए।**

1. अंधों में काना राजा, अंधी पीसे कुता खाय।
2. आम के आम गुठली के दाम, उल्टा चोर कोतवाल डाँटे।
3. ओस चाटे प्यास नहीं बुझती, चिराग तले अँधेरा।
4. दूर के ढोल सुहावने, चोर के पैर नहीं होते।
5. नेकी कर कुएँ में डाल, भागते चोर की लंगोटी सही।

**3) अंकों को देवनागरी हिंदी में लिखिए।**

1. 11, 14, 17 |
2. 22, 25, 26 |
3. 35, 31, 36 |
4. 56, 45, 78 |
5. 65, 36, 84 |

**4) वाक्य शुद्धिकरण कर लिखिए।**

1. अ. श्याम ने आराम की। आ. बाढ़ का कोल्हापुर जिले पर असर पड़ी।
2. अ. पैसे की लालच में सुरेश ने घूस ली। आ. हमारे घर मेहमान आयी।
3. अ. सुहास ने बाघ की शिकार की। आ. डरावना आवाज हुआ।
4. अ. भारत का उन्नति दिन-ब-दिन हुआ। आ. बादलों का गरज सुनाई दिया।
5. अ. पत्नी दुख की साथी है। आ. आनंदी का घमंड चूर हुई।

**5)**

1. 'चीफ की दावत' कहानी में श्यामनाथ क्यूँ चिंतीत है ?
2. सुभान खाँ ने लेखक से कौनसा वादा किया था ?
3. डॉ. सक्सेना के बँगले पर सभी छात्र क्या कर रहे थे ?
4. कश्मीर की जिलों के दस नाम लिखिए।
5. सुभान खाँ की आँखों से आँसू क्यूँ बह रहे थे ?

**6)**

1. सूरदास ने माता यशोदा का वर्णन कैसे किया है ?
2. कबीर 'मन' को मुँडवाने को क्यूँ कह रहे हैं ?



3. 'पुष्प' की अभिलाषा क्या है ?
4. 'झाँसी की रानी' का संक्षेप में वर्णन कीजिए ।
5. 'जो नहीं होते धरती पर' कविता में किसका वर्णन मिलता है ?

**प्रश्न 3. दीर्घोत्तरी प्रश्न । (अंतर्गत विकल्प के साथ)**

**10 अंक**

**(A)**

1. 'चीफ की दावत' कहानी का सारांश लिखिए ।
2. 'सुभान खाँ' की चारित्रिक विशेषताएँ लिखिए ।
3. 'रिसर्च का चक्कर' व्यंग्य की कथावस्तु लिखिए ।
4. 'झीलों का देश' यात्रा-वर्णन का सारांश लिखिए ।
5. 'चीफ की दावत' कहानी की कथावस्तु लिखिए ।

**(B)**

1. पठित दोहों के माध्यम से सूरदास की भक्ति का वर्णन कीजिए ।
2. कबीर ने किस प्रकार धार्मिक आडंबरों पर प्रहार किया है, स्पष्ट कीजिए ।
3. 'पुष्प की अभिलाषा' कविता का भावार्थ लिखिए ।
4. 'झाँसी की रानी' कविता का भावार्थ लिखिए ।
5. 'जो नहीं होते धरती पर' कविता के माध्यम से किसानों-मजदूरों का महत्व विशद कीजिए ।

**प्रश्न 3. दीर्घोत्तरी अनिवार्य प्रश्न ।**

**10 अंक**

1. 'चीफ की दावत' कहानी में चित्रित 'कृत्रिम जीवन दर्शन' को स्पष्ट कीजिए ।
2. 'सुभान खाँ' का चरित्र चित्रण कीजिए ।
3. 'रिसर्च का चक्कर' व्यंग्य का उद्देश्य लिखिए ।
4. 'झीलों का देश' पाठ के माध्यम से कश्मीर की सुंदरता का वर्णन कीजिए ।
5. 'सुभान खाँ' संस्मरण की कथावस्तु लिखिए ।

-----

**Question Paper Setter:-**

**Dr. Ghorpade Satish Arjun**

**Dept. of Hindi, Mauli Mahavidyalaya, Wadala.**

**Mob. No. 9011664309**

**FACULTY OF HUMANITIES**

**Examination B.A.I (Sem - I) (Paper No - I) (w.e.f June 2019)**

**Subject – Psychology (Opt)**

**Title of the Paper - Introduction to Psychology**

---

**Q.2 Write Short answer (any four out of six)**

**Mark 12**

1. Modern definition of psychology.
2. What is clinical Psychology?
3. Why psychology study the animal behaviour?
4. What is psychobiology and evolutionary psychology?
5. What is social psychology?
6. What is observation?
7. Define experiment.
8. What is variables?
9. What is independent variable?
10. What is dependent variable?
11. Define neurons.
12. Structure of neuron.
13. What is axon?
14. State types of neurons.
15. What is nervous?
16. What is medulla?
17. State the different lobes of the brain?
18. State three levels of consciousness.
19. Define consciousness.
20. Explain the states of consciousness.
21. Definition of sleep.
22. What is insomnia?
23. Definitions of dream.
24. Explain the unconscious wish fulfillment theory.
25. Define hypnosis.
26. What is motivation?
27. Define emotion.
28. State types of motivation.

29. What is bulimia?
30. What is achievement motivation?

**Q. 3 Write broad answer any one of the following (1 Out 2)**

**Mark 10**

1. Explain the experimental method.
2. Explain the History of psychology.
3. Explain the structure and functions of neuron.
- 4 Explain the stages of sleep.
- 5 Define sleep Explain the sleep disorders.
- 6 Define dream. Explain the functions of dream.
- 7 What is hypnosis? Explain the stages of hypnosis.
- 8 Describe in hunger motivation.
- 9 Define emotion. Explain the external expression of emotions.
10. Explain the structure of the cerebral cortex in brief.

**Q.4 Answer the following question.**

**Mark 10**

- 1 Describe in brief major subfields of psychology.
- 2 Explain the nervous system with its major two divisions.
- 3 Define sleep. Explain the functions of sleep.
- 4 Describe in sex motivation.
- 5 Modern definition of psychology, Explain the observation method

## मराठी रुपांतर

प्र.2 रा - थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सहा पैकी चार)

गुण 10

1. मानसशास्त्राची आधुनिक व्याख्या लिहा.
2. चिकित्सा मानसशास्त्र म्हणजे काय?
3. मानसशास्त्र प्राणीवर्तनाचा अभ्यास का करते?
4. मनोजैविक आणि उत्क्रांतीवादी मानसशास्त्र म्हणजे काय?
5. सामाजिक मानसशास्त्र म्हणजे काय?
6. निरीक्षण म्हणजे काय?
7. प्रयोगाची व्याख्या लिहा.
8. परिवर्तके म्हणजे काय?
9. स्वतंत्र परिवर्तक म्हणजे काय?
10. परतंत्र परिवर्तक म्हणजे काय?
11. मज्जापेशीची व्याख्या लिहा.
12. मज्जापेशीची रचना लिहा.
13. मुख्यतंतू म्हणजे काय?
14. मज्जापेशीचे प्रकार सांगा.
15. मज्जासंस्था म्हणजे काय?
16. रज्जूमूल किंवा लंबमज्जा म्हणजे काय?
17. मेंदूचे विविध खंड सांगा.
18. बोधावस्थेचे तीन स्तर किंवा पातळ्या सांगा.
19. बोधावस्थेची व्याख्या लिहा.
20. बोधावस्थेच्या अवस्था स्पष्ट करा.
21. झोपेची व्याख्या लिहा.
22. निद्रानाश म्हणजे काय?
23. स्वप्नाची व्याख्या लिहा.
24. अबोध इच्छापूरती सिध्दांत स्पष्ट करा.
25. संमोहन व्याख्या लिहा.
26. प्रेरणा म्हणजे काय?
27. भावना व्याख्या लिहा.
28. प्रेरणाचे प्रकार सांगा.
29. क्षुधातिरेक म्हणजे काय?
30. कर्तृत्व प्रेरणा म्हणजे काय?

प्रश्न 3 रा खालीलपैकी कोणत्याही एका दीर्घ प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) गुण 10

- 1 प्रायोगिक पध्दती स्पष्ट करा.
- 2 मानसशास्त्राचा इतिहास स्पष्ट करा.
- 3 मज्जापेशीची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.
- 4 झोपेची अवस्था स्पष्ट करा.
- 5 झोपेची व्याख्या सांगून झोप (निद्रा) विकृत्या स्पष्ट करा.
- 6 स्वप्नाची व्याख्या सांगून स्वप्नाची कार्ये स्पष्ट करा.
- 7 संमोहन म्हणजे काय? संमोहनाच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- 8 भूक प्रेरण सविस्तर वर्णन करा.
- 9 भावना व्याख्या सांगून भावनांची बाह्य अभिव्यक्ती स्पष्ट करा.
- 10 प्रमास्तिष्क बाह्यांग याची रचना संक्षेपाने स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

गुण 10

- 1 मानसशास्त्राची प्रमुख उपस्तेत्रे सविस्तर वर्णन करा.
- 2 मज्जासंस्था तिच्या मुख्य दोन विभागासह स्पष्ट करा.
- 3 झोपेची व्याख्या सांगून झोपेची कार्ये
- 4 लैंगिक प्रेरणा सविस्तर वर्णन करा.
- 5 मानसशास्त्राची आधुनिक व्याख्या सांगून निरीक्षण पध्दती स्पष्ट करा.

**FACULTY OF HUMANITIES**

**Examination B.A.I (Sem - II) (Paper No - II) (w.e.f June 2019)**

**Subject – Psychology (Opt)**

**Title of the Paper – Fundamental of Psychology**

---

**Q. 2 Write Short answer (any four out of six)**

**Mark 12**

1. Define Learning
2. Define Conditioning
3. State five characteristics of learning
4. State concept of classical conditioning
5. What is stimulus generalization?
6. What is stimulus discrimination?
7. What is extinction?
8. Define acquisition
9. State three law's of trial and error learning.
10. Define Memory
11. What is encoding?
12. What is storage?
13. What is retrieval?
14. What is Sensory memory?
15. What is short term memory?
16. What is long term memory?
17. What is episodic memory?
18. What is forgetting?
19. Define intelligence.
20. What is fluid intelligence?
21. What is crystallized intelligence?
22. State IQ formula.
23. Define personality
24. State Goldenberg's the big-five factors theory.
25. State Garden Allport's trait theory.

26. Explain the Carl Rogers self theory.
27. Explain the Abraham Maslow's self actualization theory.
28. State Cattell's intelligence type.
29. What is musical intelligence.
30. What is interference theory.

**Q.3 Write broad answer any one of the following. (1 out 2)**

**Mark 10**

- 1 Explain the characteristics/principles of classical conditioning.
- 2 Describe the experiment of Instrumental conditioning.
- 3 Explain the stages of memory.
- 4 Explain the types of memory.
- 5 Explain the multiple intelligence theory.
- 6 Explain the personality psychoanalytic approach.
- 7 Explain the humanistic theories.
- 8 Explain the stages of psychosexual development.
- 9 Explain the Thorndike's trial and error learning and three laws.
- 10 Explain the basic principles of operant conditioning.

**Q.4 Answer the following question.**

**Mark 10**

- 1 Describe classical conditioning experiment.
- 2 Define memory. Explain the process of memory.
- 3 Explain the triarchic theory of intelligence.
- 4 Explain the trait theories.
- 5 Explain the causes of forgetting.



## मराठी रुपांतर

प्र.2 रा - थोडक्यात उत्तरे लिहा. (6 पैकी 4)

गुण 12

1. अध्ययन व्याख्या लिहा.
2. अभिसंधान व्याख्या लिहा.
3. अध्ययनाची पाच वैशिष्ट्ये लिहा.
4. अभिजात अभिसंधानातील संकल्पना सांगा.
5. उद्दीपकाचे सामान्यीकरण म्हणजे काय?
6. उद्दीपकाचे भेदबोधन म्हणजे काय?
7. विलोपन किंवा विनाशन म्हणजे काय?
8. संपादन व्याख्या लिहा.
9. प्रयत्न - प्रमाद अध्ययनातील तीन नियम सांगा.
10. स्मृती किंवा स्मरण व्याख्या लिहा.
11. संकेतन म्हणजे काय?
12. साठवण किंवा स्मृतीसंचय म्हणजे काय?
13. प्रत्यानयन म्हणजे काय?
14. वेदनिक स्मृती म्हणजे काय?
15. अल्पकालीन स्मृती म्हणजे काय?
16. दीर्घकालीन स्मृती म्हणजे काय?
17. प्रासंगिक स्मृती म्हणजे काय?
18. विस्मरण म्हणजे काय?
19. बुद्धिमत्ता व्याख्या लिहा.
20. प्रवाही बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
21. स्फटिकरूप बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
22. बुद्धिगुणांकाचे सूत्र सांगा.
23. व्यक्तिमत्त्व व्याख्या लिहा.
24. गोल्डबर्ग यांच्या व्यक्तिमत्त्वातील पंचघटक स्पष्ट करा.
25. गार्डन ऑलपोर्ट यांचा गुणविशेष सिध्दांत स्पष्ट करा.
26. कार्ल रॉजर्स यांचा स्त्र सिध्दांत स्पष्ट करा.
27. अब्राहम मॅस्लो यांचा स्त्र वास्तवीकरण सिध्दांत स्पष्ट करा.
28. कॅटेलच्या बुद्धिमत्तेचे प्रकार सांगा.

29.संगीत विषयक बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?

30. व्यत्यय किंवा निरोधन सिध्दांत म्हणजे काय?

प्रश्न 3 रा खालीलपैकी कोणत्याही एका दीर्घ प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (2 पैकी 1) गुण 10

- 1 अभिजात अभिसंधानाची वैशिष्ट्ये / तत्वे स्पष्ट करा.
- 2 साधक अभिसंधान प्रयोगाचे वर्णन करा.
- 3 स्मृतीच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- 4 स्मृतीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 5 बहुघटकीय बुद्धिमत्ता सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 6 व्यक्तिमत्वाचा मनोविक्षेपणात्मक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- 7 मानवतावादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 8 मनोलैंगिक विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा.
- 9 थॉर्नडाईकचे प्रयत्न - प्रमाद अध्ययन आणि तीन नियम स्पष्ट करा.
- 10 साधक अभिसंधानाची मूलभूत तत्वे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नाची उत्तर लिहा.

गुण 10

- 1 अभिजात अभिसंधान प्रयोगाचे वर्णन करा.
- 2 स्मृती व्याख्या सांगून स्मृती प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- 3 बुद्धिमत्तेचा त्रयात्मक सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 4 गुणतत्त्व सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 5 विस्मरणाची कारणे स्पष्ट करा.

**FACULTY OF HUMANITIES**

**Examination - B.A.II (Sem - IV) (Paper No - V) (w.e.f June 2020 - 21)**

**Subject – Psychology (Opt)**

**Title of the Paper – Psychology of Middle and Late Adulthood**

**Question Bank**

---

**Q.2 Write Short answer (any four out of six)**

**Mark 12**

1. What is presbyopia?
2. What is female climacteric?
3. What is male climacteric?
4. What is fluid intelligence?
5. What is crystallized intelligence?
6. What is expertise?
7. What is selective optimization?
8. State types of memory.
9. What is memory schemas?
10. Who was focus on life event model?
11. State the periods of middle age.
12. What is middle crises?
13. Who was focus on season's of life theory.
14. What is empty nest syndrome?
15. Which children's are called boomerang children?
16. What is sandwich generation?
17. What is burnout?
18. What is leisure time?
19. When late adulthood start?
20. What is agism?
21. What is contracts?
22. Who invented Alzheimer disease?
23. What is ego integrity?
24. What is despair?
25. What is wisdom?
26. Explain the retirement.
27. Explain the continuity theory.

28. What is autobiographical memory?
29. Explain the wear and tear theories of aging.
30. What are the Peck's three important developmental task in late adulthood?

**Q. 3 Write broad answer any one of the following question. (1 out 2) Mark 10**

1. Explain the sexuality in middle adulthood.
2. Explain the health in middle adulthood.
3. Describe the memory in middle adulthood.
4. Explain the work and leisure in middle age.
5. Describe the brief family violence in middle adulthood.
6. Explain the physical transitions in older people.
7. Discuss the sensory abilities in late adulthood.
8. Explain the personality and successful aging in late adulthood.
9. Explain the relationship old and new in late adulthood.
10. Explain the stability versus change in personality in middle adulthood.

**Q. 4 Answer the following question. Mark 10**

1. Explain the physical development in late adulthood.
2. Explain the physical development in middle adulthood.
3. Explain the health and wellness in late adulthood.
4. Explain the marriage at middle age.
5. Explain the daily of late adulthood.

## मराठी रुपांतर

प्र.2 रा - थोडक्यात उत्तरे लिहा. (6 पैकी 4)

गुण 12

1. जरादीर्घदृष्टीदोष म्हणजे काय?
2. स्त्रियांमधील रजोनिवृत्ती म्हणजे काय?
3. पुरुषातील कामक्षीणन/लैंगिक निवृत्ती म्हणजे काय?
4. स्फटिक बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
5. प्रवाही बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
6. नैपुण्य म्हणजे काय?
7. निवडक इष्टतमीकरण म्हणजे काय?
8. स्मृतीचे प्रकार सांगा.
9. स्मृती आकृतीबंध म्हणजे काय?
10. जीवन प्रसंग प्रारूप कोणी मांडले?
11. मध्यम वयाचा कालखंड सांगा.
12. मध्यमवयीन पेचप्रसंग म्हणजे काय?
13. जीवन ऋतु सिध्दांत कोणी मांडले?
14. रिकामे घरटे संलक्षण म्हणजे काय?
15. बुमरँग मुले कोणास म्हणतात?
16. सॅण्डविच पिढी म्हणजे काय?
17. शिणवठयाची भावना म्हणजे काय?
18. फुरसतीचा काळ म्हणजे काय?
19. उत्तर प्रौढावस्थेची सुरुवात केव्हा होते?
20. वयवाद म्हणजे काय?
21. मोतीबिंदू म्हणजे काय?
22. अल्झायमर आजाराचा शोध कोणी लावला?
23. अहम एकात्मता म्हणजे काय?
24. निराशा म्हणजे काय?
25. शहाणपण म्हणजे काय?
26. सेवानिवृत्ती स्पष्ट करा.
27. सातत्य सिध्दांत स्पष्ट करा.
28. आत्मचरित्रात्मक स्मृती म्हणजे काय?
29. वार्धक्याचा वापरा आणि फेका सिध्दांत स्पष्ट करा.
30. पेक ने उत्तर प्रौढावस्थेतील कोणती तीन वैकासिक कार्ये सांगितली?

प्रश्न 3 रा खालीलपैकी कोणत्याही एका दीर्घ प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (2 पैकी 1)

गुण 10

1. मध्यम प्रौढावस्थेतील लैंगिकता स्पष्ट करा.
2. मध्यम प्रौढावस्थेतील आरोग्य स्पष्ट करा.
3. मध्यम प्रौढावस्थेतील स्मृतीचे वर्णन करा.
4. मध्यम प्रौढावस्थेतील काम आणि फुरसत स्पष्ट करा.
5. मध्यम प्रौढावस्थेतील “कौटुंबिक हिंसा” वर्णन करा.
6. वयस्कर लोकांतील शारीरिक संक्रमण स्पष्ट करा.
7. वार्धक्यातील वेदनिक क्षमतांची चर्चा करा.
8. उत्तर प्रौढावस्थेतील व्यक्तिमत्त्व विकास आणि यशस्वी वृद्धापकाळ स्पष्ट करा.
9. उत्तर प्रौढावस्थेतील नातेसंबंध जुने आणि नवे स्पष्ट करा.
10. मध्यम प्रौढावस्थेतील व्यक्तिमत्त्व विकासातील स्थिरत्व विरुद्ध परिवर्तन स्पष्ट करा.

प्र.4 था खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

गुण 10

1. उत्तर प्रौढावस्थेतील शारीरिक विकास स्पष्ट करा.
2. मध्यम प्रौढावस्थेतील शारीरिक विकास स्पष्ट करा.
3. उत्तर प्रौढावस्थेतील आरोग्य आणि स्वास्थ्य (सुस्थिती) स्पष्ट करा.
4. मध्यम वयातील विवाह स्पष्ट करा.
5. उत्तर प्रौढावस्थेतील दैनंदिन जीवन स्पष्ट करा.

**FACULTY OF HUMANITIES**

**Examination - B.A.II (Sem - IV) (Paper No - VI) (w.e.f June 2020-21)**

**Subject – Psychology (Opt.)**

**Title of the Paper – Psychology of Modern Life**

**Question Bank**

---

**Q.2 Write Short answer (any four out of six)**

**Mark 12**

1. Define Communication.
2. What is interpersonal communication?
3. What is encoding?
4. What is channel?
5. What is non verbal communication?
6. What is personal space?
7. What is self disclosure?
8. Define empathy.
9. What is endogamy?
10. What is homogamy?
11. What is divorce?
12. State the stimulus value role theory.
13. Explain the family in later life.
14. What is health?
15. What is cognition?
16. What is motivation?
17. What is overeating?
18. What is AIDS?
19. Explain the heredity.
20. State Hollands six personality pattern.
21. State source of career information.
22. Which psychological test are used for career decision?
23. What is date rape?
24. Explain the gender of male selection preferences.
25. Explain the gender differences in friendship.
26. What is listening?
27. What is kine-sics?
28. Explain the drink long term health effects.
29. Explain the women's career development.

30. What is receiver?

**Q. 3 Write broad answer any one of the following question. (1 out 2) Mark 10**

1. Explain the elements on non-verbal communication.
2. Explain the brief components of effective listening.
3. Describe the components of communication process.
4. Discuss several factor's influencing moving toward marriage.
5. Explain the vulnerable areas in marital adjustment.
6. Explain the biopsychosocial perspective.
7. Explain the effect of smoking habit on personality.
8. Explain the causes and remedies in over eating problem.
9. Explain the models of career choice and development.
10. Describe the changing world of work.

**Q. 4 Answer the following question. Mark 10**

1. Explain the general principals of non-verbal communication.
2. Explain the predictors of marital success.
3. Explain the marital adjustment across the family life cycle.
4. Explain the reactions of illness.
5. Explain the choosing a carrier.



## मराठी रुपांतर

प्र.2 रा. - थोडक्यात उत्तरे लिहा. (6 पैकी 4)

गुण 10

1. संप्रेषण व्याख्या लिहा.
2. आंतरव्यक्तिक संप्रेषण म्हणजे काय?
3. सांकेतिकरण म्हणजे काय?
4. माध्यम म्हणजे काय?
5. अ - भाषीक संप्रेषण म्हणजे काय?
6. व्यक्तिगत अवकाश (स्थान) म्हणजे काय?
7. स्त्र - प्रकटीकरण म्हणजे काय?
8. तदनुभूती व्याख्या लिहा.
9. अंतर्विवाह म्हणजे काय?
10. समागमन म्हणजे काय?
11. घटस्फोट म्हणजे काय?
12. उद्दिपक मूल्य भूमिका सिध्दांत सांगा.
13. उतारवयातील कुटुंब स्पष्ट करा.
14. आरोग्य म्हणजे काय?
15. बोधन म्हणजे काय?
16. प्रेरणा म्हणजे काय?
17. खादाडपणा म्हणजे काय?
18. एडस म्हणजे काय?
19. अनुवंश स्पष्ट करा.
20. हॉलंडचा व्यक्तिमत्त्व षटकोनी आकृतीबंध लिहा.
21. व्यवसाय निवडीच्या माहितीची उगमस्थाने सांगा.
22. व्यवसाय निवड निर्णयासाठी कोणत्या मानसशास्त्रीय चाचण्यांचा वापर करतात?
23. प्रणयधारणेतील बलात्कार म्हणजे काय?
24. लिंग आणि जोडीदाराची निवड स्पष्ट करा.
25. मैत्रीतील लिंगभेद स्पष्ट करा.
26. श्रवण म्हणजे काय?
27. हालचालशास्त्र म्हणजे काय?
28. मद्यपानाचे आरोग्यावरील दिर्घकालीन परिणाम स्पष्ट करा.
29. स्त्रियांचा व्यावसायिक विकास स्पष्ट करा.
30. ग्राहक (श्रोता) म्हणजे काय?

प्र.3 रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका दिर्घ प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (2 पैकी 1)

गुण 10

1. अभाषीक संप्रेषणाचे घटक स्पष्ट करा.

2. प्रभावी श्रवण कौशल्याचे घटक स्पष्ट करा.
3. संप्रेषण प्रक्रियेचे घटक वर्णन करा.
4. विवाह करणे / विवाहबध्द होण्याच्या अनेक घटकांची चर्चा करा.
5. वैवाहिक समायोजनातील मर्मभेदक क्षेत्रे स्पष्ट करा.
6. जैवमनोसामाजिक दृष्टीकोण स्पष्ट करा.
7. धुम्रपानाचे व्यक्तीमत्वावर कोणते विघातक परिणाम होतात ते स्पष्ट करा.
8. खादाडपणाची कारणे व उपाय स्पष्ट करा.
9. व्यवसाय निवड व विकास प्रारूप स्पष्ट करा.
10. कार्याचे बदलते विश्व वर्णन करा.

प्र.4 था. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

गुण 10

1. अ - भाषिक संप्रेषणाची सामान्य तत्वे स्पष्ट करा.
2. यशस्वी विवाहाचे भाकीत करणारे घटक स्पष्ट करा.
3. कौटुंबिक जीवन शैलीमधील वैवाहिक समायोजन स्पष्ट करा.
4. आजारास दिलेल्या प्रतिक्रिया स्पष्ट करा.
5. कारकीर्द किंवा व्यवसायाची निवड स्पष्ट करा.

**Faculty of Humanities**  
**Examination B. A. II, Sem III, Paper I (w.e.f. June, 2020-21)**

Subject: Psychology

Class: B.A.II Sem. III Paper III

Title of the Paper: Psychology of Adolescent and early Adulthood

---

Q.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) Mark 12

1. State the characteristics of physical development.
2. What is early maturation?
3. What is Anorexia Nervosa?
4. What is Bulimia?
5. What is excessive drinking?
6. What is identity Achievement?
7. What is the relationship between gender discrimination and self esteem?
8. What are the limitations of Erikson theory?
9. What is a generation gap?
10. Explain the reference group.
11. State the period of early adulthood.
12. Explain the three components of triarchic theory of intelligence.
13. What is post-formal thinking?
14. What is cognitive development in early adulthood?
15. What is coping with stress?
16. What are the important features of early adulthood?
17. What is adolescent Depression?
18. What is a social clock?
19. What is companionate love?

20. What is intimacy?
21. What is Divorce?
22. What is a fictional period?
23. Which endocrine is associated with obesity?
24. In which mental disorder does gluttony increase during adolescence?
25. Explain the difference between Cliques and crowds.
26. What is Teenage Pregnancy?
27. State the type of Divorce.
28. Name the four styles of love.
29. What is Possionate love?
30. What is masturbation?

Q.3 write answer to any one of the following (1 out 2) Mark 10

1. Explain the adolescent nutrition, food and eating disorders.
2. Explain the well-being dangers of adolescent health, Illegal drugs, alcohol, tobacco and smoking.
3. Describe in detail adolescent self-identity.
4. Explain in detail the depression and suicide in adolescence.
5. Explain the factors of physical development in early adulthood.
6. Explain the seeker behavior skills in early adulthood.
7. Explain the importance of friendship in early adulthood.
8. Explain the nature, type and consequences of early divorce.
9. Explain the ways to prevent sexually transmitted diseases by mentioning sexually transmitted diseases in adolescence.
10. Discuss adolescent sexual behavior and teenage pregnancy.

Q. 4. Answer the following question. Marks 10

1. Discuss cyberspace or online trends in adolescence.
2. Discuss family relationships in adolescence.
3. Explain how Liking Choosing Partner.
4. Explain the reasons for the difference in school performance during adolescence.
5. Explain the physical limitations and challenges of early adulthood.

---

### मराठी रूपांतर

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणत्याही चारचे उत्तर लिहा (६पैकी ४) गुण १२

१. शारीरिक विकासाची गुणवैशिष्टे सांगा.
२. अकाली परिपक्वता म्हणजे काय?
३. क्षुधाअभाव म्हणजे काय?
४. क्षुधा अतिरेक म्हणजे काय?
५. अतिमद्यपान म्हणजे काय?
६. ओळख संपादन म्हणजे काय?
७. लिंग भेद आणि स्व-आदरभाव यात काय संबंध आहे?
८. एरिक्सन सिद्धांताच्या मर्यादा कोणत्या आहेत?
९. पिढीतील आंतर म्हणजे काय?
१०. संदर्भ समुहाची व्याख्या करा.
११. प्रारंभिक प्रौढावस्थेचा कालखंड सांगा.

१२. बुद्धिमत्ता त्रिकुट सिद्धांताचे तीन घटक सांगा.
१३. पश्चात- ओपचारीक विचार म्हणजे काय?
१४. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील बोधात्मक विकास म्हणजे काय?
१५. ताण साधक वर्तन म्हणजे काय?
१६. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील महत्वाचे वैशिष्ट्ये कोणते?
१७. किशोर वयीन अवसाद म्हणजे काय ?
१८. सामाजिक घड्याळ म्हणजे काय?
१९. सहचरी प्रेम म्हणजे काय?
२०. जवळीकता म्हणजे काय?
२१. घटस्फोट म्हणजे काय?
२२. काल्पनिक कालखंड म्हणजे काय?
२३. कोणता आंतरस्त्राव लट्टपणाशी संबधित आहे?
२४. किशोरावस्थेत कोणत्या मानसिक विकृतीत खादाडपणा वाढतो?
२५. कंपू आणि जमाव यातील भेद सांगा.
२६. टीन इज गरोदरपण म्हणजे काय?
२७. घटस्फोटाचे प्रकार सांगा.
२८. प्रेमाच्या चार शैली सांगा.
२९. प्रणयी प्रेम म्हणजे काय?
३०. हस्तमैथुन म्हणजे काय?

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (२पैकी १) गुण 10

१. किशोरावस्थेतील पोषण, अन्नपदार्थ आणि खाण्याच्या विकृत्या विशद करा .
२. किशोरावस्थेतील स्वास्थ्य विषयक, बेकायदेशीर मादक औषधीद्रव्ये, मद्यपान, तंबाखू आणि धुम्रपान धोके स्पष्ट करा .
३. किशोरावस्थेतील स्व-ओळख सविस्तर वर्णन करा .
४. किशोरावस्थेतील अवसाद आणि आत्महत्या सविस्तर स्पष्ट करा .
५. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील शारीरिक विकासाचे घटक स्पष्ट करा .
६. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील साधक वर्तन कौशल्ये विशद करा .
७. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील मैत्रीचे महत्व सांगा .
८. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील घटस्फोटाची करणे, प्रकार आणि परिणाम विशद करा .
९. किशोरावस्थेतील लैंगिक संसर्गजन्य आजार सांगून लैंगिक आजार टाळण्याचे मार्ग स्पष्ट करा .
१०. किशोरावस्थेतील लैंगिक वर्तन आणि टीन वयातील गरोदरपणाची चर्चा करा .

प्रश्न ४ खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या. १० गुण

१. किशोरावस्थेतील साईबर स्पेस किंवा ऑनलाईन प्रवृत्तीची चर्चा करा.
२. किशोरावस्थेतील कौटूंबिक नाते संबंधाची चर्चा करा.
३. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील जोडीदाराची निवड (पंसती) कशी केली जाते ते स्पष्ट करा .
४. किशोरावस्थेतील शालेय कार्यक्षमतेतील भेदाची कारणे स्पष्ट करा .
५. प्रारंभिक प्रौढावस्थेतील शारीरिक मर्यादा आणि आवाहने विशद करा .

.....

**Faculty of Humanities**  
**Examination B. A. II, Sem IV, Paper V (w.e.f. June, 2020-21)**

Subject: Psychology

Class: B.A.II Sem. IV Paper V

Title of the Paper: Psychology of Middle and Late adulthood

---

Q.2 Write answer to any four of following (4 out of 6) Mark 12

1. What is Presbyopia?
2. What is fluid Intelligence?
3. What is Reaction time?
4. What is the female climacteric?
5. State the types of Memory?
6. What is life event –model?
7. State the two causes of Divorce?
8. State the causes of Burnout?
9. State the stages of family cycle of Violence?
10. What is Leisure time?
11. State the Outward signs of Aging.
12. State the three types of Aging.
13. State the Internal Aging.
14. What is Contracts?
15. State the Genetic Programm theory of Aging.
16. What is Telomer Therapy?
17. What is Ego integrity vs. Despair ?
18. What is Wisdom?
19. What is stage of Honeymoon?



20. State the effect of Disenchantment?
21. State the Psychological consequences of menopause?
22. State the Causes of Cancer?
23. What is Memory Schemas?
24. State the middle age to do two job changes.
25. What is Boomrang Children?
26. What is Happiness Across the life span?
27. State the causes of death of late Adulthood.
28. State the causes of Alzheimer's disease.
29. What is Life expectancy?
30. What is Autobiographical Memory?

Q.3 write answer to any one of the following (1 out 2) Mark 10

1. Briefly describe middle-aged domestic violence.
2. Grandparents explain the behavior style.
3. What is middle age? Explain the physical development in middle adulthood.
4. Explain in detail the continuity of sexuality in the middle adult.
5. Describe the loss of sensory capacity in old age.
6. Briefly explain the health and Wellness in Late adulthood.
7. Explain personality development and successful Aging.
8. Explain in detail about work and retirement in late adulthood?
9. Explain the importance of memory in cognitive development in middle age?
10. Discuss the work in middle adulthood and the challenges involved.

Q. 4. Answer the following question. Marks 10

1. Explain the physical infection in late adulthood.

2. Describe daily life in late adulthood.
  3. Explain menopause and climacteric in middle age women.
  4. Explain the characteristics of life with a successful marriage in middle age.
  5. Discuss work and leisure in middle adulthood
- .....

### मराठी रूपांतर

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणत्याही चारचे उत्तर लिहा (६पैकी ४) गुण १२

१. जरा दीर्घ दृष्टी म्हणजे काय?
२. प्रवाही बुद्धिमत्ता म्हणजे काय?
३. प्रतिक्रिया काल म्हणजे काय?
४. स्त्रियातील जननकाल समाप्ती म्हणजे काय?
५. स्मूर्तीचे प्रकार सांगा?
६. जीवन प्रसंग प्रारूप म्हणजे काय?
७. घटस्फोटाची प्रमुख दोन कारणे द्या?
८. मध्यमवयातील शिणवळ्याचे कारण सांगा?
९. वैवाहिक हिंसा चक्राच्या अवस्था सांगा.
१०. फुरसतीचा काळ म्हणजे काय?
११. वार्धक्याचे बाह्य संकेत सांगा.
१२. वृद्धावस्थचे तीन भाग सांगा.
१३. वार्धक्याचे आंतरिक संकेत सांगा.
१४. मोतीबिंदू म्हणजे काय?

१५. वार्धक्याचा अनुवंशजन्य कार्यक्रम सिद्धांत सांगा.

१६. टेलीमेरी उपचार पद्धती म्हणजे काय?

१७. अहम एकात्मता विरुद्ध निराशा म्हणजे काय?

१८. शहापण म्हणजे काय?

१९. मधुचंद्र अवस्था म्हणजे काय?

२०. भ्रमनिरास अवस्थेचा परिणाम सांगा.

२१. स्त्रियातील रजोनिवृत्तीचे मानसशास्त्रीय परिणाम सांगा.

२२. कर्करोगाची कारणे सांगा.

२३. स्मूर्ती आकृतिबंध म्हणजे काय?

२४. मध्यम वयातील कार्य बदलाची दोन कारणे सांगा.

२५. बूमरॅंग मुले म्हणजे काय?

२६. जीवन कक्षेतील सुख म्हणजे काय?

२७. वयस्कर लोकांच्या मृत्यूचे कारणे सांगा.

२८. अल्झायमर विकृतीची कारणे सांगा.

२९. जीवन अपेक्षा म्हणजे काय?

३०. आत्मचरित्रात्मक स्मूर्ती म्हणजे काय?

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (२पैकी १) गुण 10

१. मध्यम वयीन कौटुंबिक हिंसा थोडक्यात विशद करा.

२. आजी- आजोबा वर्तन शैली स्पष्ट करा.

३. मध्यम प्रौढावस्था म्हणजे काय? मध्यम प्रौढावस्थेतील शारीरिक विकास विशद करा.

४. मध्यम प्रौढावस्थेतील लैंगिकतेतील सातत्य सविस्तर स्पष्ट करा.

५. वृद्धावस्थेतील वेदन इंद्रिय क्षमतांच्या ऱ्हासाचे वर्णन करा.

- ६.उत्तर प्रौढावस्थेतील आरोग्य आणि स्वास्थ्य थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ७.उत्तर प्रौढावस्थेतील व्यक्तिमत्व विकास आणि यशस्वी वृद्धापकाळ स्पष्ट करा.
- ८.उत्तर प्रौढावस्थेतील काम आणि सेवा निवृत्ती विषयी सविस्तर विवेचन करा?
- ९.मध्यम प्रौढावस्थेतील बोधात्मक विकासातील स्मृतीचे महत्व विशद करा?
- १०.मध्यम प्रौढावस्थेतील काम आणि त्यामधील आव्हानांची चर्चा करा.

प्रश्न ४ खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या . १० गुण

- १.उत्तर प्रौढावस्थेतील शारीरिक संक्रमण स्पष्ट करा.
  २. उत्तर प्रौढावस्थेतील दैनंदिन जीवनाचे वर्णन करा.
  ३. मध्यम प्रौढावस्थेतील स्त्रियांमधील जनन काल समाप्ती आणि रजोनिवृत्ती स्पष्ट करा.
  ४. मध्यम प्रौढावस्थेतील यशस्वी वैवाहिक सह जीवनाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
  ५. मध्यम प्रौढावस्थेतील काम आणि फुरसत याविषयी विवेचन करा.
-

**B.A. III (Paper No. १४) Sem. VI**

प्रश्न १ लिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए।

(अंक ४)

- १) हिंदी का प्रारंभ कब हुआ।
- २) प्रयोगवादी काव्य में किससे एक प्रतिमा प्रयुक्त हुए हैं।
- ३) प्रेमचंद युद्ध उपन्यास साहित्य का परिचय दीजिए।
- ४) किसी दो दलित कवियों का परिचय लिखिए।
- ५) स्त्रीवादी कविता की दो विशेषताएँ लिखिए।
- ६) मोहन रायश का सामाजिक परिचय लिखिए।
- ७) मृदुला का सामाजिक परिचय लिखिए।
- ८) मैत्रेयी पुष्पा का सामाजिक परिचय लिखिए।
- ९) रेंद्र कीहली का सामाजिक परिचय लिखिए।
- १०) अमरान्त का सामाजिक परिचय लिखिए।
- ११) मधु भंडारी का सामाजिक परिचय लिखिए।
- १२) संजीव का सामाजिक परिचय लिखिए।
- १३) हिंदी एंग्लो साहित्य का प्रारंभ कब हुआ।
- १४) प्रेमचंद के उपन्यासों के नाम लिखिए।
- १५) प्रयोगवादी साहित्य की दो विशेषताएँ लिखिए।
- १६) हिंदी स्त्रीवादी कविता का स्वरूप लिखिए।
- १७) हिंदी के प्रमुख कवियों के नाम लिखिए।

- १८) भारतेंदु का साहित्य का क्षेत्र में योगदान लिखिए।
- १९) छायावाद का प्रमुख आधार स्तंभ कौन है।
- २०) हिंदी एपिकी काल का प्रारंभ कब हुआ ? आरंभिक एपिकीकार कौन है ?
- २१) हिंदी का स्त्रीवादी कविता की दो विशेषताएँ लिखिए।
- २२) हिंदी का दलित कविता की दो प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- २३) प्रतीतिवादी साहित्य की दो प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- २४) हिंदी का प्रमुख कालकारों का नाम लिखिए।
- २५) हिंदी का किसी दो प्रमुख उपक्रासकारों का परिचय दीजिए।
- २६) वृंदावलाल वर्मा का ऐतिहासिक कालों का नाम लिखिए।
- २७) विभिन्न महाकाव्य आंदोलनों का प्रवर्तकों का नाम लिखिए।
- २८) छायावादी साहित्य की दो प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- २९) महादेवी वर्मा का कविता संग्रहों का नाम लिखिए।
- ३०) प्रेमचंद पूर्व उपक्रास साहित्य की पृष्ठभूमि लिखिए।

प्रश्न २ लिखित प्रश्नों का उत्तर लिखिए।

(अंक १०)

- १) आधुनिक काव्य धाराओं का उद्भव और विकास संपन्न में लिखिए।
- २) छायावाद की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- ३) प्रतीतिवाद की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- ४) प्रयोगवाद की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- ५) हिंदी स्त्रीवादी कविता की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए।
- ६) हिंदी दलित कविता की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए।

- ७) उपक्रास साहित्य का उद्भव और विकास लिखिए ।
- ८) काहाली साहित्य का उद्भव और विकास लिखिए ।
- ९) काटका साहित्य का उद्भव और विकास लिखिए ।
- १०) एकांकी साहित्य का उद्भव और विकास लिखिए ।
- ११) मृदुला का तथा मैत्रेयी पुष्पा का सामाजिक परिचय लिखिए ।
- १२) हिंदी का प्रमुख दलित कवियों का कविता का क्षेत्र में योगदान लिखिए ।
- १३) हिंदी का उपक्रास तथा काहाली साहित्य का परिचय दीजिए ।
- १४) हिंदी का काटका तथा एकांकी साहित्य का परिचय दीजिए ।
- १५) मोहन रास तथा रंजित कौहली का हिंदी साहित्य का क्षेत्र में योगदान स्पष्ट कीजिए ।

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR**  
**B.A.LL.B. V (SEMESTER X)**  
**DRAFTING, PLEADING AND CONVEYANCE**

**QUESTION BANK**

**Instructions:-**

- 1. Question No. 9 is compulsory.**
- 2. Out of eight questions remaining attempt any four questions.**
- 3. Each question carries 14 marks.**

1. Draft a suit for recovery of price of rice sold.
2. Draft an application for maintenance u/s 125 Cr. P.C. against husband by wife for herself.
3. A, Inspector of Police without stating any reasons arrested B and kept him in custody. Mrs. Z, wife of B wants to file a petition in the High Court to have B released. Draft a writ petition.
4. Draft a lease deed of open land.
5. Draft a deed of simple mortgage.
6. Draft a notice to tenant for vacating premises.
7. Draft a general power of attorney.
8. Draft a suit for partition.
9. Draft a petition for divorce.
10. Draft a written statement in a suit for recovery of price of goods sold.
11. Draft a sale deed of a house property.
12. Draft a will deed.
13. Draft a partition deed.
14. Draft a lease and licence agreement.
15. Draft a suit for specific performance.
16. Draft a caveat application.
17. Draft a petition for divorce by mutual consent.
18. Draft a stay to a petition for divorce.
19. Draft a written statement in a suit for specific performance.
20. Draft an application for bail.
21. Draft an application for anticipatory bail.
22. Draft a criminal complaint alleging simple hurt.
23. Draft an application to the court for recovery of motor vehicle seized by police.
24. Draft a consumer complaint alleging defect in the goods.
25. Draft a stay to a petition for restitution of conjugal rights.
26. Draft an agreement to sell of immovable property.
27. Draft a gift deed.
28. Draft an affidavit regarding gap.
29. Draft a notice u/s 138 of Negotiable Instrument Act.
30. Draft a stay to a notice u/s 138 of Negotiable Instrument Act.
31. Draft a notice u/s 80 of C.P.C.
32. Draft a public notice inviting objections to a transaction of immovable property.
33. Draft an appeal against the order of conviction and sentence.
34. Draft a partnership deed.
35. Draft a development agreement.
36. Draft an appeal against judgment passed in a suit for declaration of share.



37. Draft an application for probate.
38. Draft a consumer complaint alleging deficiency in services.
39. Draft a reply to a consumer complaint alleging deficiency in services.
40. Draft an indemnity bond.

Q. Write short note (Any Two)

14 Marks

1. Anticipatory bail
2. Bail
3. Affidavit
4. Gift of immovable property
5. Caveat
6. Gift of movable property
7. Will
8. Divorce by mutual consent
9. Divorce
10. Specific performance
11. Probate
12. 498-A of IPC
13. Criminal complaint
14. Interlocutory application
15. Power of attorney

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR**  
**B.A.LL.B. V (SEMESTER X) & LL.B-III (SEMESTER VI)**  
**LAW OF CRIMES-II**

**QUESTION BANK**

**Q.2. Answer any FIVE of the following (Out of 7) 04 Marks Each**

**20 Marks**

1. Venue of trial
2. General principles of concerning bond
3. Magisterial powers to take cognizance
4. Arrest with and without warrant
5. Significance of fair trial
6. The variety of criminal procedure
7. Warrant and summons
8. Speedy trial
9. Legal aid in appeal
10. Revisional jurisdiction
11. Compounding of offences
12. Probation of offender's law
13. Charge
14. Issue of estoppel
15. Summary trial
16. Juvenile delinquency
17. FIR
18. Anticipatory bail
19. Magisterial powers to take cognizance
20. Distinction between cognizable and non-cognizable offence
21. Fair Trial
22. Dismissal of complaint
23. Search warrant
24. Rights of Arrested person
25. Judgment
26. Discharge
27. Legal aid in appeals
28. Special right to appeal
29. Compensation
30. Cost
31. Modes of providing Judgments
32. Jurisdiction
33. Juvenile court system
34. Search and seizure
35. Evidentiary value of F.I.R.

**Q.3. Answer any THREE of the following (Out of 6) 05 Marks Each**

**15 Marks**

1. Modes of providing Judgment
2. Judicial attitude in probation
3. Juvenile and adult crime
4. The reform of Criminal procedure
5. Time limitation – Rational and scope
6. Provisions of Juvenile Justice Act 2000
7. The absconder's status
8. Procedure of probation

9. Rational of criminal procedure
10. Distinction between cognizable and non-cognizable offences
11. Causes of Juvenile delinquency
12. Contents of Charge
13. General principles of search
14. Legislative and judicial protection of juvenile offenders
15. Probation of offenders
16. Transfer of Cases
17. Appeal
18. Review
19. Revision
20. Concept of Seizure
21. Police during investigation
22. Cancellation of bail
23. Problems of probation
24. Presumption of innocence
25. Constitutional connotation with bail
26. Prison authorities
27. Appellate bail powers
28. Organization of police
29. Bail and Anticipatory bail
30. Separate charges for distinct offences

**Q.4. Answer any ONE of the following (Out of 2)**

**15 Marks**

1. Explain search and seizure.
2. Explain the organization of police, prosecutors and defence authorities.
3. Explain F.I.R. and its evidentiary value in detail.
4. Discuss the procedural steps in trial before a court of sessions.
5. Explain the provisions of appeal, review and revision.
6. Explain rights of arrested person in detail.
7. Explain the variety of criminal procedure.
8. Explain the provisions of bail and its constitutional overtones.
9. Discuss the constitutional perspectives under Article 14, 20 & 21.
10. Describe prison authorities along with their powers, functions and duties.

**Q.5. Answer the following question**

**15 Marks**

1. Describe the charge and the contents of charge.
2. Explain the significant provisions of probations of offender's law.
3. Discuss in detail provisions relating to the judgment.
4. Describe the trial before a court of sessions, its procedural steps and substantive.
5. Explain important provisions of Juvenile Justice Act.

**Revised Question Bank**  
**BA I Paper I & II (SEM I & II)**  
**Introduction to Linguistics**

**Write Short Answers.**

- 1) Write a Short Note on Nasal Sounds in English?
- 2) Write a Short Note on Fricatives in English?
- 3) Write a Short Note on Affricatives in English?
- 4) Write a Short Note on Voiced sound in English?
- 5) Write a Short Note on Voiceless sound in English?
- 6) How to improve Speaking Skill?
- 7) What is Morphology?
- 8) How to improve Listening Skill?
- 9) What is Acronym with examples?
- 10) Write down the Morphological analysis of the following words?
  - a. 1) Colourful 2) Attractive 3) Unresponsive
  
- 11) How to improve Reading Skill?
  
- 12) What is Morphology?
  
- 13) What is Syntax?
  
- 14) How to improve Writing Skill?
  
- 15) What is Blending? Explain with examples?
  
- 16) Write down the Transcription of following word
- 17) Substitute 2) Replay 3) Congratulation
- 18) Write down two definitions of Language?
- 19) What is Minimal Pairs? Explain with examples?
- 20) Write a Short Note on Back Vowels
- 21) Write a Short Note on Closing Diphthong?
- 22) Write a Short Note on center Vowels
- 23) Write a Short Note on Front Vowels
- 24) Write a Short Note on weak Forms in English?
- 25) What is Compounding? Explain with examples?

## Write a Long Answer

- 1) What is mean by Listening and Speaking Skill? How to improve Listening and Speaking Skill?
- 2) What is Words? Explain the categories of Open Word Class with Examples?
- 3) Explain Major and Minor Process of Word Formation?
- 4) Write a long answer on Articulatory Phonetics?
- 5) Define the branches of Linguistics: Phonetics, Phonology, Morphology, Syntax, Semantics and Pragmatics?
- 6) Explain the Characteristics of Human Language
- 7) What is Morpheme? Explain its types?
- 8) Explain Major and Minor Process of Word Formation?
- 9) What is Words? Explain Open Word Class and Close Word Class with Examples?
- 10) What is difference between Open word Class and Closed word class?
- 11) What is difference between Major and Minor Process of Word Formation?
- 12) What is difference between writing Skill and speaking skill?
- 13) What is difference between Human Language and animal Language?
- 14) Explain the Characteristics of Animal Language
- 15) What is difference between Listening Skill and Reading skill?

## Multiple Choice Questions

- 1) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.
  - A) Morphology
  - B) Syntax
  - C) Semantics
  - D) Phonetics**
- 2) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.
  - A) Morphology**
  - B) Syntax
  - C) Semantics
  - D) Phonetics

3) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

- A) Morphology
- B) Syntax
- C) Semantics
- D) Pragmatics**

4) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences (**sentence structure**) in a given language, usually including word order.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Semantics
- D) Pragmatics

5) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.

- A) Morphology
- B) Syntax**
- C) Phonology**
- D) Pragmatics

6) Semantics can address meaning at the levels of .....and larger units of discourse.

- A) Words
- B) Phrases
- C) Sentences
- D) All the above**

7) Theories in linguistic semantics are .....

- A) Formal Semantics
- B) Conceptual Semantics
- C) Cognitive Semantics
- D) All the above**

8)..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics**
- B) Acrobatics
- C) Psycholinguistics
- D) Criticism

9) A ..... is a speech sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Morpheme
- B) Allomorph
- C) Phoneme**
- D) All the above.

10) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24
- D) 44**

11) There are ..... diphthongs in English.

- A) 08**
- B) 12
- C) 24
- D) 44

12) There are ..... Pure vowels in English

- A) 08
- B) 12**
- C) 24
- D) 05

13) There are ..... Consonants in English.

- A) 08
- B) 12
- C) 24**
- D) 44

14) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication
- B) Human Communication
- C) Animal Communication

**D) All the above**

15) Human Language is ..... system.

A) Closed ended

**B) Open ended**

C) Both A and B

D) None of the above

16) Animal Language is ..... system.

**A) Closed ended**

B) Open ended

C) Both A and B

D) None of the above

17) Human language is .....

A) Cognitive

B) Behaviourial

**C) Both A and B**

D) None of the above

18) Animal language is .....

A) Cognitive

**B) Behaviourial**

C) Both A and B

D) None of the above

19) Language is .....

A) Symbolic

B) Arbitrary

C) Creative

**D) All of the above**

20) **Minimal pairs** are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

**A) 1**

B) 2



C) 3

D) 4

21) In phonology, an ..... is one of a set of multiple possible spoken sounds, or phones, or signs used to pronounce a single phoneme in a particular language.

A) **Allophone**

B) Phoneme

C) Phones

D) All the above

22) **Allophone** the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

A) George L. Trager

B) Bernard Bloch

C) Both A and B

D) None of the Above

23) Find the correct Transcription of a word **Allophone**.

A) /'æləfoun/

B) /'æləfoun/

c) /'æləfoʊn/

D) None of the above

24)

Find the correct Transcription of a word **Ambition**.

A) \am'bishən\

B) \am'bɪʃən\

C) Both A and B

D) None of the above

25) Find the correct Transcription of a word **Cricket**.

A) \ 'krikət\

B) \ 'krikət\

C) Both A and B

D) None of the above

26) In linguistics, and particularly phonology, ..... is the relative emphasis or prominence given to a certain syllable in a word or to a certain word in a phrase or sentence.

A) Stress

B) Unstress

C) Accent

**D) Both A and C**

27) Find the correct Transcription of a word **Photograph**.

A) /'fəʊtəgrɑ:f/

B) /'fəʊtəgræf/

**C) Both A and B**

D) None of the Above

28) The word **Demand** has how many syllables?

A) 1

**B) 2**

C) 3

D) 4

29) The word **Pronunciation** has how many syllables?

A) 4

**B) 5**

C) 6

D) 7

30) What is the full form of IPA.

A) Indian Pronunciation Alphabet

**B) International Phonetic Alphabet**

C) International Phonology Alphabet

D) None of the above

31) The morpheme which are .....and have their own meaning are called free morpheme.

- A) Dependent
- B) Independent**
- C) Both A and B
- D) None of the above

32) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

- A) Dependent**
- B) Independent
- C) Both A and B
- D) None of the above

33) Find out the voiced consonants.

- A) B
- B) D
- C) N
- D) All the above**

34) Find out the voiceless consonants.

- A) F
- B) P
- C) Both A and B**
- D) None of the above

35) What is RP stands in Linguistic.

- A) Role Play
- B) Received Pronunciation**
- C) Radio Play
- D) Recommended Practices

36) A .....is a unit of organization for a sequence of speech sounds.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Syllable**
- D) Minimal Pair

37) A word that consists of a single syllable (like English *dog*) is called a .....

- A) **Monosyllable**
- B) Disyllable
- C) Both A and B
- D) None of the above

38) A word that consists of a two syllable is called a .....

- A) Monosyllable
- B) Disyllable
- C) Bisyllabic
- D) Both B and C**

39) Human Language is .....

- A) Instinctive
- B) Non-Instinctive**
- C) Both A and B
- D) None of the above

40) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

- A) tʃ
- B) dʒ
- C) w
- D) Both A and B**

41) Identify the Fricatives sound.

- A) /p/
- B) /b/
- C) /m/
- D) /s/**

42) Identify the Labio-Dental Sound

- A) /n/
- B) /t/
- C) /d/

**D) /f/**

43) There are ..... back vowels in English.

**A) 5**

B) 8

C) 12

D) 24

44) There are ..... central vowels in English.

**A) 3**

B) 8

C) 12

D) 24

45) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

**A) A.E Derbyshire**

B) Sapir

C) R.W Langacker

D) R.H. Robins

46) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

A) A.E Derbyshire

B) Sapir

C) R.W Langacker

**D) R.H. Robins**

47) ..... is universal and almost the same everywhere.

A) Human Language

**B) Animal Language**

C) Both A and B

D) None of the above

48) In simple sentence there is only one clause and it is ..... clause.

**A) Main**

B) Subordinate

C) Both A and B

D) None of the above

49) The word 'Examine' has ..... Syllables.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

50) The word "exhibition" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup>

B) 2<sup>nd</sup>

**C) 3<sup>rd</sup>**

D) 4<sup>th</sup>

1) *Sell, Seashells, Sea, Shore* are the examples of ..... class words.

A) Open

B) Close

C) Both A and B

D) None of the above

2) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.

A) Listening

B) Speaking

C) Reading

D) Writing

3) Find the correct synonyms- Symmetry

A) Single

B) Boundary

C) Similarity

D) All the above

4) Identify the Prefix in word- Superman

A) Super-

B) -man

C) Superman

D) All the above

5) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) Acronym

6) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.

- A) Phoneme
- B) Morpheme
- C) Allomorph
- D) Both A and B

7) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.

- A) Free Morpheme
- B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes
- D) Derivational Morphemes

8) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) Acronym

9) ..... is the study of meaning, reference, or truth.

- A) Semantics
- B) Syntax
- C) Pragmatics
- D) Phonetics

10) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.

- A) Semantics
- B) Syntax
- C) Pragmatics
- D) Phonetics

11) Zero, Dollar, Rupees are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) *Borrowing*

12) *Farm, kill and duck* are an example of ..... morpheme.

- A) Free Morpheme
- B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes
- D) Derivational Morphemes

13) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.

- A) Listening
- B) Speaking
- C) Reading
- D) Writing

14) Find the correct Antonyms- Sour

- A) Strong
- B) Wane
- C) Wax
- D) Bland

15) \_\_\_\_\_ means each of two or more words having the same pronunciation but different meanings, origins, or spelling, for example new and knew.

- A) Synonyms
- B) Antonyms
- C) Homophones
- D) Homonyms

16) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

- A) Listening
- B) Speaking
- C) Reading
- D) Writing

17) The ..... word class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.

- A) Open
- B) Close
- C) Both A and B
- D) None of the above

18) Identify the stem word – Impossibly

- A) Impossible
- B) Possibly
- C) Possible
- D) All the above

19) ..... is the scientific study of language.

- A) Linguistics
- B) Semantics
- C) Pragmatics
- D) Syntax

20) Pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions in English are called ..... word Class.

- A) Open
- B) Close
- C) Both A and B
- D) None of the above

21) Find the correct Antonyms- Replica

- A) Imitation
- B) Beauty
- C) Coward
- D) Terror

22) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening
- B) Speaking
- C) Reading
- D) Writing

23) Identify the Suffix in word- Unfriendly





33) **Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind** are the tips for to improve ..... Skill.

- A) Listening
- B) Speaking
- C) Reading
- D) Writing

34) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) *Borrowing*

35) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.

- A) Free Morpheme
- B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes
- D) Derivational Morphemes

36) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) Acronym

37) Find the correct synonyms- **Morbid**

- A) Revenue
- B) Ravenous
- C) Grim
- D) Raucous

38) Research, Outlining, Editing are features of ..... skill.

- A) Listening
- B) Speaking
- C) Reading
- D) Writing

39) ..... belongs to the open word class.

- A) Operator Verb
- B) Preposition
- C) Interjection
- D) Adjectives

40) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber
- B) Toil
- C) Tramp
- D) All the above

41) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes

- A) Blending
- B) Clipping
- C) Compound
- D) *Back-Formation*

42) For example, adding "ful" to the noun beauty changes the word into an adjective (beautiful) This is example of ..... Morpheme.

- A) Free Morpheme                      B) Bound Morpheme
- C) Inflectional Morphemes      D) Derivational Morphemes

43) Sitcom, Frenemy, Docudrama are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                            D) Acronym

44) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.

- A) Listening                              B) Speaking
- C) Reading                              D) Writing

45) LASER, SCUBA, IMAX are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                            D) Acronym

46) Find the correct Antonyms- Feeble

- A) Sturdy                                B) Obscure
- C) Inability                              D) Dwarf

47) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.

- A) Listening                              B) Speaking
- C) Reading                              D) Writing

48) Plane, Hippo, Lab are examples of ..... Word formation process.

- A) Blending                              B) Clipping
- C) Compound                            D) Acronym

49) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.

- A) Phoneme                              B) Morpheme
- C) Both A and B                      D) None of these

50) Find the correct synonyms- **Slog**

- A) Lumber                                B) Toil
- C) Tramp                                 D) All the above

1	A) Open	26	D) <i>Back-Formation</i>
2	D) Writing	27	B) Bound Morpheme
3	C) Similarity	28	B) Speaking
4	A) Super-	29	B) Come
5	D) Acronym	30	C) Compound
6	C) Allomorph	31	B) Bound Morpheme
7	D) Derivational Morphemes	32	D) <i>Back-Formation</i>
8	C) Compound	33	A) Listening
9	A) Semantics	34	D) <i>Borrowing</i>
10	B) Syntax	35	C) Inflectional Morphemes
11	D) <i>Borrowing</i>	36	A) Blending
12	A) Free Morpheme	37	C) Grim
13	A) Listening	38	D) Writing
14	D) Bland	39	D) Adjectives
15	C) Homophones	40	D) All the above
16	C) Reading	41	D) <i>Back-Formation</i>
17	A) Open	42	D) Derivational Morphemes
18	C) Possible	43	A) Blending
19	A) Linguistics	44	C) Reading
20	B) Close	45	D) Acronym
21	A) Imitation	46	A) Sturdy
22	B) Speaking	47	A) Listening
23	C) -ly	48	B) Clipping
24	B) <i>Close</i>	49	B) Morpheme
25	B) Clipping	50	D) All the above

### Semester-II (Paper No. II)

- 1) Vocabulary, Grammar, Pronunciation and Fluency are important elements of..... skill.  
A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 2) ..... is the process of creating a new lexeme by removing actual or supposed affixes.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Back-Formation
- 3) ..... refers to joining the beginning of one word and the end of another to make a new word with a new meaning.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 4) A ..... is the smallest meaningful unit in a language.  
A) Phoneme B) Morpheme C) Both A and B D) None of these
- 5) The ..... class words include nouns, lexical verbs, adjectives, and adverbs.  
A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 6) Fax, Gas, Gym are examples of ..... Word formation process.  
A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 7) Identify the Suffix in word- Punishment  
A) Punish B) -ment C) Punishment D) All the above

- 8) NASA, RADAR are examples of ..... Word formation process.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym
- 9) .....is the study of meaning, reference, or truth.  
 A) Semantics    B) Syntax    C) Pragmatics    D) Phonetics
- 10) Identify the Prefix in word- Nonfiction  
 A) Non-    B) -tion    C) Fiction    D) All the above
- 11) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Borrowing
- 12) ..... type of morpheme alters the grammatical function of a word.  
 A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes
- 13) Prefixes, suffixes and infixes are types of ..... morphemes.  
 A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes.
- 14) Examples of suffixes are -s, -es, -ed, -er, -est, examples of ..... Morpheme.  
 A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes
- 15) Notebook, Highlight are examples of ..... Word formation process.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym
- 16) Identify the root word – Unconsciousness  
 A) Unconsciousness    B) Unconscious    C) Conscious    D) Consciousness
- 17) -ful, -tion, trans- are example of ..... Morpheme.  
 A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes
- 18) Highlight text, Personalize the content and Practice problem solving skill are the tips for to improve ..... skill.  
 A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 19) Find the correct synonyms- Mischievous  
 A) Revenue    B) Ravenous    C) Sluggish    D) Waggish

- 20) Eat, Date, Weak are an example of ..... morpheme.
- A) Free Morpheme B) Bound Morpheme  
C) Inflectional Morphemes D) Derivational Morphemes
- 21) AIDS, PIN, LASER are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 22) Identify the stem word – Unfriendly
- A) Unfriend B) Friendly C) Friend D) All the above
- 23) Me, They, Him, Her are the examples of ..... class words.
- A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 24) Biopic is an example .....
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 25) ..... words are formed when two or more words are joined together to create a new word that has an entirely new meaning.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Acronym
- 26) Macdonald, Cow, Sheep, are the examples of ..... class words.
- A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 27) Find the correct synonyms- Portion
- A) Piece B) Part C) Segment D) All the above
- 28) Highway, Earthquake, Pillbox are examples of ..... Word formation process.
- A) Blending B) Clipping C) Compound D) Borrowing
- 29) The ..... classes in English include pronouns, determiners, conjunctions, and prepositions.
- A) Open B) Close C) Both A and B D) None of the above
- 30) Expand your vocabulary, Improve your pronunciation, Learn the natural flow are the tips for to improve ..... skill.
- A) Listening B) Speaking C) Reading D) Writing
- 31) Find the correct Antonyms- Vague
- A) Timid B) Partial C) Amateur D) Definite

- 32) Sofa, Tycoon, Zebra are examples of ..... Word formation process.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Borrowing
- 33) Find the correct Antonyms- Marvelous  
 A) Sharp    B) Bland    C) Cowardice    D) Terrible
- 34) Clear on the concepts, Outline it, Eliminate the filler words and phrases are the tips for to improve ..... Skill.  
 A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 35) In linguistics, ..... is a variant phonetic form of a morpheme, or, a unit of meaning that varies in sound and spelling without changing the meaning.  
 A) Phoneme    B) Morpheme    C) Allomorph    D) Both A and B
- 36) ..... is the ability to accurately receive and interpret messages in the communication process.  
 A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 37) A morpheme is ..... when it changes the semantic meaning of a word.  
 A) Free Morpheme    B) Bound Morpheme  
 C) Inflectional Morphemes    D) Derivational Morphemes
- 38) Receiving, Understanding, Remembering, Evaluating, Feedback are the stages of ..... skill.  
 A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 39) In linguistics ..... is the process of forming a new word from an existing word, often by adding a prefix or suffix.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Morphological Derivation
- 40) In linguistics, ..... is the set of rules, principles, and processes that govern the structure of sentences in a given language, usually including word order.  
 A) Semantics    B) Syntax    C) Pragmatics    D) Phonetics
- 41) Face the speaker and maintain eye contact, Be attentive, Keep an open mind are the tips for to improve ..... Skill.  
 A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 42) In linguistics, ..... is the word formation process which consists in the reduction of a word to one of its parts.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym
- 43) Air-Condition, Cross, Grovel are examples of ..... word formation process.  
 A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Back-Formation
- 44) Skimming, Scanning are the techniques of ..... skill.

- A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing
- 45) In linguistics, ..... is the process by which a word from one language is adapted for use in another.
- A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Borrowing
- 46) ..... belongs to the open word class.
- A) Operator Verb    B) Preposition    C) Interjection    D) Noun
- 47) Find the correct synonyms- Delicious
- A) Savory    B) Delectable    C) Luscious    D) All the above
- 48) ..... are a word that is pronounced the same as another word but differs in meaning.
- A) Synonyms    B) Antonyms    C) Homophones    D) Homonyms
- 49) ..... is a word or name formed from the initial components of a longer name or phrase, usually using individual initial letters.
- A) Blending    B) Clipping    C) Compound    D) Acronym
- 50) Research, Outlining, Editing are examples of ..... skill.
- A) Listening    B) Speaking    C) Reading    D) Writing

### Answers

1	B) Speaking	26	A) Open
2	D) Back-Formation	27	D) All the above
3	A) Blending	28	C) Compound
4	B) Morpheme	29	B) Close
5	A) Open	30	B) Speaking
6	B) Clipping	31	D) Definite
7	B) -ment	32	D) Borrowing
8	D) Acronym	33	D) Terrible
9	A) Semantics	34	D) Writing
10	A) Non	35	C) Allomorph
11	C) Compound	36	A) Listening
12	C) Inflectional Morphemes	37	D) Derivational Morphemes
13	B) Bound Morpheme	38	A) Listening
14	C) Inflectional Morphemes	39	D) Morphological Derivation



15	C) Compound	40	B) Syntax
16	C) Conscious	41	B) Speaking
17	D) Derivational Morphemes	42	B) Clipping
18	C) Reading	43	D) Back-Formation
19	D) Waggish	44	C) Reading
20	A) Free Morpheme	45	D) Borrowing
21	D) Acronym	46	D) Noun
22	C) Friend	47	D) All the above
23	B) <i>Close</i>	48	C) Homophones
24	A) Blending	49	D) Acronym
25	A) Blending	50	D) Writing

### B.A I Semester I (Paper No- I)

1) Animal language is .....

- A) Cognitive                      B) Behaviourial  
C) Both A and B                D) None of the above

2) ..... is a branch of linguistics that studies how languages or dialects systematically organize their sounds.

- A) Morphology B) Syntax C) Phonology D) Pragmatics

3) The term "**allophone**" was coined by

- A) George L. Trager    B) Bernard Bloch  
C) Both A and B            D) Benjamin Lee Whorf

4) In grammar. In many languages, words or parts of words are arranged in formally similar sets consisting of a root, or base, and various affixes, it is called as.....

- A) Prefix            B) Suffix            C) lexicon            D) Inflection

5) Find the correct Transcription of a word "

- A) /kælkjʊ'leɪfn/            B) / kælkjʊ'leɪ(ə)n/    C) Both A & B    D) None of these

6) In linguistics, ..... is the study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language.

- A) Morphology            B) Syntax            C) Semantics    D) Phonetics

7) There are ..... diphthongs in English.

A) 08 B) 12 C) 24 D) 44

8) Which morpheme have not their own meaning?

- A) Dependent B) Independent  
C) Both A and B D) None of the above

9) Find the correct Transcription of a word "Punctual"

- A) /'pʌŋ(k)tʃʊəl B) /'pəŋktʃu:əl/  
C) Both A and B D) None of the Above.

10) Language is .....

- A) Productive B) Creative C) Static D) Both A and B

11) Find the correct Transcription of a word Yellow.

- A) /'hɔɪɪbəl/ B) /'hɔɪəbəl\ C) /'hɔɪəbələ/ D) Both A & B

12) A word that consists of a one syllable is called a .....

- A) Monosyllable B) Disyllable  
C) Bisyllabic D) Both B and C

13) ..... may refer either to a word of more than three syllables or to any word of more than one syllable.

- A) Monosyllable B) Disyllable  
C) Bisyllabic D) Polysyllable

14) The morpheme which are ..... On other free morphemes for the meaning are called Bound Morpheme.

- A) Dependent B) Independent  
C) Both A and B D) None of the above

15) Sound /d/ is Voiced, Bilabial, .....

- A) Fricatives B) Nasal C) Plosive D) Dental

16) In phonology, ..... are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only one phonological element.

- A) Morpheme B) Allomorph C) Phoneme D) Minimal Pair

17) It is generally agreed that there are approximately ..... sounds in English.

- A) 08 B) 12 C) 24 D) 44

18) The word " Remarkable" has four syllables with the stress on the ..... Syllable.

A) 1<sup>st</sup> B) 2<sup>nd</sup> C) 3<sup>rd</sup> D) 4<sup>th</sup>

19) Which language is universal and almost the same everywhere?

- A) Human Language B) Animal Language  
C) Both A and B D) None of the above

20) The word 'Kerala' has how many syllables?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

21) Find out the voiceless consonants.

- A) V B) W C) Y D) T

22) What is TS stands in Linguistic.

- A) Topic Sentence B) Total Sentence  
C) Temporal Sentence D) Teaching Sentence

23) There are ..... Central vowels in English.

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 12

24) According to ..... "Language is a means of Communication among human beings."

- A) A.E Derbyshire B) Sapir  
C) R.W Langacker D) R.H. Robins

25) The word 'Rajashthan' has how many syllables?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

26) When emphasis is produced through pitch alone, it is called .....

- A) Unstress B) Stress C) Pitch Accent D) Quantitative Accent

27) There are three aspects to the study of speech sounds except

- A) Articulatory B) Acoustic C) Auditory D) Visual

28) The word '**Come**' has ..... Syllables.

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

29) The word Syntax comes from

- A) Ancient Greek B) Ancient India  
C) Ancient Italy D) Ancient Rome

30) In the English language, a ..... is composed of at least two independent clauses.

- A) Main Sentence                      B) Subordinate Sentence  
C) Compound sentence              D) None of the above

31) The word 'Energy' has ..... Syllables.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

32) Labiodental sounds involve the lower lip and ..... coming into contact with each other to form an effective constriction in the vocal tract.

- A) Lower Lip    B) Upper Lip    C) Upper teeth              D) None of these

33) Identify the Back Vowel

- A) /ɪ/    B) /e/              C) /æ/              D) /ʌ/

34) Find the correct Transcription of a word 'Quest'.

- A) /qwest/    B) /kwest/  
C) Both A and B              D) None of the above

35) Following are Front Vowels except.

- A) /ɪ/    B) /e/              C) /æ/              D) /u/

36) Allophone the term was popularized by ..... in a 1941 paper on English phonology and went on to become part of standard usage within the American structuralist tradition.

- A) George L. Trager              B) Bernard Bloch  
C) Both A and B                      D) None of the Above

37) Minimal pairs are pairs of words or phrases in a particular language, spoken or signed, that differ in only ..... phonological element and have distinct meanings.

- A) 1    B) 2    C) 3    D) 4

38) The act of sharing or exchanging information, ideas or feelings.

- A) Communication                      B) Human Communication  
C) Animal Communication              D) None of these

39) Identify the fricatives sound.

- A) h    B) v                      C) s    D) All the above

40) ..... is the sound. It's the smallest unit of sound that distinguishes one word from another.

- A) Phoneme    B) Allophone    C) Syllable              D) Criticism

41) Following are voiceless consonants except

A) F B) P C) A D) R

42) ..... means the movement of the tongue, lips, jaw, and other speech organs to make speech sounds.

A) Minimal Pair B) Accent C) Stress D) Articulation

43) ) The main tenets of ..... semantics are: That grammar manifests a conception of the world held in a culture; That knowledge of language is acquired and contextual; That the ability to use language draws upon general cognitive resources and not a special language module

A) Formal Semantics B) Conceptual Semantics  
C) Cognitive Semantics D) Informal Semantics

44) ..... is a branch of linguistics that studies how humans produce and perceive sounds, or in the case of sign languages, the equivalent aspects of sign.

A) Morphology B) Syntax C) Semantics D) Phonetics

45) Affricates are the sounds produced with the stricture of complete closure and slow release. For example

A) s B) z C) ʃ D) All the above

46) According to ..... "Human language is a system of vocal-auditory Communication interacting with the experiences of its users, employing conventional signs, composed of arbitrary patterned sound units and assembled according to set rules."

A) A.E Derbyshire B) Sapir C) R.W Langacker D) R.H. Robins

47) There are ..... Pure vowels in English

A) 08 B) 12 C) 24 D) 05

48) Language is embedded in .....

A) Feelings B) Emotions C) Sorrow D) Gestures

49) ..... is a subfield of linguistics and semiotics that studies how context contributes to meaning.

A) Morphology B) Syntax C) Semantics D) Pragmatics

50) Language is interchangeable, a feature of ..... Language

A) Animal B) Human C) Both A and B D) None of the above

## Answers

1	B) Behaviourial	26	C) Pitch Accent
2	C) Phonology	27	D) Visual
3	D) <u>Benjamin Lee Whorf</u>	28	A) 1
4	C) lexicon	29	A) <u>Ancient Greek</u>
5	C) <u>Both A &amp; B</u>	30	C) Compound sentence
6	A) Morphology	31	C) 3
7	A) 08	32	C) Upper teeth
8	A) Dependent	33	D) /ʌ/
9	C) Both A and B	34	B) /kwest/
10	D) Both A and B	35	D) /u/
11	D) Both A & B	36	C) Both A and B
12	A) Monosyllable	37	A) 1
13	D) Polysyllable	38	A) Communication
14	C) Both A and B	39	D) All the above
15	C) Plosive	40	A) Phoneme
16	D) Minimal Pair	41	D) R
17	D) 44	42	D) Articulation
18	B) 2 <sup>nd</sup>	43	C) Cognitive Semantics
19	B) Animal Language	44	D) Phonetics
20	B) 3	45	D) All the above
21	D) T	46	D) R.H. Robins
22	A) Topic Sentence	47	B) 12
23	B) 4	48	D) Gestures
24	A) A.E Derbyshire	49	D) Pragmatics
25	C) 3	50	B) Human

**B.A.I (Semester II) Examination CBCS**  
**Physical Education**  
**PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION (Special Paper No. II)**  
**Question Bank**

**प्रश्न १ ला) थोडक्यात उत्तरे लिहा.**

१. खेळाची व्याख्या सांगा.
२. खेळाचे सिध्दांत कोण कोणते आहेत.
३. खेळाडू वृत्तीची व्याख्या सांगा.
४. शरीरातील विविध इंद्रियांची नावे सांगा.
५. खेळाचा अर्थ सांगा.
६. खेळाचे महत्त्व सांगा.
७. शैक्षणिक स्वरूप थोडक्यात सांगा.
८. शिक्षणात क्रीडा पध्दतीचे महत्त्व काय आहे.
९. वाढ आणि विकास मधील फरक स्पष्ट करा.
१०. मानवी वाढीच्या वेगवेगळ्या अवस्था कोणत्या आहेत.

**प्रश्न २ रा) दिर्घोत्तरी प्रश्न**

१. क्रीडेचा सिध्दांत सांगून कोणता ही एक सिध्दांत सविस्तर लिहा.
२. व्यायामाचा रक्ताभिसरण संस्थेवर होणारा परिणाम लिहा.
३. व्यायामाचा अस्थि संस्थेवर होणारा परिणाम.
४. व्यायामाचा श्वसन संस्थेवर होणारा परिणाम.
५. व्यायामाचा मज्जा संस्थेवर होणारा परिणाम.
६. स्त्री व पुरुष यांच्या शरीर रचनेतील फरक व पोषक व्यायाम
७. वाढीच्या व विकासाच्या अवस्था सांगून कोणतेही एक अवस्थेवर (शारीरिक, मानसिक, भावनिक) विकासावरील होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
८. शिक्षणात क्रीडा पध्दती आणि त्यांचा शारीरिक शिक्षणात उपयोग स्पष्ट करा.

**प्रश्न ३ रा) टीप लिहा.**

१. काम आणि खेळ
२. नेतृत्व गुण
३. पुरुष व स्त्री यांच्या शरीर रचनेतील फरक
४. ज्यादा शक्तीचा सिध्दांत
५. पूर्व तयारीचा सिध्दांत
६. पुनरावृत्तीचा सिध्दांत
७. भावना शुध्दीकरण सिध्दांत
८. बाल्य अवस्था
९. किशोर अवस्था
१०. युवा अवस्था
११. प्रौढ अवस्था

**प्रश्न १ ला) थोडक्यात उत्तरे लिहा.**

१. सामने म्हणजे काय ?
२. साखळी पध्दत म्हणजे काय ?
३. मैदानावरील सोयी-सुविधा काय असाव्यात ?
४. स्पर्धा म्हणजे काय ?
५. स्पर्धांच्या वेगवेगळ्या पध्दती कोणत्या आहेत ?
६. बाद पध्दत म्हणजे काय ?
७. मिश्र पध्दत म्हणजे काय व त्याचे प्रकार थोडक्यात सांगा.
८. कृत्रिम गवताच्या मैदानाचे स्पष्टीकरण सांगा.
९. क्रीडा साहित्याचे प्रकार सांगून एकाचे विश्लेषण करा.
१०. खेळाच्या साहित्याचे अपलेखन म्हणजे काय ?
११. बाद पध्दतीचे सामनापत्रक तयार करताना कोणती काळजी घ्यावी.
१२. साखळी पध्दतीचे सामनापत्रक तयार करताना कोणती काळजी घ्यावी.

**प्रश्न २ रा) दिर्घोत्तरी प्रश्न**

१. एकेरी बाद पध्दतीने ९ संघाचे सामना पत्रक तयार करा ?
२. खेळाच्या मैदानाची निगा व काळजी कशी घ्याल.
३. खेळाच्या साहित्याची निगा व काळजी कशी घ्याल.
४. सायकलिंग पध्दतीने ६ संघाचे सामनापत्रक तयार करा.
५. एकेरी बाद पध्दतीने १० संघाचे सामना पत्रक तयार करा.
६. एकेरी बाद पध्दतीने १३ संघाचे सामना पत्रक तयार करा.
७. सायकलिंग पध्दतीने ५ संघाचे सामना पत्रक करा.
८. सायकलिंग पध्दतीने ८ संघाचे सामना पत्रक करा.
९. मातीच्या मैदानाची निर्मिती कशी कराल सविस्तर लिहा.

**प्रश्न ३ रा) टीपा लिहा.**

१. व्यायामशाळा
२. साखळी पध्दतीचे फायदे व तोटे
३. शिडी पध्दत
४. बाद पध्दतीचे फायदे व तोटे
५. स्पर्धा व सामन्यांची गरज
६. स्पर्धा व सामने यातील फरक
७. पिरेमिड पध्दत
८. व्हॉलीबॉल मैदानाची आखणी
९. कबड्डी मैदानाची आखणी
१०. कोळी पध्दत
११. राखण पध्दत



**B.A.III (Semester VI) Examination CBCS**

**Physical Education**

**Anatomy Physiology and Physiology of Exercise (Special Paper No. XV)**

**Question Bank**

**प्रश्न १ ला) थोडक्यात उत्तरे लिहा.**

१. तांबड्या रक्तकण (पेशी )चे कार्य सांगा ?
२. शरीरामधील नालीकायुक्त ग्रंथींची नावे सांगा ?
३. वयोमानाप्रमाणे रक्तदाब किती असावा याचे विश्लेषण करा ?
४. रक्ताचे कार्य सांगा
५. पचन संस्था इंद्रियांची प्रमुख व सहाय्यक इंद्रियांची नावे सांगा.
६. मेंदूचे कार्य
७. लाळ म्हणजे काय
८. यकृताचे कार्य
९. रक्ताचे गुणधर्म सांगा
१०. मानवी शरीरात नलिका विरहित ग्रंथी कोणत्या आहेत.
११. श्वसन संस्थेमध्ये येणाऱ्या इंद्रियांची नावे सांगा

**प्रश्न २ रा) दिर्घोत्तरी प्रश्न**

१. पचन संस्थेच्या इंद्रियांची नावे सांगून तोंड व दाताच्या इंद्रियांची रचना व कार्य सांगा.
२. हृदयाच्या कार्याचे विश्लेषण करा ?
३. रक्ताभिसरण संस्थामध्ये येणाऱ्या इंद्रियांची नावे सांगून फुफुसाचे कार्य लिहा.
४. रक्तवाहिनी रचना व कार्य
५. रक्तगट, तांबड्या व पांढऱ्या पेशींचे विश्लेषण करा.
६. मानवी शरीरातील अस्थींची संख्या सांगून सांध्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
७. पचन संस्थेचे कार्य स्पष्ट करा.
८. जठर व त्याचे कार्य स्पष्ट करा.
९. मोठे आतडे स्थान व रचना सांगून कार्य स्पष्ट करा.
१०. अन्न व अन्नाचे घटक सांगून पिष्टमय पदार्थ व स्निग्ध पदार्थ यांचे विश्लेषण करा.

**प्रश्न ३ रा) टीपा लिहा.**

१. प्राणवायूचे ऋण
२. कंठस्थ ग्रंथी
३. दुय्यम दम म्हणजे काय
४. लंब मज्जा रचना व कार्य
५. प्रतिक्षिप्त क्रिया म्हणजे काय
६. लहान आतड्याचे रचना व कार्य
७. हृदयाची आकृती काढा.
८. रक्तदाब
९. व्यायामाचा रक्ताभिसरण संस्थेवर होणारा परिणाम
१०. व्यायामाचा पचन संस्थेवर होणारा परिणाम
११. रक्तगट सांगून कोण कोणास रक्त देऊ शकते हे सांगा.

Exam - B A — III Sem — VI २०२२

Sub - ऑपलाईड योगा

Paper No. XIV

Marks - २०

प्र. २ खालील प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तरे द्या. (सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.)(फक्त ३ प्रश्न )

- १) मानसिक आरोग्य सुधारण्यासाठी योगीक प्रात्याक्षिकाचे मदत कसे होते? ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २) मानसिक आरोग्य म्हणजे काय हे थोडक्यात सांगा.
- ३) शारीरिक आरोग्य म्हणजे काय हे थोडक्यात सांगा.
- ४) वैयक्तिक आरोग्य म्हणजे काय हे थोडक्यात सांगा.
- ५) योग व भावनात्मक आरोग्य थोडक्यात सांगा.
- ६) मानसशास्त्राचे खेळातील महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- ७) क्रिडा क्षेत्रात योगाची कामगिरी काय हे थोडक्यात सांगा.
- ८) वैयक्तिक कार्यक्षमतेचे वैशिष्ट्ये सांगा.
- ९) सर्व सामान्यासाठी योग हे थोडक्यात सांगा.
- १०) शरीर व मन संबंध थोडक्यात सांगा.
- ११) वैयक्तिक कार्यक्षमता म्हणजे काय हे थोडक्यात सांगा.
- १२) शारीरिक आरोग्याच्या वाढीसाठी योगीक प्रत्यक्षिकाची मदत कसे होते हे थोडक्यात सांगा.
- १३) वैयक्तिक कार्यक्षमतेमध्ये योगचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- १४) योगाचा प्रतिबंधात्मक उपयोग हे थोडक्यात सांगा.
- १५) शारीरिक आरोग्यातील निरनिराळे प्रश्न कोणते ते सांगा.

१६) योगचा मानसशास्त्रातीय पाया हे थोडक्यात सांगा.

१७) भावनिक आरोग्य हे थोडक्यात सांगा.

१८) भावनिक कार्य कोणते ते थोडक्यात सांगा.

**प्र. ३ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे द्या.**

१) खेळांचा विकासात्मक दर्जा वाढविण्यासाठी योगीक प्रात्याक्षिकांची मदत कशी होते याचे स्पष्टीकरण करा.

२) क्रीडा क्षेत्रात योगचे महत्व (योगदान) काय ? ते सविस्तर स्पष्ट करा.

३) मानसिक आरोग्य म्हणजे काय ? मानसिक आरोग्यातील प्रश्नाचे स्वरूप स्पष्ट करून मानसिक आरोग्याचा विकासासाठी योग प्रात्याक्षिकांची मदत कशी होते हे स्पष्ट करा.

४) योग आणि भावनिक आरोग्य यांचा सहसंबंध सविस्तर स्पष्ट करा.

५) मानसशास्त्रीय दृष्ट्या खेळाच्या प्रगतीसाठी योगच्या प्रात्याक्षिकाची मदत कशी होते ते स्पष्ट करा.

६) योग आणि मानसिक आरोग्य सविस्तर स्पष्ट करा.

७) योग आणि भावनिक आरोग्य सविस्तर स्पष्ट करा.

८) योग आणि शारीरिक आरोग्य सविस्तर स्पष्ट करा.

९) क्रीडा क्षेत्रात योगची कामगिरी कसे काय ते सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

१०) योगीक प्रात्याक्षिक म्हणजे काय? शारीरिक आरोग्य हे प्रगतीकारक, प्रतिबंधात्मक व उपायात्मक होण्यासाठी प्रात्याक्षिकाचे मदत कशी होते याचे सविस्तर स्पष्टीकरण द्या.

**Exam - BA — III Sem — VI २०२२**

**Sub- Dieties And Hygiene**

**Paper No. — XVI**

**२० Marks**

प्र. २ थोडक्यात उत्तरे लिहा (सर्व प्रश्न आवश्यक)

- १) आस्थिभंगाचे एकूण प्रकार किती ?
- २) सांधा म्हणजे काय ?
- ३) रक्तस्रावाचे किती प्रकार आहेत.
- १) प्रथमोपचाराचे मुख्य उद्देश कोणते ?
- २) त्वचेखाली असलेल्या रक्तवाहिन्यातून वाहणाऱ्या पेशींना इजा होते त्यास काय म्हणतात.
- ३) हाड मोडण्याचे एकूण प्रकार किती?
- १) वैयक्तिक आरोग्याचे घटक कोणते ?
- २) स्नायू लचकणे म्हणजे काय?
- ३) सांधी निखळणे म्हणजे काय ?
- १) कृत्रीम श्वासोच्छ्वास म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.
- २) आरोग्यदायी जीवनाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा
- ३) प्रथमोपचार म्हणजे काय ते सांगा.
- १) शेफर्ड पद्धत हे थोडक्यात सांगा
- २) सिल्व्हेस्टर पद्धत हे थोडक्यात सांगा.
- ३) गुंतागुंतीचा अस्थीभंग म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.

प्र. ३. खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच)

- १) गुंतागुंतीचे अस्थीभंग म्हणजे काय ते सविस्तर लिहा.
- २) शेफर्क आसन पद्धत हे सविस्तर सांगा.
- ३) सील्वेस्टर पद्धत हे सविस्तर सांगा.
- ४) कृत्रीम श्वसन पद्धत म्हणजे काय ते सविस्तर सांगा.
- ५) माऊथ टु माऊथ पद्धत हे सविस्तर सांगा.
- ६) वैयक्तिक आरोग्याची काळजी कशी घ्याल हे सविस्तर सांगा. (दात, कान, डोळं, जीभ, त्वचा)
- ७) निरोगी व स्वच्छ राहणीमानाचे महत्त्व सांगून टाकाऊ पदार्थांचा निचरा कसा कराल ते स्पष्ट करा.
- ८) सुरक्षिततेचे शिक्षण म्हणजे काय ? तुम्ही रस्त्यावरील व खेळाच्या मैदानावर सुरक्षिततेचे कोणते उपाय योजाल यांचे स्पष्टीकरण करा.
- ९) वैयक्तिक आरोग्य म्हणजे काय ? सविस्तर लिहा. आणि वैयक्तिक आरोग्याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- १०) अशुद्ध पाण्यामुळे कोणते रोग होतात. त्यावर उपाय काय कराल ते स्पष्ट करा.
- ११) क्रीडांगणावरील सुरक्षेसाठी कोणत्या घटकाची गरज असते व त्यावर उपाय काय कराल ते सांगा.
- १२) आरोग्याविषयी राहणीमानाचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र. ४ टिपा द्या. (कोणतेही दोन)

- १) माऊथ टु माऊथ पद्धती
- २) डोळ्यांची काळजी
- ३) दातांची काळजी
- ४) त्वचेची काळजी
- ५) कानाची काळजी
- ६) नाकाची काळजी
- ७) सिल्व्हेस्टर पद्धत
- ८) शेफर्ड पद्धत
- ९) गुंतागुंतीचे अस्थिभंग
- १०) क्रिडांगणावरील सुरक्षितता
- ११) घरातील सुरक्षितता
- १२) आरोग्यकारक जीवनाचे महत्व

## Exam BA-II Sem- IV २०२२

### Sub — Yoga Studies....

Paper — I.D.S.

प्र. २. खालील प्रश्नाचे उत्तरे थोडक्यात लिहा.

- १) आष्टांग योग म्हणजे काय ? त्याचे पाय-या सांगा व यमातील घटकाचा थोडक्यात विश्लेषण करा.
- २) आष्टांग योग म्हणजे काय ? त्यांचे पायऱ्या सांगून नियम मधील पाच घटकांचा थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- ३) 'यम' या घटकाचे / पायरीचे थोडक्यात विश्लेषण द्या
- ४) नियम या घटकाचा / पायरीचे विश्लेषण थोडक्यात सांगा.
- ५) आधुनिक काळात योग हे उपयुक्त आहे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ६) हालासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- ७) चक्रासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- ८) मल्यासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- ९) मथुरासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १०) सर्वाभासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- ११) स्वस्तीकासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १२) पादहस्तासन पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १३) मुळ बंध पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १४) सिंहमुद्रा पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १५) जीवबंध पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १६) योगमुद्रा पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.

- १७) कपालभाती प्राणायाम पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १८) भ्रामरी प्राणायाम पद्धत सांगून त्याचे फायदे सांगा.
- १९) अव्यययोगातील ध्यान धारणा समाधी अवस्था पद्धत स्पष्ट करा.
- २०) अव्यययोगातील प्राणायाम प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २१) अव्यययोगातील आसन प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २२) अव्यययोगातील प्रत्याहार अवस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २३) योगाचो आठ अंग स्पष्ट करा.
- २४) प्राणायाम म्हणजे काय? प्राणायामाचे मानवी शरीरास होणारे फायदे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- २५) चित्ताचे स्थान सांगून चित्ताचे वृत्तीचे स्पष्टीकरण थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- २६) वृत्तीचे पाच प्रकार कोणते ते सांगून त्याचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- २७) चित्त विक्षेप म्हणजे काय ते सांगून त्याचे स्पष्टीकरण थोडक्यात द्या.
- २८) विक्षेपाचे साथीदार कोणते ते सांगून त्याचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.
- २९) चित्ताला ताब्यात आणण्याची पद्धती कोणती ते सांगा. थोडक्यात विवेचन करा.
- ३०) क्रिया कोणते सांगून त्याचे मानवी शरीरास फायदे सांगा.
- ३१) बंध म्हणजे काय व त्याचे फायदे सांगा. सांगून त्याचे मानवी शरीरास फायदे सांगा.
- ३२) मुद्रा म्हणजे काय सांगून त्याचे मानवी शरीरास फायदे सांगा.



प्र. ३. खालील प्रश्नाचे उत्तरे सविस्तर द्या.

- १) आधुनिक काळात योगाची उपयुक्तता सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) योगाच्या ऐतिहासिक प्रगतीचे सविस्तर वर्णन करा.
- ३) योगांच्या आठ अंगांचे सविस्तर वर्णन करा.
- ४) हलासन पद्धती लिहा आणि हलासनाचे मानवी शरीरावर होणारे फायदे स्पष्ट करा.
- ५) भारतीय तत्वज्ञानाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा .
- ६) आष्टांगयोग म्हणजे काय? त्याच्या विभिन्न पायऱ्या सांगून यम & नियम थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ७) धनुरासन पद्धत लिहा त्याचे शरीरावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
- ८) यम म्हणजे काय? पतंजलीने सांगितलेल्या पाच यमाची माहिती सविस्तर लिहा.
- ९) नियम म्हणजे काय? पतंजलीने सांगितलेल्या पाच यमाची माहिती सविस्तर लिहा.
- १०) प्राणायाम म्हणजे काय? प्राणायामाची मानवी शरीरावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.  
पतंजलीचे आठ अंगे साधने सविस्तर स्पष्ट करा. १२) सर्वांगासन पद्धत सांगा व त्याचे मानवी शरीरावर फायदे कोणते होतात ते स्पष्ट करा.
- १३) मत्स्यासन पद्धत सांगा व त्याचे मानवी शरीरावर फायदे कोणते होतात ते स्पष्ट करा.
- १४) आर्कण धनुरासन
- १५) सुप्त वज्रासन

१६) पश्चिमोत्सासनासन

१७) बद्ध पद्मासन

१८) अर्धमत्स्येद्रानासन

१९) भस्त्रविका प्राणायम

२०) भ्रामरी प्राणायम

२१) सीवकारी प्राणायम

२२) मधुरासन हे आसनाचे पद्धत सांगा. व त्याचे मानवी शरीरावर फायदे कोणते होतात ते स्पष्ट करा.

प्र. ४ था. टिपा द्या.

- १) चक्रासन
- २) हलासन
- ३) सर्वसामान्यासाठी योग
- ४) मथुरासन
- ५) शवासन
- ६) सर्वांगासन
- ७) स्वस्तीकासन
- ८) पादहस्तासन
- ९) मुल बंध
- १०) सिंहमुद्रा
- ११) जीव्हा बंध
- १२) योगमुद्रा
- १३) कपालभाती प्राणायाम
- १४) भ्रमरी प्राणायाम
- १५) खेळाडूसाठी योगा.

**B. A. II (Semester - III) (New CBCS) Examination, 2022**

**HINDI - Opt. (Paper No. - III)**

आधुनिक गद्य: कहानी एवं व्यावहारिक हिंदी

(w.e.f. June 2020)

**Question Bank - प्रश्नसंच**

प्रश्न 2. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए ।

12 अंक

- 1) अनुवाद का अर्थ लिखिए ।
- 2) अनुवाद का स्वरूप लिखिए ।
- 3) अनुवाद की परिभाषा लिखिए ।
- 4) अनुवाद का महत्व स्पष्ट कीजिए ।
- 5) वर्तमान समय में अनुवाद की उपयोगिता बताइए ।
- 6) विज्ञापन का अर्थ लिखिए ।
- 7) विज्ञापन का महत्व लिखिए ।
- 8) विज्ञापन की परिभाषा लिखिए ।
- 9) विज्ञापन का स्वरूप लिखिए ।
- 10) विज्ञापन लेखन कला है, स्पष्ट कीजिए ।
- 11) मौखिक संवाद किसे कहते हैं ?
- 12) सांकेतिक संवाद किसे कहते हैं ?
- 13) लिखित संवाद किसे कहते हैं ?
- 14) संवाद का महत्व स्पष्ट कीजिए ।
- 15) संवाद कौशल के प्रकारों के नाम लिखिए ।
- 16) लालबिहारी ने आनंदी को क्यों मारा था ?
- 17) आनंदी का परिचय लिखिए ।
- 18) आनंदी के पिताजी कौन थे ?
- 19) श्रीकंठसिंह अंग्रेजी सामाजिक प्रथाओं का विरोध क्यों करते थे ?
- 20) बिरादरी बहार कहानी के पात्रों के नाम लिखिए ।
- 21) पारस बाबू अपने बेटों पर गुस्सा क्यों थे ?
- 22) पारस बाबू की सभी संताने एक साथ घर क्यों आयी थी ?
- 23) गोधन की जानकारी लिखिए ।
- 24) पेट्रोमेक्स की कथा संक्षेप में बताइये ।
- 25) पेट्रोमेक्स जलाने के लिए क्या-क्या किया गया ?
- 26) सतवंती की जानकारी लिखिए ।
- 27) चमन ने कौन-कौनसा बिझनेस किया था ?
- 28) शंकर की नानी का परिचय दीजिए ।
- 29) शंकर को दूसरे छात्र क्यों चिढ़ाते थे ?
- 30) शंकर का परिचय दीजिए ।

प्रश्न 3. दीर्घोत्तरी प्रश्न । (अंतर्गत विकल्प के साथ)  
(A)

10 अंक

- 1) 'बड़े घर की बेटी' कहानी का सारांश लिखिए ।
- 2) 'बड़े घर की बेटी' कहानी के माध्यम से पारिवारिक अटूट रिश्तों को स्पष्ट कीजिए ।
- 3) 'पंचलाइट' कहानी के माध्यम से देहाती जन-जीवन का परिचय दीजिए ।
- 4) 'पंचलाइट' कहानी का सारांश लिखिए ।
- 5) 'गूँगे' कहानी की कथावस्तु लिखिए ।

**(B)**

- 1) 'गूँगे' कहानी का उद्देश्य लिखिए ।
- 2) 'एक रूकी हुई जिंदगी' कहानी में चित्रित महानगरीय सभ्यता का वर्णन कीजिए ।
- 3) 'एक रूकी हुई जिंदगी' कहानी का नायक 'चमन' का चरित्र चित्रण कीजिए ।
- 4) 'संघर्ष' कहानी में चित्रित शंकर के शैक्षिक संघर्ष का चित्रण कीजिए ।
- 5) 'संघर्ष' कहानी का उद्देश्य लिखिए ।

**प्रश्न 3. दीर्घोत्तरी अनिवार्य प्रश्न ।**

**10 अंक**

- 1) 'बड़े घर की बेटी' कहानी की कथावस्तु लिखिए ।
- 2) 'बिरादरी बाहर' कहानी के माध्यम से पीढ़ी संघर्ष का चित्रण कीजिए ।
- 3) 'पंचलाइट' कहानी की कथावस्तु लिखिए ।
- 4) 'गूँगे' कहानी के माध्यम से मानवता की पराकाष्ठा का चित्रण कीजिए ।
- 5) 'एक रूकी हुई जिंदगी' कहानी का सारांश लिखिए ।

-----

**B. A. II (Semester - IV) (New CBCS) Examination, 2022**

**HINDI - Opt. (Paper No. - V)**

आधुनिक गद्य: एकांकी एवं व्यावहारिक हिंदी  
(w.e.f. June 2020)

**Question Bank - प्रश्नसंच**

प्रश्न 2. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए।

12 अंक

1) निम्नलिखित प्रत्येक शब्द के चार-चार अनेकार्थक शब्द लिखिए।

- 1.1. अंजाम, अंत, अंध
- 1.2. अंबर, अभोज, अवनति
- 1.3. अधिकार, उदात्त, अपकार
- 1.4. उपराग, कन, काम
- 1.5. कुल, खराब, गजब

2) निम्नलिखित प्रत्येक शब्द के चार-चार अनेकार्थक शब्द लिखिए।

- 1.1. गुण, गुरु, गो
- 1.2. गौरव, चरण, चरित्र
- 1.3. जाति, जिगर, अभिरूचि
- 1.4. अलोक, काम, अवनति
- 1.5. उदात्त, अपकार, अंध

3) निम्नलिखित लोकोक्तियों के अर्थ लिखिए।

- 1.1. अधजल गगरी छलकत जाय, अकल बड़ी की भैंस
- 1.2. आधा तीतर आधा बटेर, ऊँट के मुँह में जीरा
- 1.3. एक अनार सौ बीमार, एक हाथ से ताली नहीं बजती
- 1.4. एक तो करेला फिर नीम चढा, एक म्यान में दो तलवार
- 1.5. एक और एक ग्यारह होते हैं, अंधा पीसे कुत्ता खाय

4) निम्नलिखित लोकोक्तियों के अर्थ लिखिए।

- 1.1. कहाँ राजा भोज कहाँ गंगू तेली, कुछ दाल में काला है
- 1.2. खोदा पहाड़ निकली चुहिया, घर की मुर्गी दाल बराबर
- 1.3. चोरी और सीना जोरी, छोटे मुँह बड़ी बात
- 1.4. जिसकी लाठी उसकी भैंस, जैसा देश वैसा भेस
- 1.5. थोथा चना बाजे घना, दीवार के भी कान होते है

5) निम्नलिखित प्रत्येक वाक्यांश के लिए एक शब्द लिखिए।

- 1.1. जिसका कोई नाथ न हो, जिसका निवारण न किया जा सके
- 1.2. आदि से अंत तक, जिसकी गणना न की जा सके
- 1.3. किसी देश के प्राचीन मूल निवासी, जो काम से जी चुराता हो
- 1.4. जो कार्य करने योग्य हो, जो तत्व को जानता हो
- 1.5. कम बोलनेवाला, जो सुनने योग्य हो

6) निम्नलिखित प्रत्येक वाक्यांश के लिए एक शब्द लिखिए।

- 1.1. जो कला की रचना करता हो, जो जानने की इच्छा रखता हो
- 1.2. जिसके कोई संतान न हो, अक्षर पढ़ने-लिखने के ज्ञान से रहित

1.3 जिसे पति ने छोड़ दिया हो, जो किसी विषय का जानकार हो

1.4 शत्रुओं को मारनेवाला, जो अधिक बोलता हो

1.5 जिसका दमन करना कठीन हो, जिस पर किसी ने अधिकार प्राप्त कर लिया हो

**प्रश्न 3. दीर्घोत्तरी प्रश्न । (अंतर्गत विकल्प के साथ)**

**10 अंक**

**(A)**

1. कवि भारवि का चरित्र चित्रण कीजिए ।
2. 'पिकनिक' एकांकी की कथावस्तु लिखिए ।
3. 'गली की शांति' एकांकी के सराफा व्यापारी 'बिहारी' की चारित्रिक विशेषताएँ लिखिए ।
4. 'बहू की विदा' एकांकी के माध्यम से 'दहेज' प्रथा की समस्या को स्पष्ट कीजिए ।
5. 'जीवनलाल' का चरित्र चित्रण कीजिए ।

**(B)**

1. 'बहू की विदा' एकांकी की 'राजेश्वरी' का चरित्र चित्रण कीजिए ।
2. 'बचाओ, मुझे डॉक्टरों से बचाओ' एकांकी की कथावस्तु लिखिए ।
3. 'प्रतिशोध' एकांकी का उद्देश्य लिखिए ।
4. 'पिकनिक' एकांकी में चित्रित माँ-बाप एवं बच्चों के वैचारिक संघर्ष को स्पष्ट कीजिए ।
5. बचाओ, मुझे डॉक्टरों से बचाओ' एकांकी के हास्यव्यंग्य को स्पष्ट कीजिए ।

**प्रश्न 4. दीर्घोत्तरी अनिवार्य प्रश्न ।**

**10 अंक**

1. 'प्रतिशोध' एकांकी की कथावस्तु लिखिए ।
2. 'पिकनिक' एकांकी का उद्देश्य स्पष्ट कीजिए ।
3. 'अखबारी विज्ञापन' एकांकी का नायक 'मदनमोहन' का चरित्र चित्रण कीजिए ।
4. 'अखबारी विज्ञापन' एकांकी में चित्रित हास्यव्यंग्य को स्पष्ट कीजिए ।
5. 'गली की शांति' एकांकी की कथावस्तु लिखिए ।

-----

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ,सोलापूर

**Question Bank ,Subject-Marathi B.A.Part - I ,Semester-II (CBCS) आवश्यक मराठी**

**Paper No. साहित्यदर्पण Exam -2022**

प्रश्न २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (१२)

१. फुंकर कवितेतून कोणता विषय व्यक्त होतो?
  २. इंदिरा संत यांनी रक्तामधील मातीची ओढ कशी दाखविली आहे?
  ३. 'रिती दावण'कथेचा आशय स्पष्ट करा.
  ४. कला व साहित्य या लेखातील डॉ. कलाम यांचे विचार सांगा.
  ५. राजकर्तव्ये विशद करा.
  ६. निबंध लेखनाचे स्वरूप लिहा.
  ७. जीवन आणि शिक्षण या पाठातून विनोबा भावे या यांनी कोणते विचार मांडले आहेत
  ८. आपल्या भारतीय शिक्षण पद्धतीत शिक्षण घेत असताना कोणत्या गोष्टीची काळजी घेतली जात नाही ,असे विनोबा भावे म्हणतात?
  ९. फुलराणी कवितेतून निसर्गाचे वर्णन कशा पद्धतीने केले आहे स्पष्ट करा?
  १०. 'जीवनात शिक्षण हे महत्त्वाचे असून त्या बरोबरच जबाबदारीची जाणीवही आवश्यक असते' हे विधान स्पष्ट करा.
  ११. 'भारतीय लोकशाहीचे भवितव्य काय?' या भाषणात आंबेडकरांनी कोणते विचार मांडले आहेत?
  १२. भारतीय लोकशाही मजबूत होण्यासाठी कशाची आवश्यकता आहे असे डॉ. आंबेडकरांना वाटते?
  १३. राजकर्तव्ये या भागातील कलावंतांविषयीचे विचार सांगा.
  १४. जीवन आणि शिक्षण या पाठात विनोबा भावे यांनी जबाबदारी बदल काय मत व्यक्त केले आहे?
  १५. विनोबा भावे यांनी शिक्षणाचे कोणते महत्त्व सांगितले आहे?
  १६. ईश्वरनिर्मित राजपद व तज्जन्य कर्तव्ये कोणती?
  १७. प्रिया तेंडुलकर यांनी मॉडलिंग विषयी त्यांचे कोणते अनुभव सांगितले आहेत
  १८. राजे आणि त्यांचे खास सेवक यांच्या बदल त्यांनी काय सांगितले आहे?
  १९. रिती दावण कथेतील शेतकरी जीवन स्पष्ट करा.
  २०. डॉ. कलाम यांनी लेखकाबद्दल कोणते मत स्पष्ट केले आहे?
  २१. 'मॉडलिंग आणि मी'पाठाच्या माध्यमातून प्रिया तेंडुलकर यांचा प्रवास थोडक्यात वर्णन करा
  २२. डॉ. कलाम यांनी कलेविषयी कोणते विचार मांडले आहेत?
  २३. कलावंतांना उत्तेजन तसेच त्यांच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
  २४. संत तुकाराम यांच्या मते अवघड गोष्टी सोप्या कशा होतात
  २५. संत नामदेवांच्या मते विठ्ठल आपल्या भक्तांची काळजी कशी घेतात?
  २६. संत सोयराबाई यांनी आपल्या अभंगातून विठ्ठलाचा महिमा कशा पद्धतीने वर्णन केला आहे लिहा.
  २७. 'सरीवर सरी आल्या ग!' या कवितेत कवी बोरकर यांनी पावसाळ्याचे वर्णन कसे केले आहे?
- प्रश्न ३ . पुढील पैकी कोणताही एक लिहा (१०)
१. दसरा कवितेत कवी कोणत्या भावना व्यक्त करतो.
  २. मानवी जीवन आणि माती यातील साम्य स्पष्ट करा.
  ३. फुलराणी या कवितेतील मानवी भावनांचे वर्णन करा.
  ४. भारतीय लोकशाहीच्या मजबुतीकरणासाठी कोणत्या गोष्टी आवश्यक आहेत?
  ५. भारतीय समाजव्यवस्थेचे चित्रण 'जीवाचा आटापिटा' या कवितेत कशा पद्धतीने स्पष्ट केले आहे?
  ६. कलावंतांना उत्तेजन देताना कोणत्या मर्यादा पाळाव्यात स्पष्ट करा.
  ७. निबंध म्हणजे काय ते सांगून निबंधाची घटक स्पष्ट करा.
  ९. 'मॉडलिंग आणि मी'या पत्राच्या माध्यमातून प्रिया तेंडुलकर यांनी मॉडलिंग विश्वावर कशा पद्धतीने प्रकाश टाकला आहे?
  १०. 'रिती दावण'कथेचा आशय स्पष्ट करा.



प्रश्न. ४. पुढील प्रश्नांचे उत्तर लिहा

(१०)

१. असाध्य गोष्टी साध्य करण्यासाठी संत तुकाराम यांनी कोणती मते मांडली आहेत.
२. बालकवींचे फुलराणी कवितेतील भावसौंदर्य स्पष्ट करा.
- ३ डॉ. अब्दुल कलाम यांनी कला व साहित्य या उताऱ्यात ऊन कोणते विचार स्पष्ट केले आहेत
४. 'रिती दावण' या कथेत शेतकरी आणि प्राणी यांचे भावविश्व कशा पद्धतीने रेखाटली आहे
५. 'जिवाचा आटापिटा' कवितेचा आशय लिहा